PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 14. DECEMBRA 1979
LETO XXI • ŠT. 290 • CENA 5 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Proces proti Ameriki, pa četudi brez šaha

Homeini ukazal ustanoviti mednarodno komisijo, ki naj bi obravnavala zločine ZDA – Behešti: Izročitev šaha je drugotnega pomena

TEHERAN, 13. decembra (UPI, AFP) – Iranski verski voditelj Homeini je ukazal vladi, naj »čimpreje« ustanovi mednarodno komisijo, ki bi proučila ameriške zločine v Iranu in izdala dovoljenje nevtralni delegaciji, da obišče ameriške talce v zasedenem veleposlaništvu. Na drugi strani pa je čutiti v Teheranu poskuse, da bi umirili notranji položaj. S tem v zvezi je slišati prve izjave o možnosti, da bi vpeljali v Iranu federalni sistem.

Ajatola Homeini je v ukazu zunanjemu ministru Gotbzadehu obrazložil odločitev o ustanovitvi mednarodne komisije s potrebo, da »se svetovno javno mnenje bolje seznani z ameriško dejavnostjo v Iranu, tako da bodo mednarodne organizacije, ki so obsodile Iran, zvedele tudi za ameriške zločine«.

● Bela hiša je danes ocenila možnost, da skupina nevtralnih opazovalcev obišče ameriške talce »kot korak naprej« v naporih za njihovo osvoboditev. Vendar pa ZDA postavljajo pogoj, da naj bi se delegacija pogovarjala z vsemi, na samo z nekaj talci. Obenem bi morala biti ta delegacija »mednarodno priznana«, v njen pa naj bi bili nepristranski, nevtralni opazovalci, pa tudi zdravnik. Predstavnik Bele hiše je posebej poudaril, da ZDA ne vedo, kje so talci: v zgradbi veleposlaništva ali pa so jih prepeljali drugam.

O »procesu« proti ameriški politiki je danes govoril tudi ajatola Mohamed Behešti, sekretar sveta revolucije, po zasedanju tega sveta.

Ajatola Behešti je tudi napovedal, da bi utegnil Iran, »brž ko bo mogoče«, vpeljati federativno ureditev. To napoved si opazovalci v Teheranu pojasnjujejo kot eno izmed znamenj, da si iranske oblasti prizadevajo umiriti notranji položaj, ki se je zlasti zaostril z nemiri v Azerbejdžanu. Ajatola Behešti je omenil »stvarno in zdravo vznemirjenje« prebivalstva v Azerbejdžanu, kjer so se tudi danes nadaljevala pogajanja med vladnimi predstavniki in krajevnimi veljaki. Ajatoli Šariat-Madariju, voditelju, na katerega se sklicujejo Azerbejdžanci, so poslali povabilo, naj pošlje na pogovore svojega predstavnika.

V Tabrizu je medtem danes na desettisoče ljudi manifestativno izražalo podporo Šariat-Madariju.

V Sanandadžu, glavnem mestu Kurdistana, pa so pogajanja pretrgana in uradno navajajo kot razlog za prekinitev bolezen mezatole Sahabija, enega izmed treh članov vladne misije. O Kurdistanu pa so sinoči govorili tudi v svetem mestu Gomu, kjer se je ajatola Homeini sestal z ajatolo Šariat-Madarijem, ajatolo Rezo Golpajeganilom in drugimi visokimi šiitskimi predstavniki.

Ameriška vlada je danes od sodnih oblasti v Washingtonu zahtevala, naj prekličejo sklep, po katerem je državni administraciji prepovedano kontrolirati in pošiljati iz države iranske študente, ki »nimajo pravilnih dokumentov«. Lokalno sodišče je sprejelo takšno odločitev, ker je ugotovilo, da postopki državnih oblasti proti iranskim državljanom niso zasnovani na ameriški ustavi. V pritožbi sodišču je vlada poudarila, da bi ukinitev kontrole okrog 70.000 iranskih študentov in drugih državljanov »ovirala akcijo predsednika Carterja za osvoboditev 50 ameriških talcev v Teheranu«.

Predstavniški dom ameriškega kongresa je odobril uvedbo znat-

● ZDA nameravajo zahtevati od varnostnega sveta OZN, da proti Iranu uvedejo gospodarske sankcije, če v doglednem času Teheran ne izpusti talcev. Kot javljajo tuje agencije, je Cyrus Vance te dni v Bruslju pridobil za to idejo ameriške evropske zaveznike. Iz Bruslja izvira tudi vest, da so ZDA v stikih z dvema državama, ki bi bili pripravljeni uditi stalno »gostoljubje« šahu.

no višjih carin za blago iz držav, ki »ne sodelujejo z ZDA v naporih za osvoboditev talcev«. Sporočili so še, da ameriška zahteva iranski vladi, po kateri naj bi 183 iranskih diplomatov (od skupaj 218) kmalu zapustilo ZDA, ne pomeni prekinitve diplomatskih odnosov med državama. Zaradi

● Jugoslovanski veleposlanik v Iranu Faik Dizdarević se je danes pogovarjal v Teheranu z iranskim ministrom za nafto Moifarjem in ministrom za trgovino Sadrom. Beseda je tekla o dvostranskem sodelovanju na področju energije, posebno še o nafti, in o konkretnih ukrepih za razširitev gospodarskega sodelovanja.

te odločitve Washingtona je Iran v neprestanem stiku z generalnim sekratarjem OZN Kurtom Waldheimom.

NISO ŠE VRGLI PUŠKE V KORUZO – Nekateri od deset tisoč mladih islamcev, ki naj bi pred nekaj dnevi odleteli v Libanon, in se po pozivu ajatole Montazarija borili skupaj s Palestinci, pa jim Libanon ni dovolil vstopa, sede demonstrirajo pred ameriško ambasado v Teheranu. Napravljeni so v vso opremo, tako da bi lahko takoj poleteli v Libanon (Telefoto UPI).

TEMA DNEVA

Cene ne prinašajo mesa

Prodajne cene svežega mesa in odkupne cene živine so spet uskladili s proizvodnimi stroški tako, da so meso podražili. Poslej bo povprečna prodajna cena junetine 79,81 din za kilogram (rejec bo dobil pri prodaji živine za kilogram 35 din), svinine 76,88 din (odkupna cena za kilogram svinine bo 31 din) in teletine 87,36 din (odkupna cena 42,12 din).

Z novimi cenami so mesarji lahko bolj zadovoljni kot živinorejci, ker je razmerje med dogovorjenimi cenami živine in mesa ostalo nespremenjeno. Živinorejci s svojim predlogom za zvečanje cen pitane živine niso povsem uspeli, ker pri določanju odkupnih cen živine niso upoštevali tudi dejanske cene krmil ali njihove najbolj pomembne sestavine – koruze.

Ali bo poslej, ko je dražje, dovolj svežega mesa v mesnicah in drugih prodajalnah? Tega ni obljubil nihče. Podobno se seveda lahko vprašamo tudi pri mleku oziroma mlečnih izdelkih. Sedanjega pomanjkanja, zlasti mesa, ni mogoče z nikakršno ceno odpraviti v nekaj dneh ali tednih. Usklajevanje cen s stroški za proizvodnjo so predolgo odlašali. Medtem so se hlevi praznili. Pujske in teleta bo treba najprej spitati, šele potem bodo dobili mesarji več klavne živine, da bi napolnili svoje mesnice – seveda, če se ne bodo tedaj, spet zaradi prepočasnega ukrepanja, prehitro spraznile kljuke v mesnicah.

JOŽE PETEK

Tradicije vgraditi v razvoj samoupravljanja

Republiški odbor ZZB NOV o nalogah zveze borcev pri dograjevanju samoupravnih odnosov

LJUBLJANA, 13. decembra – Republiški odbor ZZB NOV Slovenije je na današnji seji razpravljal o gradivih za bližnjo volilno sejo republiške konference SZDL in ob tem ocenil dejavnost Zveze borcev pri dograjevanju našega družbenopolitičnega sistema.

Delegati so sprejeli več sklepov. Borci se bodo še zlasti zavzemali za uresničevanje pobude tovariša Tita za nadaljnjo demokratizacijo družbenih odnosov, za utrjevanje in razvijanje kolektivnega dela in odgovornosti ter za dosledno uresničevanje družbeno dogovorjene kadrovske politike v fronti organiziranih socialističnih sil. Pri utrjevanju in krepi:vi vloge SZDL pa bi morali upoštevati tudi izkušnje iz preteklosti, še zlasti iz dela OF.

Borci si bodo, tako kot doslej, še naprej prizadevali za podružbljanje naše zunanje politike in mednarodnega sodelovanja na načelih neuvrščenosti. Krepili in razvijali bodo vezi z borčevskimi in protifašističnimi organizacijami v tujini, zlasti v zamejstvu, in tako na svoj način prispevali k uresničevanju osimskih sporazumov.

Delegati so obravnavali tudi problematiko muzejev NOB. Osrednji republiški muzej te vrste v Ljubljani zaradi nemogočih delovnih razmer že dalj časa ne more opravljati svojega poslanstva. Zato je gradnja novega Muzeja ljudske revolucije Slovenije nujna. Borci se bodo zavzemali, da bo gradnja vključena v nov srednjeročni družbeni plan SRS. Nov objekt naj bi zgradili do leta 1985, ko bomo praznovali 40-letnico osvoboditve.

Hkrati naj bi v tem obdobju uredili tudi problematiko pokrajinskih muzejev NOB in uresničili koncept razvoja pomnikov revolucije na območju Roga.

(Več na 2. strani).

BRANKO SOBAN

ZDA: NATO temelj za odnose z Vzhodom

Ameriški zunanji minister razložil prihodnjo strategijo NATO z washingtonskega zornega kota – Ministri sprejeli deklaracijo o Iranu

OD NAŠEGA BRUSELJSKEGA DOPISNIKA

BRUSELJ, 13. decembra – Potem ko so sinoči dosegli soglasje o najpomembnejši točki dnevnega reda – načrtu za modernizacijo taktičnih jedrskih sil v Zahodni Evropi – so se zunanji ministri petnajstih članic atlantskega zavezništva posvetili drugim vprašanjem tokratnega dnevnega reda. Vodja ameriške diplomacije Cyrus Vance je na sestanku, ki poteka za zaprtimi vrati, najprej pojasnil okvire vojaško-politične strategije severnoatlantskega pakta v naslednjem obdobju in sicer iz washingtonskega zornega kota.

Ameriški zunanji minister je sinočnji sklep o obnovitvi jedrskega arsenala NATO v Zahodni Evropi vpletel v pojasnjevanja ameriške vizije o vlogi pakta v bodoče poudarjajoč, da je moč severnoatlantskih sil temelj za ‚produktivnejše odnose z Vzhodom'. Zavzel se je, da atlantske zaveznice oblikujejo ‚široke predloge' za nadaljevanje procesa popuščanja napetosti v svetu. Po strategiji, ki jo zagovarja ameriški državni sekretar, bi nadaljnje dogovarjanje potekalo po več tirih.

Enega med njimi je oznanil že sinoči, ko je omenil, da bodo članice NATO oblikovale posebno posvetovalno skupino na visoki ravni, ki bo pripravila predloge članicam Varšavskega pakta za pogajanja o omejitvi oboroževanja z ‚evrostrateškimi raketami'.

To je danes dopolnil z izjavo, da bodo ostale zaveznice pri pogajanjih s članicami Varšavskega pakta dobile pomembnejšo vlogo – s tem je skušal nevtralizirati kritike, češ da ostale članice NATO niso sodelovale pri oblikovanju sporazuma o omejitvi strateškega oboroževanja (SALT-2) – poleg tega pa se je zavzel za pripravo novih predlogov za dunajska pogajanja o vzajemnem in uravnoteženem zmanjševanju vojaških sil v Evropi. Članice atlantskega zavezništva naj bi po Vanceovem mnenju pripravile predloge tudi za madridski sestanek podpisnic sklepne listine na helsinški konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Cyrus Vance je dopoldne obširno govoril tudi o Iranu, o čemer je obrambni minister ZDA Harold Brown že v ponedeljek in torek ‚otipaval pulz' ameriških zaveznic, ne da bi podrobneje pojasnil, kakšno podporo in sodelovanje pričakujejo ZDA v akciji za osvoboditev talcev v Teheranu. Razprava se je zaključila s sprejemom posebne deklaracije, v kateri članice NATO obsojajo iransko zasedbo ameriškega veleposlaništva ter jemanje talcev kot očitno ‚kršenje mednarodnega prava in človeških pravic'.

V deklaraciji članice zavezništva ugotavljajo, da je takšno početje popolnoma nesprejemljivo in da se mu mednarodna skupnost kot celota mora zoperstaviti. Poleg tega zahtevajo od iranskih oblasti, da nemudoma izpustijo talce in jim omogočijo vrnitev v

● Zunanji in obrambni ministri NATO so sinoči potrdili načrt ‚modernizacije taktičnih jedrskih orožij v Zahodni Evropi', ki zajema proizvodnjo in namestitev 108 raket ‚pershing-2' ter 464 ‚manevrirnih raket' v petih zahodnoevropskih državah. Dogovor sta potrdili tudi Belgija in Nizozemska, ki pa se bosta o raketah, ki naj bi jih namestili na njunem ozemlju, odločili čez pol, oziroma čez dve leti. Obenem z odločitvijo o raketah so ministri sprejeli še predloge o pobudi za pogajanja s članicami Varšavskega pakta o omejitvi oboroževanja z ‚evrostrateškimi' raketami, ZDA pa so ponovile ponudbo, da ‚brž ko bo mogoče' iz Zahodne Evrope umaknejo tisoč jedrskih glav.

Meso dražje za petino

Svinina pa se je podražila celo za četrtino – Kila junčje pečenke 166 din

LJUBLJANA, 13. decembra – Potrošniki, ki bodo jutri zavili v mesnice po junčje, svinjsko ali goveje meso – če ga bodo seveda sploh dobili – bodo morali globje seči v žep. Nove drobnoprodajne cene junčjega mesa bodo v povprečju višje za 20,5 odstotka, prav toliko tudi govedine, medtem ko se bo svinina v povprečju podražila celo za 26,4 odstotka.

Najdražje meso bo po novih cenah junčja pljučna pečenka, za katere kilogram bo treba odšteti 166 din. Kilogram pljučne goveje pečenke brez kosti bo poslej stal 136 din, medtem ko bo pri svinini najdražje stegno brez kosti, ki bo veljalo 110,70 din. (Več na 2. strani.)

Obisk iz Železne županije

LJUBLJANA, 13. decembra – Predstavnika županijskega sveta Železne županije, njegov predsednik Zoltan Bors in Istvan Malnar sta se danes pogovarjala s predstavniki slovenskega izvršnega sveta, ki jih je vodil dr. Anton Vratuša. Več na 3. strani. (Foto: Dragan Arrigler).

Težave odpraviti doma

Delovanje trboveljskih komunistov je premalo čutiti v delavskih svetih in delegacijah – Delavci bodo hitro podprli dober predlog

TRBOVLJE, 13. decembra – »Možnosti, ki jih imajo delovni ljudje in občani v našem družbenopolitičnem in ekonomskem sistemu, ne uveljavljamo tako, kot bi jih lahko in kot bi jih morali. Politični in samoupravni sklepi često ostajajo na papirju, politika ZK zaradi forumskega delovanja njenih organov in osnovnih organizacij neredko, tako kot drugod, tudi v Trbovljah ne dobiva popolne zavestne podpore delovnih ljudi.«

Tako so ocenili na razširjeni seji komiteja OK ZKS Trbovlje, na kateri so obravnavali ugotovitve in mnenja delovne skupine CK ZKS, ki je pred tem obiskala nekatere delovne organizacije in skupnosti. Seje sta se poleg članov delovne skupine, ki ji je vodil Bojan Klemenčič, udeležila tudi predsednik CK ZKS France Popit in izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Martin Mlinar.

Razprava je potrdila ugotovitev delovne skupine, da v marsikaterem tozdu in skupnosti komunisti ne delujejo v svojih samoupravnih organih in delegatskih skupščinah. Hkrati so premalo kritični do lastnih napak in često težave v svojem okolju pripisujejo predvsem zunanjim vzrokom. V akcijski preobrazbi pa je precej napredovala občinska konferenca ZKS, ki je veliko prispevala k bolj kritičnemu ocenjevanju razmer in odpravljanju slabosti v nekaterih organizacijah. Vendar marsikje njeno dejavnost oziroma vlogo njenega komiteja razumejo narobe. Posamezniki namreč še vedno v lastnem imenu ali v imenu svojih organizacij na komiteju iščejo pomoč za uveljavljanje lastnih interesov. Zavzemajo pa se tudi za posredovanje v primerih, ko bi morali sami pomagati samoupravno razrešiti posamezni problem.

Delovanje 1.800 komunistov je v občini z 18.000 prebivalci še premalo čutiti. Ne odraža se dovolj niti v delegacijah, ne v delavskih svetih, skupščinah in drugod, kjer naj bi uveljavljali delavske interese. Drugje pa zopet organizacije ZK opravljajo naloge samoupravnih organov in DPO. Marsikje še vedno ni dovolj načrtnega in organiziranega delovanja komunistov.

Zato se tudi lahko že leta srečujemo z zastaranimi, navidez nerazrešljivimi problemi, je med drugim opozoril France Popit. Na sestankih komunistov in strokovnjakov postavljamo 'diagnoze – nihče pa ne ponudi recepta za razrešitev problema. Pa vendar je treba le oblikovati pravi predlog, z njim seznaniti delavce, prisluhniti njihovemu mnenju in dopolnilnim predlogom ter se dogovoriti o sprejemljivi rešitvi za vse. Bojazen, da bi bile takšne pobude med ljudmi brez odmeva, je povsem odveč, saj gre običajno za gospodarska vprašanja in večji dohodek, za katerega smo vsi zainteresirani.

Če predlogi političnih in ekonomskih ukrepov za gospodarsko umiritev ne bodo deležni široke podpore delovnih ljudi, je zaman pričakovati, da bi pospešili družbenoekonomski razvoj trboveljske občine, ki zaostaja za republiškim poprečjem. Prav tako, so ugotovili danes, pa ne bodo uspeli presamozavestni razvojni načrti, če ne bodo rezultat samoupravne in tehnološke preobrazbe gospodarstva in njegove odločnejše preusmeritve na tuji trg. (Več na 2. strani).

JANEZ ODAR

Industrija novembra izdelala nekaj več

Slovenska industrijska izdelava je bila novembra skromna, čeprav je prodaja tekla ugodno

LJUBLJANA, 13. decembra – Kljub temu, da se je novembra lani industrijska izdelava precej povečala, namreč za 12,6 odstotka in jo je letos zato težje prekositi, pa je vendarle letošnje novembrsko povečanje slovenske industrijske izdelave moč oceniti za dokaj skromno. To je moč storiti še zlasti zato, ker so skromno delale vse najpomembnejše industrijske dejavnosti, čeprav je prodaja tekla ugodno in tudi pri preskrbi in naročilih ni bilo večjih sprememb.

Novembra letos je namreč slovenska industrija v primerjavi z lanskim novembrom izdelala po podatkih slovenskega zavoda za statistiko za 3,9 odstotka več. Ob takšnem dokaj skromnem povečanju se je znižala tudi enajstmesečna raven izdelave, namreč na 7 odstotkov nad lansko enajstmesečno.

Novembra letos je v primerjavi z lanskim novembrom slovenska elektroindustrija izdelala za 13,1 odstotka več, predelava kovin za 2,4 več, strojegradnja za 15,7 odstotka več, pohištvena za 1,6 več, izdelava vozil za 8,8 več, izdelava živilskih izdelkov za 0,5 več, izdelava končnih izdelkov za 7 več, papirna za 15,4 več, žage za 1,3 več, izdelava bazičnih kemičnih izdelkov za 5,1 več, tiskarne za 9,6 več, obutvena za 3 več, gumarska za 2,4 več, izdelava pijač za 25,6 več itd. Kar sedem pomembnejših industrijskih dejavnosti pa je izdelalo novembra letos manj kot novembra lani, tako predelava kemičnih izdelkov za 11,3 odstotka manj, predilnice za 1,5 manj, elektrogospodarstvo za 9 manj, črna metalurgija za 4,6 manj, izdelava gradbenega materiala za 5,5 manj, premogovniki za 5,1 manj, predelava nekovinskih rudnin za 5,8 manj, ipd.

Hkrati pa kažejo podatki o zalogah dokončanih izdelkov, da so prodali več izdelkov, kot pa so jih bili izdelali, saj so zaloge dokončanih izdelkov konec letošnjega novembra za 1,8 odstotka nižje kot oktobra in kar za 8,2 odstotka nižje kot novembra lani. Zmanjšale so se zaloge vsega blaga razen zalog delovnih sredstev.

ILJA POPIT

Jutri v sobotni prilogi

Ohladiti tisto, kar so drugi prevreli, in ogreti, kar je po nepotrebnem zamrznilo
Tema tedna

★

France Popit
Težje se sporazumevamo, ker tudi povsem ekonomske probleme radi spolitiziramo

★

Janko Tedeško
Vihar med sindikalnimi voditelji v Italiji

★

Večja stanovanja bi že imeli, a jim dinar kroji zidove
Naša anketa

Vreme danes

Večina Evrope je pod vplivom visokega zračnega pritiska in hladnega arktičnega zraka. Pretežno jasno je tudi v Jugoslaviji, razen v Makedoniji, Srbiji, Bosni in Hercegovini ter v Istri, kjer je umirjeno oblačno.

Metcorologi za danes pričakujejo mraz v celinskem delu države, z najnižjimi temperaturami v ožji Srbiji in Makedoniji. Zjutraj bo temperatura padla do 10 stopinj pod ničlo, najvišje pa se bo živo srebro povzpelo na 8, v Primorju do 14 stopinj.

Za vikend pričakujejo, da se bo pooblačitev z zahodnih raztegnila tudi na druge dele države, tako da naj bi prevladovalo oblačno vreme z dežjem in snegom v višjih predelih; potem naj bi padavine prenehale, temperature pa se dvignile.

Univerza v združenem delu

Izostrena zahteva po tesnejšem vraščanju visokošolskega študija in znanosti v združeno delo je prevladovala v vseh razpravah na posvetu »Univerza v združenem delu«, ki se je ob 60-letnici univerze začel včeraj na ljubljanski ekonomski fakulteti Borisa Kidriča. Po končanem včerajšnjem delu posveta so ob 13. uri v neposredni bližini te fakultete slovesno odprli tri nove stanovanjske stolpiče za študente.

Stran 2

Pot k zdravniku na tujem

Za vse tiste, ki bodo v počitnicah šli smučat v tujino, ni dovolj da vzamejo s seboj potrebno opremo in zdravstveno izkaznico, temveč je prav tako nepogrešljiv tudi obrazec, s katerim si zagotovijo prvo pomoč ob nesreči ali bolezni »na socialno« tudi v tujini. Tak obrazec dobi vsak v svoji zdravstveni skupnosti, po sporazumu o socialni varnosti pa velja pri nas za tuje državljane, v sosednjih državah za naše.

Stran 6

Potres razdejal jug Kolumbije

Močan potres, ki je včeraj prizadel Kolumbijo, je po prvih ocenah terjal okoli 300 žrtev, 4000 oseb je bilo ranjenih, brez strehe pa je ostalo okoli 10.000 oseb. Veliko tistih, ki so preživeli potresne sunke, je umrlo v naletu trimetrskega vala, ki je hip za potresom zapljusnil obalo. Pogrešajo tudi šest ribiških ladij, ki so ob potresu lovile na odprtem morju.

Stran 12

Varnost se začne z vzgojo

Če bi pobrali milijon voznikov dovoljen, potem bi se bilo precej bolj varno voziti po naših cestah. Toda to prav gotovo ni prava pot do večje varnosti. Varnost se začne z vzgojo voznikov, kajti le tako lahko dosežemo prometno kulturo.

Stran 4

Ob središčih so še drugi kraji

Če ocenjujemo kutlurni razvoj Slovenije v tem srednjeročnem obdobju potem je prav gotovo najbolj razveseljiv premik, ki ga je povzročila solidarnostna pomoč manj razvitim slovenskim območjem. Ne le v središčih, tudi v manjših krajih rastejo kulturni domovi, se večajo knjižnice ... Ob središčih so torej še drugi kraji in ljudje.

Stran 8

Nova proga na Daljni vzhod

Bajkalsko-amurska železniška magistrala (BAM) bo zgrajena kaki dve leti pozneje, kot so predvidevali, ker je treba hkrati z graditvijo razvijati vzdolž trase tudi gospodarsko zaledje in povečati zmogljivosti sovjetskih prista-nišč ob Tihem oceanu. Zaradi zahtevnosti in obsega del govorijo o gradbišču stoletja.

Stran 13

Namibija je zakladnica Južne Afrike

V OZN so objavili podatke, zakaj se Južna Afrika bori za Namibijo

NEW YORK, 13. decembra (Tanjug) – Na sedežu Združenih narodov so objavili podatke, ki povedo, kaj vse omogoča Južni Afriki nenehno agresivno ravnanje do sosedov...

Po teh podatkih je Južna Afrika globoko prodrla v vse veje namibijskega gospodarstva. Prebivalci Južne Afrike so lastniki ogromnih prostranstev obdelovalnih zemljišč v Namibiji. V svojih rokah imajo okoli 40 odstotkov kapitala rudarskih družb in skoraj 100 odstotkov kapitala v ribištvu. Velik delež imajo v gradbeništvu, trgovini in bančništvu Namibije; luke, letalski promet, radio, pošta in telekomunikacije pa so postali sestavni del južnoafriških podjetij.

Namibija tudi služi Južni Afriki kot surovinska baza za pridobivanje diamantov, urana, bakra, cinka in svinca. V Namibiji pridobijo 16 odstotkov svetovne proizvodnje diamantov in en odstotek svetovne proizvodnje svinca, cinka in bakra.

SOLATE BO DOVOLJ – Lep sončen, a sicer hladen dan, so kmetovalci izkoristili za delo na poljih. Mamca iz Preserij pred Kamnikom je šla na polje po koš radiča. (Foto: Miško Kranjec).

Sever zmrzuje, južno poloblo obliva znoj

Poplave v Nikaragvi – Argentince pesti tropska vročina – Mrzel val na Poljskem – Pri nas poledica

MANAGUA, BEOGRAD, 13. decembra – Po obsežnih poplavah, ki ogrožajo življenje 25 tisoč ljudi, je vlada Nikaragve razglasila izredno stanje in zaprosila za mednarodno pomoč. Na domala vsem priobalnem pasu ob Atlantskem oceanu so se narasle reke razlile čez bregove in prisilile prebivalstvo, da je zapustilo domove.

Poplave so slab gospodarski položaj, ki so ga zapustili Somozov režim in vojna, še poslabšale. Zunanjetrgovinski dolgovi dosegajo 1,6 milijarde dolarjev, nezaposlenih pa je skoraj polovica aktivnih prebivalcev.

Južne predele Poljske je danes zajela huda ohladitev. Na Tatrah se je živo srebro v termometrih spustilo 18 stopinj pod ničlo, na vrhu Kaszprowy pa je snežna odeja debela že dva metra. Po nenavadno toplem vremenu v tem mesecu je mraz preplavil tudi zimskošportni center Zakopane, kjer je nasulo do 30 centimetrov snega.

Po toplem in sončnem vremenu je temperatura v Srbiji naglo padla. Vlasino in druge vrhove tega področja je pobelil sneg, na marsikateri cesti so bile težave zaradi poledice, do večjih prometnih zastojev pa ni prišlo.

Na Bjelasnici v Bosni in Hercegovini je živo srebro padlo kar 17 stopinj pod ničlo, najhladneje pa je bilo na Solunski glavi v Makedoniji – kar 20 stopinj pod ničlo. V tej republiki je prišlo

● Medtem ko se severna polobla zavija v volnena oblačila, se Argentina v zadnjih dveh dneh koplje v znoju. V Buenos Airesu in mestih vzdolž reke La Plata je vročino ki dosega tudi 37 stopinj Celzija v senci – še teže prenašati zaradi velike vlažnosti ozračja. Argentinci se množično odpravljajo na dopuste, ki se tu običajno začenjajo z novoletnimi prazniki.

tudi do manjših prometnih zastojev zaradi snežnih zametov in poledice pod njimi, vendar so komunalci začeli ceste dokaj hitro posipati s soljo.

S TELEPRINTERJA

Simpozij o novostih na področju medicine

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Danes se je začel dvodnevni simpozij, ki ga je organizirala beograjska medicinska fakulteta. Na tem delovnem zborovanju, ki poteka pod naslovom »Prizadevanja in novosti v medicini«, sodelujejo najbolj znani jugoflovanski medicinski strokovnjaki in več strokovnjakov iz Švice. Udeleženci bodo poslušali predavanja dobitnikov letošnjih znanstvenih nagrad, sedmojulijskih nagrajencev in nagrajencev AVNOJ, več domačih strokovnjakov in strokovnjakov iz Ženeve pa bo v okviru sodelovanja medicinskih fakultet posredovalo najnovejše dosežke in prizadevanja na področju hematologije.

Slovesnost na banjaluški univerzi

BANJA LUKA, 13. decembra (Tanjug) – Na slavnostni seji skupščine univerze v Banjaluki, s katero so počastili 80-letnico rojstva nedavno preminulega Djura Pucarja-Starega, so sprejeli sklep, da bodo to visokošolsko ustanovo poimenovali po njem. Dogovorili so se, da bodo postavili doprsni kip Djura Pucarja in ustanovili nagrado za izjemne dosežke na področju znanstvenopedagoškega dela »Djuro Pucar-Stari«.

»Pravni sistem SFRJ in pravne znanosti«

NOVI SAD, 13. decembra (Tanjug) – Najbolj revolucionarna preobrazba prava v Jugoslaviji se je pričela prav po sprejetju nove ustave in zakona o združenem delu; to so ugotovili na znanstvenem srečanju »Pravni sestem SFRJ in pravne znanosti«, ki se je pod predsedstvom akademika dr. Jovana Djordjevića danes pričelo na pravni fakulteti v Novem Sadu. Doktor Jovan Djordjević, ki je imel prvi referat na srečanju, je opozoril, da je za sodobno jugoslovansko pravo najpomembnejše, da je socialistično. Novo pravo je nastalo v socialistični revolucijo in socialistični gradnji Jugoslavije, v svojem razvoju pa je prešlo enake faze kot celotni družbeni in politični sistem. Imelo je in ima tudi še sedaj pozitivno in ustvarjalno vlogo pri oblikovanju in krepitvi socialističnih družbenih odnosov.

Posvet o uveljavljanju delegatskega sistema

SKOPJE, 13. decembra (Tanjug) – Delegatski sistem se uspešno uveljavlja po organizacijski in institucionalni plati. Uvedba delegatskega sistema je bila pomembna spodbuda za delavski razred in delovne ljudi, da so si prizadevali kar najbolj uspešno uveljaviti interese združenega dela. To so ugotovili na dvodnevnem posvetovanju o izkušnjah in aktualnih vprašanjih delovanja in uveljavljanja delegatskega sistema, ki se je danes začelo v Skopju. Posvetovanje so pripravili na podlagi raziskav v okviru jugoslovanskega projekta na to temo, ki jih je v Makedoniji opravil inštitut za sociološka, politična in pravna raziskovanja univerze v Skopju in na podlagi ocen družbeno-političnih organizacij in skupnosti. Udeležuje se ga več znanstvenih in družbeno-političnih delavcev.

Odločneje proti razmetavanju kruha

MURSKA SOBOTA, 13. decembra – Zaradi neusklajenih naročil kruha, s katerim oskrbuje večino trgovin na območju Pomurja soboški ‚Mlinopek', velikokrat ostajajo pekom velike količine tega dragocenega živila. Ker je samo v enem primeru šlo za živinsko krmo 15 ton kruha, je odbor za preskrbo občanov pri pomurski medobčinski gospodarski zbornici sprejel sklep o zaostritvi odgovornosti pri naročilih kruha, zavzel pa se je tudi za uvedbo rizičnega dinarja za naročen kruh v trgovinah.

Namesto na Silvestrovo je moč delati drug dan

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Ker novoletni prazniki letos pridejo na torek in sredo, mnoge delovne organizacije povprašujejo, kako bodo delali v ponedeljek, 31. decembra. Zanima jih predvsem, ali je ta dan mogoče nadomestiti z delom na drug dan. O tem republiški sekretariat za delo SR Srbije meni, da se organizacije združenega dela in delovne skupnosti lahko odločijo in namesto tega dne določijo drug dan, na katerega sicer ne bi delali, vendar pod pogojem, da to dovoljujeta tehnološki proces in neovirano izpolnjevanje nalog.

Proučevanje položaja turističnih agencij

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Na prvem kongresu potovalnih in turističnih agencij Jugoslavije, ki se je danes začel v Beogradu, so sprejeli sklep o podelitvi prve zlate značke skupnosti turističnih tozdov Jugoslavije predsedniku Titu v znamenje priznanja za razvoj potovalnih in turističnih agencij Jugoslavije. Okoli 400 delegatov bo na zborovanju, ki poteka pod pokroviteljstvom zvezne gospodarske zbornice, v dveh dneh proučilo družbenoekonomski položaj agencij in njihovo vlogo pri nadaljnjem razvoju turizma.

V Srbiji je učiteljev premalo in preveč

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Samo v srednjih šolah SR Srbije letos primanjkuje okoli tisoč učiteljev, v glavnem za pouk strokovnih predmetov. Po drugi strani okoli 600 učiteljev išče zaposlitev. Tudi doslej so bili učitelji precejšen problem za manj razvita področja republike, problem pa so spremembe v srednjem izobraževanju, ki so uvedle nove predmete in delovni teden zasidrale na 30 ur, še zapletla. Številni učitelji so ostali brez potrebnega števila delovnih ur, čeprav njihova izobrazba ustreza.

V Uroševcu si prizadevajo za večji izvoz

UROŠEVAC, 13. decembra (Tanjug) – Tovarna šivanih cevi v Uroševcu bo vsak čas izpolnila načrt izvoza okoli 3000 ton cevi v vrednosti 30 milijonov dinarjev, ki jih potrebujejo za uvoz surovin. Največ izvažajo v Bolgarijo, Albanijo in Francijo. Sklenila je tudi več novih pogodb o izvozu v prihodnjem letu. Tovarna električnih likalnikov je letos izvozila v ZRN in Italijo 44.000 likalnikov, do konca leta pa naj bi jih na podlagi sklenjenih pogodb dobavila po 20.000 Grčiji in Italiji.

Vranjska »Koštana« povečala izvoz obutve

VRANJE, 13. decembra (Tanjug) – Znana tovarna obutve »Koštana« iz Vranja je v enajstih mesecih tega leta izdelala več kot 89.000 parov čevljev oziroma 71.000 več kot v istem obdobju lanskega leta. Vso obutev je prodala na domači in tuji trg in je samo z izvozom ustvarila v tem obdobju 70 milijonov dinarjev. V »Koštani« naj bi letos izdelali skupaj 930.000 parov čevljev v vrednosti nad 403 milijone dinarjev. Prihodnje leto pa naj bi se izvoz, kot načrtujejo, povečal za 28 odstotkov, na vrednost 109 milijonov dinarjev.

Gradili bodo nov center za rehabilitacijo

OSIJEK, 13. decembra (Tanjug) – Pri vasi Bizovac blizu Osijeka bodo zgradili sodoben medicinski center za rehabilitacijo. To omogočajo bogata ležišča zdravilne termalne vode, ki jo štejejo med najtoplejše v Jugoslaviji. Med iskanjem nafte so ležišča termalne vode odkrili 1970. leta. Po sklepu izvršnih svetov skupnosti občin Osijek in občine Valpovo bodo z graditvijo začeli prihodnje leto, v prvi fazi pa naj bi investirali okoli 220 milijonov dinarjev. Načrtujejo gradnjo zdraviliških objektov s 160 ležišči ter hotel s 150 ležišči, več bazenov in drugih objektov.

Terminal za pretovor fosfatov v Šibeniku

ŠIBENIK, 13. decembra (Tanjug) – V šibeniški luki so začeli graditi terminal za pretovorjanje fosfatov. Ko bodo objekt čez dobro leto in pol dokončali, bo šibeniško pristanišče postalo glavni terminal za pretovarjanje te surovine na Jadranu. Pogodbo o rekonstrukciji in modernizaciji šibeniškega pristanišča je organizacija združenega dela »Luka« iz Šibenika podpisala s poslovno skupnostjo »Ingra« iz Zagreba. V drugi polovici 1981. leta, ko bo terminal dokončan, bodo v pristanišču lahko pretovorili dva milijona ton tovora, od tega polovico fosfatov, ki prihajajo iz Severne Afrike.

Počasno uresničevanje dogovora o prometu

BEOGRAD, 13. decembra (Tjnjug) – Čeprav sta od sprejetja dogovora o razvoju prometa pretekli že več kot dve leti, se je pri njegovem uresničevnaju v praksi komajda kaj premaknilo. Po analizi zveznega komiteja za promet v velikem številu temeljnih prometnih organizacij ne poznajo niti osnovnih teženj dogovora. Zato ima večina ukrepov za uresničevanje tega dogovora zgolj administrativen značaj, združeno delo pa je ostalo izven izvajanja dogovorjenih smernic.

DRUŠTVO PRAVNIKOV V GOSPODARSTVU KOPER

vabi
na ponovitev strokovnega seminarja

NEKATERI PROBLEMI NORMATIVNEGA UREJANJA DELOVNIH RAZMERIJ,

ki bo dne 19. decembra 1979 v Kopru, v dvorani Doma učencev Heroj Tito, Cankarjeva 5, s pričetkom ob 9. uri.

Vse dodatne informacije o seminarju dobite v Centru za samoupravno normativno dejavnost pri DDU Univerzum Ljubljana, Breg 12, tel. 22-229.

14-10405

Sklepe s sestankov je treba preliti v dejanja

Razširjena seja komiteja ZKS Trbovlje o ugotovitvah delovne skupine CK ZKS – Malo uspehov v boju proti prepogostim bolniškim izostankom

TRBOVLJE, 13. decembra – Komunisti, organi in organizacije ZK prepočasi reagirajo na slabosti v svojih sredinah. Pri tem je zanimivo, da v takih okoljih partijske organizacije vzorno delajo, če bi jih ocenjevali po rednem sestajanju, obravnavanju dokumentov višjih organov ZK, sprejemanju akcijskih programov, v praktičnem delu pa dalje od pripravljenosti in besed, da bi spremenili razmere tam, kjer delajo, ne pridejo. O tem je govorilo na današnji razširjeni seji komiteja občinske konference ZKS, ki je obravnavala ugotovitev in ocene skupine CK ZKS v občini Trbovlje, več razpravljalcev.

To, da ni bilo čutiti vsakodnevnega dela komunistov med delavci, na delovnem mestu, ampak so se ti bolj ukvarjali sami s seboj, so trboveljski rudarji zamerili OO ZK v tozdu. Da pa gre tudi drugače, govori primer iz tovarne polprevodnikov Iskra. Ob pravem angažiranem in javnem delovanju komunistov (pa tudi diferenciaciji) so si v tem kolektivu, ki šteje danes 570 zaposlenih, izborili dober izhod iz težkega gospodarskega položaja in notranjih odnosov, ki so jih pestili pred štirimi leti. Danes bijejo bitko z odpori za nagrajevanje »režijskih« delavcev. Več ostrine in odločnosti kažejo že tudi komunisti v tozdu premogovnik Trbovlje in to v prizadevanjih, da bi v tem kolektivu spravili izostanke z dela v kolikor toliko dopustne meje. Danes izostaja z dela vsak dan več kot 30 odstotkov zaposlenih. Izostanki so sploh problem trboveljskega gospodarstva. Dnevno izostane z dela 672 delavcev iz proizvodnje. Medtem ko so se sosedi, v Zagorju, vključili v akcijo zasavskega zdravstvenega centra za zmanjšanje bolniškega staleža in tudi že dosegajo rezultate (na delo prihaja vsak dan 61 delavcev več), v Trbovljah doslej ni bilo prave pripravljenosti in širšega odziva. Vendar bolniške niso edini vzrok za manjši dohodek. Sem sodijo tudi zastarele in slabo vzdrževane naprave, težave v transportu. Slab je izkoristek delovnega časa, saj smo slišali podatek, da bodo v Strojni tovarni na leto delali efektivno le 140 dni. Precej je tudi izgub zaradi alkoholizma in »plavih«. V tozdu Premogovniki Trbovlje jih zmanjšujejo z doslednejšimi notranjimi ukrepi in kaznijo 840 dinarjev za neopravičeni izostanek z dela.

● V Trbovljah bodo morali več pozornosti posvetiti tudi varstvu okolja. Podatki, ki smo jih danes slišali, da bo treba angažirati ljudi, ne da bi jih plašili, temveč spodbudili k hitrejšemu reševanju. Tako je v trboveljski občini obolelost ljudi za 27,2 odstotka večja kot v ljubljanski regiji, odstotek tistih, ki jih zdravniki pošljejo v bolnišnice, pa kar za 92 odstotkov.

Doslednejša izraba izvoznih možnosti

V trboveljski občini so dokaj smelo začrtali razvojno pot. Ob uspehih imajo tudi težave. V ospredju je prekomerna rast osebnih dohodkov in skupne porabe glede na doseženi dohodek (v 9 mesecih je kar 55 ozdov in tozdov, ki so presegli delitvena razmerja, ob polletju jih je bilo 23). Uvoz je večji kot izvoz. Izgube so se povečale, v glavnem na račun tozdov REK, na 5,400.000 dinarjev. Prizadevanja za usklajeno rast vseh oblik porabe z dohodkom so v zadnjem času okrepljene, saj predvidevajo tudi ostrejše ukrepe proti kršiteljem. Vse možnosti za povečanje izvoza še niso izkoriščene. Spet dober primer je tovarna polprevodnikov Iskra, ki je malo izvozila, danes pa prodaja v tujino že 70 odstotkov svoje proizvodnje. V Strojni tovarni priznavajo, da izvozijo premalo lastnega znanja in so še premalo prisotni zunaj s ponudbami za kompletne objekte. Pri tem se gospodarstvo še ne zaveda, kot je bilo poudarjeno v razpravi, da je izvoz, četudi je dohodek manjši kot pri prodaji na domačem trgu, nujnost, če si hoče zagotoviti devize za uvoz surovin in reprodukcijskega materiala.

Formalno združevanje ne pelje k napredku

Združevanju dela in sredstev je bilo posvečeno dovolj aktivnosti. Ob prepočasnem uveljavljanju vsebinskih premikov, predvsem dohodkovinih odnosov in skupnega planiranja, primerih zapiranja tozdov in prevladujočega vpliva inštitucij zunaj tozdov se tudi komunisti prepogosto zadovoljujejo s formalno organiziranostjo in relativno dobrim dohodkom, ne pa, da bi odločneje uveljavili jasno opredeljene cilje ob združitvah, kot so samoupravni družbenoekonomski položaj delavca, ekonomske prednosti, združevanje sredstev za hitrejši razvoj, povečanje proizvodnje. Te slabosti so prisotne v gradbeni operativi Zasavje, Strojni tovarni, v zasavskem zdravstvenem centru, REK Edvard Kardelj, kmetijski zadrugi in še nekaterih.

Trboveljske delovne organizacije imajo že dolgo velike kadrovske probleme. Vendar, kot kaže, ne najdejo pravega izhoda iz teh zagat. Čeprav so med prvimi pri nas pripravili program razvoja usmerjenega izobraževanja na svojem območju in gmotno podprli uveljavljanje celodnevne osnovne šole, v katero je zdaj vključenih 72 odstotkov vseh osnovnošolcev.

PAVLE BURKELJC
JANEZ ODAR

V Tomosu so začrtali pot iz težav

Kljub velikim notranjim naporom brez širše družbene pomoči ne bo šlo

KOPER, 13. decembra – Koprsko tovarno motornih vozil Tomos je obiskal podpredsednik IS skupščine SR Slovenije Jože Hujs. Spremljala sta ga Rudi Šepič, podpredsednik gospodarske zbornice Slovenije in Tone Kovič, republiški sekretar za industrijo s sodelavci. Skupaj s poslovodnim odborom Tomosa in predstavniki skupščine občine Koper so gostje analizirali trenutno kritično situacijo, v kateri se je Tomos znašel. Poglavitna ugotovitev na pogovoru je bila, da so v Tomosu pravilno začrtali usmeritve in nakazali rešitve najtežjih problemov. Brez široke družbene pomoči pa kljub izrednim notranjim naporom kolektiva ne bo šlo, kajti dejstvo je, da je Tomos danes nosilec izredno pomembnega programa proizvodnje motornih koles v Jugoslaviji, ki postaja tudi spričo stopnjujoče se energetske krize iz dneva v dan bolj nepogrešljiv.

B. S.

Končni člen v verigi: dražje meso in mleko

V republiškem komiteju za trg in cene pripominjajo, da bodo nadomestila močno ublažila udarce po potrošnikovem žepu – Stroški s klanjem

LJUBLJANA, 13. decembra – Na tiskovni konferenci v republiškem komiteju za trg in cene sta Štefan Korošec, predsednik republiškega komiteja za trg in cene ter Ivo Marenk, republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, uvodoma povedala, da je podražitev mesa oziroma mesnih izdelkov, kakor tudi mleka in mlečnih izdelkov, že nekaj časa »visela v zraku«.

Tako pri mleku kot še zlasti pri mesu, je podražitvi v največji meri botrovala rast proizvodnih stroškov, saj so se letos močno povečale cene gnojil in zaščitnih sredstev, prav tako pa tudi krme, električne energije, strojev za kmetijsko proizvodnjo in še kaj. Za primer naj omenimo, da je samo koruza, ki je glavna hrana v prašičereji, v letu dni poskočila pri kilogramu od 2.05 na 4.60 dinarja, torej za približno 150 odstotkov. Takšni nebrzdani skoki pa nujno sprožijo verižne reakcije. Živinorejci kot tudi rejci prašičev so že nekaj časa upravičeno zatrjevali, da jim cene gnojil, krme in podobno onemogočajo rentabilno proizvodnjo.

Na seji so zlasti opozorili, da bi nove cene mleka, ki se je v prodaji na drobno te dni že podražilo, kakor tudi višje cene mesa in mesnih izdelkov, lahko občutno prizadele rast življenjskih stroškov in s tem poslabšale življenjski standard občanov, predvsem tistih z nižjimi osebnimi dohodki. Zato je izvršni svet skupščine SR Slovenije sprejel odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o kompenzacijah za mleko in meso. Z novim odlokom se kompenzacija oziroma nadomestilo za mleko poveča na 2 din za liter konzumnega mleka, pri junčjem mesu pa se kompenzacija poveča na 4 dinarje za kilogram.

Tako bo po novem potrošnik za liter konzumnega mleka plačal 8 dinarjev, moral pa bi sicer odšteti 10 din, če ne bi bilo 2 dinarja nadomestila, ki ga dobe proizvajalci. Kot smo slišali, bomo v naši republiki samo pri konzumnem mleku izplačali mesečno približno 15 milijonov dinarjev nadomestila iz proračuna, seveda je vse odvisno od tega, ali bo poraba mleka rasla, stagnirala ali nazadovala. Na seji so še poudarili, da bi brez nadomestil življenjski stroški zrasli za 2,45 odstotka, tako pa se bodo povečali le za nekaj več kot odstotek.

V pogovoru so predstavniki sredstev javnega obveščanja vprašali, ali bo zaradi višjih cen v mesnicah tudi kaj več mesa. Slišali smo, da v Sloveniji zredimo za naše potrebe komaj polovico prašičev, zato smo zelo odvisni od pošiljk iz drugih republik. Vendar letošnja dobra letina koruze zbuja dobre obete in bilo bi normalno, če bi bila ponudba svinine v letu 1980 boljša. Seveda računamo v letu 1980 tudi na izvoz mesa v vrednosti okrog 300 milijonov dolarjev, vendar tak jugoslovanski izvoz ne bi smel povzročiti pomanjkanja na domačem trgu.

Baje se nam že pred bližnjim novim letom obetajo nekoliko bolje založene mesnice, ker so pač mesarji že »slutili« višje cene in so zato klavno živino raje zadrževali v hlevih. Novinarji so med drugim opozorili tudi na »večen« problem slovenskih klavnic, ki jih je menda skoraj toliko, kot »gob po dežju«.

Novinarji so tudi pripomnili, da bo mesarje verjetno treba bolj nadzorovati pri pripravi zmletega mesa; mesarji ga ponavadi pripravijo iz najslabših vrst, zdaj pa bodo zmleto meso brškone zaračunavali po najvišjih novih cenah.

IGOR PREŠERN

● Na tiskovni konferenci so novinarjem tudi posredovali pismeno informacijo Sozd Hrana–pijača, združena podjetja živilske industrije. V informaciji piše, da je včeraj v slovenske pražarne že začela prihajati kava in da bo naša republika do konca decembra dobila 2200 ton kave, v januarju 1980 pa še 800 ton. Tako se utegne zgoditi, da bodo že prihodnji teden trgovine kar dobro založene s kavo.

Utrditev odgovornosti

Republiški odbor ZZB NOV o pripravah na volilno sejo republiške konference SZDL – Prepočasi uresničujemo začrtane razvojne smernice

LJUBLJANA, 13. decembra – Zveza borcev se bo aktivno zavzemala za uresničevanje Titove pobude za poglabljanje demokratizacije družbenih odnosov, za utrjevanje in razvijanje kolektivnega dela, osebne in skupne odgovornosti, za nadaljnji razvoj delegatskih odnosov in delegatskega odločanja in za še večje uveljavljanje ustavnega položaja delovnih ljudi v združenem delu, so poudarili na današnji seji republiškega odbora ZZB NOV Slovenije, ko so razpravljali o gradivih za bližnjo volilno sejo republiške konference SZDL.

Po uvodnih besedah člana izvršnega odbora predsedstva RK SZDL Iva Zorčiča, ki je na kratko orisal potek in dosedanje predloge v razpravi o gradivih za bližnjo volilno sejo so se razpravljalci osredotočili na dejavnost Zveze borcev. Zveza borcev v zadnjih štirih letih svojo dejavnost v okviru SZDL usmerjala predvsem k temeljnim vprašanjem razvoja naše družbe in k uveljavljanju vloge delovnih ljudi in občanov, še zlasti pa borcev NOV, v političnem in družbenem odločanju. Borci so mnogo prispevali k razvoju delegatskih odnosov, zlasti v krajevnih skupnostih in občinah in bili posebej aktivni pri podružbljanju skrbi za socialni in zdravstveni položaj borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev.

Delegati so soglasno podprli vsa gradiva za bližnjo volilno sejo in tudi predlog evidentiranih možnih kandidatov za člane predsedstva RK SZDL, izvršnega odbora in vseh drugih organov. Izvolili so tudi delegacijo republiškega odbora ZZB NOV za republiško konferenco SZDL.

Nič manj živahna ni bila razprava o nekaterih aktualnih problemih ekonomske politike v prihodnjem letu. Uvodno besedo je podal član predsedstva SRS Tone Bole. Delegati so kritično ocenili pojave, ki negativno vplivajo na naš družbenoekonomski razvoj. Menili so, da vse preveč odstopamo od začrtanih smernic in od tačas veljavnega srednjeročnega načrta. To se še zlasti kaže v prepočasni stabilizaciji, slabem vključevanju v mednarodno delitev dela, v neusklajenih odnosih pri pridobivanju in razporejanju dohodka v pretiranem razraščanju administracije.

Spregovorili so tudi o problematiki muzejev NOB in podprli predlog za gradnjo novega Muzeja ljudske revolucije v Sloveniji v Ljubljani, saj je sedanjega, ki domuje v več kot 250 let stari stavbi, že zdavnaj prehitel čas. Zaradi skromnih razstavnih površin in vlage, ki vztrajno uničuje bogato dokumentacijsko gradivo, osrednji republiški muzej NOB že dalj časa ne more v celoti opravljati svojega poslanstva. Borci si bodo prizadevali, da bi gradnjo muzeja uvrstili v novi republiški srednjeročni načrt.

Muzej naj bi odprli maja 1985, ob 40-letnici osvoboditve. Še naprej pa naj bi razvijali in modernizirali pokrajinske muzeje NOB, še zlasti muzeje za Primorsko, Gorenjsko, Koroško in za območje Ljubljane. V krajih, pomembnih iz NOB, kot je denimo Rog, naj bi pripravili stalne razstave in spominske zbirke.

BRANKO SOBAN

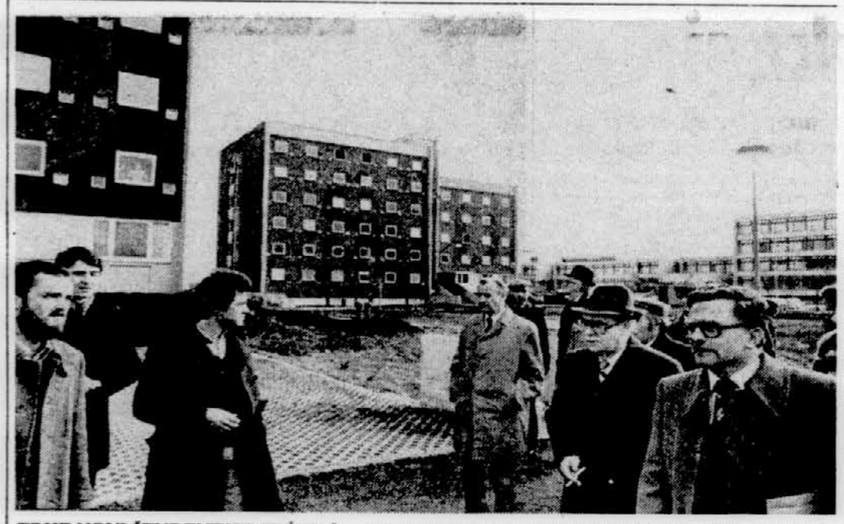
Podpora zasebni praksi

Predsedstvo RK SZDL Hrvaške soglaša s predlogom zakona o zdravstveni zaščiti

ZAGREB, 13. decembra (Tanjug) – Predsedstvo republiške konference SZDL Hrvaške je danes soglašalo s predlogom republiškega zakona o zdravstveni zaščiti in zdravstvenem zavarovanju, o katerem bodo kmalu povedali zadnjo besedo delegati sabora.

Ta predlog zakona je predsedstvo obravnavalo po večmesečni javni razpravi, v kateri so predlagali več tisoč sprememb in predlogov. Tako v javni razpravi kot na današnji seji sta povzročala različna mnenja in opredelitve predvsem dva problema. Gre za zasebno zdravniško takso in za specializacijo zdravnikov.

Hrvaški sindikati se zavzemajo za ukinitev zasebne prakse, predlagatelj zakona – republiški izvršni svet – pa se je opredelil naj bi še naprej obstajala. Člani predsedstva niso ugotovili posebnih razlogov za ukinitev zasebne prakse in so sodili, da bi z njo kvaliteto zdravstvenih uslug lahko samo izboljšali.

TRIJE NOVI ŠTUDENTSKI STOLPIČI – Ob proslavljanju šestdesetletnice Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani so včeraj slovesno odprli tri nove študentske domove za Bežigradom, poleg Ekonomske fakultete Borisa Kidriča. V Sloveniji in Ljubljani so se tako bistveno povečale skupne zmogljivosti dijaških in študentskih domov. Prvotni načrt je predvideval graditev domov s 7.500 novimi ležišči, vendar so ga kasneje podpisniki sporazuma razširili še za 2.300 ležišč, tako da se bodo zmogljivosti slovenskih dijaških in študentskih domov v tem petletnem obdobju povečale za okoli 10.000 ležišč. V treh študentskih stolpičih v Ljubljani je 756 ležišč, vendar bodo že prihodnje leto spomladi ob teh začeli graditi še enega z 255 ležišči. Kljub temu pa je po ocenah samo v Ljubljani nastanjenih pri zasebnikih še vedno okoli 6.000 ali 35 odstotkov študentov. Zato bo potrebno z graditvijo domov v Sloveniji nadaljevati. Na otvoritvi študentskih stolpičev, ki so se je udeležili številni ugledni družbenopolitični delavci Slovenije in mesta Ljubljane, je bil slavnostni govornik predsednik mestne konference ZKS Ljubljana Marjan Orožen. (M. Ž., foto: Dragan Arrigler)

Ustvarjalno delo

Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani in Gospodarska zbornica Slovenije sta organizirali seminar »Univerza v združenem delu«

LJUBLJANA, 13. decembra – Študij in znanost na eni ter naš gospodarski in družbeni razvoj so med seboj usodno povezani, bistveno soodvisni. Lahko, da prihaja do medsebojnega odtujevanja, in to se tudi dogaja, a v interesu nas vseh je, da študij in znanost kar najtesneje prepletemo z razvojnimi gospodarskimi in družbenimi tokovi.

V tem smislu je tekla vsa današnja razprava na posvetu »Univerza v združenem delu«, ki sta ga ob 60-letnici univerze skupaj pripravili Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani in Gospodarska zbornica Slovenije. Sestanek, ki se je začel danes na ekonomski fakulteti Borisa Kidriča in je bil posvečen predvsem svobodni menjavi dela in drugim vidikom samoupravnega sodelovanja med visokim šolstvom in drugimi deli združenega dela, je s teoretičnih in praktičnih gledišč, v slikoviti in tudi dokaj ostri besedi z raznih vidikov orisal to odtujevanje in obejestransko nujo po približevanju med univerzo in porabniki kadrov. O tem je bila beseda v obeh referatih, obeh konferencah in razpravi, ki se bo nadaljevala jutri; to je bilo čuti tudi iz uvodnih pozdravnih besed rektorja univerze dr. Slavka Hodžarja in predsednika gospodarske zbornice Andreja Verbiča.

V referatu »Uveljavljanje svobodne menjave dela na področju visokega šolstva«, ki so ga bili na podlagi diskusije pedagoških delavcev ekonomske fakultete in fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo pripravili univerzitetni učitelji dr. Ivo Fabinc, dr. Viljem Merhar in dr. Danijel Pučko, je med drugim naznačeno: Svobodna menjava dela in njena družbena učinkovitost je močno odvisna od samoupravne organiziranosti posebnih izobraževalnih skupnosti. Njihova organipiranost mora biti takšna, da pride v njih do polnega izraza, da izobrazba ni in ne more biti predmet tržnih odnosov, da izobraževanje ni zgolj kategorija skupne potrošnje niti zgolj kategorija investiranja, da je močno pod vplivom problema solidarnosti in vzajemnosti in da jo financiramo iz družbenega dohodka, pridobljenega na družbenih produkcijskih sredstvih. V takih pogojih je izredno pomembno, da niso posebne izobraževalne skupnosti cehovsko ozke in da niso v njih navzoči predvsem posebni in skupinski interesi.

V referatu »Potrebe in organiziranje sodelovanja gospodarstva z visokim šolstvom, zlasti pri uresničevanju srednjeročnega družbenega plana 1980–1985«, pa je Rado Dvoršak, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije, med drugim opomnil: Dosedanja razdrobljenost visokošolskega študija v Sloveniji v 321 usmeritev in smeri ni odraz družbeno izobraževalnih potreb in racionalnosti dela ter potreb gospodarstva, dočim je interdisciplinarnost študija in izbornost predmetov bolj izjema kot pravilo.

Zato je sodelovanje organizacij združenega dela pri pripravah posameznih izobraževalnih programov ena od neposrednih nalog združenega dela.

JANKO SVETINA

Sporazum uvoznikov avtomobilov

Podpisale so ga pooblaščene delovne organizacije, ki uvažajo vozila z Vzhoda

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Štirinajst pooblaščenih delovnih organizacij, ki se ukvarjajo z uvozom avtomobilov iz Sovjetske zveze, NDR in Češkoslovaške, je zdaj le uskladilo sporazum o organiziranem uvozu motornih vozil in rezervnih delov s tega trga.

Sporazum, ki ga bodo podpisali 24. decembra, ima za cilj predvsem natančno določiti pravice in obveznosti vseh uvoznikov. Tako bo morala v prihodnje delovna organizacija, ki je uvozila avtomobile, zagotoviti tudi rezervne dele.

Da se ne bi več dogajalo – kar do sedaj ni bilo niti tako redko – da tudi do konca leta ne bi uvozili predvidenega števila vozil, določa sporazum, da bodo vse kontingente, ki jih ne bodo rabili do 1. oktobra, v soglasju z gospodarskimi zbornicami republik in pokrajin razdelili med druge uvoznike.

V prihodnjem letu bodo – po že prej določenih seznamih – iz vzhodnoevropskih držav uvozili 18.900 avtomobilov (sem niso vštete »lade«, ki jih uvažajo na podlagi posebne pogodbe o kooperaciji med »Crveno zastavo« in sovjetskimi proizvajalci).

Kupcem bo na voljo 7.500 avtomobilov znamke »škoda«, 6.400 avtomobilov »moskvič«, »zaporožec« in »volga« ter 5.000 »vartburgov«.

Sodelovanje pri varstvu rastlin

Italijanski in naši izvedenci o usklajenem boju proti rastlinskim boleznim

KOPER, 13. decembra – Odprta meja, potovanja brez omejitev in pretok blaga odpirajo vrata tudi večjim možnostim, da bi iz ene v drugo deželo prenesli rastlinske bolezni. Že doslej so izvedenci z obeh strani jugoslovansko-italijanske meje plodno sodelovali v boju proti različnim rastlinskim boleznim in pri preprečevanju.

Na današnjem srečanju jugoslovanskih in italijanskih izvedencev za varstvo rastlin v Kopru so soglasno ugotovili, da je dosedanje sodelovanje dalo dragocene sadove in da je osimski sporazum še dodatna vzpodbuda za razvijanje takega sodelovanja.

Ugotovili so tudi, da bo zaradi nekaterih novosti potrebno spremeniti člene videmskega sporazuma, ki govori o tem. Govorili so tudi o sodelovanju, ki naj bi zagotovilo, da meja ne bi krnila učinkovitosti boja proti rastlinskim boleznim in škodljivcem.

G. G.

Dogovor med letališči in prevozniki

S planom razvoja do 1985 slovenska letališča ponujajo boljše sodelovanje

MARIBOR, 13. decembra – V kratkem se bodo sestali predstavniki slovenskih letališč z Jatom in se pogovorili o bodočem sodelovanju. Slovenska letališča in slovenski komite za promet in zveze so namreč pripravili program razvoja slovenskih letališč do leta 1985 in v njem ponujajo tako Jatu kot tudi drugim prevoznikom boljše sodelovanje, načrtovanje, skupno tveganje in seveda skupno delitev dohodka.

Mariborsko letališče in z njim podravska regija se namreč zaveda, da je njen hitrejši gospodarski razvoj v veliki meri odvisen od dobrega prometa, torej tudi od dobrih letalskih zvez. Dejstvo je, da so se letališča doslej vse premalo povezovala tako z Jatom kot tudi z drugimi prevozniki.

Podoben sporazum ali dogovor kot z prevozniki bo mariborsko letališče sklenilo tudi z agencijami, ki so doslej zaračunavale provizijo od prodanih vozovnic, ne da bi pri tem kaj naredile.

J. J.

Urbanistične zaplate dajejo slabe rešitve

Pripravljanje prostorskih planov v treh četrtinah občin temelji na zastareli dokumentaciji

NOVA GORICA, 13. decembra – Sedlarjevo srečanje ali strokovni bienale slovenskih urbanistov, arhitektov in tudi drugih »načrtovalcev prostora«, povzema temo, ki velja na njihovem področju trenutno za najaktualnejšo. Imenujemo jo »pripravo prostorskih planov« ali natančneje, težave, ki nastajajo, ko se trudimo prostorsko planiranje vključiti v družbeno planiranje.

Težave, tako se je izkazalo tudi v današnji dopoldanski razpravi, imajo zlasti občine, med katerimi je na primer tri četrtine takšnih, ki razpolagajo z že zelo staro prostorsko dokumentacijo, oziroma zelo starimi urbanističnimi programi. Le-te so dolga leta dopolnjevali, krpali, s spremembami, namesto da bi jih temeljito obnovili.«

Današnjim predavanjem je uvod pripravila republiška sekretarka za urbanizem Marija Vičar – Zupančičeva, ki je poročala o delu republiških organov in organizacij, glede izvajanja družbenega planiranja v Sloveniji. Njej so sledili Novogoričani, ki so govorili o svojih izkušnjah s pripravami prostorskih planov, in pa seveda glasnica Primorcev, zaposlenih z javno razpravo o tem, ali naj hidroelektrarno Kobarid gradimo ali ne, ki je organizatorju Sedlarjevega srečanja, to je zvezi slovenskih urbanistov, posredovala predlog, naj skliče poseben strokoven posvet in tudi ona prispeva svoje stališče.

Popoldne bodo nadaljevali s skupno sejo predsedstva izvršilnega odbora zveze urbanistov. Jutrišnji dan bodo začeli sodelavci Urbanističnega inštituta, nadaljevali predstavniki Zavoda za urbanizem Velenje, za konec pa je na sporedu še ekskurzija v Goriška Brda, se pravi, v »značilna krajinska naselja« Vrhovlje, Šmartno in Dobrovo.

VESNA MARINČIČ

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI!

SPREJEMI

Pogovor o skupnih vlaganjih

LJUBLJANA, 13. decembra – Predsednik IS skupščine SR Slovenije dr. Anton Vratuša je sprejel direktorja oddelka za Jugoslavijo pri Mednarodni banki za obnovo in razvoj dr. Rama K. Chopro, ki je obiskal SR Slovenijo v okviru srečanj s predstavniki vseh republik in pokrajin. Pogovor, ki se ga je udeležil tudi namestnik republiške sekretarke za finance D. Cvilak, se je nanašal na sodelovanje mednarodne banke pri financiranju pomembnih infrastrukturnih objektov pri nas in projektov skupnih vlaganj med ozdi iz SR Slovenije in manj razvitimi republikami ter avtonomno pokrajino Kosovo.

Predstavniki Jugoslovanske banke pri dr. Antonu Vratuši

LJUBLJANA, 13. decembra – Predsednik IS skupščine SRS dr. Anton Vratuša s sodelavci se je danes pogovarjal s predstavniki Jugoslovanske banke za mednarodno ekonomsko sodelovanje, ki jih je vodil predsednik poslovodnega odbora Tomo Granfil. Razgovora so se udeležili nekateri člani IS skupščine SR Slovenije, predsednik poslovodnega odbora Ljubljanske banke – združene banke Janko Smole in podpredsednik GZ Slovenije dr. Boris Zidarič. Razgovor se je nanašal na nekatere naloge v zvezi z delovanjem te pomembne inštitucije in na sodelovanje ozdov iz Slovenije v njej.

Manj premoga zaradi poplav

V novembru tri in pol milijona ton premoga iz jugoslovanskih premogovnikov

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – V vseh jugoslovanskih premogovnikih so pretekli mesec izkopali okoli tri milijone in 561 tisoč ton črnega in rjavega premoga ter lignita. Ta proizvodnja je za okoli sto tisoč ton večja od povprečne mesečne proizvodnje premoga, vendar za

Pobuda za podvojitev menjave sprejemljiva

Predsednik IS skupščine SR Slovenije dr. Anton Vratuša sprejel delegacijo Železne županije – Izboljšati cestne in železniške zveze

LJUBLJANA, 13. decembra – Delegacija županijskega sveta Železne županije, ki se te dni mudi v Sloveniji, se je danes pogovarjala s predstavniki slovenskega izvršnega sveta. V pogovoru, ki sta ga vodila dr. Anton Vratuša in predsednik županijskega sveta Železne županije dr. Zoltan Bors, so poudarili, da ta pokrajina in Slovenija sodelujeta na številnih področjih. Kljub temu pa so tudi v današnjem pogovoru glavno pozornost namenili prav gospodarskim vprašanjem.

Kot je poudaril gost iz Železne županije, je veleblagovnica, ki so jo naši gradbeniki zgradili v Szombathelyju, vrata medsebojnega sodelovanja odprla še bolj na piroko. Tako so tudi mariborskemu Konstruktorju že poslali ponudbo za zgraditev hotela v istem mestu, v načetu pa imajo tudi nov rekreacijski dom, vreden 12 milijonov dolarjev. Naša organizacija ima možnost, da dobi ta posel, seveda, če bo njena ponudba dovolj ugodna. Gost iz Madžarske je tudi menil, da je naša pobuda, da bi menjavo v okviru velebalgovnice v prihodnjem letu podvojili, sprejemljiva in uresničljiva. Opozoril pa je, da je letos v blagovni manjavi med obema območjema bilo precej težav in da je ta menjava šele po pogovorih visokih predstavnikov obeh območij spet bolj stekla. Kljub temu pa najbrž ne bo dosegla načrtovanega obsega, namreč 1,5 milijona dolarjev. Treba bo, je poudaril Zoltan Bor, tudi hitreje sklepati kupčije, ne pa jih tako vleči in odlagati kot so jih letos.

Predsednik Vratuša je opozoril na nujnost boljših cestnih in železniških povezav. Že dolgo se obe strani dogovarjata o zgraditvi železnice med Mursko Soboto in St. Gothardom. Strokovnjaki iz obeh držav bodo menda zgraditev te proge januarja prihodnje leto še enkrat proučili. Vendar, kakor je poudaril gost iz Madžarske, naj bi bile možnosti za resnično zgraditev proge zdaj večje kot kdajkoli.

Že ob zdajšnjih pogovorih naj bi poskušali ugotoviti, zakaj se je letošnji madžarski tranzit skozi koprsko pristanišče zmanjšal za četrtrino. Predstavniki obeh strani so tudi opozorili, da bi kazalo v gospodarstvih obeh območij vzbuditi več zanimanja za medsebojno sodelovanje. Predstavniki Železne županije so že pripravili spisek 35 podjetij, ki bi želela sodelovati z našimi organizacijami. Naši predstavniki pa so se zavzeli za to, da bi predloge o sodelovanju, ki jih je doslej že dala naša stran, hitreje proučevali. Predstavniki Železne županije so tudi menili, da bi kazalo v maloobmejno sodelovanje med obema območjema vključiti več organizacij. Zdaj namreč sodelujeta le dve, od tega z naše strani Pomurka. Predlagali so, da bi se ob tovrstnem sodelovanju poskušali dogovoriti z Iskro – zavzemajo se za proizvodno sodelovanje – in z Marlesom, s katerim je tamkajšnje gospodarstvo že sodelovalo, vendar kot so sami priznali, tudi po njihovi krivdi rezultati tega sodelovanja niso bili taki, kot so jih načrtovali. Od Marlesa naj bi kupovali plošče, zanje pa dajali keramične ploščice in azbestne cevi. Vendar so člani naše strani na današnjih pogovorih menili, da bi se bilo za uvoz keramičnih ploščic laže dogovoriti kot pa za azbestne cevi. Predstavniki Železne županije tudi predlagajo, da bi našim tovarnam prodajali moko. Te naj bi jo predelale in testenine nato prodajale na Madžarsko.

Skratka – delegacija iz Madžarske in predstavniki slovenskega izvršnega sveta so v današnjih pogovorih dokaj določno in odkrito spregovorili o medsebojnem sodelovanju. Naša stran jih je opozorila na možnosti za sodelovanje z nekaterimi organizacijami v Pomurju, s katerimi so že zato, ker stoje na manj razvitem območju, možnosti za sodelovanje velike. Opozorili so, da Slovenija le z majhnim koščkom, meje meji na Madžarsko, vendar okoli 80 odstotkov blagovnega prometa, ki gre prek Jugoslavije, steče prav čez Slovenijo. To je po eni strani za našo republiko velika naloga, namreč, da izkoristi možnosti, ki jih to dejstvo daje, seveda pa je tudi velika prednost. Menili so tudi, da bi naše gospodarstvo skupaj z madžarskimi podjetji moglo nastopati na tretjih trgih, namreč v Avstriji in Italiji in gostje iz Železne županije so obljubili, da bodo to možnost tudi preučili.

VESNA BERTONCELJ-POPIT

Gana ostaja zvesta načelom neuvrščenosti

AKRA, 13. decembra (Tanjug) – Predsednik republike Gane dr. Hilla Limánn je izjavil, da bo »Gana kot ena od ustanoviteljic gibanja neuvrščenih ostala vesta načelom in ciljem gibanja in si bo kar najbolj prizadevala, da bi jih uresničila.« Šesti vrh neuvrščenih v Havani je ganski predsednik ocenil kot »nadaljno potrditev in krepitev temeljnih načel gibanja.« V pogovoru, ki ga je imel sinoči z novim kubanskim veleposlanikom v Akri Ruizom Guero, je poudaril, da bo to gibanje imelo vse bolj plodno in pomembno vlogo v mednarodnih odnosih. Ganski predsednik je še izrazil zadovoljstvo, ker Kuba spet odpira diplomatsko predstavništvo v Akri, ki so ga zaprli leta 1966, po Nkrumahovem strmoglavljenju.

Miloš Minić v mariborski občini

Zanimal se je za gospodarske probleme in uresničevanje samoupravnih odnosov

MARIBOR, 13. decembra – Med svojim obiskom v mariborski občini se je danes Miloš Minić, član predsedstva CK ZKJ in predsednik zveznega sveta za mednarodne odnose, sestal v domu družbenih organizacij s predstavniki mariborske občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, gospodarske zbornice za Podravje, delovnih organizacij, univerze in JLA.

Predsednik SO Maribor Rafael Razpet in sekretar komiteja občinske konference ZKS Maribor Jože Florjančič sta ga seznanila z nekaterimi aktualnimi problemi, s katerimi se v ZK in v gospodarstvu mariborske občine ukvarjajo te dni. Gost se je posebej zanimal za urejevanje gospodarskih problemov, za uresničevanje samoupravnih odnosov in delegatskega sistema in za sistem ter metode dela v organizacijah ZK. Pri tem se je posebej zanimal za izkušnje iz dela akcijskih konferenc ZK v Mariboru.

V razpravi so mariborski predstavniki poudarili, da je gospodarstvo preveč obremenjeno in da je reproduktivna sposobnost gospodarstva premajhna. Zanimal se je tudi za probleme SIS in za vpliv združenega dela na njihovo dejavnost. Pogovora se je udeležil tudi Jože Smole, član CK ZKJ in predsednik komisije predsedstva CK ZKS za vprašanja mednarodnih odnosov.

Popoldne je Miloš Minić političnemu aktivu severovzhodne Slovenije govoril o temah »svet po Havani« in »zdajšnji zunanjepolitični trenutek« ter odgovarjal na vprašanja udeležencev pogovora.

MARJAN KOS

Cankar prvič v rusinščini

»Ruske slovo« izdalo sedem Cankarjevih novel in »Kralja na Betajnovi«

NOVI SAD, 13. decembra – Novosadska založba Ruske slovo je pravkar izdala knjigo sedmerih Cankarjevih novel in črtic ter dramo »Kralja na Betajnovi«, s čimer začenja rusinskim bralcem predstavljati slovensko književnost. Tako prihaja zdaj med rusinsko manjšino v Vojvodini prva Cankarjeva knjiga, obenem pa je rusinščina petindvajseti jezik, v katerega je bil Cankar doslej preveden doma in v svetu. Za izbor je poskrbel profesor Gavrilo Nadj, za prevod pa pisatelj Stefan Hudak.

V založbi poudarjajo, da ne predstavljajo po naključju slovenske književnosti ravno s Cankarjem, saj gre vendar za enega največjih slovenskih in jugoslovanskih pisateljev, glasnika socialne revolucije, vizionarja boja in borca za nacionalno in socialno osvoboditev. Cankar da je s svojimi temami zelo blizek rusinskemu bralcu.

Angolski predsednik v Moskvo

LUANDA, 13. decembra (Tanjug) – Predsednik MPLA, stranke dela in LR Angole Jose Eduardo Dos Santos bo v drugi polovici decembra uradno obiskal Sovjetsko zvezo. Kot je danes v Luandi objavilo angolsko zunanje ministrstvo, so predsednika Santosa povabili v Sovjetsko zvezo centralni komite KP ZSSR, prezidij vrhovnega sovjeta in sovjetska vlada.

Odmevi na Bruselj: zadovoljstvo in dvomi

Zadovoljstvo brez zmagoslavja na Zahodu, obsodbe brez presenečenja na Vzhodu – ZDA za pogajanja s SZ, vendar s pozicije moči

BRUSELJ, WASHINGTON, MOSKVA, BONN, RIM, 13. decembra – Zadovoljstvo brez zmagoslavja na Zahodu in obsodbe brez presenečenja na Vzhodu – tako bi lahko kratko strnili prve odmeve na bruseljski sklep držav članic NATO o namestitvi novih ameriških raket z jedrskimi konicami v zahodni Evropi. Zdaj se že postavlja novo vprašanje – ali, kdaj in kako se bodo začela pogajanja med blokoma, ki naj bi zaustavila to »razoroževanje z oboroževanjem«.

»Bil bi vse prej kot iskren, če bi rekel, da so članice NATO navdušene«, je pozno sinoči po zaključku srečanja obrambnih in zunanjih ministrov v Bruslju izjavil generalni sekretar NATO Joseph Luns. Toda, »kakorkoli že, dogovor o modernizaciji jedrske obrambe naših članic je vendarle dosežen«, navaja njegove besede naš bruseljski dopisnik **Božo Mašanović.**

Ameriški zunanji minister Vance že gleda v prihodnost in pravi, da je »optimist« glede možnosti pogajanja z Moskvo. »Prvi ukrep bo ustanovitev posvetovalne skupine predstavnikov ZDA in njenih zaveznikov«, je izjavil v Bruslju. Predsednik Carter pa je v Washingtonu ocenil bruseljski sklep kot »izredno spodbuden«. Toda, kot poroča naš newyorški dopisnik **Dragiša Bošković,** odločitev NATO je za ameriške ocenjevalce samo eden izmed več hkrati sprejetih ukrepov v oboroževanju, ki vsi skupaj označujejo »konec vietnamskega kompleksa«. Med te ukrepe je vsekakor šteti povečanje ameriškega obrambnega proračuna za 4,5 odstotkov v naslednjih petih letih.

Medtem ko vojaški komentatorji ugotavljajo, da včerajšnji sklep v Bruslju še ne zagotavlja, da bodo nova orožja v Evropi dejansko razmestili, pa je zdaj poglavitna teza v ZDA, da je Amerika še naprej pripravljena na pogajanja s SZ na vseh področjih strateškega in taktičnega jedrskega orožja kot tudi konvencionalnega oboroževanja v Evropi, vendar s »pozicije moči«. Komentatorji ugotavljajo, da poskuša predsednik Carter »izkoristiti močna čustva, ki jih je izzvala iranska kriza«, kot piše »New York Times«.

Moskva: Nevarnost za mir

Uradnega odmeva na bruseljski sklep v Moskvi še ni, gotovo pa je, da nad tem sklepom ni nihče presenečen. Agencija Tass v prvem komentarju odločitve sveta NATO ocenjuje ta sklep kot »nevarnost za stvar miru in mednarodnega popuščanja napetosti«. Agencija ocenjuje, da je bil sklep sprejet »pod grobim pritiskom Washingtona« in kljub protestom široke javnosti.

V Moskvi danes prikazujejo kot eno izmed osnovnih značilnosti »atlantskega tedna« »nezaslišan pritisk« na male članice NATO. Tass trdi, da so Washington, London in Bonn poskušali z »najrazličnejšimi metodami političnega in gospodarskega pritiska« strli odpor obotavljivih partnerjev.

Kljub temu, da v SZ ocenjujejo pridržke Belgije in Nizozemske kot zelo resne, pa menijo, da se bistvo stvari ne bo spremenilo s tem, da bodo rakete dobile samo Velika Britanija, ZR Ndmčija in Italija in opozarjajo na možnost, da bodo »evro-rakete« razmestili čez čas tudi v Belgiji in na Nizozemskem.

Kljub vsemu pa opazovalci v Moskvi sklepajo, da možnost za pogajanja o raketah v Evropi obstaja tudi v prihodnje, in sicer v okviru pogajanj SALT-3, če ne bodo že dotlej kake boljše možnosti.

Bonn: Cilj dosežen

Prve zahodnonemške ocene bruseljskega sestanka ne skrivajo zadovoljstva, da je cilj dosežen. Komentarji poudarjajo, da je želela Danska sklepanje odložiti za 6 mesecev, proti čemur pa je zelo odločno nastopil zahodnonemški zunanji minister Genscher. Le-ta je potrebo po novi oborožitvi povezal s potrebo po razorožitvenih pogajanjih z »izenačenih pozicij moči«, posebej še s tem, da bi morala »zahodna Evropa prevzeti svoj delež v obrambi Zahoda«. Nekoliko drugače pa je obrambni minister Apel poudaril predvsem to, da naj bi včerajšnji sklep spodbudil ameriški senat k temu, da bi ratificiral sporazum SALT-2.

Rim: Hude dileme v javnosti

Čeprav je italijanski parlament z veliko večino glasoval za namestitev ameriških raket, pa se čedalje bolj kaže, da je velik del, če ne večina javnosti proti raketam, poroča iz Rima Janko Tedeško. V socialistični stranki je nastal zaradi tega pravi razkol in levo krilo stranke zdaj napada sekretarja Craxija, ki je s spretnimi manevri dosegel, da so socialisti brez izjeme glasovali za rakete.

Italijanov ne skrbi le to, da zdaj utegnejo postati še bolj izpostavljena tarča sovjetskih izstrelkov, marveč tudi in predvsem to, da bodo morali za novo orožje in druge potrebe NATO že prihodnje leto odšteti okoli 6000 milijard lir. Tudi s tega vidika sta italijanska politika in diplomacija napravili veliko napako, ugotavljajo nekateri komentatorji. Toda kocka je padla in treba je gledati naprej, modro ugotavljajo Italijani, in upati, da se bosta NATO in varšavska zveza začela pogajati.

Uradno zadovoljstvo »obotavljivcev«

Belgijci in Nizozemci so vsaj na uradni ravni zadovoljni z doseženim kompromisom glede svojih zahtev. Belgijski zunanji minister Henri Simonet, ki je dosegel, da se bo Belgija lahko o »svojih« raketah izrekla maja 1980, je rekel, da so na bruseljskem zasedanju »razrešili kvadraturo kroga«, nizozemska udeleženca Chris van der Klaauw in Willem Scholten pa sta ugotovila, da je končna odločitev navsezadnje v skladu z zahtevami, ki jima jih je naložil domači parlament. Nizozemci so dobili možnost, da svoje mnenje o tem, ali bodo sprejeli 48 »manevrirnih raket«, povedo do decembra 1981.

V Švici opozarjajo predvsem na pomanjkljivosti mehanizma za mednarodna pogajanja o razorožitvi in ugotavljajo, da se jedrski arzenali neprestano povečujejo. Ugotavljajo tudi, da so mnogi pridržki evropskih držav še vedno veljavni in da bo zato »duh Helsinkov« naletel v prihodnje še na večje težave.

V Veliki Britaniji in na Češkoslovaškem pa ni opaziti nobenih dilem. Britanci so zadovoljni z »zgodovinskim« sestankom v Bruslju, ki je prinesel »veliko in zelo zadovoljivo odločitev« (obrambni minister Pym), v ČSSR pa ne dvomijo o tem, da je sklep NATO »atentat na mir« in »frontalni napad na politiko popuščanja mednarodne napetosti« (»Rude Pravo«). Toda vodilni praški dnevnik pravi, da je treba računati, da bodo članice varšavskega sporazuma »storile – kot vedno doslej – nujne korake, s katerimi bodo zagotovili svojo varnost«.

S TELEPRINTERJA

Waldheim obsodil napade na predstavništvi

NEW YORK, 13. decembra (AP) – Generalni sekretar OZN Kurt Waldheim je obsodil nedavne napade na kubansko in sovjetsko misijo pri OZN v New Yorku in menil, da je nujno treba okrepiti varstvene ukrepe. O tem se je Waldheim pogovarjal z ameriškim veleposlanikom Donaldom McHenryjem.

Sprejeli predlog Iraka

ABU DABI, 13. decembra (TAV-INA) – Voditelji Saudske Arabije, Katara in Kuvajta so sprejeli predlog Iraka, naj bi bila prihodnje leto v Bagdadu »vrhunska« konferenca članic OPEC (organizacije držav izvoznic nafte). To je včeraj ob prihodu v Abu Dabi izjavil iraški minister za verska vprašanja Nuri Fejsal Šaher. Na konferenci bi razpravljali o novi metodi dela OPEC glede na najnovejši razvoj položaja na svetu in o trdnejši obrambi te organizacije pred napadi na njene članice.

Ostrostrelci napadli pristanišče

BEJRUT, 13. decembra (Mena). – Zaradi napada ostrostrelcev je bilo bejrutsko pristanišče včeraj zaprto, danes pa je spet odprto. Pri napadu je bilo ranjenih 12 pristaniških delavcev. Predsednik libanonske vlade dr. Selim el Hos se je sestal s poveljnikom arabskih sil v Libanonu, da bi skupaj proučila položaj v državi.

Venezuela bo podvojila izvoz nafte

RIM, 13. decembra (AFP) – Venezuelska vlada je sklenila podvojiti izvoz surove nafte in ji prihodnje leto dobaviti 5 milijonov ton, je izjavila italijanski minister za proračun Nino Andreatta. Sporazum o dobavi večjih količin venezuelske nafte bosta vladi Venezuele in Italije podpisali še letos.

Pred tednom dni je Saudska Arabija sklenila ustaviti dobave svoje nafte Italiji, in sicer po aferi, ki je nastala, ko so saudski funkcionarji obtožili nekatere italijanske politike zaradi njihovega namigovanja o pogodbi med italijansko družbo ENI in saudsko družbo Petromin.

Kuba bo izvažala v države SEV

BERLIN, 13. decembra (Tanjug) – V naslednjih letih bo Kuba pomembna dobaviteljica SEV; pošiljala ji bo kovine, kot na primer nikelj, aluminij, krom in mangan. Kot piše Berliner Zeitung, so strokovnjaki teh držav izdelali načrt za intenzivne geološke raziskave na Kubi za prihodnjih deset let. Doslej so raziskali 10 odstotkov kubanskega ozemlja; raziskave trajajo že več let. Kot je znano, ima Kuba bogata ležišča niklja, tako da se po tej kovini uvršča na tretje mesto v svetu. Dve topilnici proizvedejo vsako leto 36.000 ton niklja, grade pa še dve, s katerima se bo proizvodnja povečala na 100.000 ton na leto.

Iranski oficirji se usposabljajo v ZR Nemčiji

BONN, 13. decembra (AFP) – Okoli 150 iranskih oficirjev se šola v specializiranih vojaških šolah zahodnonemškega Bundeswehra, je povedal predstavnik obrambnega ministrstva ZRN. Večina iranskih oficirjev se usposablja v neki oficirski šoli v Münchnu, nekaj pa tudi v pomorski šoli v Flensburgu (Schleswig-Holstein). Predstavnik obrambnega ministrstva ZRN je rekel, da to vojaško sodelovanje poteka na podlagi sporazumov, ki sta jih Iran in ZRN sklenila pred nekaj leti, in da se iranski oficirji šolajo na stroške iranske vlade.

Maroko bo razširil pas teritorialnih voda

RABAT, 13. decembra (Reuter) – Maroko je sklenil razširiti pas svojih teritorialnih voda od 70 na 200 milj od obale. To je povedal maroški minister za trgovino in industrijo Azedin Gesus na sestanku atlantskega odbora za ribištvo v Agadiru. Dodal je, da bo Maroko »poskrbel za zavarovanje svojih teritorialnih voda«. Sklep o razširitvi teritorialnih voda se nanaša tudi na morje ob obali Zahodne Sahare, tako kot za vso maroško obalo ob Sredozemskem morju in Atlantskem oceanu, ki je dolga 2100 milj (3400 kilometrov).

Sporazum med Tanzanijo in Ugando

DAR ES SALAAM, 13. decembra (AFP) – Tanzanija in Uganda sta podpisali dva sporazuma, po katerih bo Tanzanija na zahtevo Ugande v prihodnjih dveh letih lahko poslala v to državo svoje policijske in vojaške sile. Tanzanijska časopisna agencija, ki to poroča, poudarja, da bosta sporazuma omogočila okrepiti obrambni in varnostni sistem v Ugandi. Kot je izjavil tanzanijski notranji minister Julius Patico, ne gre za vojaški pakt in ta dva sporazuma ne ogrožata nobene države. Ugandska vlada ni zavezana, da ju po dveh letih obnovi, če ugotovi, da lahko sama skrbi za obrambo in varnost države.

Akcija proti nepismenosti

MANAGUA, 13. decembra (Tanjug) – V akciji proti nepismenosti, ki jo bo nova nikaragovska vlada začela aprila 1980, bo sodelovalo 15.000 profesorjev iz osrednjih ameriških držav, tudi Beliseja in Paname. Podpredsednik državnega združenja profesorjev Nikaragve (ANDEN) Emilio Caldera je rekel, da se bodo profesorji iz Kolumbije in Venezuele najbrž pridružili tej akciji, ki bo zajemala več kot 55 odstotkov prebivalstva. Kar 1200 kubanskih profesorjev sodeluje v boju proti nepismenosti nikaragovskega prebivalstva.

Posojilo za elektrifikacijo v Šri Lanki

COLOMBO, 13. decembra (Tanjug) – Banka za razvoj azijskih držav je odobrila 3 milijone dolarjev posojila, namenjenega za financiranje programa elektrifikacije podeželja v Šri Lanki. Azijska banka za razvoj je pojasnila, da bo po dogovoru posebnega sklada organizacije držav izvoznic nafte sofinancirala načrt OPEC; načrt predvideva eletrifikacijo 1500 vasi, v katerih živi okoli pol milijona prebivalstva.

Seminar v ganskem glavnem mestu

AKRA, 13. decembra (Tanjug) – Mednarodni center za upravljanje podjetij v družbeni lastnini v državah v razvoju, s sedežem v Ljubljani, je pripravil v ganskem glavnem mestu enotedenski seminar na temo »Načrtovanje in podjetja v družbeni lasti«. Seminarja se udeležujejo priznani ekonomisti in drugi strokovnjaki iz Gane, Nigerije, Tanzanije, Zambije, Liberije, Siera Leoneja, Kameruna, Etiopije in Namibije. Na slovesni otvoritvi seminarja je ganski minister za finance in ekonomsko načrtovanje dr. Amon Nikoi izjavil, da bi morale države v razvoju imeti veliko boljše razvojne načrte, ki bi omogočali podjetjem v družbeni lasti, da bi imela večjo vlogo pri izkoriščanju naravnih bogastev.

Turške oblasti izpustile grško ladjo

NIKOZIJA, 13. decembra (Tanjug) – Turške oblasti so včeraj izpustile grško ladjo »Demetro« s 16 člani posadke, ki je plula pod ciprsko zastavo; patruljni čolni turške vojne mornarice so ladjo prisilili, da je pristala v pristanišču Famagusti, češ da je brez dovoljenja plula v teritorialnih vodah »turške zvezne države Ciper.« Od prejšnjega petka, ko so ladjo zajeli, pa do včeraj so zasliševali člane posadke in ladjo temeljito preiskovali.

Opozorila naftnim družbam

Vietnamci ne priznavajo sporazumov o raziskovalnih delih v Tonkinškem zalivu

HANOI, 13. decembra (AFP) – Vietnamsko zunanje ministrstvo je danes opozorilo tuje naftne družbe, ki so podpisale sporazume z LR Kitajsko o iskanju nafte, naj ne začenjajo raziskovalnih del na tistih področjih, ki po vietnamskem prepričanju sodijo pod vietnamsko suverenost.

Sporočilo, ki ga je izdalo zunanje ministrstvo v Hanoju, pravi, da so ilegalni vsi sporazumi, ki se nanašajo na raziskovalna dela v Tonkinškem zalivu in v teritorialnih vodah Paracelskih otokov. Sporočilo opozarja, da so ta območja predmet spora med Vietnamom in Kitajsko.

»Vietnam je trdno odločen braniti svojo suverenost in družbe, ki bi se na tem področju lotile raziskovalnih del, bodo edino odgovorne za vse posledice, ki bi iz tega nastale«, se končuje sporočilo vietnamskega zunanjega ministrstva.

Afriške zagate s strokovnjaki

Kronično pomanjkanje strokovne delovne sile vzrok za zaostajanje v razvoju

ADIS ABEBA, 13. decembra (Tanjug) – V Afriki primanjkuje kvalificirane delovne sile, to pa je eden poglavitnih razlogov, da afriške države v razvoju zaostajajo na gospodarskem področju.

Ekonomska komisija OZN za Afriko (ECA) je zato v Adis Abebi pripravila posvetovanje predstavnikov 26 afriških držav, na katerem so ugotovili, da v Afriki nujno potrebujejo veliko strokovne delovne sile, da pa je bilo do sedaj malo storjenega.

»Afriko pesti kronično pomanjkanje delovne sile, usposobljene za različna dela, kar negativno vpliva ne le na socialni in gospodarski razvoj, temveč tudi na prosveto in delo institucij za usposabljanje,« je izjavil izvršni sekretar ECA Adebajo Adededji, ki je odprl desetdnevno posvetovanje na sedežu ECA v Adis Abebi.

Organizacije, ki načrtujejo razvoj kvalificirane delovne sile, delujejo le v redkih afriških državah.

Svet skrbe poskusi

Generalna skupščina OZN je sprejela 38 resolucij o razoroževanju – Vzpostavljanje območij miru – Prepoved vseh jedrskih poskusov

NEW YORK, 13. decembra (Tanjug) – Generalna skupščina OZN je včeraj sprejela 38 resolucij, ki se nanašajo na razorožitev, to pa sta šele dva tretjini predlaganih priporočil v zvezi z razorožitvijo.

Svetovna skupščina je razglasila naslednje desetletje za drugo desetletje razorožitve. Izraža upanje, da bodo sprejeti nadaljni ukrepi za omejitev in zmanjšanje strateške oborožitve, in poziva vse države, naj ukrepajo za pospešen razorožitveni proces in za krepitev mednarodne varnosti.

Na tem področju posveča OZN veliko pozornost vzpostavljanju območij miru in mednarodnega sodelovanja oziroma brezatomskih območij v raznih delih sveta. Skupščina je sinoči pozdravila obveznost jedrskih sil, da bodo spoštovale raglasitev latinskoameriškega območja za brezatomsko cono, in sklenila, da bo 1981. leta v Colombu mednarodna konferenca o raglasitvi Indijskega ocena za cono miru in sodelovanja.

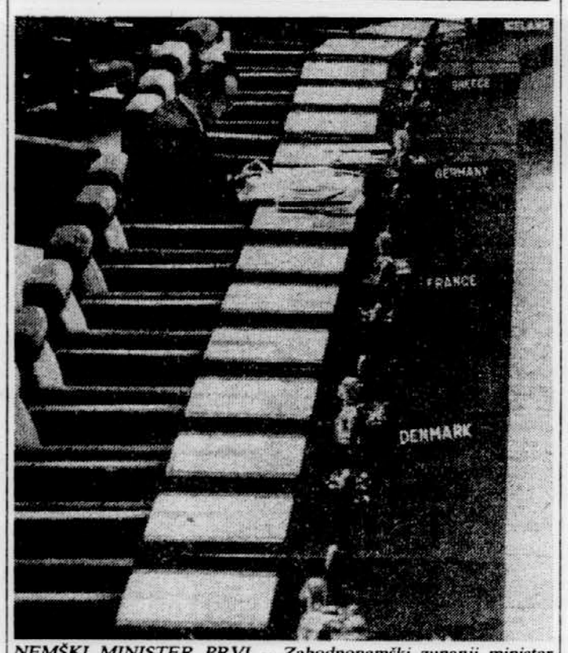
Hkrati se je skupščina izrekla za vzpostavitev brezatomske cone na Bližnjem vzhodu in za to, da bi v tako cono spremenili vso afriško celino, vzpostavili pa tudi brezatomsko cono v južni Aziji. Skupščina je z velikansko večino glasno zahtevala, da je treba pripraviti podrobno poročilo o načrtih Južnoafriške republike, da se dokoplje do jedrskega orožja, ter pozvala vse države, naj ne pomagajo Izraelu pri razvijanju jedrskega orožja.

Skupščina je – pri čemer sta se vzdržali samo dve državi – izrazila globoko zaskrbljenost zaradi tega, ker se nadaljujejo poskusi z jedrskim orožjem. Poudarila je, da je poglavitna in prednostna naloga, doseči prepoved vseh jedrskih poskusov, in pozvala ZSSR, ZDA in Veliko Britanijo naj nadaljujejo pogajanja o splošni prepovedi vseh jedrskih poskusov v vojaške namene.

Soglasno je tudi pozdravila sklenitev Salta 2, pri tem pa zahtevala od ZDA in Sovjetske zveze, da takoj navežeta nadaljna pogajanja o omejitvi in zmanjševanju jedrske oborožitve. Kar zadeva zagotovilo varnosti nejedrskih držav, je skupščina sprejela več sklepov, v katerih pozdravlja to zamisel, priporoča sklenitev mednarodne konvencije o tem in zahteva, naj bi proučili možnosti za sklenitev sporazuma o nerazporejanju jedrskega orožja v državah, v katerih zdaj ni tega orožja.

Priporočila je tudi, naj se nadaljujejo pogajanja o sklenitvi sporazuma, s katerim bi prepovedali nove vrste orožja za množično uničevanje. Nadaljevali naj bi tudi s pogovori o prepovedi izdelovanja in uporabe radiološkega orožja. Pri tem je generalna skupščina izrazila obžalovanje, ker je sklenitev sporazuma o kemičnem in bakteriološkem orožju odložena.

Naposled je skupščina sprejela tudi sklep, da bo prihodnje leto v Ženevi konferenca o prepovedi in omejitvi uporabljanja nekaterih vrst izrazito škodljivega konvencionalnega orožja.

NEMŠKI MINISTER PRVI – Zahodnonemški zunanji minister Hans-Dietrich Genscher je včeraj prišel prvi v konferenčno dvorano v Bruslju, kjer so se sestali zunanji ministri držav članic NATO. Dokaz nemške natančnosti ali pomembnosti, ki jo ZRN pripisuje tovrstnemu srečanju? (Telefoto: UPI).

OD VSEPOVSOD

Raziskave kamnitega meteorita

MOSKVA, 13. decembra (TASS) – V Moskvo so pripeljali kamniti meteorit, doslej največji te vrste, kar so jih našli v ZSSR. Po imenu vasi, kjer so ga našli, so ga poimenovali Carev. Meteorit je padel na Zemljo kot kamnita plošča, težka okoli 300 kilogramov, in 14 manjših kosov; menijo, da je vsa kamnita gmota tehtala skupaj okoli tisoč kilogramov. Znanstveniki bodo podrobno raziskovali kemično in mineraloško sestavo nebesnih teles. Ugotovili bodo tudi, koliko časa je bil meteorit v vesolju in kako dolgo je že ležal na Zemlji.

Mlado gorovje

FRUNZE, 13. decembra (TASS) – Tijenšanski gorski venec, eden od najmlajših na našem planetu, se širi in zajema vedno nova območja sibirskega prostranstva, menijo sovjetski seizmologi. Svojo trditev utemeljujejo s potresi, ki so se vrstili v zadnjih treh letih v puščavskih predelih srednje Azije, v podnožju samega gorskega venca. Geofizikalne raziskave na tem seizmično aktivnem območju so razkrile, da gre za globoko razpoko, prekrito s puščavskim peskom. Iz tega sklepajo, da bo še več potresov. Kot posledica vertikalnih in horizontalnih gibanj zemeljske skorje skozi več milijonov let se lahko na kraju, kjer se danes razprostirajo pustinje, pojavijo nove gore.

Tanker se potaplja

LONDON, 13. decembra (AFP) – V Londonu je družba »Lloyds« sporočila, da se je v ožini Ormuz ponesrečil tanker »Energy Determination« (321.186 ton) in da se potaplja. Ladja je last družbe C. Y. Tung iz Hongkonga. V Zaliv je plula prazna, da bi naložila tovor nafte.

Na zadnjem delu ladijskega trupa je nastala 10 do 12 metrov dolga luknja, med strojnico in med kabinami za moštvo, na palubi pa je izbruhnil požar.

Ožina Ormuz, široka 28 do 30 morskih milj, povezuje Zaliv z Indijskim oceanom. Odkar je State department julija letos opozoril, da se na tem območju načrtujejo sabotaže proti tankerjem, so zavarovalne družbe zvišale zavarovalnino na višino, ki je običajna za zavarovanje ladij na »vojnem področju«. Po islamski revoluciji, ki je izbruhnila v Iranu, so za varnost v ožini skrbele vojne ladje sultanata Oman.

Za poljub – tri leta zapora

KAIRO, 13. decembra (UVI) – Neuspel poljub je drago stal mladega Egipčana. Sodišče v Kairu ga je obsodilo na tri leta zapora, ker je na silo hotel poljubiti neko dekle na ulici. Res pa je, da je 28-letni Farad Gali dvoril temu dekletu, ker pa ga je zavrnila, je poskušal s silo.

Fiat se bo izkazal

LONDON, 13. decembra (Reuter) – V noči po silvestrovem se je v Londonu vsako leto zgodilo 80-90 težkih prometnih nesreč. Letošnje leto pa bo drugače. Za to gre zasluga tovarni Fiat, ki bo nosil vse stroške prevozov na novoletno noč, tako z avtobusi kot podzemno železnico.

Poskusni vlak

MIJAZAKI, 13. decembra (Reuter) – V združenju japonskih železnic so sporočili, da je poskusni magnetni vlak brez posadke dosegel hitrost 504 kilometre na uro. Naslednje leto bodo preizkušali vlak še s človeško posadko. Pričakujejo, da bodo magnetne vlake v redni promet vključili prihodnje desetletje.

Zaščita zgodovinskih spomenikov

HEFEI, 13. decembra (Xinhua) – Kitajski državni komite za proučevanje zgodovinske arhitekture se je zavzel za zaščito zgodovinskih spomenikov. Tako je predlagal, da v bližini spomenikov prepovedo gradnjo velikih stavb, da se iz njihove bližine odstranijo goriva in eksplozivi, da bi preprečili morebitno škodljivo delovanje. Vsi ti predlogi, kot tudi seznam zaščitenih zgodovinskih spomenikov so zdaj v obravnavi pri državnem svetu.

Obnova budističnega hrama

COLOMBO, 13. decembra (SLBC) – S 1. januarjem bodo pričeli obnavljati enega največjih srilanških spomenikov – hram Džetavanarama v Anuradapuru. Ta največji budistični hram – visok je 120 metrov – je iz 5. stoletja, pri obnovi pa bo udeležen tudi Unesco.

Rekord za Guinessovo knjigo

TOKIO, 13. decembra (UPI) – Guinessova knjiga rekordov je dobila novega svetovnega prvaka – v preskakovanju z vrvico. 29-letni učitelj Shozo Hamada je vrvico preskakoval 6 ur in 30 minut brez prestanka in s tem izboljšal prejšnji rekord za 18 minut. Po rekordnem dosežku je izjavil, da bi lahko skakal še celo uro, vendar pa morajo rekordi padati počasi, korak po korak oziroma skok po skok.

Napad na vietnamsko skladišče

Enote legalne kampučijske vlade zavzele strateško skladišče ob tajski meji

BANGKOK, 13. decembra – Agencija UPI, ki se sklicuje na tajske vojaške vire je sporočila, da so enote legalne vlade Demokratične Kampučije ponoči napadle in zavzele veliko, strateško zelo pomembno skladišče hrane vietnamske armade v vasi Ban Kalor na tajsko-kampučijski meji.

Po teh vesteh je okoli 500 vojakov Demokratične Kampučije ponoči napadlo vas in jo zasulo z artilerijskim ognjem.

Po več kot enournem srditem boju so se vietnamski vojaki umaknili iz vasi Ban Kalor in jo prepustili kampučijskim vojakom.

Vas leži 200 kilometrov vzhodno od Bangkoka.

V Grčiji so zaprli vse univerze in politehnike

Vladin odlok iz strahu pred zasedbo univerzitetnih centrov – Nezadovoljstvo zaradi zakona št. 815

ATENE, 13. decembra (Tanjug) – Sinoči so v Grčiji zaprli vse univerze in politehnike. Tak odlok so sprejeli iz strahu, da bi študentje utegnili zasesti poslopja sedmih univerzitetnih centrov v protest, ker je bil sprejet zakon št. 815, ki ukinja nekatere olajšave študentom glede izpitnih rokov.

Novi zakon, ki je začel veljati, onemogoča možnost, da bi se študentje pogojno vpisali v naslednji semester, ne da bi poprej opravili izpite. Zakon tudi omejuje trajanje študija na posameznih fakultetah; vlada je pojasnila, da ne žele uzakoniti statusa »večnih študentov« oziroma »študentov-upokojencev«, kot jim tu pravijo.

Vladin odlok, da zapro vse univerze in politehnike v državi, bo veljal do 24. decembra, visokošolske ustanove in druge visoke šole pa praktično ne bodo delale vse do 7. januarja, saj se 24. decembra začno redne božične in novoletne počitnice. Medtem bo vlada poskušala najti izhod, čeprav zavrača vsako možnost, da bi preklicali zakon št. 815. Minister za prosveto Varviciotis je ob tej priložnosti izjavil, da je vlada pri sprejemanju zakona upoštevala tudi prakso na nekaterih univerzah v tujini. Študentske organizacije in voditelji opozicije pa se ne strinjajo z njegovimi besedami.

Upoštevaje omejene možnosti za vpis na fakulteto, saj se od okoli 90.000 kandidatov na grške univerze vsako leto vpiše komaj 16.000 maturantov, je zveza grških študentov zahtevala, da ukinejo zakon št. 815. Opozorila je tudi na ostrejše kriterije pri izpitih, katerih namen je, omejiti število ljudi z visokošolsko izobrazbo, česar v drugih državah ni.

Študentske organizacije, ki so vselej imele pomembno vlogo v političnem življenju države in ki so 17. novembra 1973 zamajale režim vojaške hunte ter organizirale demonstracije na atenski politehniki, so se tudi tokrat pokazale enotne.

Komisija za delovna razmerja
medicinske fakultete v Ljubljani
oglaša prosta dela oziroma naloge:
1. tehničnega delavca
pri inštitutu za patološko fiziologijo za nedoločen čas
**2. pisarnišk

BOŽIDAR PAHOR

Jedrski poker med blokoma se nadaljuje

Članice NATO so v Bruslju zavrnile sovjetski izziv in hkrati sprejele sovjetsko ponudbo o začetku pogajanj za zmanjšanje jedrske oborožitve. Zavrnile so izziv, ko so kljub sovjetskemu opozorilu sklenile, da bodo do 1983–84 namestile na ozemlju evropskih članic NATO (ZR Nemčije, Italije, Velike Britanije, Belgije in Nizozemske) 572 raket srednjega dosega pershing-2 in krilatih manevrirnih raket. Sprejele so ponudbo o pogajanjih, ko so »prijele« Brežnjeva za besedo. Obrambni in zunanji ministri NATO so v Bruslju očitno pričakovali, da »Rusi ne mislijo tako resno« s svojo grožnjo, da se ne bodo pogajali, če se bo Zahod sklenil oborožiti z jedrskim orožjem srednjega dosega.

Kako bo Moskva odgovorila na odločitev NATO?

To je pomembno, ne pa edino vprašanje, ki si ga zdaj zastavljajo evropske članice NATO. Vprašujejo se zlasti tole: ali bo modernizacija jedrskih raket srednjega dosega res zagotovila učinkovito varnost Zahodne Evrope? Koliko bo stala ta modernizacija? Ali ne bo ta modernizacija še bolj spodbudila že tako ali tako neznosno drago in neznosno nevarno dirko v oboroževanju? Zlasti pa naslednje vprašanje: ali ta odločitev krepi politično in gospodarsko samostojnost Zahodne Evrope ali jo celo zmanjšuje?

Kakor je izjavil ameriški predsednik Carter, bo morala Moskva v skladu s SALT-2, ki ga senat ZDA še vedno noče ratificirati, uničiti ali demontirati 250 raket ali bombnikov, kar znaša 10 odstotkov sovjetskih strateških sil. Hkrati SALT-2 dovoljuje ZDA, da še nekoliko dopolnijo svoj arzenal. In tako naj bi bilo strateško ravnotežje med super silama vzpostavljeno.

To globalno strateško jedrsko ravnotežje na splošno ni sporno, četudi imajo določeni ameriški krogi o njem dokajšnje pomisleke. Tudi mednarodni inštitut za strateške študije v Londonu – med drugimi – in številni natovski politiki – med njimi sekretar NATO Joseph Luns – soglašajo s Carterjem, da SALT-2 nudi približno ravnotežje in da bi ga bilo treba čimprej ratificirati.

Toda to ravnotežje velja po mnenju Zahoda izključno za strateško medcelinsko jedrsko orožje. Ne velja pa za jedrske rakete srednjega dosega (doseg do 4000 kilometrov), pri katerih je sovjetska premoč po prepričanju in trditvah NATO – popolna.

Sekretar NATO Luns je povedal, da nobeden izmed 7000 ali 8000 natovskih jedrskih nabojev v Evropi ne doseže sovjetskega ozemlja. Toda Sovjetska zveza naj bi s svojimi 120 (zdaj baje že 200) raketami srednjega dosega SS-20 (ki so nenavadno natančne, imajo po tri jedrske konice in je njihov doseg 4000 kilometrov) in s kakimi 80 bombniki ‚backfire' resno ogrožala Zahodno Evropo.

Nobena skrivnost ni, da je Zahodna Evropa v zadnjih dvajsetih letih živela v senci 600 sovjetskih raket srednjega dosega SS-4 in SS-5 in stotin bombnikov, res pa je tudi da nove sovjetske rakete srednjega dosega SS-20 posekajo vse dosedanje sisteme. In prav te rakete – med drugim – tako vznemirjajo evropski Zahod.

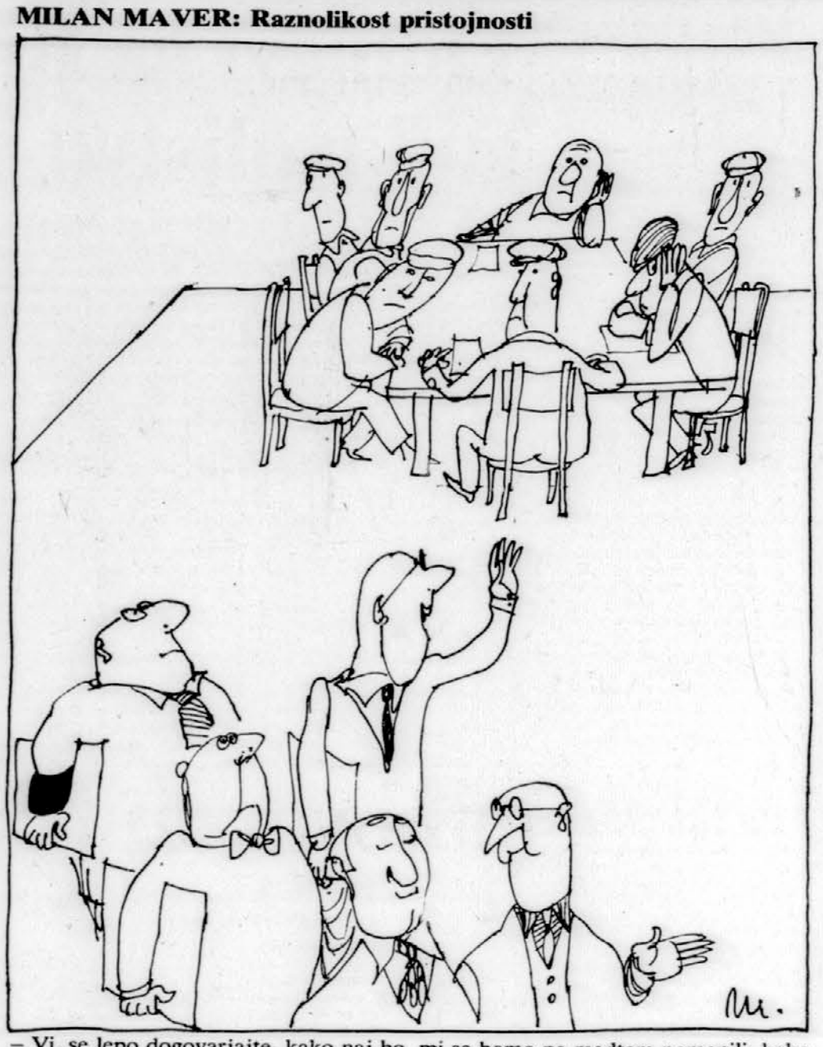
Glavni odgovor Moskve na bojazni Zahodne Evrope se glasi, da je globalno ravnotežje vzpostavljeno in da članice NATO tako ali tako uživajo popolno zaščito ZDA.

Prav ob tem vprašanju spreletavajo ameriške zaveznice v Evropi čedalje hujši dvomi. Spreletavati so jih začeli od trenutka, ko je profesor na harvardski univerzi dr. Henry Kissinger v opaženem članku spodbijal temelje dullesovske doktrine takojšnjega in masivnega jedrskega povračila. Mladi profesor je trdil, da je »nesmiselno postavljati strategijo Zahoda na temelje verjetnosti obojestranskega samomora obeh supersil«. Iz tega se je rodila doktrina prožnega odgovora. In četudi danes uradni predstavniki ZDA zatrjujejo evropskim zaveznikom, da ZDA stoodstotno stojijo v Evropi, so dvomi ostali. Američani zdaj trdijo, da je prav sklep o namestitvi pershingov in manevrirnih raket dokaz, da ZDA ne nameravajo pustiti natovskih zaveznikov na cedilu. Toda številni vojaški strokovnjaki in komentatorji opozarjajo na okoliščino, da bo edini prst na sprožilcu pershingov ostal ameriški prst in da so si s tem Američani ustvarili vmesno stopnjo jedrskega odgovora v skladu z doktrino o prožnem odgovoru. V sili jim ne bo treba začeti takoj pritiskati na sprožilce medcelinskih raket in pozejdonov. Prej bodo prišle v poštev rakete srednjega dosega. Toda verjetno vse to sloni na zgrešeni domnevi, da bo sploh mogoče omejiti jedrski spopad, o čemer številni ljudje dvomijo.

Najnovejše odločitve NATO ne gre jemati ločeno od tragičnega spleta obojestranskega stopnjevanja oboroževalne dirke. Objektivno pomeni večja finančna bremena, hujše oboroževanje in težja pogajanja, do katerih bo, kot upamo, kljub vsemu prišlo. Da je sedanja odločitev – poleg drugih dejavnikov, med katerimi ni nepomembna iranska kriza – že pripeljala do zaostritve, dokazuje najnovejša izjava predsednika Carterja. Izjavil je, da bo od kongresa zahteval, naj odobri povečanje vojaških izdatkov v prihodnjih petih letih za 5 odstotkov, tako da bi se vojaški proračun ZDA že leta 1981 povzpel na 157 milijard dolarjev. In že zdaj znašajo sovjetski vojaški izdatki – vsaj po ameriških ocenah – 13,5 odstotka sovjetskega bruto nacionalnega proizvoda.

Posledice za Evropo in za svet bodo težke. In to bo očitno prihodnje leto v Madridu, kjer bo morala Evropa po Helsinkih in Beogradu izhajati iz dejstva, da se strahovito oborožuje, a da se zato ne čuti prav nič bolj varne.

MILAN MAVER: Raznolikost pristojnosti

– Vi, se lepo dogovarjajte, kako naj bo, mi se bomo pa medtem pomenili, kako bo!

● **Besede in praksa**

Ne bi mogli reči, da v celjskih razpravah o problematiki zdomcev (posebej tistih pred novim letom) ni iskrenosti, ko je beseda o pomoči, o tem, kako se bodo zavzeli in kaj vse bodo storili, da bo vrnitev čim lažja.

Le da tudi v tem primeru (in seveda ne samo v celjski občini) potlej obljube kratkomalo splahnijo. Tako, denimo, že nekaj let govorijo o obrtnem centru, ki da ga bodo v občini uredili, pa nič. Nekateri dejavniki si že dve leti zaman prizadevajo, da bi gostinski lokal Lovec v Dobrni oddali zdomcu. Enako je z gostilno v Škofji vasi, ki je tudi ne more dobiti zdomec, ker bo tu trgovska organizacija 'nekaj gradila' (šele leta 1985). Oba lokala pa sta zaprta in od njiju tudi družba nima nikakršne koristi.

Ne gre za to, da bi lahko z gostinskimi lokali urejali brez dvoma težko problematiko vračanja naših zdomcev, gre v tem primeru za odnos, ki ni v redu in je tudi v popolnem nasprotju z besedami.

DRAGO HRIBAR

JAKA ŠTULAR

Manipulacija s Palestinci

Zadeva, ki teden dni zapleta že tako zadosti zapletene medarabske odnose, je resna. Spor med voditeljem libijske džamahirije in Palestinsko osvobodilno organizacijo se bliža nepopravljivemu prelomu, če ne bo naglo in učinkovito poravnan. Polkovnik Gadafi je obtožbo, da predsednik izvršnega komiteja PLO Jaser Arafat »kuje zaroto zoper palestinsko revolucijo«, razširil na ves Fatah, regularno armado palestinskega osvobodilnega gibanja in hudo vznemiril ne samo Palestince, temveč tudi arabski svet, posebej države bagdadske fronte.

Začetek spora pomeni govor polkovnika Gadafija 1. decembra, ko je pozval Palestince, naj zaminirajo sueški prekop in druge morske poti, po katerih arabska nafta teče na Zahod, predvsem pa, naj »se združijo v revolucionarnih komitejih in povečajo svoja predstavništva pod enim samim ljudskim vodstvom«. Absurdnost »vojaškega« dela te zahteve je pač najbolj prikladna za obdelave v stilu intervjujev kakšne Oriane Fallaci – če jih vzamemo dobesedno. Bistvo sporočila pa je rezultat nezadovoljstva libijskega voditelja z razvojem, ki je pripeljal palestinsko stvar zelo blizu k odločilnemu prodoru, ko se končno, po dolgih letih začenja uveljavljati kot samostojen dejavnik v arabskem koncertu in kot mednarodni subjekt, ki ga priznava velika večina v Združenih narodih in ne nazadnje kot polnopraven član gibanja neuvrščenih.

Palestinsko osvobodilno gibanje je bilo po naravi stvari od ustanovitve države Izrael in s tem prve in naslednjih izgub nacionalnega ozemlja nujno navezano na pomoč arabskih nacij. Ta pa je – ne gre za oceno, temveč zgolj za ugotovitev dejstva – kmalu sprevrgla celoto ali posamezne dele gibanja v klientelo posameznih arabskih držav, ki so zaradi lastnih interesov palestinsko gibanje tudi krvavo kaznovale, kadar se je skušalo ravnati zgolj po svojih interesih, tako kot jih je pač videlo. Ta klientski odnos v bistvu zagovarja libijski voditelj, ko pravi v že omenjenem govoru, da »razume Libanonce, če so se raje povezali z Izraelom, če je sirska armada, ko je prišla v Libanon, udarila po njih, če je Irak tolkel po Fatahu in če jih je (črnega septembra) kralj Husein nagnal iz Jordanije.«

Libijski poskus zasvojitve gibanja pod zastavo radikalnega, nepopustljivega boja proti »sionizmu in ameriškemu imperializmu« je hud recidiv pokroviteljskega odnosa do palestinskega gibanja, ki se vseh bremen svoje odvisnosti od bratskih držav še ni osvobodilo, tem hujši, ker trenutek za napad na vodstvo PLO sovpada z nevarno vnetljivim stanjem na bližnjem vzhodu in ob Zalivu.

Najbrž bo pri poskusu tudi ostalo: odtegnitev finančne in dokaj skromne vojaške pomoči PLO ne bo prehudo zadela, za radikalne elemente v organizaciji pa je Libija predelač, da bi jim mogla tudi fizično priskočiti na pomoč.

Glavni tok gibanja, ki se zbira okrog Arafata in Fataha, ni v nevarnosti. Toda ravno v trenutku, ko si PLO nabira točke na mednarodnem prizorišču, bodo radikalne pobude iz Libije nedvomno spodbudile medpalestinske spore, obudile ideološke, politične in organizacijske svaje z obrobnimi skupinami, slejkoprej povezanimi z raznimi arabskimi pokrovitelji.

Takšno stanje lahko samo okrepi vse sile, – v lastnem in nasprotnem taboru – ki se upirajo priznanju PLO kot edinega kvalificiranega sogovornika pri razreševanju palestinskega problema. Vprašanje o »zaroti« se tako razkriva tudi v drugačni luči.

Pobuda iz Tripolija ni v prid medarabskemu konsenzu, ustvarjenem v Bagdadu in nazadnje bolj ali manj definiranem v Tunisu. Zdi se, da se bagdadska fronta tega naglo začenja zavedati in da tudi reagira. Tako vsaj kažejo sporočila o nujnih konzultacijah med Damaskom, Riadom in Bagdadom. Sleherna radikalizacija palestinskega gibanja v tem trenutku je tako polna napredvidljivih, celo usodnih razvojev, da najbrž konsenza v prid Arafatu in osrednjem vodstvu PLO kot celote med večino arabskih prestolnic ne bo preveč težko doseči. Na dlani je, da akcije iz Teherana in Tripolija – naj bodo koordinirane ali ne – ki skušajo sprožiti palestinski vžigalnik, v zadnji posledici ne ustrezajo nobenemu arabskemu režimu, laičnemu ali teokratskemu.

Zadeva ima lahko torej tudi svojo pozitivno plat: okoliščine so takšne, da lahko pospešijo dokončno uveljavitev palestinskega gibanja – če bo na svojih sestankih te dni znalo in moglo ohraniti enotnost in smer svojega glavnega toka. O političnih in vojaških opredelitvah gibanja sme in bi moral odločati samo palestinski nacionalni svet, najvišje predstavniško telo gibanja, tako kot je zapisano v dnevni red današnjega sestanka: brez zunanjega vmešavanja v notranje zadeve palestinskega gibanja.

SLOBODAN DUKIĆ

Varnost na cestah se začne z vzgojo

Ko bi odvzeli milijon vozniških dovoljenj, potem bi se število nesreč prav gotovo občutno zmanjšalo, vendar to ni trajnejša pot do večje varnosti na cestah. Pravi način, kako zmanjšati število prometnih nesreč, je slej ko prej nenehno razvijanje prometne kulture.

Res je, da so Japonci v letu dni odvzeli milijon vozniških dovoljenj in s tem dosegli, da se je število žrtev prometnih nesreč precej zmanjšalo. Drugim se to prav gotovo zdi vredno posebne pozornosti, saj gre za deželo, o kateri je glas, da rešuje svoje probleme na kar najboljši možni način. Odvzem milijon vozniških dovoljenj pri nas bi bil brškone enako koristen, toda nedvomno bi to rodilo še nekatere druge posledice, v bistvu negativne.

Vrnimo se zato k nekaterim domačim zgledom, ki utemeljujejo mnenje, da trajne prometne vzgoje ne more zamenjati noben zakonski predpis. V delegatski razpravi v skupščini SFRJ smo slišali, da se delo svetov, komisij in odborov za preventivo v prometu v Sloveniji že pozna in da je med šolskimi in predšolskimi otroki vedno manj žrtev prometa.

Pač pa so še prej težave z odraslimi udeleženci v prometu. Zaskrbeti nas mora dejstvo, da odrasli pešci, vozniki in drugi čedalje manj spoštujejo predpise. Če primerjamo in analiziramo podatke, ugotovimo, da narašča število nesreč, v katerih so udeleženi starejši, kar je pripisati prav gotovo tudi temu, da niso imeli takšne prometne vzgoje, kot jo imajo danes naši otroci.

V tesni zvezi s prometno kulturo je tudi delo avtošol. Te šole so v večini primerov zgolj prizorišče, na katerem se denar seli iz žepa kandidatov za voznike v žep avtošole, seveda prek inštruktorjev.

Kajti za denar ni mogoče kupiti prometne kulture, ne humanih odnosov, ne solidarnosti z drugimi udeleženci v prometu. Prometno kulturo je treba gojiti od rane mladosti. Avtošole bi lahko bile šole, v katerih se uvajamo v spretnosti vožnje in se poučimo o prometni kulturi, za to pa je treba poiskati nove možnosti. Če postavljamo preventivo na prvo mesto, to ne pomeni, da se je treba načeloma odpovedati ostrejšim kaznim za nepoboljšljive voznike. Tisti, ki ogrožajo svoje in tuja življenja z brezobzirno vožnjo, naj se za to tudi pokorijo. Zategadelj so tudi delegati glasovali za spremembe in dopolnitve zakona o varnosti prometa, ki določajo ostrejše kazni. Toda kot družba si moramo prizadevati za takšno kazensko politiko, ki bo na prvo mesto postavljala preventivo, to pa z namenom, da zavarujemo naše največje bogastvo – človeka, ki je v teh časih vedno pogosteje žrtev ceste.

BRANIMIR NEŠOVIĆ

Učitelji vedo vse?

Ob nedavni predstavitvi knjige »Visokošolski poklici in študij«, ki sta jo predvsem za potrebe poklicne orientacije srednješolcev pripravila center za razvoj univerze in strokovne službe zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije, se je med predstavniki izdajatelja in navzočimi gospodarstveniki razvil živahen dialog; knjigo so oboji na moč hvalili, vendar je ta hvala vsebovala nekaj absurdnega.

Knjiga je hvale vredna, saj predstavlja dober, dobrodošel in potreben kažipot mladim, ki se odločajo za študij na slovenskih fakultetah, višjih in visokih šolah. Nekateri so prepričani, da bo pripomogla tudi k odpravljanju oziroma zmanjševanju že kar značilnega razkoraka med izkazanimi potrebami po delavcih in poklicnimi željami mladih. V ta namen naj bi rabili podatki o potrebah po delavcih in diplomantih, ki so prešteti za vsako poklicno usmeritev posebej.

Bistvena novost knjige pa je obsežen opis tako imenovanih »področij del«, spet za vsako poklicno usmeritev posebej. Ti prvi, sicer neuradni opisi, zaslužijo (že spet) vso hvalo, če že zaradi drugega ne, pa zato, ker so prvi (spomnimo se samo, koliko časa že čakamo na uradne »opise« ali profile poklicev, kot jim tudi pravimo). Seveda je taka predstavitev »del in nalog« bodočih diplomantov nastala povsem neuradno, a vendar strokovno, na temelju pogovorov in mnenj univerzitetnih učiteljev.

In že smo pri absurdu; znano je namreč, da gospodarstveniki nimajo vedno istega mnenja kot univerzitetni učitelji, bodisi da je govor o znanju ali o »praktični« uporabnosti diplomantov. Zato preseneča, da so prisotni gospodarstveniki, povečini kadroviki iz gospodarskih delovnih organizacij, toliko hvalili ravno poglavje Prikaz del.

Toda uradno tega komplimenta ne bi smelo biti, saj pomeni priznanje enostranskemu povezovanju med vzgojo in izobraževanjem na eni strani ter gospodarstvom na drugi.

Žal gospodarstveniki tega izziva (ob prvi priložnosti) niso sprejeli. Odgovoriti, zakaj ne, je najbrž sila težko, čeprav se ob znani nestrokovnosti in nemoči nekaterih naših kadrovskih služb vsiljuje misel: ali so kadroviki (v gospodarsvtvu) istih misli kot gospodarstveniki? Če niso, je rešitev zamotane kadrovske politike jasna, čeprav nekoliko absurdna: vzpostavimo najprej zvezo kadroviki – gospodarstveniki, pa bomo laže prišli do tako zaželene vezi gospodarstveniki – učitelji.

FRANCI BOŽIČ

Igra na lasten gol

Nogometno srečanje Crvena zvezda – Bayern formalno sicer ni bil dogodek na najvišji ravni – to je bila namreč šele osmina finala tekmovanja za pokal UEFA – navzlic temu pa je dogodek vzbudil izjemno zanimanje naše športne javnosti. Vzroki neuspeha Crvene zvezde, ki je po vodstvu 3:0 dobila dva gola in izpadla iz nadaljnega tekmovanja, so zdaj tema številnih komentarjev 100.000 najprej navdušenih in nato razočaranih neposrednih gledalcev na našem največjem štadionu in seveda tudi milijonov tistih, ki so za skoraj neverjeten razplet zvedeli prek sredstev informiranja.

Ali gre zgolj za nesrečno naključje, vrzeli v igri, neodgovornost, slabo psihološko pripravljenost, skromno taktiko ali pa morda za »nemški« kompleks naših nogometašev? Vrhunska nogometna predstava ob veličastnem vzdušju je vnovič dokazala izjemen talent jugoslovanskih nogometašev v »neartikulirani« in sproščeni igri, ki se je odvijala vse dotlej, dokler ni prišlo do končnega »materializiranja« srečanja. Toda tudi do tragičnosti dogodkov, ki spričo tolikih ponovitev pravzaprav ne morejo biti več naključje. Elementa športne nesreče v tej veliki predstavi seveda ni moč povsem izločiti, toda brškone gre za odločilnejšo vlogo miselnosti v našem nogometu. Naš nogometaš se namreč – za razliko od nepopustljivega nemškega – po pravilu med igro rad ukvarja z izrazitim taktiziranjem in kalkuloranjem takoj zatem, ko je razplet zanj »ugoden«. V igri – tudi profesionalni, navzlic določeni omejenosti pa naj bi šlo za pravo tekmovanje ves čas igranja. V tem smislu je prodor profesionalizma naše nogometne talente izbrusil v zares slabem smislu: kot igralce, ki ne želijo več igrati, ko jim izid ustreza.

Nogometaši Crvene zvezde bi na vsak način izločili slovite münchenske zvezdnike, če bi tudi po eni uri vrhunske igre nadaljevali v slogu brezkompromisne igre. Seveda je vprašanje tudi, če bi beograjski igralci na koncu zmogli toliko moči, da bi se uprli tudi okrepljenemu motivu nasprotnika v finišu tekme. Tako pa so igralci Crvene zvezde pravzaprav premagali sami sebe.

Njihov odnos do igre v bistvu zadeva športno kulturo njih samih. Pri tem pa je najbolj zanimivo, da celo njihovi vodje nimajo zavesti o skladnosti z ideali prave igre. O tem nas je prepričal detajl na beograjski tekmi, ki so ga videli tisoči. Eden izmed trenerjev Crvene zvezde je namreč enemu od igralcev z roko zamahnil proti lastnemu golu. In začela se je znana igra proti svojemu golu, ki jo tako dobro poznamo s tekem domačega prvenstva. Pasivna igra zares nima nobenih možnosti za uspeh, pa če so obeti še tako veliki...

IGOR PREŠERN

Kje tičijo potratni tujci

Slovenski turistični delavci si lahko letos že manejo roke, če mislijo živeti samo od domačih gostov. V prvih devetih mesecih so namreč domači turisti ustvarili kar 10 % več prenočitev kot lani v enakem obdobju. Zato pa zastran tujih turistov ni razlogov za optimizem; tujci so od januarja do konca septembra ustvarili komaj za en odstotek več prenočitev kot lani in brškone tudi ob koncu leta 1979 ta rezultat ne bo dosti boljši.

Zakaj se tuji turisti že vrsto let vse manj zanimajo za slovenske turistične kraje? Ali smo res potisnjeni med tretjerazredne turistične dežele samo zato, ker imamo le košček morja? Če bi morje edino mikalo tujce, bi Švica in Avstrija v turizmu potemtakem morali že zdavnaj pobrati šila in kopita; vemo pa, da ti dve državi stojita v turizmu na zelo trdnih nogah.

Nimamo še tehtnih, svežih in na raziskavah tržišč izdelanih študij, ki bi jasno pokazale, kje in zakaj nam tuji turisti zadnja leta vedno bolj uhajajo, vendar nekatera spoznanja za nas vendarle niso španska vas. Energetska kriza, ki je pred šestimi leti začela trezniti naš planet, bo nedvomno tudi v prihodnjem desetletju še vplivala na turistične tokove. To seveda ne pomeni, da tujci ne bodo več potovali na oddih z osebnimi avtomobili, da pa bodo skupinska potovanja spet umirjeno naraščala. Strokovnjaki računajo, da bo tujski turizem v svetovnih merilih naraščal z letno stopnjo 5 do 6 odstotkov. Seveda bo »turist prihodnosti« tudi vse bolj varčen, klasična ponudba s hotelsko sobo in tremi dnevnimi obroki hrane bo vse bolj izginjala gost bo vedno bolj iskal zasebno sobo ali apartma, kjer si bo lahko od časa do časa sam pripravil jutranji ali večerni obrok hrane.

Predvsem pa bo morala biti ponudba prihodnosti – to že skoraj ni treba poudarjati – zelo pestra, kvalitetna, skratka takšna, da zadovolji čim več želja in okusov. Pestrost pa se začne pri trgovinah, gostilnah in podobnih lokalih, športnih napravah, kulturnih in zabavnih prireditvah, seveda pa je možnih še nešteto inačic. Tuji turist bo vse bolj želel oddih uživati polnih pljuč, upravičeno bo pričakoval, da bo od denarja, ki ga bo dal za dopust nekaj tudi imel.

Kaj lahko ponudi slovenski turizem? Naša ponudba je še vedno preveč »klasična«, čeprav so ponekod že spoznali, da se morajo prilagajati potrebam in željam tujih tržišč. Nekateri hoteli so, nedvomno zaradi pomanjkanja ljudi, že začeli uvajati delno samopostrežbo. Čeprav je slovenski turizem kot celota še sorazmerno slabo pripravljen ugoditi zahtevam tujih trgov, smo letos vendarle opazili prve /drobne/ svetle lučke, ki kažejo, da nam le kvalitetna ponudba lahko bolj na široko odpre turistična vrata za tujce. Tako so na primer ob slovenski obali z letošnjo marino v Seči, ki je bila odprta šele konec maja, že pridobili dobrih deset tisoč petičnejših gostov in z njimi seveda več stotisoč dodatnih dolarjev.

Očitno bo treba vztrajno naprej po tej poti, po poti bolj pestre in privlačne, bolj kakovostne ponudbe za vsakega tujega gosta. Rezerv imamo še precej, denimo, v 15 tisoč zasebnih ležiščih, ki so zelo slabo izkoriščena (le 18 %), vendar se hotelirji nikakor ne znajo (ali nočejo?) poslovno povezati z zasebniki. Isto velja za zasebna gostišča, žal precej redka, ki so na eni strani »turističnega plota«, na drugi pa je hotel. Prav taki nevidni plotovi (beri: nikakršno sodelovanje, so v slovenskem turizmu velika cokla.

In za konec še znana, stara resnica, da v naše kraje prihajajo tuji turisti s tankimi ali vsaj ne preveč polnimi denarnicami, Nad to resnico pogosto tarnajo naši turistični delavci. Toda, kako naj pričakujemo petične, bogatejše goste, če marsikod ponujamo le hotelsko ležišče in zrezek na krožniku. Samo s kvalitetnejšo ponudbo se bomo lahko upravičeno potegovali tudi za potratnejše goste, to je letos med drugimi nesporno dokazala slovenska obala (marina, novo letališče v Sečovljah). Seveda se bodo hotelirji in agencije po dolgoletnih razpravah le morali odločiti za pravo dohodkovno povezovanje, tako da bo obojestranski interes na premožnejših gostih. Doslej je bilo skoraj povsod tako, da je agencija pripeljala poln avtobus tujcev in dobila za vsakega turista toliko in toliko »od glave«.

V hotelih pa seveda tarnajo in se prijemljejo za glavo, če tujec pije samo »tri srca« ali kvečjemu polovico buteljke, potem pa pokliče natakarja, naj mu ostanek v buteljki shrani za jutri. Z dohodkovnim povezovanjem bi se tudi agencije potrudile, da bi iskale gosta, ki mu do dna popita buteljka vina ne dela sivih las.

JANEZ KOVAČIČ

Društva in družba

V krajevnih ali občinskih konferencah socialistične zveze ugotavljajo, da se društva kar dobro vključujejo v delo socialistične zveze. Brez pretiravanja je ob tem moč reči, da društva doživljajo pravi razcvet, kajti težko bi našli krajevno skupnost v republiki, ki nima vsaj enega društva.

Društva, športna, kulturna in druga, se pri svojem delu prav gotovo srečujejo z obilico težav, vendar se zdi, da je s prostovoljnostjo in navdušenostjo mogoče premagati vrsto težav, ki so drugod visok in nepremagljiv zid. Toda v društvih včasih vznikne tudi mišljenje, ki s porajajočimi se težavami pravzaprav nima nobene zveze.

V tržiški občini imajo nič manj kot 17 društev, v krajevni skupnosti Zgornja Kungota pri Mariboru pa je kulturno društvo resnično motor razvejane dejavnosti. Vzporednica med tržiškimi društvi in društvom v štajerski vasici je uspešna dejavnost. A ni samo učinkovito delo tisto, ki povezuje društva na različnih koncih Slovenije, temveč jih povezujejo tudi problemi.

Na prste ene roke bi lahko našteli vsa društva, ki se ne srečujejo z vedno prazno blagajno. Seveda pa se društva otepajo tudi s problemi, ki so kar splošni, in se z njimi ubada večina sekcij, svetov pa tudi društev, ki delujejo v okviru socialistične zveze. Prizadevnih in za delo zagretih ljudi pa precej bolj primanjkuje v drugih oblikah in organih dela v krajevnih skupnostih in občinah, kot pa v društvih. »Kadrovski problem« je enako težak tako v majhnih kot tudi v velikih krajevnih skupnostih, saj povsod ugotavljajo, da imajo precej več težav z iskanjem primernega predsednika krajevne konference socialistične zveze, kot pa z iskanjem predsednika društva.

V društvih, ki delujejo v okviru socialistične zveze, se med drugim širi mišljenje, da jih pokroviteljstvo te najširše družbenopolitične organizacije nekako utesnjuje. Nekatera strokovna društva celo menijo, da so njihovi programi prav zaradi »roke, ki visi nad njimi«, nekoliko omejeni v spoznavanju širokih možnosti, ki jim jih nudita razvijajoči se tehnika in znanost.

Vsekakor je res. da so se nekatera – zlasti strokovna – društva zaradi primernih in bogatih »podpornikov« otresla vsakoletnega strahu za svoj obstoj. Če pa že ni materialnih težav, to še ne pomeni, da lahko društvo na vsem lepem postane gluho in slepo za družbeno dogajanje. Toda kaj se – denimo – utegne zgoditi, če kulturno društvo pri načrtovanju svojega dela na lepem »spozna«, da lahko program oblikuje neodvisno od želja in potreb širše in ožje družbenopolitične skupnosti? V nekaterih društvih pa nasprotno tarnajo, da niso dovolj vključeni v družbeno življenje. Pozabljajo namreč, da je za to priložnost prav v okviru socialistične zveze.

Socialistična zveza pa pravkar ugotavlja, kako uspešno je bilo njeno delo v minulih štirih letih na različnih področjih. Pri oblikovanju programov društev je vsekakor treba več pozornosti posvetiti tudi idejni naravnanosti članstva, nekoliko več posluha pa potrebujejo tudi za uresničitev njihovih interesov. V društvih si še najpogosteje belijo glave s pomanjkanjem denarja, ob tem pa pogosto zanemarijo namen, zaradi katerega obstajajo. Da združujejo poseben interes s splošnim, tega pač ne bi smeli zanemarjati.

● **Življenje na up**

Občinska sodišča v Beogradu so dobesedno zasuta s stotisoči plačilnih nalogov z imeni nerednih odplačevalcev posojil. Pritožbe pošiljajo veleblagovnice, proizvajalci različnega blaga in založbe. Ljudje, ki so najeli posojilo, niso le »pozabili«, da ga je treba odplačevati, temveč tudi ne prijavljajo spremembe naslova. Posledica tega je, da ogromno družbenega denarja ostaja v zasebnih žepih.

V sodiščih pravijo, da temu botrujejo tudi podjetja, ki dostavljajo netočne podatke o kreditnih sposobnostih svojih delavcev. Tako se pogostokrat zgodi, da posojilo odobrijo tudi občanom, katerih osebni dohodek je že v celoti obremenjen z odplačili prejšnjih posojil. Zakon pa jasno določa, da je za odplačilo posojil mogoče nameniti le tretjino osebnega dohodka. Saj se je naposled treba z nečim tudi preživljati. Samo v Beogradu leta 1977 niso izterjali več kot 23 milijonov dinarjev, lani pa skoraj 37 milijonov. Povrhu ne bodo mogli izterjati domala 15 milijonov dinarjev dolgov iz lanskega leta, ker se je za dolžniki izgubila vsaka sled.

Trgovcem se, kot pravijo, splača prodajati blago na kredit, če pa upoštevamo vse težave, s katerimi se ubadajo v zvezi z odplačevanjem posojil, dobi zadeva drugačno podobo.

Očitno je, da smo zadnje čase izredno razvili sposobnost, da zapravimo več, kot zaslužimo. To je že stara resnica, a kljub temu dopuščamo, da se njene posledice vsak dan zgrinjajo nad nas. Kot psihološka komponenta v glavah povprečnih ljudi in kot način vsakdanjega vedenja še vedno živi predstava o lagodnem življenju na up. Za marsikoga izmed nas je najbolj pomembno, da »gre njemu samemu dobro, država pa bo že kako...«

SLOBODAN DUKIĆ

Aretacije v Seulu Dileme Čoj Hju-haja

Zakaj je bil aretiran Čung Seung-hvaj? – Odpravljen »dekret št. 9« – Predhodna vloga novega predsednika – Gospodarske komponente

Šest dni potem, ko je »Nacionalna skupščina za združitev« (2583 članov, ki jih je imenoval Park) izvolila novega južnokorejskega predsednika Čoj Kju-haja (ob uboju Parka 26. oktobra je bil imenovan za začasnega predsednika), so v sredo v Seulu aretirali generala Čung Seung-hvaja, komandanta izjemnega stanja in še nekaj generalov, uradno zaradi soudeležbe pri umoru predsednika Parka.

Dogodki v Seulu kažejo, da se razmere po umoru Parka še niso umirile in da tudi sam umor še ni politično dokončno ovrednoten. Aretacija Čung Seung-hvaja je odprla nova vprašanja, na katera še ni odgovora.

Aretirani general je bil zelo popularen v vojaških krogih, imeli so ga za nacionalnega heroja iz vojne v letih 1950 – 53, ko je bil načelnik generalštaba. Po umoru predsednika Parka je on določil novega šefa, obveščevalne službe KCIA Li Hui Sunga, ki je zamenjal Kim Džaj-hjuja; tega so namreč aretirali, ker je ustrelil predsednika Parka. Po vsem videzu je Čung imenoval tudi šefa komisije, ki je raziskovala umor: generala Čang Duhvana. Preiskava se je odvijala počasi in za zaprtimi vrati, Parkovega morilca generala Kim Džaj-hjuja je branilo 21 odvetnikov; 4. decembra, dva dni pred izvolitvijo novega predsednika, je bila preiskava odložena za nedoločen čas.

To je približno vse, kar je mogoče trenutno povedati v zvezi z aretiranim generalom Čung Seung-hvajem. Lahko sklepamo le to, da vojaški vrhovi niso bili enotni glede tega, kakšen naj bo razvoj po uboju predsednika Parka.

Kot že povedano, je bil 6. decembra Čoj Kju-ha izvoljen za četrtega predsednika po proceduri, ki jo predvideva Parkova ustava »ju-šin«, ki jo je »napravil en človek za enega človeka«, se pravi »predsednik Park za predsednika Parka«.

Opozicija, ki ima v parlamentu 67 poslancev (parlament šteje 230 poslancev) je ostro nasprotovala taki proceduri in zahtevala najprej revizijo ustave v tem smislu, da bi predsednika volili na splošnih volitvah. Predložila je tudi načrt za revizijo ustave: predsednika se voli na splošnih volitvah; skrajša se mu mandat od šestih na štiri leta ter omeji pristojnosti; zagotovi se popolno svobodo govora in združevanja; natančno se morajo določiti okviri za »posebna pooblastila« predsednika v primeru neredov, vojne ali naravnih katastrof.

Od tega je bilo opoziciji ugodeno samo v eni točki: dne 1. decembra so ukinili »dekret št. 9«, ki določa stroge kazni za osebe, ki bi kritizirale predsednika, ustavo ali vlado; v tej zvezi so izpustili iz zaporov 900 oseb. Vlada začasnega predsednika Čoj Kju-haja je pokazala še nekaj znamenj dobre volje: pred leti v Tokiu ugrabljenega šefa opozicije Kim Dae-junga so izpustili iz zapora, opozicijskega pesnika Kim Či-haja so iz zapora premestili v bolnišnico in poklicali tri japonske zdravnike, ki skrbe za njegovo zdravje. Toda aretacije v Seulu so se nadaljevale, kot da bi komandant izjemnega stanja, v sredo aretirani general Čung Seung-hva, hotel onemogočiti opozicijo.

ČOJ HJU-HA – Težavna pot liberalizacije

Dne 6. decembra je bil Čoj Kju-ha ustavno potrjen za predsednika. Povedal je, da je njegov položaj prehoden, da verjetno ne bo ostal v »modri hiši« do izteka mandata, in da je njegova naloga pripraviti ozračje za »politično evolucijo« in revizijo ustave.

Ta naloga ni samo notranjepolitične narave, marveč zadeva spremembe, ki sodijo v širši geopolitični prostor. Take spremembe je terjal Carter, ko je bil julija v Seulu; ameriški obrambni minister Brown je na večer pred ubojem v Seulu Parku celo ponudil formulo za časten umik. In končno, o demokratizaciji v Južni Koreji sta v Pekingu razpravljala tudi Ohira in Hua Guofeng ter se sporazumela – kot navajajo japonski viri – da bosta »Kitajska in Japonska v sodelovanju z ZDA prispevali k demokratičnemu razvoju v Južni Koreji.« Kar se dogaja v Seulu, ima torej širši pomen.

Razvoj v Južni Koreji pogojujejo tri silnice: politične, vojaške in gospodarske.

O političnih je že bilo govora. O vojski bi smeli reči, da v »modro hišo« v Seulu ne more priti nihče proti njeni volji. Interesi gospodarskih krogov pa so bolj celoviti in zapleteni.

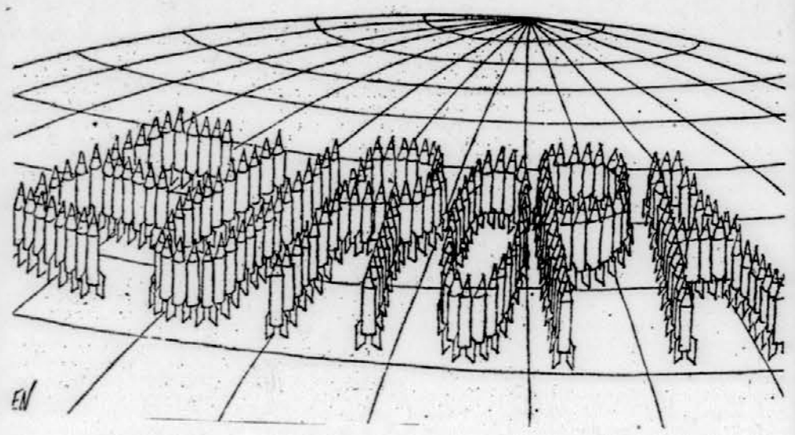
Južna Koreja je povečala bruto nacionalni dohodek od 83 dolarjev v letu 1961 na 1500 dolarjev v letu 1978.: bruto nacionalni produkt je v absolutnih številkah štirikrat večji kot v LDR Koreji. Spektakularna gospodarska rast je pustila v nacionalni strukturi tudi globoke socialne brazde: peščica ljudi je neznansko obogatela, mesta so postala koncentracija vse gospodarske dejavnosti, inflacija, ki je znašala lani 14,2 odstotka, je letos dosegla 30 do 35 odstotkov. Gospodarstvo je pregreto in lani je šlo veliko podjetij v stečaj, ne zaradi izgub (mezde so za polovico manjše kot na Japonskem), marveč zaradi pomanjkanja kapitala. Podjetja, tudi velika, so namreč povsem odvisna od bank in »črnega« denarniškega trga, zato so morali nekatere gospodarske načrte revidirati.

Podpredsednik vlade Šin, odgovoren za gospodarsko načrtovanje, je dramatično opozoril: »Stabilnost je vprašanje življenja ali smrti.« Nezaupanje tujega kapitala v stabilnost dežele bi razvrednotilo sprejete delfacijske ukrepe (visoke obresti, kratkoročni krediti) in le-tu bi ostali brez učinka, če bi vlada od danes na jutri popustila socialnim zahtevam, ki so bile 18 let zadrževane z nasiljem.

Formula novega predsednika je: previdno in postopno. Vprašanje je samo, če bo v razmerah načrtovane liberalizacije vzdržala preizkušnjo.

MIRAN ŠUŠTAR

PERSPEKTIVA OSEMDESETIH LET?

Benedek, »Süddeutsche Zeitung«

Meje Bothovih reform

Vlada v Pretorii napoveduje odpravo nekaterih določil apartheida, ki so zanjo »revolucionarne«, bistva bele vladavine pa ne bodo spremenile

V Južni Afriki je prišlo v zadnjih mesecih do nekaj sprememb (ali pa njih vsaj razmišljajo), ki se zdijo drugod po svetu samoumevne, v deželi apartheida pa jih sprejemajo malone kot revolucionarne. Zdi se, da se je s prihodom Pietra Bothe na premierski položaj vsaj do določene mere končalo obdobje negibnosti, značilne za dolgoletno Vorsterjevo vladavino.

Tako je črnsko prebivalstvo nedavno dobilo pravico do sindikalnega organiziranja. Čeprav bodo črnski sindikati z različnimi omejitvami ostali pod strogim nadzorstvom države, gre za korak, ki je v južnoafriškem okviru izredno glasno odjeknil, značilno je, da so nanj najbolj srdito reagirali različni sindikati belcev in da je prišlo tudi do nekaj stavk belih delavcev. Obenem v zadnjih mesecih pospešeno odpravljajo t. i. drobni apartheid, (za belce in črnce ločeni lokali, kinematografi, sedeži na športnih prireditvah itd.). Posebna komisija je na vladno pobudo pripravila predlog o odpravi t. i. Job Reservation Acta, ki določa, da lahko kvalificirana dela opravljajo samo belci. Premier Botha je napovedal, da bodo izboljšali življenjske razmere urbaniziranega črnskega prebivalstva in ozemeljsko zaokrožili ter gospodarsko okrepili razdrobljene bantustane, ki niso sposobni za samostojno gospodarsko življenje. Največ prahu pa je dvignil z izjavo, da bi bilo morda treba razmisliti o odpravi zakona, ki prepoveduje rasno mešane zakone.

O vseh teh stvareh je Botha govoril tudi na nedavnem srečanju z vodilnimi južnoafriškimi gospodarstveniki in požel splošen aplavz zlasti z izjavo (ki je ni izrekel prvič), da bi bilo treba ustvariti razmere, v katerih se bodo lahko črnci veliko bolj kot doslej uveljavili v poslovnem življenju. Ta tema – gospodarska liberalizacija tudi za črnsko prebivalstvo – je očitno tista stična točka, na kateri so se stališča Bothove vlade in velikega kapitala ujela; velekapital, ki to tezo zagovarja že več let, namreč zatrjuje, da so nekatere postavke apartheida, zlasti tiste, ki onemogočajo gospodarski napredek črnskega prebivalstva, postale huda cokla za ves južnoafriški gospodarski razvoj. Zaradi nizke kupne moči črnskega prebivalstva je notranje tržišče strogo omejeno in to dejstvo je v času svetovnega gospodarskega zastoja, ko so se možnosti za izvoz zmanjšale, odločilno vplivalo na počasnejšo rast južnoafriškega gospodarstva. Po drugi strani je tudi južnoafriški izvoz zaradi stranskih učinkov apartheida vedno manj konkurenčen, kajti kvalificirane bele delovne sile je premalo, obenem pa je draga.

Gospodarska liberalizacija in odprava nekaterih drugih postavk apartheida naj bi torej v prvi vrsti zboljšala gospodarski položaj, prinesla pa naj bi še nekaj stranskih pozitivnih učinkov: zmanjšala bi se nezaposlenost črnskega prebivalstva (kar je v Južni Afriki potencialno eksploziven političen problem), zboljšala naj bi tudi podobo Južne Afrike v tujini, kar je za Pretorio spet izredno pomembno: po eni strani bi zmanjšala politične pritiske nanjo, po drugi pa pritegnila več tujih investicij, ki so eden glavnih virov južnoafriške gospodarske rasti, ki je, poleg prisile, osnovna metoda, s katero se vlade v Pretoriji preprečevale, da bi se socialne napetosti še bolj zaostrile in se izraziteje politično obarvale.

Nič manj pa ni brzkone pomemben še en cilj gospodarske liberalizacije: ustvarila naj bi pomembnejšo črnsko buržoazijo, ki bi razbila enotno črnsko »fronto« in s tem omogočila nadaljnji obstoj temeljnih postavk rasnega razlikovanja. K takemu cilju so naravnane na primer tudi zamisli, da bi med nebelim prebivalstvom dobili politične pravice samo mešanci in prebivalci azijskega porekla, ne pa tudi črnci.

S tem pa so postavljene tudi jasne meje »revolucionarnosti« Bothovih namenov in napovedi. Južnoafriški premier v samo bistvo apartheida na namerava poseči: črnsko prebivalstvo ne bo dobilo nikakršnih političnih pravic in vlada v Pretorii še naprej pospešeno uresničuje načrt o podeljevanju »neodvisnosti« posameznim bantustanom. Čeprav nekatere napovedane spremembe niso zgolj kozmetične (o čemer pričajo že reakcije dela belega prebivalstva, zlasti nižjih slojev, ki svojih privilegijev ne gradijo na posebnih znanjih in kvalifikacijah, temveč izključno na barvi kože), pa gre pri njih v bistvu zgolj za poskus prilagajanja, za korekture sedanjega stanja.

JANKO LORENCI

OPEC o ceni nafte in lastnih problemih

Podražitev bo, menijo poznavalci, vprašanje je le, ali za več ali manj od tretjine sedanje cene – Šejk Jamani: »Izgubljamo kontrolo«

Naftni ministri držav članic Organizacije izvoznic nafte (OPEC) bodo na bližnjem sestanku organizacije, ki se prične v ponedeljek 13. decembra v Caracasu, razpravljali najmanj o dveh aktualnih vprašanjih. V ospredju pozornosti bo najbrž res nova uradna podražitev nafte, toda nič manj pomembna in razgreta brzkone ne bo diskusija o notranjih stiskah same organizacije.

O verjetnosti podražitve nafte med poznavalci naftnega trga ta hip ni nobenega dvoma. Mnenja se krešejo le o tem, ali bo pribitek na staro ceno nižji ali višji od tretjine zdajšnje cene naftnega soda (od 18 do 23,5 dolarja). Kot navadno pred podražitvijo, tudi tokrat mrzlično vzdušje pričakovanja napolnjujejo nasprotne izjave predstavnikov OPEC. Kot poroča AP, libijski naftni minister Mabrouk izjavlja, da bo v Venezueli zahteval »močno zvišanje cen«, kajti po njegovem mnenju mora OPEC »vendar že narediti nekaj, da bo vsrkal profite nadnacionalk.« Po drugi strani pa po vesteh iste agencije katarski minister za nafto Tani meni: »Podražitev bo zmerna in postopna, da ne bi ogrozila gospodarstev Zahoda in tretjega sveta.«

Živčnost Zahoda zlasti vzbujajo izjave najbolj vplivnega med naftnimi ministri, saudskega šejka Jamanija, ki je ondan v razgovoru s skupino politikov v Atlanti (ZDA) dejal, da so v Saudski Arabiji notranji pritiski na povečanje cen nafte vse močnejši, še posebno po objavi znanstvene študije, v kateri je dokazano, da zadošča državi 5 milijonov sodov nafte na dan, da bi zadovoljila svoje finančne potrebe.

Po drugi strani si gredo vsaksebi tudi izjave na Zahodu. Evropski komisar mednarodne agencije za energijo (IAE) Guido Brunner je pred ponedeljkovim pariškim ministrskim srečanjem agencije, katere članice so razen Francije vse Zahodne industrijske države, izjavil, da dvomi v občutnejšo podražitev, »kajti OPEC se ne more izolirati pred posledicami recesije in inflacije«. Naftne podražitve so po njegovih besedah po decembru 1978 zmanjšale stopnjo gospodarske rasti Zahoda za odstotek, za 2,5 odstotka pa povečale inflacijsko stopnjo. »Zdaj nista na mestu panika in obup«, opozarja Brunner, »skrajnosti povzročajo pretirane reakcije potrošnikov, te pa si proizvajalci nafte napačno razlagajo.«

Norveški naftni minister Gjerde pa je dal AFP izjavo v povsem drugačnem tonu: »Če želimo razumevanje in sodelovanje z OPEC, moramo najprej med seboj razpravljati o situaciji na prostem naftnem trgu in pogojih, po katerih se prodaja, potem ko jo proizvajalci izvozijo iz držav OPEC.«

Najbolj vroče žarišče nestabilnosti na naftnem trgu in posredno tudi najbolj očiten povod za podražitev je iranska nafta. Toda ne, kot komentirajo nekateri, v smislu iransko ameriške zaostritve in bojkota. Iran se namreč ni umaknil s trga in se, vsaj za zdaj, še ne namerava umakniti. Na naftnem trgu je danes mogoče kupiti prav toliko nafte kot dan pred bojkotom. Pomembno je to, da je Iran svojo nafto, okrog 700 tisoč sodov na dan, z ameriškega trga premaknil na že prej kaotično in preobilno založeno prosto naftno tržišče v Rotterdamu, Genovi in drugod, kar je nekdanje neravnovesje še bolj razrahljalo.

Skozi roke borznih mešetarjev na teh trgih, kjer se cene oblikujejo nepovezano z uradnimi cenami OPEC, je v preteklosti šlo od 3 do 5 odstotkov vse nafte v mednarodni trgovini, zdaj se je ta delež povečal na okrog 10 odstotkov, ob tem pa večja ponudba ni umirila cen. Ekvadorska državna družba za nafto je sporočila, da je pred dnevi prodala večjo količino nafte po 45 dolarjev za sod, kar je največ, kar je bilo kdaj doseženo na promptnem trgu.

Za nestabilnostjo na naftnih borzah vsekakor tiči negotovo ravnotežje celotne svetovne tržne situacije. Po podatkih Financial Timesa je povpraševanje Zahoda v zadnjem četrtletju tega leta doseglo 53 do 54 milijonov sodov nafte na dan, kar je 2 do tri milijone nad letošnjim povprečjem. Nafte, ki jo skupaj z OPEC načrpa ta del sveta, pa je le okrog 51 milijonov sodov na dan. Po tem viru Zahod pokriva razliko delno z uvozom iz ZSSR (okrog milijon sodov), delno pa iz zalog, ki jih je prihranil z manjšo porabo v poletnih mesecih. Poznavalci sodijo, da bo situacija precej slabša prihodnje leto, ko bo OPEC predvidoma svoje črpanje zmanjšal od 31 na 30 milijonov sodov na dan.

Druga velika tema Caracasa bo, poleg podražitve, razčiščevanje notranjih odnosov v OPEC. V resnici znotraj organizacije še nikoli ni prišlo do tolikšnih navzkrižij pri naftnih cenah kot zdaj. V minulih tednih je devet od trinajstih članic OPEC prekršilo junijski dogovor o 18 do 23,5 dolarjih za naftni sod. Sporazum so spoštovali le Saudska Arabija, emirati, Katar in Venezuela. Saudijci, ki so največji izvoznik, odkrito priznavajo, da nimajo več takšne moči nad oblikovanjem cen znotraj OPEC kot nekoč. »Izgubljamo kontrolo,« Financial Timesu izjavlja minister Jamani.

Arabski »Middle East Economic Survey« celo trdi, da ni upanja, da bi Caracas prinesel dogovor o enotni ceni nafte. »Težnje in mnenja o ceni so si zdaj tako vsaksebi, da enotnost ni dosegljiva,« piše list. Dopisnik Financial Timesa, pa poroča, da so se štiri članice OPEC, ki so spoštovale zadnji sporazum že same dogovorile o skupni krštitvi in s tem z izenačenimi novimi cenami, ki jih bodo sporočile v Caracasu, vnaprej ublažile dramatičnost razprav na bližnji konferenci.

Dnevni red Caracasa bo kajpada imel še druga vprašanja. Najbrž se bodo ministri težko izognili zahtevi Teherana in delno Alžira, da mora OPEC dolar kot sredstvo plačevanja in obračunavanj cen nafte zamenjati za druge valute ali košarico valut. Vprašanje zdaj ni postavljeno prvič.

Tehtno vprašanje bo vsekakor tudi sodelovanje z drugimi neuvrščenimi in državami v razvoju. Zunanji minister države gostiteljice sestanka Velasco je na nedavni konferenci neuvrščenih na vrhu v havanski »Palacio de Convenciones« najavil, »da bosta pomoč in sodelovanje z državami v razvoju v Caracasu ena od poglavitnih tem« in izrazil pripravljenost Venezuele za preferencialno naftno oskrbovanje držav v razvoju. Ne samo v podražitvi, predvsem v razčiščevanju vprašanj, ki nastajajo zaradi dražje nafte in ob njej, je iskati pomembne nove prvine, ki jih lahko prinese ponedeljkov sestanek OPEC v Caracasu.

DUŠAN SNOJ

TELEKS informativni tednik dela

Krepitev francoskih sindikatov

Doslej razmeroma šibki francoski sindikati začenjajo morda z nekaterimi organizacijskimi reformami novo obdobje – Volilci se odvračajo od političnih strank – Politiki pozorni do sindikatov

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 13. decembra – Včerajšnje volitve članov razsodišč za spore med delodajalci in delojemalci, zadnji preskus političnih moči pred predsedniškimi volitvami 1981. leta, pomenijo nemara začetek novega obdobja v francoskem sindikalnem življenju. Izjemno velika volilna udeležba potrjuje zaupanje, ki ga zaposleni Francoz zadnje čase kaže do sindikatov, hkrati pa pomeni priznanje legitimnosti njihove vloge. Vedeti je namreč treba, da sta samo dva od desetih zaposlenih Francozov včlanjena v kak sindikat.

Razsodišča za delovne spore so druga najstarejša francoska institucija, izvirajoča še iz Napoleonovih časov (starejša je samo še slovita akademija). Sestavljena so na paritetni osnovi iz voljenih predstavnikov delodajalcev in delojemalcev, ki vsako leto rešujejo kakih 80 do 100 tisoč sporov (lani so zaposleni od delodajalcev iztožili pol milijarde frankov!). Letošnje volitve so bile toliko pomembnejše, ker so bile prve v popolnoma reformiranem sistemu, katerega avtor je pokojni minister za delo Boulin in ki je plod težkih pogajanj med vlado, združenji delodajalcev in vodilnimi sindikalnimi centralami. Sistem bo poslej pokrival vso deželo, z 297 razsodišči, razdeljenimi na pet sektorjev: industrijo, trgovino, poljedelstvo, upravo, različne manjše dejavnosti. Pomembno se je povečalo število »svetnikov«, ki so jih včeraj izvolili – poslej jih bo 14.026 (za opravljanje svoje funkcije dobijo denarno odškodnino, vendar ostanejo v rednem delovnem razmerju in jim morebitno odsotnost med službenim časom štejejo kot neplačan dopust).

Politično najpomembnejša novost pa je sam volilni sistem. Prejšnji je predvideval, da se zaposleni sami vpišejo v volilne imenike in posledica je bila, da je na zadnjih volitvah, leta 1975, glasovalo samo 300 tisoč upravičencev. Letos so morali delodajalci volilnim komisijam obvezno poslati sezname zaposlenih, same volitve pa so bile med delovnim časom, a odsotnost z dela plačana. Rezultat: skoraj 14 milijonov vpisanih (13 milijonov delojemalcev, milijon delodajalcev) in – za francoske razmere – visoka volilna udeležba, med zaposlenimi 64 odstotna, med delodajalci 54 odstotna. Tak volilni sistem daje novim »svetnikom« seveda večjo avtoriteto, hkrati pa je vodilnim sindikatom omogočil, da so izmerili stopnjo svojega vpliva med delavci.

Francija je namreč po odstotku zaposlenih, ki so včlanjeni v sindikalne organizacije, prav na repu evropske deveterice: z 22 odstotki daleč zaostaja celo za predzadnjo ZRN (42 odstotkov), Danska 75, Italija 70 odstotkov). Sindikalna mlačnost izvira tako iz znanega francoskega individualizma kot iz dejstva da je večina francoskih sindikatov bolj ali manj podaljšana roka političnih strank, ne pa – kot denimo v Veliki Britaniji – organizacija na poklicnih osnovah. Sindikati v svojem boju ob posameznih akcijah seveda zmobilizirajo tudi nečlane, in prav včerajšnje volitve so bile priložnost za tako »snubljenje« (glasovali so na primer tudi tuji delavci).

Tudi način glasovanja je bil pripraven političnemu barometer: volilci so izbirali med šestimi listami, ki jih je pripravila peterica vodilnih sindikalnih združenj, kandidate za šesto listo pa je postavila »alianса«, prav za to priložnost ustvarjena zveza manjših, obrobnih sindikatov, ki se imajo za »nepolitične« zadnjikrat so sindikati na podoben način otipali javni utrip leta 1977, ko so zaposleni volili člane »komitejev podjetij«, motorja »participacije«, se pravi tistega minimalnega soodločanja francoskih delavcev, ki ga skuša spodbujati režim in z njim zavreti težnje po zametkih samoupravljanja. Toda tedaj so bile volitve samo v podjetjih z več kot 50 zaposlenimi, pa je treba za pravo primerjavo poseči prav v leto 1962, ko so vsi zaposleni pod sindikalnimi zastavami volili pomembne organe – člane upravnih svetov v blagajnah socialnega zavarovanja.

O moči posameznih sindikalnih združenj je mogoče najbolje sklepati po volilnih rezultatih v skupini delojemalcev. Bistvenih sprememb pravzaprav ni: prokomunistično združenje CGT je ohranilo vodilno pozicijo, (42,4 %) rahlo je napredovalo tudi prosocialistično združenje CFDT (23,1 %), močneje se je okrepila »reformistična « Force Ouvrière (17,4 %), napredovalo je tudi drugo reformistično združenje CFTC (6,9 %), medtem ko so »nepolitični« listi, združenje CGC (sindikati inženirjev, delovodij in podobnih kadrov) ter nova »alianса«, dobili le 5,1 oziroma 2,4 odstotka glasov.

Najpomembnejši nauk volitev »šerifov socialnih pravic«, kot pravijo članom razsodišč, pa je vsekakor visoka volilna udeležba. Voditelji »revolucionarnih« združenj CGT in CFDT vidijo v tem odstotku novo spodbudo, saj so zaposleni pokazali, da se v sedanji politični in gospodarski krizi zanašajo predvsem na sindikalno institucijo. Po razkolu levice in po nenehnem podstavljanju nog v večinskem taboru (primer Barre bo moral te dni zaradi kljubovanja golistov že tretjič v zadnjem mesecu zahtevati glasovanje o zaupnici vladi) so se volilci očitno obrnili od političnih strank in se naslonili na sindikate. Politiki bodo sindikatom zdaj seveda posvetili še večjo pozornost, a velike sindikalne centrale bodo dobile priložnost za učinkovitejše družbene akcije.

VILKO NOVAK

DELO

V ŽARIŠČU

Odločitev za rakete

»Oboroževanje se, da se boš lažje razoroževal,« taka je logika vročega miru. Na posebnem zasedanju NATO pa je bilo v ospredju pravzaprav vprašanje, kolikšna je še spričo nasprotovanj solidarnost zahodnega bloka. Prestiž ZDA je le rešen, toda z odločitvijo, ki so jo sprejeli v Bruslju, je v mednarodnih odnosih dokončno zavladala nekakšna anarhija. Sporazumi SALT-1 niso ničesar omejevali, vendar so vsaj skrbeli za osnovna pravila v oboroževalni tekmi, ki je slonela na strateško čisti razlagi. SALT-2, podpisan, toda neratificiran v ameriškem senatu, pa je že znamenje, da se kolesje detanta zatika. Bo SALT-3, ki naj bi zajemal jedrsko oborožitev, instalirano v Evropi, sploh kdaj ugledal luč sveta?

»Liberation«, Pariz

Posebno z zahodnonemške strani v zadnjih tednih zelo poudarjena zahteva, naj bi v tem trenutku države pokazale visoko stopnjo solidarnosti, je dobila odmev v sklepni izjavi obrambnih ministrov. Ministri so ugotovili, da mora NATO zaradi ponovljenih poskusov Sovjetske zveze, da bi omajala odločnost zveze, še posebej močno izkazati solidarnost in trdnost. Izrazili so tudi podporo novim razorožitvenim in nadzorstvenim ukrepom, ki bi sledili cilju politike popuščanja napetosti in poiskali poti, s katerimi bi varnost ostala na nižji oborožitveni ravni.

»Frankfurter Allgemeine Zeitung«,

Za pot od zahodnonemškega izstrelišča do Moskve potrebuje raketa »pershing 2« tri minute in petdeset sekund. Tri leta so potrebna, da bi manevrirne rakete in rakete pershing prišle iz ameriških tovarn v evropske baze, tisoč dni za pogajanja proti dvesto sekundam za uničenje: to je priložnost in izbira, ki se postavlja danes pred dva enako močna in odgovorna vojaška bloka v Evropi: oboji se zavedajo odgovornosti, ki izvira iz tega, da so naredili iz Evrope vrt raket. Sovjetski poskusi, da bi preprečili NATO paktu modernizacijo raket, in tako ponovili operacijo »nevtronska bomba«, za sedaj ni uspel, kljub odporu Belgije, Nizozemske in Danske. Sovjetska zveza bo morala izhajati iz resničnosti in se odločiti za odgovor na ponudbo o pogajanjih, ki je prišel iz Bruslja«.

»Corriere della Sera«, Milano

Na seji sveta NATO vsiljujejo ZDA svojim »mlajšim« partnerjem v bloku nov militaristični program in pri tem uporabljajo grob pritisk. Tako naj bi emisarji Washingtona dobili soglasje za razpostavitev 572 raket srednjega dometa po Zahodni Evropi. Ta »danajska« darila pa bodo plačali davkoplačevalci z obeh strani Atlantika: šest milijard dolarjev. Toda že zdaj v najbogatejši deželi sveta neprestano strada 25 milijonov ljudi in deset milijonov otrok nima zdravniškega varstva. Takšna je cena laži o »sovjetski nevarnosti« . . .

»Komsomolskoja pravda«, Moskva

Generali in ETA

Španski generali so trdno na desnem krilu. Vseh petsto razen peščice, je v državljanski vojni aktivno delovalo na Francovi strani. Vsi poslušajo apokaliptične prerokbe desnih politikov in nasprotujejo demokratizaciji, ki jo uvaja Juan Carlos. Vsak teroristični uboj učvrsti to opozicijo, letos jih je bilo 121, za 74 med njimi je odgovornost prevzela ETA. Generali seveda tudi španske gospodarske težave, pornografijo in kriminal pripisujejo posledicam liberaliziranja režima.

General Jaime Milans de Bosch, najbolj politični med častniki, je povedal, kaj meni o reformah: »Oborožene sile morajo intervenirati, ko se pojavijo znaki, da je ustavna ureditev nepopolna«. Bo nadaljnji terorizem ETA tisti znak, ki ga potrebuje?

»Business Week,« New York

Boleče spoznavanje resnice

Šele po predvajanju serije Holocaust so začeli v ZRN široko javnost seznanjati z nekaterimi, drugod splošno znanimi dejstvi o nacizmu – Podiranje mita o »čisti« vojski

OD NAŠE BONSKE DOPISNICE

BONN, 13. decembra – »Na mnogih naših šolah se se vedno učijo več o bitki v tevtoburškem gozdu (bitka Karla Velikega za razširitev imperija) kot o fašizmu v Nemčiji in o drugi svetovni vojni« je na nedavnem kongresu socialno-demokratske stranke samokritično ugotovil novi podpredsednik Wischnewski.

V resnici se povojni generaciji, drugače kot Nemcem v Nemški demokratični republiki, nikoli ni bilo treba soočiti z družbenimi vzroki fašizma. Za pojasnilo preteklosti je šolska in propagandna politika vzela ohlapno teorijo o nacizmu kot o nekakšni naravni katastrofi in o nacistih, ki so se nenadoma vzeli od nekod in s katerimi ljudje niso imeli nobene zveze.

Na to, kako je mogoče, da je iz zavesti cele generacije izbrisano razmerje med vzroki in posledico in tudi o razsežnostih zločinov »tretjega rajha« nad evropskimi narodi, pravzaprav ni težko odgovoriti. V hladni vojni, ki se je začela prav ob delitvi Nemčije in se v razdeljeni Nemčiji tudi najbolj zaostrila, je zahodni del Nemčije izkoristil obrise svetovnega idejnega sopada, da bi opravičil zločine nemških okupacijskih oblasti med drugo svetovno vojno. Nemška vojna s Sovjetsko zvezo je postala nekakšna logična vmesna stopnja za svetovni idejni spopad med kapitalizmom in komunizmom, in to je v veliki meri veljalo tudi za zločine nemške vojske v Jugoslaviji.

Levičarski zgodovinarji in publicisti, ki so v zadnih letih raziskovali in objavili podatke o pravi zgodovini, s svojimi deli niso mogli vplivati na dovolj velik krog prebivalstva, dokler ni prišlo do nekakšnega narodnega streznenja ob predvajanju ameriške televizijske serije »Holocaust«. Prikaz enega dela uničevalne filozofije in prakse nacistične države (uničenje Židov), je bil v primerjavi z resničnostjo polepšan, ponekod tudi nenatančen, toda zagotovo mu pripada vloga mejnika v soočanju ZRN s fašistično preteklostjo. Poglobitve te tabuizirane teme so zdaj pogostejše in avtorji lahko računajo na odmev v široki javnosti.

Pred dvema dnevoma je na primer skupina televizijskih novinarjev med polurno zelo gledano dokumentarno oddajo »Report« zgolj z dokumentiranimi dokazi in praktično brez komentarja podrla trdno zasidrano »resnico« o tem, da so bili zločini nad civilnim prebivalstvom in neoboroženci v celoti zadeva esesovcev in da se je »Wehrmacht (redna vojska) častno bojevala«. Podatki o častnosti so v zvezi z drugo zgodovinsko fikcijo, namreč, s pruskim odnosom do vojaške časti, toda v postopku delitve na »naciste« in »ostale«. V Hitlerjevi državi so jo razvili do absurda. Še ob predvajanju serije »Holocaust« so se na primer oglašali bralci v različnih časopisih in zahtevali, naj komentatorji upoštevajo razliko med esesovci v posebnih enotah (ki so se izključno posvečali neoboroženim ljudem v zaledju) in med vojaškimi enotami SS (SS-Waffen), ki naj z zločini ne bi imele nobene zveze.

Človek preprosto ne more verjeti očem in ušesom, da leta 1979 prvič javno razgrinjajo (izjema so nekatere strokovne knjige in prevodi tuje leposlovne literature) dokaze, ki so za velik del Evrope zgodovinsko dejstvo in ki so poleg vsega uskladiščeni v arhivih v ZRN. Če je soditi po tem, kako previdno je voditelj oddaje Franz Alt utemeljil potrebo po dokumentiranju nemških zločinov v vzhodni in južni Evropi, potem je bilo za večino gledalcev novo vse;. podatki o sodelovanju in izvrševanju množičnih umorov (zlasti Židov in vodilnega kadra rdeče armade) v zasedeni SZ, o koncentracijskih taboriščih v Srbiji, ki jih je upravljala redna vojska, pisma s fronte, poročila o eksekucijah in o izvrševanju navodil o »ureditvi« razmer (to je uničenju). Podatke o več kot treh milijonih sovjetskih vojnih ujetnikov, ki so jih do smrti izstradali, fizično uničili z mrazom in pobili, je objavljal že tednik »Spiegel«, toda prikaz v televizijski oddaji je s skromnostjo besed in govorico slabih fotografij dosegel več. Navzočnost nemških vojakov, ne le esesovcev, v največjem pokolu civilnega prebivalstva (Babni jar) je v podtekstu oddaje razgrinjala neobveščeni javnosti zelo preprosto in logično resnico, da zločina takega obsega posebne enote niso bile sposobne opraviti same v tako kratkem času. Prvič je bil objavljen znameniti dokument, v katerem je poveljnik vojaškega območja v Srbiji, sporočal o uresničevanju povelja, da je treba za vsakega ubitega nemškega vojaka postreliti 100 talcev. («ostane za ustrelitev 20.000 talcev«).

Telefoni studia so bili med oddajo nenehno zasedeni. Ljudje so protestirali proti temu, da so uvrstili na program tako temo. Proti čemu drugemu niso mogli protestirati, ker so bili dokumenti pristni in zgovorni tudi brez pojasnjevanja. Avtorji oddaje so povedali, da ne želijo nikogar obtožiti, hočejo pa prikazati zgodovinsko resnico in razbiti nekatere mite o strogi delitvi na krive in tiste, ki niso imeli nič z uničevalno strategijo »tretjega rajha.«

Za prvi pogled iz držav, ki so doživele nemško okupacijo, zlasti na vzhodu in jugu Evrope, bi bila ta oddaja lahko preveč prazna in bleda, glede na vse, kar v njej ni bilo dokumentirano. Toda v tukajšnjem ozračju je bilo zadnje vprašanje novinarja strokovnjaku zgodovinarju vendarle podobno eksploziji v zbledelem spominu naroda: ali bi bili zločini takega obsega mogoči brez sodelovanja redne vojske? Ne bi bili, je odgovoril zgodovinar.

MOJCA DRČAR-MURKO

STOP
stopov intervju
VILI VODOPIVEC:
seveda ne morem polemizirati s kolegi s televizije, ker ne vem koga imate v mislih . . .
Petrocelli
ZIDARSKI VAJENEC ANTON BREZ MALTE . . .
napovedujemo
NOVA IMENA SLOVENSKE AVTORSKE GLASBE
Jana

Dohodek od uvoznih dajatev in carin bo večji od načrtovanega

Lastna sredstva federacije bodo letos dovolj visoka, da bodo lahko pokrila rebalans zveznega proračuna – Pri tem ni upoštevan znesek 612 milijonov din, ki ga je zveza namenila za Črno goro

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Odbor zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za finance se je uspešno lotil pomembnega dela – usklajanja planskih in finančnih dokumentov. Delegati so uskladili stališča republik in pokrajin o spremembi odloka o določitvi celotnega zneska deviz, namenjenih za potrebe federacije v letu 1979. To je hkrati prvi od uskladenih dokumentov, ki jih te dni sprejemajo v skupščini SFRJ.

Odbor za finance je pri dosedanjem usklajanju planskih in finančnih dokumentov največ časa porabil za razpravo o rebalansu zveznega proračuna za leto 1979. Vse republike in pokrajini so se strinjale, da rebalans sprejmejo, od ZIS pa so terjale, da vnovič pretrese sredstva iz zveznega proračuna ter da rebalans določijo zgolj v okviru manjših izdatkov in večjih dohodkov federacije.

Delegacije republik in pokrajin so tudi zahtevale, da rebalans letošnjega proračuna narede, ne da bi povečali prispevek republik in pokrajin. ZIS je po zadnjih podatkih razpravljal tudi o zahtevi republiških in pokrajinskih skupščin in ugotovil, da je realno pričakovati, da bo do konca leta dohodkov od carin in uvoznih dajatev več, kot je načrtovano, kar naj bi omogočilo, da bi rebalans zveznega proračuna pokrili iz lastnih dohodkov federacije.

Na temelju podatkov o ustvarjenih dohodkih zveznega proračuna za 11 mesecev je pričakovati, da bodo lastni zvezni dohodki dovolj za pokrivanje izdatkov pri rebalansu zveznega proračuna, kar bo omogočilo, da se prispevki republik in pokrajin v zvezni proračun za leto 1979 povečajo. To je pomembno tudi zaradi tega, so poudarili v ZIS, ker bi bile republike in pokrajini izpostavljene težavam, da do konca leta zagotove večji prispevek k zveznemu proračunu.

To je vsakakor ugodna okoliščina za republike in pokrajini.

Nekatere so že sprejele rebalanse republiških proračunov, zato bi vsako novo preračunavanje pomenilo nemalo težav. ZIS je tudi seznanil odbor s tem, da s predlaganim rebalansom niso zajeli obveznosti federacije v znesku 612 milijonov dinarjev, namenjenih za odpravljanje posledic potresa v Črni gori, saj ob pripravi osnutka rebalansa za leto 1979 niso imeli na razpolago natančnih podatkov, koliko sredstev bodo potrebovali za financiranje splošnih, skupnih in družbenih potreb te republike. Kot računajo, bodo tudi ta sredstva zagotovili iz lastnih virov federacije, tako kot manjši znesek, namenjen za odplačevanje anuitet za gradnjo hidromelioracijskega sistema Ibar–Lepenac.

Ne smemo se zapirati proti svetovnemu trgu

Povečati osebno in kolektivno odgovornost za dosledno uresničevanje začrtane politike – to stališče so prvič vnesli v resolucijo o družbenoekonomskem razvoju države. Ob nadaljnjem usklajanju stališč do osnutka resolucije za prihodnje leto so se danes na seji odbora zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za družbeni plan in razvoj načeloma sporazumeli o uvodnih določilih tega dokumenta.

V tem besedilu je poudarjeno, da se morajo samoupravni odnosi nadalje razvijati, da je treba dosledno uresničevati sistemske zakone in nadalje izpopolnjevati gospodarski sistem. Ključno vprašanje ekonomske politike naj bi bilo – povečati izvoz. Treba je spodbuditi tisto proizvodnjo, ki bo zagotovila substitucijo uvoza.

Delegat iz Slovenije Marko Bulc je vztrajal pri tem, naj bi v resolucijo vnesli racionalno izmenjavo uvoza. Vse analize kažejo, da se v zadnjem času izvoz fizično ne povečuje in da smo vse bolj odvisni od uvoza, je opozoril Bulc. Hkrati pa je jasno, da bi imelo kakršnokoli zapiranje proti svetovnemu trgu negativne posledice. Generalni direktor zveznega zavoda za družbeno načrtovanje Spasoje Medenica je menil, da se v zdajšnjih razmerah splača vsak uvoz, saj je čutiti veliko razliko med izvoznimi in uvoznimi cenami. V razmerah, ko je plačilna bilanca negativna, pa bi se tudi čez leto dni bolj splačalo proizvajati tisto, kar je mogoče ceneno uvažati, je poudaril Medenica.

Zatem je delegat Berislav Šefer iz Hrvaške odgovoril, da reševanje plačilne bilance ne sme voditi do zapiranja tržišča. Uroš Andreevski iz Makedonije pa je pripomnil, da ni dovolj jasno, kaj pomeni racionalen uvoz. Mar za eno podjetje, posamezno gospodarsko panogo ali vso državo? Usklajanje stališč do osnutka resolucije se bo nadaljevalo na prihodnji seji. V tem delovnem telesu naj bi uskladili večji del osnutka resolucije.

Odbor zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za vprašanja gospodarsko manj razvitih republik in pokrajin je danes nadalje usklajeval stališča skupščin republik in avtonomnih pokrajin o delu besedila osnutka resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za tekoče srednjeročno obdobje v letu 1980. Ta del besedila se nanaša na hitrejši gospodarski razvoj manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin.

Opozorili so, da je pri nadaljnjem usklajevanju o nekaterih vprašanjih treba upoštevati tudi tekoče usklajtanje v zvezi s spremnimi dokumenti resolucije. Poudarili so, da je treba upoštevati zlasti rešitve glede proračuna federacije v prihodnjem obdobju, odlok o devizni politiki in podobne dokumente.

Banke morajo ostati likvidne

Delegati odbora zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za denarno-posojilni sistem so na današnji seji nadalje usklajali osnutek resolucije o uresničevanju družbenega načrta države za prihodnje obdobje. Posebno pozornost so posvetili denarnim vprašanjem. V razpravi o sklepu o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike (ter skupnih temeljih kreditne politike v prihodnjem letu) so se delegati ustavili zlasti ob vprašanju, ali bi bilo potrebno določiti, da bi v primerjavi s stanjem konec leta 1979 skupno rast denarne mase omejili na 20 odstotkov. Pojavila se je namreč dilema, ali naj bi rast natančno določili, ali pa sprejeli bolj prožno opredelitev.

Denarno maso bodo povečali tako, da bodo s primarno emisijo in spremembami obvezne rezerve v Narodni banki Jugoslavije (in urejanjem obsega in dinamike rasti plasmajev) uredili kreditne zmogljivosti bank. Ko gre za natančnejše določanje rasti denarne mase, je – vsaj za sedaj – čutiti neko zadržanost, saj tudi to omejuje uresničevanje različnih projektov. Na drugi strani zahtevajo, da ne sme postati vprašljiva likvidnost bank, izredne ukrepe za urejanje denarne mase pa naj bi uvedli le izjemoma, če bi to bilo potrebno.

Delegati odbora izčrpno razpravljajo o vsaki točki posebej ter si očitno prizadevajo najti najbolj sprejemljivo rešitev, ki bi bila v skladu s sklepi predsedstva Jugoslavije in CK ZKJ. Skrbijo, da bi posojilno-denarna politika in vse, kar je v zvezi z denarjem, ne pomenilo oviro v poslovanju združenega dela, vendar pa si hkrati prizadevajo onemogočiti ekspanzijo v nezaželeni smeri. Tako skrbno usklajanje je znamenje, da bodo to delikatno delo opravili dobro in pravočasno.

Evidenca nameravanih naložb

Evidentiranje bi bilo obvezno za vse, razen za stanovanjske in komunalne gradnje

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Zvezni sekretariat za finance je pripravil predlog družbenega dogovora o evidentiranju nameravanih investicij, ki naj bi ga v kratkem proučil tudi zvezni izvršni svet.

Namen dogovora je, dobiti vpogled v nameravano graditev novih ter obnovo, modernizacijo in razširitev sedanjih objektov. Vsaka republika in avtonomna pokrajina bi to predpisala s svojim zakonom. Iz obveznosti evidentiranja bi bile izvzete samo investicije družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov, če so take investicije določene z zakonom.

Evidentiranje investicij bi bilo obvezno v vseh primerih, ko ne gre za vlaganja v graditev stanovanjskih in komunalnih objektov, zamenjavo osnovnih sredstev, graditev objektov za vastvo človekovega okolja in higienskotehnično varstvo in ko njihov celotni znesek ne presega milijon dinarjev.

Podprli predlog zakona o družbenem planu SRS

Slovenski izvršni svet je pri tem upošteval predloge in pripombe zborov republiške skupščine – Dolgoročni plan je izhodišče za razvoj gospodarstva

LJUBLJANA, 13. decembra – Kot poroča sekretariat za informacije je republiški izvršni svet na seji, ki jo je vodil dr. Vratuša, podprl predlog zakona o sistemu družbenega plana in družbenem planu SR Slovenije. Strinjal se je z osnutkom samoupravnega sporazuma o medsebojnih obveznostih ter načinu plačevanja dela in sredstev ter uporabi sredstev za pripravo mladinskih delovnih akcij v Sloveniji v letu 1980, kot tudi s predlogom o zagotovitvi sredstev za pripravljalna dela za izgradnjo muzeja ljudske revolucije v Ljubljani. IS je sklenil pokriti razliko v ceni Delu, Večeru in Dnevniku v obdobju januar – oktober 1978.

Izvršni svet je podprl tudi zakonske predloge o prispevku za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v letu 1980, o prispevku za solidarnostno udeležbo v pokrivanju izdatkov za starostno zavarovanje kmetov v letu 1980, o prispevku za raziskovalno dejavnost v letu 1980 in o prispevku za usmerjeno izobraževanje v letu 1980, ki jih plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma o temeljih planov. Ti zavezanci naj bi plačevali enaka prispevka kot zavezanci, ki so podpisali samoupravne sporazume.

Izvršni svet je z nekaterimi dopolnitvami in spremembami podprl predlog zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije. V predlogu zakona so upoštevani predlogi in pripombe zborov republiške skupščine na delovno gradivo zakona.

Po predlogu zakona je dolgoročni plan izhodišče in splošna orientacija za razvoj gospodarstva in družbe ter določa dolgoročne smeri in cilje tega razvoja. V dolgoročnem planu se izjemoma lahko določi, da so nekatere njegove posamezne sestavine (na področju prostorskega urejanja ipd.) obvezna izhodišča za pripravo in oblikovanja srednjeročnih planov.

V predlogu zakona je izpeljano načelo, da je planiranje prostora sestavni del družbenega planiranja in kot tako zajeto v družbenem planu občine in republike.

Po predlogu zakona naj bi postopek planiranja v krajevnih skupnostih poenostavili tako, da bi plane KS sprejemale skupščine krajevne skupnosti. V primerih, ko pa gre za sprejem obveznosti, kot je npr. samoprispevek, pa se morajo o tem izreči neposredno delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti.

Pravico in dolžnost sprejemati plane imajo tudi delavci, delovni ljudje in občani v družbenih organizacijah in društvih ter v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter delavci v delovnih skupnostih v organih družbenopolitičnih skupnosti, organih družbene skupnosti, v družbenopolitičnih organizacijah, v samoupravnih interesnih skupnostih ter družbenih organizacijah in društvih.

S statutom oziroma drugim splošnim aktom samoupravne organizacij oziroma skupnosti ter s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delovnih skupnosti in uporabnikov njihovih storitev se uredita vsebina in postopek planiranja.

Izvršni svet se je strinjal z osnutkom samoupravnega sporazuma o medsebojnih obveznostih ter načinu plačevanja dela in sredstev ter koriščenju sredstev za pripravo in izvedbo mladinskih delovnih akcij v SR Sloveniji v letu 1980 in bo v ta namen v republiškem proračunu za prihodnje leto zagotovil sredstva v višini 9 milijonov dinarjev. Izvršni svet je utemeljil udeležbo sredstev republiškega proračuna za mladinske delovne akcije s tem, da se le-te izvajajo predvsem v tistih krajih in območjih, ki so opredeljeni kot manj razviti, mladinska akcije v teh območjih pa samo dodatno izpričujejo skupen interes za pospeševanje njihovega razvoja in jih zato kaže spodbuajti tudi s soudeležbo republiškega proračuna.

V razpravi o gradnji muzeja ljudske revolucije v Ljubljani je izvršni svet podprl predlog, da IS SRS in kulturna skupnost Slovenije v letu 1979 zagotovita za pripravljalna dela in pripravo dokumentacije sredstva v višini 1.200.000 dinarjev v enakih deležih, tako da vsak prispeva po 600.000 din, znesek 1,800.000 pa se pokrije v letu 1980 tako, da IS SRS in kulturna skupnost Slovenije zagotovita vsak po 900.000 din.

Na osnovi družbenega dogovora o medsebojnih odnosih pri urejanju cen med družbenopolitičnimi skupnostimi, ustanovitelji dnevnikov in temeljnimi organizacijami združenega dela, ki sodelujejo v proizvodnji dnevnikov, se po sklepu IS razlika med proizvodno in prodajno ceno dnevnikov za obdobje januar – oktober 1979 pokrije iz sredstev proračuna SR Slovenije in sicer za Delo 10,960.196 din, Dnevnik 3.706.608 din in Večer 3.131.999 din. Dokončna razlika za leto 1979 se pokrije po zaključnem računu za leto 1979 iz sredstev proračuna za leto 1980.

Novembra precej manjši izvoz

V prvih enajstih mesecih smo izvozili za 105,35 milijarde – Za 16% več kot lani

LJUBLJANA, 13. decembra – Po oktobrskem rekordno visokem izvozu se je ta v novembru hudo skrčil, v Sloveniji realno celo precej pod raven lanskega novembra. Po statističnih podatkih o zalogah bi mogli sklepati, da je te izdelke spet prevzemal domač trg. Ker pa je novembra tudi uvoz naraščal počasneje, je pokritost uvoza z izvozom nekoliko boljša, kot je bila oktobra.

Tudi tokrat sta carina oziroma slovenski zavod za statistiko te podatke prikazala po starem obračunskem tečaju: dolar za 28,25 dinarja, s čemer sta omogočila primerljivost s prejšnjimi podatki.

Iz Jugoslavije so novembra letos izvozili za 9,85 milijarde dinarjev, kar je po podatkih slovenskega zavoda za statistiko za 16 odstotkov več kot novembra lani, in za 23 odstotkov manj kot v letošnjem rekordnem oktobru letos. Od tega so izvozili iz Slovenije za 1,66 milijarde dinarjev, kar je za le za 6 odstotkov več kot novembra lani in za celih 31 odstotkov manj kot v rekordnem oktobru.

Novembra letos so v Jugoslaviji uvozili za 18,22 milijarde dinarjev, kar je za 20 odstotkov več kot novembra lani in za 17 odstotkov manj kot oktobra letos. Od tega so v Sloveniji uvozili za 2,62 milijarde dinarjev, kar je za 5 odstotkov več kot novembra lani in za 19 odstotkov manj kot oktobra letos.

V prvih enajstih mesecih letos so v Jugoslaviji uvozili za 211,37 milijarde dinarjev, kar je za 30 odstotkov več kot v prvih enajstih mesecih lani, izvozili pa so za 105,35 milijarde dinarjev, ali za 16 odstotkov več. Potemtakem je znašal letošnji enajstmesečni jugoslovanski zunanjetrgovinski primanjkljaj 106,02 milijarde dinarjev in je bil za 34,72 milijarde dinarjev ali za 48,7 odstotka večji, kot je bil v prvih enajstih mesecih lani.

V Sloveniji so v prvih enajstih mesecih letov uvozili za 34,14 milijarde dinarjev, kar je za 31 odstotkov več kot v enajstih mesecih lani, izvozili pa so za 20,47 milijarde dinarjev, ali za 24 odstotkov več. Razlika med obema zneskoma pove, da je znašal letošnji enajstmesečni slovenski zunanjetrgovinski primanjkljaj 13,66 milijarde dinarjev in je bil za 4,11 milijarde dinarjev ali za 43 odstotkov večji kot v prvih enajstih mesecih lani.

ILJA POPIT

Do zdravnika v tujini

Nujna pomoč in kritje stroškov sta v drugih državah zagotovljena po določenih pravilih – Nekaj napotkov za vse, ki bodo šli smučat čez mejo

LJUBLJANA, 13. decembra – Smo tik pred uradnim začetkom zime, pred podaljšanim koncem tedna za novo leto in šolskimi zimskimi počitnicami, kar vse obeta množične odhode posameznikov in družin na bele poljane znanih zimsko športnih središč. Ker pa so taka središča Slovencem zelo pri roki tudi v bližnji Avstriji in Italiji, lahko predvidevamo precejšnje smučarske selitve tudi v teh dveh smereh.

Ker veselje in rekreacijo na snegu vsako leto spremlja tudi množičen porast zlomlenih nog, včasih tudi rok in česa drugega, smo na zdravstveni skupnostin Slovenije povprašali, kakšna usoda se piše nesrečnikom, ki se polomijo ali zbole v času svojega krajšega bivanja v tujini.

Zvedeli smo, da za smučarje, ki odhajajo na smuko v tujino, ne zadostuje, da vzamejo s seboj samo dilce in drugo smučarsko opremo. Prav tako nepogrešljiv je namreč tudi obrazec, s katerim si zagotovijo prvo nujno pomoč v primeru nesreče ali bolezni »na socialno«. Po sporazumu o socialni varnosti velja namreč pravica do zavarovanja za nujno zdravstveno varstvo pri nas za tuje državljane in v sosednjih državah za naše državljane, tudi v primeru, ko gre le za začasno bivanje.

Postopek so skušale službe zavarovanja činibolj poenostaviti in tako našim ljudem ni več treba v dolgih vrstah čakati pred ambulantami in loviti tik pred počitnicami zdravniška spričevala, »da zdravi odhajajo v tujino«. Imeti morajo, kot rečeno, le obrazec, ki ga naši ljudje dobijo v svoji zdravstveni skupnosti zase in za družinske člane, ki so po njem zavarovani. Zaposleni dobi obrazec v skupnosti, kjer je njegov tozd. Če je žena tudi sama zaposlena, mora po obrazec v svojo skupnost, sicer pa mož dobi zanjo tiskovino tam, kjer je njegova skupnost.

Kako pa naprej, če res pride do nesreče ali obolenja? Za ljudi iz sosednjih držav, ki se jim to primeri pri nas, je stvar bolj preprosta kot obratno, kajti pri nas nimamo privatnih zdravnikov in zadostuje, da se človek s tiskovino oglasi v katerikoli ambulanti, da mu ob nesreči ali bolezni nudijo prvo pomoč.

Na osnovi obrazca skupnost zdravstveni ustanovi poravna stroške, sama pa refundira sredstva pri zavarovalni službi bodisi v Italiji ali Avstriji.

Naši ljudje v sosednjih državah pa morajo do pomoči nekoliko po ovinku. Uradno najbolj pravšnja pot je, da se z obrazcem najprej oglasijo v pisarni »bolniške blagajne«, skratka na najbližji izpostavi socialnega zavarovanja, tam pa dobe bolniški list in navodilo, pri katerem zdravniku, ambulanti ali bolnišnici naj poiščejo zdravniško pomoč.

Ker nuja in vrsta poškodb ali bolezni včasih ne dopušča časa in vožnj do pisarniških okenc, ampak je treba čimprej do zdrjvniške oskrbe, je tudi na tej poti nekaka bližnjica: poiskati najbližjega zdravnika, ambulanto ali bolnišnico, poterjati pomoč in kar tam predložiti zahtevani obrazec s prošnjo, naj ga oni dostavijo službi zavarovanja.

Ne gre pa zgrešiti nečesa zelo pomembnega. Treba se je obrniti na zdravnika ali zdravstveno ustanovo, ki dela v okviru socialnega zavarovanja, ne pa na privatnega zdravnika ali na privatni sanatorij. V tem primeru namreč zavarovanje v Avstriji in Italiji odklanja plačilo, ker imajo privatni zdravniki višje cene.

Žal je tako, da so v smučarskih središčih zvečine najbližji navadno prav privatni zdravniki. Nekateri sicer pristajajo, da nudijo pomoč tudi po cenah »bolniške blagajne« in v tem primeru odigra obrazec isto vlogo kot v uradnih ambulantah. Se pravi, da tudi privatni zdravnik nudi pomoč, sprejme tiskovino in poskrbi za poračun stroškov.

Kadar pa privatni zdravnik noče takega aranžmaja, bo pomagal seveda samo tistemu, ki je pripravljen sproti iz svojega plačati račun, tega pa naknadno zdravstvena skupnost ne povrne. V takem primeru mora naš turist, ki ne namerava sam pokriti stroškov, poiskati zdravnika, ki pač dela v okviru socialnega zavarovanja.

Te informacije so namejene predvsem našim smučarjem, ki se odločijo za smuko v tujini, veljajo pa ta pravila seveda za vse primere, ko bolezen ali nesreča zateče naše ljudi na krajšem bivanju ali tranzitu v sosednjih državah. V vsakem primeru je pametno pred odhodom dvigniti tiskovino, ki močno olajša zapletlaje, na katere sicer navadno vnaprej ne mislimo – primerijo pa se vseeno lahko.

Če se zgodi hujša nesreča denimo na cesti, je največkrat neizbežna direktna pot z rešilcem v bolnišnico. Potem, ko je ponesrečeni (ali oboleli) oskrbljen in iz najhujše nevarnosti, lahko vse okrog plačila prepusti bolnišnici, ki bo na njegovo željo sama uredila – na osnovi tiskovine – poravnavo računa pri domači zavarovalni službi, ta pa poračunala stroške z zdravstveno skupnostjo pri nas.

MARIJA NAMORŠ

JAT bo najel dva boeinga 727

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Jugoslovanski aerotransport je sklenil, da bo za redno vzdrževanje letalskih prog in čarterskih poletov v prihodnji sezoni najel dve letali »boeing 727«. Kot so povedali na zadnji seji delavskega sveta te delovne organizacije, bodo morali do prejema dveh letal »boeing 727«, ki so ju kupili v tovarni Boeing v Seatlu, najeti dve takšni letali. Imajo že več ponudb družb, ki oddajajo letala po vsem svetu.

VSAK ČETRTEK NOVI stop
POGLEJMO SI V OČI!

Vreča za razsipneže

O uporabi proračunskih sredstev za različne prireditve, kongrese in simpozije morajo odločati delavci – Več selektivnosti in varčnosti

OD DOPISNIKA TANJUGA

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – V okviru zapletenega postopka določanja obsega zveznega proračuna, ki temelji na že sprejetih zakonih in sklepih, po katerih pravice do sredstev iz proračuna precej presegajo materialne okvire gospodarstva in plačilne bilance, v zveznem izvršnem svetu in vseh zveznih organih ter v predsedstvih in skupščinah republik in pokrajin znova obravnavajo nekatere negospodarske naložbe.

Te naložbe plačuje združeno delo, gospodarstvo, med njimi pa so tudi nekateri znani projekti za gradnjo spomenikov, mednarodne športne in druge prireditve in srečanja, simpozije, kongrese in podobno. Te investicije (nekatere so že zdavnaj začeli, druge so že končali, nekatere pa so šele v načrtu), naj bi v manjši meri financirali iz zveznega proračuna, zdaleč več sredstev pa naj bi za to namenile republike in pokrajini, občine in mesta.

Pri obravnavi projektov oziroma zahtev za bodoče projekte so ugotovili, da je seznam teh zahtev »zelo obsežen«. Opozorili so, da celo veliko bolj razvite in bogatejše države ne porabijo toliko denarja za neštete mednarodne in druge prireditve in da se je treba v nekaterih primerih nujno odločiti za »odločne varčevalne ukrepe«.

V resnici je nujno, da bi se o financiranju teh investicij (pa naj gre za že prevzete obveznosti ali pa za projekte, ki naj bi jih financirali v prihodnjih nekaj letih) odločali s soglasjem vseh, ki bodo dejansko prispevali svoja sredstva. To pa so vsi delavci v organizacijah združenega dela. Ne gre za drastično in administrativno skrčenje teh negospodarskih investicij, saj so se o njih dogovorili v ustreznih medrepubliških telesih in organih, temveč za drugačno dinamiko, selektivnost in prioritete, pri tem pa naj bi vsi delavci in občani v sleherni družbenopolitični skupnosti točno vedeli, za kolikšna sredstva gre, in v to privolili. Le tako se bodo lahko zavedali vseh dobrih in slabih posledic, ki jih bodo materialno obremenjevale še nekaj let.

Čeprav smo domala vsi prepričani o koristnosti organiziranja različnih mednarodnih prireditev v Jugoslaviji, bi se morali vendarle vprašati, kaj vse to pomeni, koliko stane in ali je v skladu z našimi materialnimi možnostmi.

Pri tem naj bi izhajali iz sklepov predsedstva CK ZKJ o aktualnih vprašanjih uresničevanja ekonomske politike, ki pravijo: »Komunisti se morajo, vsak v svojem okolju, odločno postaviti po robu zapravljanju družbenih sredstev za različne proslave, reprezentanco, pogostna službena in turistična potovanja, tekmovanja, festivale, druge prireditve ter srečanja, za katere z izgovorom, da gre za ugled organizacije, in z drugimi izgovori neupravičeno izdajamo družbena sredstva.

O vseh oblikah teh izdatkov je treba redno obveščati delovne ljudi in njihove samoupravne in delegatske organe, ki morajo sodelovati pri odločanju o vsakršni, pa tudi o tej porabi.

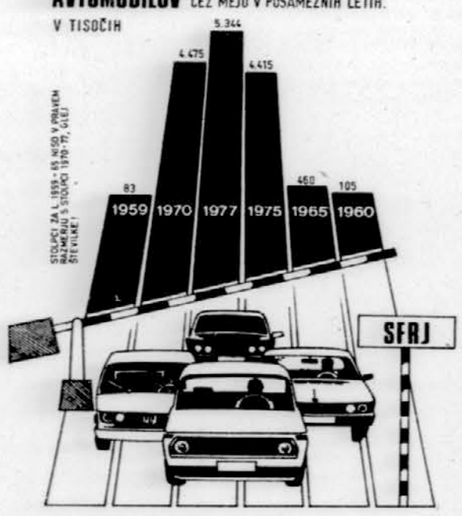
ZDRAVKO ILIĆ

Koliko nas potuje čez mejo

Potovanja v tujino, bodisi službena, bodisi zaradi nakupov ali celo zaradi oddiha so postala vsakdanja pravzaprav šele nedolgo tega in govore po eni strani o dokajšnji življenjski ravni po drugi pa tudi o odprtosti družbe. Risba govori o tem zgovorno. Tako je še petnajst let po vojni zelo malo jugoslovanskih državljanov odpotovalo v tujino. Leta 1959 je bilo le 83.000 odhodov jugoslovanskih avtomobilov čez mejo.

To se ni zgodilo le zato, ker je bilo tedaj še zelo malo avtomobilov, ampak zato, ker je bilo takrat težko priti do potnega lista. Šele po 1965, torej po letu gospodarske reforme, se je s sprostitvijo izdajanj potnih listov število potovanj naglo dvignilo. S to sprostitvijo so omogočili tudi zaposlitev številnih Jugoslovanov v Zahodni Evropi, ki je tedaj še na široko ponujala delo, s čemer so se povečali tudi devizni dohodki Jugoslavije.

I. P.

GR vse bolj postaja servis razstavljalcev

Pobuda za sklenitev sporazumov o združevanju dela in sredstev s 350 ozdi – udeleženci sejmov

LJUBLJANA, 13. decembra – Prvi uspešni koraki pri dolgoročnejšem samoupravnem povezovanju in sodelovanju Gospodarskega razstavišča v Ljubljani z organizacijami združenega dela, ki razstavljajo na sejmu Moda in kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni, so postavili temelje, na katerih začenja ljubljanska sejemska organizacija širiti in poglabljati samoupravno povezovanje z združenim delom.

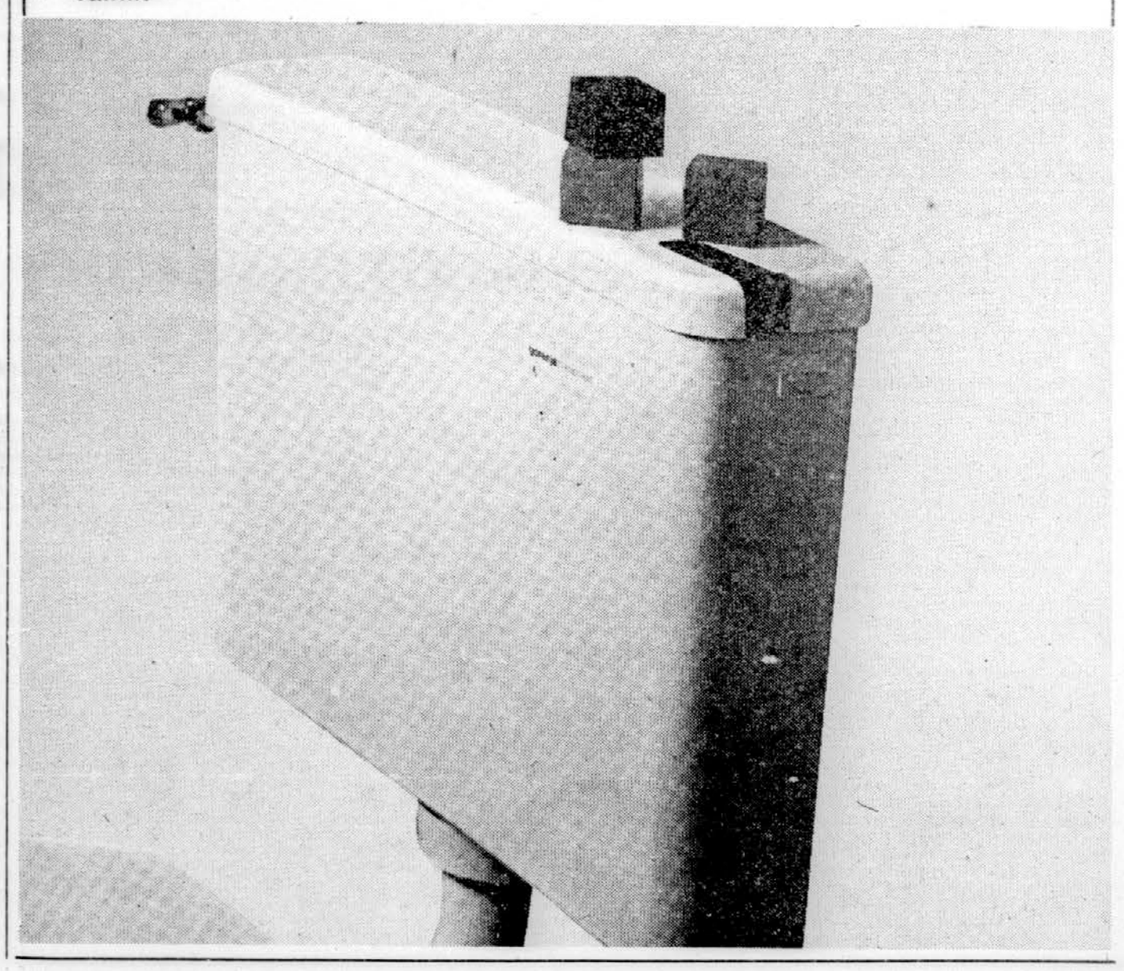
V prihodnjem letu bo Gospodarsko razstavišče dalo pobudo za sklenitev samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev okrog 350 organizacijam združenega dela iz Slovenije, ki sodelujejo na 16 sejemskih prireditvah v Ljubljani in Gornji Radgoni. S sporazumi bi izoblikovali interesne skupnosti za posamezne sejemske prireditve, prek katerih bi zainteresirane organizacije združenega dela ali njihove večje asociacije (panožna združenja) dobile večji, odločilnejši vpliv na organizacijo in vsebino sejemskih prireditev, hkrati pa tudi na delovanje in razvoj sejemske organizacije.

V takšni povezanosti in sodelovanju z združenim delom si lahko Gospodarsko razstavišče zagotovi pogoje za nadaljnji uspešen razvoj – so poudarili na današnji tiskovni konferenci ob 25-letnici delovanja te sejemske organizacije, ki želi v naslednjem srednjeročnem obdobju doseči kakovosten napredek v razvoju. Površino pokritega razstavnega prostora nameravajo podvojiti (od sedanjih 15.000 na 30.000 kvadratnih metrov), v okviru tega urediti poslovni center, ki bo služil za organiziranje strokovnih prireditev, razvijanje kongresne dejavnosti, transfer tehnologije in znanja in drugih dejavnosti za potrebe gospodarstva. Hkrati želijo obogatiti in izpopolniti dejavnosti, s katerimi bodo lahko zagotovili uporabnikom kakovostne in celovite sejemske storitve. Razstaviščni prostor v Gornji Radgoni nameravjo povečati na skupno 70.000 m², od tega 22.000 kvadratnih metrov pokritega razstavnega prostora.

ZDRAVKO STEFANČIČ

TELEKS informativni tehnik dela

gorenje metalplast
Industrijsko podjetje, Ruše, Smolnik 17,
telefon: 66-302, 66-322
splakovalnik adria simbol stanovanjske kulture vašega doma
● izredno ozek – samo 126 mm
● ravna površina pokrova kot priročen odlagalni prostor za drobnarije, ki jih v kopalnici nikoli ne manjka
● anatomsko oblikovana tipka za aktiviranje in spredňja stran splakovalnika
● pokrov z zaskokoma, enostavno odpiranje, kar olajšuje menjavo dezodorantov, ki jih vlagamo v splakovalnik
● izredno kratek čas polnjenja
● barve splakovalnika so usklajene z barvami ostale sanitarne opreme
● notranja obloga iz 5 mm debelega stiropora preprečuje neprijetno rosenje splakovalnika
● tiho in brezhibno delovanje in lep zunanji videz so dodatne funkcionalne oblike splakovalnika adria

Znanje več jezikov za širši pogled navzven

Skoraj 80.000 mladih Vojvodincev se uči jezika družbenega okolja – Manj je učencev, ki govorijo srbohrvaško, učijo pa se jezikov narodnosti

NOVI SAD, 11. decembra (Tanjug) – Skoraj 80.000 mladih Vojvodincev se danes uči jezika družbenega okolja, kar jim omogoča, da se širše vključujejo v družbene, delovne in samoupravne tokove v večnarodnostni skupnosti, kakršna je ta pokrajina.

Učenje jezikov družbenega okolja, to je jezikov narodov in narodnosti SAP Vojvodine, pripomore k naglejšemu zbliževanju in boljšemu medsebojnemu spoznavanju ter razumevanju ljudi. To je še zlasti pomembno pri krepitvi skupnosti in narodne enakopravnosti na tem območju, kjer živi in delajo pripadniki več kot 20 narodov in narodnosti. Jezika družbenega okolja se uče po lastni izbiri, ob predšolskem, osnovnošolskem, srednješolskem in poklicnem srednjem izobraževanju ter vzgoji.

V nekaterih vzgojnoizobraževalnih organizacijah se učenci uče jezika družbenega okolja tako, da je neobveznost postala prostovoljna obveznost. To predvsem velja za tiste vzgojnoizobraževalne organizacije v narodnostno mešanih okoljih, kjer delo poteka v jezikih narodnosti, saj se v teh ustanovah skoraj povsod vsi učenci uče srbsko-hrvaškega jezika.

Veliko manj pa je vojvodinskih občin, kjer bi se vsi učenci razredov s poukom v srbohrvaščini učili jezikov narodnosti. Pa tudi tam se razmere spreminjajo. Gre za občine Ada, Bačka Topola, Bački Petrovac, Bečej, Kanjiža, Mali Idjoš, Novi Kneževac, Senta, Subotica, Temerin in Čoka. Z redkimi izjemami se jezika družbenega okolja uče v narodnostno mešanih krajih, vendar tudi tam neusklađeno. Največja koncentracija je v severnem delu Vojvodine.

Takšne razmere, kar zadeva razporejenost in obseg učenja jezika družbenega okolja, kljub nedvomno pozitivnim rezultatom ne morejo veljati za zadovoljive. Podobno je tudi z zastopanostjo posameznih jezikov, kar najbolje ilustrirajo naslednji podatki: od 56.900 učencev v osnovnih šolah se uči jezika družbenega okolja srbohrvaščine 35.400.

Madžarščine se uči od 56.900 učencev okoli 19.160, slovaščine 900, romunščine 1389, ruščine pa nihče. Podobne razmere so tudi v poklicno usmerjenem izobraževanju srednje stopnje. V teh vzgojno-izobraževalnih organizacijah se srbohrvaškega jezika družbenega okolja uči okoli 3000 učencev, madžarščine 2190, romunščine 14, slovaščine 34 in rusinščine samo pet. Praktično učenje jezika družbenega okolja v največjem postopku obsega srbohrvaški in madžarski jezik, kar pomeni dva od petih enakopravnih jezikov narodov in narodnosti SAP Vojvodine.

Najhujša slabost pri pouku jezika družbenega okolja pa je neučinkovitost. Pogosto se dogaja, zlasti v narodnostno homogenih okoljih, da se učenci še po osmih letih strnjenega učenja ne nauče dobro jezika. Gre za mnoge težave, strokovne in pedagoške, ki bi jih morali hitreje odpravljati.

Menjava s Švedsko šepa

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Švedsko je zašlo v krizo. Debalans, ki ga je Jugoslavija zabeležila v blagovni menjavi s Švedsko v prvih šestih mesecih, je večji kot s katerokoli drugo zahodnoevropsko državo in znaša 88 milijonov dolarjev. Uvoz je pokrit z izvozom komaj 19,5-odstotno.

Razloge za takšne razmere bi morali predvsem iskati v tem, da je omejen naš izvoz tekstila, ki je pri celotnem izvozu sodeloval s 30 odstotki.

Jugoslovansko vino za Sovjetsko zvezo

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Ali bo jugoslovansko vino kmalu na mizah Moskovčanov in drugih prebivalcev Sovjetske zveze, je odvisno le od tega, kakšne bodo razmere v mednarodnem železniškem prometu. Kar 10.500 ton tovora, ki naj bi ga do 15. decembra odposlali iz SR Srbije kupcem v Sovjetsko zvezo, čaka na dovoljenje madžarske železnice, a kaj malo kaže, da bodo dokumente dobili.

Gre za 5.339 ton vina, večje količine suhih sliv, konserv, tobaka, detergentov, pohištva in drugega blaga, katerega prevoz v ZSSR je povsem običal 2. decembra; od tega datuma niso madžarske železnice sprejele nikakršnega tovora več. Zato se je položaj še posebej zapletel.

Manj rudarjev, več premoga

Letos so velenjski rudarji nakopali več kot 5 milijonov ton lignita

VELENJE, 13. decembra – Zahvaljujoč predvsem rekordni proizvodnji v mesecu novembru, bodo velenjski rudarji letos, kot vse kaže, celo nekoliko presegli predvideni plan izkopa premoga. Kot je danes na pogovoru z novinarji povedal direktor rudnika inž. Slavko Janežič, so v enajstih mesecih nakopali štiri milijone 93 tisoč ton lignita, jim dodali v tem mesecu še 171 tisoč ton, kar je ob manjši mehanizaciji, kot so jo načrtovali in ob nižjem številu zaposlenih brez dvoma lep uspeh.

Rudarji bodo svoj delovni tempo v naslednjih dneh še stopnjevali in bodo vsaj nekaj časa še prihajali na delo tudi ob prostih sobotah. Kot je znano, je dobršen del velenjskega premoga namenjen potrebam slovenske energetike – kar 84 odstotkov letne proizvodnje porabijo v termoelektrarni Šoštanj in Toplarni Ljubljana. Okrog 7,5 odstotka velenjskega lignita dobi druga slovenska industrija, medtem ko so ga široki potrošnji namenili letos že več kot 332 tisoč ton, oziroma so že v osmih mesecih letošnjega leta presegli celoletne dogovorjene obveznosti. Kljub visokim učinkom, ki jih je moč primerjati s tistimi v najboljših evropskih rudnikih, pa izkazuje rudnik lignita Velenje v devetmesečnem poslovanju za okrog 110 milijonov dinarjev izgube, kar v glavnem pripisujejo neurejenim dohodkovnim odnosom v elektrogospodarstvu. Zato rudarji ponovno zahtevajo, da se v elektrogospodarstvu oblikujejo ustreznejša merila za delitev skupnega prihodka.

I. B.

Z gorivi je treba še vedno skrbno varčevati

Skupen prihranek tekočih goriv je tolikšen, da sistema ne bomo menjali – Graditi taka stanovanja, da ne bodo goltala preveč ogrevalne energije

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 13. decembra – Delegata zveznega zbora Viktor Seitl in Vlado Janžič sta na pretekli seji zbora konec preteklega meseca, zastavila vprašanji, ki zadevata varčevanje s tekočimi gorivi v cestnem prometu in varčevanje z energijo nasploh. Oba sta dobila odgovor na včerajšnji seji zveznega zbora.

Viktor Seitl je vprašal: ali nameravа ZIS predložiti program splošnega varčevanja z energijo, zlasti z naftnimi derivati, kakšne predloge namerava dati ZIS za varčevanje z energijo v stanovanjskem gospodarstvu in kaj namerava ZIS predlagati avtomobilski industriji v Jugoslaviji, da bi se usmerili v izdelovanje bolj ekonomičnih motorjev, oziroma osebnih in tovornih avtomobilov.

Rezultati varčevanja z mazutom še niso znani

Odgovoril mu je član ZIS Stojan Matkaliev. Po njegovem mnenju so številni ukrepi, ki so bili letos sprejeti za varčevanje s tekočimi gorivi v cestnem prometu pri nas, pripomogli k tolikšnemu skupnemu prihranku, da sistema sedaj ne bi bilo treba menjati. Ukrepi, ki se nanašajo na varčevanje z mazutom, pa naj bi dali zaradi prepovedi gradnje novih elektrarn in topларn na tekoča goriva, rezultate šele v prihodnjem obdobju. Zaradi ukrepov, sprejetih za varčevanje z električno, pa se je poraba električne energije že nekoliko zmanjšala, kar pa zadeva varčevanje na področju stanovanjskega gospodarstva, je član ZIS povedal, da že izdelujejo študijo, ki naj bi pomagala pri pripravi predpisov za tako gradnjo, pri kateri bi za ogrevanje porabili kar najmanj energije. Na vprašanje o tem, kaj bi morala storiti avtomobilska industrija, da bi bili njeni avtomobili bolj ekonomični, pa je Matkaliev odgovoril, da ZIS v okviru svojih pristojnosti nima možnosti vplivati na izbor tipov vozil, ki jih delajo avtomobilske tovarne. Povedal pa je, da Crvena zastava že pripravlja novosti, s pomočjo katerih naj bi bili njeni avtomobili manj potratni, preučuje pa tudi morebitna nova pogonska goriva. Nekaj pa naj bi k manjši žeji domačih vozil prispeval tudi zakon o standardizaciji.

Seitl z odgovorom ni bil povsem zadovoljen in namerava postaviti na naslednji seji zbora, ki bo 26. decembra dodatno vprašanje.

Zasebna vozila nimajo tablic s številko »nič« na začetku

Na vprašanje Vlada Janžiča, če ima ZIS podatke o tem, koliko vozil v Jugoslaviji ima registrske tablice, ki se pričenjajo s številko »0« (nič) in so zato izvzeti iz prepovedi o uporabi vozil, po kakšnih kriterijih se tablice delijo in ali je res, da imajo take tablice tudi nekateri zasebniki, je odgovoril Ante Zelić, predsednik zveznega komiteja za promet in zveze. Povedal je, da ima take tablice v Jugoslaviji sedaj 1.169 avtomobilov. Od tega je 1.062 vozil v lasti občin in družbenopolitičnih organizacij. Take tablice pa imajo na avtomobilih in se zato lahko vozijo neomejeno tudi pri Narodni in nekaterih drugih bankah, redakcije nekaterih časopisov, rektorati nekaterih univerz in nekatere interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Vse to ni v skladu z veljavno odredbo ZIS. Vendar gre krivdo za to, da je več vozil, za katere velja omejitev, kot bi jih smelo biti, iskati v republiških in pokrajinskih izvršnih svetih. Zato bo ZIS v okviru svoje pristojnosti ukrepal, da bodo nepravilnosti odstranjene. Ob koncu pa je Zelić poudaril, da noben osebni avto v zasebni lasti nima tablice z začetno številko nič.

Delegatka Slavica Jovanović iz Srbije se je na danes zastavljeno vprašanje, kaj je ZIS storil v zvezi z zahtevo proizvajalcev obutve, da se zmanjša davek na promet, oziroma da se zmanjša prometni davek na obutev, dobiva naslednji odgovor: ZIS, v imenu katerega je odgovoril Božidar Radunović, je predlagal naslednje: da se ukine dosedanje različne stopnje prometnega davka za obutev, ki so sedaj odvisne od cene obutve.

Namesto tega naj bi za vso domačo obutev obveljal enak prometni davek, ki pa bo višji od doslej najnižjega, ki je bil triodstoten. Prometni davek na obutev, v kateri je več kot 60 odstotkov uvoženega materiala pa naj bi se povečal iz sedanjih 14 na 25 odstotkov. Enaka obdavčitev bi veljala tudi za uvoženo obutev. Načrt zakona, ki bo to opredelil, je ZIS že poslal skupščini.

BRANKO PODOBNIK

Odprta bančna okenca

Poslovne banke v Beogradu odobravajo posojila občanom brez posebnih zastojev

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Že več let je pri nas ustaljena praksa, da poslovne banke pred koncem leta zapro okenca, pri katerih odobravajo kredite občanom, zato da bi lahko, kakor pravijo, napravile bilance oziroma zaključne račune. Kako je s tem letos?

Majhna anketa, ki so jo napravili med vodilnimi beograjskimi bankami, je pokazala, da večina med njimi zdaj brez zastojev odobrava potrošniške kredite, le Jugobanka je ustavila stanovanjske kredite. Iz nekaterih naših drugih središč se je zvedelo, da je položaj tam nekoliko slabši.

Večina beograjskih bank pa opozarja na to, da bodo morale do konca leta vendarle zavreti poslovanje z občani, tako da bi se lahko posvetile zaključnim računom. Če se bo večina beograjskih bank držala tega, kar napovedujejo, pa je to v primerjavi s prejšnjimi leti vsaj majhen napredek.

Cene na drobno od lani poskočile za tretjino

Glede na povprečje lanskega leta za 29,3 odstotka višji življenjski stroški – Največ živila

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 12. decembra – Po sporočilu zveznega zavoda za statistiko se je zvišal skupni indeks življenjskih stroškov v letošnjem novembru glede na prejšnji mesec za dva odstotka oziroma glede na povprečje leta 1978 so življenjski stroški večji za 29,3 odstotka. Cene na drobno – prav tako glede na prejšnji mesec – so se novembra zvišale za 1,2 odstotka, medtem ko so glede na lansko povprečje višje za 32,2 odstotka. Cene proizvajalcev industrijskih izdelkov so bile novembra višje za 0,3 odstotka glede na prejšnji mesec oziroma za 19,4 odstotka glede na lansko povprečje.

Največji vpliv na porast skupnega indeksa življenjskih stroškov (pa tudi cen na drobno) s porastom cen za 3,3 odstotka je imela skupina živilskih izdelkov. V tej skupini so se zvišale cene mleka in mlečnih izdelkov, jajc, sveže in predelane povrtnine, sadja, nadalje suhega sadja, svežega in predelanega mesa ter rib, testenin in drugih industrijskih živilskih izdelkov.

Zvišanje cen električne energije v gospodinjstvih v SR Hrvaški, nadalje drv za kurjavo, lignita in rjavega premoga kakor tudi cen storitev za žaganje drv v skladiščih in mestih ter prevoz premoga so vplivale na to, da se je indeks v skupini kurjava in razsvetljava zvišal za 2,2 odstotka in tako vplival na porast skupnega indeksa stroškov s 6,1 odstotka.

Višje cene pohištva, tekstila za gospodinjstvo, posode in električnih aparatov ter predmetov za gospodinjstvo, kakor tudi storitev za gospodinjstvo so vplivale na to, da se je indeks skupine pohištva zvišal za 1,6 odstotka, na porast skupnega indeksa življenjskih stroškov pa vpliva s 5,5 odstotka.

Indeks skupine higiena in zdravje je vplival na porast skupnega indeksa življenjskih stroškov z 2,4 odstotka s porastom cen za 1,4 odstotka. V tej skupini izdelkov so se zvišale cene zdravil, sredstev za higieno ter cene brivsko-frizerskih storitev.

Porast cen ogrevanja stanovanj, vode za gospodinjstva in drugih storitev v zvezi s stanovanjem ter stanarine so vplivale, da se indeks skupine stanovanja zvišal za en odstotek in vplival na porast skupnega indeksa življenjskih stroškov s 3,1 odstotka.

Indeks je skupine obleka in obutev se je zvišal za 0,9 odstotka zaradi višjih cen vseh vrst surovin, konfekcije, perila, obutve in storitev v zvezi z oblačenjem in obutvijo. Porast indeksa cen v tej skupini je vplival na porast skupnega indeksa življenjskih stroškov s 5,5 odstotka nasproti 40 odstotkom v oktobru in na porast cen za 4,6 odstotka.

Indeks skupine kultura in razvedrilo je vplival na porast skupnega indeksa življenjskih stroškov z 1,4 odstotka oziroma s porastom cen za 0,5 odstotka.

Neznatno zvišanje cen v višini 0,2 odstotka v skupini tobak in pijače ter prometne in PTT storitve je vplival na porast skupnega indeksa življenjskih stroškov z 0,5 oziroma 0,9 odstotka.

FEDJA ZIMIČ

Dovolj plina in olja

CELJE, 12. decembra – Celjski prebivalci bodo imeli letos dovolj plina, le za avtomobilske jeklenke ga ne bo, ker so ustavili polnjenje. Zaloga dosega 50 tisoč ton, kar bo zagotovilo nemoteno oskrbo. Kot kaže, bo dovolj tudi kurilnega olja, s katerim so se porabniki v glavnem oskrbeli že poleti.

D. H.

Z iznajdljivostjo so prihranili milijon

KRAGUJEVAC – V »mehanični obdelavi«, enem največjih tozdov v zavodu »Crvena zastava«, že leta uporabljajo za dovod endoplina, ki ga potrebujejo za obdelavo kovinskih delov za vozila, poleg velikih termičnih peči tudi generatorje. Pri pripravah na proizvodnjo novih domačih vozil »Zastava 102« in »zastava 101/4v« (neke vrste »fiat 128«), ki ju bodo pričeli izdelovati prihodnje leto, se je pokazalo, da bodo v obratu za toplotno obdelavo morali povečati zmogljivost, torej kupiti še en generator.

Pred več kot letom dni so nekatera nemška in italijanska podjetja ponudila nove naprave po ceni, ki bi skupaj s carinskimi dajatvami znašala 1,5 milijonov dinarjev. Dobavni rok bi bil eno leto. Ko so zvedeli za to, so delavci tozda za vzdrževanje in »mehanične obdelave« v šestih mesecih izdelali generator, vreden 490 tisoč dinarjev.

Vse v prostem času

Ob generatorju smo se pogovarjali z njegovimi konstruktorji, to so: visoko kvalificirani elektrikar Branislav Arsenijević, vodja skupine in načelnik oddelka za vzdrževanje toplotne obdelave, ključavničarja Milosav Veljanović in Božidar Aškraba, elektrikarja Dragan Antić in Milan Vučetić, Stanimir Živanović... Z njimi so bili tudi inženir Miodrag Bradić, direktor sektorja za tehnologijo, inženirja Nikola Ćirković in Velja Bošković ter načelnik Gradimir Filipović.

Naprave in stroji, ki jih uporabljajo v tozdu »mehanična obdelava«, predvsem uvažajo, ker jih ne morejo dobiti pri domačih proizvajalcih. Primanjkuje zlasti opreme za toplotno obdelavo kovin. Tudi vso opremo za termične peči so vedno morali uvažati. Podobno je bilo tudi z generatorji, za mešanje različnih plinov, kjer hkrati nadzirajo njihovo količino in koncentracijo.

»To je generator endoplina. Imenovali smo ga »zastava 2.830«, po številki naše delovne enote,« pravi Branislav Arsenijević. »Mešanico propana in zraka uvajamo v posebne retorte s temperaturo okrog 1.040 stopinj celzija. Po novem procesu, krekiranju, nastaja endoplin, ki ga uporabljamo v pečeh za toplotno obdelavo.« Starejši in mlajši, pa vendar izkušeni delavci pravijo: »Začutili smo, da s smo sposobni to narediti«.

Risali so, se poglabljali, opravljali meritve – vse to pa so delali v prostem času. Izdelovali in kontrolirali so vsak del posebej. Poudarjajo zlasti, da so vse naredili iz domačega materiala. Napravo kontrolirajo elektronsko, če pa pride do okvare, se naprava sama izključi. Kot zatrjujejo, niso posnemali nobenega tujega izuma.

Niti besede o nagradah

Skromno in skoraj zaneseno so nam opisovali, kako zapleteno je sestavljen generator, kakšni so njegovi sistemi in foto tranzistorji. Strokovne raziskave, ki so jih opravili delavci inštituta za varstvo pri delu, so potrdile, da je njihov izdelek res dober. Pri vsem tem pa so prihranili milijon dinarjev. Prepričani so, da delavcem več ne bo treba odpravljati okvar v neznosni vročini.

Tudi načrti in konstrukcije bi lahko postale last »zastavine« tovarne strojev, orodja in pribora, ki bi jih lahko tudi izdelovala, če bi se na trgu pokazala potreba po tem. Povsem jasno pa je, da v obratih za toplotno obdelavo več ne bodo uporabljali generatorjev iz uvoza.

Do pričetka proizvodnje novih »zastavinih« avtomobilov prihodnje leto bodo iz tozda »mehanična obdelava« premestili več kot tisoč strojev. Na gradbišču povsod okrog tovarne pripravljajo še marsikaj drugega. Plinski generator je le eden, vendar toliko bolj pomemben del teh velikih načrtov. Naši sogovorniki pa pravijo, da bo takih del še več. O nagradah nismo napisali ničesar, ker se o njih nismo niti pogovarjali. Poročevalec pa si je še zapisal , da isti delavci popravljajo neko že prej odpisano peč za toplotno obdelavo, ki jo bodo predelali na plinski pogon in bo poleg novega generatorja.

D. LAZIĆ

To je rubrika, v kateri z originalnimi prispevki sodelujejo osrednji republiški in pokrajinski dnevniki. Poglavitni namen takšnega sodelovanja, do katerega je prišlo na našo pobudo, je želja, da slovenske bralce seznanimo s stališči in pogledi aktualnih družbenoekonomskih in političnih dogodkih v posameznih republikah.

Politika za Delo

Si bodo invalidi lahko dokupili delovna leta?

Predlog mariborskih sindikatov republiškim organom – Težke delovne razmere v tekstilni industriji

MARIBOR, 13. decembra – Mariborski sindikati bodo republiškemu svetu zveze sindikatov in republiški skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje posredovali predlog za zakonsko ureditev možnosti dokupa delovne dobe za invalide. S tem sledijo predlogu konference sindikata v Mariborski tekstilni tovarni, ki je že pred dvema letoma predlagala ureditev tega problema.

V tekstilni industriji je zaposlenih največ žensk. O njihovih težkih delovnih pogojih in poklicnih boleznih so predstavnice tekstilne industrije že večkrat spregovorile, ne nazadnje tudi na 9. kongresu ZSS in problemski konferenci »delavka v združenem delu«. V MTT je kar šest odstotkov invalidov tretje in druge kategorije od skupnega števila zaposlenih in sicer 4,3 odstotka žensk v neposredni proizvodnji.

Samo ropot v predilnicah in tkalnicah je tak, da lahko že v nekaj letih povzroči okvare sluha. Mnogo tekstilnih delavcev sploh ne izpolni pogojev za invalidsko upokojitev.

Zato se mariborski sindikati zavzemajo za to, da bi delovna organizacija lahko dokupila delavcu, ki ne izpolnjuje pogojev za invalidsko upokojitev zaradi štirih delovnih let ali zavarovalne dobe, največ tri leta delovne dobe, pogoja pa sta, da gre za invalida druge ali tretje stopnje in da je delavka stara najmanj 50 let delavec najmanj 55 let.

Na mariborskih sindikatih poudarjajo, da je žakonska ureditev možnosti dokupa delovnih let za delavce ene panoge gospodarstva nesprejemljiva in da bi tudi druge panoge lahko utemeljile tako zahtevo. V celoti se zavedajo tudi posledic takšne normativne ureditve, njenih razsežnosti in možnosti izigravanja. Zato predlagajo tudi nekatere omejitve.

MARJAN KOS

IZ JUGOSLOVANSKEGA TISKA

NOVA MAKEDONIJA, Skopje:

Med pridelovalci in trgovci

»Je vredno drveti, če drvimo v napačno smer?« Zdi se, kot da bi avtor tega aforizma imel v mislih naše rastlinjake: pridelovanje zelenjave v toplih gredah se pri nas res naglo razvija, a vsi, s pridelovalci vred, smo vedno bolj prepričani, da gre razvoj v napačno smer. Zakaj?

Površina toplih gred v Makedoniji se je v zadnjih osmih ali devetih letih v resnici zelo naglo povečala. Pri tem velja tudi upoštevati, da gre za zelo drage objekte. Pred nekaj leti so tople grede merile 13 hektarov, danes pa se je njihova površina povečala na 200 hektarov. Na podlagi načrtov kmetijsko-industrijskih kombinatov je mogoče sklepati, da se bodo v prihodnjem obdobju zmogljivosti za zimsko pridelovanje zelenjave še povečale.

Kot rezultat tega se tudi pridelek naglo veča. Pred štirimi leti so pridelali 2500 ton paradižnika, v sezoni 1977/78 pa za 11.000 ton več. V letošnji sezoni naj bi se pridelek povečal še za 35 odstotkov. Načrtujejo, da bodo pridelali 24.644 ton zelenjave in 18 milijonov pekočih paprik.

In vendar je mogoče pridelovalcem očitati, da med seboj sploh niso povezani. Predstavnik KIK »Izvorski« iz Bogdancev je na nekem sestanku pred kratkim povedal:

»Prej, ko še ni bilo toliko pridelovalcev, smo se lažje pogovorili o vsem: proizvodnji, asortimanu, cenah, preskrbi trga. Danes pa dogovarjanja ni več.«

Na istem sestanku je predsednik zvezne grupacije Boro Šuklev dejal:

»Za naše težave ni toliko kriva trgovina kot naša neorganiziranost. Načrti niso usklajeni, nismo se dogovorili o enotnih cenah, nastopamo nepovezano, trgovina pa to izrablja. Med nami je tudi nelojalna konkurenca.«

V takšnih razmerah je že tako drago pridelovanje še dražje, zato imajo pridelovalci velikokrat izgubo. Spričo neorganiziranosti si sami zbijajo cene. Vendar to kaj prida ne koristi porabnikom. Trgovci že kako poskrbijo, da je drobnoprodajna cena dovolj visoka, da lahko sami posnamejo smetano. Trgovina zviša ceno za več kot 33 odstotkov. Lahko se tudi zgodi, da spričo takšne cene pridelovanje prinaša izgubo. V Zagrebu ali Beogradu prodajajo naš paradižnik tudi po 40 dinarjev, čeprav so ga kupili po 19 do 26 dinarjev za kilogram. V takšnih okoliščinah prihaja do umetne hiperprodukcije, račun pa plačujejo tako porabniki kot pridelovalci: prvi zaradi visokih cen, slednji pa zato, ker se jim kopičijo zaloge.

Dali so že pobudo, da bi pridelek prodajali prek organizacije »Makedonijavino«. To bi lahko razrešilo veliko problemov. Enako velja tudi za prodajo na debelo. Čeprav že leta pripravljajo takšen projekt, še vedno niso pripravili niti dokumentacije! Zato nič ne kaže, da bo prodaja na debelo kmalu postala stvarnost. Organi in službe republiške gospodarske zbornice si prizadevajo, da bi problem rešili, a pridelovalci niso pripravljeni uresničiti dogovorov.

Dokler ne bodo odpravili teh težav, bomo pač jedli drago zelenjavo, pridelovalci pa bodo imeli izgubo.

VEČERNJI LIST, Zagreb

Papir iz slame za izvoz

Z zgraditvijo nove sodobne tovarne za izdelovanje polceluloze, surovega papirja in valovite lepenke (v sklopu tovarne lepenk) bodo ustvarjene možnosti, da mala severnobanatska občina Novi Kneževac napravi v razvoju velik korak naprej. Delo v tovarni bo dobilo 750 delavcev. Na leto bo tovarna lepenk ustvarjala nad 340 milijonov dinarjev celotnega prihodka ali trikrat več kot doslej.

Kako pomembna je nova tovarna za Vojvodino, najbolje govore besede Nikola Kmezića ob odprtju tovarne, ko je poudaril, da bo svoje proizvode, v dobršni meri izdelane iz surovin, ki jih zdaj mečejo proč ali sežigajo (slama in koruzovina), prodajala odjemalcem do sto in več kilometrov daleč, veliki interesenti pa so tudi v tujini. Nova kneževska tovarna bo svoje proizvode prodajala predvsem Madžarski. Izvoz bo gotovo tudi pospešil razvoj tovarne.

V zidavo te edinstvene tovarne, ki njene izdelke potrebuje predvsem živilska industrija Vojvodine, so vložili okoli 3550 milijonov dinarjev, kar je največja povojna investicija v tej komuni. Tovarna bo predelovala v papir na leto več kot 23.500 ton slame v balah, ki ostaja za kombajni ob žetvi pšenice. To surovino imajo tako rekoč v dosegu roke na bližnjih poljih. Seveda bodo imele korist od tega tudi kmetijske organizacije, ki jim ne bo treba več sežigati slame na njivah.

V tovarni bodo izdelali več kot 20.000 ton lepenke na leto. Prav toliko bodo predelali tudi staregа papirja, več ko 18.000 ton bodo izdelali polceluloze in 18.000 ton surovega papirja (za nadaljnjo predelavo). Star papir bodo tako kot doslej dobivali v Vojvodini, vendar v dosti večjih količinah. Imajo že zelo razvejeno mrežo za nakupovanje staregа papirja. Mislili so pa tudi na okolje, predvsem na odpadno vodo, ki preostaja v proizvodnem procesu in ki bo odtekala skozi posebne filtre, namesto da bi se umazana zlivala v Tiso. Tako naravna okolica tega lepega mesteca ob obali Tise ne bo prav nič trpela.

V tovarni dela zdaj 500 delavcev, za usposabljanje delavcev pa so namenili več kot 2,5 milijona dinarjev.

VJESNIK, Zagreb:

Tragičen lov

V torek smo lahko brali tudi v časopisih o tragični podrobnosti nesrečnega naključja na lovu, ko se je smrtno ponesrečil naš tovariš Štef, vrl, preprost, ljub človek Stjepan Jožinec, od katerega smo se za vedno poslovili pred trinajstimi dnevi (kako čas beži!).

Nevesele okoliščine, kakršne nam lahko dostikrat zagrenijo dan, so nanesle, da je javnost, poleg tistega, kar je bilo rečeno na komemoraciji, prvič zvedela kaj več o tem, kako se je ponesrečil predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Zagreba, žal šele s posredovanjem okrožnega javnega tožilstva, in še v tako imenovani »črni kroniki«. Uvedli so namreč preiskavo proti lovcu, ki je, kot utemeljeno sumijo, z »nevarnim ravnanjem« ogrozil splošno varnost in človeško življenje.

Zdaj si kličemo v spomin tisto črno soboto, ko smo prepadeni poslušali novico, da je naš znani tovariš nenadoma umrl za posledicami nesrečnega in tragičnega dogodka. Vsi so se spraševali, kaj se je dejansko zgodilo. Mnogi so tudi vedeli za ta tragični lov na fazane, katerega žrtev je bil ravno človek, ki je bil ta dan prvič na lovu. Pa vendar javnosti o tem cele tri dni niso povedali vsega, kar bi bilo treba.

Še enkrat moramo reči, da smo naredili napako mi pri javnih glasilih, vendar tokrat ravno zato, ker smo poslušali nasvet, napotek ali »priporočilo«, da zdaj nima smisla pisati, kaj se je zgodilo. Morda smo v teh trenutkih pomislili, z najboljšim namenom, da tako ne bi motili spomina na dragega tovariša, a morda smo storili prav to.

Tisto, česar glasila ne objavijo, postane neverjetno hitro povod za govorice, ki kakor krokarji lete po mestu in širijo skoraj z nepojmljivo domišljijo pretirane zgodbe o tem, kako je smrt doletela dobrega človeka.

Trdovratna konspirativnost, dandanes že anahronizem, neka skrivnostnost, neredkokdaj pa tudi nepotrebna zaprtost virov informiranja (pripravljenih pogosto samo za polovično informacijo) postane tako mlin za dezinformacijo, to mračno dušo vsake govorice.

V zvezi s tragično smrtjo predsednika izvršnega sveta mesta Zagreba Stjepana Jožinca se je zvedelo, da je okrožno javno tožilstvo v Zagrebu predložilo v torek preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča v Zagrebu zahtevo za uvedbo preiskave proti Josipu Tkalcu, rojenemu 19. marca 1927, iz Zagreba, zaradi utemeljenega suma, da je zagrešil hudo kaznivo dejanje proti splošni varnosti s tem, da je ogrožal življenje ljudi s splošno nevarnim ravnanjem po 153. členu, 1. in 3. točka, in v zvezi s 162. členom, 2. točka, kazenskega zakona SRH.

Javno tožilstvo v svoji zahtevi za uvedbo preiskave bremeni Josipa Tkalca, da je 1. decembra 1979 leta okoli 10. ure na organiziranem lovu na polju, imenovanem »Gata«, v lovišču lovskega društva »Sokol« iz Stupnika, ko je čakal na divjad poleg več lovcev, razvrščenih na stojiščih na kolovozu, izstrelil naboj iz lovske puške na fazana, letečega pred njim, nato pa z napeto puško še naprej spremljal let fazana, ki se je spuščal proti zemlji na njegovi levi. V trenutku, ko je fazan letel mimo Stjepana Jožinca, stoječega petnajst metrov levo od Tkalca, je sprožil še drugi naboj in s tem strelom ranil Jožinca. Zaradi dobljenih poškodb je Stjepan Jožinec med zdravniškim posegom v travmatološki bolnišnici v Zagrebu umrl.

PETROL

Trgovsko in proizvodno podjetje »PETROL«, Ljubljana TOZD ZEMELJSKI PLIN Ljubljana, Stegne 5

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju delavce za opravljanje prostih del in nalog

– VIŠJEGA REFERENTA I. ZA INSTRUMENTACIJO

za vzdrževanje instrumentacije na plinovodnem sistemu
Pogoji:
– visoka strokovna izobrazba elektrotehnične smeri, šibki tok, 5 let delovnih izkušenj, znanje angleškega ali nemškega jezika.

– VIŠJEGA REFERENTA II. ZA INSTRUMENTACIJO

za vzdrževanje instrumentacije na plinovodnem sistemu.
Pogoji:
– visoka ali višja strokovna izobrazba strojne smeri, 3 oz. 5 let delovnih izkušenj, znanje angleškega ali nemškega jezika.

– FINOMEHANIKA

Pogoji:
– KV strokovnost kovinske stroke-finomehanik s 3 leti delovnih izkušenj.

– KOMERCIALISTA II.

v prodajnem odd. za zbiranje, urejanje ter obdelavo podatkov o porabi zemeljskega plina pri potrošnikih.
Pogoji:
– srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z 2 leti delovnih izkušenj, pasivno znanje enega tujega jezika.

– OBRAČUNSKEGA REFERENTA II.

v prodajnem oddelku za pripravo podatkov za obračunavanje dobavljenega zemeljskega plina.
Pogoji:
– srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z enoletnimi delovnimi izkušnjami.

– STROJEPISKE

za opravljanje strojepisnih del v komercialnem sektorju.
Pogoji:
– srednja ali nižja strokovna izobrazba administrativne smeri z znanjem strojepisja.

Kandidatom nudimo zanimivo delo v zvezi s slovenskim plinovodnim omrežjem ter pomoč pri reševanju stanovanjskih problemov.
Poseben pogoj je uspešno opravljeno poskusno delo.
Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Informacije dajemo po telefonu 061 552-441.
Kandidati naj pošljejo vloge z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov:
DO »PETROL«, TOZD Zemeljski plin, Ljubljana, Stegne 5.

13-10392

BOSCH DIENST

- Avtoelektrika
- Diesel-črpalke
- Blaupunkt – avtomobil. radio
- Bosch – kuhinjske naprave
- Bosch – elektro orodje

waldner

Beljak (Villach), Draulände 23 – 27, Tel. 04242/248060

TISKARNA IN KARTONAŽA GORENJSKI TISK, n. sol. o. Kranj, Moše Pijadeja 1

Delavski svet delovne organizacije

ponovno razpisuje
v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi v delovno organizacijo dela in naloge

ČLANA poslovodnega odbora za tehnično področje

Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje: visoka izobrazba z grafično predizobrazbo in 3 leta delovnih izkušenj ali višja izobrazba z grafično predizobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših nalogah

ČLANA poslovodnega odbora za finančno področje

Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje: visoka izobrazba ekonomske ali komercialne smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali višja izobrazba ekonomske ali komercialne smeri in 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših nalogah.

Vsi kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:
– znanje nemščine ali angleščine
– imeti morajo odnos do pridobitev socialistične revolucije, bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, ustvarjalni odnos do uveljavljanja samoupravljanja, odnos do dela, ljudi in sodelavcev, spoštovanja zakonitosti, poštenosti, odgovornosti za gospodarjenje z družbenimi sredstvi ter sposobnost povezovanja pravic z dolžnostmi in odgovornostjo.
– da niso bili nepogojno obsojeni za naklepna kazniva dejanja zoper temelje socialistične samoupravne ureditve in varnosti države, zoper gospodarstvo, zoper samoupravne pravice, zoper družbeno lastnino in zoper uradno dolžnost.

Mandat članov poslovodnega odbora delovne organizacije v smislu samoupavnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo traja 4 leta. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo priporočeno na naslov:
Tiskarna in kartonaža GORENJSKI TISK, n. sol. o. Kranj, Moše Pijadeja 1 – tajništvo – za razpisno komisijo 500

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku razpisnega roka.

13-10386

Ob središčih so še drugi kraji in ljudje

Solidarnostna pomoč na kulturnem področju vidno bogati kraje na manj razvitih območjih – Koliko denarja v prihodnje?

Dosedanji podatki in ocene kulturnega razvoja Slovenije v tem srednjeročnem obdobju, ki naj bi bili podlaga prihodnjemu načrtovanju, še ne nudijo celovite podobe, vendar pa na podlagi posameznih poročil za določena področja že lahko ugotavljamo ugodne premike. Med najbolj razveseljive gotovo sodijo poti, ki jih je v preteklih letih ubirala solidarnostna pomoč manj razvitim območjem v Sloveniji.

Čeprav občinske kulturne skupnosti posameznih akcij ne ocenjujejo enako in se njihova mnenja v marsičem razlikujejo, pa sedanja podoba vendarle odkriva mnoge pomembne dosežke, ki so najbolj vidni pri obnovi in gradnji kulturnih objektov. Velja poudariti, da je bila ta dejavnost še posebno živahna prav na manj razvitih območjih, kar je gotovo povezano tudi z osnovno plansko usmeritvijo, v kateri so imele naložbe na teh območjih prednost.

Tak položaj je imelo Posočje, dograjen je bil delavski dom v Krškem, kulturni dom v Šmarju pri Jelšah, obnovljen je bil kulturni dom v Ormožu in v tem sklopu lahko naštejemo še gradnje kulturnega centra v Sežani, 1. faze kulturnega centra v Murski Soboti, kulturnih domov Dobje v Šentjurski in Adlešiči v črnomaljski občini. Za te je bilo v letih 1977 in 1978 namenjenega največ denarja. Poleg tega pa je bilo na manj razvitih območjih obnovljenih, preurejenih ali opremljenih še 18 krajevnih ali občinskih matičnih knjižnic ter 12 dvoran in kulturnih domov. Po podatkih strokovne službe Kulturne skupnosti Slovenije se je ta živahna dejavnost v letošnjem letu nadaljevala, med največje podvige pa sodijo gradnje v Sežani, Šentjurju (kulturna domova Dobje in Šentvid), Šmarje pri Jelšah (kulturni dom v Rogaški Slatini), Lendavi (kulturni dom Dobrovnik), Brežicah (matična knjižnica), Mariboru (kulturni dom v Duhu na Ostrem vrhu). Če k temu prištejemo še mnoge manjše naložbe in pa seveda predvidene gradnje in obnove v prihodnjem letu, potem lahko govorimo o resničnem preporodu.

Od drugih dosedanjih oblik solidarnostne pomoči veljà poudariti pomembne deleže, ki so bili oddvojeni za delovanje obveznih strokovnih služb na arhivskem in spomeniškovarstvenem področju ter pomoč knjižnicam. Seveda pa obstaja tudi še vrsta problemov, ki niso povezani le s solidarnostno pomočjo iz združenih sredstev, temveč predvsem s pristopi pri medobčinskem sodelovanju, dogovarjanju in financiranju na podlagi točno dogovorjenih programov. Če so na spomeniškovarstvenem in arhivskem področju vidne kadrovske okrepitve, pa velja, da je za same akcije in posege premalo denarja.

Knjižničarstvo ni bilo deležno pomoči le pri širjenju in posodabljanju prostorskih zmogljivosti, temveč so se knjižni skladi na manj razvitih območjih bogatili iz denarja, namenjenega za nakupe novih knjig za knjižnice in bibliobuse ter za sanacijske nakupe. Ob tem je seveda vprašanje, če bodo prihodnje leto povsod dosegli predviden knjižni odkup, to je 1 knjigo na prebivalca. V najslabšem položaju so v Ormožu in Šentjurju pri Celju.

Ko je odbor za pomoč manj razvitim območjem razpravljal o dosedanjih učinkih solidarnostne pomoči, je menil, da so kriteriji za razvrstitev posameznih občin v določene kategorije (po katerih so upravičene do večje ali manjše pomoči) pomanjkljivi in da bi morali ob družbenem proizvodu na prebivalca upoštevati tudi druge, kot so kulturna razvitost, družbeni standard, infrastruktura in podobno. Razen tega pa bi morali v prihodnje še bolj pretehtano skrbeti za ustrezno izobražene ljudi in zagotoviti trdno programsko ponudbo tistih ustanov in organizacij (na primer zveze kulturnih organizacij), ki s svojimi prireditvami lahko obogatijo kulturno življenje v manj razvitih in odmaknjenih slovenskih krajih.

Pavel Kernjak

Ko je v sredo zaprhutala čez Karavanke do nas črna novica, da je v celovški bolnišnici umrl pevec slovenske Koroške, slovenski ljudski skladatelj, harmonizator in pevovodja Pavel Kernjak, nas je vse, ki smo ga imeli radi, stisnilo pri srcu, tako kot se je užalostila ob njegovi smrti vsa slovenska Koroška, še posebej vsi koroški pevci in pobudniki kulturnega življenja, ki je osnova narodnostnemu bivanju naše slovenske skupnosti v Avstriji.

Slovenska prosvetna kulturna zveza bo pokojnika počastila na žalni seji v Celovcu v soboto ob 13. uri, popoldne ob 14.30 pa bodo Kernjaka, doma iz Trebinje, pokopali na domačem šentiljskem pokopališču ob Dravi.

Še ni dolgo tega, ko smo se spominjali njegove 80-letnice. Sedemnajstega novembra so v Vogalu v Šentprimožu otroški, mešani in združeni moški zbori društev Danica in Vinko Poljanec-Trta, družno s 70-letnico Radovana Gobca, počastili osemdesetletnega Kernjaka. Zdaj je, potem ko se je že nekaj časa slabo počutil, v 81. letu podlegel možganski kapi. Za vedno je utihnil šegavi veseljak, ki je znal izpovedovati tudi globoko bolest koroških ljudi, človek, ki je ljubil lepoto in glasbo, še prav posebej pa – kot je večkrat rekel – svoj narod. V tem duhu bodo tudi še po njegovi smrti kljubujoče in milo donele njegove tako priljubljene pesmi – kot so zlasti Mojcej, Jaz pa moj gvaček, Katrca, Pojdam u Škufče in Rož, Podjuna, Žila.

Ko se je 9. februarja, leta 1899 se je rodil v ozkih domačih razmerah, so mu vendar namenili učiteljski poklic, toda mladega Pavleta je predvsem veselila glasba. Najbrž pa sta njegovo življenjsko pot dokončno zapečatili dve dejstvi: da je že v mladosti začutil krivice, ki jih trpijo koroški ljudje, in drugič, da mu je oče, organist, še mlademu fantu kupil harmonij.

V svojem govoru ob sedemdesetem življenjskem jubileju Pavla Kernjaka je dr. Franci Zwitter s Kernjakovimi besedami opisal njegovo samorastništvo: »Rad bi se učil glasbe, kar pa ni bilo mogoče, ker za to ni bilo sredstev. Ko sem večkrat do polnoči sedel pri harmoniju, navidezno brez uspeha, sem postal otožen in obupan, šel sem v noč, v mesečino, potočil marsikatero solzo in bilo mi je lažje.«

Kernjakova ustvarjalnost je res rasla neposredno iz čustev. Sam je vodil vrsto domačih pevskih zborov, med drugim tudi onega iz Loge vasi. Ko so nekoč sodelovali na pevskem tekmovanju v Svečah in dosegli le predzadnje mesto, so jim strokovnjaki celo odsvetovali nastopiti pri naslednjem tekmovanju v Borovljah. Toda za Kernjaka je bila to živa spodbuda, tuhtal je, kaj bi pripravil svojemu zboru za ta nastop, da bi posebej vžgalo. Pa je na podlagi motiva popevke, ki so jo vižali škofijski pevci, pijani zmage na tekmovanju v Svečah, napisal svojo tako samozavestno »Juhe, pojdem u Škufče«.

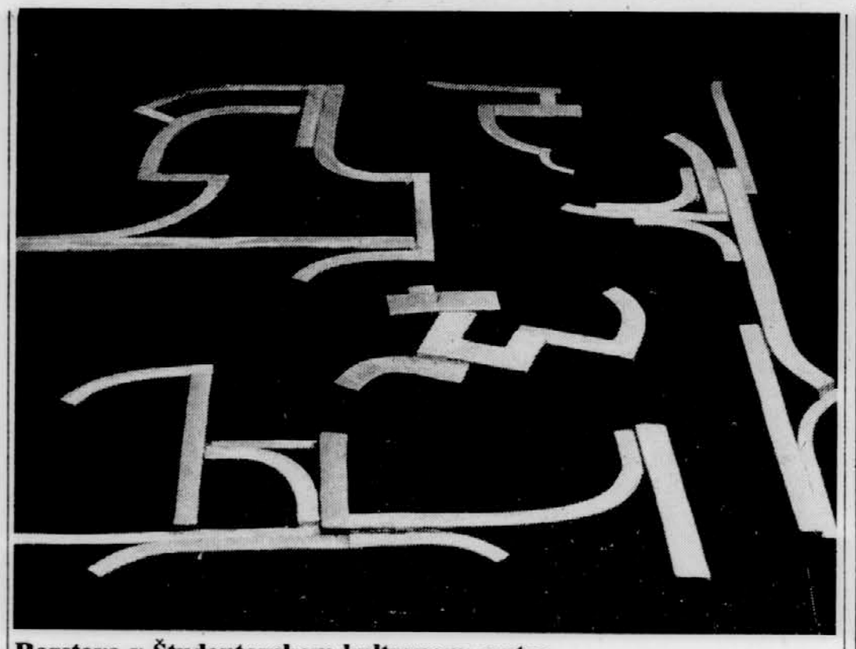
Vse njegove pesmi so preproste in spevne, razumljive vsakemu človeku. V začetku so ga pritegovala besedila Prešerna, Gregorčiča in drugih pesnikov, pozneje pa je vse več besedil napisal sam, pa tudi pri kakem bližnjem kmečkem sosedu si je izposodil navdih. Njegove pesmi so postale popularne tudi v širokem alpskem svetu, toda nikoli ni dovolil, da bi jih v besedilu ponemčili. Med koroškimi zbori iz leta v leto vžigajo njegove pesmi, z njimi je popeljal koroške pevske zbore tudi ven iz Koroške, po Sloveniji in Jugoslaviji, v Trst, na Dunaj in na Gradiščansko. Slovenski oktet pa je njegove pesmi ponesel po vseh petih celinah sveta.

V svojih pesmih bo Kernjak živel dalje, še posebej med koroškimi Slovenci, ki bodo živeli, dokler bodo peli.

BOGDAN POGAČNIK

Uspešna razstava se izteka

Razstava »Rešena arheološka dediščina Ljubljane«, ki je na ogled v Likovnem razstavišču »Rihard Jakopič« v Ljubljani, Gradišče 18, bo odprta samo še do nedelje. V nedeljo, zadnji dan, bo od 10. uri po razstavi vodila avtorica razstave dr. Ljudmila Plesničar. »Rešena arheološka dediščina« je doslej najbolj uspešna razstava v novem razstavišču.

Razstava v Študentovskem kulturnem centru

V ŠKUC na ljubljanskem Starem trgu so sinoči odprli razstavo »Skulptura – železo« študenta drugega letnika kiparske specialke pri Slavku Tihcu Matjaža Počivavška. Razstava bo odprta do 28. decembra.

Cankar z najmlajšimi

Na Vrhniki so počastili obletnico smrti velikega rojaka z gledališko predstavo Lepe Vide in predstavitvijo knjig iz »Matjaževe knjižnice«

Vrhničani so obletnico smrti velikega rojaka Ivana Cankarja počastil v sredo zvečer kar z dvema kulturnima dogodkoma: s predstavitvijo mladinskih knjig iz zbirke Matjaževa knjižnica in srečanjem najmlajših bralcev z avtorji dek v novih prostorih Cankarjeve knjižnice ter predstavo Cankarjeve Lepe Vide v izvedbi SLG iz Celja.

Cankarjeva knjižnica v sklopu novega večnamenskega kulturnošportnega središča, ki ga je funkcionalno in arhitektonsko sodobno zasnoval arhitekt Lojze Drašler, je s svojimi 1200 kvadratnimi metri skupaj z ločenim pionirskim oddelkom, galerijo in celo letnim, zunanjim bralskim prostorom med najsodobnejšimi v Sloveniji. Vse sicer še ni urejeno, pravi voditeljica knjižnice Marija Iskrenovič, ki sicer že 17 let dela v vrhniški knjižnici, vendar bodo že ob koncu leta povsem uredili pionirski oddelek s kakimi tri tisoč knjigami, v galeriji »Doma«, kot jo bodo poimenovali po znani Petkovškovi sliki, pa bodo za začetek odprli razstavo domačina, akademskega slikarja in tudi predsednika skupščine vrhniške kulturne skupnosti Božidarja Grabnarja. Z urejenim čitalniškim prostorom z 80 naslovi periodike, ločenim skladiščem za dvojnice, razkošno razvrščenimi policami in celo stalnim razstavnim kotičkom Cankarjevih prvih knjižnih izdaj, nekaterih prevodov in monografij o njem, s kakimi 26.500 knjigami, če prištejemo še dela v obeh podružničnih knjižnicah Borovnici in na Logu, se ji odpirajo velike možnosti za še večje kulturno poslanstvo, kot ga je že v obilni meri opravila v dosedanjih 21 letih obstoja.

Lani, denimo, so si občani izposodili iz knjižnice kar 67 tisoč knjig, vsak občan pa je prestopil njen prag 1,5 krat na leto. Knjižnica je tudi ena redkih, ki ne pobira vsakokratne izposojevalnine, marveč letno članarino: za otroke 20 din in za odrasle 100. Kdor je zelo priden obiskovalec, in teh ni malo, se mu tak način hitro obrestuje. Novi prostori so privlačni, topli s svojo svetlo leseno oblogo in obiskovalca kar vabijo, da bi se zadržal v njih več časa, kot ga potrebuje za samo izposojo. Dnevno jih obišče nad sto bralcev, a ko bo vse urejeno in bo ponovno stekel že utečeni kulturni program z raznovrstnimi prireditvami, bo to število še precej večje.

Srečanje z najmlajšimi bralci je v sredo pripravila knjižnica skupaj s Partizansko knjigo iz Ljubljane. Njeni predstavniki so mladim ponudili v branje štiri nove knjige iz Matjaževe knjižnice: Fičfirič Mete Rainer v ilustraciji in opremi Marjana Mančka, Petrova druščina Janeza Vipotnika, Prijatelja Karla Grabeljška z ilustracijami Karla Plemenitaša ter Aleš se potepa Nade Kraigher s karikaturo Boruta Pečarja in ilustracijami Božidarja Grabnarja. Urednik zbirke, Brane Grabeljšek, je za prihodnje leto obljubil najmlajšim vrsto novih del: knjige Arsena Dikliča: Pristava v Malem močvirju, Moriški snegovi in Jesen v mrtvem rokavu, Kristine Brenkove Partizanka Katrina, Janeza Vipotnika Nove zgodbe o Diku, Marije Vogelnikove Veliki človek, Borisa A. Novaka, Prebesedimo besede, Milana Dekleve Pesmi za lačne sanjalce, Sandija Sitarja Pozor, televizor gori, Andreja Pagona Kava in polenta, pa tudi nekaj ponatisov, saj naklada 5000 izvodov za marsikatero delo ni zadoščala, spričo velikega odmeva knjig med mladino. Zato bodo naklado v prihodnje še povečali.

Kako primerno se je Partizanska knjiga spomnila svojih gostov v Cankarjevi knjižnici! Medtem ko sta Nada Kraigher in Karel Grabeljšek pripovedovala o svojih delih in v govorjeni besedi opisala vsak svojo v knjigi zapisano zgodbo, so dobili otroci v roke njuni knjigi in jih lahko po zaključku srečanja odnesli tudi domov, pa še s podpisi obeh avtorjev. In tudi ilustratorja Božidar Grabnar in Borut Bečar sta pripovedovala o svojem delu, Pečar pa je, da ne bi samo govoril, kar mimogrede narisal še tri karikature poslušalcev.

MARIJAN ZLOBEC

Razstava fotografij o potresu v Črni gori

Danes, v petek ob 11. uri, bodo v Prešernovi dvorani SAZU Ljubljana, Novi trg 4, odprli razstavo fotografij o katastrofalnem potresu, ki je prizadel Črno goro z naslovom »Črna gora – april 1979«. Fotografije je pripravil republiški center za foto in filmsko dokumentacijo Črne gore, izbor fotografij pa je opravil republiški center za kulturno in umetniško dejavnost iz Titograda. V SR Sloveniji je razstavo organiziral sekretariat za informacije IS skupščine SR Slovenije.

Težave avstrijskih oper

Avstrijski kancler Bruno Kreisky je pozval umetnike, ki delujejo v obeh avstrijskih državnih operah, naj vendar dovolijo televiziji posneti šest opernih del, – tako bi ublažili finančno krizo teh gledaliških hiš. Samo 20 odstotkov skupnega proračuna Državne in Narodne opere poravnajo s prodajo vstopnic, vsa druga sredstva mora zagotoviti avstrijska vlada. Umetniki nočejo nastopiti v televizijskih oddajah; s tem med drugim izražajo nezadovoljstvo z izvolitvijo Lorina Maazela za direktorja Državne opere na Ringu.

Pesniški večer ob razstavi

V galeriji Meduza so odprli sinoči razstavo del. akad. slikarja Hermana Gvardjančiča. Danes, v petek, 14. dec. ob 19. uri pa bo ob tej razstavi pesniški večer pesnika Iva Svetine.

ANA BENEDETIČ: POT DO SLOVENSKE UNIVERZE (4)

Linhartov koncept za popolno univerzo

Pisma kranjskih stanov cesarju – Obnovitev filozofskega študija – Novi prostori »pri frančiškanih« – Prihod Francozov

Prav v tem času, konec 18. stoletja, so se zopet pojavile tudi misli o ustanovitvi popolne univerze v Ljubljani. Leta 1786 so kranjski deželni stanovi in škof K. Herberstein poslali na Dunaj prošnji za obnovo filozofskega študija v Ljubljani; obe so zavrnili. Glede tega so kranjski deželni stanovi leta 1787 ponovno poslali prošnjo cesarju. Po ugotovitvah Alfonza Gspana je bil pisec obeh prošenj kranjskih deželnih stanov Anton Tomaž Linhart, ki je zlasti v drugi peticiji podal zelo široko zasnovan koncept ne samo filozofskih študij v Ljubljani, ampak celotne univerze, saj je s predlogi posegel tudi na področje pravne fakultete in tehniške visoke šole. Med utemeljitvami svojih zahtev je v prošnji poleg drugega navedel, da so »za uspevanje osnovnega šolstva potrebni filozofsko izobraženi učitelji, ki pa morajo tudi znati deželni jezik. Višje izobraževališče je potrebno tudi zaradi idrijskega rudnika, kranjskih železarn, tovarn in trgovine in naj bi zato na filozofiji poučevali še geodezijo, mehaniko in kemijo. S stolicami za tehniške stroke bi pridobila trgovina in tovarne v Ljubljani, Trstu, na Reki in v Gorici. Za višjo tehniško izobrazbo bi se zanimala tudi kmetijska družba. Študij naj bi tudi obsegal za pokrajino ob Jadranskem morju važno navtiko in ladjedelništvo, državni uradniki pa naj bi se seznanili s pravnimi disciplinami, s finančnimi, policijskimi vedami in z naravnim pravom ter naj bi obiskovali praktične justične tečaje. V Ljubljani so tudi že razne ustanove, ki bi olajševale organizacijo filozofskih študij, tako razne knjižnice, Hacquetova prirodopisna zbirka, razni pripomočki za pouk mahanike, kemije, ladjedelništva, matematike in fizike . . .,«

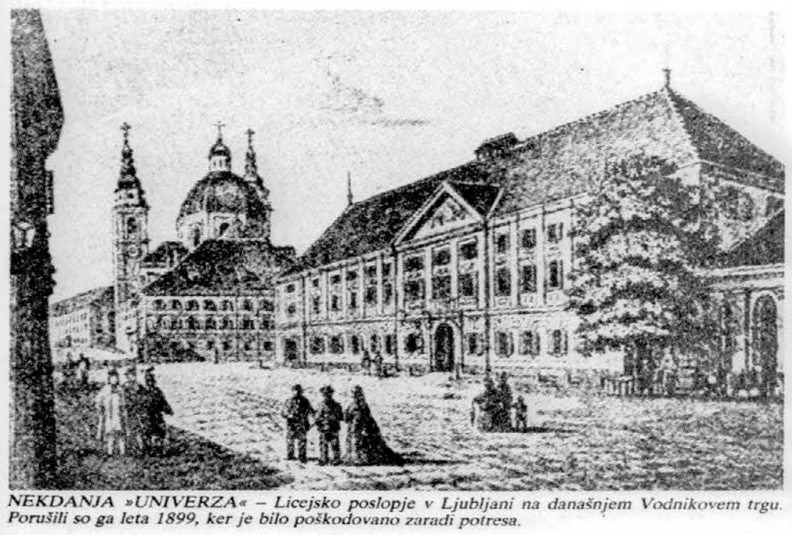
Za vse to je bilo v prošnji predvidenih osem učnih moči. Če bi bil tedaj omenjeni Linhartov predlog sprejet, bi bil to dejanski začetek univerze v Ljubljani, kar pa se žal ni zgodilo. Z dvornim dekretom 24. aprila 1788 je bil sicer obnovljen filozofski študij v Ljubljani, vendar niti ne v nekdanjem obsegu in s tremi učnimi močmi: za fiziko Barth Schaller, za matematiko Anton Gruber in za filozofijo ter občo zgodovino Fr. Wilde. Dveletni filozofski študij v Ljubljani se je moral omejiti samo na »nujno gradivo«. Učni jezik je bila nemščina. V Ljubljani je bil 10. junija 1791 obnovljen tudi teološki študij s štiriletno dobo. Poleg omenjenih obeh obnovljenih študijev je bila v okviru liceja v Ljubljani tudi dveletna medikokirurška šola, ki je imela leta 1792 le dve učni moči, eno za anatomijo in kirurgijo, drugo pa za veterino in je bila tedaj na stopnji vajeniške šole, saj so jo mogli obiskovati ranocelniški vajenci brez gimnazijske izobrazbe.

V zvezi z reorganizacijskimi posegi je bil leta 1792 na liceju v Ljubljani ustanovljen študijski konses – posebna oblika avtonomije višjih šol – ki so ga sestavljali rektor in šest članov, katere so volili novooblikovani učiteljski zbori na tri leta. Člani so bili zastopniki teologije, filozofije, kirurgije, gimnazije, normalke in licejske knjižnice. Leta 1802 so bili konsesi ukinjeni, na čelu liceja pa je bil odslej rektor. Anton Tomaž Linhart si je tedaj veliko prizadeval, ne samo za obnovo filozofskega študija, ampak tudi za izvajanje novih predpisov o študijskih konsesih in za druge kulturne pridobitve v Ljubljani. Pomembno je tudi njegovo organizacijsko delo pri ustanovitvi ljubljanske licejske knjižnice, ki je začetek današnje Narodne in univerzitetne knjižnice. Linhart ima veliko zaslug, da so pridobili leta 1785 izpraznjeno poslopje frančiškanskega samostana na današnjem Vodnikovem trgu. V njem so po izvršenih adaptacijah imeli svoje prostore filozofski in medikokirurški študij vse do razpusta leta 1848, visoka šola Ilirskih provinc, teološki študij do leta 1852, gimnazija in licejska knjižnica pa do leta 1899, ko so ob potresu poškodovano poslopje podrli in je tu nastal današnji Vodnikov trg.

Po podatkih, ki jih navaja Wilde, je bilo leta 1792 v Ljubljani na teologiji 28 slušateljev, na filozofiji in na medikokirurškem oddelku pa 78 slušateljev. Leta 1805 so na dveletnih filozofskih študijah uvedli nove stolice za grško filologijo, za svetovno zgodovino in za versko znanost; za nekatere predmete je postal učni jezik zopet latinščina. V začetku 19. stoletja je bil na čelu liceja v Ljubljani rektor, predstojniki treh fakultet pa so bili direktorji, ki so se v funkciji rektorja menjavali. Leta 1802 je bil za direktorja teološke fakultete imenovan Jožef Balant (Walland), za direktorja filozofske fakultete Franc Wilde, za direktorja kirurško-medicinske fakultete pa Anton Jelovšek.

Po Nepoleonovi zasedbi naših krajev in ustanovitvi Ilirskih provinc leta 1809 ostane v prvem šolskem letu še v veljavi avstrijski šolski sistem in s tem v Ljubljani licej z dveletnim filozofskim študijem (108 slušateljev) in štiriletnim teološkim študijem (125 slušateljev). Ilirske province (1809–1813) so imele svojo šolsko upravo, ki ji je bil od aprila 1810 na čelu Rafael Zelli kot generalni inšpektor javnega pouka in glavni avtor vseh tedanjih šolskih reform. Po odredbi generalnega guvernerja maršala Marmonta 4. julija 1810 so Francozi poleg drugih šol ustanovili tudi liceje; njihov program je združeval snov višjih razredov prejšnjih gimnazij in prejšnjih filozofskih in teoloških študijev. Izjema sta bila le liceja v Ljubljani in v Zadru, ki sta bila organizirana kot Écoles centrales na čelu z rektorjem in kancelarjem. Po odredbi je bil učni jezik na licejih in centralnih šolah francoščina, italijanščina in latinščina; za nižje šole pa je bil predpisan deželni jezik, to je slovenščina, kar je bilo za nas Slovence velikega pomena in po prizadevanjih Valentina Vodnika tudi uresničeno.

Dne 15. novembra 1810 je bila v Ljubljani slovesna otvoritev francoske univerze Écoles centrales v veliki dvorani liceja, v navzočnosti maršala Marmonta in zastopnikov oblasti. Pri otvoritvi sta govorila generalni šolski nadzornik Rafael Zelli in rektor univerze kanonik Jožef Balant (Walland). Tako je tedaj Ljubljana dobila popolno univerzo s pravico podeljevanja akademskih nazivov študentom, ki je pa zaradi kratkotrajnega obstoja ni mogla v celoti realizirati. Po odredbi je bilo določeno, da bodo predavali predmete iz humanističnih, pravnih, naravoslovnih, tehničnih in medicinskih ved.

NEKDANJA »UNIVERZA« – Licejsko poslopje v Ljubljani na današnjem Vodnikovem trgu. Porušili so ga leta 1899, ker je bilo poškodovano zaradi potresa.

Naši razgledi

Regionalni razvoj in Jugoslavija je vsekakor problemsko področje, ki je po pravici obravnavano na uvodnem mestu nove številke Naših razgledov; v tem okviru piše Marjan Dolenc o razvoju in narazvitosti, o merilih razvitosti, avtarkiji posameznih regij in drugih odločilnih zadevah v razvoju in v gledanju nanj. Nedavna polemika v verskem listu Družina ob učbeniku družbenomoralne vzgoje za osnovno šolo je izzvala dr. Marka Kerševana h kritičnemu odgovoru: v obsežnem prispevku z naslovom »Komu in čemu« z znanstveno natančnostjo in poglobljenostjo razkriva praznine in konstrukcije pisanja teologov v Družini Dr. Josip Globevnik piše o ustavnosodni oceni samoupravnih splošnih aktov. Dr. Stojan Plesničar se sprašuje, ali smo spet na začetku poti, ko piše o imunologiji raka oziroma o srečanju imunologov v Tel Avivu. Dr. Jože Žontar objavlja zapis o Zgodovinskem arhivu Ljubljana, Andrej Vovko o preobrazbi in podobi francoskega šolstva, Jože Lokar o knjigi Huberta Požarnika o duševnem zdravju, Matjaž Klemenčič o »praočetu enicističnega gibanja v ZDA« Louisu Adamiču, Branko Marušič pa je zarcsal podobo dr. Iva Juvančiča ob njegovi osemdesetletnici. V Pogovoru Naših razgledov – z naslovom Strma smer je prehodna – govori o slovenskem gledališču vobče in v posebnem predsednik Skupnosti slovenskih dramskih gledališč Igor Lampret.

Na kulturnih straneh nove številke Naših razgledov opozorimo najprej na spis Tatjane Pregl o novodobni knjižni ilustraciji. Jože Šifrer ocenjuje štiri spominske knjige založbe Borec, Rapa Šuklje premieri v ljubljanski Drami, Vilko Ukmar in Bogdan Učakar pa operni predstavi v Ljubljani in Mariboru. O »zvočni poeziji« piše Aleš Jan, medtem ko se Peter Kolšek problemsko us- tavlja ob kontroverznem filmu Lovec na jelene. Dosti prostora je odmerjenega živahnim likovnim dogodkom na Slovenskem. O Cankarjevem domu razmišlja tokrat Matjaž Kmecl, ki je tudi avtor polemičnega zapisa, nanašajočega se na Toporišičeve Pogovore o jeziku, ti pa so spodbudili k nekaterim pojasnilom tudi urednika Krajevnega leksikona Slovenije Romana Savnika.

V uvodnem članku NR po svetu razmišlja profesor na univerzi Pariz X Parick Tissier o novih poteh kitajskega gospodarstva.

T. P.

PREDRAG VUKOVIĆ

NEMIRNI MIR

39. nadaljevanje

Polom za Pariz in ženevska konferenca

Polom Pariza pri Dien Bien Fuju je bil velika preizkušnja za Eisenhowerjevo administracijo: številne vplivne osebnosti v ZDA so naravnost prekipevale od želje, da bi se Američani neposredno vmešali v spopad in že takrat v Vietnamu intervenirali z oboroženimi silami. Problem je bil v tem, kako bi obšli kongres, ki v tem trenutku ni bil pripravljen iti za Francoze po kostanj v žerjavico, saj so bili spomini na korejsko vojno še preveč živi.

Združene države so skušale z državnim sekretarjem Dullesom in admiralom Redfordom nagovoriti Veliko Britanijo, naj se pridruži Ameriki in podpre njen širši napad na Vietnam, da bi zavarovali in rešili francoske interese v Indokini. Britanci se niso dali pregovoriti, Eisenhower pa se sam ni hotel spustiti v pustolovščino in je vztrajal pri neposredni podpori najbližjega ameriškega zaveznika.

Francozi so pričakovali, da bodo v bitki za Bien Bien Fu dobili neposredno pomoč ameriških bombnikov; ker je niso, Američanom še danes niso odpustili te »izdaje«. Bili so prepričani, da so jih Američani prepustili neslavnemu polomu zato, da bi si ustvarili prostor za svoj prodor na to območje.

Kakorkoli že, sporazumi v Ženevi so bili doseženi šele v zadnji noči tistega roka, ki ga je postavil Mendès-France – najprej med DR Vietnamom in predstavniki Južnega Vietnama in Laosa, nato pa med DR Vietnamom in Kambodžo. Sporazum je določal prekinitev sovražnosti, natanko čez dve leti, 20. julija 1956, pa naj bi v vsem Vietnamu prišlo do splošnih volitev, na katerih bi se ljudstvo po demokratični poti odločilo o morebitni združitvi dežele in o njeni prihodnji ureditvi. Vojaške enote obeh strani bi se zbrale severno in južno od 17. vzporednika, sprejetih pa je bilo še nekaj drugih odločitev.

Kako so ženevske sporazume sprejeli v Washingtonu, je videti po sklepih ameriškega sveta za nacionalno varnost, ki se je sestal 8. in 12. avgusta 1954, in sestavil formulacijo, ki pravi, da »predstavlja ženevski sporazum katastrofo, ker omogoča komunizmu korak naprej, kar utegne povzročiti izgubo vse jugovzhodne Azije«.

Bistvo ženevske formuge, sprejete na konferenci, ki je trajala od 8. maja do 20. julija 1954, je bilo v tem, da se je moralo vodstvo DR Vietnama s težkim srcem sprijazniti z začasno razdelitvijo države. To je bil, za Nemčijo in Korejo, že tretji tak primer. V tem obdobju se je že nakazovalo prvo večje popuščanje napetosti, tako da Vietnamci niso bili prepričani, ali bodo njihovi takratni najbližji prijatelji pripravljeni »iti do konca«.

Znano je, da sta ZSR in Kitajska v tistem času svetovali Hanoju, naj sprejme kompromise, v katere so morali njegovi nasprotniki privoliti zaradi neuspeha v vojaškem merjenju moči. Položaj je dodatno zapletlo dejstvo, da ni šlo več za izključno vietnamsko-francosko vojno. ZDA so se globoko vpletle vanjo – politično, operativno in s finančno pomočjo Francozom.

Strah pred ameriškim vojaškim angažiranjem v Vietnamu se je kasneje pokazal kot docela upravičen. Prišlo je tudi do tega, do 12-letnega ameriškega vojskovanja v Vietnamu, najdaljšega v ameriški zgodovini in edinega, v katerem so ZDA doživele poraz. Začelo pa se je s tem, da je ameriški predsednik Harry Truman 27. junija 1950 poslal skupino 35 vojaških strokovnjakov, da bi pomagali Francozom v spopadih, ki so jih takrat vodili s Ho Ši Minhom. A že med podpisovanjem ženevskih sporazumov so imele ZDA v Vietnamu 342 vojaških svetovalcev – oficirjev, podoficirjev, vojakov in strokovnjakov.

Tudi to je bil eden izmed razlogov, da so se severni Vietnamci kljub ugodnemu položaju na frontah zavzemali za pogajanja o premirju in za vsaj v perspektivi dokončno rešitev; prepričani so bili, da bodo na splošnih volitvah v obeh delih države dobili splošno podporo. Dien Bien Fu je bil pravzaprav samo simbol poloma francoske kolonialne politike.

Dwight Eisenhower je v tistem času domneval, da bi DR Vietnam na takih volitvah dobil najmanj 80 odstotkov glasov.

Združene države zaradi tega niso podpisale ženevskih sporazumov. Izdale so le posebno deklaracijo, da »se bodo vzdržale grožnj ali uporabe sile, ki bi preprečile uveljavljanje sporazuma.« Njihov predstavnik na konferenci Walter Smith je 21. julija izjavil, da »ZDA ne bodo uporabile sile v nasprotju z določili sporazuma in da bodo vsako obnovitev agresije imele za resno ogrožanje mednarodnega miru«.

A kot se je pokazalo kasneje, so bile vse te ameriške izjave prazne. Formalni ameriški izgovor je bil, da se nočejo podpisati na isti dokument z LR Kitajsko, ki je Amerika v tistem času ni priznavala; v resnici so se za tem skrivali drugačni razlogi in nameni.

Zlasti niso bili pripravljeni spoštovati tistega, kar je bilo v sporazumu neposredno zapisano: »Razmejitvena vojaška črta je začasna vojaška črta, ki je ni nikakor moč razlagati kot politično ali teritorialno linijo«. Podobno je bilo tudi s tistimi točkami sporazuma, ki so izrecno prepovedovale prihod drugih vojaških sil v Vietnam, ustvarjanje novih vojaških oporišč, sodelovanje severa ali juga v vojaških zvezah in podobno.

Dulles je svoj poraz že pred začetkom ženevske konference ublažil tako, da se je preusmeril k Bao Daijevemu premieru Ngo Din Diemu, ki je zgodaj zjutraj 7. julija 1954 po saigonskem radiu razglasil, da razpušča dotedanjo vlado in na podlagi posebnih pooblastil ustanavlja novo »vlado nacionalne enotnosti«, ki jo bo vodil sam. Takoj se je proslavil tudi s tem, da ni priznal ženevskih sporazumov, ker pod njimi v imenu »Države Vietnam« ni bilo njegovega imena.

Še ko so v Ženevi potekala pogajanja so ZDA ustanovile organizacijo Sporazum o obrambi jugovzhodne Azije (SEATO). Pakt je imel sedež v Bangkoku, njegove članice pa so bile poleg Amerike, Britanije in Francije pa Avstralije in Nove Zelandije samo tri prave azijske države: Tajska, Filipini in Pakistan. Vse tri so bile na različne načine in bolj ali manj odvisne od ameriške vojaške in gospodarske pomoči, kar vsej organizaciji ni dvigalo avtoritete. Pri vsem tem je šlo za strateško akcijo velesile, da bi zapolnila nastali vakuum na tem območju.

Združene države so našle svojega človeka v Južnem Vietnamu v surovem diktatorju Ngo Din Diemu; namenile so mu popolno zaupanje in trdno, veliko podporo. Po nasvetu in prigovarjanju Johna Fosterja Dullesa je predsednik Eisenhower že 20. avgusta 1954 sprejel program, s katerim se je resno zameril Francozom.

Načrt je predvideval, da bodo Američani v prihodnje sodelovali s Francozi samo toliko, kolikor bo potrebno, da bodo postavili na noge in izurili močne domače oborožene sile. Južni Vietnam naj bi dobival ameriško gospodarsko pomoč neposredno, ne pa preko Francozov kot dotlej. Ngo Din Diema pa bi bilo treba prepričati, naj razširi svojo vlado in skuša vsaj na videz delovati bolj demokratično.

Na podlagi tega in vsega, česar so se lotile že med ženevsko konferenco, je bilo jasno, da se Združene države ne nameravajo umakniti s 17. vzporednika in da bodo nasprotovale mirni združitvi Vietnama, ne glede na število pozivov iz Hanoja. Da bi bil Ngo Din Diemu položaj popolnoma jasen, mu je Eisenhower oktobra 1954 še enkrat zagotovil, da se lahko »povsem zanese na brezpogojno podporo ZDA«.

ZDA so skoraj devet let z denarjem in orožjem podpirale Ngo Din Diema, ga hvalile in popularizirale v tisku; bile so prepričane, da je edini Vietnamec, ki lahko prepreči »komunistično infiltracijo«. Računajo, da je v tem času dobil kake tri milijarde dolarjev in da je lep del tega denarja šel na njegove osebne račune v domačih in tujih bankah ali pa na račune njegovega številnega družinskega klana.

Usluge je začel naglo vračati. Že novembra 1954 je na podlagi ponarejenih dokumentov o »pripravah na komunistično zaroto« aretiral najpomembnejše predstavnike opozicije in razpustil vse stranke, ki so v svoje programe zapisale zamisli o združitvi Vietnama, o demokratizaciji države in uresničevanju ženevskih sporazumov.

Njegova policija je med prvimi aretirala južnovietnamske podpisnike ženevskih dokumentov. Še naprej se je vedel razbijaško in februarja 1955 je začel ustanavljati »nacionalno armado«, ki so jo urili ameriški strokovnjaki. Nagrada mu ni ušla. Ameriška pomoč v višini 320 milijonov dolarjev mu je bila prvič izročena neposredno, ne pa po Francozih kot dotlej.

Ko je Pariz protestiral, je zahteval, naj se vse francoske enote umaknejo iz njegove države, celo tiste, ki naj bi ostale po ženevskih sporazumih. Pariz je njegov ultimat seveda zavrnil in pri Američanih protestiral, zakaj ga varujejo in spodbujajo k takemu vedenju. Zaigral je tudi na svojo staro karto – cesarja Bao Daja, ki se je nato obrnil na »svoje ljubljeno ljudstvo«. Okronana lutka je 19. oktobra 1955 izrazila nezaupanje do Diema in njegove vlade, zahtevala njegov odstop in nove volitve.

Ngho Din Diem je pri priči vrnil udarec; zahteval je, naj se Bao Dai v treh dneh vrne v prestolnico. Nato je organiziral referendum, na katerem naj bi se prebivalstvo izreklo za njegov predlog o razglasitvi republike. Razglasil se je za šefa države in na podlagi začasne ustave, ki jo je sam podpisal, dotedanji Južni Vietnam preimenoval v Republiko Vietnam. Te Diemove mahinacije so prve priznale ZDA.

Ubrani glasovi AKZ iz Kranja

Nastop Akademskega komornega zbora iz Kranja pod vodstvom Matevža Fabijana – 4 krstne izvedbe

Glasbena mladina Ljubljane in GM Slovenije sta v okviru abonmaja »Mladi mladim« priredili koncertni večer Akademskega komornega zbora iz Kranja, ki ga vodi Matevž Fabijan. Postavljamo se zdaj že s tremi mešanimi akademskimi (študentskimi) pevskimi zbori ter z moškim akademskim zborom. V Mariboru imajo Akademski pevski zbor »Boris Kraigher«, v Ljubljani imamo Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« in Primorski akademski zbor »Vinko Vodopivec«, v Kranju pa deluje zbor, ki še nima pravega imena – »Akademski komorni zbor«.

Zbor šteje 26 ženskih in 26 moških glasov; po sestavi in tudi po zvoku že zdavnaj ne zveni več komorno. Tudi repertoar ne nagiba h komornemu muziciranju, marveč se v splošnem prilagaja repertoarni (programski) politiki slovenskih izstopajočih (skoraj praviloma) akademskih pevskih zborov. V prvem delu koncerta, ki se je začel z akademsko zamudo v veliki dvorani Slovenske filharmonije, smo prisluhnili skladbam slovenskih skladateljev z izjemo »Laudes creaturarum«, v drugem delu večera pa se je Akademski komorni zbor predstavil s priredbami ljudskih pesmi jugoslovanskih narodov.

Uvodoma so bile na sporedu štiri zborovske novitete: Radovana Gobca »Naš spev«, Petra Liparja »Človek v pokrajini«, Jakoba Ježa »Zemski rod« in Danila Švare »Iz lepih časov«. Gobčeva je spevna, zborovsko hvaležno napisana skladba; Liparjeva je barvita; Ježeva, znana predvsem po inačici za mladinski zbor, je pripovedna; Švarova, ki je zelo zahtevna, pa učinkovito izhaja iz (Cankarjevega) besedila, v katerem najde izpeljave za muzikalno gradnjo.

V prvem delu koncerta smo slišali še »Vojno« Radovana Gobca, angažirano glasbeno delo v učinkovito izpeljanem vokalnem stavku ter »Pod jasnim soncem rdeča roža« Rada Simonitija, spevno skladbo hvaležnih harmoskih okvirov. Zbor se je še zlasti razživel v drugem delu koncerta, ko sta kot najbolj uspeli izzveneli Kernjakova »Rož, Podjuna, Zila« in Vremšakova »Ziljska ohcet«. Zbor, ki ga je natančno vodil Matevž Fabijan, ima odlično dikcijo, v intonaciji je bilo še nekaj nezanesljivosti, medtem ko je ritmično zelo precizen, skoraj že na škodo bolj blagih dinamično agogičnih sprememb, ki bi skladbam dale še nekaj več interpretativne svežosti.

PAVEL MIHELČIČ

Igra o »Svetu brez sovraštva«

V ljubljanskem Šentjakobskem gledališču uprizorijo drevi tretjo premiero v letošnji sezoni. Na sporedu bo drama Mire Pucove »Svet brez sovraštva«, nastala v prvih povojnih letih. Novo uprizoritev znanega dela, ki je preromalo številne poklicne in ljubiteljske odre, je v Šentjakobskem gledališču pripravil režiser Lojze Gerden na prizorišču in v kostumih Marjetke Cvetko, z glasbeno opremo Olge Ježˇ in dramaturško pomočjo Mojce Kreft. Občinstvu se bodo predstavili: Dea Baričević, Alenka Kolšek, Jadranka Luštrek, Ida Marinčič, Jože Pavšič, Ančka Šinkovec, Taja Vetrovec in Dana Zver. – Na sliki je prizor iz igre »Svet brez sovraštva«.

LJUDJE V NOVICAH

JOZO BOŠKOVSKI, makedonski pesnik, je dobitnik letošnje mednarodne nagrade »Teleevropa«, ki so jo v Rimu ustanovili v počastitev osnovanja evropskega parlamenta in se podeljuje za uspehe v raznih vejah umetnosti, znanosti, gospodarstva in drugih družbenih aktivnostih. Boškovski, ki je prejel bronasto plaketo in diplomo skupaj z drugimi dobitniki iz raznih evropskih držav, se je rodil v vasi Oščevci pri Kruševu v Makedoniji in je objavil že več knjig poezije, likovnih kritik in esejev.

PETER HANDKE, mladi avstrijski avantgardni literat in po novem tudi filmski režiser (»Levoroka ženska«), ki s hčerkoco zadnja leta živi v Parizu, je naredil lepo gesto. Kafkovo literarno nagrado, ki mu jo je kot prvemu letos jeseni podelila avstrijska občina Klosterneubur, je odstopil potrebnejšima kolegoma. To sta 62-letni švicarski pesnik Gerhard Meier in obetavni avstrijski študent Franz Weinzetti, katerega lirika je bila prvič objavljena v letu 1971.

FERDINAND RADOVAN, ljubljanski operni pevec, je v sredo zvečer prvič nastopil na deskah znamenite newyorške Metropolitanske opere. Pel je baritonsko vlogo Barnabe v Ponchiellijevi »Giocondi«. Z njim sta pela še Carlo Bergonci in Grace Bombry.

FRANÇOISE SAGAN, francoska pisateljica in predsednica mednarodne žirije na letošnjem filmskem festivalu v Cannesu, je držala obljubo: nekaj mesecev po razdelitvi nagrad je »spregovorila«, kakor je bila napovedala že poleti. V obširnem intervjuju za pariški dnevnik »Le Matin« pisateljica razkriva »dogovarjanja in pritiske«, zaradi katerih je žirija v zadnjem trenutku klonila pred ameriško filmsko industrijo in podelila zlato palmo za najboljši film Coppolovi »Apokalipsi«, čeprav je bila večina članov prepričanih, da si najvišjo nagrado zasluži zgolj in samo Schlöndorffov »Pločevinasti boben«. Člani festivalskih žirij, obtožuje Saganova, so premočno vezani na filmske producente, da bi mogli »svobodno izbirati, kakor jim narekuje njihova vest«.

HENRI CARTIER-BRESSON, veliko ime v fotografskem svetu, razstavlja svoje fotografije v mednarodnem centru za fotografijo v New Yorku. Stopetinpetdeset fotografij tega velemojstra izpričuje njegovo sijajno nadarjenost in veščost, s katerima v »odločilnem trenutku«, kakor sam pravi, ovekoveči kak pomemben dogodek, zanimiv obraz ali izreden prizor. Cartier-Bresson se je rodil 1908. leta v Franciji, svetovno slavo pa si je pridobil kot fotoreporter velikih revij, v katerih je objavljal svoje frontne in druge reportaže, ki so vznemirjale svet. Zdaj se vse bolj ukvarja z umetniško fotografijo, nekoliko navdihnjeno z nadrealizmom.

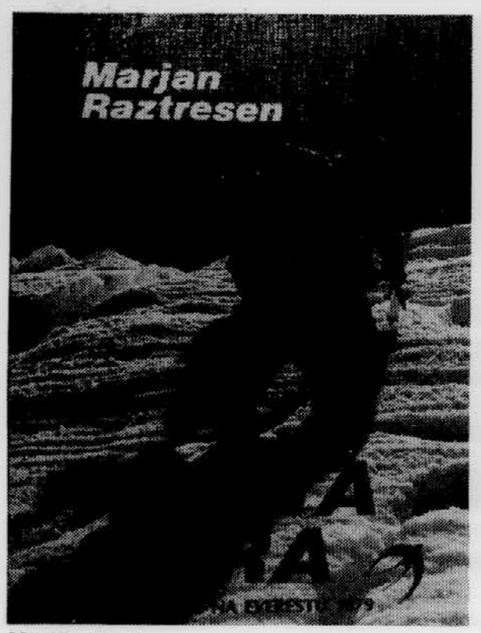
DANICA MASTILOVIĆ, sopranistka, in dirigent **BERISLAV KLOBUČAR** sta nedavno gostovala v San Franciscu, kjer je Klobučar dirigiral tamkajšnjemu opernemu orkestru, Mastilovićeva pa pela naslovno vlogo v Straussovi operi »Elektra«. Časniki v tem mestu so zapisali, da je bila predstava »Elektre« z jugoslovanskima umetnikoma »nepozabna med sicer že slavnimi izvedbami te opere in na tem odru«. O dirigentu pišejo, da je »dirigirajoč z gesto kakor Fritz Reiner, omogočil veličastno izvedbo«. O solistki pa: »Močna jugoslovanska sopranistka, Danica Mastilović je kot Elektra doživela posebej burne ovacije občinstva in je s svojimi kolegi poustvarila predstavo, ki ostaja v spominu.«

VLADO MALESKI, makedonski pisatelj, je bil izbran za prvega nagrajenca na novo ustanovljene nagrade skopske založbe Misla. Založba je s to nagrado proslavila svojo petnajstletnico, podeljevala pa jo bo poslej vsako leto – poleg 40.000 dinarjev šteje k nagradi tudi objavljanje del. Svet delovnih ljudi v založbi Misla se je torej prvič odločil za Maleskega, za katerega opus je v obrazložitvi zapisano, da se odlikuje s svojo avtentičnostjo, svežino, vitalnostjo in močjo. Maleski je avtor več romanov in zbirk povesti, bil je že pogosto nagrajen, med drugim z avnojsko nagrado.

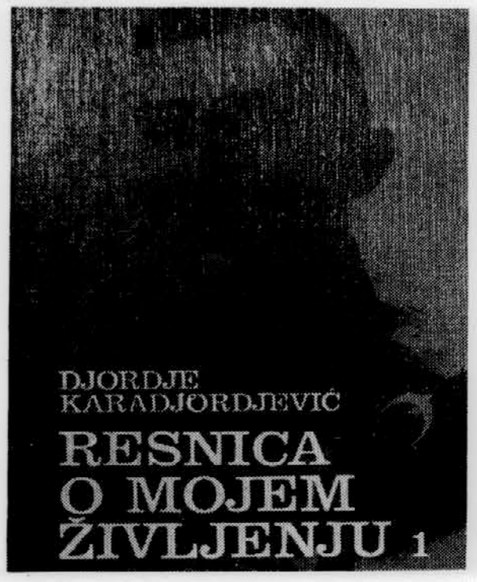
Albansko gledališče v Makedoniji

Narodno gledališče iz Tirane bo od 15. do 25. decembra gost gledališča narodnosti v Skopju. Med svojim bivanjem bodo gostje iz Albanije vrnili obisk, ki ga jd pred časom tiranski gledališki hiši napravila albanska Drama skopskega gledališča narodnosti. Gostje iz Tirane bodo v Skopju in drugih mestih Makedonije prikazali »Dekle s planine«, je povedal glavni direktor gledališča narodnosti v Skopju Olhami Emin.

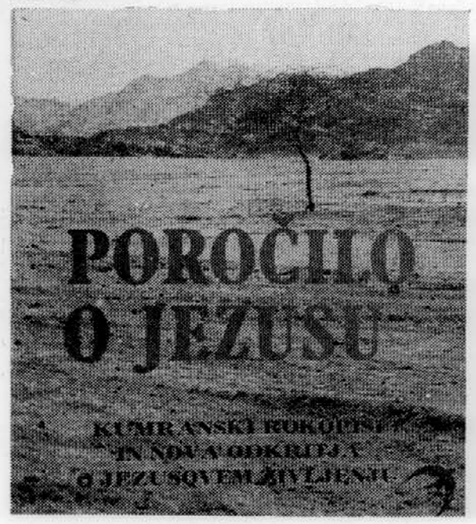
NOVO V ŽEPNI KNJIGI

Marjan Raztresen
KRUTA GORA
Živahen, razburljiv in tudi polemičen opis podviga jugoslovanskih alpinistov, ki so letos premagali najvišjo goro sveta Mount Everest. Pisal ga je časnikar Dela, udeležen odprave.
80.– din

Đorđe Karadžorđević
RESNICA O MOJEM ŽIVLJENJU
Starejši brat bivšega jugoslovanskega kralja Aleksandra I. razkriva zakulisne spletke na beograjskem dvoru, čaršijske intrige in zarote in svojo dilemo prestol, ljubezen ali smrt.
150.– din

Johannes Lehmann
POROČILO O JEZUSU
Na osnovi enega največjih zgodovinskih odkritij našega časa Kumranskih zavitkov, se kaže v popolnoma novi luči ne le krščanstvo, temveč tudi uganka, kdo je bil, kako je živel in kaj je v resnici učil Jezus iz Nazareta.
60.– din

ŽEPNO KNJIGO DOBITE V VSEH KNJIGARNAH, V BLAGOVNICAH, V SAMOPOSTREŽBAH IN KIOSKIH

NAROČILNICA D
Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:
CANKARJEVA ZALOŽBA
Enota ŽEPNA KNJIGA
Ljubljana, Kopitarjeva 2

Priimek in ime .....
Naslov .....
Nepreklicno naročam knjigo .....
.....
.....
Plačal(a) bom po povzetju!

Datum ..... Podpis .....

RTV RTV RTV

Zdrahe med tozdi in prenapolnjeni ‚zelenci'

»Nevarna« vožnja z avtobusi – Zaradi skaljenih odnosov med Viatorjevimi tozdi, so ob konicah na cesti tudi tehnično ne brezhibni avtobusi

LJUBLJANA, 13. decembra – Vožnja v prepolnih avtobusih mestnega potniškega prometa ni le neudobna – celo nevarna postaja; predvsem ob torkih in četrtkih, ko čaka na »zelence« 30 tisoč potnikov več kot druge dni. Tedaj mora namreč mestni potniški promet iz svoje »zastarele flote« poslati na cesto celo vozila, ki so nujno potrebna popravila, pa v mehaničnih delavnicah SAP-Viatorja nikakor ne pridejo na vrsto.

Delegati mestne skupščine so že 26. junija zahtevali (enako pa že leta poprej) naj se SAP-Viator in njegov tozd MPP nemudoma lotita ukrepov za izboljšanje nesprejemljivega stanja, ki vlada v mestnem javnem prometu. Uredila naj bi predvsem slabo notranjo organiziranost in kritične medsebojne odnose – pa do danes, razen elaborata »o organiziranosti in razvoju mestnega potniškega prometa v okviru sozda SAP-Viator«, ki ga pa tozd MPP zavrača, niso storili praktično ničesar. Največ zaradi trmastega vztrajanja sprtih strani na »svojem prav«.

Elaborat, ki ga je izdelala 12 članska komisija, ki jo je imenoval sozd, pa ne rešuje glavnih spornih vprašanj. To so delitev premoženja med tozde nekdanjega Viatorja, ne razrešuje nesprejemljivega odnosa tozda mehaničnih delavnic do vozil mestnega prometa, pravtako pa ne ponuja naučinkovitejšo in najgospodarnejšo, organiziranost mestnega potniškega prometa. Ali v okviru sozda ali kot samostojna delovna organizacija izven njegovih okvirjev z lastno mehanično delavnico.

Sporna delitev premoženja

O delitvi premoženja so v SAP-Viatorju sicer že pripravili poseben samoupravni sporazum. Na referendumih so ga sprejeli tozdi: taksi, delavnice, gostinstvo, medkrajevni potniški promet in tovorni promet. Glasovali niso le še delavci v tozdu MPP. Zakaj?

V mestnem potniškem prometu trdijo da je delitev nepravična. Ne strinjajo se s tem, da bi tozdu storitvene dejavnosti plačali odškodnino 1,92 milijona din na račun kegljišča v porušeni stavbi, ki so ga s svojimi sredstvi in prostovoljnim delom sami zgradili, pa je bilo kasneje prenešeno v upravljanje tozdu storitvene dejavnosti.

Pravtako tozd MPP ugovarja delitvi parkirnega prostora na Remizi – na del za potrebe MPP in na del kjer bi parkirali tovornjaki in medkrajevni avtobusi. Ta prostor je namreč v celoti namenjem mestnim zelencem (zato je bil leta 1960 tudi odkupljen) vendar pa bi moral drugo polovico mestni potniški promet, ko bi se ostali tozdi odselili, od njih znova odkupiti.

Skupne mehanične delavnice so med tozdi MPP, medkrajevnim potniškim in tovornim prometom že dolgo jabolko spora. Vsem zahtevam mestne skupščine navkljub, čakajo mestni zelenci na popravilo celo do štiri mesece. Vso prednost imajo namreč tovornjaki. Pa vendar plačuje MPP tozdu delavnice (čudno utemeljeno dohodkovno povezovanje) za popravilo svojih vozil kar 13 odstotkov dnevnega izkupička. To je veliko denarja. Zelenci zaslužijo na dan 700 tisočakov, ob »postnih dnevih« voznikov osebnih vozil pa kar 860 tisoč dinarjev. Ob tem so se delavniške usluge letos že podražile za 35 odstotkov, prihodnje leto pa že napovedujejo 28 odstotno povišanje. Prav nič ni bolje v skupni pralnici vozil, kar je opaziti tudi na mestnih ulicah.

Delitev premoženja in mehanične delavnice pa bi ne bila nerešljiva problema, če bi odnosi med tozdom mestnega potniškega prometa in sozdom SAP-Viator ne bili tako skaljeni. Zato se že slišijo glasovi, naj vmes poseže družbeni pravobranič ec samoupravljanja. Kljub napovedanim podražitvam, se namreč Ljubljančani ne bodo vozili udobneje, če ne bodo zglajeni ti osnovni nesporazumi.

MIRAN KOREN

Napredek je odvisen od prizadevanj

Konec širokih razprav in posvetovanj o delovanju delegatskega sistema

LJUBLJANA, 13. decembra – Napredek v delovanju mestne skupščine je odvisen od skupnih prizadevanj za popolno uveljavitev delegatskega sistema in od odnosov na temeljni ravni in v občinah. To je sklepna ugotovitev in tudi neke vrste moto zaključkov in akcijskih usmeritev mestne skupščine o nadaljnjem uresničevanju delegatskega sistema in odnosov v skupščini mesta Ljubljane. To problematiko so obravnavali vsi trije zbori mestne skupščine, kot zaključek širokih razprav in posvetovanj o tem vprašanju. Posvete o tem vprašanju sta septembra organizirali tudi mestna konferenca zveze komunistov in mestna konferenca SZDL ter na podlagi razprav, ocen in predlogov pripravili skupno gradivo, ki najbolj zgovorno kaže slabosti v dosedanjem delovanju mestne skupščine.

V prihodnje je treba še bolj krepiti družbeni položaj in ugled delegata ter njegovo vlogo, samoiniciativnost in odgovornost pri uresničevanju temeljnih interesov in potreb delovnih ljudi in občanov. To je osnova akcijske usmeritve mestne skupščine, ki so jo včeraj sprejeli delegati vseh treh zborov mestne skupščine. Zavzeli so se tudi za take oblike in vsebino družbenega usposabljanja delegatov, ki izhajajo iz dejanskih potreb in razmer temeljnih organizacij združenega dela oziroma krajevnih skupnosti, občin in mesta.

Še naprej bo treba uveljavljati vlogo in delo teles skupščinskih zborov ter skupščinskih komisij kot vmesne faze v vsebinskih pripravah na seje zborov in uresničevanje sprejetih sklepov. Poudarili so tudi, da bo treba razvijati sodelovanje z zbori združenega dela občinskih skupščin in več sodelovati s skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti. Tudi uspešnost zbora občin je v veliki meri odvisna od aktivnosti delegatov v zborih krajevnih skupnosti v občinskih skupščinah. Ker je to po občinah kaj različno, bi kazalo doseči enoten pristop pri oblikovanju delegacij za delegiranje v zbore občin mestne skupščine.

Družbenopolitični zbor je treba razbremeniti reševanja zadev, ki ne sodijo v njegovo pristojnost in večjo pozornost posvetiti oblikovanju stališč in sklepov družbenopolitičnega zbora, ki morajo odražati mnenja, usklajena v SZDL.

HELENA KOS

Občinski dedki Mrazi se bodo letos potili

Letos ne bodo prišli na svoj račun samo mestni otroci, temveč tudi okoliški – Dedki Mrazi v vseh vrtcih, šolah in krajevnih skupnostih

LJUBLJANA, 13. decembra – Letos ne bo veselo le v Centru, kjer se bo teden pred novim letom vil novoletni sprevod, pa v hali Tivoli, kjer bo otroke vabil pravljični musical, temveč tudi po vseh ljubljanskih občinah.

V Mostah bo kotalkarski klub telovadnega društva Zalog priredijal 25., 26. in 27. decembra drsalno revijo na drsališču v Zalogu, igralska skupina pa bo odšla skupaj z dedkom Mrazom v dvanajst oddaljenih krajev ter tamkajšnje otroke nagradila z igrico in knjigami. Osrednja moščanska novoletna prireditev pa bo 26. in 27. decembra v dvorani na Kodeljevem in to oba dneva dopoldne in popoldne, na željo delovnih organizacij pa jo bodo ponavljali. Seveda bodo ves teden pred novim letom praznovali tudi po vseh moščanskih vrtcih, šolah in krajevnih skupnostih.

Samoupravna skupnost za otroško varstvo v Šiški je namenila za novoletna praznovanja v vrtcih in krajevnih skupnostih 150.000 din. Šišenska mladinska organizacija bo priredila v domu Svobode na Vodnikovi 141 20., 22. in 27. decembra sedem predstav z dedkom Mrazom za otroke članov delovnih kolektivov. Predstave v vrtcih se bodo zvrstile od 26. do 28. decembra dopoldne, v Šmartnem pod Šmarno goro bo s programom priskočil na pomoč tudi Oder treh herojev pri kulturnem umetniškem društvu Komandant Stane iz Pirnič, kar v desetih krajevnih skupnostih pa bodo za programe poskrbeli sami, medtem ko jim bo zveza prijateljev mladine posojala štiri dedke Mraze, enega pa Oder treh herojev. V krajevni skupnosti Edvard Kardelj v Tacnu bodo Šiškarji pripravili prireditev ob 17. uri tudi za otroke zdomcev. Prireditev v krajevnih skupnostih bodo že 22. in 23. decembra.

Občina Center pa zaradi dedkovega sprevoda in osrednje ljubljanske prireditve – oboje bo na njenem območju – kaj večjega ne bo pripravljala. Tamkajšnje krajevne skupnosti so se odrezale drugače: poleg tega, da bo društvo prijateljev mladine precej delovnih organizacij vključilo v praznovanje po krajevnih skupnostih, bo krajevna skupnost Gradišče povabila v Ljubljano na ogled lutkovne igre otroke iz pobratene krajevne skupnosti Bloke, krajevna skupnost Vodmat pa bo v soboto, 22. decembra z lutkami in dedkom Mrazom ter darili razveselila otroke v Bučah na Kozjanskem. Knjižne nagrade bodo dobili tudi bloški otroci.

Za Bežigradom bo dedek Mraz obiskoval vrtce od 26. do 28. decembra zjutraj, po osnovnih šolah pa ga bodo pričakali 28. decembra. Otroci vzgojnega zavoda Janeza Levca si bodo v Šentjakobskem gledališču ogledali predstavo »Kekec in Mojca«, 28. decembra pa uprizorili lastno igrico skupaj z lutkami »Mestni muzikantje«. Z prireditve bodo poskrbela tudi bežigrajska društva prijateljev mladine ter krajevne skupnosti.

Zelo živahno bo ob novem letu na Viču. Otroci iz Polhovega gradca bodo nastopili z dvema lutkovnima igricama v letošnjem zadnjem četrtku, petku in soboti, lutke pa bodo izdelali njihovi starši sami s pomočjo tovarišic v vrtcu. Tako bo vsak otrok dobil svojo lutko. Šola in društvo prijateljev mladine pa bosta od 20. do 28. decembra popestrila novoletne prireditve z lutkovnimi igricami ter s sprevodom dedka Mraza, ki bo obiskal tudi Rakitno in Jezero. Kar 200 okoliških otrok iz Velikih Lašč in njihove okolice bo povabljenih 29. decembra v ljubljansko Opero na Sneguljčico, tudi tisti, ki ne hodijo v vrtce. Poleg vsakoletnih prireditev po krajevnih skupnostih, vrtcih in šolah bosta na Viču še dve večji: vrtec iz Rožne doline bo skupaj s Študentskim domom pričakal dedka Mraza 26. in 27. decembra v dvorani študentskega naselja, TVD Partizan Trnovo pa bo 26. decembra priredil čajanko tudi za starše.

NEVENKA ŠKRLJ

Prvi praznik mlade krajevne skupnosti

V KS Ivan Kavčič v naselju BS-3, bodo položili temeljni kamen za vrtec

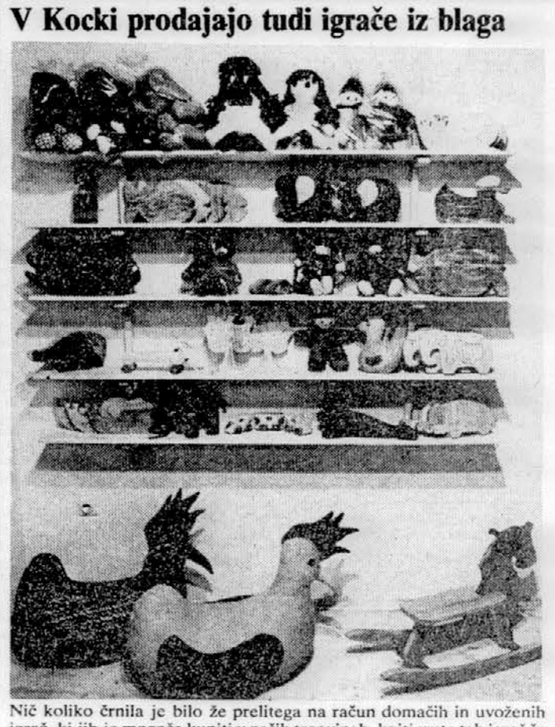
LJUBLJANA, 13. decembra – Krajevna skupnost Ivan Kavčič bo v petek, 14. decembra, prvič praznovala svoj krajevni praznik. Za ta dan so izbrali rojstni dan narodnega heroja Ivana Kavčiča-Nandeta, po katerem se imenuje ta krajevna skupnost. V petek ob 19. uri bo slavnostna seja v prostorih doma gradbenega šolskega centra Ivan Kavčič. Ob tej priložnosti bo krajevna organizacija zveze združenj borcev NOV razvila svoj prapor. Pokrovitelj bo Avtocommerce. Najzaslužnejšim krajanom bodo podelili priznanja.

V krajevni skupnosti Ivan Kavčič, kjer živi okoli 5.200 prebivalcev, se bo v naslednjih dveh, treh letih z dograditvijo stolpnic v naselju BS-3 število prebivalcev povečalo na 7.000. Ker je veliko mladih družin z otroki, je bil vrtec Ciciban že takrat, ko je bil zgrajen, premajhen. V petek popoldne pa bodo v tem naselju položili temeljni kamen za nov vrtec, v katerega bodo sprejeli 220 otrok.

M. Ž.

UTRIP LJUBLJANE

V Kocki prodajajo tudi igrače iz blaga

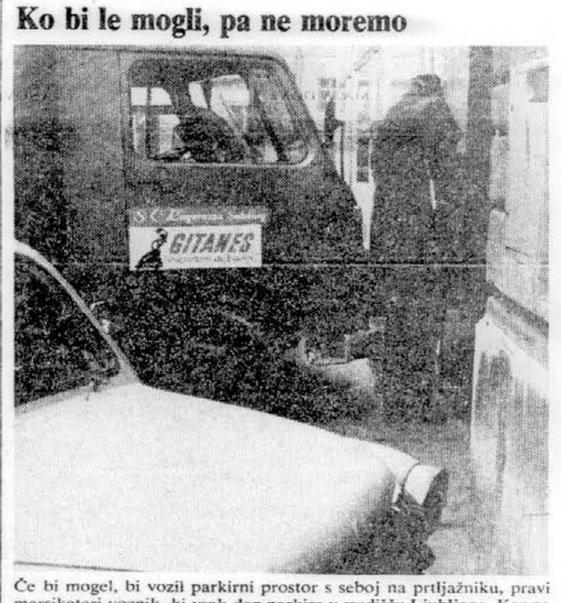
Nič koliko črnila je bilo že prelitega na račun domačih in uvoženih igrač, ki jih je mogoče kupiti v naših trgovinah, kajti vrsta teh igrač še zdaleč ne ustreza svojemu pravemu namenu. Tako je seveda dobrodošla nova trgovinica z igračami ob Ljubljanici, ki nosi ime Kocka. V njej je namreč mogoče izbrati preprosto, a uporabno igračo, izdelano iz krpic blaga ali iz lesa. (Foto: Miško Kranjec)

Ptički ne smejo biti lačni

Komunalno podjetje Rast bo do 20. decembra v vseh ljubljanskih parkih postavilo okrog petdeset krmilnic za ptice. Namestili so jih že dvajset, ostale pa bodo v naslednjih dneh. V eni sezoni porabijo približno 1.000 kg krmila, odvisno od tega, kako huda je zima. Veliko hrane pa nastavijo tudi občani – ljubitelji ptic. (V. F., foto: Svetozar Busić)

Ko bi le mogli, pa ne moremo

Če bi mogel, bi vozil parkirni prostor s seboj na prtljažniku, pravi marsikateri voznik, ki vsak dan parkira v središču Ljubljane. Ker pa tega pač ne more, postavi avto, kamor se ga pač da stlačiti. Ko bi le imel moč, pravi pešec, ki brišc prah iz avta in sosednjega pročelja, bi vsem avtomobilom, razen mestnih avtobusov, prepovedal ustavljanje v središču mesta. Naš posnetek je iz Tomšičeve ulice pred vhodom v Namo. (M. U., foto: Svetozar Busić)

SPREHOD PO TRŽNICAH

LJUBLJANA, 13. decembra – Založenost slovenskih živilskih trgov je bila danes dokaj različna. V Kopru je bil trg dobro založen, srednje založena sta bila v Mariboru in Novem mestu, slabše je bilo v Celju. V Ljubljani, kjer je danes dopoldne prijetno posijalo sonce, pa kot da je prav to bilo vzrok za nekaj več prodajalcev kot kupcev. Iz Murske Sobote pa sporočajo, da te dni na soboški tržnici vztraja le še prodajalec Poljoprometa z Reke.

Od sadja je mogoče kupiti jabolka, hruške, grozdje, banane, pomaranče, mandarine in kakije. Cena za jabolka je približno enaka na vseh tržnicah, to je od 10 do 25 din. Hruške dobite v Mariboru po 15 do 20 din, v Murski Soboti po 25 din, od 23 do 30 din jih prodajo v Novem mestu in v Ljubljani po 30 din. V Celju jih danes ni bilo naprodaj. Grozdje stane od 25 din (Celje) do 29 oziroma 36 din (Novo mesto). V Ljubljani dobite kilogram grozdja po 27 din, v Murski Soboti pa za 28 din. Banane, ki gredo dobro v prodajo, so v Ljubljani po 16 din, v Novem mestu in Celju pa po 17 din kilogram. Kakiji so po 20 din (Koper) do 30 din kilogram (Ljubljana). Tudi po južnem sadju kupci rad posegajo. Pomaranče, ki jih je ta hip dovolj na zalogi, so v Ljubljani po 18 do 20 din, v Novem mestu po 22 din, po 28 din so v Murski Soboti, v Celju pa po 30 din kilogram. Mandarine v Ljubljani prodajajo po 46,50 din, v Murski Soboti pa po 43 din. Limone, ki so ob sedanjih čestih prehladih zelo dobrodošle, prodajajo v Ljubljani po 24 do 28 din, po 30 din pa jih dobite v Celju, Novem mestu in Murski Soboti.

Solate je na vseh tržnicah dovolj, stane pa od 20 din navzgor. V Ljubljani jo dobite po 30 din (prav tako zeleni radič), od 20 do 30 din jo prodajajo v Celju in Mariboru, po 24 din v Kopru, v Murski Soboti po 20 in 40 din, v Novem mestu pa od 32 do 49 din. Rdeč radič stane v Ljubljani 40 oziroma 60 din kg, 30 din ima ceno v Kopru, v Mariboru pa 30 do 40 din. Lepe cvetače je dovolj, po najnižji ceni jo dobite v Kopru (20 din), najvišjo ceno pa ima v Mariboru (40–50 din). V Ljubljani jo prodajajo po 30 do 40 din, v Celju 25 din in v Novem mestu 30 din. Špinača je v Mariboru in Ljubljani po 40 din, v Kopru pa 26 din kilogram. Po 50 din je motovilec v Kopru (v Celju 50 do 70, v Mariboru 60 din), po 100 din pa ga prodajajo v Ljubljani. Krompir je na voljo od 6 do 7 din v Mariboru, 7 din v Ljubljani, v Celju 8 din in 9 din v Kopru.

DOPISNIKI DELA

Jubilej delavskega odra

Petdesetletnico ustanovitve bodo proslavili 18. decembra – Pomnik

LJUBLJANA, 13. decembra – Letos Ljubljana praznuje pomemben jubilej – 50. obletnico ustanovitve Delavskega odra. Zveza kulturnih organizacij Slovenije in mesta Ljubljane bosta 18. decembra pripravili proslavo. Na Miklošičevi 28, kjer je oder deloval, bodo odkrili spominsko ploščo, v Šentjakobskem gledališču pa predstavili odlomke nekaterih del, ki so jih uprizarjali pred pol stoletja.

Oder, med prvimi v Sloveniji, so pri Delavski zbornici ustanovili napredni kulturni delavci. Otvoritvena predstava je bila 1. decembra 1929. leta s Tolstojevim Vstajenjem v režiji Bratka Krefta. V Ljubljani je imel oder več podružnic, z njim pa so gostovali tudi po bližnjih krajih. Delavski oder je imel v tistem času veliko vlogo pri buditvi razredne zavesti in širjenju revolucionarne misli med delavskim razredom na kar kaže tudi izbor predstav kot na primer Cankarjev Hlapec Jernej.

A. B.

Petindvajsetletnica odreda Dobre volje

Vso svojo dejavnost so posvetili širjenju taborniške misli in vzgoji mladine – Prenos sporoči'a

LJUBLJANA, 13. decembra – Letos mineva 25 let delovanja partizanskega taborniškega odreda Dobre volje, ki je vso svojo dejavnost posvetil širjenju taborniške misli, vsa leta aktivno delal z mladino ter jo vzgajal v duhu tradicij NOV in življenja v naravi.

Osemnajstega decembra 1954 so se taborniki čete Borovci odločili, da bodo izstopili iz rodu Bičkova skala in ustanovili svojo enoto v Šiški, ker je Bičkova skala delovala za Bežigradom. Tako je četa Borovci prerasla v rod Dobre volje, ki je deloval na območju današnje KS Šercerjevo in to je bila prva enota v Jugoslaviji, ki je zaživela v krajevni skupnosti. Odred, ki ga je tedaj vodil starešina Gustav Guzej, je sodil med najbolj delavne v Sloveniji.

Taborniški odred Dobre volje je kljub vzponom in padcem, ki jih je doživljal, znal obdržati tabornike v svojih vrstah. Razvijali in krepili so vezi s krajevno skupnostjo in z osnovnimi šolami na svojem območju. Posebno mesto zavzema osnovna šola Rihard Jakopič, katere vodstvo in učiteljski zbor sta znala prisluhniti željam in potrebam tabornikov.

Dobrovoljci so za prizadevno delo prejeli vrsto taborniških priznanj, od katerih je zanje najbolj pomemben naziv Partizanski odred, ki ga Zveza tabornikov Slovenije vsako leto podeljuje najuspešnejšim odredom. Odred Dobre volje ga za svoje delo prejema od leta 1971 dalje. Tudi družbenopolitične skupnosti niso prezrle taborniške dejavnosti, saj je odred Dobre volje prejel srebrni znak Osvobodilne fronte, nagrado mesta Ljubljane in občinsko nagrado.

Svoj praznik, 25-letnico delovanja, bodo proslavili delavno. Tako bodo v soboto 15. decembra s pomočjo signalizacije prenesli sporočilo iz svoje najbolj oddaljene enote – iz Medvod – v svoj center, v krajevno skupnost Šercerjevo. Popoldne pa bodo pripravili slavnostno sejo odredove uprave in taborniško srečanje.

VLADIMIR AJDIČ

Naložbe, toda ne brez uskladitve, selekcije

Bežigrajsko gospodarstvo načrtuje za prihodnje leto sedemodstotno rast družbenega proizvoda

LJUBLJANA, 13. decembra – Bežigrajsko gospodarstvo že v naslednjem letu ne predvideva več tako ugodne stopnje rasti družbenega proizvoda kot doslej. V osnutek resolucije o izvajanju družbenega načrta občine za naslednje leto, ki ga je potrdila tudi občinska skupščina, so zapisali, da se bo družbeni proizvod povečal za 7 odstotkov.

Vendar je to še vedno zelo visoka stopnja rasti, zlasti če jo primerjamo z napovedami za vso Ljubljano, ki za naslednje leto načrtuje, da se bo družbeni proizvod povečal za 5 odstotkov, medtem ko naj bi se v republiki družbeni proizvod povečal za 4 odstotke. K tolikšnemu povečanju družbenega proizvoda pa mora še več prispevati predvsem produktivnost in manj povečanje zaposlovanja.

Ker so za Bežigradom doslej v gospodarstvu glavnem že dosegli ali celo presegli s srednjeročnim načrtom dogovorjeno, se bodo morali v naslednjem letu posvetiti predvsem tistim nalogam in področjem, kjer so v zadnjih letih dosegli manj, kot na primer pri zaposlovanju in gibanju splošne in skupne porabe. Predvsem morajo zaustaviti prekomerno zaposlovanje v gradbeništvu in trgovini.

Osnutek resolucije za naslednje leto še ne zajema naložb, ker bodo morale banke skupaj z družbenopolitičnimi skupnostmi najprej uskladiti in selekcionirati naložbe. Že doslej je Gospodarska banka po zbranih podatkih ugotovila, da je zahtev za investicijske tudi še 3,5-krat več kot lahko namenijo denarja za nove naložbe. Od razpoložljivih 2.086 milijonov dinarjev naj bi se torej samo bežigrajsko gospodarstvo ta čas potegovalo kar za 81 odstotkov sredstev.

Največji delež pri načrtovanih investicijah za prihodnje leto ima za Bežigradom industrija s 54.7 odstotka, za njo pa sta trgovina s 17,2 odstotka in dejavnost poslovnih, tehničnih in finančnih storitev s 14,7 odstotka.

MIHAELA ŽITKO

Ornitologi so ustanovili društvo

Profesionalci in ljubitelji bodo opazovali in proučevali ptice

LJUBLJANA, 13. decembra – Prejšnji teden je imelo društvo SR Slovenije za opazovanje in proučevanje ptic svojo ustanovno skupščino. Novo ustanovljeno društvo bo združevalo poklicne in ljubiteljske ornitologe, delovalo pa bo v dveh sekcijah: v sekciji za opazovanje na favnističnem, izobraževalnem, varstvenem in mednarodnem področju, v sekciji za proučevanje pa na znanstvenem in publicističnem področju. Obenem so člani novega društva ustanovili tudi društveno glasilo, ki se bo imenovalo Acrocephalus. Takšno znanstveno ime so izbrali zaradi mednarodne izmenjave glasil. Njihovo glasilo naj bi redno sledilo živahnemu favnističnemu utripu na Slovenskem. Za predsednika društva so izbrali Janeza Gregorija, glavni in odgovorni urednik glasila pa bo Iztok Geister.

N. Š.

DELO z vami, vi z 'Delom'

NAROČNIKI, PREBERITE!

Letos je minilo dvajset let, kar je izšla prva številka vašega dnevnika Delo, ki se je prav ta čas na las približal sto tisoč izvodom vsak dan. Večji del naklade (več kot 70.000) je namenjen vam, naročnikom, med katerimi vas je kar 8.000 na Delo navezanih že vseh dvajset let. To je za nas posebno priznanje, zato smo se odločili, da se v letu jubileja osrednjega slovenskega dnevnika ob novem letu vsaj simbolično oddolžimo najstarejšim naročnikom.

Zato prosimo tiste, ki ste na Delo naročeni od 1. maja 1959 naprej, da izpolnite spodnji kupon in ga pošljete na naslov: **ČGP Delo, Naročnina, Gradišče 14, 61000 Ljubljana (z oznako »DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«).** Med tistimi, ki nam boste poslali kupone, bomo izžrebali 80 naročnikov (torej vsakega stotega) in vas povabili v Ljubljano, vam razkazali našo delovno organizacijo, se pogovorili o vsem, kar vas zanima, ter za vsakega pripravili še majhno presenečenje.

»DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«

Ime in priimek: _____

Ulica in hišna številka: _____

Kraj in poštna številka: _____

Ne oklevajte, izpolnite kupon in ga pošljite še danes!

Seveda pa to še ne pomeni, da smo na ostale naročnike pozabili. S podobno akcijo bomo namreč nadaljevali tudi prihodnje leto, ko pa se ne bomo omejili samo na naročnike, ki so Delu zvesti od samega začetka izhajanja.

PRAVNA POSVETOVALNICA

Nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu

V. G., K. – Kot invalid III. kategorije invalidnosti zaradi posledic nesreče pri delu prejemate nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Za leto 1977 ste prejemali nadomestilo v mesečnem znesku 1325,68 din. S 1. 1. 1978 vam je bilo to nadomestilo povečano na 1.564,96 din, od 1. 11. 1979 pa vam je nadomestilo na novo odmerjeno, in sicer v mesečnem znesku 807,76 din. Menite, da je izračun nadomestila napačen, ker se je pri ponovni odmeri nadomestila upošteval povprečni osebni dohodek delavcev najnižje kvalifikacijske skupine, vi pa ste pred invalidnostjo delali v najvišji kvalifikacijski skupini ključavničarjev. Zanima Vas tudi, ali je sploh mogoče znova odmerjati nadomestilo, ki je bilo že priznano?

ODGOVOR: Ker ste kot invalid III. kategorije invalidnosti zaposleni na delovnem mestu, na katerem dobivate manjši osebni dohodek, kot ste ga dobivali na delovnem mestu, na katerem ste delali pred invalidnostjo, ste upravičeni do nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Osnova za odmero tega nadomestila pa je po Statutu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji razlika med poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci tiste skupine, v kateri je delavec delal, dobili v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci dobili v istem koledarskem letu v skupini, v kateri je bil delovni invalid napoten na delo. Če osnove ni mogoče ugotoviti na navedeni način, pa je osnova za odmero nadomestila razlika med osebnim dohodkom, ki ga je delovni invalid dobil v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki ga je delavec v istem koledarskem letu dobil na delovnem mestu, na katero je bil napoten.

Od tako izračunane osnove se odmeri nadomestilo v višini 100%, če je invalidnost posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, v višini 90% ,če pa je posledica bolezni ali poškodbe izven dela. Tako odmerjeno nadomestilo se v začetku vsakega koledarskega leta ustrezno poveča ter kasnejše spremembe osebnih dohodkov prejšnjega in novega delovnega mesta niso podlaga za novo odmero nadomestila. Pač pa je skupnost pooblaščena, da občasno določi, da se že odmerjeno nadomestilo na novo določi. tako je skupnost s sklepom (Ur. l. SRS, št. 17/1978) določila novo odmero nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu tako, da se nadomestilo, priznano in odmerjeno za čas do 31. 12. 1978, odmeri na novo s tem, da se za ugotovitev osnove za odmero nadomestila upoštevajo osebni dohodki v letu 1978. Če pa je tako na novo odmerjeno nadomestilo manjše kot v letu 1978, se nadomestilo v novi višini odmeri in izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji odločbe. Zato je bilo tudi vam po navedenem sklepu na podlagi odločbe z dne 30. 10. 1979 utemeljeno nadomestilo od 1. 11. 1979 na novo priznano in odmerjeno. Kolikor menite, da je bil izračun osnove za nadomestilo, nepravilen, ker ni bil pravilno upoštevan povprečni osebni dohodek vašega prejšnjega delovnega mesta za leto 1978, bi se morali zoper odločbo o novi odmeri pravočasno pritožiti. Če pa se niste, bi lahko pravilno odmero uveljavili le v obnovi postopka.

Posvojitev

M. S., M. – Ali je res, da lahko posvoji le oseba, ki je 18 let starejša od posvojenca?

ODGOVOR: Po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je posvojitelj lahko le polnoletna oseba, ki je vsaj 18 let starejša od posvojenca. Lahko pa pristojni občinski organ socialnega skrbstva izjemno dovoli posvojitelju, ki ni 18 let starejši od posvojenca, posvojitev, če se prepriča, da bi bila posvojitev v posvojenčevo korist.

Letni dopust

F. K., I. – Vaša žena je že tri mesece zaradi bolezni začasno nezmožna za delo in bo verjetno v bolniškem staležu do konca leta. Ker ni izrabila letnega dopusta in ga letos ne bo mogla izrabiti, bi radi vedeli, ali ga bo lahko izrabila v naslednjem letu?

ODGOVOR: Po zakonu o delovnih razmerjih mora delavec izrabiti letni dopust za tekoče koledarsko leto do konca tega leta. Le če ga nastopi ob koncu leta, ga lahko nepretrgano nadaljuje v naslednjem koledarskem letu. Letnega dopusta, ki ga delavec zaradi začasne bolezenske odsotnosti z dela ni mogel izrabiti v tekočem koledarskem letu, pa ni mogoče prenesti v naslednje leto.

Dedovanje

I. M., K. – Pokojna teta je zapustila svoje premoženje (hišo in nekaj zemlje) svojemu pranečaku. Ali, in ob kakšnih pogojih, lahko njeni nečaki (bližnji sorodnikov ni imela) zahtevajo iz njene zapuščine dedne deleže?

ODGOVOR: Nujni dediči, ki imajo pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne sme oporočno razpolagati, to je do t. i. nujnega deleža, so po zakonu o dedovanju samo: pokojnikovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec, dedi in babice ter bratje in sestre pokojnika pa samo tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. – Zapustnikovi nečaki torej niso njegovi nujni dediči in niso upravičeni iz njegove zapuščine zahtevati ničesar.

NZD Vrhnika, DS TOZD Zdravstvo Logatec

razpisuje dela in naloge

zobozdravnika v ZA Logatec

Pogoj: končana medicinska fakulteta – stomatološka smer, opravljen strokovni izpit.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen delovni čas, s polnim delovnim časom.

Vloge sprejema DS TOZD Zdravstvo Logatec v 15 dneh po objavi.

14-10410

Sobotna in nedeljska dežurstva

LJUBLJANA, 13. decembra – To soboto in nedeljo bodo v Ljubljani odprte naslednje trgovine in obrtno-storitveni lokali:

TRGOVINE:

V soboto, 15. decembra, bodo med 7. in 19. uro odprte naslednje trgovine:

Center: Prodajalni Ljubljanskih mlekarn na Kidričevi 5 (v Nebotičnikovem prehodu) in Slomškovi 9, Žitovi na Gosposvetski 7 in Vodnikovem trgu (le do 16. ure, Delikatesina na Cojzovi 2 ter Mavrica na Wolfovi 12.

Bežigrad: Emonini trgovini v Savskem naselju in Gogalovi ulici, prodajalna Ljubljanskih mlekarn na Titovi 41 in Mercatorjeva v Črnučah (pri tovarni Elma).

Vič: Mercatorjeve trgovine na Tržaški 22, Riharjevi ulici in na Vrhovcih.

Rudnik: Emonina trgovina na Dolenjski 111.

Šiška: Mercatorjevi trgovini na Celovški 104 in Sojerjevi 64, Emonin center v Kosezah in Loka na Trgu komandanta Staneta.

Šentvid: Emonina trgovina Vižmarje-Brod, Zvezda Pekarne Center in Lokine trgovine v Goričanah, Pirničah in na Svetju.

Moste: Emonina trgovina na Šmartinski 145, Mercatorjeva na Zaloški 87 ter prodajalna Ljubljanskih mlekarn na ulici Jana Husa.

Polje: Mercatorjeva trgovina na Zadobrovški 29.

VEČERNO DEŽURSTVO:

Vsak dan, razen nedelje, je med 7. in 21. uro odprta Mercatorjeva trgovina na Trgu mladinskih delovnih brigad.

NEDELJSKO DEŽURSTVO:

V nedeljo, 16. decembra, bodo med 7.30 in 11.30 odprte: Emonina trgovina na Titovi 25, Delikatesina na Titovi 28 in prodajalna Ljubljanskih mlekarn na Slomškovi 24, od 11.30 do 15.30 pa bo odprt kiosk Sadje zelenjava pri Kliničnem centru.

FRIZERJI IN BRIVCI:

To soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo dežural brivsko frizerski salon na Derčevi 31.

ELEKTROINŠTALATERSTVO:

To soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo dežural Vili Godnjavec, Vodmatska 30.

VODOVODNE INŠTALACIJE:

To soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo dežural Franc Žibert, Vodnikovo naselje 9.

POPRAVILA OSEBNIM AVTOMOBILOV:

To soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo obratoval servis Slovenija-avta, Tržaška 133 (tel.: 261-785, 261-497).

Vlečno službo in intervencijsko pomoč AMZ Slovenije pa lahko dobite vsak dan med 7. in 20. uro.

Kranjska gora letos nadaljevanje pokala

Na današnjem mednarodnem veleslalomu ob 10. uri in sobotnem slalomu trinajst reprezentanc – Priložnost tudi za naše mlade

KRANJSKA GORA, 13. decembra – Velik del bele karavane, ki je včeraj popoldne v Madonni sklenila decembrski del svetovnega pokala v slalomu in veleslalomu, se je preselil v Kranjsko goro, kjer bo v petek (veleslalom) in soboto (slalom) mednarodno tekmovanje za pokal Vitranc. Čeprav tokrat kranjskogorska prireditev nima zvenečega naslova svetovnega pokala, bo pokal Vitranc vendarle veliko mednarodno tekmovanje, pravi refren Madonne di Campiglio.

Kar trinajst reprezentanc bo v petek in soboto štartalo na Bukovniku, pravico nastopa pa ima tudi številna jugoslovanska vrsta – ne le najboljši, ki so se vrnili z decembrske turneje kot nadvse uspešna reprezentanca na uvodnih tekmah svetovnega pokala.

Za tiste jugoslovanske reprezentante, ki z visokimi štartnimi številkami na mednarodnih tekmah najvišjega ranga presenečajo vse, bo pokal Vitranc priložnost, da si zagotovijo boljše štartne položaje, za mlade tekmovalce pa, da okusijo trdo mednarodno konkurenco.

Med tujimi udeleženci bo imela zelo močno zastopstvo reprezentanca Italije, v kateri bo razen Gustava Thönija in Maura Bernardija celotna prva garnitura.

Med člani švicarske reprezentance bo zanimiv tekmovalec Martial Donnet, ki je lani na uvodni slalomski tekmi za svetovni pokal premagal vso svetovno elito, letos pa še lovi formo. S prav takimi nameni so prišli v Kranjsko goro Američani, še bolj pa Francozi, ki se žele na vsak način spet uveljaviti v mednarodni areni. Zanimanje bo vzbudila nedvomno tudi močna slalomska ekipa Sovjetske zveze, pa tudi Japonci ter vsestranski češkoslovaški tekmovalec Zeman.

Vreme v našem največjem zimsko športnem središču je hladno, snega pa ni na pretek, zato bodo tekmovalne proge speljane na Bukovniku. Slalom bo na starem slalomišču, ki se je mednarodno najprej uveljavil, veleslalom (v petek ob 10. uri) pa bo potrebno nekoliko skrajšati, vendar bo vsaka proga še zmeraj dolga okrog minuto. Vodja tekmovanja prof. Janez Šmitek je po današnjem ogledu prog izjavil: »Proge so v izvrstnem stanju. Sneg, ki ga je kakih 30 cm, je zmrznjen, zato bodo proge ugodne tudi za tekmovalce z višjimi štartnimi številkami.«

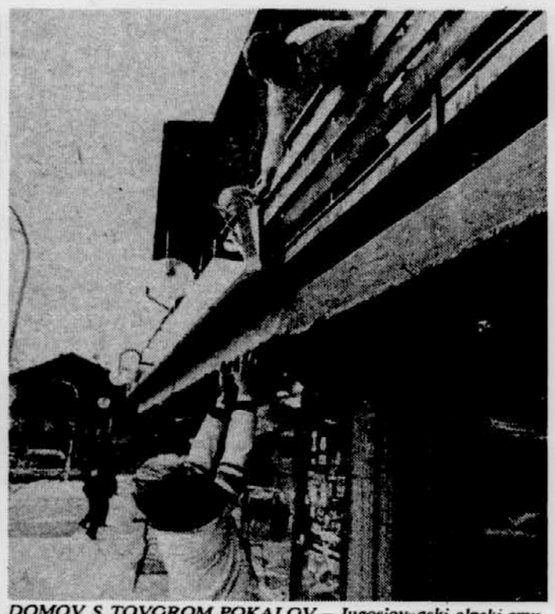
JOŽE DEKLEVA

ZADNJA VEST

106 tekmovalcev iz 13 držav

KRANJSKA GORA – V današnjem prvem veleslalomu, katerega štart bo ob 10. uri, bo štartalo 106 tekmovalcev iz 13 držav. Postavil ga bo Janez Šmitek. Drugi štart bo ob 13.20, progo pa bo postavil Italijan Franco Arrigoni.

Zanimivejše štartne številke: 1. Križaj, 2. Strel, 3. Adgate, 4. Gros, 5. Taylor, 6. Wilson, 7. Žirov, 8. Zeman, 9. Patterson, 10. Nöckler, 11. Gasienica, 12. Kuralt, 13. Andrejev, 14. Trojer, 15. Mally.

DOMOV S TOVGROM POKALOV – Jugoslovanski alpski smučarji so prišli z uvodne turneje s številnimi pokali, največ med njimi pa jih je imel seveda Bojan Križaj. Na sliki: novi član A reprezentance Tomaž Čerkovnik podaja pokale Bojanu Križaju, ko se je naša ekipa v sredo popoldne v Madonni di Campiglio odpravljala na pot v domovino. (Foto: Janez Pukšič)

V četrtfinalu kar pet klubov iz ZRN

V povratnih tekmah pokala UEFA kijevski Dinamo izpadel z Lokomotivo

ZÜRICH – V povratnih nogometnih tekmah osmine finala tekmovanja za pokal UEFA se je le tekma v Tbilisiju med Dinamom in Lokomotivo iz Sofije končala s presenetljivim izidom. Domačini so sicer vodili z 2:0, toda Bolgari so nato dosegli gol in se po zaslugi na tujem doseženega zadetka uvrstili v četrtfinale.

Sicer pa so bile tekme v znamenju klubov iz ZRN, saj se je vseh pet moštev uvrstilo v četrtfinale, kar je seveda svojevrsten rekord. Borussia (M) je sicer izgubila v Bukarešti z 0:1, Eintracht (F) pa v Rotterdamu s Feyenoordom z istim izidom, vendar sta si oba v prvih tekmah zagotovila zadostni prednosti (2:0 oziroma 4:1). Rekordno zmago s 6:1 je dosegel Kaiserslautern proti madžarskemu Diosgyöru, čeprav je že prvo tekmo v gosteh dobil z 2:0. Obe tekmi pa je malce presenetljivo dobila tudi Zbrojevka iz Brna, ki je tokrat premagala belgijsko moštvo Standard s 3:2, prav tako pa tudi Stuttgart, ki je premagal ekipo Grasshoppersa s 3:0.

V četrtfinale tekmovanja za pokal UEFA so se tako uvrstili: Bayern, St. Etienne, Borussia (M), Zbrojovka, Lokomotiva (S), Stuttgart, Kaiserslautern in Eintracht (F).

Pomembno poslanstvo JOK, ki danes slavi šestdesetletnico

Osrednja proslava v Beogradu – Naši športniki na dosedanjih olimpijskih prireditvah osvojili 14 zlatih kolajn – Organizatorji ZOI leta 1984

BEOGRAD – V času pred novim letom, ko naši najboljši športniki in športnice pa tudi ljubitelji športa že usmerjajo pozornost na prihodnje velike dogodke doma in na tujem, predvsem še na zimske in letne olimpijske igre v Lake Placidu in Moskvi, bo v Beogradu slovesnost v počastitev pomembnega dogodka za ves jugoslovanski šport: na današnji dan pred 60 leti, 14. decembra 1919, je bil v Zagrebu ustanovljen Jugoslovanski olimpijski odbor.

V 60 letih si je jugoslovanski olimpizem pridobil velik ugled, o čemer med drugim priča tudi priznanje (in obveznost), ki mu ga je podelil mednarodni olimpijski komite (MOK): Jugoslavija bo s Sarajevom gostitelj 14. zimskih olimpijskih iger.

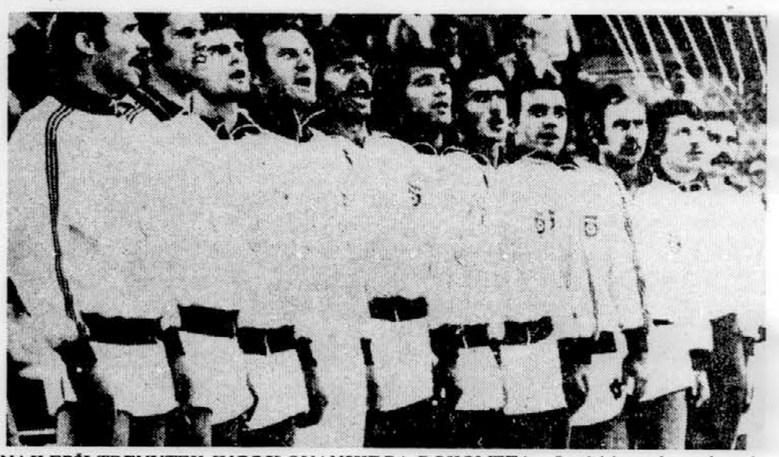
Olimpijsko gibanje na naših tleh je zaživelo pred 60 leti. Prav na današnji dan pred šestimi desetletji je bil v Zagrebu ustanovljen Jugoslovanski olimpijski odbor (JOO). Že naslednje leto so prvi jugoslovanski športniki sodelovali na 7. olimpijskih igrah v Antwerpnu v Belgiji, kjer so Jugoslovanski olimpijski odbor uradno sprejeli v članstvo mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK).

Zlate kolajne na olimpijskih igrah so doslej osvojili naslednji jugoslovanski športniki – 1924: Leon Štukelj (gimnastika) – mnogoboj in drog; 1928: Leon Štukelj (gimnastika) – krogi; 1952: Gusar Split (veslanje) – četverec brez krmarja; 1960: reprezentanca SFRJ (nogomet); 1964: Miro Cerar (gimnastika) – konj z ročaji, Branislav Simić (rokoborba) – srednja kategorija; 1968: Djurdja Bjedov (plavanje) – 100 m prsno, reprezentanca SFRJ (vaterpolo), Miro Cerar (gimnastika) – konj z ročaji; 1972: Mate Parlov (boks) – poltežka kategorija, reprezentanca SFRJ (rokomet); 1976: Matija Ljubek (kajakaštvo) – kanu, enosed 1000 m in Momir Petković (rokoborba) – kategorija do 82 kg; skupno torej 14 zlatih kolajn. Srebrnih kolajn so jugosgovanski športniki osvojili doslej 18, bronastih pa 12, skupno torej 44 kolajn, vse na letnih igrah. Predvsem po zaslugi dveh izjemnih telovadcev, Leona Štuklja (tri zlate) in Mira Cerarja (dve zlati) prednjačijo telovadci, ki so skupno osvojili 5 zlatih kolajn, 2 srebrni in 4 bronaste, v podrobnem pa je reprezentanca po panogah takale: gimnastika 5 – 2 – 4, rokoborba 2 – 4 – 3, nogomet in vaterpolo po 1 – 3 – 0, boks 1 – 1 – 3, plavanje 1 – 1 – 0, veslanje in rokomet po 1 – 0 – 0, košarka in atletika po 0 – 2 – 0 in judo 0 – 0 – 1. Na 13 letnih olimpijskih igrah je nosilo modri dres z državnim grbom 1134 tekmovalcev, na zimskih pa 183.

Prvi predsednik JOO je bil dr. Franjo Bučar, ki je bil od leta 1920 tudi član MOK. Podpredsedniki so bili Svetomir Djukić, Ciril Žiček in Bogdan Malec. Na ustanovnem zboru v Zagrebu so športni delegati iz Srbije, Hrvatske in Slovenije sprejeli pravila JOO, ki so odboru nalagala skrb o pripravah, izbiri, opremi in pošiljanju športnikov na olimpijske igre. Jugoslovanski olimpijski odbor je delal do vojne 1941, po zmagi revolucije pa so se jugoslovanski športniki takoj spet aktivno vključili v mednarodno olimpijsko gibanje. Že leta 1947 je bil ustanovljen Jugoslovanski olimpijski odbor (JOK), za prvega predsednika pa so zborovalci izbrali inž. Stanka Bloudka, ki je bil tudi že delegat na ustanovnem zboru JOO v Zagrebu 28 let poprej. Na čelu jugoslovanske olimpijske organizacije do danes so bili nato Dušan Korač (1951–1952), Gustav Vlahov (1952–1953), Boris Bakrač (1953–1960), Milijan Neorčić (1960–1964), Zoran Polič (1964–1973 in Gojko Sekulovski (1973–1976), od leta 1976 pa Djordje Peklić.

Jugoslovanski olimpijski komite dela kot samostojna organizacija z zvezo za telesno kulturo Jugoslavije (ZTKJ). Predvsem skrbi za vrhunski šport in daje priporočila za njegovo kvalitetnejšo raven. Razen tega JOK propagira, razvija in podpira ideje olimpizma v naši državi in sklepa o odhodu in številu jugoslovanskih športnikov na zimskih in letnih olimpijskih igrah. Jugoslovanski olimpijski komite je vsestransko aktiven tudi na mednarodnem področju: aktivno sodeluje v procesu demokratizacije svetovnega olimpijskega gibanja, bori se za samoupravnost vseh članic mednarodnega olimpijskega komiteja in utrditev olimpijskega duha med njimi.

V počastitev visokega jubileja JOK bo danes z začetkom ob 10. uri v skupščini SR Srbije v Beogradu slovesno zasedanje s proslavo in podelitvijo priznanj najzaslužnejšim za razvoj in razmah olimpijskega gibanja pri nas.

NAJLEPŠI TRENUTEK JUGOSLOVANSKEGA ROKOMETA – Igralci jugoslovanske rokometne reprezentance, prvi na olimpijskih igrah v Münchnu 1972, so med proglasitvijo zmagovalcev ganjeni zapeli našo himno.

Zlate plakete delavcem v TK

Podelili so priznanja zaslužnim za razvoj TK v občinah in mestu

LJUBLJANA – V prostorih skupščine mesta Ljubljana je bila krajša slovesnost, na kateri so najzaslužnejšim ljubljanskim telesnokulturnim delavcem podelili plakete za njihov prispevek pri razvoju telesne kulture. Nagrajence je pozdravil in jim razdelil priznanja predsednik IO TKS Ljubljana Janko Popovič, ki jim je v kratkem nagovoru poleg čestitk zaželel nadaljnje uspehe pri telesnokulturnem delu.

Zlate plakete telesnokulturne skupnosti Ljubljana so dobili: Boris Eržen (predsednik skupščine TKS Šiška), Tomaž Ogrin (predsednik IO TKS Vič-Rudnik), Dušan Dobrovoljc (predsednik skupščine TKS Vič-Rudnik), Jože Mešel (sekretar TKS Vič-Rudnik), Branko Žugelj (sekretar TKS Center), Albina Žorž (sekretarka TKS Šiška), Miha Košak (predsednik skupščine TKS Moste-Polje), Igor Verbič (predsednik skupščine TKS Šiška), Vlado Beznik (predsednik skupščine TKS Center), Marjan Kavčič (predsednik IO TKS Moste-Polje), Andrej Šturm (predsednik IO TKS Center), Janez Virk (v. d. sekretar MTKS).

MAJA DOKL

V Tivoliju spet »Nagaoka«

V soboto in nedeljo v Ljubljani velika mednarodna judoistična prireditev

LJUBLJANA – V soboto in nedeljo bo v Ljubljani že 16. mednarodni turnir v spomin na nekdanjega uglednega učitelja juda, ki bo letos prvič potekal pod nazivom »Nagrada Ljubljane«.

Prireditelji te velike judoistične manifestacije za vse kategorije, ki si je pridobila velik ugle' v Jugoslaviji in Srednji Evropi, so se letos ubadali s hudimi finančnimi težavami, tako da je bilo vprašljivo ali turnir sploh bo. Nazadnje so le dobili potrebna sredstva in se sporazumeli z vodstvom dvorane Tivoli, ki jim bo znižala stroške dvodnevnih bojev.

Letos bodo prvič nastopile tudi ženske, izmed tujih judoistov pa so udeležbo prijavili tekmovalci iz Italije in Avstrije, medtem ko pričakujejo tudi nastop gostov iz ČSSR. Tradicionalni udeleženci – judoisti iz ZRN pa so letos udeležbo odpovedali zaradi šolskih obveznosti tekmovalcev.

Tekmovanje se bo začelo v soboto ob 10.30, vrhunec pa bo v nedeljo ob 17.30, ko bodo finalni boji članov. Tekmovanje je posamično in ekipno, naslov zmagovalca pa brani ekipa Slavena iz Rume.

LJUBO STOJANOVIČ

Slavnića zanima prav vse

Jutri ob 19. uri v Tivoliju tekma 3. kola ZKL Iskra Olimpija – Šibenka

LJUBLJANA – Čeprav gostuje jutri ob 19. uri v Tivoliju novinec, se košarkarji Iskre Olimpije nadvse zavzeto pripravljajo na drugo tekmo na domačem igrišču. Šibenka je proti Borcu doma pokazala, da se z njo ni šaliti in tega se Ljubljančani na srečo dobro zavedajo.

»Na vsak način moramo zmagati, o čem drugem sploh ne smemo razmišljati«, pravi kapetan ekipe Vinko Jelovac. »Sicer pa se tudi Šibenčani očitno pripravljajo za nas, kajti Zoran Slavnić je celo klical mojo ženo v Ljubljano in se zanimal, kako je z mojo poškodbo. Toliko let se poznava, da bi »Moka« že moral vedeti, da sem prav takrat, ko sem poškodovan, najbolj nevaren«.

Vsi igralci Iskre Olimpije so zdravi in povsem pripravljeni na boj. Poškodbe in morebitni izgovori nanje so preteklost.

S. T.

Delibašić ni zmogel vsega sam

V tekmi finala pokala šampionov poraz Bosne s Partizanom s 93:96

BEOGRAD – V prvi tekmi finalne skupine pokala evropskih šampionov je beograjski Partizan premagal branilca naslova Bosno s 96:93 (48:45). Pred 3000 gledalci, v dvorani športov v Novem Beogradu, sta sodila Arbadjan (Bolgarija) in Aldea (Romunija).

PARTIZAN: Todorić 2, Zorkić 8, Lazarević 2, Petrović 6, Savović 7, Marić 27, Vujačić 7, Pešić 12, Dalipagić 25.

BOSNA: Mutapčić 6, Benaček 10, Vučević 2, Zorko 2, Radovanović 15, Delibašić 52, Hadžić 6.

Beograjčani so si zmago zagotovili v zadnjih petih minutah, potem ko je trener Ivković moral v »ogenj« poslati neizkušene igralce, ker sta Dalipagić in Petrović morala zaradi petih osebnih napak zapustiti igrišče, Pešić pa se je huje poškodoval.

Sarajevčani so pri rezultatu 86:82 imeli lepo priložnost, da rezultat izenačijo, toda Radovanović je zgrešil kar šest prostih metrov. Sarajevčani so vodili večji del obeh polčasov, vendar pa so v finišu igrali preveč zmedeno. Najboljši igralec tekme je bil Delibašić.

Naši hokejisti z NDR z vsemi najboljšimi?

Jugoslovanska reprezentanca se bo v soboto in nedeljo pomerila s slovitimi nasprotniki

LJUBLJANA, 13. decembra – »Na prijateljskih tekmah z najboljšimi hokejisti NDR bomo nastopili s precej močnejšo postavo kot nedavno v Italiji, kjer smo z »azzurri« izgubili obe srečanji,« je po današnjem treningu dejal Ladislav Pejcha, novi trener »modrih«.

Tehnično vodstvo naše reprezentance je povabilo na dvodnevne priprave pred dvobojema z NDR, (v soboto bo prva tekma ob 17,30 v Tivoliju, v nedeljo pa ob 18,30 v dvorani pod Mežaklja), kar 26 kandidatov. Razen Pristova, ki se zaradi obveznosti v službi ni mogel priključiti reprezentantom, je manjkal na prvem treningu mladih beograjski vratar Tomić zaradi šolskih obveznosti, v Ljubljano pa naj bi prispel jutri.

Sicer pa so se priprav udeležili vsi drugi, ki se želijo v obeh tekmah s slovitim nasprotnikom čim bolj uveljaviti.

»Z vodstvom reprezentance NDR se bomo skušali dogovoriti, da bi igrali s štirimi peterkami in seveda s po dvema vratarjema. Tako bi dobili prav vsi priložnost, da pokažejo, kaj trenutno zmorejo,« je dejal novi zvezni trener iz ČSSR. »Za zdaj še ne vemo, kakšna bo reprezentanca NDR, a slišati je, da bo nastopila z vsemi najboljšimi. To pa seveda ne pomeni, da bodo med izbranci tudi vsi naši stari znanci iz dvorane Tivoli. V NDR imajo veliko mladih, celo boljših kot so tisti, ki so že igrali v skupini A na svetovnih prvenstvih. A tudi mi imamo obetavno moštvo, zato bosta dvoboja v Ljubljani in na Jesenicah prava poslastica za ljubitelje hokeja. Tudi remi Olimpije z weisswasserskim Dynamom (4:4) ob dnevu republike, kaže da smo na dobri poti«.

Po porazih v Italiji si v »modrem« taboru nadve želijo vsaj en uspeh. Morda bo spet nastopil Gorazd Hiti, ki je sicer pomočnik zveznega trenerja. »Na vso moč se bomo morali potruditi, če se želimo dostojno upreti objektivno boljšim nasprotnikom,« je menil Hiti.

BOJAN KAVČIČ

Kar se je zgodilo D. M. v Turčiji, je ostudno; in če v rodni deželi ne bo nikogar, ki bi jo skušal osvoboditi po uradni poti, bo tudi to ostudno.

Gadafi odgovarja Fallacijevi

so stvari, ki jih najdete samo v reviji TELEKS

Trije še brez poraza

Branik zmagal v Zagorju, Fructal in Novo mesto pa doma – Prvi točki tudi Kamničanom – Derbi skupine B zanesljivo Domžalčanom

LJUBLJANA – Dve koli pred koncem predtekmovanja je že bolj ali manj jasno, kdo bo napredoval v superligo, ni pa še odločeno koliko točk bo kdo vanjo prinesel, kajti medsebojni rezultati iz predtekmovanja vendarle štejejo tudi v superligi. Predzadnje kolo predtekmovanja bo na sporedu že jutri.

SKUPINA A

Litija-Zagorje : Branik 76:91 (39:43)

ZAGORJE – Dvorana OŠ, gledalcev 100, sodnika Gregorič (Vel) in Mladenovič (Lj).

LITIJA-ZAGORJE: Javoršek 1, Kos 22, Gradišek 9, Pušnik 6, Gričar 16, Grošelj 4, Omahne 18.

BRANIK: Ojsteršek 16, Smaka 12, Vollmaier 4, Papak 15, Zajec 4, Purić 2, Pečnik 4, Smole 2, Lah 6, Fekonja 12, Bambič 10, Paklič 4.

Mnogo boljši gostje so v drugem polčasu zlomili odpor domačinov zasluženo zmagali, pri čemer so zlasti izkoristili premoč v višini.

JOŽE JUVANČIČ

Dravograd : Drava 67:75 (25:44)

DRAVOGRAD – Telovadnica OŠ, gledalcev 100, sodnika Zule (Sl. Konj) in Galun (Sl. Bistr).

DRAVOGRAD: D. Laznik 1, Štruc 13, Dlopst 6, Miklavc 2, J. Laznik 6, Doler 27, Kadiš 2, Nahbar 10.

DRAVA: Filipič 12, L. Beranič 6, Bedrač 7, Gobeli 12, R. Beranič 16, Dobrijevič 22.

Ptujčani so se domačim oddolžili za poraz doma. Kmalu so si priigrali prednost 10 košev, ki so jo nato obdržali do konca.

MIRKO FAJMUT

Pomurje prosto

VRSTNI RED: Branik 12, Litija-Zagorje 10, Dravograd in Drava pon4, Pomurje 2.

PARA PRIHODNJEGA KOLA: Branik:Dravograd (107:74), Drava : Pomurje (80:79).

SKUPINA B

Domžale : Elektra 115:106 (58:56)

DOMŽALE – Dvorana Komunalnega centra, gledalcev 300, sodnika Lotrič (Lj) in Tkavc (Mb).

DOMŽALE: Vrhovnik 8, Kavjčič 6, Andrejašič 21, Košir 6, Brkovič 9, Zlatkovič 14, Maren 29, Močnik 8, Osterman 14.

ELEKTRA: Sabolčki 26, Štaherl 2, Udrih 21, Hliš 6, Štefanec 5, S. Breznik 8, Trobiš 36, Kahfedžič 12.

Domači zaradi podcenjevanja na začetku niso mogli uiti gostom. Potem so le zaigrali bolje in povedli za 20 točk, menjave ob koncu pa so Šoštanjčani izkoristili in znižali razliko.

T. V.

Triglav : Lokainvest 91:84 (44:40)

KRANJ – Telovadnica O. Š. F. Prešeren, gledalcev 100, sodnika Brezovar (Zagorje) in Jeraj (Litija).

TRIGLAV: Erlah 12, Bilandžija 4, Strniša 21, Omahen 2, Frelih 2, Benedik 5, Šura 6, Benčan 18.

LOKA-INVEST: Rešek 6, Istenič 1. T. Dolenc 10, I. Dolenc 20, Strikel 16. Vuiič 31.

Kranjčani so mnogo lažje osvojili točki kot kaže rezultat, saj so skozi vso tekmo vodili in na koncu tudi zasluženo zmagali.

JOŽE JAVORNIK

Comet prost

VRSTNI RED: Domžale 10, Triglav in Elektra po 8, Comet 6, Lokainvest 0.

PARA PRIHODNJEGA KOLA: Lokainvest – Domžale (91:114), Elektra – Comet (80:89).

SKUPINA C

Novo mesto: Žalec 125:78 (58:38)

NOVO MESTO – Športna dvorana »Marof«, sodnika Djordjevič in Mihelič (Lj.), gledalcev 150.

NOVO MESTO: Župevec 12, Plantan 10, Cerkovnik 30, Skube 11, Ivančič 16, P. Seničar 24, Beg 14, Lekše 2, Grandovec 2, Kramar 2, Rihar 2.

ŽALEC: Povše 27, Smrkolj 17, Benčan 17, Poteko 8, Gajšek 5, Unferdorben 4.

Kakovostna razlika je bila več kot očitna. Novomeščani so igrali precej boljše, tako da so brez težav polnili koš gostov, ki so svoje slabše tehnično znanje nadoknadili z veliko borbenostjo.

SLAVKO DOKL

Podbočje : Rudar 89:88 (77:77, 36:39)

SENOVO – Športna dvorana doma 14. divizije, gledalcev 350, sodnika Plevnik (Lj.) in Mafner (Kr.).

PODBOČJE: Nikezić 15, J. Gramc 21, T. Gramc 8, Kodrič 2, Jurečič 14, Strgar 15, Jazbec 14.

RUDAR: Krofl 15, Knavs 13, Savšek 10, Mervar 13, Oberčkal 25, Mandič 2, Šeško 10.

Kljub temu, da so gostje večji del srečanja vodili, je zmaga domačinov povsem zasluženа. Če bi izkoristili mnoge priložnosti, bi lahko slavili že prej, tako pa so z boljšo taktično igro v obrambi ter s hitrimi protinapadi strli žilavega nasprotnika šele v podaljšku.

VLADO PODGORŠEK

Beti : Zlatorog 87:62 (38:31)

METLIKA – Športna dvorana, gledalcev 50, sodnika Švent (Nm) in Fust (Trebnje).

BETI : Duraković 10, Jo. Gršič 20, Janjac 8, Ja. Gršič 4, Švinger 10, Kremesec 21, Milković 2, Strahinič 3.

ZLATOROG : Horjak 2, D. Lesjak 10, Požin 20, Ulaga 8, S. Lesjak 10, Vesenjak 9, Rezec 3.

Metličani so zaigrali najbolje v letošnji sezoni, poznalo pa se jim je, da jim je spet priskočil na pomoč Švinger, ki je bil skupaj s Kremescem najboljši na igrišču.

MARJAN PAVLOVIČ

VRSTNI RED : Novo mesto 16, Rudar 10, Žalec in Podbočje po 8, Beti 4, Zlatorog 2.

PARI PRIHODNJEGA KOLA : Podbočje – Novo mesto (67:96), Rudar – Beti (84:74), Zlatorog – Žalec (95:110).

SKUPINA D

Fructal : Tomos 97:73 (43:37)

AJDOVŠČINA – Dvorana Police, gledalcev 150, sodnika Reberšak in Lancner (oba Lj).

FRUCTAL: Trampuš 1, Velišček 15, Brecelj 35, Likar 10, Buda 14, Slokar 2, Jeram 10, Tratnik 10.

«TOMOS:Andrič 12, Samardžija 2, Apolonio 2, Tiardović 8, Katonar 22, Bursič 6, Mark 4, Dolinšek 17.

Igra je bila živčna in razburljiva. Domači so vodili ves prvi polčas, svojo pravo moč pa so pokazali šele v nadaljevanju, ko so zaigrali tudi mlajši.

SAVO SLOKAR

Postojna : Kočevje 101:96 (45:48)

POSTOJNA-Telovadnica O.Š., gledalcev 100, sodnika Brezigar (Anhora) in Kokalj (Piran).

POSTOJNA:Brezec 13, Baje 18, Mislej 8, Paternost 2, Stegelj 28, Buda 2, Gregorc 9, Burger 21.

KOČEVJE:Gergar 20, Popovič 16, Gašparac 2, Gregorič 20, Papež 22, Bončina 1, Hegler 10.

Tekma je bila ves čas dramatična, a gostje so odšli na odmor z majno prednostjo. Na začetku drugega polčasa so še povečali svoje vodstvo, vendar so nato izkušeni domačini, predvsem Stegelj, preobrnili rezultat in zmagali.

DANIJEL MISLEJ

Trnovo : Radovljica 86:78 (41:36)

LJUBLJANA – Dvorana na Kodeljevem, gledalcev 50, sodnik Logar(Lj).

TRNOVO:Kek 16, Moser 4, Kremser 17, Peček 6, Perovšek 2, Erčulj 10, Besedič 2, Gačar 2, Jeglič 8, Mikulj 19.

RADOVLJICA:Vidic 12, Urbanc 9, Fogačar 13, Pirih 28, Novak 2, Potočnik 2, Šter 10, Zupan 2.

Po izenačenem boju so si Trnovčani šele proti koncu 1. polčasa pridobili majhno prednost. V začetku nadaljevanja pa so gostje popustili, tako da so domačini visoko povedli. Proti koncu tekme so domačini igrali z mlajšimi igralci, to pa je izkoristil odličini Pirih in ublažil poraz.

MATIJA ŠENK

VRSTNI RED : Fructal 16, Tomos in Trnovo po 10, Radovljica, Postojna in Kočevje po 4.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Trnovo – Postojna (67:96), Radovljica – Fructal (83:109), Tomos – Kočevje (105:84).

SKUPINA E

Gostol : Ilirija 83:91 (34:42)

NOVA GORICA – Dvorana OŠ, gledalcev 150, sodnika Ivanuš in Marinič (oba Lj.

GOSTOL: Avčin 2, Rovan 8, Čefarin 4, Krt 9, Kaver 14, Podgornik 4, Šček 2, Cukjati 14, Susič 16, Klanjšček 10.

ILIRIJA: Vavpotič 12, Eržen 17, Zupančič 6, Sešek 26, Ružič 2, Vrbinc 6, Tomažin 22.

V razburljivem srečanju, ki je bilo pomembno za obe ekipi, so bili gostje zbranejši in so zasluženo zmagali. Ljubljančani so povedli že na začetku in prednost potem obdržali do konca.

ANDREJ FRANKO

Kamnik: Lesonit 111:103 (62:55)

DOMŽALE-KC Domžale, gledalcev 200, sodnika Stvarnik (Šoštanj), in Zalesnik (Celje).

KAMNIK: Lah 4, Kotnik 31, Serboš 15, Mikuš 6, Kovačič 16, Košir 2, J. Zagorc 14 Juhan 5, Urh 8, Kovar 2, Berlot 6, T. Zagorc 2.

LESONIT: Jenko 2,Smerkolj 16, Maljevac 16, Godec 37, Bradelj 31, Belušič 10, Popit 6.

Po izenačenem boju enakovrednih nasprotnikov so bili na koncu uspešnejši domačini, ki so tako dosegli svojo prvo zmago.

Jure Berlot

Kraški zidar prost

VRSTNI RED: Kraški zidar in Ilirija po 10, Gostol 8, Kamnik in Lesonit po 2.

PARA PRIHODNJEGA KOLA: Kamnik – Ilirija (94:100), Lesonit – Kraški zidar (70:111).

HOKEJ NA LEDU

Drevi Tivoli: INA

LJUBLJANA – Drevi ob 18.30 bo v dvorani Tivoli zanimiva tekma medrepubliške slovensko-hrvaške lige. Hokejisti Tivolija, ki vodijo po petih kolih, se bodo pomerili s četrtouvrščeno ekipo INA iz Siska.

PO DOMAČIH KRAJIH

Elan najboljši

RADOVLJICA – V dvanajstih panogah je na letošnjih sindikalnih športnih igrah, ki jih organizirata občinski svet zveze sindikatov in zveza telesnokulturnih organizacij Radovljica, nastopilo 890 žensk in 2.452 moških iz 94 osnovnih organizacij sindikata. Pri moških je bila prva ekipa Elana Begunje, ki je osvojila 1.313 točk, sledijo pa Veriga Lesce 1.035, Gozdno gosodarstvo Bled 703, LIP Bled 487, Iskra Otoče 466 točk in tako naprej.

Pri ženskah so bile najboljše: Elan Begunje 548, Iskra Otoče 388, Vezenine Bled 387, LIP Bled in Iskra Lipnica 474 točk. V seštevku moških in žensk je zmagal Elan Begunje s 1.861 točkami, sledijo pa mu Veriga Lesce 1.274, LIP Bled 865, Iskra Otoče 845 in Gozdno gospodarstvo Bled 787 točk.

V. F.

Presenetljiva zmaga IMV

NOVO MESTO – Sindikalno-športno društvo Pionir iz Novega mesta je pripravilo dvodnevno kegljaško memorialno tekmovanje v borbenih partijah, kjer se je za prehodni pokal znanega družbenega in športnega delavca, bivšega direktorja SGP Pionir Ivana Kočevarja potegovalo 22 ekip. Na kegljišču Gorjanci na Loki so prijetno presenetili kegljači novomeške industrije motornih vozil, ki so ugnali celo vrsto favoritov. Dvoboji so bili izredno izenačeni, saj so o uvrstitvah na vrhu odločali posamezni kegljii. Največ možnosti za osvojitev pokala so imeli kegljači mariborskega Konstruktorja, ki jim je za osvojitev prvega mesta zadostoval samo en kegelj, vendar v zadnjih treh metih niso znali izkoristiti priložnosti.

Rezultati: 1. IMV (Turk, II., Turk., Drenik, Mohorčič, Lampret, Logar, Krištof, Drenovec, Kezele, Badovinac) 853, 2. Konstruktor (MB). 852, 3. Pionir 847, 4. Stavbenik, (MB) 844, 5. Gradis (LJ), 826, 6 . Slovenija ceste – Tehnika 817, 7. Metlika 816, 8. Partizan (Brežice) 768, 9. Železničar (NM) 767, 10. Krško 765 podrtih kegljev itd .

SLAVKO DOKL

Odpoved tekme SK Kamnik

KAMNIK – Smučarski klub Kamnik odpoveduje pionirsko tekmovanje v smučarkih tekih za ljubljansko regijo, ki bi moralo biti v nedeljo, 16. t. m. Tekmovanja ne bo zaradi slabih snežnih razmer.

Tekmovanja za BP ne bo

SPLIT – Tekmovanja za prvi balkanski pokal v nogometu za mlade reprezentance ne bo, ker sta udeležbo odpovedali Romunija in Turčija. Prijavili sta se le ekipi Jugoslavije in Bolgarije. Naši reprezentanti so se s pripravami v Omišu že vrnili domov. V prijateljski tekmi so premagali ekipo Zmaja s 3:0 (2:0).

J. S.

Zmaga Vjesnika

ZAGREB – V 2. kolu tekmovanja za pokal velesejemskih mest so namiznoteniški igralci Vjesnika premagali ekipo Banek iz Ostrave s 5:5. Zagrebčani so se uvrstili v 3. kolo.

Rokometni praznik v Sl. Gradcu

V soboto ob 18. uri ob 25-letnici rokometa: Partizan TUS – Slovenija

LJUBLJANA – Ob koncu tedna bi morala biti v Velenju slovesnost ob 30-letnici Rokometne zveze Slovenije, ob kateri naj bi se pomerili reprezentanci Jugoslavije in Slovenije. Zvezni kapetan naše reprezentance Jezdimir Stanković pa se je odločil, da se bo reprezentanca za nastop na turnirju olimpijskih in svetovnih prvakov v ZRN pripravljala v Pančevu. Zaradi tega so slovesnost v Velenju prestavili na januar.

V soboto pa bodo v tem delu Slovenije vendarle proslavili pomemben rokometni jubilej. Partizan TUS iz Slovenj Gradca bo namreč priredil slavje ob 25-letnici rokometa v Slovenj Gradcu. Osrednji dogodek bo vsekakor tekma reprezentance Slovenije z ekipo domačega drugoligaša, ki se prebija med naše najboljše klube. Tekma bo v soboto ob 18. uri v športni dvorani. Za Slovenijo bodo igrali tudi igralci ljubljanskega prvoligaša, med katerimi bosta manjkala le Krivokapić in Vlado Bojović. Za Slovenijo bodo nastopili: Tomić, Ivezić, Božič, Peunik, Praznik (vsi Aero Celje), Ban (Jadran), Ravlič, Mahne, Miha Bojović, Doblekar in Gorišek (vsi Kolinska Slovan).

F. B.

Human nastop košarkarjev in košarkaric

ZAGREB – Veterani košarkarskega kluba Monting so priredili košarkarski srečanji solidarnosti, čisti dobiček pa namenili obolelemu nekdanjemu odličnemu košarkarju Mirku Glogovcu. Za veterane Montinga proti zdajšnjim igralcem pa sta med člani zaigrala tudi Ljubodrag Simonović in Pavle Polanec, za veteranke pa Sonja Mrak-Šporar. Veterani so premagali ligaško ekipo s 105:95, veteranke pa so izgubile z 59:79.

Z. Z.

Švedi tudi za ženski hokej

STOCKHOLM – Podatek, da se na Švedskem aktivno ukvarja več ko 20.000 deklet z nogometom, je dal predsedniku švedske hokejske federacije povod za razmišljanje o uvedbi pravil igre za ženske tudi v hokeju. Prihodnost hokeja ni samo pri fantih, temveč sloni tudi na dekletih. »Zato bomo skušali prilagoditi pravila igre za mladinke in mladinke«, je izjavil predsednik Grunander.

Na Švedskem je 1600 klubov z več ko 160.000 hokejisti, ki imajo na voljo 236 umetnih drsališč, od tega kar 93 pod streho. Po podatkih naj bi bilo čez dve leti na Švedskem 150 zimskih dvoran za hokej.

Vardar prvič izgubil v Avstraliji

SIDNEY – V četrti tekmi na gostovanju po Avstraliji je skopski Vardar doživel prvi poraz. Premagal ga je letošnji avstralski prvak Marconi s 3:2 (2:0). Med 5000 gledalci je bilo veliko makedonskih izseljencev. Gole za zmagovalce sta dosegla Janković 2 in Krnčević, za Vardar pa Pavlović in Odžakov.

Naši izgubili z Brazilci

MIAMI BEACH – Na mednarodnem mladinskem teniškem turnirju je Jugoslavija izgubila z Brazilijo z 1:2. Za Jugoslavijo sta igrala Buljević in Živojinović, ki je tudi dobil edino partijo. V četrtfinalu bodo igrali: ZDA–Avstralija, Švedska–Ekvador, Kanada–ZRN in Argentina–Brazilija.

Kitajci v Lake Plac

Manj smrtnih žrtev na grosupeljskih cestah

Učinkovita družbena akcija in poostrena kontrola miličnikov prispevali k varnejšemu prometu na tem območju – Načrtna prometna vzgoja

GROSUPLJE, 13. decembra – Prometne nesreče v lanskem letu, ki so terjale kar 26 človeških življenj na območju Grosuplja, so spodbudile najširšo družbeno akcijo v občini. Posebno učinkovito se je vključil svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Ob tem pa se v občini zavedajo, da bodo kljub nekoliko boljšim rezultatom, oziroma manjšemu številu smrtnih žrtev v prvih devetih mesecih letos morali še veliko storiti.

V primerjavi z lanskim letom je bilo na magistralni cesti letos 16 prometnih nesreč več kot lani. Zmanjšalo pa se je število nesreč na regionalnih cestah, kar za 50 odstotkov pa se je povečalo število nesreč na lokalnih cestah. Še vedno je glavni vzrok na vseh teh cestah za prometne nesreče prehitra vožnja, drugi krivec pa je alkohol. Ceste so na tem območju terjale 17 človeških življenj, od katerih so bile tri žrtve otroci. Bilo pa je v prometnih nesrečah več huje in lažje ranjenih kot lani. Delavci prometne milice Grosuplje z oddelkoma v Ivančni gorici in Dobrepolju so urejali in kontrolirali promet na regionalnih in lokalnih cestah, medtem ko so za varnost 26 km dolgega odseka magistralne ceste Ljubljana–Zagreb skrbeli delavci PPM Ljubljana. Pri tem so ovadili 644 voznikov sodniku za prekrške, kar je tudi nekaj manj kot lani. Izrečeno je bilo skoraj trikrat več mandatnih kazni. Povečalo pa se je tudi število vinjenih voznikov, ki so se zagovarjali pred pristojnim sodnikom.

Ob vseh teh podatkih ugotavljajo, da vozniki slabo poznajo prometne predpise, da sedajo za volan s pomanjkljivo vozniško etiko, da ni pravega odnosa med pešci in vozniki. Ugotavljajo, da vozniki prevečkrat sedajo v vozilo razburjeni, utrujeni, vinjeni in še kaj. Vse to torej potrjuje, da je vzgoja in preventiva v cestnem prometu še premalo vključena v celovit sistem družbene samozaščite občanov. To pa bo doseženo takrat, ko bodo vsi ljudje spoznali nevarnosti sodobnega in vse gostejšega prometa, ki poteka na naših že tako obremenjenih cestah.

Pozitivno pa je, da je svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na svojih dveh sestankih sprejel naloge in načrte za aktivno in tvorno delo na tem področju. Organiziral je spomladansko obnavljanje cestnih talnih oznak, nadalje je organiziral poučevanje prometne vzgoje v šolah, priredil v aprilu tekmovanje »Kaj veš o prometu« za učence osnovnih šol, ki je bilo v Dobrepolju. V sodelovanju z AMD Šentvid pri Stični je organiziral razgovore z učenci in učitelji o prometni varnosti, obnašanju pešcev, posebno otrok v prometu, nadalje je z AMD pripravil tudi več predavanj v krajevnih skupnostih za vse udeležence v cestnem prometu. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je tudi pomagal šolam pri organizaciji prometne službe in pri kolesarskih izpitih. Uspešno se je svet vključil tudi v akcijo »Nič nas ne sme presenetiti«.

NEDA VIDMAR

Sindikat o prometni varnosti

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Varnost v železniškem in cestnem prometu se ne bo bistveno izboljšala, dokler ne odpravimo vzroke zaradi katerih veliko število delavcev, še zlasti voznikov tovornjakov in strojevodij, dela tudi 16 in več ur na dan. To je ena sklepnih ugotovitev današnje seje zveznega odbora delavcev sindikata prometa in zvez. Na seji so se med drugim dogovorili, o začetku široke družbene akcije, da bi s politiko pravilne razporeditve delavcev na nekaterih ključnih delovnih mestih v prometu, omogočili boljši in ugodnejši položaj od sedanjega.

Preiskava o tržaškem ropu stopica na mestu

Šele danes se je izvedelo, da so iz tržaške sodne palače roparji odnesli tudi nekaj orožja

TRST, 13. decembra – Preiskovalci, ki se ubadajo z ropom iz tržaške sodne palače stopicajo na mestu. Vse kar so doseđaj zvedeli so le predvidevanja in ugibanja, tako da se je pojavila cela vrsta »variacij na temo« – kako so roparji prišli v sodišče, kdo so bili, kam so se skrili... Šele danes se je izvedelo, da so poleg mamil in zlata tatovi odnesli tudi nekaj orožja. V časopisih se je danes pojavila fotografija – robot, ki po izjavi očividca dokaj natančno predstavlja osumljenega okoli 25 let starega moškega, ki se je na dan roparske akcije smukal okoli sodne palače.

Informacije, ki jih novinarji dobivajo s tržaške kvesture pa so si v nečem nasprotujoče. Po eni strani skušajo namreč prikazati, da je rop na podlagi same izvedbe plod »kurjih tatičev« – torej pravih amaterjev, na drugi strani pa ni mogoče zakriti dejstva, da so morali biti roparji tesno povezani z nekom, ki je razmere na sodišču dobro poznal in tako lahko roparska nit seže prav v vrh – med sodnike ali druge uslužbence sodišča.

V Trstu pa se javnost naravnost norčuje iz dejstva, da je zaplenjeno blago izginilo iz tako rekoč najbolj varnega prostora v mestu. V tem smislu se je šalil tudi trgovec iz »Coina«, ki je baje svojemu prijatelju iz sodne palače rekel, da je sicer hotel na sodišču nabaviti en gram heroina, vendar se boji, da se pri njih dobi samo »na veliko«. Mislil je seveda na 46 kilogramov trdih mamil, ki bodo po vsej verjetnosti prav kmalu prišla na trg in terjala nova življenja, vključila nove ljudi v podzemlje kriminala.

Prav zaradi tega so komunistični senatorji (med njimi tudi Slovenka Jelka Gerbec) ogorčeni vprašali ministra za pravosodje zakaj niso pristojni organi poskrbeli za ustrezno zavarovanje tako velike in uničujoče količine mamil, kdo nosi pri tem odgovornost in kaj bodo sedaj ukrenili, da bodo lahko tatove čimprej izsledili.

BORIS ŠULIGOJ

V domovino čez manj obremenjene prehode

Priporočilo voznikom za obdobje od 14. decembra 1979 do 7. januarja 1980 – Omejitve za tovornjake

MARIBOR, 13. decembra – Na skupnem sestanku pristojnih jugoslovanskih in avstrijskih lokalnih organov za urejanje prometa čez državno mejo, ki je bil 11. decembra letos v Juriju ob Pesnici, je bilo dogovorjeno, da se v času od 14. decembra 1979 do 7. januarja 1980 priporoča potnikom naslednje:

Jugoslovanskim in avstrijskim potnikom, ki potujejo v lokalnem prometu, priporočajo, da v navedenih dneh ne potujejo prek mejnih prehodov Šentilj-Spielfeld in Gornja Radgona-Radkersburg, pač pa prek manj obremenjenih prihodov Jurij-Langegg, Trate-Mureck, in Gederovci-Sicheldorf, ki so od 30. junija letos odprti kot mednarodni prehodi z neprekinjenim obratovanjem. Na navedenih prehodih pa ni mogoče prehajati meje s tovornimi vozili.

Delovnim organizacijam priporočajo, da zaradi povečanega prometa v navedenih dneh ne organizirajo prevozov s težkimi tovornimi vozili, razen v nujnih primerih.

Jugoslovanskim državljanom na začasnem delu v tujini, ki bodo med prazniki prišli v domovino priporočajo, da zlasti ob neugodnih vremenskih razmerah potujejo v domovino prek manj obremenjenih prehodov in sicer: iz smeri Koroške prek mejnih prehodov Vič-Rabenstein in Holmec-Grablach, iz smeri Dunaja prek mejnega prehoda Kuzma-Bonisdorf, iz smeri Gradca pa prek mejnih prehodov Jurij-Langegg, Trate-Mureck in Gederovci-Sicheldorf. Tako bi se izognili čakanju na mejnih prehodih Korensko sedlo-Wurzenpass, Ljubelj-Loiblthal, Šentilj-Spielfeld in Gornja Radgona-Radkersburg.

M. K.

Manj lažnih alarmov

CELJE, 13. decembra – Celjska PTT je začela montirati prvo izmed treh central za prenos požarnih alarmov – sistem TUS-35. Prvi priključki bodo nared že prihodnji teden, do januarja prihodnje leto pa bo na voljo vseh 96 načrtovanih priključkov.

V Celju bodo imeli sistem za javljanje požarov in za prijavo vlomov, kupili pa so tri centrale s po 32 priključki.

Prednost novega sistema, ki so ga v nekaterih slovenskih mestih že uvedli, je v njegovi zanesljivosti, saj lažni alarmi zaradi napak v zvezah niso mogoči, prav tako pa je sorazmerno lahko odkriti povzročitelja namernega lažnega alarma. Prednost je tudi v tem, da bodo lahko uporabili že obstoječe telefonske linije (ki pa bodo seveda pod stalnim nadzorom).

Celjski sistem TUS-35 bo veljal skoraj 5 milijonov dinarjev. Približno dve tretjini sredstev bo prispevala celjska PTT, ostalo pa 80 celjskih organizacij združenega dela in ustanov.

S. Š.

Pokvarjena budilna naprava?

KRUŠEVAC, 13. decembra (Tanjug) – Na današnji razpravi na okrožnem sodišču v Kruševcu, kjer sodijo strojevodji Siniši Aleksiću in pomočniku Jordanu Glavčiću, ki sta obtožena za hudo železniško nesrečo, ki se je pripetila 13. septembra letos v Stalaću, so danes zaslišali 13 prič, v glavnem kolege obtožencev. Aleksić je v svoji obrambi trdil, da je bila naprava za življensko kontrolo, tekoimanovana budilna naprava pokvarjena, kar pa so priče, še zlasti pa strojevodje, ki so isto lokomotivo vozili med 10. in 12. septembrom demantirali. Le strojevodja Lazarević je dal isto izjavo kot obtoženi. Budilna naprava je bila že 12. septembra pokvarjena. Tudi njegov pomočnik je potrdil, da je bila naprava res pokvarjena.

Danes so zaslišali tudi odpravnika vlakov iz Kruševca Ranka Radojkovića, ki je izjavil, da se 13. septembra ne Aleksić ne Glavčić nista pritoževala zaradi utrujenosti.

Pomočnik strojevodje je včeraj izjavil, da se skorajda ničesar ne spominja, ker je zaspal, brž ko je vlak odpeljal iz Kruševca.

Na prejšnji razpravi je strojevodja Siniša Aleksić izjavil, da je Glavičiću dovolil spati, dvanajstega septembra pa mu je dovolil, da je kasneje prišel na delo, ker je pomagl bratu pri gradnji hiše, Aleksić je to ponovil tudi včeraj, ko so ga soočili z Glavčićem.

Glavčić se ne spominja tudi tega, ali je 12. septembra zvečer Aleksić zapustil svoje delovno mesto in lokomotivo. Trdi le, da sam ni vozil lokomotive in manevriral. Glavčić se zdaj ne spominja niti tega, da je med preiskavo izjavil, da je hip pred nesrečo zaklical: »Siniša, zaviraj, vlak gre!«

Kar zadeva napravo za bujenje, se pomočnik ne spominja, ali mu je strojevodja rekel, naj se je ne dotika, ker z njo nekaj ni v redu. Spominja se le tega, da kontrolna lučka »budilnika« ni gorela, ko sta odpeljala proti Stalaću.

Jordan Glavčić je včeraj prvič izjavil, da je med manevrom 12. septembra zvečer stopil iz lokomotive, da bi prinesel vodo. Pri vodovodni pipi se je pogovarjal z nekim železničarjem in mu potožil, da ga boli glava, ta pa mu je dal dve tableti. Glavčić ne ve povedati, kdo je bil ta železničar, trdi pa, da je tableto vzel 15 minut pred odhodom vlaka in da je kmalu nato začutil, da je zaspan.

REVIJI ZDRAVJE JE PRILOŽEN ZELIŠČNI ŠAMPON

tribuna

Komisija za delovna razmerja delovne organizacije

TRIBUNA Ljubljana, Karlovška 4

vabi k sodelovanju in objavlja prosta dela in naloge za

KV KLJUČAVNIČARJA

Prosta so ena dela in naloge. Zahtevamo končano poklicno šolo ustrezne smeri ter vsaj dve leti delovnih izkušenj na področju ključavničarskih opravil.

PK KLJUČAVNIČARJA

Prostih je šest del in nalog. Zahtevamo ustrezno priučitev ali nedokončano poklicno šolo ustrezne smeri ter vsaj eno leto delovnih izkušenj pri delih s področja ključavničarskih opravil.

DELAVCE IN DELAVKE V PROIZVODNJI IN PRI TRANSPORTU

Pri delu pri transportu sta prosti dve nalogi, delo je primernejše za moške. Pri delu v proizvodnji je prostih več del in nalog in so primerna za moške in ženske.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Vse nove sodelavce nameravamo zaposliti v ključavničarskih oddelkih in skladiščih v dopoldanski izmeni.

Prosimo vse, ki bi želeli postati naši novi sodelavci, da svoje vloge skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev vložijo v 15 dneh po objavi v kadrovskem oddelku Tribuna, Ljubljana, Karlovška 4.

Podrobnejše informacije so na voljo pri istem oddelku vsak dan med 6. in 14. uro.

Izbiro med kandidati bo opravila Komisija za delovna razmerja, ki bo o izidu izbire obvestila vse kandidate v 30 dneh po opravljeni izbiri.

13-10389

Za varno čakanje avtobusa

DOLENJA VAS PRI RIBNICI, 13. decembra – V Dolenji vasi pri Ribnici bodo še letos uredili avtobusno postajališče, ki ga sedaj nimajo. Avtobus ustavlja sedaj kar na cesti. To predstavlja nevarnost tako za potnike, ki izstopajo, kot za čakajoče. Avtobusna »postaja« sredi ceste je nevarna tudi za promet in zaradi ustavljanja avtobusa prihaja do zastojev in tveganih prehitevanj stoječega vozila.

Avtobusna postajališča so v ribniški občini sploh problem, saj imajo podobne težave kot v Dolenji vasi tudi v Ortneku in Žlebiču. Na to so predstavniki krajevnih skupnosti že večkrat opozorili, saj je cesta Ljubljana–Kočevje magistralna in dokaj frekventna.

Prvi korak pri tem urejanju predstavlja postajališče, ki ga bo v Dolenji vasi uredilo novomeško Cestno podjetje. Z deli bodo začeli takoj, ko bodo urejena lastniška razmerja. Računajo, da bodo uspeli to urediti v dveh tednih in da bodo začeli graditi še pred koncem leta.

M. D.

Minus predvsem zaradi pomanjkljive evidence

Pri Ljubljanski banki od 130.000 tekočih računov šest odstotkov z negativnim saldom

LJUBLJANA, 13. decembra – Izdajanje čekov brez kritja je kaznivo dejanje, lahko pa tudi prekršek – odvisno od velikosti vsote, s katero je občan presegel znesek na svojem tekočem računu. Strokovnjaki Ljubljanske banke za zdaj niso zaskrbljeni zaradi števila »grešnikov«, saj se, kot pravijo, velika večina imetnikov tekočih računov le ušteje pri evidenci izdatkov, kar pa ima za posledico negativen saldo.

Občani imajo pri Ljubljanski banki okoli 130 tisoč tekočih računov. Šest odstotkov računov je z negativnim saldom. To je seveda povprečje za Ljubljansko banko kot celoto; pri posameznih temeljnih bankah se ta odstotek giblje med 3 in 9 odstotkov. Stanje pa ni zaskrbljujoče, pravijo bančniki, saj je omenjeni povprečni odstotek računov z negativnim saldom še vedno sprejemljiv, tudi v merilih evropskih bank. Omeniti velja, da je pri nekaterih jugoslovanskih bankah, ki imajo dosti manjši obseg brezgotovinskega plačilnega prometa, odstotek tekočih računov z negativnim saldom dvakrat večji, kot je v Ljubljanski banki, povprečje za vse jugoslovanske banke pa je 12 odstotkov.

Od vseh 130 tisoč občanov, ki imajo tekoče račune pri Ljubljanski banki, jih bo le 500 imelo opravka s sodnikom za prekrške ali javnim tožilcem zaradi izdaje večje količine nepokritih čekov. To so v glavnem mlajši ljudje 20 do 30 let. Tudi število le-teh se že pet let ne spreminja, tako da na banki dokaj upravičeno pravijo, da je naša finančna kultura dosegla precej visoko raven.

Bančniki menijo, da se z malo dobre volje imetnikov računov stanje lahko še izboljša, saj večina gre v minus nehote, predvsem zaradi pomanjkljive evidence o vrednosti izdanih čekov. Pri evidenci se namreč ni moč zanašati na bančne izpiske, saj ti ne prikazujejo dejanskega stanja zaradi počasnega dospetja izdanih čekov na banko.

RANKO DOROTKA

Močan potres ohromil življenje v Kolumbiji

Po dosedanjih podatkih je okrog tristo mrtvih in štiri tisoč ranjenih – Uničenih je 30 vasi

BOGOTA, 13. decembra (Tanjug) – »Charca ni več,« je izjavil župan tega malega kolumbijskega mesta, ki je očitno imelo v včerajšnjem strahovitem potresu največ žrtev. Po prvih nepopolnih podatkih je bilo v mestecu mrtvih 56 ljudi, tragična bilanca pa je iz ure v uro bolj bridka.

Potres, katerega jakost je v epicentru znašala od 7,7 do 8,1 stopnje po Richterjevi lestvici, ki ima 9 stopenj, je poleg Charca, kjer je razdejal okoli 70 odstotkov poslopij in pristanišče, hudo prizadejal še druga naselja na območju Narino, na jugu države, proti Ekvadorju. Ocenjujejo, da je za zdaj okoli 300 mrtvih in okoli 4000 ranjenih približno 10.000 ljudi pa je ostalo brez streh. Več kot 30 vasi je popolnoma uničenih. Mnogi, ki so preživeli sam potres, so končali v valovih, ki so precej po potresnih sunkih tri metre visoko pljusknili na obalo; odprto morje je pogoltnilo šest ribiških ladij.

V prizadetih krajih, kjer so zveze slabe, najbolj primanjkuje hrane, krvne plazme, zdravil in obleke. Reševalne skupine poskušajo z letali pripeljati prebivalstvu najnujnejše. Prizadetim pomagajo Rdeči križ in prostovoljne reševalne skupine, ki so s prebivalstvom navezale stik tudi prek radiomaterjev. Po izjavah strokovnjakov ni bilo v južnih delih Kolumbije tako hudega potresa že 73 let; tedaj je prav v teh krajih kar tretjino pristanišča Tumaco zbrisalo z zemeljskega obličja.

Kot poročajo, pošiljajo pomoč po morju in zraku. Reševanje pa otežujejo nadvse neugodno vreme ter nizke temperature.

POD PRISEGO

Toži me po krivem. Vstopil je v mojo hišo in dejal: »Vino, ki mi ga boš natočil, bo najbrž dobro.« Odvrnil sem: »Batina, ki jo dobiš na gobec, bo najbrž močna.« Moje se je izpolnilo, njegovo ne.

Po nesreči ušel, a ne za dolgo

LJUBLJANA, 13. decembra – Danes ob 14.20 se je na prehodu za pešce med Rjavčevo cesto in Gradiščem pripetila prometna nesreča, v kateri je bila ranjena 39-letna Ana Prebil s Ceste v gorice 4.

Do nesreče je prišlo, ko se je pred prehodom za pešce ustavil avtobus mestnega prometa in dal prednost pešcem, ki so ravno takrat prečkali Titovo cesto. Hkrati pa se je približeval z rdečo stoenko prehodu za pešce, 22-letni Milutin Kovačević z Dolenjske ceste 120. Ko je bila Prebilova na sredini prehoda, je Kovačević pospešil hitrost, tako da je zapeljal v njo. Po štirih metrih vožnje je Prebilova padla na cesto. Voznik stoenke je počakal v avtu toliko časa, da so Prebilovo dvignili občani, nato pa je oddrvel po Titovi cesti proti središču mesta. Miličniške patrulje so takoj stopile v akcijo in pobeglega voznika zaustavila v Stožicah pri Ljubljani, ko so merili hitrosti z radarjem.

Ž. H.

MALA NOČNA KRONIKA

LJUBLJANA, 13. decembra – Presenečenja niso vedno prijetna, posebno če so preglasna.

● Svojevrsten način zabave je organiziral vinjeni R. M. za stanovalce Zagorja. Duhovitež je metal petarde od polnoči pa tja do dveh zjutraj, ko so ga prijeli miličniki. Takrat pa je R. M. začel vpiti in se pritoževati, kako nesrečen je, saj ni človeka, ki bi mu storil kaj hudega. Kljub njegovim trditvam so ga odpeljali do prostorov, kjer bo pozabil »krivico«.

● V stanovanjskem bloku na Kamniški cesti v Domžalah so imeli v poznih nočnih urah v gosteh okrajenega D. F. Omenjeni je že večkrat razbijal po vratih stanovanj. Ob prihodu mož postave je obljubil, da bo še naprej budil stanovalce, zato jim ni kazalo drugega, kot da ga vzamejo s seboj. Pa tudi pri sodniku za prekrške se bo moral oglasiti.

● Kar preveč glasen je bil I. S. v gostilni Grosupeljčan v Grosupljem. Jezen, ker mu natakarica ni hotela vinjenemu postreči, ji je eno primazal. Zaradi tega in zaradi preglasnega vpitja so mu, hočeš nočeš, morali preskrbeti prostor, kjer z vpitjem ne bo motil drugih.

● V gostilni Amerikanec na Gornjem trgu je okajeni gost V. K. metal ob tla kozarce, stekelnico in skodelice za kavo. Razbijaško razpoloženega gosta in natakarico M. K., ki mu je s pijačo postregla, bo te dni na odgovor povabil sodnik za prekrške.

N.

ŠTIRIINDVAJSET UR

Neprevidni pešec

MARIBOR, 13. decembra – Svetopolk Valenčič iz Ferkove 6 je prečkal Gosposvetsko cesto v Mariboru in se ni prepričal ali je prosta, takrat pa je pripeljala z osebnim avtom Smiljana Kiš z Mariborskega otoka in ga zadela. Pešec je bil hudo ranjen.

D. P.

Traktor v tovornjak

MARIBOR, 13. decembra – Milan Blažič iz Turiške vasi 7 je vozil traktor po Kolodvorski ulici v Slovenski Bistrici. Zapeljal je v levo in trčil v tovornjak, ki ga je pripeljal nasproti Ivan Brunec. Pri trčenju je Franc Janžič z Urha 1, ki je sedel na traktorski prikolici padel pod kolesa ter se hudo poškodoval.

D. P.

Rane so bile prehude

MARIBOR, 13. decembra – V mariborski bolnišnici je umrl Herman Flakuš iz Maribora, Obrežna 1, ki se je hudo poškodoval kot kolesar v prometni nesreči minuli teden na Obrežni cesti v Mariboru.

D. P.

Avto na streho

MARIBOR, 13. decembra – Oktavijan Petel iz Ruš, Toledova 25, je vozil osebni avto od Maribora proti Rušam. V Limbušu ga je zaneslo na bankino, tako da se je avto prevrnil na streho in nato znova nazaj na kolesa. Pri tem se je voznik hudo poškodoval.

D. P.

Hudo ranjen kolesar

PTUJ, 13. decembra – Danes popoldne je vozil avtobus od Ptuja proti Hajdini 30-letni Vinko Lozinšek iz Grajene pri Ptuju. Ko je pripeljal do mostu čez reko Dravo, je pri prehitevanju zbil 46-letnega Ivana Babiča iz Meškovcev, ki se je peljal na kolesu z motorjem. Hudo ranjenega Babiča so odpeljali v ptujsko bolnišnico.

N. V.

Umrl na kraju nesreče

KRŠKO, 13. decembra – Iz Drnovega proti Krškem je vozil danes zjutraj avtobus 27-letni Franc Cizler iz Studenca pri Sevnici. V Krškem pri dijaškem domu »Milke Kerin« je zaradi pretesnega srečavanja zbil 50-letnega Franca Klavžarja iz Krškega, ki je hodil v isti smeri. Pri tem je Klavžar dobil tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče umrl.

N. V.

Cesta se je odžejala

MURSKA SOBOTA, 13. decembra – Včeraj okoli 12. ure je voznik osebnega avtomobila, 27-letni Vladimir Jambor iz Murske Sobote, med vožnjo iz Murske Sobote proti Tišini prehiteval tovornjak, ki ga je vozil 40-letni Jože Jeršin iz Pijave gorice. Ker mu je nasproti pripeljal z radensko naložen tovornjak s prikolico, 27-letni Janez Hozjan iz Murske Sobote, se je znašel v škarjah. Prikolica Hozjanovega tovornjaka je oplazila Jamborjev avtomobil, ki se je prevrnil v obcestni jarek. V nesreči ni bil nihče ranjen, pač pa je uničenih 600 zabojev radenske. Škoda je ocenjena na 50.000 dinarjev.

I. G.

Padel v jarek

ČRNOMELJ, 13. decembra – Vzlic upravičenemu negodovanju voznikov in pešcev obnova kanalizacije v Črnomlju zelo počasi napreduje, včeraj pa bi ta dela skoraj terjala žrtev, 26-letni Anton Dušek iz Cerovca pri Semiču je šel po ulici Heroja Starihe, po kateri kopljejo jarek. Hodil je ob robu jarka, ko se je nenadoma pod njim okrušila zemlja, da je padel v pet metrov globok jarek, nanj pa se je še vsula plast zemlje. K sreči so ljudje to opazili in ga hitro odkopali ter tako rešili gotove smrti. Precej hude poškodbe na glavi mu zdravijo v novomeški bolnišnici.

P. R.

Kovinotehna
– oskrba z domačo in uvoženo opremo

JAMES ALDRIDGE

Zbogom, narobe Amerika!

21. nadaljevanje

Dala sta mi vedeti, da ju veliko bolj zanima tisto, kar je človek storil s seboj, kot pa ono, za kar se je razglasil ali kar je napisal. Kdo so bili torej njegova zveza, in tako najprej, in tako naprej.«

»Po mojem si jima omenil Sanforda in Bannermana in tisto connecticutsko množico.«

»Rekel sem jima, naj se pobereta. Še na misel mi ne pride, da bi vohljal za Lestrom.«

Mislim, da je Pip hotel s tem končati najin pogovor, vendar mu tega nisem dovolil. »Nisi mi še vsega povedal,« sem rekel. »Kaj se je še zgodilo?«

»No, bila sta kar v redu mladeniča, s snežno belimi zapestniki, in obdržala sta mirno kri ter izjavila, da v primeru Lestra Terrade ne gre za vohljanje, ampak za splošno varnost.«

»Ljubi bog, kaj se jim je pa zameril?«

»Povedal sem jima, da se ima Lester za najbolj vdanega Američana po Georgeu Washingtonu in da je vse to, kar kanim povedati o njem, in naj ju pobere vrag.«

»Dobro si rekel.«

»Morda, ampak ta dva sta kar sedela tam in govorila, da se ima vsak Američan za Georgea Washingtona. Tako sta pač vztrajala in nato sta me vprašala tudi po tebi.«

»Meni? Kaj pa imam jaz s tem?«

»Zanimal ju je Lester, ne ti. Hotela sta vedeti, ali si njegov dober prijatelj in ali si kakorkoli vplival nanj. Tako me je minilo potrpljenje in rekel sem jima, da je Lester popolnoma neobčutljiv za tvoje angleške ukane in prepričevanja. A da zato jaz nisem gluh zanje. Rekel sem jima, da bi najraje še ta trenutek popeljal Združene države v vojno, ki bi jo bile na strani Angležev, zaradi česar bosta morala v bodoče gotovo računati z menoj. Kaj bosta torej ukrenila glede tega.«

»Kaj ti je pa bilo? Saj to, kar si jima rekel, je vendar noro!« sem rekel.

Pip je skomignil. »A daj, vse skupaj je čisti drek.«

»Ne, pa ni. Nadaljuj! Kaj se je zgodilo potem?« sem ga vprašal, ko sva koračila po stranskem prehodu, da bi se tako izognila zvedavim očem radovednih deklet iz dokumentacije – bitij po imenu Trudy, Abigail in Muriel, ki so se hotela pridružiti najinemu klepetu in se iti s Pipom drobne zapeljevalske igre.

»Sklenil sem, da jima bom dal takšen odgovor, kakršnega sta želela imeti, čeprav je bilo to proti moji zdravi presoji. Rekel sem jima, da sovraži Ruse in da na naših uredniških sejah prav nič ne zaostaja za kakšnim članom ameriškega parlamenta in da zatorej ni Rusom v nikakršno pomoč. Rekel sem jima, da je Lester dečko, ki bi naznanil tudi svojega najboljšega prijatelja, če bi sodil, da izdaja republiko. Napletel sem jima celo štreno okrog tistega connecticutskega hlevskega teatra in izjavil, da je do Britancev celo nezaupljiv in da se nikoli ne bi ogrel niti za besedo, ki bi jo slišal pri njih. Ali pa pri tebi, bog mi je priča, da je tako. In potem sem jima povedal, da še nisem srečal človeka, ki bi imel toliko opraviti s tem, da je Američan.«

»Boš Lestru povedal, kaj se ti je zgodilo?« sem tiho vprašal Pipa, ko sva prišla do vrat.

»Peklenšček – ne! Osivel bi od skrbi, revež, nič drugega,« je rekel Pip, »a strašno rad bi vedel, kaj imajo, da so se prilepili nanj.«

Stopila sva v pisarno in zagledala Lestra, kako je stal ob oknu in strmel v mesto pred seboj, podoben Washingtonu, ko se je ta oziral po Delawaru, ugibajoč, ali si ga bo sploh kdaj podvrgel. Usoda je temu Lestru, ki je tiščal roke v žep, pravzaprav vedno dajala namige. Rekel bi, da se je prav zaradi tega tudi vedno držal nekoliko ob strani. Prepričan sem, da je Pipa obšlo takšno spoznanje, kajti izstrelil je svoje misli na sredo sobe, kot da nima več oblasti nad seboj.

»S Kitom sva se ravnokar spraševala, kako si kaj do FBI, Les?« je rekel, ko sva sedla za mizo, da bi se lotila dela, ki sva ga bila dolžna Timu.

Terrada kot da je malce poskočil; vprašanje mu ni bilo niti malo po godu. »Nekdo mora to opraviti,« je rekel. Njegov obraz je v trenutku postal poten in vlaga mu je udarila tudi skozi srajco, videl sem. Usedel se je in začel razbijati po svojem stroju. S Pipom sva se vprašujoče pogledala.

Ko je Pip videl, kako je vprašanje učinkovalo na Terrado, se je zlahka odrekel tej temi in tudi jaz sem pozabil nanjo, vsaj do naslednjega dne ob pol devetih zjutraj, ko so mi telefonirali iz veže mojega hotela Murray Hill, da bi mi napovedali moža, ki da prihajata k meni na obisk. Bral sem Dreiserjevo Jennie Gerhardt (ki mi jo je dal Wertenbacker) in mlel ostanke zajtrka, ki so mi ga pripeljali na enem tistih čudovitih vozičkov, kakršni so v rabi v ameriških hotelih.

Adam Hall

QUILLERJEV MEMORANDUM

39. nadaljevanje

Če bi hotel ugotoviti, kateri narkotik so mi vbri zgali, bi si moral zamisliti zapleteno zaporedje učinkov in reakcij **v takih okoliščinah** in preverjati vsako sredstvo na temelju **domnevnih** reakcij, upoštevajoč znane značilnosti moje osebnosti.

Ni bilo vredno truda.

Zberi se. To je najvažnejše. Če nisi previden, lahko ubiješ ljudi, ljudi, kot je bil Kenneth Lindsay Jones.

Veke so bile težke: Gledal me je in čakal na odgovor. Kazalec na uri se skoraj ni premaknil. Komaj je spregovoril. **Moje ime je Fabian... Ne vem, kako je vam ime.** Naredi popravek in naj ti bo v svarilo: zdelo se mi je, da je v tridesetih sekundah minilo pet minut.

Povej ostro in urno.

»Quiller.« Ni bilo slabo.

»In vaše krstno ime?«

Krstna imena. Sočutje. Samo en odgovor: sranje.

Molčal sem.

Misli jasno. Če je pentotal, ne bo tako težko. Zdaj bo vsak hip začel spraševati in me bo ujel v somraku pred spanjem, ko ne bom pazil, potem me bo spet zasliševal v somraku prebujanja.

Ali je še kaj jasnih misli? Fabian. Slišal sem že za to ime v svetu medicine. Dr. Fabian... Nekdo. Eden izmed vrhunskih psihoanalitikov. Ne bojte se, Phönix uporablja samo najboljše.

Svetloba se je bleščala na zlati številčnici ure in dvojni odblesk je migljal na vložku od konzolne mize.

»Kako vam je ime?« je vprašal tihi glas.

Molčal sem.

Ne bo se mu posrečilo. Počasi sem izgubljal zavest in ne bo imel dosti časa za spraševanje, če ne bo začel kmalu. Morda pa ni pentotal. Jasno misli: kaj bi radi zvedeli? Najprej moj položaj, položaj lokalne kontrole v Berlinu, imena agentov, tekoče kodne sisteme in tako dalje. Drugič, in to je bilo pomembnejše, kaj vse vem o Phönixu. Tretjič, kakšna je natančno moja misija. Ne bodo me vprašali naravnost. Uporabili bodo klasično tehniko vprašanja, s katerim me bodo prisilili, da se bom izmikal in lagal in se skrival, tako da bi me že majhno obotavljanje izdalo. Tehnika je bila težavna, kadar je bilo treba izvabljati imena.

»Inga.«

Sapa mi je zasikala in slišal sem jo.

Rdeči sektor. Utapljal sem se. Minilo je samo nekaj sekund, odkar me je vprašal: »Kako vam je ime?« Ne deset minut, kot se mi je dozdevalo. Zavestno sem se trudil, da mi mislil jasno (in se bojeval proti zaspanosti) in podzavestno se je zbudila v meni značilna reakcija proti pentotalu: skrito psihično gradivo je sililo na površje in odrivalo vse misli na nevarnost, in kontrolo. In ona je bila tam v somraku, moja vitka, črna mora, ki se mi je začela šopiriti v glavi.

Rekel je brez presenečenja v glasu. »Ime vam je Inga?«

»Da.« Prelisiči barabo.

Prvi dvom: misliš, da boš prelisičil te ljudi? Preskušen in preverjen narkotik pljuska ob stene tvoje volje in zaslišuje te psihoanalitik, ki uživa mednarodni sloves.

Da. Moralo bo biti da ali nič.

Oči so se mi zapirale. Reakcija je prihajala zelo hitro, zato je bilo treba še nekaj ukreniti. Ona je gospodovala nad mojim, ‚idom', sicer ne bi bil izrekel njenega imena. Zato bo najbolje, da jo izpustim. Naj počne, kar hoče, naj kraljuje nad vsemi drugimi spečimi predstavami. Bomo videli, kako bo to Oktobru všeč. Moral bo povedati svojemu führerju, da ni mogel zvedeti nič o Quillerjevem biroju, pač pa da je zvedel vse o tem, kako je vitka in prožna in temna v tihi rožnati sobi, ki ga je presenetila, ključi v obraz, njegov ubogi umirajoči obraz, **Solly pazi!**

Komolec je zdrsnil. Migetanje zlata, dvojno migetanje zlata, njen beli vrat in možje zelo majhni, sedem majhnih mož. Moje ime je Quiller in njeno ime je Inga, pripovedoval vam bom o njej, pripovedoval v črnem, tako črnem, da bi si želeli videti belino njenega dolgega, vitkega telesa v črnem, toda ona je ženska ali življenje nečesa, kar je mrtvo, ali še vedno otrok s smradom gorečega mesa v führerbunkerju, moj bistri Fabian, zaljubljena je v führerja, sedečega okobal na črnih ploščah iz skaja, ko se goni s strahovi v ritmu nočne beat glasbe, Inga moja ljubezen moja mržnja, uganka, senca v telesu, tvojem telesu v črnem in kozarec prazen, da bi te spet videl, ker te moram, da bi te božal po koži, moja ljubezen, moja osovražena ljubezen, povem ti, Fabian, ti rit, **povedal ti bom, povedal, povedal!**

Triletni Taras že bere

Zdravniki spremljajo razvoj dečka, ki je spregovoril v petem mesecu življenja

MOSKVA, 13. decembra (Od našega dopisnika) – Sedanji otroci se po mnenju mnogih poznavalcev učijo hitreje in znajo več. Vendar je nekaj nenavadnega, da štirimesečni dojenček govori. Takšnega »čudežnega otroka« so odkrili v Leningradu. Taras Černenko je otrok, ki je zbudil zanimanje široke sovjetske javnosti. Strokovnjaki pravijo, da je dozorel za šolo, čeprav je star komaj tri leta.

Ko je bil star štiri mesece, je izgovoril že prvo besedo, ko je bil star eno leto, je poznal že vse črke abecede. Pri letu in dveh mesecih je že bral, poroča »Socialističeskaja industrija«.

Njegova starša sta Gregorij in Nina Černjenko. On je kipar, ona pa trener umetnostnega drsanja. Pravita, da svojega otroka nista abecede kaj posebej učila in da jima niti v glavo ni padlo, da bi lahko otroci pri enem letu razlikovati črke, kaj šele, da bi brali. Le odgovarjala sta na sinova vprašanja. Sami starši so na izredni talent Tarasa opozorili leningrajske zdravnike. Družina Černjenko živi namreč v Leningradu. Zdravniki so vzeli Tarasa takoj pod posebno varstvo. Zanj se posebej zanimajo na leningrajskem pediatričnem inštitutu in na akademiji medicinskih znanosti.

Ko je bil Taras star dve leti – tako se hvalita starša – je sestavil že prve stihe. Zdaj bere povesti, uči se jih na pamet, sešteva in odšteva pa do deset. Kupili so mu »graditelja«, igračo iz delov raznih oblik za sestavljanje. Priložene so mu bile tudi predloge, kako naj otrok sestavlja. Taras jih je zavrnil in sam »konstruiral« nove. Zgodilo se je, da se je igral s posodo, napolnjeno z vodo. Vanjo je metal kamenčke, voda se je seveda prelila.

»Kaj si vendar storil?« ga je karala mamica.

»Nisem jaz kriv, mama, če se je voda razlila. Kamni so jo spodrinili iz posode,« se je opravičeval mladi Arhimed.

Fizično je otrok povsem normalno razvit. Poleti se koplje, pozimi se smuča, redno telovadi. Skraja mu telovadba ni bila ravno všeč, toda starši so ga »prevarali« in ga prosili, naj pokaže, kako skače žaba, kako teče konj, kako se steguje mačka. Taras živi sicer prav tako kakor drugi otroci.

VLADO JARC

Zlo na štirih kolesih ob nagli motorizaciji

V nekaj letih samostojnosti Angole je bilo samo v glavnem mestu Luandi nad deset tisoč trčenj – Malomaren odnos do državnih vozil

OD DOPISNIKA TANJUGA

LUANDA, decembra – »Na tisto, kar je vsakogar, nihče ne gleda,« je rekel že pred 2000 leti grški filozof Aristotel. In se seveda ni motil. Žal lahko rečemo, da ta njegov izrek dandanes prav gotovo velja za Angolo ali, natančneje povedano, za tiste njene državljane, ki so v okviru napredka dobili – vozniško dovoljenje.

Tako začenja angolski mesečnik »November« reportažo o precejšnji prometni zmedi, ki vlada na mestnih ulicah in cestah Angole.

Položaj, ki ga zelo slikovito opisuje reporter tega partijskega glasila, je resnično tak, da jih mora zaskrbeti. O tem priča tudi najnovejši zakon, ki ga je sprejela vlada te afriške države in ki uvaja za prometne prekrške tako ostre kazni kot menda nikjer na svetu.

Razlogov za tako drastične zakone pa se je zadnja leta nabralo več ko dovolj, čeprav natančnih statističnih podatkov ni niti jih ne objavljajo. Treba je le, da človek malo potuje po tej deželi ali se sprehodi po ulicah angolskih mest, zlasti po vikendu, da spozna neveselo resnico.

Reporter angolskega mesečnika piše, da je velika večina vozil, poškodovanih v trčenjih, last države. Prav tu, pravi, pride do izraza Aristotelova misel v svoji »najbolj mračni« obliki. LR Angola je kupila zadnja leta več deset tisoč raznih modelov avtomobilov, tovornjakov in avtobusov, a jih je zaradi nemarnosti voznikov veliko že po kratkem času končalo na odpadu. Na velikih odlagališčih v Viani, industrijskem predmestju Luande, lahko vidimo poleg ostankov ameriških vozil še iz časov portugalskega kolonializma razbite alfete, brazilije (brazilski volkswagen), fiate, lade, marcedese in druge modele.

»Nekateri so skušali takšno uničevanje naših avtomobilov pojasniti z našo nerazvitostjo«, piše reporter, pripominja pa, da gre za nekaj drugega: ljudje nimajo nobenega čuta odgovornosti tako za državno premoženje kakor tudi za življenja sodržavljanov.

Zakaj v Angoli tako slabo vozijo? To je vprašanje, ki zahteva temeljitejši odgovor in ki bi moral nanj odgovoriti sami vozniki, inštruktorji in prometna policija.

Mnogi odgovorni ljudje bi stvar gotovo različno pojasnjevali in jo tudi tako ali drugače opravičevali. Dejstvo pa je, in v tem je bistvo, da prometne nesreče, ki se dogajajo širom po Angoli vsak dan, terjajo mnogo človeških življenj in pomenijo svojevrsten pritisk na državo. Če stvar globlje in objektivno razčlenimo, piše reporter, bomo nujno ugotovili, da ni naš sovražnik samo tisti, ki se z orožjem v roki bori proti nam ali seje med nas ideološki razdor, temveč tudi tisti posamezniki, ki uničujejo naše skupno premoženje ter neodgovorno ravnajo z državnimi sredstvi in gospodarskimi viri, s čimer sabotirajo prizadevnost drugih delavcev. Zakon o prometu je samo izraz strah zbujajočega števila prometnih nesreč, česar Angola doslej ni poznala. Večino nesreč na angolskih cestah in ulicah je pripisati malomarnosti, neodgovornosti, nedisciplini in slabi izurjenosti voznikov. Po nekaterih površnih ocenah na podlagi podatkov o zdravniški pomoči ponesrečencem je bilo v zadnjih štirih letih samo v Luandi več ko 10.000 prometnih nesreč. K takšnemu poraznemu stanju v prometu vsekakor prispeva svoje tudi to, da državljani ne poznajo prometnih predpisov. Splošno zmedo na ulicah je dostikrat pripisati tudi zelo slabemu stanju, v kakršnem so ceste, in pa temu, da marsikatere niso razsvetljene, niti glavne, kot na primer Bulvar 4. februar.

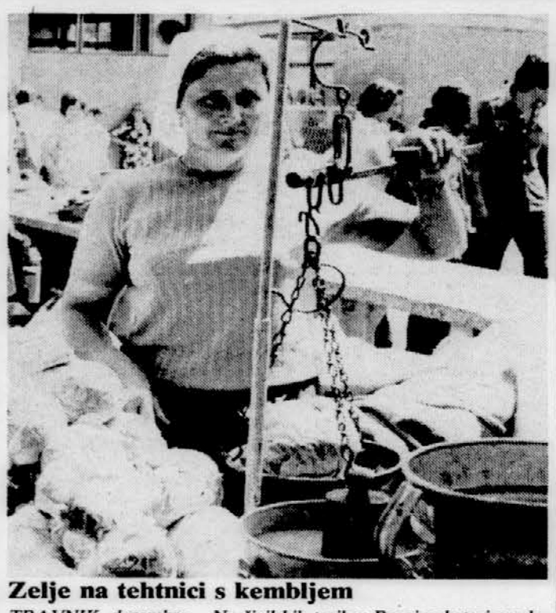
»Epidemijo« prometnih nesreč je deloma povzročilo tudi to, da doslej ni bilo nobenega zakonskega predpisa, ki bi zagotavljal spoštovanje prometnih predpisov in s tem tudi varovanje državnega premoženja in odgovorno ravnanje z njim.

Prvi angolski zakon o prometu ugotavlja v uvodnem delu med drugim, da je del prometnih nesreč pripisati dejstvu, da »vozniki pretirano uživajo alkohol ali mamila«. Zakon ima nedvomno humano naravo, saj je njegov namen prav ta, da se ugotove pravi vzroki posameznih nesreč. Zakon določa, da je voznik, ki vozi pod vplivom alkohola, mamila ali brez vozniškega dovoljenja in ki povzroči nesrečo, v kateri je po njegovi krvdi ena ali več oseb mrtvih, lahko kaznovan z dvema letoma do osem let zapora, avtomatično pa se zapor podaljša še za dve leti, če je nesrečo povzročil z vozilom, ki je last države.

NIKOLA VADJON

● Žeja hujša kot obup

Z nenavadno obljubo je londonska policija rešila 26-letnega Irca, ki je grozil s samomorom. Ko je fant zlezel na vogalu Hyde Parka na 30 metrov visoke zidarske odre in zagrozil, da bo skočil, se je enemu izmed poklicnih gasilcev utrnila posrečena misel: za vsako nadstropje, za katero se bo spustil niže, mu je obljubil vrček piva. Irec je sprejel ponudbo. Ko je prilezel pol nadstropij niže, so ga gasilci zgrabili in ga spravili na tla.

Zelje na tehtnici s kemblјem

TRAVNIK, decembra – Na živilskih trgih v Bosni nekateri prodajalci še vedno tehtajo blago na stari tehtnici, imenovani »kantar«. Za marsikaterega obiskovalca je to posebnost, kak zbiralec starin je pripravljen odriniti za takšno tehtnico nekaj stotakov. Na sliki: na travniškem trgu so tehtnice s kemblјem še vedno v rabi. (Foto: Zlatko Mišković)

Kitajci blizu milijarde

V novi kitajski kampanji za nižji prirastek ima idealna družina le enega otroka – Rehabilitacija starega univerzitetnega profesorja

OD DOPISNIKA TANJUGA

PEKING, decembra – Lani se je na Kitajskem rodilo 17 milijonov dojenčkov, od teh je imela tretjina že dva, tri ali več bratov in sester. Ta »tretjina« skrbi ne le kitajske demografe, temveč tudi politike, kajti pred kratkim so kot idealno kitajsko družino začeli razglašati družino s samo enim otrokom.

»Najbolje je imeti enega otroka, če imate dva, jih je že več, kot je treba, trije so preveč, štirje pa lahko že povzročijo gospodarske, družbene pa tudi politične posledice.« Demografska politika Kitajske, ki zdaj šteje 950 milijonov prebivalcev, je podrejena takšni logiki.

Prihodnje leto naj bi naravni prirastek v vsej državi dosegel le en odstotek, pet let kasneje pa 0,5 odstotka. Daljni cilj – za leto 2000 – se zdi neuresničljiv: naravni prirastek naj bi bil tedaj 0,0 odstotka. A tedaj bo Kitajska že imela 1,2 milijardi ljudi.

Največja provinca v ogromni kitajski državi je Szechwan s 100 milijoni prebivalcev. V tej provinci se je naravni prirastek že zmanjšal na en odstotek. Nekateri pravijo, da gre zasluga za to uvedbi električne napeljave v vaseh, a kajpada ne gre (le) za to. V Szechwanu so uvedli celo vrsto novih ukrepov, ki jih bodo skupaj z izkušnjami iz drugih delov Kitajske vključili v novi državni zakon o družini.

Če se bosta zakonca slovesno zavezala, da bosta imela le enega otroka, lahko računata s celo vrsto družbenih in gmotnih olajšav. Njun otrok bo imel prednost pri sprejemu v otroški vrtec, jasli, šolo, univerzo ali tovarno.

Dobila bosta poseben dodatek v znesku pet juanov, kaj je sedem odstotkov današnjega povprečnega osebnega dohodka. Tričlanska družina bo imela pravico do enake stanovanjske površine kot na primer družine, ki štejejo šest članov.

Starši, ki se bodo odločili samo za enega otroka, bodo dobili tudi družbeno priznanje – diplomo. V kitajskih podjetjih že visijo slike zakoncev, ki so podpisali takšen sporazum. Namesto slik udarnikov vas zdaj s tovariških zidov gledajo mladi zakonci.

Če bi se zakoncema zgodilo, da bi dobila drugega ali celo tretjega otroka, bi bila avtomatično ob vse olajšave, posebni dodatek pa bi morala vrniti.

Profesor pekinške univerze Ma Yinchu ima danes 98 let in je brez dvoma najstarejša rehabilitirana osebnost na Kitajskem. Svojčas so ga obtožili, da je neomaltuzijanec, ker je predlagal strogo nadzorovanje rojstev. Če bi Kitajci pred 20 leti prisluhnili staremu profesorju, namesto da so ga poslali na prevzgojo, bi Kitajska leta 1990 imela od 800 do 900 milijonov prebivalcev, se pravi 200 do 300 milijonov manj, kot napovedujejo zdaj.

Če bi Kitajska imela manj prebivalcev, bi vsekakor hitreje reševala svoje gospodarske probleme. Še pred 30 leti, ko je bila ustanovljena LR Kitajska, je tukaj živelo 540 milijonov ljudi. V 30 letih se je rodilo 600 milijonov Kitajcev.

ALEKSANDAR NOVAČIĆ

Proga Bajkal – Amur je gradbišče stoletja

Nova železnica na sovjetski vzhod bo zgrajena pozneje, kot so načrtovali, ker hkrati gradijo tudi gospodarsko zaledje in pristanišča

OD DOPISNIKA TANJUGA

MOSKVA, 13. decembra – Sovjetski železničarji so zadnja leta tarča kritik najvišjih funkcionarjev, to pa velja zlasti za »glavno smer« prevoza blaga: zahod-vzhod-zahod. Gre za prevoz čedalje obsežnejšega tovora z evropskega zahoda države do območja vzhodno od Urala in obal Tihega oceana ter obratno, kajti danes so v Sibiriji in na Daljnjem vzhodu poglavitni surovinski viri: nafta, premog, les, različne rude, itd.

Transsibirska železniška magistrala, zgrajena že v minulem stoletju, je dandanes vsekakor najbolj obremenjena proga v Sovjetski zvezi. Tovor, ki ga vlaki prepeljejo čez Ural v obeh smereh, se je v zadnjih nekaj letih podvojil, propustnost proge pa se skorajda ni spremenila. To za železničarje pomeni hudo obremenitev, hkrati pa povzroča velike zastoje in zamude pri dostavi blaga naročnikom. Akademik Agonbegjan, direktor inštituta za ekonomiko in industrijsko proizvodnjo sibirskega oddelka sovjetske akademije znanosti, je te dni v »Pravdi« izjavil, da je na lastne oči videl kupe lesa, ki na postaji Lesosibirsk že pet let čakajo, da jih bodo odpeljali.

Na minulem zasedanju vrhovnega sovjeta ZSSR in na novembrskem plenumu CK KPSZ so izrekli številne obtožbe proti organizaciji dela na železnici, a tudi na rovaš gospodarstvenikov. Poslanec Vaščenko je dejal, da zaradi slabe organizacije in neusklajenosti gospodarstva in železnice vsak tovorni vagon stoji na industrijskih tirih poldrugo uro dlje od predvidene norme, kar je po njegovem mnenju vzrok, da za prevoz tovora primanjkuje po več tisoč vagonov na dan.

Čeprav so zveznega ministra za železniški in cestni promet Pavlovskega grajali na minulih sestankih v Kremlju, je očitno, da so vzroki za neugodne ocene širši. Že pred dvema letoma sta CK KPSZ in sovjetska vlada sprejela poseben sklep o izboljšanju stanja na železnici v tekoči petletki, na minulem plenumu pa je Leonid Brežnjev poudaril, da tega sklepa niso uresničili. Krivdo pripisujejo tudi državnemu planu. Pravijo, da v njem niso dovolj upoštevali obsežnejših nalog prometa, ki so posledica pospešenega gospodarskega razvoja Sibirije in Daljnega vzhoda ter razvoja kooperacije in specializacije v gospodarstvu.

Kaže, da je to vplivalo tudi na zamude pri gradnji bajkalsko-amurske železniške magistrale, ki so jo proglasili za »gradbišče stoletja« in najpomembnejši objekt desete petletke (1976 do 1980). Trasa, ki se pri Irkutsku odcepi od transsibirske železniške magistrale in pelje na severovzhod proti Tihemu oceanu, je dolga več kot 3200 kilometrov. Gre za mogočen načrt velikanskega gospodarskega pomena, ki bo ne le prispeval k razvoju gospodarstva na vzhodu, temveč bo tudi povečal propustnost prog od Bajkala do Tihega oceana.

Zamuda pri gradnji bajkalsko-amurske proge

Progo so začeli graditi spomladi leta 1974, ko je v sibirsko tajgo prispela prva komsomolska delovna brigada. Načrtovali so, da jo bodo zgradili do konca leta 1982, kar je rekordno kratek rok, saj so dela ne le izredno obsežna, temveč tudi na moč zapletena. Največji del te proge pelje skozi divje predele vzhodne Sibirije in Daljnega vzhoda, kjer vlada večna zima, nato se prebija proga skozi bajkalsko gorovje (kjer seizmičnost dosega 6 do 10 stopenj po Mercallijevi lestvici) in prečka veliki reki Leno in Amur.

Položili so že okoli 1500 kilometrov tirov in opravili približno polovico zemeljskih del, kar pomeni, da bi do konca leta 1982 opravili drugo polovico dela. V treh letih bodo to seveda težko uredili. Rok bodo očitno morali premakniti in po sedanjih napovedih naj bi prvi vlak prispel po tej progi do obale Tihega oceana konec leta 1984. Tega sicer niso uradno sporočili. Agencija APN te dni v nekem komentarju ugotavlja, da bo minilo še pet let, preden bo promet stekel na vsej bajkalsko-amurski progi.

Kako pritegniti ljudi

Hkrati bo treba poskrbeti za gospodarski razvoj celotnega območja, skozi katero teče proga in ki obsega poldrugi milijon kvadratnih kilometrov. Brez takšnega gospodarskega zaledja proga ne bo mogla opraviti svoje vloge. Povrhu je treba najprej poskrbeti za infrastrukturo, ker sicer ne bo mogoče privabiti ljudi, da bi se naselili vzdolž proge, brez ljudi pa tudi proga ne bo zaživela. Poznavalci razmer so opozarjali tudi na dejstvo, da namenjajo več sredstev za razvoj proizvodnje zahodnosibirske nafte kot za bajkalsko-amursko progo.

Zdaj sta se strategija in taktika gospodarskega razvoja Sibirije in Daljnega vzhoda nekoliko spremenili v prid objektom, ki imajo trenutno prednostni pomen. Mednje vsekakor sodi graditev velikih pristanišč ob Tihem oceanu. Eno izmed teh je pristanišče Sovjetskaja Gavan, ki leži nasproti otoka Sahalin in bo zadnja postaja bajkalsko-amurske proge. Druga luka je Vastočnij blizu Vladivostoka. Vastočnij naj bi kaj kmalu postal največje sovjetsko pristanišče, v katerem naj bi natovorili in raztovorili 35 milijonov ton blaga na leto. Po vsem sodeč je graditev teh luk tudi pogoj, da bo bajkalsko-amurska proga kdaj segla do obal Tihega oceana.

SVETO MASLEŠA

25 let Tomaarice IZOROL® KOVINOPLASTIKA

EMONA MESNA INDUSTRIJA ZALOG

vabi k sodelovanju

VKV elektrikarja

za vzdrževanje strojev in naprav.

Delo je za določen čas, 4 ure dnevno. V poštev pridejo upokojenci. Nudimo dober zaslužek.

Ponudbe sprejema kadrovska služba DO EMONA MESNA INDUSTRIJA ZALOG,Agrokombinatska 194.

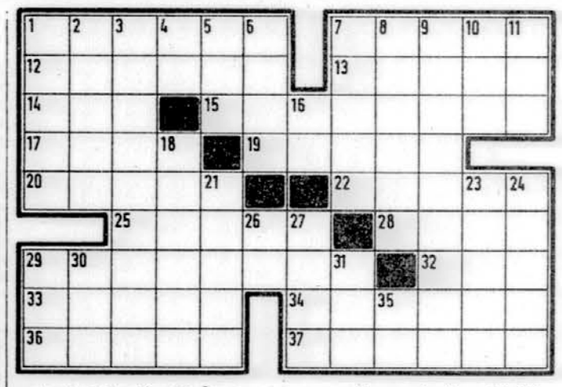
14-10413

Zgodovina olimpijskih iger (16)

Atene 1896 – Zmaga pastirja Spiridona

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. široka in plitva kuhinjska posoda, 7. gozdarski delavec, drvar, 12. naslov romana pisatelja Clauda Aneta, 13. enozložne besede brez poudarka, 14. del tedna, 15. slovenski ekonomist, ki je med drugim deloval v Evropski ekonomski komisiji ZN (Albin), 17. rojstni kraj Jugoslovanske ljudske armade, 19. nadzorniki javnih zgradb v starem Rimu, 20. gorski masiv v Sahari na ozemlju Nigra (Air), 22. aluminijeva rudnina z vodo in nekaj železa, 25. starogrška boginja prepira, 28. gladina, vršina, 29. male prenosne orgle brez pedala, 32. češki filmski režiser, ki je deloval tudi pri nas (František, »Vesna«), 33. nebeški sel v krščanstvu 34. dihalni organ, 36. nevihta, 37. najvišja turška gora.

NAVPIČNO: 1. mineral, ki se žgan uporablja kot mavec, 2. avstrijski književnik, kritik svojega časa (Karl, 1874–1936) 3. ameriški letalec, ki je kot prvi sam preletel Atlantik (Charles), 4. začetnici slovenskega zborovskega skladatelja, 5. spodnji del posode, 6. levi pritok Rena v Švici, 7. v Indiji spoštljivo ime za Evropejca, 8. pramera, vzorec mere, 9. rjavkast ptič pevec s stopničastim repom, 10. dalmatinsko žensko ime, 11. prelest, mik, 16. začetnici vodilnega predstavnika ameriškega naturalizma (»Sestra Carrie«), 18. nekdanji ameriški metalec diska, štirikratni olimpijski zmagovalec (Al), 21. vrsta afriške antilope, 23. kraška vrtača z rdečo plodno zemljo, 24. poljsko mesto glasbenih in popevkarskih festivalov, 26. začetnici slovenskega kiparja, avtorja spomenika revolucije v Ljubljani, 27. popularna Verdijeva opera, 29. okrasna ptica dvorišč, 30. množinski osebni zaimek, 31. kraj pri Domžalah s tovarno sanitetnega materiala, 35. medmet smeha.

ilustrirana mesečna revija ZDRAVJE telesa, duha in okolja

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. podgobje, 9. krom, 13. Asuncion, 14. Reka, 15. menuet, 16. inkaso, 18. Ast, 19. kavalir, 20. ulj, 22. brc, 23. Idi, 24. Kačanik, 27. lot, 29. aparat, 30. zalega, 33. nuna, 34. kreditor, 36. Ahil, 37. adiabata.

NAVPIČNO: 7. J(ohn) O(sborne), 17. N(azor) V(ladimir), 35. R(iko) D(ebenjak).

Howard Blum

TIRALICA

29. nadaljevanje

»Brž po rojstvu nekdanje Jugoslavije,« je rekel v saboru, »so se vsi sovražniki hrvatskega ljudstva – Židje, komunisti in prostozidarji – združili, da bi uničili hrvatsko ljudstvo in njegove nacionalne značilnosti.«

»V okviru nekdanje Jugoslavije so Židje pripravljali svetovno revolucijo... Židje, ena najnevarnejših svetovnih organizacij, so skušali uresničiti svetovno židovstvo... da bi si Židje lahko zagotovili popolno gospostvo nad vsem imetjem in vso oblastjo sveta. Za Žide so bila druga ljudstva samo sredstvo, ki ga je mogoče uporabiti za kovanje umazanih dobičkov ter zadoščanje njihovega nenasitnega in pogoltnega apetita po dominaciji.«

»Židje so hoteli doseči te cilje ne le s pomočjo židovstva kot takšnega, marveč tudi s pomočjo komunistov. Komunizem je otrok židovstva ter eden glavnih vzvodov svetovne hegemonije Židov.«

»S pomočjo raznih organizacij so žido–komunisti skušali izzvati razpadanje hrvatskega nacionalnega telesa, ubiti njegovo vero ter njegovo ljubezen do družine in domovine.«

»Hrvatsko ljudstvo, ki je postavilo Neodvisno državo Hrvatsko, ni imelo druge izbire, kot da se z nacionalnega telesa države znebi strupenih in nenasitnih zajedalcev, kakršni so Židje, komunisti in prostozidarji.«

Govor notranjega ministra Artukovića so prekinjali ploskanje in ovacije. Počakal je, da se je dvorana umirila, nato pa končal:

»Neodvisna ustaška Hrvatska je v silobranu proti tem strupenim in nenasitnim zajedalcem z odločno pestjo uredila domnevno židovsko vprašanje.«

Sabor je divje ploskal. Tedaj bi Artuković kaj lako verjel, da je za vedno konec njegovih let bega in izgnanstva v Italiji in Franciji. Tedaj, ko je poslušal ploskanje, ker je vodil internacijo trideset tisoč Židov, je bilo lahko verjeti, da bodo ustaši s svojim »glasom krvi« uredili vse bodoče probleme »z odločno pestjo«.

Artukovićev govor je bil v marsičem posledica drugega govora, izrečenega v parlamentu širinajst let prej, govora, Ki se je končal z umorom. V letu 1928, letu umora, je v parlament vladal liberalni, centralizirani federaciji. Po koncu prve svetovne vojne je prestolonaslednik Aleksandar Karadjordjević pridružil Srbiji Hrvatsko, Slovenijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino ter Črno goro ter iz njih naredil novo državo – Jugoslavijo. Zveza je bila krhka. Stoletij nacionalnih bojev in verskih antagonizmov ni bilo mogoče zbrisati z ustavnim dekretom.

Najhujše nasprotovanje takšni zvezi je prihajalo iz Hrvatske. Voditelji tega balkanskega naroda so se pogostoma vedli tako, kot da jim je več do uničenja Srbov kakor do integracije v centralizirano kraljevino. V dvajsetih letih sta Hrvatska ljudska kmečka stranka in Stranka prava dali Hrvatom nakakšno filozofsko razlago sovraštva do Srbov. Program Stranke prava je na kratko izrazil njen ustanovitelj Ante Starčević: Srbi in drugi nekatoličani so »rasa, ki je dobra edinole za klavnico«.

Leta in leta so takšna gesla nadomeščala programa. Toda obetala se je lepa prihodnost. Leta 1928 je srbski nacionalist Račić v beograjskem parlamentu ubil voditelja Hrvatske ljudske kmečke stranke Stjepana Radića.

Posledica tega umora je bila, da je Hrvatska dobila še eno tajno združenje več: Hrvatsko revolucionarno organizacijo. Kot nekatere druge hrvatske organizacije v prejšnjem stoletju in kasneje se je zavzemala za uničenje enotne, centralizirane kraljevine, nemesto katere naj bi ustanovili neodvisno hrvatsko državo, ki ne bi trpela nekatoličanov. V nasprotju z drugimi takšnimi organizacijami je nova, katere člani so se imenovali ustaši /uporniki/, izpolnila svoje krvave obljube. Ustaški vodja je bil »poglavnik« Ante Pavelić, ki je bil poprej v najrazličnejših skrajno desničarskih gibanjih. Pavelić je ustanovil gibanje, ki je bilo do skrajnosti sfanatizirano in ki se je izživljalo v misticizmu, hrvatskem nacionalizmu in katolicizmu.

Kdor je stopil med ustaše, se je moral takoj podrediti skrivnosti in oblasti. Ob sprejemu je moral priseči zvestobo pred križem, okrašenim z nožem in revolverjem.

»Prisegam pri vsemogočnem bogu in vsem kar mi je sveto, da se bom ravnal po ustaških načelih in se pokoraval predpisom ter brezpogojno izpolnjeval vse poglavnikove ukaze, da bom najstrože varoval vsako zaupano mi skrivnost in da nikdar ne bom ničesar izdal.

Prisegam, da se bom v ustaških vrstah boril za izbojevanje samostojne hrvatske države in da bom storil vse, kar mi ukaže poglavnik.

Če bom prelomil to prisego, naj me po ustaših pravilih doleti smrtna kazen.

Tako mi bog pomagaj. Amen.«

Treh simbolov – križa, noža in revolverja – si ustaši niso izbrali po naključju. Ustaški »glas krvi«, ki ga je Pavelič vsilil pristašem, naj bi postal nekaj religioznega. Pavelić je upal, da se moč hrvatskega katolicizma ne bo obrnila v kakšno pooitično gibanje. Zvestoba in prelivanje krvi, ki ju je obljubljal ustašem, naj bi postala sveta vojna, v kateri bi nastala hrvatska država, hkrati samostojna in katoliška. Doktor Mile Budak, ustaš, ki je pozneje postal prosvetni minister, je govoril: »Ustaško gibanje temelji na veri. Za manjšine imamo tri milijone krogel. Pobili bomo del Srbov. Drug del Srbov bomo deportirali, ostanek pa prisilili, da bo stopil v katoliško vero. Tako bo nova Hrvatska postala stoodstotno katoliška država...«

Ustaši še niso obstajali leto dni, ko je odvetnik Andrija Artuković, tedaj star devetindvajset let, prisegel na križ, nož in revolver. Bil je idealen rekrut za ustaše. Bil je stareši sin hrvatske kmečke družine iz Bosne in Hercegovine, vzgojen je bil v najstrožjem katolicizmu in bil je divji zagovornik hrvatske neodvisnosti. Ko je bil Artuković odvetnik v Gospiću, je aktivno deloval v raznih separatističnih strankah.

Toda šele med ustaši je Artuković dobil priložnost, da svoje politične in filozofske izkušnje spremeni v dejanja. Več kot desetletje se je totalno posvečal ustaški politiki, politiki terorja in nasilja. Artuković je sodeloval /ali jih vodil/ v kampanji izjalovljenih uporov in umorov, zaradi česar se je moral kot begunec potikati po Evropi. V tem času izgnanstva in nasilja je dozorela njegova krvava prihodnost. Ustaši, ki so bili teroristi, obenem pa nemočni izgnanci, so se tolažili samo s tem, da bo prihodnost njihova, da bo prihodnost takšna, v kateri bodo preživeli edinole katoliški in hrvatski ustaši.

Prvi koraki k uresničevanju takšne prihodnosti so bili storjeni, leta 1929, ko sta morala Artuković in Pavelić pobegniti iz Jugoslavije zaradi ognjevitih političnih razglasov. Nastanila sta se na Madžarskem, kjer sta tiskala ustaške liste, predvsem pa organizirala taborišča za urjenje vojakov, ki naj bi osvobodili Hrvatsko. Leta 1931 so Italiji odprli še več ustaških taborišč. Rekrute so učili, da je mogoče priti na oblast edinole z nasiljem.

Vendar se je nasilje v letu 1932 izjalovilo. Artuković je odvedel tolpo ustaških teroristov v Liko, kjer so vrgli bombe na policijsko postajo, kar naj bi bilo po njihovih željah znamenje za »spontan« upor. Upora ni bilo, bili so le mrtvi. Artuković je moral zbežati iz Hrvatske. Naslednji dve leti je živel v Angliji, Avstriji in Franciji, potem pa se je preselil v Italijo, kjer je v Bovignu vodil taborišče za urjenje ustašev.

V Bovignu so pripravili načrte za drzen umor, ki naj bi ustašem prinesel oblast na Hrvatskem. Umor se jim je posrečil, upi pa se jin niso izpolnili. Leta 1934, ko se je jugoslovanski kralj Aleksander v Marseillu srečal s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem, so ustaši napadli. Kralj in minister sta bila ubita. Toda za ustaše to ni bila zmaga. Tudi tokrat se ljudstvo ni spontano uprlo.

Pavelić in še neki drug ustaški voditelj sta bila v Jugoslaviji obsojena na smrt, vendar sta pobegnila v Italijo, kjer jima je Mussolini dal zatočišče. Artuković ni imel te sreče. Prijeli so ga v Franciji ter ga izročili Jugoslaviji. Leto dni je prečepel v beograjskem zaporu in čakal na proces. To je bil prvi Artukovićev proces in sodnik je izrekel enako sodbo kot številni drugi sodniki, ki so se v naslednjih štiridesetih letih morali ukvarjati z zadevo Artuković: obtožnica je bila silovita, vendar ni zadoščala za obsodbo.

Izpustili so ga in vrnil se je v Zagreb, kjer je doživel zmagovit sprejem. Toda Zagreb ni bil nič kaj prikladno mesto za slavne ustaške junake, kajti prevelika je bila nevarnost, da bi postali mrtvi junaki. Leta 1936 je Artuković spet zbežal na Madžarsko. Tam je ostal pet let in zapustil jo je le tedaj, ko je sodeloval na pogajanjih, ki so naposled pripeljala ustaše na oblast. Po letih gesel, nasilja in spodletelih uporov so ustaši spoznali, da jih na oblast lahko pripeljeta edinole Hitler in Tretji rajh.

Andrija Artuković je bil gost nemške vlade v berlinskem hotelu »Kaiserhof« v dneh, ko je vrhovno poveljstvo pripravljalo napad, ki naj bi po Hitlerjevem ukazu »vojaško in politično« uničil Jugoslavijo. Napad se je začel 6. aprila 1941 nekaj minut pred sedmo. Tistega jutra so letala Luftwaffe bombardirala Beograd, nemške čete pa so z italijanskimi, bolgarskimi in madžarskimi zavezniki prekoračile jugoslovanske meje. V štirih dneh so bili Nemci v Zagrebu, potem pa so prodirali proti jugu. Pavelić je iz Rima poslal navdušeno brzojavko Hitlerju:

»V trenutku, ko so slavne in nepremagljive nemške čete vstopile v mojo domovino, vam, führer, izražam svojo hvaležnost in predanost. Neodvisna Hrvatska bo povezala svojo prihodnost z Novim redom, ki ste ga vi, führer, ustvarili v Evropi z ducejem.«

Jugoslovanska vojska je kapitulirala 17. aprila 1941. Državo, ki je nastala v eni vojni, je uničila druga vojna.

Nacisti so razkosali deželo. Italijani so dobili največi del dalmatinske obale. Madžarska in Bolgarija sta dobili drugi del plena, Nemci pa so pod svojim nadzorstvom obdržali staro Srbijo.

KAM, KAKO IN KDAJ PO DOMOVINI IN PO SVETU

air tours yugoslavia

novoletno križarjenje po vzhodnem sredozemlju

prostih je še nekaj mest
21. 12.–5. 1. 1980
mogoč kredit

mesta evrope

pariz
z letalom 26. 12.
cena od 4390 din

praga
z letalom 25. 1.
cena od 3170 din

london
z letalom 22. 12. – vsako soboto
cena od 5350 din

apartmaji na snegu

cavalese – italija
od 1450 din
prosta so še mesta

sella nevea
gerlitzen
bag kleinkirchheim
cena v hotelih od 1590 din

2+1=2

posebna ponudba – apartmaji
tosca / marina
tenerife
20. 12.–27. 12.
Vplačajte za dve osebi – potovale bodo tri

palma de mallorca
18. 12. – 9 dni
cena od 3450 din

V Jugoslaviji nudimo mnogo novoletnih in smučarskih programov ter zimskih počitnic po ugodnih cenah

novo leto

crikvenica
novi vinodolski
adriar
rogaška slatina
portorož
rabac
medulin
od 1750 din

ATLAS

Prijave in informacije
ATLAS, Ljubljana, Titova 25 (v Kozolcu) tel. 320-852 in 327-792
ATLAS, Ljubljana (v NA-MI), tel. 21-333 in 21-435
ATLAS, Portorož, tel. (066) 73-264
ATLAS Bled, tel. (064) 77-251
ALPETOUR
Škofja Loka, Kranj, Radovljica, Bled
MTP Novo mesto, Novi trg 4, tel. (068) 22-455

Novoletno smučanje na Koroškem in v Italiji

Atlas sporoča, da ima še nekaj prostih mest za smučanje v Bodensdorfu ob Osojskem jezeru, ki bo od 28. decembra do 2. januarja. Prosti so predvsem še apartmaji v hotelu »K+B+M«. Cena štiriposteljnega apartmaja je 1.250 dinarjev na osebo, triposteljni apartma stane 1.650 dinarjev na osebo ter dvoposteljni 2.460 dinarjev na osebo. Apartmaji imajo kuhinje, v hotelu pa je tudi zaprt bazen. Isti apartmaji bodo smučarjem na voljo tudi med šolskimi počitnicami. Na novoletno smučanje v italijansko zimsko športno središče Panarotta vas vabi Putnik. Pripravil je petdnevni aranžma na osnovi polpenziona, v ceno 3.850 dinarjev pa je vključeno še silvestrovanje in karta za žičnice.

Novoletno križarjenje

Od 21. decembra do 5. januarja organizira Atlas Križarjenje po vzhodnem Sredozemlju. Njegova ladja Ambasador se bo ustavila v pristaniščih Grčije, Egipta, Izraela, Cipra in Turčije. V vsakem mestu postanka so organizirani izleti v notranjost dežel. Na vsem potovanju je predvidenih kar petnajst krajših izletov, za katere pa bo treba doplačati posebej. To novoletno križarjenje stane od 13.000 dinarjev naprej.

Silvestrovanje

Kompas vas za veselo praznovanje novega leta vabi v Medulin. Pripravil je šestdnevni paket na osnovi polnega penziona v hotelu Belvedere. V ceno 2.270 dinarjev je zajet avtobusni prevoz, šest polnih penzionov ter silvestrska večerja. Odhod bo 28. decembra. JAT je za novo leto pripravil posebni izlet v London in Windsor, ki bo trajal od 28. decembra do 4. januarja. Prav tako pa je še nekaj prostora za silvestrovanje, ki ga pripravlja JAT v Madridu od 28. decembra do 4. januarja. V ceno tega aranžmaja 5.930 dinarjev je vključeno tudi silvestrovanje. Odhodi z letalom so v obeh primerih iz Zagreba.
Inex je organiziral silvestrovanje v Riminiju, ki je združeno z ogledom žepne republike San Marino, Pesara, Urbina in Ravene. Program potovanja z avtobusom traja štiri dni, cena zanj pa je 3.250 dinarjev.
Prosta mesta za silvestrovanje ima tudi Centroturist. Pripravil je osem in devet dnevne aranžmaje za pričakovanje novega leta v Moskvi in Leningradu. Cena, v katero je vračunana silvestrska večerja ter na prvi dan novega leta vožnja z rusko trojko, znaša 5.990 dinarjev.

KOMPAS HOTELI

teden prekmurskih kolin

V KOMPAS HOTELU V LJUBLJANI,
MIKLOŠIČEVA 9
od 14. do 21. decembra letos.
S prekmurskimi kolinami: belo klobaso, kašnato klobaso, svinjsko pečenko, bujto repo in prekmursko gibanico vam bodo postregli v hotelski restavraciji po ceni 140. din, v bistroju Janez pa za 120. din.
Prekmurske kroline vam bo pripravljal priznani prekmurski gostilničar Viktor Šiftar.

Izletnik Celje

TOZD Turistična agencija CELJE, Stanetova 2, tel.: 228-41, 223-11

SILVESTROVANJE

PRAGA, 30. 12. – 4 dni

BUDIMPEŠTA, 31. 12. – 3 dni

SMUČANJE 1980
MONTE BONDONE (Italija), 26. 1. – 2. 2. 1980
HAUS IM ENNSTAL (Avstrija), 26. 1. – 2. 2. 1980
MARIA ALM (Avstrija), 26. 1.–2. 2. 1980

PRIJAVE in INFORMACIJE v vseh turističnih poslovalnicah IZLETNIKA

JAT AIR LIFT

Med številnimi izleti v okviru AIR LIFTA vam JAT priporoča izlet v Istanbul, ki se začne vsako nedeljo, vrnitev pa je naslednjo soboto. Cena izleta je 4.530 dinarjev, vanjo so vključeni polpenzioni, letalska vozovnica ter pester program izletov. Odhod je iz Ljubljane.
JAT organizira tudi osemdnevno potovanje na Kitajsko. Trenutno ima v programu štiri taka potovanja: od 6. do 15. januarja, nato od 13. do 22. in 20. do 29. januarja ter od 17. do 25. februarja. Na tem potovanju bodo udeleženci ostali tri dni v Pekingu, dva dni v Nankingu ter dva dni v Shanghaiu. Cena izleta je 21.295 dinarjev, odhod iz Ljubljane.
Prav tako iz Ljubljane so odhodi vsak teden na izlete v Grčijo, Sovjetsko zvezo, Egipt, Poljsko, Tunizijo in na Malto.

Izlet v Rio de Janeiro

Generalturist pripravlja štirinajstdnevni izlet v Brazilijo in Argentino. V Rio de Janeiru si bodo lahko udeleženci izleta ogledali znameniti karneval, nato pa se bodo ustavili v Buenos Airesu, Iguazu in Sao Paolu. Odhod bo 14. februarja, vendar sprejemajo prijave samo do 31. decembra, ker je treba pravočasno zagotoviti vize. Cena potovanja je 36.000 dinarjev.

Tri razstave v Parizu

Kompas pripravlja tridnevni izlet v Pariz, na katerem si boste lahko ogledali tri razstave: tisto, na kateri bo razstavljenih več kot osemsto Picassojevih del, Evropsko umetnost na španskem dvoru v 18. stoletju ter rusko zakladnico iz Kremlja. Cena izleta z letalom je 3.800 dinarjev, odhod bo 21. decembra iz Ljubljane.

Sejmi na tujem

Putnik vabi strokovnjake in druge na obisk treh sejmov. Za obisk mednarodnega sejma pohištva v Kölnu je več terminov, prosta mesta pa so le že za aranžmaje od 14. do 16. januarja, od 18. do 20. januarja ter od 16. do 20. januarja. V Kölnu bo tudi 10. jubilejni mednarodni sejem sladkarij. Na ta sejem lahko potujete z letalom ali vlakom, v obeh primerih traja izlet od 30. januarja do 2. februarja. Tretji sejem na katerega vas vabi Putnik, je v Parizu. Pravzaprav sta to dva sejma: francoski sejem pohištva in 15. mednarodni sejem svetil. Odhod na tridnevni izlet v Pariz bo 11. januarja.
Od 16. do 22. januarja bo v Münchnu 6. mednarodna razstava gradbenih materialov, gradbenih elementov ter obnove in modernizacije starih poslopij BAU '80. Kompas je za obisk te razstave pripravil tri in štiridnevno potovanje. Odhod na štiridnevno potovanje bo 15. januarja, cena zanj je 3.900 dinarjev, na tridnevno potovanje pa bosta dva odhoda: 18. in 20. januarja. Cena za tridnevni aranžma je 3.100 dinarjev. Prijave sprejemajo vse poslovalnice Kompasa do 5. januarja.
Na BAU '80 vas vabi tudi Globtour. Pripravil je tridnevni strokovni izlet z avtobusom (tudi Kompasovi izleti so z avtobusom) v času od 16. do 18. januarja, ki stane 2.970 dinarjev.

Visokogorsko smučanje in zimske počitnice

Za zimske počitnice je Viator pripravil tri aranžmaje za smučanji na Južnem Tirolskem v prijetni vasici Molini di Tures in Campo Tures. Prvi aranžma bo v času od 12. do 19. januarja, drugi od 19. do 26. januarja ter zadnji od 26. januarja do 2. februarja. Ker bodo Viatorjevi smučarji nastanjeni v treh hotelih se cene nekoliko razlikujejo. Najnižja cena je 4.170 dinarjev, za otroke do 10 let pa je smučanje se cenejše.
Globtour je pripravil osemdnevno visokogorsko smučanje na Komni. Predvidena sta dva odhoda: 22. marca in 5. aprila. Udeleženci morajo s seboj vzeti ustrezno opremo, ki je Globtour navaja v svojem programu. Ta namreč poleg smučanja in izletov predvideva še plezanje po gorah, za popestritev pa bodo organizirali razna predavanja o turnem smučanju in o gorah. Cena tega aranžmaja je 2.990 dinarjev. Prijave sprejemajo pri Globtouru najkasneje do 1. 3. oziroma do 15. 3. 1980.
Na sedemdnevni smučarski tečaj »SD Novinar« vabi Kompas. Tečaj bo organiziran dvakrat: od 13. do 20. in od 20. do 27. januarja in sicer na avstrijskem Koroškem v Visočici. Cena aranžmaja je 4.900 dinarjev, otroci imajo popust.

GENERALTURIST

SILVESTROVANJE OB JADRANSKI OBALI
ZIMSKE POČITNICE V POREČU
Hotel Parentium

SMUČANJE ZA ZIMSKE POČITNICE
odhodi: 12., 19., 26. januarja 1980
VAL GARDENA – S. CRISTINA, SELVA, PLAN DE GRALBA
VAL DI FIEMME – PREDAZZO SCHLADMING

KARNEVAL V RIO DE JANEIRU
odhod: 14. 2. 1980
RIO DE JANEIRO-BUENOS AIRES-IGUAZU
SAO PAULO
CENA: 36.000,00 DIN

PRIJAVE IN INFORMACIJE:
GENERALTURIST LJUBLJANA
Gosposvetska 7
61000 – LJUBLJANA
telefoni: 061-21-206, 23-275, 21-908.

dobrna

Za boljše in udobnejše počutje gostov – novi zdraviliški in hotelski objekt!

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

globtour

1. V januarju 1980 smo vam pripravili potovanje na strokovni namednarodni gradbeni sejem v MÜNCHEN – BAU 80 – od 16. 1. 80 do 18. 1. 1980.

2. Za ZIMSKE POČITNICE – 12., 19. in 26. januarja 1980 smo vam pripravili pestro izbiro v našem programu »ZIMA 79/80«:

– v domovini – Bled, Kranjska gora, Kalič, Luče

– v Avstriji – Reichenfels, Kliplitzhörl, Mokrine (Nassfeld), Lienz, St. Jakob, Weissbriach, Sillian, Peče, Bad Kleinkirchheim, Mautendorf.

– V Italiji – Kronplazt (Bruneck, Rasen, Reischach), Mülbach Gitschberg, San Giorgio, Andalo, dolina Fieme, San Martino di Castrozza (Passo Rolle).

– V sodelovanju s smučarskim klubo AKADEMIK smo vam pripravili smučanje v Bad Kleinkirchheimu. Prijavite se lahko pri smučarskem klubu AKADEMIK.

3. Za pomlad smo vam pripravili tudi VISOKOGORSKO SMUČANJE NA KOMNI – odhodi 22. 3. do 29. 3. 80 in 5. 4. do 12. 4. 80.

Informacije in prijave v posl. GLOBTOUR – Maksimarket, Trg revolucije 1, tel.: 24-097, 23-329, 24-155, ter v vseh ostalih poslovalnicah GLOBTOUR-a. RENT A CAR – tel.: 27-223.

ALPETOUR

NOVOLETNA SMUKA IN SILVESTROVANJE 26. 12. – 2. 1. 1980
ŠTRBSKE PLESO (Visoke Tatre-Češkoslovaška)

ZIMSKE POČITNICE – odhodi 12., 19., 26. 1. in 2. 2. 1980
MISURINA (Dolomiti-Italija)
SESTO/MOSO (Dolomiti-Italija)
ŠTRBSKE PLESO (Visoke Tatre-Češkoslovaška)
JASNA (Nizke Tatre-Češkolovaška)

Prijave in informacije v turističnih poslovalnicah ALPETOUR
Ljubljana, Šubičeva 1, tel. 20-188, 20-189
Škofja Loka, tel. 60-960, Kranj, tel. 21-022
Radovljica, tel. 75-189, Bled, tel. 77-575

SAP-VIATOR

TOZD Turizem in rent a car
Ljubljana, Trdinova 3. tel.: 316-871, 314-544, 310-933

ZIMSKE POČITNICE

MOLINI DI TURES (Južna Tirolska)
– smučarski paradiž za začetnike in izkušene,
odhodi 12. 1., 19. 1., 26. 1.
avtobusni prevoz, polni penzioni, tedenska smučarska karta

BLED – hotel PARK in GOLF
BOVEC – hotel KANIN
GOZD MARTULJEK – zasebne sobe

Tedenski smučarski tečaj v KRANJSKI GORI
14. 1. – 19. 1. in 21. 1. – 26. 1. 80
– avtobusni prevoz, enolončnica, 150 točk, smučarski tečaj

SAMO 1.640.- din

Prijave sprejemajo vse poslovalnice SAP-VIATOR in pooblaščene agencije

zaplešite v leto 1980 v zdravilišču rogaška slatina

Preživite novoletno noč na tradicionalno veder način v hotelih A, B in C kategorije v Zdravilišču Rogaška Slatina.

Novoletna svečana večerja z rezervacijo 600–800 din. Možnost prenočitve.

Štiridnevni aranžmaji – polni penzioni z novoletno večerjo 1.620–2.060 dinarjev.

Vse informacije na recepciji »Pošta«; telefon: (063) 811-414

KOMPAS JUGOSLAVIJA

Pariz – 3 dni, letalo, 21. 12.
TRI RAZSTAVE – PICASSO – EVROPSKA UMETNOST NA ŠPANSKEM DVORU v 18. stoletju – RUSKA ZAKLADNICA IZ KREMLJA
London – 3 dni, 21. 12.
Mehika in Jukatan – 11 dni, 24. 1. 1980
Sri Lanka–Indija–Nepal – 17 dni, 13. 1. 1980
New York – dni, 19. 1. 1980

Silvestrovanja:

Gradec – 3 dni, avtobus, 30. 12.
Medulin – 5 dni, 28. 12., avtobus
Sicilija–Catania – 3 dni, z »JANO« in »KOMPASOM, posebno letalo, 30. 12.
WEEKENDI V LONDONU – KOMPAS/JAT
ODHODI VSAK PETEK IN NEDELJO V DECEMBRU
IZREDNO UGODNA CENA!

ANGLEŠKI TEČAJI – vse leto

ANGLO CONTINENTAL GROUP – BOURNEMOUTH in LONDON
ANGLO WORLD EDUCATION – BOURNEMOUTH, OXFORD, CAMBRIDGE
REGENT SCHOOL – LONDON
LANGUAGE TUITION CENTRE – LONDON

ZIMSKE POČITNICE NA SNEGU IN SONCU – 1980

Passo Tonale: Hotel Savoya – 19. 1.,
Hotel Eden – 19. 1., 26. 1.
Hotel Vittoria – 19. 1.
Val di Fieme:
Cermis: Hotel Sporting Club – 19. 1., 26. 1.
Pampeago: Hotel Pampeago – 12.1.
Nevegal: Hotel Oliver – 12. 1., 26. 1.
Obertauern: Hotel Winter – 12. 1. 19. 1., 26. 1.
Courchevel: Hotel Courcheneige – 19. 1.
Avstrijska Koroška – Visoščica

STROKOVNA POTOVANJA:

BAU 80 – München – gradbena razstava – 4 dni, 15. 1., 3 dni, 18. 1. in 20. 1. 1980
Zamenjajte mraz in zimo za blago podnebje, renomirane hotele in pestro ponudbo, ki smo vam jo pripravili vzdolž Jadrana!
Tedenske aranžmaje vam nudimo že od 1.115. – din dalje!
Portorož, Poreč, Vrsar, Rovinj, Medulin, Opatija, Mali Lošinj, Rab, Stari Grad, Dubrovnik, Mlini-Igalo.
VSI PROGRAMI SO NA VOLJO V NAŠIH POSLOVALNICAH!

interexport LJUBLJANA
TOZD INEX POTOVALNA AGENCIJA TRAVEL AGENCY
(Tel. 312-995 in 327-947)

SILVESTROVANJE:

– GARDSKO JEZERO, 4 dni, odhod 30. 12. 79
– RIMINI, 4 dni, odhod 30. 12. 79

ZIMSKE POČITNICE:

– AVSTRIJA: Belo Jezero, odhod 13. 1., 20. 1., 27. 1., 3. 2. 1980 DORFGASTEIN, odhod 12. 1., 19. 1., 26. 1. 1980
– ITALIJA: SESTO-DOLOMITI, odhod 19. 1., 12. 1. 26. 1: 1980
– ČEŠKOSLOVAŠKA: Nova Lesna (VISOKE TATRE), odhod 11. 1. 1980
– LIECHTENSTEIN: MALBUN, odhod 12. 1., 19. 1., 26. 1., 02, 2. 1980 z vračunanim celodnevnim izletom v Zürich.
Prodajamo letalske vozovnice za INEXOVE in JATOVE domače proge.
V Tuniziji je tudi pozimi toplo – TEDENSKI PAKETI HAMMAMET in SOUSSE, odhodi vsak petek.

INEX Potovalna agencija Ljubljana

GENERALTURIST

KARNEVAL V RIO DE JANEIRU

RIO DE JANEIRO – Buenos Aires – IGUAZU SAO PAULO

ODHOD: 14. februarja 1980
CENA: 36.000,00 DIN
PRIJAVE DO 31. decembra 1979

GENERALTURIST LJUBLJANA, Gosposvetska 7, 61000 LJUBLJANA
telefoni: (61) 21-206, 23-275, 21-908

YUGOTOURS

Ljubljana, Titova 36/IX tel. 321-794; 321-795

MOSKVA
vikend 4 dni
11., 18., 25. januarja

PARIZ
3 dni,
18. in 25. januarja
3300 din

London
11., 18., 25. januarja
4.380 din
5 dni

MALLORCA

ZNIŽANE CENE
6. januar že od 2.980 din dalje
13. januar že od 3.300 din dalje
20. januar že od 3.800 din dalje

MALLORCA

FESTIVAL LJUBLJANA

Ponedeljek, 17. decembra, ob 20.15: Viteška dvorana Festivala **PHILIPPE BIANCONI, klavir, Francija** izven abonmaja. Vstopnice v prodaji od 11. do 13. in od 18. do 19. ure pri blagajni Festivala.

GLEDALIŠČA

DRAMA SNG
Petek, 14. decembra, ob 19.30 – **Abonma H in izven.** – F. Kozak: PROFESOR KLEPEC (komedija). Vstopnice so tudi v prodaji.
Sobota, 15. decembra, ob 19. uri – **Delno zaključena predstava za Litostroj in izven.**
F. Kozak: PROFESOR KLEPEC (komedija). Vstopnice so tudi v prodaji.

LEVI ODER DRAME SNG (vhod pod arkadami v Gradišču)
Petek, 14. decembra, ob 19.30 – **Gostovanje v Hrastniku.** – F. X. Kroetz: ODSTREL.
Nedelja, 16. decembra, ob 20. uri – **Izven abonmaja.** – S. Mrožek: TANGO. Javna diplomska predstava študentov AGRFT – najboljša predstava v celoti na letošnjem Borštnikovem srečanju. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami (tel. 20-171).

MALA DRAMA SNG (vhod iz Igriške ulice)
Petek, 14. decembra, ob 20. uri – **Izven abonmaja.** J. Racine: BRITANIK. Projekt ODZSMS na Akademiji za gledališče, radio, film in televizija. Vstopnice so v prodaji pri blagajni v Drami (tel. 20-171).

OPERA IN BALET SNG LJUBLJANA
Petek, 14. dec., ob 15.30 – J. Gotovac: ERO Z ONEGA SVETA. Zaključena za razne šole.
Sobota, 15. dec.: ni predstave
Nedelja, 16. dec.: ni predstave
Ljubiteljem operne umetnosti sporočamo, da bo v torek, 18. 12. 1979 gostovala priznana umetnica iz ZSSR NINEL TKAČENKO. Predstavila se bo v vlogi Leonore v Verdijevi operi TRUBADUR.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO GLEDALIŠKA PASAŽA
Petek, 14. dec., ob 19.30 : M. Kmecl. FRIDERIK Z VERONIKO. Za abonma RED H
Sobota, 15. dec., ob 19.30 : I. Brešan: SMRT PREDSEDNIKA HIŠNEGA SVETA. Abonma KOL D
Nedelja, 16. dec., ob 10.30 : VAŠA MATINEJA – ZKPO: SLIKE SEDANJOSTI. Srečanje s studijem za svobodni ples. Za izven
Ponedeljek, 17. dec., ob 19.30 : J. P Sartre: FRIDERIK Z VERONIKO. Za abonma KOL K
ob 19.30 : I. Brešan: SMRT PREDSEDNIKA HIŠNEGA SVETA. Gostovanje v KOČEVJU
Torek, 18. dec., ob 19.30 : I. Brešan: SMRT PREDSEDNIKA HIŠNEGA SVETA. Zaključeno za učence Slovenija ceste in Tehnike

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Petek, 14. decembra, ob 12. in 14. uri: Svetlana Makarovič, SEN ZELENJAVNE NOČI. Gostovanje v Ljutomeru (enainsedemdesetič, dvainsedemdesetič)

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Krekov trg 2
Petek, 14. decembra, ob 19.30: M. Pucova: SVET BREZ SOVRAŠTVA, drama. PREMIERA. Abonma red PREMIERSKI in IZVEN.
Uprizoritev je namenjena počastitvi 60. obletnice KPJ.
Dramo so pripravili: režiser Lojze Gerden, scenograf in kostumograf Marjetka Cvetko, dramaturg Mojca Kreftova, glasbena oprema Olga Ježeva. Nastopajo: Dea Baričević, Alenka Kolšek, Jadranka Lušrek, Ida Marinčič, Jože Pavšič, Ančka Šinkovec, Taja Vetrovec in Dana Zver.
Sobota, 15. decembra, ob 16.: M. Pucova: SVET BREZ SOVRAŠTVA, drama. Abonma red K. in IZVEN.
Ob 19.30: M. Pucova: SVET BREZ SOVRAŠTVA, drama. Abonma red C in IZVEN.
Ob 10.: J. Vandot-M. Stante: KEKEC IN MOJCA, mladinska igra s petjem. Gostovanje v Trebnjem.
Ob 16.: J. Vandot-M. Stante: KEKEC in MOJCA, mladinska igra s petjem. Gostovanje v Mirni na Dolenjskem.
Nedelja, 16. decembra, ob 16.: M. Pucova: SVET BREZ SOVRAŠTVA, drama. Abonma red NEDELJSKI POPOLDANSKI IN IZVEN.
Ob 13.30 in 16.: J. Vandot.-M. Stante: KEKEC IN MOJCA, mladinska igra s petjem. Gostovanje v Litiji.
Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 16. do 18. ure, na dan predstave pa dve uri pred pričetkom predstave.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
ROČNE LUTKE NA GOSTOVANJU
Petek, 14. decembra, Jir. i Streda: PRAVLJIČARJEVE PRAVLJICE – ob 11. uri, 14.30 in ob 16. uri gostovanje v OŠ DOBROVO v Goriških brdih.

ROČNE LUTKE DOM SVOBODE KS Zgornja Šiška Vodnikova c. 141
Sobota, 15. decembra, ob 10. uri: M. Loboda: POD TO GORO ZELENO – za izven. Obisk priporočamo otrokom od 4. leta starosti naprej.

MARIONETE, Levstikov trg 2
Sobota, 15. decembra, ob 10. in 15. uri: Munro Leaf-Milan Dekleva: BIKEC FERDINAND – zadnji letošnji »izven« predstavi in ju priporočamo otrokom od 4. leta starosti naprej.

LUTKOVNI KOLEDAR 1980
Otroci so naše največje bogastvo in v mednarodnem letu otroka smo se še posebej poskušali truditi zanje. Lutkovno gledališče Ljubljana si je v tem letu prizadevalo, da končno preskrbi streho za lutke in njihove mlade gledalce.
Mednarodno leto otroka se izteka, novega doma za lutke pa še vedno ni, čeprav so priskočile na pomoč tudi nekatere delovne organizacije.
Sporočamo vsem, ki bi želeli pomagati Lutkovnemu gledališču Ljubljana pri gradnji novega doma, da lahko to storе z nakupom koledarja, ki vsebuje fotografije junakov lutkovnih iger in je posvečen vsem otrokom sveta.
Koledar lahko kupite v upravi gledališča v Ljubljani, Gosposka 3.
Prodaja vstopnic za vse tri jutrišnje sobotne izven predstave v obeh gledališčih je uro pred pričetkom vsake predstave pri blagajni gledališča, kjer bo predstava.
Rezervacije vstopnic so danes in jutri od 8. do 12. ure po tel. štev. 20-475 ali 27-414.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Petek, 14. decembra ob 15. uri: T. Čufar: ŠČURKI – za študente ob 15-letnici študentskih domov
ob 17. uri: URA GRIMMOVIH PRAVLJIC – na malem odru za IZVEN Nastopa Breda Puglјeva
ob 20. uri: H. D. Grabbe: DON JUAN IN FAUST – red petek in izven
20. uri: M. Kmecl: INTERVJU – na malem odru za IZVEN.

slovensko ljudsko gledališče celje

Petek, 14. decembra, ob 19.30: Ivan Cankar: LEPA VIDA. Gostovanje v Velenju.
Sobota, 15. decembra, ob 16.: A. T. Linhart – Andrej Inkret: PLAY LINHART 1780–1789. 4. ŠOLSKI ABONMA.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA
Petek, 14. decembra: J. Snoj-E. Aberšek AVTOMOTO MRAVLJE predstave za OŠ Šempeter, ob 9., 11. in 15., in sicer v kinodvorani v Šempetru Henrik Ibsen NORA predstava bo za red S petek B, ob 20. uri
Gostovanje Lutkovnega gledališča iz Ljubljane s predstavo PRAVLJIČAR ob 11. in 16. uri za OŠ Dobrovo v Brdih.

AMATERSKO GLEDALIŠČE »TONE ČUFAR« JESENICE
PETEK, 14. dec., ob 19.30: Leslie Stevens: ZAKONSKI VRTILJAK, komedija – gostovanje v Festivalni dvorani na Bledu.

KONCERT

Drevi bo ob 20.15 **3. koncert modrega abonmaja Slovenske filharmonije.** Orkester SF bo pod vodstvom **Uroša Lajovica** izvedel Beethovnov Violinski koncert v D-duru in Mahlerjevo 1. simfonijo v D-duru. Namestō Leonida Kogana, ki ga je Goskoncert nepričakovano odpovedal, bo solist madžarski violinist **Denes Kovacz.**

V ponedeljek, 17. t. m. gostuje v Slovenski filharmoniji izven abonmaja **Državni komorni orkester Pardubice.** Pod vodstvom **Liborja Hlavačka** in s solistom **Ladislavom Navratilom** bo izvedel Janačkovo Suito za godala, Mozartov Violinski koncert v A-duru in Prokofjevo Klasično simfonijo. Vstopnice so na voljo vsak dan pri blagajni SF, abonenti imajo pri nabavi 50 % popusta.

KINO

SPORED ZA PETEK
KINOTEKA, Miklošičeva c. 28
franc. barvni film »GIGI«. Režija: Vincente Minnelli: Glav. vl.: Leslie Caron, Louis Jourdan, Maurice Chevalier, Eva Gabor. Predstavi ob 16. in 18. uri.
Jubilejni program: Večer kratkih filmov BRIGHTONSKE ŠOLE. Predstava ob 20. uri.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
KINO UNION: PREMIERA – ameriški barvni film, komedija z glasbo in petjem »AVTOPRALNICA« (Car Wash). Prod.: CIC-Universal, 1976. Prikazan na FEST 1978. Prva nagrada za glasbo, »Zlata palma« Cannes 1977. Kamera: Frank Stanley. Glasba: Norman Whitfield. Scenarij: Joel Schumacher. Režiser: Michael Schultz. V glavnih vlogah: Franklyn Ajaye, Sully Boyar, Richard Brestoff, George Carlin, Prof Irwin Corey in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 15., 17. in 19. uri.
Ob 21. uri PREDPREMIERA italijanskega barvnega CS filma, westernkomedije »IMENUJEM SE NOBODY« (My Name is Nobody), angleška jezikovna inačica. Glasba: Ennio Morricone. Scenarij: po ideji Sergia Leoneja Ernesto Castaldi. Režiser: Tonino Valeri. Glavna vloga: Terence Hill. Ostale vloge: Henry Fonda, Jean Martin, Carla Mancini in drugi.
(Naslednja premiera: ameriški znanstveno-fantastični film »Galaktika – vesoljska križarka«)
KINO KOMUNA: ob 15., 17. in 19. uri italijanski barvni VV film »POSEBEN DAN« (Una giornata particolare). Prod.: Ponti-Canafox, Montreal, 1977. Prikazan na FEST 78! Scenarij: Ruggero Maccari. Režija: Ettore Scola. Glavni vlogi: Sophia Loren in Marcello Mastroiani. Ostale vloge: John Vernon, Francoise Berd in drugi. Brez predfilma! Zadnjikrat!
Ob 21. uri domači barvni WS film, drama »JOVANA LUKINA«. Prod.: Avala film, 1979. Kamera: Savo Jovanović – Milivoje Životić – Veljko Otašević. Glasba: Bora Tamindžić. Scenarij in režija: Živko Nikolić. Glav. vl.: Merima Isaković, Boban Petrović, Neda Spasojević in drugi.
Ob 10. uri MATINEJA ameriškega barvnega Westerna »ZADNJI STREL« (The Shootis) Dona Siegela. Zadnji film igralca Johna Wayna. Zadnjikrat!
KINO TRIGLAV: Gian-Maria Volonte v italijanski barvni VV kriminalki »STRAH ME JE« (Io ho paura). Scenarij in režija: Damiano Damiani. Igrajo še: Erland Josephson, Mario Adorf in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
(Od ponedeljka, 17. t. m. bo na sporedu kratka revija treh filmov o Jamesu Bondu, in sicer »Vohun, ki me je ljubil«, »Mož z zlato pištolo« ter »Goldfinger«)
KINO VIČ: filmski dogodek, ki ga ne kaže prezreti – domači barvni WS film, fantastična legenda »MOŽ, KI GA JE TREBA UBITI«. Prod.: Jadran film, 1979. Kamera: Branko Ivatović. Glasba: Jože Privšek. Scenarij in režija: Veljko Bulajić (dobitnik »Bronaste Arene« za režijo). Glavne vloge: Zvonimir Črnko, Vladimir Popović, Charles Millot, Tanja Bošković in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Film ni primeren za otroke!
KINO ŠIŠKA: ameriški barvni film, krimi-drama »PAUL CURSEY NE OPROSTI« (Death Wish). Prod.: Warner bross, 1978. Scenarij: Wendell Mayes. Režiser: Michae Winner. V glavnih vlogah: CHARLES BRONSON, Vincent Gardenie, Steven Keats in drugi. Filmske novice št. 49. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma!
KINO SLOGA: italijanski barvni erotični film »ŠKANDAL« (Scandalo). Scenarij in režija: Salvatore Samperi. Glavne vloge: Franco Nero, Lisa Gastoni, Raymon Pellegrin in drugi Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda filma!
OTROŠKI KINO MOJCA: ameriško-sovjetska filmska pravljica »MODRA PTICA«. predstavi ob 15.30 in 17.15. Zadnjikrat!
Vstopnice prodajamo uro pred začetkom predstav!
KINO KRIŽANKE: ameriški barvni risani filmi »TOM IN JERRY – NAJLJUBŠA SOVRAŽNIKA«, ob 18. uri. Proizvodnja: M. G. M. Režija: Joseph Barberra in William Hanna.
Ameriški barvni film »DRUŽINSKA ZAROTA«, ob 20. uri. Režija: Alfred Hitchcock. Igrajo: Karren Black, Bruce Dern, Barbara Harris, Ed Lautner. Film prikazan na Fest-u 1977 leta.
Prodaja vstopnic uro pred predstavo.
KINO »CANKARJEV DOM«, VRHNIKA: jug. barv.VV film »ZADNJI PODVIG DIVERZANTA OBLAKA«, za Filmsko gledališče, ob 20. uri.
KINO »CENTER«, KRANJ: amer. barv. fant. film »TEMNA ZVEZDA«, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: John Carpenter.
KINO »STORŽIČ«, KRANJ: franc. barv. erotični film »MADAME CLAUDE«, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: Just Jaeckin (avtor Emmanuele). Igrajo: Fabijan Francoise, Dayle Hoddon, Klaus Kinski. Otrokom ne dovolimo ogleda filma!
KINO TRŽIČ: danes zaprto.
KINO »DOM«, KAMNIK: danes zaprto.
KINO »RADIO«, JESENICE: švedski barvni film »JESENSKA SONATA«, ob 17. in 19. uri
KINO »PLAVŽ«, JESENICE: hongkon. barvni film »NA ZMAJEVI POTI«, ob 18. in 20. uri.
KINO »DELAVSKI DOM«, TRBOVLJE: hong. barv. CS film »VELIKI GOSPODAR«, ob 17. uri.
Amer. barv. CS film »DVA SUPER POLICAJA«, ob 19. uri.
KINO »SVOBODA«, TRBOVLJE II: francoski film »PODIVJANA OVCA«, ob 17. in 19. uri.
KINO »SORA«, ŠKOFJA LOKA: italijanski vojni film »BITKA ZA MARET« ob 18. in 20. uri.
KINO »KRKA«, NOVO MESTO: italijanski barvni film »NORI SEKS« ob 17. in 19. uri. Film mladini ni primeren.
KINO »DELAVSKI DOM«, ZAGORJE OB SAVI: italijanski barvni CS pustolovski film, »GNEČA V HONGKONGU«, ob 17. in 19. uri.
KINO BREŽICE: zahodnonemški barvni film » OLD SHATERHAND«, ob 20. uri.
KINO SEVNICA: japonski barvni film »BOMBA V SUPER EXPRESU«, ob 19. uri.
KINO RADOVLJICA: ameriški barvni film »SLADKA MALA«, ob 20. uri.
KINO BLED: francosko-kanadski barvni film »KRVNI SORODNIKI«, ob 20. uri.
KINO ROGAŠKA SLATINA: italijanska barvna komedija »TUDI ANGELI IMAJO RADI FIŽOL«, ob 17. in 19.30.
KINO »PARK«, MURSKA SOBOTA: ameriški barvni CS film »TOBOGAN SMRTI«, ob 18. uri.
Italijanski barvni CS film »SESTRIČNA«, ob 20. uri. Ogled filma mladini do 16. leta ni dovoljen.
KINO »SOČA«, NOVA GORICA: amer. film »IZKUŠNJE PRVE LJUBEZNI«, ob 18. in 20. uri.
KINO »SVOBODA«, ŠEMPETER PRI GORICI: jap. film »LJUBEZENSKA ROMANCA«, ob 18. in 20. uri.
KINO ČRNOMELJ: hongkonški karate film »TIGROVA VRNITEV«, ob 20. uri.
Ob 17. uri amer. vestern »BUFFALO BILL«.

KINO MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE: ob 15. uri ameriški barvni krimin. film PASJE POPOLDNE. Režiser: Sidney Lumet. V glavnih vlogah: Al Pacino, John Cazale, Sully Boyar
FILMSKA SCENA. Ob 17.45 in 20. uri ameriška barvna drama REŠITE TIGRA.
KINO UNION: PREDSTAV NE BO!
KINO PARTIZAN: ob 10. uri japon. barvni kinemask. zgodov. spektakel SOGUNOVI SAMURAJI. Režiser: Kinji Fukasaku. V glavnih vlogah: Sonny Chiba, Toshiro Mifune, Tetsuro Tanba.
Ob 15.30, 17.45 in 20. uri italij. barvna vestern komedija ČIPOLA KOLT. Režiser: Enzo Castellari. V glavnih vlogah: Franco Nero, Sterli Hayden, Martin Balsam.
KINO UDARNIK: ob 15.30, 17.45 in 20. uri nemški barvni erotični film RESNIČNE ZGODBE (II. del). Režiser: Ernst Hoffbauer. Igrajo: fantje, dekleta, njihovi starši, učitelji in drugi. Mladini do dopolnjenega 15. leta ogleda filma ne dovolimo.
V soboto, dne 15. dec. 1979 bo ob 10. uri matinеja v KINU PARTIZAN z italij. barvno vestern komedijo ČIPOLA KOLT, ob 22. uri pa predpremiera v KINU UDARNIK s hongkonškim barvnim akcijskim filmom KUNG FU – BORCI ZA SVOBODO.

RADIO MARIBOR

7.30 Danes za vas; 8.00 Poročila; 8.05 Zabavna glasba, vmes obvestila in EP; 8.35 Mariborski brus; 13.20 Zabavna glasba in EP; 13.30 Za danes in jutri; 14.00 Novice; 14.05 Zabavna glasba; 14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku; 14.15 Obvestila, zabavna glasba in EPP; 14.30 Želeli ste – poslušajte; 15.30 Prijetno popoldne vam želijo; 16.00 Dnevnik; 16.20 Obvestila; 16.30 Na tekočem traku iz studia 3; 17.00 Reportaža; 17.15 Takšen je bil rock; 18.00 Vedno lepe melodije; 18.30 Folklora jugoslovanskih narodov

KRZNARSTVO FRANCETIČ
PRVOVRSTNA KRZNA TOVARNIŠKE CENE
ulica s spiridione 2/c
TRST
tel 040/64910

OBVESTILA

OBVESTILO TELEFONSKIM NAROČNIKOM
Obveščamo, da bomo v dneh od 14. do 16. decembra t. l. izvajali nujna rekonstrukcijska dela na vozliščnem telefonskem območju Vrhnika. Zato bo v teh dneh moten in prekinjan telefonski promet s telefonskima centralama Rovte in Hotedršica.
PODJETJE ZA PTT PROMET LJUBLJANA
14-10406-0

CENJENE POSLOVNE PARTNERJE OBVEŠČAMO, DA ZARADI LETNEGA POPISA BLAGA NE BODO POSLOVALE NAŠE POSLOVNE ENOTE IN SKLADIŠČE OD 28. DO 31. 12. 1979.
JEKLOTEHNA, TOZD ELEKTRO, Maribor, Cankarjeva 10.
14-10450

Uprava GR vabi na veliko silvestrovanje v prostore GR Ljubljana. V najdaljši noči vas bodo zabavali: Nela Eržišnik, Jaka Šraufenciger, Elda Viler, ženski show balet **»Filipinos«**, ansambel Vili Petrič z Majdo Renko ter plesni ansambel Arka – 5 iz Varšave. Bogat silvestrski menu je pripravila restavracija Turist. Rezervacije in prodaja vstopnic na recepciji Gospodarskega razstavišča Ljubljana. Informacije po tel. 311-324 in 311-022 interna 227. 14-10452

PLESNA ŠOLA KAZINA

PLESNA ŠOLA KAZINA
na Trgu osvoboditve 1 (tel 21055) vpisuje vsak dan od 11.–13. in od 18.–19. v plesne tečaje:
Začetni: sobota, 22. 12. ob 16. in v petek, 28. 12. ob 17,45; **nadaljevalni:** torek, 25. 12. ob 17,30; **izpopolnjevalni:** nedelja, 16. 12. ob 18.; **višji:** nedelja, 16. 12. ob 20.; **disco I:** sobota, 22. 12. ob 18.; **disco II:** sobota, 22. 12. ob 19.30.
12-10377-0

zavod tivoli

REKREACIJSKO DRSANJE
je v torek ob 20.00 , v sredo ob 10., 21., v četrtek ob 20., v petek ob 21., v soboto in nedeljo ob 10., 14. in 20. uri.

CENTRALNO KOPALIŠČE TIVOLI
ponedeljek, torek, sreda in petek ob 16. in 20. uri. Torek in četrtek tudi ob 10.30. Obvezne plavalne kape.
Rekreacija odpade v celoti v soboto, 15. 12. zaradi super finalne tekme v vaterpolu. V nedeljo bo normalna rekreacija.

ČUK KLUB
je odprt vsak dan, razen torka od 20.30 do 02.30.

sopotekа SUPER

je odprta vsak dan, razen ponedeljka od 20. do enih, ob sobotah tudi od 15.30 do 19. ure. Ob torkih in sobotah je na sporedu disco glasba, ob četrtkih stara glasba, ob sredah, petkih in nedeljah ROCK, BLUES, COUNTRY, NOVI VAL, HARD ROCK...

RESTAVRACIJA SULC
je odprta vsak dan od 10. do 22. ure.

SILVESTROVANJE
bo v ČUK KLUBU. Informacije in rezervacije na 315-522 (85).

NOVOLETNE PRIREDITVE V HALI TIVOLI
Petek 21. XII. ob 19. uri »Festival magije«, sobota 22. XII. ob 20 . uri David Bromberg Band, nedelja 23. XII. Folklora iz Peruja. Za vse prireditve je predprodaja vstopnic pri Globtour – Maximarket. Cena vstopnic je enotna (100.-). Sindikati imajo 10 % popusta.

Diskoteka CLUB »LEV« vsak dan, razen ponedeljek in torek od 21. do 1.30. V četrtek imajo dekleta prost vstop.
V nedeljo od 19. do 23.30.
14. 10453-0

PREDAVANJA

Društvo za pomoč duševno prizadetim vabi člane in prijatelje na predavanje prof. Toličič Slavice: »Naša skrb za otrokovo duševno zdravje«. Predavanje bo v petek, 14. 12. ob 17. uri v prostorih OZD COMMERCE – Einspielerjeva 6/VI.
14-10428-P

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA
1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle nepreknjeno v Urgentnem bolku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti – ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih zdrvstvenega doma Ljubljana
– ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – Pediatrične klinike – Vrazov trg 1, tel.: 310-246.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel.: 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotovljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 323-060.
3. Prebivalci občine Grosuplje–Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po tel. št. 94.
4. Nočna nedeljska služba in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti Nebotičnik, Kidričeva 1, soba št. 7/II. Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

MARIBOR
ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 26-568
V mestu dr. Borut Hajnrih, okoliška dežurna služba: dr. Kruno Šalinovič in dr. Branko Ješovnik, ambulantna dežurna služba: dr. Leandra Vokač, pediatrična dežurna služba: dr. Marjeta Korbar.

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA
Lekarna Tabor, Trubarjeva 78

MARIBOR
Studenci, Gorkega 18

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

neuradno poročilo o žrebanju sreč 50. kola z dne 13. 12. 1979

srečke s končnicami	so zadele din
0	20
143900	10.020
374780	10.020
543100	10.020
51	50
22491	5.000
64101	1.000
92	40
302	80
852	100
942	80
6352	500
7252	400
14162	1.000
46922	1.000
53192	1.040
54502	2.000
127972	50.000
334872	10.000
33	70
53	30
93	30
663	80
63243	1.000
77923	5.000
388593	10.030
455473	10.000
509563	10.000
44	40
54	50
904	200
19624	2.000
37524	1.000
52594	1.000
78844	1.040
05	50
35	30
01495	1.000
245205	10.050
484115	10.000
36	30
30156	2.000
027496	10.000
315836	10.030
385966	10.000
57	30
297	100
0547	400
6097	500
37007	1.000
087417	10.000
517277	500.000
18	30
38	40
48	40
49958	1.000
63598	1.000
74688	2.000
98718	1.030
547498	10.000
577558	10.000
580308	10.000
9	20
05629	1.020
17999	5.020
28459	1.020
119849	10.020

V LJUBLJANI JE ZADELA 50.000 din srečka številka 127972

LOTO

LOTERIJSKI ZAVOD SLOVENIJE LJUBLJANA
50. kolo LOTA 11. 12. 1979
Štev. 18/50
Izžrebane so: 20, 25, 29, 30, 31 in dodatna 23
Začasna vrednost **PETERKE** 312.404,50 din
Končna vrednost **ČETVERKE** 2.393,50 din
Končna vrednost **TROJKE** 72,90 din
Večji dobitki v Sloveniji:
PETERKE
Radovljica – 1
98 S 063840 1×5, 20×4, 60×3
ČETVERKE
Ljubljana – 11
1 T 008788 – 2
1 A 287344-2 1×4, 1×3
1 S 032546 1×4, 1×3
1 S 648562 2×4, 4×3
5 J 674617-2 3×4, 12×3
12 S 987249 2×4, 4×3
14 T 285971-2
Celje – 2
33 S 985277 2×4, 4×3
Domžale - 2
40 A 147275-2
142 A 148036 – 2
Hrastnik – 2
44 K 469083 – 2
44 649916 – 2
II. Bistrica – 1
47 E 565916 – 4
Izola – 1
48 T 608587 – 2
Jesenice – 3
30 S 975138 3×4, 12×3
Koper – 2
56 J 647551-2
56 J 647561 – 2
Maribor – 5
70 505367 – 2
75 A 263023 – 2
75 S 656067 2×4, 4×3
78 274544-2 1×4, 2×3
Mur. Sobota – 3
86 647262-2 1×4, 1×3
86 647533-2 1×4, 1×3
87 T 019357-2 1×4, 1×3
N. Gorica – 1
88 A 101745 – 2
Novo mesto – 1
92 A 127858 – 2
Rog. Slatina – 1
114 T 794077 – 8
Šk. Loka – 1
112 T 218196 – 2
Trbovlje – 2
118 A 125207 – 2
118 A 125375 – 2
Velenje – 1
123 S 948648 1×4, 1×3
Zagorje – 1
128 A 042410 – 2

metalka blagovnica ljubljana
JE ODPRTA VSAKO SOBOTO
od 7.30 do 20 ure
do konca leta

SAP-VIATOR
SAP-VIATOR DO TAKSI LJUBLJANA
objavlja
po sklepu delavskega sveta DO z dne 5. 12. 1979
LICITACIJO
o prodaji rabljenih osebnih vozil znamke citroën GSX 1.2, letnik 1977
Licitacija bo dne 15. 12. 1979 z začetkom ob 10. uri v Ljubljani na Vilharjevi cesti 24.
Vozila bodo dana kupcem na ogled dne 14. 12. 1979 od 12. do 14. in 15. 12. od 9. do 10. ure na parkirnem prostoru na Vilharjevi cesti 24.
Od 10. do 11. ure so vozila naprodaj kupcem družbenega sektorja, od 11. do 12. ure pa občanom.
Pred začetkom licitacije morajo interesenti položiti 10 % varščino na izklicno ceno.
Izklicna cena za osebna vozila:

štev. motorja	izklicna cena
1. 0647046923	74.000
2. 0647045132	72.000
3. 0647039225	72.000
4. 0647045136	75.000
5. 0647045085	75.000
6. 0647046924	75.000
7. 0647054388	71.000

Vsa vozila so vozna, letnik izdelave 1977
Na izklicano ceno plačajo kupci ustrezni prometni davek.
8-10250

TEDEN SMUČARSKEGA DOPUSTA V LAVANTTALU od 1.750.- Asch dalje.
Vključen polpenzion, vozovnice za žičnice in vlečnice, smučarski avtobus in razsvetljena smučišča.
Popust za otroke. Za silvestrovo so še prosta mesta.
Informacije: občina A-8583 Pack, tel. 9943/3146/8144.
14-1000

kraški zidar
SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »KRAŠKI ZIDAR« n. sol. o.
SEŽANA
razpisuje
JAVNO DRAŽBO
za prodajo rabljenih osnovnih sredstev
1. nakladač CATERPILLAR – 995 K, l. 1976, št. šasije 1563, št. mot. C 161 E, z nadomestnimi deli, uporaben, izklicna cena 850.000 din
2. tovorni avto TAM 2000 kiper, nevozen, izklicna cena 35.000 din
3. motorno kolo TOMOS TLS 14, l. 1973, 49 ccm, vozen, izklicna cena 6.000 din
4. stolpni gradbeni žerjav E 91, nosilnost 1200 kg, uporaben, izklicna cena 150.000 din
5. enoosna prikolica TAM za prevoz hlodovine, izklicna cena 10.000 din
6. elektromotor SEVER z zaganjačem, 50 kW, izklicna cena 15.000 din
7. elektromotor SEVER brez zaganjača, 20 kW, izklicna cena 5.000 din
8. kabina tovornjaka FAP 1820 BK, nekomplet, izklicna cena 6.000 din
9. šasija tovornjaka FAP 1820 BK, izklicna cena 10.000 din
10. avtomatska polirka ORTOGONAL za marmor, izklicna cena 30.000 din
11. brzorezna žična žaga za kamen, nekomplet, izklicna cena 20.000 din
12. elektromotor SEVER 60 kW, zlomljena osovina, izklicna cena 5.000 din
13. tri mulne črpalke E1 ER Milano, uporabne, izklicna cena vsake je 10.000 din
V ceni ni vključen prometni davek.
Dražba osnovnih sredstev od 1. do 9. bo 21. 12. 1979 ob 8. uri v prostorih TOZD Mehanizacija v Sežani.
Dražba osnovnih sredstev od 10. do 13. bo 21. 12. 1979 ob11.30 v prostorih TOZD Marmor v Sežani.
Udeleženci licitacije morajo pred licitacijo položiti 10-odstotno varščino. Družbeno pravne osebe lahko predložijo bariran ček.
Ogled osnovnih sredstev je mogoč od dneva objave vsak dan, razen sobote od 7. do 15. ure, in sicer osnovnih sredstev navedenih, od 1. do 9. toč. v prostorih TOZD Mehanizacija, osnovnih sredstev navedenih od 10. do 13. tč. pa v prostorih TOZD Marmor.
Predstavniki družbenega sektorja morajo predložiti pooblastilo organizacije, ki jo zastopajo.
14-10422

Železniško gospodarstvo PODJETJE ZA TURIZEM, TRANSPORT IN GOSTINSTVO Ljubljana TOZD GOSTINSTVO Jesenice, Jesenice, Titova 19

preklicuje oglas, objavljen v Delu dne 7. 12. 1979

14-10379

Komisija pri
DVZ DE Trebnje
Objavlja dela in naloge
diplomiranega veterinarja
za opravljanje del in nalog iz veterinarsko-sanitarnih pregledov na območju SOb Trebnje.
Pogoji:
– diploma vet. fakultete
– 5 let delovnih izkušenj in
– strokovni izpit
Oglas velja 15 dni po objavi.
14-10414

POGUM OB JEZERU

Po J. O. Curwoodu priredil Andrej Kovač – Ilustriral Željko Lordanič

109. Deklica je zaklicala: »Breddy, sem!« Psiček je pritekel iz goščave in cvilil. Videlo se je, da je ranjen. Privijal se je k dekličnim nogam in drhtel od bolečine. Deklica je stala pri miru, vsa napeta od jeze. Iz goščave je pritekel deček, pol višji od Petra in s palico v roki. Imel je ogromne pesti, majhne zlobne oči in bikovsko glavo. Deklica se je kot besna mačka zapodila vanj. Tolkla ga je s pestmi po obrazu.

110. Presenečeni nasilnež je izpustil palico in pograbil deklico. Vlekel jo je za lase in Peter je videl, da si ne more pomagati. Psiček se je zaganjal fantu v noge, dokler ga ta ni brcnil proč. Petra je popadla sveta jeza. Zgrabil je dečka za vrat. Ko se je deklica osvobodila, je začel udarjati po njem. Iz grla napadalca se je izvil krik bolečine in jeze. Starejši deček se je spotaknil in padel. Peter se je vrgel nanj kot tiger.

MALI OGLASI

STANOVANJA

prodam

STANOVANJE, velikosti 40 m² prodam. Gornji trg 22, II. nadstropje, Ljubljana. Ogled in prodaja v nedeljo, 16. decembra od 9. do 12. ure. T-16214-10

STANOVANJE dve leti staro prodam najugodnejšemu ponudniku, informacije po tel 722-214 (061) 15. 12. in 16. 12. od 16.-18. ure. 22445-10

STANOVANJE prodam okoli 200 m², primerno za zastopstva. Ponudbe pod »Center«. 22480-10

kupim

STANOVANJE, vseljivo, dvosobno, na relaciji Ljubljana–Kamnik kupim. Plačilo po dogovoru. Ponudbe na naslov: Polovšek, Tunjiška 2c, Kamnik ali tel. (061) 41-673, int. 02 do 14. ure. PT-16215-12

STANOVANJE, dvo ali trisobno kupim za gotovino v Ljubljani. Ponudbe pod »Do tretjega nadstropja.« 019377-12

STANOVANJE, enosobno ali manjše dvosobno, lahko starejše, kupita zakonca srednjih let, brez otrok, na relaciji Črnuče-Domžale. Plačilo v gotovini. Ponudbe pod »40 – 45 kv. m.«. 019369-12

STANOVANJE dvo ali trisobno iščejo tri uslužbenke v Lj., najraje center, ponudbe pod oznako »Januar«. PT-16231-12

najamem

SOBO ali garsonjero nujno potrebujeva v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Cena ni pomembna«. 22631-13

GARSONJERO ali sobo s souporabo kopalnice išče mlada uslužbenka. Ponudbe podn»Redno plačilo« ali tel. (061) 323-046, int. 351 dopoldne. 22645-13

SOBO išče študentka. Ponudbe pod »Nekadilka – dober plačnik«. P-019376-13

STANOVANJE enosobno išče mlada tričlanska družina. Ponudbe pod »Dober plačnik« ali tel: (061) 52750. P-22615-13

SOBO išče dekle nekadilka kjer koli v Ljubljani, nudi tudi predplačilo. Ponudbe pod »Zelo nujno«. 22614-13

GARSONJERO takoj vzameva v najem. Ponudbe pod »1 leto predplačila«. 019368-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje, vzameva v najem. Ponudbe pod »Poštena in dobra plačnika«. 019365-13

SOBO ali stanovanje išče mlad zakonski par v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Takoj«. 22594-13

GARSONJERO išče študentka. Ponudbe po telefonu: (061) 312-759. P-019340-13

GOSTILNA v Ljubljani išče garsonjero ali večje stanovanje za svojega uslužbenca – kuharja. Cenjene ponudbe po tel. do 9. ure na 555-070, po 12. uri 25-969 ali osebno ali pisno na naslov: Gostilna-okrepčevalnica Klemenčič, Livada 10, LJ. P-22552-13

GARSONJERO iščeta bruca za skupni resni študij. Ponudbe pod »Hočeva študirati.« 22559-13

SOBO iščeta dve resni študentki. Pokličite po tel. (061) 326-826. 019339-13

SOBO ogrevano lahko brez kopalnice išče samski študent. Ponudbe pod »Dobro plačilo.« 019324-13

GARSONJERO ali sobo s posebnim vhodom išče samska uslužbenka nekadilka. Ponudbe pod »Možno predplačilo.« 019328-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje iščeta sestri. Ponudbe pošljite pod »Redni plačnici.« 019337-13

SOBO išče mirno dekle v centru. Ponudbe pod »Poštena« ali tel. (061) 266-861. 019381-13

SOBO nujno potrebuje dekle. Ponudbe pod »Plačam nekaj v naprej« ali tel. (061) 266-861. 019382-13

SOBO, ogrevano išče mlado dekle, po možnosti poseben vhod. Ponudbe pod »Cimprej«. 019370-13

STANOVANJE, eno ali dvosobno nujno potrebuje mlada družina za največ tri leta, plačamo za dve leti vnaprej. Ponudbe pod »Domžale in bližnja okolica.« P-22669-13

SOBO za mirnega fanta v Domžalah ali bližnji okolici nujno iščem. Oglasite s po telefonu (061) 349272. P-21952-13

SOBO, ogrevano išče v Ljubljani mlad fant, zaposlen. Ponudbe pod »Cimprej«. 22617-13

GARSONJERO ali sobo nujno potrebujeta študentki. Ponudbe pod »Redni plačnici«. 019401-13

SOBO z možnostjo kuhanja in pranja išče mlad par brez otrok. Ponudbe pod »Dobra plačnika«. 019367-13

GARSONJERO vzame v najem mlad par brez otrok. Ponudbe pod »1 leto predplačila«. 019366-13

SOBO z možnostjo kuhanja in pranja išče mladi par brez otrok. Ponudbe pod »Poštena in dobra plačnika«. 019364-13

STANOVANJE nujno iščem. Ponudbe pod: »Predplačilo 5 let.« 22604-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje najamem, najraje Šiška-Bežigrad. Ponudbe pod »Nekaj predplačila.« 019345-13

SOBO ogrevano, s souporabo kopalnice išče študentka. Ponudbe pod »Ob delu«. 019198-13

SOBO išče zdravnik na specializaciji. Ponudbe pod »Po možnosti bližina Kliničnega centra«. P-019201-13

SOBO išče mlad zakonski par brez otrok, v centru. Ponudbe pod »Predplačilo« 22412-13

SOBO s souporabo kopalnice išče par z otrokom, možno predplačilo za eno leto. Tel. 061 554-236. 22503-13

STANOVANJE enosobno, garsonjero ali sobo kjerkoli v Ljubljani nujno potrebujeta mlada zakonca brez otrok, ponudbe pod »Srečno 1980«. 22498-13

STANOVANJE, garsonjero ali sobo z možnostjo kuhanja išče mlad par. Ponudbe pod »Sreča naju čaka«. 22500-13

STANOVANJE nujno potrebuje miren nekadilec, ponudbe pod »Nekadilec«. P-22473-13

SOBO z ogrevanjem potrebujem s predplačilom za tri mesece. Ponudbe pod »1. januar«. 019275-13

ZARADI vrnitve iz tujine potrebujem enosobno stanovanje (najnujnejše prostore) v okolici Portoroža, Pirana ali Izole. Dogovor. Ponudbe pod »Starejši« ali po telefonu (061) 24445. 22536-13

STANOVANJE enosobno iščem. Ponudbe pod »S telefonom«. P-22531-13

GARSONJERO nujno iščeta mlada zaročenca. Ponudbe pod: »Nudiva 2 mesečno predplačilo«. 22527-13

SOBO iščeta dekle in fant. Ponudbe pod »Center«. 22526-13

SOBO opremljeno najame v Ljubljani neporočen moški. Ponudbe pod »Nekadilec.« 22519-13

SOBO iščem v Ljubljani, s souporabo sanitarij, sem pripravnik in prihajam z Goriške. Ponudbe pod »Miren«. 22518-13

SOBO, ogrevano, s souporabo kopalnice nujno išče študentka VŠZD. Kličite po tel. 061 23-195 od 19. do 20. ure ali ponudbe pod »VŠZD«. 22507-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Pomagajte, ne bo vam žal«. 22499-13

OD PIRANA do Lucije vzamem v najem manjše stanovanje, kasneje možen odkup. Ponudbe pod »Morje«. P-22488-13

SOBO kjerkoli v Ljubljani išče pošteno dekle. Ponudbe pod »Dobro plačam.« 019288-13

SOBO s kopalnico v Ljubljani išče uslužbenka, lahko tudi pomagam v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Skromna in mirna«. 019269-13

GARSONJERO ali sobo z možnostjo kuhanja in pranja iščeta mlada zakonca brez otrok, ponudbe pod »Nujno«. 019263-13

oddam

STANOVANJE kletno s kopalnico oddam za 2 do 3 leta. Ponudbe pod »Zakonca«. 019380-14

GARSONJERO oddam takoj za 3–4 leta. Ponudbe pod »Predplačilo«. PT-16218-14

MERCEDES 406 D, kason 4 X 2 M, 55.000 km, odlično ohranjen prodam. Telefon (061) 841-115, po 20. uri, 019151-80

GS PALACE, letnik 1977 ugodno prodam. Anton Sušnik, tel. dopoldne (064) 21-779. T-16247-80

MLAD fant išče stalno honorarno popoldansko delo. Ponudbe pod »Delo«. 22660-132

SMUČARSKO društvo Mengeš odpoveduje tekmovanje v VSL za cicibane in mlajše pionirje v soboto, 15. 12. in 16. 12. 1979 zaradi preslabih snežnih razmer. 22580-164

SOBO oddam trgovskemu potniku ali komu s podobno dejavnostjo. Ponudbe pod »Rakovnik.« 22626-14

SOBO centralno ogrevano oddam študentki. Gederer, Pot na Fužine 17, Ljubljana-Moste. 019338-14

SOBO, ogrevano oddam samskemu moškemu v najem za dobo 15 mesecev ali po dogovoru. Ponudbe »Predplačilo«. P-019280-14

zamenjam

BEOGRAD-LJUBLJANA. Zamenjava enosobnega komfortnega stanovanja v dvostanovanjski hiši (z jedilnico) v mirnem in lepem kraju. Naslov: Mirjana Ivanišević, Beograd, Bele vode, Belo vrelo 19. P-22582-15

STANOVANJE, komfortno, lastniško, dvosobno, zamenjam za večje (za dvoinpol ali trisobno), lahko tudi manjša hišica. Ponudbe po telefonu 061 557-371 P-22466-15

STANOVANJE trisobno na Reki – Škurinje, nova gradnja, s centralnim ogrevanjem, zamenjam za enako ali večje v Kopru, Izoli ali Piranu. Inf. po tel. 018-22-231 po 20. uri. PT-16180-15

STANOVANJE enosobno, zamenjam za večje. Ponudbe pod »Dogovor« ali tel. (061) 310-356, od 6–14. ure. 2275-15

STANOVANJE, dvosobno, v 1. nad. v Pulju, zamenjam za enoinpolsobno v Ljubljani ali okolici, ustrezno invalidu na vozičku. Tel. (052) 24-286. P-22487-15

STANOVANJE dvoinpolsobno, center, ogrevano, v središču Lj, z garažo, telefonom, zamenjam za podobno ob morju. Ponudbe »Novejši blok«. 019286-15

STANOVANJSKA OPREMA

prodam

SPALNICO malo rabljeno prodam. Informacije po tel. (061) 317-209. 22658-20

SPALNICO dobro ohranjeno iz mahagonija brez jogijev prodam za 6000 din. Žlender, A. Žiherl 12. 22528-20

KOTNO sedežno garnituro, temno rjav žamet »žaklina« in dva starejša kavča prodam. Tel. št. (061) 347111. 019319-20

SPALNICO, rabljeno, dobro ohranjeno, poceni prodam. Informacije po tel. (061) 263-896 od 16. do 18. ure. PT-16291-20

GOSPODINJSKA OPREMA

prodam

KOMPRESOR, 180 l., 1,5 KW in hladilno skrinjo gorenje, 220 l. prodam. Informacije po telefonu:41-498 od 17. do 19. ure. P-22555-25

OTROŠKA OPREMA

prodam

OTROŠKI voziček globok italijanski in zibelko prodam. Telefon 061 57857 dop. in pop. P-22567-30

OTROŠKO posteljo, belo, živobarvni jogi z živalskimi figurami ter prešito odejo ugodno prodam. Tel. (061) 721-651. PT-16265-30

APARATI IN STROJI

prodam

PRALNI stroj Gorenje PS 653 BIO super avtomat zelo ugodno prodam. Tel. 061 343-800. T-16167-40

»PNEUMANT«, 165 × 13 kosilnico, električno, 400 W prodam. Tel. 061 27-950 019287-40

STRUŽNICO – pol revolver, primerno za enostavnejša serijska dela, starejše izdelave prodam. Telefonirati od 10. do 12. ure (061) 265-992 . P-019094-40

DVIGALO, primerno za avtomehanično obrt prodam. Informacije (061) 666-137. PT-16286-40

ŠIVALNI stroj bagat super slavica 555 z omarico ugodno prodam. Informacije po tel. (061) 326-201 po 15. uri. T-16224-40

REVOLVERSKO polavtomatsko stružnico prodam. Tel. 061 721-119. PT-11324-40

INDEX – ON – 12,2 kom z zagotovljenim delom in stružnico LOWE brez nortona poceni prodam. Kemperle, Železniki, tel. (064) 67-040. PT-16259-40

ŠIVALNI STROJ bagat danica kabinet v garanciji prodam. Tomič, Gornji Rudnik, cesta I 11 pri Dolenjski 111 levo. 22675-40

STIKALNA ura, »Iskra« za trifazni dvotarifni števec ugodno prodam. Ljubljana, Puterlejeva 30, Kodeljevo. 22558-40

kupim

MIZARSKO KOMBINIRKO l'invicibile 2000 D, lahko tudi drugo kupim. Zupanc, Jereka 28 p, Boh. Bistrica. T-16278-42

HIDROFOR, enofazni, 220 V. Kupim. Prosen, Ljubljanska 127, Domžale tel. (061) 721-800. T-16304-42

LOKALI

prodam

POZOR! Prodam lokal s telefonom, ki je v ožjem središču Novega Sada, zraven Ribjega trga, uporaben za razne dejavnosti, za vsako pojasnilo se obrnite po tel. (021) 51-128 ali (021) 392-235 Novi Sad, Miloš Jocić, krojač, Novi Sad, St. Milovanova 15. 019387-50

vzamem v najem

LOKAL vzamem v najem ali odkupim v Ljubljani. Ponudbe pod »150 m²«. 019255-54

LOKAL vzamem v najem oziroma odkupim v centru Domžal ali Kamnika. Ponudbe pod »Do 30 m²«. P-018902-54

POSEST

prodam

HIŠO, dvostanovanjsko, primerno za obrt, dodelano 70%, prodam v Idriji. Tel. (065) 71-095. PT-16008-60

kupim

HIŠO manjšo starejšo ali stanovanje, lahko potrebno adaptacije, z nekaj vrta, kupim v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Do 50 M«. T-11283-62

vikendi

ZA NOVO LETO najamem manjši vikend ali brunarico, najraje na Gorenjskem (ni pogoj). Cenjene ponudbe po tel. (061) 323-095, med 14. in 15. uro. P-22468-64

GRADBENI MATERIALI

prodam

PARKET hrastov, klasični prodam. Tel. 061 553781 v petek popoldne in soboto. 22269-70

PEČ TAM-STADLER 30.000 kalorij prodam. Ponudbe pod »Peč-gotovina«. 019333-70

MOTORNA VOZILA

prodam

ZASTAVO 750, vozno ugodno prodam. Informacije po telefonu 24-148. P-019038-80

TOYOTO, letnik 78, prevoženih 19,000 km, reg. do konca leta 1980 prodam, Ogled mogoč od 12. do 14, ure v Agrostroju, Draga 41, ali po tel. od 13. do 14, ure (061) 555-366 int. 57. PT-16164-80

KOMBIBUS zastava 430, brezhiben, skoraj nov, samo 5000 km prodam. Inf. po tel. (065) 87-030. PT-16190-80

AUDI 80 letnik 1977 prodam. Marjan Firer, Rogaška Slatina, Kot 5. PT-16271-80

FIAT 125 P, letnik 1979, ugodno prodam. Interesenti naj se oglasijo po tel. (061) 721-550 od 7. do 14. ure. PT-16261-80

GS CLUB, letnik 1975, z dodatno opremo ugodno prodam. Inf. Dimitrij Furlan, Nova Gorica, Srebrničev trg 4, tel. (065) 21-516. T-16225-80

BERLINA 1750, odlična, prodam. Tel. (065) 56-451, popoldne. PT-16254-80

OSEBNI avto ford escort, dobro ohranjen, registriran do decembra 1980 prodam. Inf. po tel. (061) 20-736, po 16. uri. T-16252-80

FORD escort 1300 L, oktober 1976, prodam. Inf. po tel. (064) 61-580, int. 48 – Prosen. T-16200-80

ZASTAVO 101, rdeče barve, letnik 75, prodam. Ogled na naslovu, Garželj Anton, Jursce 61, Pivka. PT-16197-80

FIAT 132, 1800 GLS, letnik 76, 70.000 km, garažiran, cena 190 tisoč prodam. Telefon (066)- 62-463 ali (061) 50-365. 019325-80

Z 101, 72, letnik prodam, potrebno je popravilo karoserije. Dolničar, Sinja gorica 34, Vrhnika. P-22463-80

GS 1,3, novo prodam. Informacije po tel. (061) 264-072. T-16319-80

BMV 320, 6 cilindrov, kot nov, nujno prodam. Ogled v soboto 15. 12. Jože Vaupič, Cesta dveh cesarjev 40/a, Trnovo-Ljubljana. T-11274-80

AUDI 50 LS, letnik 75 prodam. Magdič, Sostrska c. 38, p. Dobrunje. PT-16332-80

FIAT 1300 ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 50-087. T-16335-0

R 18, letnik 79 star tri mesece prodam. Tel. (071) 22-836. PT-16338-80

FORD taunus XL, prva registracija 1976 prodam. Informacije po tel. (066) 61-474. T-16290-80

ZASTAVO 101, letnik 1974, vozno, neregistrirano, prodam, v celoti ali po delih. Informacije po tel. (061) 321-275. T-16321-80

R 4, brezhiben, registriran, prva registracija 1976, prodam za 1,8 M. Marko Šelekar, ul. Bratov Vošnjak 11, Celje. Ogled popoldne. T-16267-80

ALFA romeo 1750, neregistrirano, vozno, prodam ali zamenjam za drug avto. Inf. po tel. (061) 771-201 popoldne. PT-16306-80

R 8, letnik 71, dobro ohranjen, prevoženih 67.000 km, prodam. Leopold Šišter, Stanetova 26, Velenje 63320, tel. (063) 852-877. T-16308-80

RENAULT TL 5, letnik december 76, garažiran, rdeče barve, zadnjič zaščiten letos, odlično ohranjen prodam najboljšemu ponudniku. Cuder, Vetrišče 21, tel. (065) 21-195. T-16323-80

FIČKOTA, 67, voznega prodam. Tel. (061) 831-631, od 6. do 8. ure. 22592-80

TRIUMPH herald 1000, brezhiben, dobro ohranjen, motor generalno obnovljen, z nadomestnimi deli, prodam. Cenjene ponudbe po telefonu (061) 559-329 ali 556-918. P-22609-80

WARTBURG de lux, garažiran, letnik maj 1976 prodam. Ogled mogoč v soboto in nedeljo 15. in 16. 12. Zvonko Jakša, Kot 71/A, Semič, Bela krajina. T-16325-80

R 8 ugodno prodam, ogled v ponedeljek in torek od 16. do 18. ure, Ravbarjeva 11 a. 22608-80

MOTO guzzi 1000 PS, letnik 1978, prodam. Miloš Vrtovec, Branik 26 a. T-16256-80

GOLF, dobro ohranjen, 29.000 km, ugodno prodam. Ogled od 15. do 18. ure Krašovec, Nusdorferjeva 13, Štepanjsko naselje. 22625-80

FIAT 1300, letnik 66, obnovljen z radiom, cena 1,5 M prodam. Inf. po tel. (067)74-546 dopoldne ali (067) 74-636. PT-16281-80

MERCEDES 220, na bencin, z vgrajeno plinsko napravo, l. 1969, z novo karoserijo, opremljen, prodam. Tel. (067) 21-036, zvečer. 019225-80

DYANE 6 l, letnik 79, 7000 km, prodam. Informacije po tel. (061) 722-415 od 19. do 20. ure. Ogled Levstikova 15, Domžale po 14. uri. P-019315-80

FAP, kiper, 11 t, 2,4 X 4,9 m, registriran do maja 1980, odlično ohranjen, prodam. Informacije po telefonu (061) 791-517. 019304-80

GS PALLAS, star tri leta, prevoženih 45.000 km, zaščiten, stalno garažiran prodam. Informacije po telefonu popoldne (061) 310-874. P-22544-80

FIAT 132, dobro ohranjen, prodam. Rajko Rokvič, Mirna 130, tel. (068) 83-025, ogled vsak dan popoldne. PT-16228-80

ZASTAVO 101, luxe, dve leti staro, prodam. Inf. dopoldne po tel. (061) 321-154, popoldne 44-571. T-16212-80

TOMOS cevni okvir za moped, prodam. Cena 600 din. Bogataj tel. (061) 48-275. T-16217-80

LADO 1600, novo, neregistrirano, prodam. Tel. (034) 69-746, od 16. do 20. ure. T-16201-80

RENAULT 12, letnik 1974, 128.000 km, garažiran, z blaupunkt radiom, prodam. Cena 80.000 din. Ponudbe po tel. (061) 264-032, od 19. do 21. ure. T-16208-80

ZASTAVO 750 SC, l. 1979, 2200 km, prodam. Tel. (061) 51-638. 019224-80

ŠKODO 110, R coupe, karambolirano prodam. Janez Ličan, Ilirska Bistrica, Titov trg 3, tel. (067) 81-001, od 18. do 20. ure. T-16260-80

FORD, l. 65. reg. do julija 1980, prodam. Informacije po telefonu (061) 556-520 od 16. do 20. ure. P-019395-80

ZASTAVO 101, letnik 1975, neregistrirano do aprila 1980 ugodno prodam. Ogled vsak dan od 15. ure dalje v soboto popoldne ter v nedeljo ves dan. Alojz Jereb, Prevalj 26, Brdo, 61000 Ljubljana. PT-16320-80

TOVORNI avto mercedes 11-13, letnik 1965 prodam. Ogled vsako popoldne na naslovu: Mirko Bervar, Jagnjenica 3 b, 61433 Radeče. T-16139-80

GOLF S 1600-75 KM, letnik 1977, prodam. Ogled na Kettejevi 10, Rodica pri Domžalah. T-15973-80

WARTBURG turist, letnik 1973 prodam. Informacije po tel. 267704 (061) po 16. uri. P-22494-80

R 20, letnik 1977, prodam. Inf. po tel. (061) 314-282 od 14. do 20. ure. P-22479-80

BMW 316 let. 76 prodam. Janez Prenar, Krtina 49, Dob – Domžale. P-222472-80

AVTO TAM 2000, 1.5 t, star tri leta prodam. (061) 76-222. P-22478-80

AUDI 100 LS, letnik 1977, prevoženih 60.000 km prodam. Informacije po telefonu (061) 343-150 od 18. do 20. ure. P-22461-80

AUDI 80, let. 76 odlično ohranjen, garažiran prodam. Ogled popoldne od 15. ure dalje ter v soboto in nedeljo. Ogled: Tacen 123 m. P-019279-80

GOLF JLD prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Gotovina.« 019260-80

SPAČEK, letnik 74, dobro ohranjen prodam. Inf. po tel 264-344, Rožna dolina c. 5/29. T-16111-80

LADO 1600, letnik september 1978 prodam. Informacije tel. (061) 751-188 popoldne. P-22329-80

MOTOR, aspes cross 50, letnik 1978, ugodno prodam. Pernuš, Zgoša 56, 64275 Begunje na Gor. T-16077-80

Z 750 L, l. 77 sep. prodam takoj. Ponudbe konec tedna. Beltram, Linhartova 94, Lj. tel. (061) 326-418. 019210-80

VOLVO 343 avtomatik, letnik 78 prodam. Škafar, Zg. Kašelj 10, Ljubljana. PT-16238-80

R 14, star dva meseca prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Gotovina«. PT-16239-80

OPEL ASCONA 16 S, 4 vrata, star 17 mesecev takoj prodam. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure. Laslo, Celovška 269, Lj., Stanovanje 30, 3. nadstr. PR-16244-80

NSU, letnik 1968 prodam. Telefon (061) 27597. 019301-80

ZASTAVA 101 prodam, dodatno opremljena, let. 78. Ogled v nedeljo, 16. 12. 1979 ves dan Pavlič, Dragarjeva 6, Domžale-Rodica. P-019299-80

PEUGEOT 504, let. 1971 prodam za 10 M. Informacije po tel. (061) 320-830. V petek in soboto od 15. do 17. ure. P-22502-80

GOLF, nov, prevoženih 5.000 km, prodam. Kličite po tel. (071) 36-871. PT-16177-80

FIAT 125, letnik 71, redno vzdrževan prodam. Tel. (066) 23-191 Klarič. T-16173-80

FIAT-RITMO 65L 1300, nov, neregistriran, prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Ritmo«. 22540-80

FIAT 131 mirafiori ugodno prodam. Tel. (061) 320-478 po 15. uri. P-22471-80

AVTO BMW 1600, dobro ohranjen, letnik 1971 prodam. Ogled v soboto in nedeljo od 9. do 16. ure na naslov: Gajič M., Rozmanov trg 14, Litija. 019239-80

AVTO zastava 1300 poceni prodam, vsega ali po delih. Franci Rebol, Zg. Pirniče 10, Medvode. P-018930-80

AUSTIN maxi 1750, letnik 1971, odlično ohranjen, registriran do 1981. leta prodam za 4,5 M. Interesenti naj se zglase na naslov: Borondič pri Fatimič, ul. 28 maja št. 65, Ljubljana-Šiška. P-019229-80

R 4, karamboliran, prodam. Ogled: Puharjeva 7, Lj. od 15. do 17. ure vsak dan, razen nedelje. 019274-80

GOLF Ju L, letnik 1979, prevoženih 7.000 km, neparna št., prodam. Mato Jozić, Igmanski marš 1, Vogošča 71320. T-16108-80

KOMBI mercedes 306 D prodam hkrati z zaposlitvijo, letnik 70. Ogled v soboto in nedeljo: Milan Selan, Orlaka 7, p. Žužemberk, odcep z avtoceste za Radohovo vas in Litijo desno 6 km. 019081-80

R 30 TS, letnik 77, prevoženih 37.000 km prodam, inf. po tel. (061) 551-918 vsak dan popoldne. P-22504-80

AUDI-80, letnik 74 dobro ohranjen, ugodno prodam, d[illegible] možno na kredit. Tel. (061) 320-241, int. 211. 22511-80

FIAT 620 D na be[illegible]in, kasonar 2 t, letnik 74, ima na novo vgrajen motor, z enoletno garancijo in plin prodam. Tel. (066) 62-366. PT-16143-80

AMI 8, letnik 1974 prodam. Karoserija zelo poškodovana. Ivan Tkalčič, Vipava 47. T-16204-80

KATRCO, novo z[illegible]šteno nujno prodam, Informacije [illegible]telefonu (068) 23-074, od 6. do 14, ure. P-019155-80

ALFA ROMEO 1300, letnik 70 prodam, Motor je generalno obnovljen z garancijo, Inf. po tel. (061) 41-085 vsak dan. PT-16110-80

OPEL rekord 1700 L, letnik 70, prodam ali zamenjam za novega Z 750, z doplačilom. Žganjar tel. (061) 313-532. PT-16161-80

R 4, letnik 1975, 80000 km, garažiran, prodam za 46000 din. Telefon (061) 881-114 popoldne. PT-16130-80

kupim

KOMBI avto imv z 2, kabinama, diesel, nosilnost od 800 do 1000, dobro ohranjen, ne glede kateri letnik, kupimo Prosim pišite ceno in kateri letnik na naslov: Balaneskovič, PTT-19316, Kobišnica, Srbija. 22595-82

AMI 8 kupim, lahko z okvaro na motorju. Cenjene ponudbe z opisom in ceno pošljite pod »Ohranjen«. P-019074-82

R 14, nov ali malo rabljen (neparna številka) kupim. P[illegible]udbe z opisom pod »18M«. P-22454-82

SPAČKA, letnik 74, 75, 76, dobro ohranjenega kupim. Tel. (066) 23-591 vsak delavnik od 8. do 9. ure zjutraj ali na podružnico Dela Koper pod »Čimprej«. 2000-82

OSEBNI avto do 50000 kupim za kredit. Tel. (061) 267-932 po 15. uri v soboto ves dan. P-22424-82

MERCEDES karamboliran kupim. Telefon (061) 737-239 po 15. uri. PT-16134-82

garaže

GARAŽO prodam v Šaranovičevi. Javite: Šoster[illegible], Škerjančeva 4, Štepanjsko naselje, Ljubljana. 22356-83

GARAŽO za Bežigradom vzamem v najem. Ponudbe od 18. ure dalje po telefonu (061) 345-661. 019289-83

deli za avto

ELEKTRONSKO OKO zagotavlja varnejšo vožnjo, prižiga, ugaša luči, enostavna montaža, naročilo pod »400 din«. T-16187-84

NOVI diferencial za simco 1000 prodam. Inf. po tel. (068) 25-006. T-16D79-84

ALUMINIJASTA platišča, 7 X 13 in gume, goodyear 225/70 X 3, prodam Črnkovič, Zabrezno 52, Gorje. 22596-84

PO DELIH prodam spačka, letnik 73. Toni Rifelj, Gornji Grad 147, tel. (063) 842-041. P-019384-84

ZADNJI konec karoserijo za Z 101 prodam. Ogled pri Pogačar, Zelena pot 6, v nedeljo dopoidne. P-019396-84

ZA MERCEDES repaš, letnik 63 do 66 imam vse dele. Trlep, Prule 3, Ljubljana, tel. (061) 28-776. T-16195-84

ZADNJI LEVI blatnik in zadnji odbijač za peugeot 304, prodam. Tel. (064) 25-891. T-16268-84

ŠPORTNI REKVIZITI

prodam

DALJINSKO upravljanje za dva izvenkrmna motorja komplet prodam. Telefon 061-27-950. 019285-90

TRI pare drsalk, 2 X št. 38 in 1 X št. 39 kupim. Ponudbe po tel. (061) 320-395 vsak delavnik od 13. do 14. ure. T-16209-90

ČOLN gumijast »SMS« Beograd šport za motor do 28 KM, dobro ohranjen, prodam. Cena 7800 din. Tel. 061 666-053. 22371-90

smuč. oprema

SMUČI ranger, 160 cm, z vezmi in pancerje št. 39–40 prodam. Informacije po tel. (061) 340-340. P-019318-94

SMUČI 170 cm²-jet z vezmi in smučarske čevlje št. 9 (42) prodam. Strmi pot 3/I, Ljubljana. P-019331-94

GLASBILA

prodam

PIANINO, dobro ohranjen prodam zaradi selitve. Ponudbe pod »Pianino«. P-22460-100

KLAVIR dunajske mehanike prodam. Inf. po tel. (063) 741-184 po 15. uri. T-16293-100

kupim

KLAVIR rabljen kupim. Tone Krek, Dolenja Dobrava 23, 64223 Gorenja vas. 019271-102

AKUSTIČNI APARATI

prodam

RECEIVER Grundig R 45, 2 × 75 W, popolnoma nov prodam. Tel. (061) 265-733. PT-16235-105

RCF-ITT zvočnik. Prodam tel. (061) 721-850. P-019300-105

RECEIVER akai AA 1175 prodam, eno leto star. Tel. (061) 41-958 od 17. do 20. ure. 019231-105

ZVOČNIKE lenco 2 X60 prodam. Inf. popoldne tel. (061) 42-572. 22663-105

RECEIVER Sansui G 9000 (2 X 160 w), popolnoma nov, v garanciji, carinsko deklariran, prodam za 34.000 din. ter kasetofon Sansui SC 5110, nov, za 17.000 din. Informacije po tel. (061) 811-482. PT-16255-105

STEREO radiogramofon europhon RDG 3000, 54 velikih in 26 majhnih plošč ter prenosni črno beli TV Century prodam. Tomič, Gornji Rudnik-,Cesta I/11 pri Dolenjski 111 levo. 22674-105

TV panorama 73, barvni prodam. Inf. po tel. (061) 721-570 po 20. uri. T-16145-105

BARVNI televizor blaupunkt, 67 cm, odličen, ugodno naprodaj, Ulica miru 27, Štepanja vas. P-019406-105

SUPERSCOPE-MARANTZ HI-FI verigo (rack) prodam. Ivan Gogala, Novo Polje, c. VII/1, tel. (061) 48-046. T-16075-105

UMETNINE IN STARINE

prodam

IZ LASTNE dolgoletne zbirke prodam več starih lestencev, stenskih in namiznih svetilk iz zgodnje dobe elektrike, več brušenih kristalnih ogledal, večinoma brez okvirja, nekaj viktorijanskih romantičnih barvnih grafik z okvirji, barvna svinčena okenca, keramične ploščice in drugo. Strmica 13 na Gorenjskem. Dostop: Kranj, Stražišče, Čepulje. PT-15653-110

SLIKO Marija z otrokom, 18. stoletje, 50 X 50 cm, neznanega avtorja, restavrirano prodam. Tel. (061) 553-597. PT-16310-110

STARO glasbeno omaro prodam. Ponudbe pod: »Glasbilo.« 22664-110

RAČUNALNIKE – vseh vrst, žepne in namizne, popravim v 48 urah. Biroelektronika, Društvena 35, Ljubljana-Moste, tel. (061) 322-833. PT-16132-165

OPRAVLJAM vsa notranja zidarska dela, grobe in fine omete po solidni ceni. Ponudbe pod »Kvalitetno«. 22593-165

OPRAVLJAM strojepisna dela – prepisujem na domu. Ponudbe pod »Točnost«. 019257-165

DELO

dobi

V REDNO delovno razmerje sprejme mizarstvo Hočevar, Koperska 88, Ljubljana-Vič, KV mizarja, vajenca in NK delavca. Samsko stanovanje je priskrbljeno. PT-16115-130

ŠLIKOPLESKARJA sprejmem z vozniškim izpitom A kategorije. Osebni dohodek po dogovoru. Martin Jeršin, Šmarje Sap n. h. P-22633-150

DVA ZIDARJA iščem za deset dni konec januarja na Lošinju, garantiram letovanje družine. Kinkela, Rijeka, Šibenska 1. P-2004-130

FRIZERSKI salon Nada Stražar, Zaloška 99, sprejme frizersko pomočnico in vajenko takoj. PT-16227-130

KV avtokleparja sprejmem takoj. Sajevčeva 7, Koseze, tel. (061) 554-783. PT-16248-130

NAJBOLJŠEMU ponudniku predam mesto disko djokeja s 4-letno pogodbo. Danči Buršič, Gregorčičeva 28, Izola 66310. PT-11282-130

KOVINOSTRUGAR, kvalificiran ali polkvalificiran dobi delo takoj pri Hrovat Antonu, Savlje 62, Lj. nasproti Tovarne »Tonosa« – avtobus št. 14. P-019276-130

ŽENSKO za dvakrat tdensko popoldansko čiščenje stanovanja v Vnanjih Goricah iščem. Inf. po tel. 264-346. PT-15856-130

HONORARNO zaposlim mlajšo žensko za čiščenje lokala od 19. do 21. ure. Plačilo po dogovoru. Bife Nučič Bernarda, ul. Pohorskega Bataljona 139, Ljubljana, tel. (061) 349-779. P-22359-130

išče

IMAM proste zmogljivosti na ekscentrični stiskalnici 60 t. Ponudbe pod oznako »Možnost nagiba«. P-22545-132

DIPL. ekonomist (33 let), s svojim avtomobilom, telefonom išče kakršnokoli honorarno delo. Cenjene ponudbe pod »1980«. PT-16104-132

INŠTRUKCIJE

nudim

PO STROKOVNI metodi poučujem angleščino in francoščino. Telefon po 19. uri (061) 312-415. P-22501-140

ŽIVALI

prodam

VZREJA psov Dolina zvezda proda mladiče velikega šnaucerja, starši CAC-cacib, dobermana, starši cacib in dalmatinca, mati šampionka Jugoslavije. Dostava brezplačna. Telefon (011) 216-788. PT-16081-150

NOVOFUNDLANDCE, mati odlična, oče 8 x cacib prodam. Inf. po tel. (065) 61-221, int. 20, dopoldne, (065) 65-119 popoldne Božič, Gradišče 33, Vipava. T-16226-150

PRODAM nemško ovčarko z rodovnikom, Stare Jarše 14 Jerneje, Ljubljana. P-223557-150

RAZGLASI

preklici

PREKLICUJEM garancijsko knjižico za Z 750 SC, šasija 691054, motor 717219, letnik 1979, barva bela. 019307-162

razno

PRODAM malo rabljen nerc bele barve (2.500), novo svetlorjavo nerc kučmo (3.000) in novo kučmo z zavihki iz nutrije (1.000). Ponudbe pod »Krzno«. P-22564-164

DVE polici, 145X34X26 in polpancerje za štev. 38 prodam. Informacije po teg. (061) 553-912. T-16221-164

GARAŽNA vrata triplex, otroško posteljico z jogijem in peč na olje italijansko, prodam. Kličite po tel. (061) 263-321 vsak dan popoldne in dopold

DELO RTV

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI PROGRAMI

Od 16. decembra do 22. decembra 1979

Skoraj vsi sodelujoči so se v svojih spominih v oddaji spomnili pokojnega priorja dr. Jospia Edgarja Leopolda-Lavova kot izjemne osebnosti, ki se je izkazala zlasti v času NOB. (Foto: Milan Ljubić)

Pleterčani

Nedelja, TV 18.30

Morda nekoliko nenavaden naslov za oddajo o kartuziji Pleterje, a zato toliko bolj pristen in obarvan s šenjernejskim lokalizmom. Belim menihom pravijo namreč domačini kar Pleterčani, ker so pač doma v Pleterjih.

75 let aktivnega delovanja kartuzije Pleterje pomeni tri četrt stoletja vtkanosti v socialne, družbene, gospodarske in verske tokove Dolenjske, zlasti pa Šentjerneja, Kostanjevice in bližnje okolice. Težki časi druge svetovne vojne, sodelovanje kartuzije in njenega priorja dr. Josipa Edgarja Leopolda – Lavova s partizani, aktivna vključenost v tokove Osvobodilne fronte, ne nazadnje tudi dramatični trenutki povojne izgradnje in družbene preobrazbe, vse to je pustilo svoj pečat na kartuziji Pleterje ter njenem odnosu do ljudske oblasti. Ob podelitvi visokega odlikovanja kartuziji Pleterje – reda zasluge za narod z zlato zvezdo, s katerim jo je odlikoval predsednik republike, smo pripravili obsežnejšo predstavitev kartuzije, ki jo bodo gledalci spoznali z različnih vidikov. Kamera snemalca Slavka Nemca se je sprehodila za samostanskimi zidovi, med trtami po pobočjih Gorjancev, pokukala je v notranjost samostanske celice ter z avtentičnimi zvočnimi posnetki tonskega snemalca Franca Velkavrha skušala pod vodstvom režiserja Miłana Ljubića zaokrožiti podobo in vlogo Pleterij in kartuzije z izhodišča, ki si ga je zamislil novinar Jure Pengov. V oddaji so sodelovali Viktor Avbelj, predsednik predsedstva SR Slovènije, Janez Drolc, prior kartuzije Pleterje, Ciril Zver, prokurator kartuzije Pleterje, dr. Marijan Brecelj, narodni heroj Jože Borštnar, Lado Smrekar, Marjan Močivnik, Jože Penca, Franc Pirkovič, in drugi. Zvočno opremo je oskrbel Ilija Šurev, edina predstavnica ženskega spola med realizatorji in sodelujočimi je bila montažerka Pika Lukežič.

Ko govorimo o kartuziji Pleterje ne moremo mimo pokojnega priorja dr. Leopolda, ki bo predstavljen z odlomki iz filma »Portret meniha« režiserja Milana Ljubića.

NEDELJA, 16. DECEMBRA

Televizija

Ljubljana

8.50 Poročila
8.55 Za nedeljsko dobro jutro – Čez tri gore: vokalni kvintet Gorenjci
9.25 TV Kažipot
9.45 A. Haley: Korenine, TV nadaljevanka
10.30 Padlo je drevo, švedska mladinska nadaljevanka
11.00 Čebelica Maja, otroška serija
11.30 Kmetijska oddaja
12.30 Poročila (do 12.35)
12.55 Rugby Jugoslavija: Nizozemska, prenos
14.35 Akordi Kosova, festival zabavne glasbe
15.45 Zakladnice in sanje, dokumentarna odd. iz cikla Mehika pod svojim nebom
16.15 Nacionalne šole v romantiki, odd. iz cikla Glasba skozi stoletja
16.45 Športna poročila
16.50 Casablanca, ameriški film
18.30 Pleterčani, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 G. Stefanovski: Naša leta, nadaljevanka TV Skopje
21.05 Propagandna oddaja
21.10 Svet na razpotjih: ZRN, dokumentarna serija
21.55 TV Dnevnik
22.10 Risanka
22.15 Športni pregled

Oddajniki II. TV mreže

8.55 Poročila
9.00 Oddaje za JLA (do 12.00)
15.20 Nedeljsko popoldne
19.30 TV Dnevnik
20.00 Dick Cavett vam predstavlja...
21.00 Včeraj, danes, jutri
21.20 Celovečerni film (do 23.05)

TV Zagreb – I. program

9.50 Poročila
10.00 Otroštvo mladosti
10.30 Pogumna kraljica
11.00 Narodna glasba
11.30 Kmetijska oddaja
12.30 Jugoslavija, dober dan
13.30 Kritična točka
14.00 Mladinski film
15.20 Nedeljsko popoldne
19.30 TV Dnevnik
20.00 Naša leta, TV nadalj.
21.10 Karavana
21.40 TV Dnevnik
22.00 Zabavno glasbena odd.
22.15 Športni pregled

Koper-Capodistria

19.30 L'angolino dei ragazzi: Cantapiccolo 79 I. parte Otroški kotiček: Cantapiccolo 79 prvi del
20.00 Canale 27 – Program za naslednji teden
20.15 Punto d'incontro – Stičišče
20.35 L'inverno ti fara'tornare. Jeseni se vrneš. film režija: Henry Colpi, igrajo: Alida Valli. Georges Wilson, Gerard Sety
22.10 Rock concert: Rok koncert Manfred mann š eart band
23.00 Il ritorno di Arnold March. Vrnitev Arnolda Marcha telefilm della serie Kojak

Radio

I. Program

4.30 Dobro jutro!
6.00 Dnevni koledar
7.00 Jutranja kronika
7.30 Zdravo, tovariši vojaki!

8.07 Radijska igra za otroke, Niko Grafenauer: Preplah v Višnji gori

Za danes smo pripravili ponovitev radijske igre priljubljenega pesnika Nika Grafenauerja, Preplah v Višnji gori. Nika Grafenauerja gotovo vsi poznate in veste, da mu nikoli ne zmanjka šegave igrivosti. Kakšna bo torej njegova radijska igra, ki jo je postavil v Višnjo goro – seveda ne v današnjo, ampak v tisto pravljično, ki slovi po svojem polžu in po svojem kozlu in kjer so prebivalci vsi tako »pametni«, da se lahko kosajo kar s samimi Butalci? No, zabave ne bo manjkalo.

Igrajo: France Presetnik, Frane Milčinski, Pavle Kovič, Dušan Škedl, Tone Homar, Slavo Švajger, Marta Pestatorjeva, Alenka Svetelova in drugi. Glasba: Urban Koder, Ton in montaža: Metka Rojc, Dramaturg: Djurdja Flerè, režija: Marjan Marinc

8.47 Skladbe za mladino
9.05 Še pomnite, tovariši...
10.05 Panorama lahke glasbe
11.00 Pogovor s poslušalci
11.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
12.00 Na današnji dan
13.20 Za kmetijske proizvajalce
13.50 Pihalne godbe
14.05 Humoreska tega tedna, P. Somogy: Šivalni stroj

Radijski kmetijski nasveti

Ponedeljkov sestavek smo namenili zlasti živinorejcem. Dr. Jože Ostere je prispeval sestavek o raznoličnosti in gospodarskem pomenu klavnih lastnosti mladih govedi.

V torek boste slišali sestavek o razvoju živinoreje v Sloveniji. Napovedovanje razvoja take dejavnosti, kot je živinoreja, ni prav nič lahka stvar. Na razvoj namreč vplivajo številne okoliščine, zato tudi strokovno utemeljene študije ne morejo z gotovostjo napovedati usmeritve in obsega posameznih živinorejskih vej v prihodnosti. Tisti, ki načrtujejo prehrano ljudi okrog leta 2000, nič kaj spodbudno ne govorijo o živinoreji. Za črnoglednost imajo precej vzrokov. O tem piše dr. Franc Ločniškar.

V sredo naj prisluhnejo naši oddaji zlasti čebelarji. Govorila bo o nevarnosti prodora nove čebelje bolezni v naša čebelarstva. Od vzhoda se namreč zadnje desetletje vedno bolj približuje bolezen, ki ne prizanaša ne odraslim ne trotom ne čebeljemu zarodu. Povzroča jo izredno trdoživ zajedalec varroa jacobsoni. Hitro se razmnožuje in širi po Evropi ter uničuje cela čebelarstva. Več o tem piše v svojem sestavku Martin Mencej.

Četrtkovo oddajo smo namenili zlasti pridelovalcem kumar. Kumare za vlaganje so za predelovalno industrijo zelo pomembna vrtnina, zato so leta 1979 v okviru razvojnega programa Kmetijskega inštituta v Pomurju in Savinjski dolini začeli z makroposkusi, v katerih so preizkušali novo tehnologijo pridelovanja in hibride, ki bi jih lahko predelovali namesto standardnega hibrida parifin. Sestavek o tem nam je poslala ing. Mihaela Černe. Vabimo vas k poslušanju.

Vsakoletna tekmovanja gozdarjev – sekačev so bila tudi letos po organizacijah v republiki. Najboljši tekmovalci so sodelovali na republiškem tekmovanju, ki ga je vzorno organiziralo Soško gozdno gospodarstvo Tolmin na Črnem vrhu nad Idrijo. Več o tem piše ing. Dušan Jug. Sestavek bo na sporedu v petek. Za soboto smo uvrstili sestavek o kmečkem turizmu. Določa nosilce posameznih nalog in jih zavezuje na njihovo izvajanje. Z upoštevanjem dogovorjene politike razvoja kmečkega turizma, se bomo izognili nepreverjenemu razvoju kmečkega turizma in omogočili hitrejši in skladnejši razvoj kakovostne turistične dejavnosti na kmetijah. Prispevek inženirke Nadje Engelman.

RI17.50

Joško Lukeš: Srčna Desetica

Slovenski igralec Joško Lukeš se nam predstavlja s fantastično kriminalko Srčna desetica. Dramsko dogajanje v Srčni deseti-ci, ki nam razkrije fiktiven zločin storjen s pomočjo dosežkov moderne znanosti, je avtor spretno oblikoval v mejah znanih zakonitosti kriminalke, hkrati pa njen banalni okvir presegel s sporočilom svojega dela, ki opozarja na zlorabljanje znanosti v namene, ki bi utegnili v bližnji prihodnosti uničiti, človeštvo.

Delo je režiral Dušan Mauser, igrali pa igralci Stalnega Slovenskega gledališča iz Trsta.

NEDELJA, 16. DECEMBRA

14.25 S popevkami po Jugoslaviji
15.10 Listi iz notesa...
15.30 Nedeljska reportaža
15.55 Pri nas doma
16.20 Gremo v kino
17.05 Popularne operne melodije
17.50 Zabavna radijska igra, Jožko Lukeš: Srčna desetica
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Glasbene razglednice
20.00 V nedeljo zvečer
22.20 Skupni program JRT – Studio Skopje, Glasbena tribuna mladih
23.05 Lirični utrinki
23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov
24.00 Pregled in ocena najpomembnejših dogodkov
00.05 Nočni program – glasba

II. program

8.00 Nedelja na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.30 Pet pedi
14.00 Šport in glasba
15.20 Iz roda v rod
16.00 Pet minut humorja
16.05 Živimo z naravo
16.15 Zimzelene melodije
16.40 Brez njih ni športa: Matko Kavtičnik, dolgoletni telesnokulturni delavec iz Slovenske Koroške
16.50 Šport in glasba
17.20 Morda niste vedeli
18.00 Gost oddaje: Plavalni klub Triglav iz Kranja, letošnji Bloudkov nagrajenec
18.10 Šport in glasba
14.30, 15.30 in 17.30 Poročila
Osrednja športna tema današnje nedelje bo seveda alpsko smučanje, saj se je končal prvi del tekmovanja za svetovni pokal. Seveda pa bomo govorili tudi o skakalcih in tekačih, ki se prav tako pripravljajo na pomembne tekme. Najboljši tekači so prav v teh dneh na prvi preizkušnji za svetovni pokal. Spremljali bomo tudi ostala športna dogajanja, predvsem nadaljevanje državnega prvenstva v košarki, za ljubitelje šaha pa smo pripravili poseben komentar s turnirja v Ribnici. V odaji Morda niste vedeli smo to pot pripravili nekaj zanimivosti iz pravil košarkarske igre.
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.30 Stereorama
20.30 Radio Študent na našem valu
21.30 Top albumov
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

19.05 Igramo kar ste izbrali; W. A. Mozart: Divertimento za godala v B-duru, K. 137
– Koncert za violino in orkester št. 3 v G-duru, K. 216
– Kvintet za klavir, oboo, klarinet, rog in fagot v Es-duru, K. 452
– Godalni kvintet v D-duru, K. 593
– Koncert za klavir in orkester v D-duru, K. 537
– »Koncert ob kronanju«
– Koncert za rog in orkester št. 4 v Es-druru, K. 495
– Simfonija št. 41 v C-duru, K. 551 –» Jupiter«
– Requiem za soliste, zbor in orkester v d-molu, K 626
21.05 Sodobni literarni portret, Robert Desnos

Koper

7.00 Veselo v nedeljsko dopoldne
8.00 Kmetijski nasveti
8.05 Jutranji spored narodnozabavne in zborovske glasbe
8.30 Reportaža
13.00 Sosednji kraji in ljudje
13.20 Minute z Beneškimi fanti Antona Birtiča
14.00 Glasba po željah
15.00 Naša ustvarjalnost
15.15 Igra orkester Jack Wolf
15.30 Sijaj mi sončece
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Male skladbe velikih mojstrov: Offenbach – Čajkovski
17.00 Posnetek glasbene prireditve

Maribor

11.00 Ljudje ob meji
11.45 Novčič v Jugotonovem glasbenem avtomatu
12.00 Mariborski feljton
13.10 Želeli ste – poslušajte

Radio študent

11.00 Kdo smo, kje smo
11.01 Pretegovanja
12.00 Tolpa bumov
12.30 Tednik
13.00 Godba
13.25 Literarni zalogaj
13.45 Mladi smo še, pa že toliko obetamo
14.45 Tega ne smete preslišati
20.00 Kdo smo, kje smo
20.15 Alkemija laži
21.00 Rock fronta
22.00 Pol ure
22.30 Rože za Alberta

TV 16.50

Casablanca

Produkcija: Michael Curtiz. V glavnih vlogah: Humphrey Bogart, Ingrid Bergman, Paul Henreid, Claude Rains, Conrad Veidt, Sydney Greenstreet, Peter Lorre.

Film Casablanca ima dokaj zapleteno vsebino, pa se zgodba odvija v času po padcu Francije, ko so se evropski begunci pred nacističnim zatiranjem zatekali v Casablanco. Tu so čakali na vizo za Lisbono in nadaljno pot v Ameriko. V Casablanci so bili ljudje različnih pripadnosti, pa tudi taki, ki so nihali med enim in drugim. Glavni junak je lastnik ameriške restavracije, Rick (igra ga Humphrey Bogart). V rokah ima propustnice za izhod iz mesta. Zgodba se zaplete s prihodom Isle in njenega moža, ki išče tranzitno pismo, da bi v Ameriki nadaljeval delo za zavezniško gibanje. Rick ima romanco z Isle, zato pisma noče dati, saj si želi, da bi ostala z njim. Kljub temu pa Rick spozna pomembnost svoje naloge, začne se boriti z oblastmi in naleti na mnoge nevarnosti...

Film je doživel primiero v New Yorku le 18. dni po pristanku zavezniških sil v Casablanci leta 1942. Tudi zaradi svoje časovne aktualnosti je požel mnogo uspeha, res pa je, da je prav Casablanca eden najboljših filmov Humphreya Bogarta, ki je zaradi Ricka dobil sloves romantičnega junaka. Film je dobil več nagrad, med drugim nagrado akademije za najboljši scenarij, najboljšo režijo in najboljši film leta 1943. Nagrado akademije je dobil tudi glavni igralec Humphrey Bogart.

TV 15.45

Mehika pod svojim nebom

Quadalahara, glavno mesto države Halisko obdari potnika s pisanostjo gradbenih stilov, z bogatimi muzeji in z lepimi ulicami ter drevoredi. Prebivalci tega kraja pripadajo ljudstvu Totonske. Danes živi le še 60.000 potomcev tega naroda. Po poteh, ki vodijo iz enega kraja v drugi sta prihajali sreča in nesreča. Po teh poteh so prišli zasužnjevalci in osvoboditelji. V Milti nedaleč od znamenitega mesta Oakaka je najbolje ohranjen spomenik predšpanske kulture. Tu sta pustili svoje sledove dve ljudstvi, in sicer Miksteki in Zapoteki.

PONEDELJEK, 17. DECEMBRA

Televizija

Ljubljana

14.55 TV v šoli – ponovitev (do 16.00)
17.15 Poročila
17.20 Vrtec na obisku: Matjažev rojstni dan
17.35 Deček z otoka, kanadski dokumentarni film
18.00 Samoupravno urejanje delitve sredstev za osebne dohodke, oddaja iz cikla Pot do pravične in spodbudne delitve
18.20 Kaplja za kapljo
18.35 Obzornik
18.45 Mladi za mlade
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 M. Vučetić: Pupinove zvezde, drama TV Novi Sad

Drama Pupinove zvezde je kronika o najvažnejšem obdobju slavnega znanstvenika Mihajla Pupina. Letos smo praznovali 125-letnico rojstva velikega iznajditelja, ki je bil sodobnik in znanec Nikole Tesle in drugi velikan elektrotehnike našega rodu, ki se je odpravil v Ameriko in s svojimi izumi in dejavnostjo dosegel svetovno slavo. Prešel je pot od pastirčka v rojstnem Banatu do velikana znanosti in humanizma.

Tesla se je posvečal le znanosti, Mihajlo Pupin pa je v obliki mecenstva veliko storil za svojo domovino. Dramska kronika, za katero je napisal scenarij Milenko Vučetić, obsega obdobje Pupinovega znanstvenega vzpona in njegove borbe za dostojanstvo znanosti. Ta borba se začenja s Pupinovim prihodom na mesto predavatelja na elektrotehničnem oddelku univerze Kolumbija. Kljub nasprotovanju in nezaupanju sodelavcev – profesorjev je z upornostjo in premetenostjo uresničil vrsto briljantnih odkritij (rezonator, sekundarne x-žarke) in dosegel svetovno slavo.

21.35 Koliko se med seboj poznamo
22.35 TV dnevnik

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Mali šlager
18.15 Kulturni zakladi
18.45 Glasbena medigra
18.50 Športna oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 Izkušnje
20.45 Dokumentarni film
20.45 Poročila
21.05 Celovečerni film (do 22.50)

TV Zagreb – I. program

18.00 Mali šlager
18.15 Naša obramba
18.45 Mladi za mlade
19.30 TV dnevnik
20.00 TV drama
21.10 Glasbeni trenutek
21.15 Panorama
22.00 TV dnevnik
22.15 »Predmestni vrtovi,« glasbena oddaja

Koper – Capodistria

19.55 Punto d'icontro : Stičišče
19.58 2 minuti
20.00 Cartoni animati : Risanke
20.05 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 Miracolo a Milano – Čudež v Milanu – film del ciclo edicato al regista Vittorio De Sica igrajo: Emma Grammatica, Paolo Stoppa
22.15 Passo di danza – Baletni večer Čele kula
22.45 Morava 76 sceneggiato TV – III puntata – tretji del

Radio

I. Program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.50 Dobro jutro, otroci!
7.20 Rekreacija
8.00 Poročila, jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.25 Ringaraja
8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi – Rado Simoniti (O. Župančič): Veseli koledniki

VESELI KOLEDNIKI

9.05 Z radiom na poti
9.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za ...
12.00 Na današnji dan
12.10 Veliki revijski orkestri

R III 18.20

Matija Tomc 80 letnik

Oddajo »Srečanja s slovenskimi skladatelji« posvečamo nocoj 80. obletnici rojstva slovenskega skladatelja Matije Tomca. Ko praznujemo ta pomembni življenjski jubilej, ne moremo mimo njegovega delovnega, saj že 60 let ustvarja skladbe tako na področju zborovské, komorne, orkestrske kakor tudi na področju mladinske glasbe.

Njegov opus šteje čez 1.000 skladb posvetnega in sakralnega značaja, med katerimi zavzemajo njegove umetne zborovske skladbe in priredbe slovenskih narodnih pesmi izjemno mesto v slovenski zborovski kulturi.

O njegovem življenju in delu bo torej govorila naša oddaja, ki jo bodo osvetlila pričevanja prof. dr. Antona Dolenca, prof. Vilka Ukmarja, skladatelja in dirigenta Lojzeta Lebiča in pevca v Maroltovem APZ dr. Leva Svetka. Oddajo je pripravil prof. Janez Bitenc.

R II 20.30

Razvoj Slovenske zabavne glasbe in jazza

Za sklepno oddajo cikla, s katerim smo želeli osvetliti malo znano, pa tudi že pozabljeno obdobje v razvoju slovenske zabavne glasbe, smo v naš studio povabili nestorja slovenske zabavne glasbe Bojana Adamiča. Oddaja bo govorila o obdobju, v katerem se je naša zabavna glasba začela postavljati ob bok dosežkom zunaj naših meja. Sedaj ni šlo več le za posnemanje tujih glasbenikov. Naša glasba se je naslonila na značilnosti slovenskega glasbenega izročila, njen izraz je postal izviren in strokoven. Da smo dosegli to stopnjo razvoja razmeroma zgodaj, pa ima nemara največ zaslug ravno naš nocojšni gost.

R III 21.45

Odmevi iz glasbenega sveta

Nocojšnja oddaja prinaša dve skladbi iz sodobne svetovne ustvarjalnosti, ki so ju predstavili na sicer tradicionalno usmerjenem festivalu v Salzburgu. György Ligeti je »San Francisco Polyphony« posvetil 60-letnici znamenitega ameriškega orkestra. V obširni razlagi enostavčnega, a štiridelnega dela s konsekventno izpeljanim večglasjem

PONEDELJEK, 17. DECEMBRA

12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru
13.00 Danes do 13.00; Iz naših krajev
13.30 Priporočajo vam...
14.05 Pojo amaterski zbori
14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.00 Dogodki in odmevi
15.30 Zabavna glasba
16.00 Vrtiljak
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Naša glasbena izročila
18.25 Zvočni signali
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Dobri znanci
20.00 Kulturni globus
20.10 Iz naše diskoteke
21.05 Glasba velikanov
22.00 Poročila; našim rojakom po svetu in pregled sporeda za prihodnji dan
22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev
23.05 Lirični utrinki
23.10 Za ljubitelje jazza
24.00 Poročila: pregled in ocena najpomembnejših dogodkov

II. program

8.00 Ponedeljek na valu 202
13.00 Z evropskimi revijskimi in plesnimi orkestri
13.35 Znano in priljubljeno
14.00 Ponedeljkov križemkraž
14.20 Z vami in za vas
14.30 Iz naših sporedov
15.00 Dogodki in odmevi
16.00 Svet in mi
16.10 Jazz na II. programu: Wild Bill Davis – Jimmy Smith
16.30 Občanova tribuna
16.40 Od ena do pet
17.35 Iz partitur londonskega festivalnega orkestra
17.55 Filmski zasuk
18.00 Glasbeni cocktail
18.30 Iz delovnih organizacij
18.40 Koncert v ritmu
18.55 Razgledi po kulturi
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Razvoj slovenske zabavne glasbe in jazza XII. del: Bojan Adamič
21.00 Popularnih dvajset
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Aktualni problemi marksizma
10.25 Plesi in spevi
11.00 Človek in zdravje (ponovitev)
11.10 En sam, za dva, za tri... (Solistična in komorna glasba)
16.00 Aktualni problemi marksizma (ponovitev)
16.0 Tako muzicirajo...
17.30 Jugoslovanska vokalna glasbena ustvarjalnost in poustvarjalnost 20. stoletja – Samo Vremšak
18.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom: mag. ing. Slava Jeler
18.20 Srečanje s slovenskimi skladatelji Matija Tomc – 80 letnik
20.00 Literarni večer – Jure kaštelan (ob 60-letnici)
20.40 Stereofonski operni koncert
21.45 Odmevi iz glasbenega sveta (Salzburški festival 79)
22.50 Literarni nokturno – J. Poštrak: Klativitez

Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
13.05 Po stopinjah glasbene dejavnosti v zamejstvu
13.37 Izbrali smo za vas
14.00 V podaljšku
14.37 Glasbeni notes in objave
15.00 Program radia Ljubljana
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Mladi izvajalci: gojenci glasbene šole Nova Gorica–Solkan

Maribor

7.30 Danes za vas
8.10 Tretji polčas
14.05 Turistični napotki v nemščini
14.30 Želeli ste – poslušajte
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Univerza v Mariboru
17.15 Desetkrat naj...
18.00 Študij in glasba
18.30 Johann Sebastian Bach: Umetnost fuge, odlomki

Radio Študent

11.00 Kdo smo, kje smo
11.01 Pretegovanja
12.00 Tolpa bumov, Ry Cooder
12.30 Ozemljitev
13.00 Godba
13.45 Nova kavica & gnilo jajce
14.30 Odmevnik
14.45 Tega ne smete preslišati

je med drugim zapisal: »Predstavljajmo si posamične predmete, ki smo jih brez reda zmetali v predal s točno določeno podobo. V njem vlada neskončna zmeda, a oblika predala je lepa... Je to razpad, uničenje neke materije ali pa morda tako nastajajo nove svoboščine?«

Lani 29. novembra so v Chicagu uprizorili novo opero »Izgubljeni paradiž« Krzysztofa Pendereckega. Na letošnjem festivalu v Salzburgu so predstavili koncertno suito, ki jo je skladatelj napisal tako rekoč na novo. Od opere, ki ima za osnovo epsko pesnitev angleškega baročnega pesnika Johna Miltona o Adamu in Evi, ni ostalo skoraj nič, saj se suita v treh stavkih začenja tam, kjer se opera neha. Svet je gol in prazen, izgubljeni človek uzre pred seboj trpljenje, muke, umore, ujme, smrt. Le z upanjem in delom, sožitjem brez strahu in z ljubeznijo si bo lahko ustvaril nov paradiž...

Pri izvedbi v Salzburgu so sodelovali solisti, mešani pevski zbor radia Dunaj in Salzburg ter simfonični orkester ORF z Dunaja, dirigiral je Leif Segerstam. Oddajo je pripravil Igor Andrejčič.

Skupina cicibanovje praznovala rojstni dan vrstnika Matjaža. Ta je v vrtec prinesel nekaj slik, ki ga prikazujejo kot novorojenčka, dojenčka, pa veselega velikega fantiča. Seveda so otroci pripravili tudi torto s svečkami, pa glasbo in nekaj veselih igric. V oddaji Vrtec na obisku, so sodelovali otroci VVO Milan Majcen, Jadranka Novak, zamislila si jo je Zmaga Glogovac, v redakciji Irene Struna-Arkove jo je režiral Emil Rižnar. (TV 17.20)

TOREK, 18. DECEMBRA

Televizija

Ljubljana

16.20 Šolska TV: Električni štedilnik, Z minami in eksplozivom proti tankom, Kaj je animirani film
17.20 Poročila

17.25 Hercegovina poje, oddaja TV Sarajevo

Pri nas v Sloveniji pojejo desetine zborov, od najmlajših do odraslih, vsi si prizadevajo, da bi bili čimboljši, da bi poustvarjali čimveč sodobnih del, le občasno pa se srečamo s podobnimi ansambli iz drugih republik. Vsako drugo leto je sicer tekmovanje zborov v Celju, ki se ga udeležijo najboljši predstavniki iz vseh republik, to pa je kaj malo za celovito primerjavo, kam usmerjajo svoja prizadevanja mladinski zbori v najširšem smislu. V dveh oddajah, ki jih je pripravil sarajevski studio, bomo lahko prisluhnili pevskemu srečanju, ki je bilo junija v Ličtici. V prvem delu so bo predstavil zbor glasbene šole Ličtica, nato 57 devojaka i dečaka iz Bugojna, Devojke sa Neretve, Mostarske kiše in drugi.

18.00 Pisani svet: Avto
18.40 Obzornik
18.50 Sodobniki: Avgust Černigoj
19.15 Risanka
19.30TV Dnevnik
20.00 Med besedami in dejanji, aktualna oddaja
20.55 H. Fallada: Človek hoče navzgor, TV nadaljevanka
21.55 TV dnevnik
22.10 Neoklasicizem, oddaja iz cikla Komorna glasba skozi stoletja

Oddajniki II. TV mreže:

17.45 Pionirske TV novice
18.15 Nove knjige
18.45 Narodna glasba
19.30 TV dnevnik
20.00 Gledališka predstava
21.25 Včeraj, danes, jutri
21.45 Znanost
22.30 Beograjski festival jazza (do 23.15)

TV Zagreb – I. program:

15.20 TV v šoli: Živi organizmi, Kaj je delo, (do 16.00)
17.15 TV dnevnik
17.35 TV koledar
17.45 Pionirske TV novice
18.15 Nove knjige
18.45 Dnevnik 10
19.05 Kulturni pregled
19.30 TV dnevnik
20.00 Pogovor z Brankom Mikuličem
21.00 Celovečerni film
22.50 TV dnevnik

Koper – Capodistria

19.20 Odprta meja – Confine aperto, program v slovenščini
19.45 Punto d'incontro – Stičišče
19.58 2 minuti
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 Ha ballato una sola estate. Plesala je eno poletje, film režija: Arne Mattson
igrajo: Ulla Jacobson, Folke Sundquist, Edvin Dolphson
22.00 Temi đattulia' – Aktualna tema
22.30 Musica popolare – Narodna glasba, Canti e danz dal mondo – Messico: Pesmi in plesi s eta Mexiko
23.00 Punto d'incontro – Stičišče

Radio

I. Program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
5.20 Rekreacija
5.30 Jutranja kronika
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.50 Dobro jutro, otroci!
7.30 Iz naših sporedov
8.00 Poročila, jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.30 Iz glasbenih šol
9.05 Z radiom na poti
9.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za...
12.00 Na današnji dan
12.10 Danes smo izbrali
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Po domače
13.00 Danes do 13.00, Iz naših krajev
13.30 Priporočajo vam
14.05 V korak z mladimi
15.00 Dogodki in odmevi
15.30 Zabavna glasba
16.00 Vrtiljak
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Razgledi po slovenski glasbeni literaturi: Instrumentalne skladbe Rista Savina
18.30 V gosteh pri zborih jugoslovanskih radijskih postaj
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Zabavna glasba
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Jožeta Privška

Flavtist Fedja Rupel bo gost oddaje Z našimi solisti, ki jo bomo spet neposredno prenašali iz radijskega studia 13. Ob spremljavi pianista Acija Bertonclja bo ta odlični slovenski instrumentalist izvedel skladbe G. P. Telemanna, G. Fauréja, A. F. Dopplerja in Milana Prebande. (R III 19.00)

R III 10.05

Radijska šola za srednjo stopnjo: Kurirske poti

Kurir je francoska beseda in pomeni hitrega sla. Torej osebo, ki prenaša pošto. Pošta je lahko ustno ali pisano sporočilo, lahko pa tudi dogovorjeni znak ali predmet.

Iz pravljic poznamo dolgonoge, ostrooke in ostrosluhe fantiče, ki so pravzaprav po svetu bolj tavali in čakali dogodivščin, kot pa počeli kaj koristnega. V času našega osvobodilnega boja so tem pravljičnim junakom podobni kurirji. Opravljali so eno od najpomembnejših nalog: vzdrževati zvezo med enotami, med poveljstvi, med aktivisti in ilegalci na terenu.

Teren – beseda je pomenila ozemlje, ki so ga nadzorovali partizani, kjer je bilo treba v zanesljive roke izročiti nove aktiviste, partizane, politične delavce.

»Mali slovenski narod, ki je bil, poleg poljskega ljudstva edini narod v Evropi, obsojen na smrt na svoji zemlji«, je imel na terenu narodno zavedne, ponosne ljudi, ki so skrbeli tudi za kurirje na njihovih poteh. Toda čas prebit v varnem zavetju takega gostoljubja, je bil vedno le kratek, saj je kurirja klicala dolžnost, da čimprej preda sporočilo v roke tistim, ki so iz sporočil sprožili akcijo.

»Hodil sem sam skozi temo, mimo hiš in kozolcev, po poteh in mostiščih; sleherni živec je bil v meni napet kot struna, vsak šum, luč ali vžig cigarete pred menoj me je opozarjal na navzočnost sovražne zasede in patrulje; lajež psov, ki so se trgali z verig, me je izdajal, pa tudi opozarjal na tuje prišlece. Tako življenje mi je izostrilo čut. Naučil sem se neke posebne hoje, tipanja z nogami v temi: le redko sem zadel ob kamen ali se spotaknil ob korenino. V črni temi, dežju, viharju in megli sem se počutil varnejšega, v mirni, tihi, z luno osvetljeni noči pa izpostavljenega tisočerim nevarnostim. Dobil sem poseben občutek za smer in redko sem zgrešil kraj ali hišo, v katero sem se prvič namenil.« Tako je svoje »kurirske poti« označil Mitja Ribičič, ko je novembra l. 1942 partizanil v Moravški dolini.

TOREK, 18. DECEMBRA

20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi
20.30 Tipke in godala
21.05 Od premiere do premiere – Ivan Cankar: Lepa Vida (Uprizoritev SLG Celje)
22.00 Poročila, našim rojakom po svetu in pregled sporeda za prihodnji dan
22.20 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana
23.05 Lirični utrinki
23.10 S popevkami po Jugoslaviji
24.00 Poročila: pregled in ocena najpomembnejših dogodkov
00.05 Nočni program – glasba

II. program

8.00 Torek na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Iz obdobja swinga – Benny Goodman
13.35 Znano in priljubljeno
14.00 Z vami in za vas
14.30 Iz naših sporedov
15.00 Dogodki in odmevi
16.00 Pet minut humorja
16.30 Lahke note
16.30 Nič nas ne sme presenetiti
16.40 Diskomentalnost
17.35 Iz partitur zabavnega orkestra RTV Ljubljana
17.50 Ljudje med seboj
18.00 Danes vam izbira
18.30 Iz delovnih organizacij
18.40 Koncert v ritmu
18.55 Razgledi po kulturi
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Torkov glasbeni magazin
21.30 Rezervirano za contry glasbo
22.00 Glasba neuvrščenih
22.30 Mala nočna glasba
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Radijska šola za srednjo stopnjo, Kurirske poti
10.35 Moment musical
11.00 Tekoča repriza
11.20 Iz manj znanih oper
16.00 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) Kurirske poti
16.30 Operni koncert
18.05 Svet tehnike: dr. Peter Gregorc: Racionalna poraba energije
18.20 Minute za Isaaca Sterna
19.00 Z našimi solisti... Fedja Rupel – flavta, pri klavirju Aci Bertoncelj
20.00 Deseta muza (neposredni prenos iz studia 13)
20.20 Salzburški festival 1979
21.55 Benjamin Britten: Variacija na Bridgeovo temo za godala, op. 10 (Godalni orkester RTV Ljubljana vodi Samo Hubad)
22.20 Skupni program JRT – Studio Sarajevo

Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
13.05 Domači pevci zabavne glasbe
13.37 Naša opera
14.00 Mladim poslušalcem
15.00 Program radia Ljubljana
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Iz zborovskega arhiva: primorski akademski zbor Vinko Vodopivec

Maribor

7.30 Danes za vas
8.05 Zabavna glasba
8.35 Polke in valčke igrata Kmečka pihalna godba Toneta Neuvirta in ansambel Borisa Franka
14.05 Zabavna glasba
14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku
14.25 Napevi, ki jih radi poslušamo
14.40 Naši zbori – moški zbor KUD Edo Grubelnik, Ribnica na Pohorju, zborovodja Stojan Podlesnik
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Sotočja
17.45 Mladina poje – mladinski zbor osnovne šole Kamnica, vodi Franci Kovač, mladinski zbor Pedagoške gimnazije Murska Sobota, vodi Jože Vukan
18.00 Mladi – mladim
18.30 Glasba neuvrščenih

Radio Študent

11.00 Kdo smo, kje smo
11.01 Pretegovanja
12.00 Tolpa bumov ART Bears
12.30 Panoptikum (pogovor)
13.00 Godba
13.45 Škuceva vetrina
14.15 Pihamo v eter
14.45 Tega ne smete preslišati

Kaj vse je doživljal, kaj vse je spoznal ob svojem delu, pa bo povedala oddaja.

Ponovitev oddaje bo danes ob 16.00 na našem III. RA programu. Avtorica: Jožа Zagorc.

R I. 8.30

15 let zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje in srebrni jubilej srednje glasbene šole v Ljubljani

V redni torkovi oddaji Iz glasbenih šol bomo imeli tokrat ponovno jubilanta – ne enega, ampak kar dva. Svoje 15. leto obstoja praznuje namreč Zavod za glasbeno in baletno izobraževanje v Ljubljani, kar 25 let pa je od tega, kar deluje v okviru tega zavoda Srednja glasbena šola. ZGBI v Ljubljani je bil ustanovljen v šolskem letu 1963/64 z združitvijo petih šol glasbene oziroma plesne smeri, ki so delovale do takrat na področju občine Ljubljana-Center. To so bile: Glasbena šola Center, Srednja glasbena šola, Srednja baletna šola, Oddelek za izrazni ples, ki je deloval v okviru Pionirske knjižnice in Glasbene šole pri Svetu Svobod.

Mnogo težav se je pokazalo že pred združitvijo teh dotedaj samostojnih ustanov, mnogo problemov pa je nastopilo tudi po združitvi. Vendar lahko danes z zadovoljstvom ugotovimo, da sodi ZGBI med največje tovrstne glasbeno-plesne šole v Jugoslaviji. S svojim delom in pedagoškimi rezultati se je uveljavila ne samo v Sloveniji in Jugoslaviji, temveč tudi zunaj meja.

V oddaji bomo lahko prisluhnili izvrstnemu muziciranju gojencev te šole. Govorili bodo tudi o svojem delu, težavah in uspehih. Za pogovor smo prosili bivšo dolgoletno ravnateljico Srednje glasbene šole, ki je na tem področju opravljala pionirsko delo – prof. Vido Jerajevo, nekdanjega gojenca te šole, danes že priznanega slovenskega umetnika – violinista Tomaža Lorenza ter sedanjega ravnatelja Zavoda, ki svoje delo uspešno opravlja vse od njegove ustanovitve – prof. Matij › Terclja.

TV 18.00

Pisani svet – avto

Gotovo je avtomobil prevozno sredstvo, ki nam skrajšuje poti in ustreza našim željam po udobnosti. Pa je avto obenem še vse kaj drugega. Predvsem je eden najhujših onesnaževalcev okolja. Vsako leto pobere več sto človeških življenj na slovenskih cestah. Otrokom zmagovito krade še zadnje igralne površine v mestu. Postaja statusni simbol in razbija družinsko harmonijo. V svoji preprostosti so otroci že v prvih letih svojega življenja navdušeni nad hitrostjo, močjo in eleganco avtomobila. Reklamiranje avtov igračk, kovanje v zvezde avtomobilskih dirkačev itd., vse to otrokom samo še vceplja ljubezen do avta, ne daje pa jim možnost kritičnega odnosa. S temi in podobnim dilemami se je soočila tokratna oddaja Pisanega sveta, ki so jo pripravili: režija – Iztok Tory, snemalec – Vitan Mal, ton – Janez Ahlin, redakcija – Jaša L. Zlobec, nastopa – Duo Kora.

SREDA, 19. DECEMBRA

Televizija

Ljubljana

9.35 TV v šoli: Za učitelje, Od načrta do zemljevida
10.00 TV v šoli: Izobraževalni film, Risanka, Predšolska vzgoja, Kratek film (do 11.10)
17.30 Poročila
17.35 Z besedo in sliko: Ankine risbe
17.50 Potovanje v deželo lutk

18.15 Ne prezrite
18.35 Obzornik
18.45 Mladinski pevski zbor Maribor
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Film tedna: Kača v nedrih, španski film
21.55 TV dnevnik
22.10 Glasbene miniature: Flandrijski komorni orkester Lj

Oddajniki II. TV mreže

17.10 TV dnevnik v madžarščini
17.30 TV dnevnik
17.45 Sezamova ulica
18.15 Izobraževalna oddaja
18.45 Glasbena oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 Prosta sreda
21.30 Pop glasba
22.10 TV dnevnik (do 22.30)

TV Zagreb – I. program

17.15 TV dnevnik
17.35 TV koledar
17.45 Sezamova ulica
18.15 Dokumentarni film
18.45 Glasbena oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 Prosta sreda
21.30 Pop glasba
22.10 TV dnevnik
22.30 Dokumentarni film

Koper – Capodistria

19.45 Punto d'incontro – Stičišče
19.58 2 minuti
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 Musicalmente: Glasbena oddaja, Marie Laforet
21.15 La verita'. Resnica – film, režija: Henri – Georges Clouzot, igrajo: Brigitte Bardot, Charles Vanel

Radio

I. program

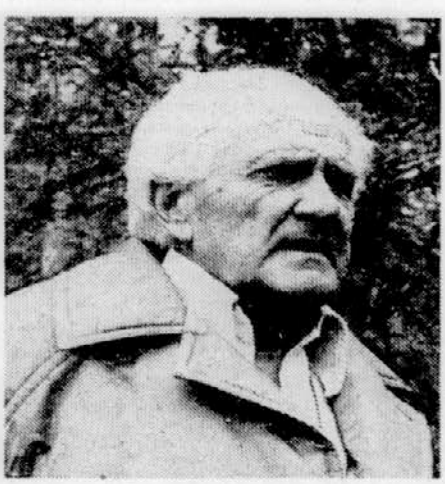
4.30 Dobro jutro!
5.30 Jutranja kronika
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.20 Rekreacija
6.50 Dobro jutro, otroci!
8.00 Poročila, jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
9.00 Pisan svet pravljic in zgodb
9.05 Z radiom na poti; 9.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za...
12.00 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti
13.00 Danes do 13.00 iz naših krajev
13.30 Priporočajo vam...
14.05 Razmišljamo, ugotavljamo...
15.00 Dogodki in odmevi
15.30 Zabavna glasba
16.00 Loto vrtiljak
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Poje Ljubljanski oktet
18.15 Naš gost
18.30 Odskočna deska – Andrej Varl – kitara
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Vilija Petriča
20.00 Koncert za besedi – Zla sreča
20.25 Kvartet in kvintet Wolfganga Amadeusa Mozarta

R I 18.15

Naš gost: dr. Metod Mikuž, 70-letnik

Slovencem profesorja Metoda Mikuža najbrž ne bi bilo treba predstavljati, saj ga v vsem povojnem obdobju praktično srečujemo na vsakem koraku; kdo ne pozna njegovih šolskih učbenikov in skript, pa petih zvezkov Pregleda NOB na Slovenskem, študije o Slovencih v zgodovini, tematskih razprav o posameznih vprašanjih v razvoju NOB...

Večji del svojega nadvse plodnega in ustvarjalnega je dr. Metod Mikuž sestavil v hribih – v Žukovem na Grmadi, nad Ortnekom pri Velikih Laščah, kjer si je pred časom postavil hišo in kjer prebije vsak prosti čas – če o prostem času pri njem sploh lahko govorimo. Tu, v tej čudoviti in pristni samoti smo profesorja Mikuža tudi obiskali, dober teden pred njegovim 70. rojstnim dnevom, in se poskušali z njim pogovarjati nekoliko bolj splošno, manj obvezujoče kot

ponavadi, kadar ga pač prosimo za sodelovanje v kakšni tematski oddaji. Kajpak drugače kot kaže, tudi ne more biti – je beseda ves čas spet tekla o zgodovini, o zgodovinopisju, o težavah pri pisanju in odkrivanju virov, o objektivnosti zgodovinskih dokumentov. In o največjem Mikuževem projektu – o svetovni zgodovini po drugi svetovni vojni, ki jo profesor že nekaj let sestavlja. – Oddajo je pripravil Lado Ambrožič.

R I 18.30

Odskočna deska

V oddaji, v kateri vam predstavljamo mlade glasbenike, bo drevi nastopil štiriindvajsetletni kitarist ANDREJ VARL.

Po končanem šolanju na ljubljanskem Zavodu za glasbeno in baletno izobraževanje je študij nadaljeval v Španiji, kjer je lani na konservatoriju v Alicanteju tudi diplomiral.

Za svoj prvi nastop pred radijskim mikrofonom je izbral spored skladb F. Sora, J. S. Bacha, J. Turine, M. de Falle in M. de Ponceja.

SREDA, 19. DECEMBRA

V izvedbi slovenskih ansamblov, kvarteta »Da camera« in pihalnega kvinteta RTV Ljubljana bomo poslušali dve skladbi: Kvartet za flavto in godalo K. 298 v A-duru in Kvintet v c-molu, K.406 za pihalne instrumente.
Kvartet »Da camera« bo igral v sestavi: Jože Pogačnik – flavta, Božo Mihelčič – violina, Mile Kosi – viola in Edi Majaron – violončelo.
Oddajo je pripravila Nevenka Leban.

21.05 Jacques Offenbach: Odlomki iz opere »Hoffmannove pripovedke«
22.20 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe; 23.05 Lirični utrinki
23.10 Jazz pred polnočjo – Chick Corsa – Gary Burton
24.00 Pregled in ocena najpomembnejših dogodkov
00.05 Nočni program – glasba – Radio Maribor

II. program

8.00 Sreda na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Paleta melodij
13.35 Znano in priljubljeno
14.00 Pet minut humorja
14.05 S solisti in ansambli jugoslovanskih radijskih postaj
14.35 Z vami in za vas
15.00 Dogodki in odmevi
16.00 Tokovi neuvrščenosti
16.10 Moderni odmevi
16.30 Tehnika za vsakdanjo rabo
16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe
17.35 Vprašanja telesne kulture
17.40 Iz partitur orkestra Helmut Zacharias.
18.00 Kam in kako na prepih
18.30 Iz krajevnih skupnosti
18.40 Koncert v ritmu
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Melodije po pošti
22.15 Zvočni portreti

III. program

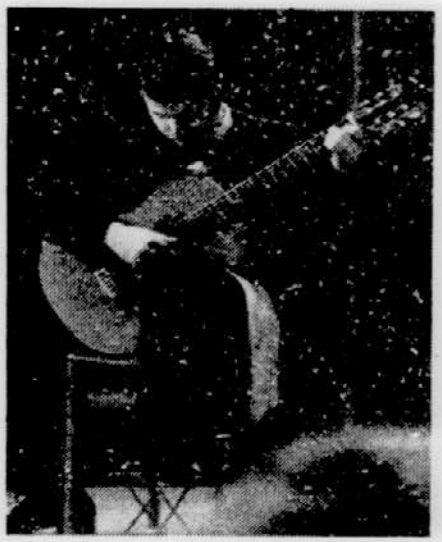
10.05 Dogovori, odločitve
10.25 Slovenska in svetovna zborovska literatura
11.00 Učimo se srbohrvaščine in makedonščine
11.25 Solisti in orkestri
16.00 Dogovori, odločitve.... 16.20 Ars antiqua
17.00 Iz komornih opusov slovenskih skladateljev 20. stoletja; Blaž Arnič, Aleksander Lajovic – B.Arnič: Koncert za violino in klavir, op.25 A.Lajovic: Prva sonatina za klavir
18.05 Mednarodna radijska univerza; V Mednarodni radijski univerzi bomo nadaljevali s ciklom predavanj o Astronomiji pri Arabcih. Oddaja bo govorila o astronomskih raziskavah v islamskih deželah, o njihovih observatorijih in napravah.
Avtor sestavka je profesor Mohamed Souissi iz Tunizije.
18.15 Gustave Charpentier: Odlomki iz opere »Luiza«
19.30 Izbrana proza – J.R.R. Tolkien: Gospodar prstanov
19.50 Fritz Kreisler: Preludij in Allegro za violino in klavir
20.00 Večer simfoničnega orkestra RTV – Ljubljana ø dirigent Samo Hubad; – solista Dubravka Tomšič Srebotnjakova – klavir, Igro Ozim – violina – M. Bravničar: Sinfonia stretta W.A.Mozart: Koncert za klavir in orkester v a-molu, op.54 D.Šostaković: Simfonija št.6 v h-molu.op.54
21.45 V nočni urah
22.50 Literarni nokturno – M.Unt: Dogodek v gledališču
6.00 Glasba za dobro jutro
13.05 Zapojmo pesem glasbe
13.37 Melodije na tekočem traku
14.00 Iz naše glasbene produkcije
14.30 Poročila
15.00 Program radia Ljubljana
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Po samoupravni poti
16.40 Zapojmo in zaigrajmo

Maribor

7.30 Danes za vas
8.10 V sredo dopoldne
14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku
14.30 Želeli ste – poslušajte
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Svet in mi
17.15 Spoznavajmo country glasbo
18.00 Lepe melodije velikih mojstrov
18.45 Literarna oddaja

Radio Študent

11.00 Kdo smo, kje smo
11.01 Pretegovanja
12.00 Tolpa bumov De Gregori/Dala
12.30 Kulturna farma
13.00 Rock indok
13.45 Okrogla miza RŠ
20.45 Tega ne smete preslišati

TV 20.00

Film tedna: Kača v nedrih

Produkcija 1975
Scenarij in režija: Carlos Saura
Igrajo: Geraldine Chaplin, Ana Torrent, Conchita Perez, Monica Randall, Florinda Chico

To je film o otroštvu, o mali Ani, o njeni starejši sestri, mlajšem bratu, očetu, paralizirani babici in tetki, ki poskuša otrokom nadomestiti umrlo mater.

Devetletna Ana nam sporoča zgodbo o nekem drugem času in svetu, ambientu, atmosferi, običajih, kaj vse muči in hkrati veže predstavljeno družino.

Toda te časovne premike spoznamo šele, ko se soočimo z likom odrasle Ane.

Carlos Saura je najvidnejši, zagotovo pa najplodovitejši španski filmski ustvarjalec sodobnosti in je najčešče gost canneskega festivala. Za KAČO V NEDRIH je v Cannesu leta 1976 dobil veliko specialno nagrado.

ČETRTEK, 20. DECEMBRA

Televizija

Ljubljana

9.10 TV v šoli: Razmnoževanje živih bitij, Matematika v novem veku, Obiščimo muzej
10.00 TV v šoli: Francoščina
10.30 TV v šoli: Kemija, Risanka, Zemljepis (do 11.35)
16.25 Šolska TV: Električni štedilnik, z minami in eksplozivom proti tankom, Kaj je animirani film
17.25 Poročila
17.30 Jakec in čarobna lučka, otroška serija

17.45 Dediščina za prihodnost, dokumentarni film
18.35 Obzornik
18.45 Tehtnica za natančno tehtanje, oddaja TV Beograd
19.15 Risanka
20.00 Tretja razsežnost
22.05 TV dnevnik

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 TV dnevnik
17.35 TV koledar
17.45 Otroštvo mladosti
18.15 Izobraževalna oddaja
18.45 Humoristični klub
19.30 TV dnevnik
20.00 3-2-1 ... gremo
23.00 Poročila (do 23.05)

TV Zagreb – I. program:

15.20 TV v šoli: Živi organizmi, Mosor (do 16.00)
17.15 TV dnevnik
17.35 TV koledar
17.45 Otroštvo mladosti
18.15 Energija vetra, izobraževalna oddaja
18.45 Humoristični klub
19.30 TV dnevnik
20.00 Aktualna oddaja
20.50 Nikola Tesla, TV nadaljevanka
21.50 Akcije
21.55 TV dnevnik
22.10 Glasbene oddaja

Koper-Capodistria

19.45 Punto d'incontro – Stičišče
19.58 2 minuti
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 L'uomo che vide il suo cadavere – Hiša skrivnosti – film režija: Guy Green; igrajo: Michael Craigh, Julia Arnall
22.20 Cinenotes: Dokumentarna oddaja
22.40 Jazz sullo scermo: I volti del jazz VII puntata; Jazz na ekranu: Obrazi jazza. – sedmo nadaljevanje

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
6.50 Dobro jutro, otroci!
7.20 Rekreacija
7.30 Iz naših sporedov
8.00 Poročila-jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.30 Mladina poje MPF Celje 79 (10): MMZ iz Kopra, Zagreba in Prištine
9.05 Z radiom na poti
9.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za...
12.00 Na današnji dan
12.10 Znane melodije
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Od vasi do vasi
13.00 Danes do 13.00-ih – Iz naših krajev
13.30 Priporočajo vam,,
14.05 Enajsta šola
14.20 Koncert za mlade poslušalce
14.40 Jezikovni pogovori
15.00 Dogodki in odmevi
15.30 Zabavna glasba
16.00 Vrtiljak
17.30 Studio ob 17.00
18.00 Vsa zemlja bo z nami zepela
18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo
18.35 Pet Chopinovih valčkov – Igra pianist Janko Šetinc
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!

TV 20.00

Tretja razsežnost

Oddaja, ki jo bo vodil njen redaktor Janez Čuček je sestavljena takole:

20.00 SKRIVNOSTNA LADJA – oddaja je nastala v produkciji ciprske televizije (prikazana je bila na prvem TV festivalu neuvrščenih v Hercegnovem) in razgibano pripoveduje o odkritju antične trgovske ladje ob obali Cipra in o tem, kako so jo strokovnjaki s povsem novimi metodami restavrirali po več letih trdega dela.

20.27 PORTRET – reportaža govori o enem dnevu življenja iraškega študenta, ki prebiva v Ljubljani.

20.40 VAS AYU drobec iz življenja mehiške vasi;

20.45 DIALOG – **kritičen dialog o islamski veri, ki priteguje pozornost;**

21.00 VSAKEGA NEKAJ – **nanizanka manj znanih drobcev tretjega sveta.,**

21.22 ALI IZKORIŠČAMO NERAZVITE – **kako poslujemo z deželami v razvoju;**

21.50 LEO IN IRAKERES – **kubanski jazz, prepleten s tradicionalno glasbo tega karibskega otoka.**

R III 20.15

Tri kantate Jakoba Ježa

Oddajo iz vokalno-instrumentalne literature bo izpolnil slovenski skladatelj, ki je med našimi sodobniki segel na to območje najbolj samosvoje. Spored zajema tri kantate Jakoba Ježa. Čeprav vsebujejo različne vsebinske svetove, ni malo potez, ki so jim skupne. Njegov instrumentalni delež je skromen na videz, a sila pozoren do bogastva barvnih odtenkov in prelivov, njihovo ravnanje z glasovi daleč od bobnečega prepevanja melodij, pa zato izjemno sproščeno in razkošno v blesku neštetih možnosti, ki jih obvladuje človeški instrument. Njihova pripoved sega po starih besedilih in davno munulih podobah življenja, toda oblikuje jih v nadvse živa, današnja, za naš čas veljavna sporočila. In tudi zvočni svetovi teh del razkrivajo sodobno domišljijo. Poslušali bomo kantato »Do fraig amors« (Prošnja za ljubezen) na besedilo nemškega minnesängerja Oswalda von Wolkensteina, nato kantato »Brižinski spomeniki«, v kateri je skladatelja navdihnilo besedilo našega najstarejšega knjižnega pričevanja na koncu oddaje pa še kantato »Pogled zvezd« z odlomki iz misli srednjeveških zvezdogledov.

Oddajo je pripravil Borut Loparnik.

R III 18.20

Kvartet la Salle

Današnja tretja od štirih oddaj s poznimi Beethovnovimi in štirimi Schönbergovimi godalnimi kvarteti je spet posnetek komornega večera na letošnjih dunajskih slavnostmih tednih. Kvartet La Salle je 13. junija v Mozartovi dvorani dunajskega koncertnega združenja igral Schöbergov tretji godalni kvartet, napisan leta 1926 v precej svobodni dvanajsttonski tehniki, in Beethovnov, natanko sto let prej ustvarjeni opus 131 v cismolu. Oddajo je pripravil Igor Andrejčič.

ČETRTEK, 20. DECEMBRA

19.45 Minute z ansamblom Mojmira Sepeta
20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov
21.05 Literarni večer: Evropska književnost skozi čas, III: Petrarca
21.45 Lepe melodije
22.00 Poročila, našim rojakom po svetu in pregled sporeda za prihodnji dan
22.20 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev
23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah
23.30 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev
24.00 Poročila: pregled in ocena najpomembnejših dogodkov
00.05 Nočni program – glasba

II. program

8.00 Četrtek na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Vedri zvoki
13.30 Znano in priljubljeno
14.00 Z vami in za vas
14.20 Mehurčki
14.30 Iz naših sporedov
15.00 Dogodki in odmevi
16.00 Tam ob ognju našem
16.15 Instrumenti v ritmu
16.30 En mikrofon za dve izkušnji
16.40 Jazz klub – gost oddaje: Iztok Koritnik
17.30 Mi in narava
17.40 Iz partitur orkestra madžarskega radia
18.00 Danes vam izbira
18.30 Iz delovnih organizacij
18.40 Koncert v ritmu
18.55 Razgledi po kulturi
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Beseda v rocku
21.00 Kulturno-zabavni program
22.00 Akordi za sanjarjenje
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Radijska šola za višjo stopnjo Prehrana nekoč in danes
10.35 Poje altistka Bogdana Stritar
11.00 Tekoča repriza
16.00 Radijska šola za višjo stopnjo
16.30 Pet pesmi čeških skladateljev – v izvedbi KZRTV Ljubljana
16.45 Federico Moreno Torroba: Značilne skladbe za kitaro (Andres Segovia – kitara)
17.00 Ura s Carlom Philippom Emanuelom Bachom
18.05 Zunanjepolitični feljton
18.20 Dunajski slavnostni tedni 79: ciklus godalnega kvarteta La Salle
19.33 Slovenska komorna utrinka L. M. Škerjanc: Kvintet za pihala D. Škerl: Koncertne miniature za rog, violo in komorno skupino
20.00 Izšlo je
20.15 Tri kantate Jakoba Ježa
21.40 Pozabljeni klasicizem
22.50 Literarni nokturno – F. Tjutčev: Pesmi

Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
13.05 Popevke se vrstijo
13.37 Po domače z ansamblom Vilija Petriča in Slovenskim instrumentalnim kvintetom
14.00 Mali koncert lahkih not
15.00 Program radia Ljubljane
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Znane melodije

Maribor

7.30 Danes za vas
8.35 Zaigrajmo in zapojmo: ans. Mihe Dovžana in Jožeta Burnika s pevci
14.05 Zabavna glasba
14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku
14.30 Mali recital violončelista Miloša Mlajnika
14.45 Slovenski pevci zabavne glasbe
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža
17.30 Antonin Dvořak: Rusalka, odlomki iz opere
18.00 Kulturna paleta
18.30 Kreativna glasba (Brane Rončel)

Radio Študent

11.00 kdo smo, kje smo
11.01 pretegovanja
12.00 tolpa bumov sky
12.30 revija m
13.00 glasbeni živ-žav
13.45 cefizelj, hop!
14.15 v službi znaka
14.45 tega ne smete preslišati

R III 10.05

Prehrana nekoč in danes

V ciklusu oddaj s področja biologije bomo v letošnjem šolskem letu posvetili nekaj oddaj o prehrani, presnavljanju in prebavljanju. V prvi bomo spregovorili o prehrani, njenem spreminjanju glede na kulturnozgodovinske okoliščine, v katerih je človek živel in delal, in o navadah pri prehranjevanju nekoč in danes.

Človek si v naravnem okolju ob razmeroma zadostni hrani, trdem delu in fizioloških stresih dokaj dobro krepi moči za delo in življenje in ohranja zdravje. Industrijska družba pa je človeka spremenila v sedeči stroj. V njegovo življenje, je prinesla sedenje pri delu, sedenje pred televizorjem, sedenje pri branju in sedenje pri preživljanju prostega časa. K temu lahko doda še dobro in koncentrirano hrano, dodatke in pesticide ter vrsto nefizioloških stresov: boj za čim višjo življenjsko raven in ugled v družbi, različne konfliktne okoliščine in podobno. Tako postane slika našega današnjega življenja in prehranjevanja popolna. Vendar je nepravilna prehrana v današnji industrijski družbi, ki povzroča civilizacijska obolenja, pravzaprav drugotnega pomena.

Najbolj znan in nazoren primer vpliva nepravilne prehrane na nastanek bolezni so Eskimi. Ti so si s hrano, ki so jo sprejeli pod vplivom belega človeka, nakopali bolezni, ki so sicer značilne za industrijsko družbo: debelost, povečan krvni pritisk, srčne in žilne bolezni ter gnile zobe. Prav zaradi tega človek v industrijski družbi potrebuje ustrezno dieto, to je izredno in posebej pripravljeno hrano, ki bo ustrezala njegovemu življenju.

Avtor oddaje je dr. Dražigost Pokorn.

R I 21.05

Francesco Petrarca včeraj, danes

Po antični grški in rimski in rimski književnosti, je doživela preporod italijanska. Med vrhunska imena pesniškega časa iz srede 14. stoletja sodi Francesco Petrarca, pesnik sonetov, posvečenih njegovi izvoljenki Lauri. Večer Petrarcovih sonetov, ki ga je pred dobrim letom pripravil in komentiral Andrej Capuder, smo uvrstili v cikel Evropska književnost skozi čas.

Verze bodo brali: Boris Kralj, Andrej Kurent, Kristijan Muck.

R II 18.20

Dunajski slavnostni tedni 79

Današnjo oddajo bomo zapolnili s poznimi Beethovnovimi in štirimi Schönbergovimi godalnimi kvarteti. Ciklus koncertov v Mozartovi dvorani dunajskega koncertnega združenja so priredili v okviru letošnjih dunajskih slavnostnih tednov, posnetke v sestavi Walter Levin, Henry Meyer, Peter Kamnitzer in Lee Fiser je 13. junija igral Schönbergov tretji kvartet in Beethovnov opus 131.

Oddajo je pripravil Igor Andrejčič.

PETEK, 21. DECEMBRA

Televizija

Ljubljana

8.55 TV v šoli: Pravljica, Ruščina, Živi organizmi
10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Kratek film, Reportaža (do 11.40)
14.55 TV v šoli – ponovitev (do 16.00)
17.00 Poročila
17.05 Šola smučanja
17.15 Gledališče strička Branina, oddaja TV Beograd
17.30 Čuvaj parka, otroška serija
17.55 Litvanski komorni orkester, II. del
18.30 Obzornik
18.40 Naši sodobniki: dr. Jože Goričar
19.05 Cesta in človek
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Večer vojaške pesmi
21.15 Petrocelli, serijski film
22.05 TV dnevnik
22.20 Jazz na ekranu

Pianist Shafranov, ki vodi finsko skupino, je dobil prvo, klasično glasbeno izobrazbo v rodnem Leningradu (rojen je bil 1948. leta), potem pa se je usmeril v jazz. Že 1974. leta je na Finskem zaslovel kot eden vodilnih jazzovskih pianistov. Odtlej pogosto nastopa po jazz festivalih in spremlja tuje gostujoče glasbenike, k nam pa prihaja s skupino mladih finskih jazzistov. Saksofonista Koivistoinena smo pri nas pred leti že slišali (igra izrazito moderen jazz) in je tudi znan gost evropskih jazzovskih festivalov.

Oddajniki II. TV mreže

17.10 TV dnevnik
17.30 TV dnevnik
17.45 Mali svet
18.15 Aktualna oddaja
18.45 Na obisku pri...
19.30 TV dnevnik
20.00 Kulturna oddaja
21.00 Včeraj, danes, jutri
21.20 Liki revolucije
22.05 Zabavno glasbena oddaja
22.55 Glasbena oddaja (do 23.25)

TV Zagreb – I. program

17.15 TV dnevnik
17.35 TV koledar
17.45 Mali svet
18.15 Aktualna oddaja
18.35 Na obisku pri...
19.30 TV dnevnik
20.00 Večer vojaške pesmi
21.15 Ljubezenske zgodbe, serijski film
22.05 TV dnevnik
22.20 Dokumentarna oddaja

Koper-Capodistria

19.20 Odprta meja – Confine aperto, program v slovenščini
19.45 Punto d'incontro – Stičišče
19.58 2 minuti
20.00 Cartoni animati – risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 L'incidente, Incident – ilm, režija: Joseph Losey igrajo: Dirk Bogarde, Stanley Baker, Jacline Sassaerd
22.20 Locandina reklamna oddaja
22.35 Notturno pittorico: likovni nokturno Božidar Jakac

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
5.20 Rekreacija
5.30 Jutranja kronika
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem
6.50 Dobro jutro, otroci!
7.30 Iz naših sporedov
8.00 Poročila, jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.30 Glasbena pravljica – J. Sever – B. Lesjak: Pojoča skrinjica
9.05 Z radiom na poti
9.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za...
12.00 Na današnji dan
12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Pihalne godbe
13.00 Danes do 13.00-ih; Iz naših krajev
13.30 Priporočajo vam...
13.50 Človek in zdravje
14.05 Leo Delibes: »Sylvia« – odlomki iz baleta (Orkester Philharmonia dir. Robert Irving)
15.00 Dogodki in odmevi
15.30 Napotki za turiste
15.35 Zabavna glasba
16.00 Vrtiljak
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Od arije do arije
18.30 S knjižnega trga
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!

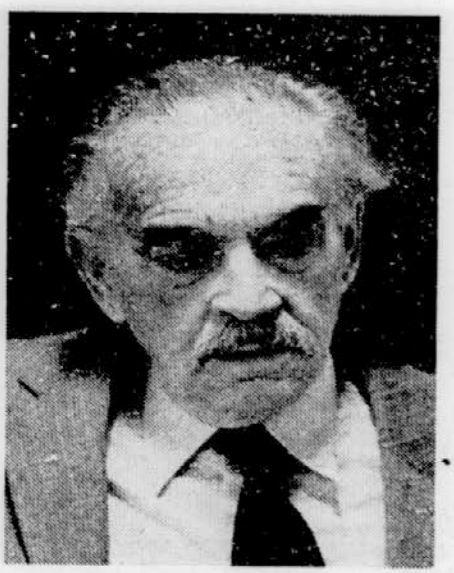

Nocoj vam bomo v oddaji S festivalov jazza, predvajali posnetke z nastopa kvarteta vibrafonista Garyja Burtona (na sliki) na letošnjem XX. jubilejnem mednarodnem festivalu jazza Ljubljana 79. (R II 22.00)

TV 18.40

Naši sodobniki

Starosto slovenskih in jugoslovanskih sociologov **dr. Jožeta Goričarja** bomo v oddaji predstavili kot našega sodobnika, ki je poznan ne le našim družboslovcem, temveč tudi širši javnosti. Zdaj že upokojeni profesor Pravne fakultete v Ljubljani bo pred kamerami razkril, kako poteka njegov delovni dan, kako še vedno nenehno razmišlja, ustvarja in snuje. Izvedeli bomo tudi s čim vse se je ukvarjal kot pravnik, ki se tej vedi ni posvečal le teoretično, temveč tudi v praksi. Mnogim med nami je na primer še v spominu dogodek, ki je pred desetletjema in več buril našo javnost. Primer dečka Perič-nika, doma iz Šoštanja, ki so ga med vojno odpeljali v Nemčijo, kjer so ga posvojili in tako ukradli materi, je še vedno znan, ne vemo pa, da je bil odvetnik, ki je pred mednarodnim sodiščem zagovarjal zahteve dečkove matere prav dr. Jože Goričar. S svojim znanjem in spretnostjo je pripomogel, da se je deček vrnil k materi. Dr. Jože

PETEK, 21. DECEMBRA

19.45 Minute s Kamniškim kvintetom
20.00 Uganite, pa vam zaigramo...
21.05 Oddaja o morju in pomorščakih
22.00 Poročila; našim rojakom po svetu in pregled sporeda za prihodnji dan
22.30 Besede in zvoki iz logov domačih
23.05 Lirični utrinki
23.10 Prostor za reprize
24.00 Pregled in ocena najpomembnejših dogodkov
00.05 Nočni program – glasba

II. program

8.00 Petek na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Jazz v komornem studiu – Karl Berger–Tommy Flanagan
13.35 Znano in pirljubljeno
14.00 Z vami in za vas
14.20 Prometni leksikon
14.30 Iz naših sporedov
15.00 Dogodki in odmevi
15.45 Vroče – hladno
17.10 Odrasli tako, kako pa mi?
17.35 Odmevi z gora – Slavko Šetina: Zapiski iz baznega taborišča
17.45 Iz musicalov in glasbenih revij
18.30 Iz krajevnih skupnosti
18.40 Koncert v ritmu
18.55 Razgledi po kulturi
19.00 Radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Stop pops 20
21.45 Iz francoske diskoteke
22.00 S festivalov jazza
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Radijska šola za nižjo stopnjo – Čuvarji našega neba
10.35 Na ljudsko temo
11.00 Jezikovni pogovori (ponovitev)
11.15 Gozdovi najlepša vam hvala – Puško v roke
11.30 Collegium musicum Maribor (Leclair, Haendel, Heinichen)
16.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev)
16.30 Pota naše glasbe
17.15 Arije in monologi
18.05 Ekonomska politika
18.20 Šestnajst strun in eden (Dvorak, Godalni kvintet – Dvorak, Dumka iz klavirskega kvinteta)
19.00 Radijska igra – Vesna Krmpotič: Fantomatika (prva izvedba)
20.00 Intermezzo s pihali
20.15 Z jugoslovanskih koncertnih odrov – Koncert orkestra Slovenske filharmonije dirigent Jacek Kasprzyk, solistka Vera Gornostajeva – klavir, W. Kilar: Krzesany, W. A. Mozart: Koncert za klavir in orkester v d-molu, R. Strauss. Tako je govil Zarathustra (prenos iz filharmonije)
22.50 Literarni nokturno

Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
13.05 Jugoslovanska pop scena
13.37 Naši zbori
14.00 S polnimi jadri
15.00 Program radia Ljubljana
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Kulturna problematika
16.35 Svirac svira, kolo igra: spored pesmi in plesov narodov Jugoslavije

Maribor

7.30 Danes za vas
8.35 Igra mariborski pihalni ansambel pod vodstvom Draga Lorbeka
13.30 Za danes in jutri
14.05 Zabavna glasba
14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku
14.30 Želeli ste – poslušajte
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Takšen je bil rock
18.00 Vedno lepe melodije
18.30 Rada imam glasbo. Vi tudi?

Radio Študent

11.00 kdo smo, kje smo
11.01 pretegovanja
12.00 tolpa bumov Special Gangsters
12.30 leva perforacija
13.00 godba
13.45 Vaginalni intermezzo
14.20 Odmevnik
14.35 Teleks
14.55 Tega ne smete preslišati
20.00 Kdo smo, kje smo
20.01 Rokenrol v vso ljubljansko vas
20.30 Sijaj, sijaj sončece
21.00 Matr'naša
21.30 Rock v opoziciji
22.15 13 vročih psov
23.00 Esej
23.30 Reggae

Goričar je v letih, ko je pri nas rastla sociologija kot znanost vzgojil številne sociologe, kot znanstvenik pa nas je zastopal in nas še zastopa zunaj naših meja. O tem in o prof. Jožetu Goričarju kot človeku bo govorila današnja oddaja.

Redaktorica oddaje je Sonja Tramšek, realiziral pa jo je Emil Rižnar s TV ekipo.

R III 19.00

Vesna Krmpotić: FANTOMATIKA

Kot že priznana pesnica se je Vesna Krmpotić v zadnjem času začela ukvarjati tudi s pisanjem radijskih iger, ki so po eni plati porojene iz temeljnih značilnosti njenega pesniškega sveta, po drugi plati pa se dotikajo tudi njenega zanimanja za vzhodnjaško mitologijo, s katero se je umetnica seznanila med bivanjem na vzhodu (njen mož je kot jugoslovanski diplomat opravljal nekaj služb v tem geografskem območju). FANTOMATIKA je svojevrstna kombinacija ozirisovskega mita z znanstveno fantastiko, ki pa je vsa prežeta z izjemno pesniško nazornostjo in prežarjena s pristnimi lirsko-meditativnimi vzdušji. Delo je zanimivo tako po žanrski kot tudi po izpovedni plati in sodi med dosežke hrvatske radijske igre v zadnjem času. Prevod: Drago Bajt.

TV 17.30

Čuvaj parka

David Martin ima rad podeželje in ne pomišlja zaposliti se kot čuvaj v Nacionalnem parku.

Park ima površino 300 kvadratnih kilometrov in obsega široke doline in veličastne hribe, vendar ta raznolika pokrajina skriva tudi nepričakovane nevarnosti.

Davidovo delo je v tem, da zagotovi obstoj naravnega ravnotežja v parku.

Pridruži se mlademu Paulu Grahamu, Londončanu, ki prav tako hrepeni po naravi.

S krajevnim veterinarjem, Margareto in njeno hčerko se zapletejo skupaj v številne prigode.

Pogasijo gozdni požar, odpravijo snet, ki uničuje favno kraja in sodelujejo celo v tekmovanju z jadralnimi letali.

Serija je polna humorja, ko Davidova zadržanost do Paula pojenja in se navadita na skupno delo, ter postaneta tandem, ki se lahko zoperstavi kakršnikoli težavi.

SOBOTA, 22. DECEMBRA

Televizija

Ljubljana

8.35 Vrtec na obisku: Matjažev rojstni dan
8.50 Tehtnica za natančno tehtanje, oddaja TV Beograd
9.20 Pisani svet:Avto
9.55 Pojavi staranja, oddaja iz cikla Človekovo telo
10.25 Boj in delo, dokumentarna oddaja ob 25-letnici ustanovitve slovenske kulturno-gospodarske zveze v Italiji
11.00 J. Mortimer: Will Shakespeare, TV nadaljevanka
11.55 Schladming: Smuk za moške – prenos (do 13.30/45)
15.40 Poročila
15.45 Srečno Kekec, slovenski film
17.00 Košarka Šibenka : Zadar, prenos
18.35 Naš kraj
18.45 Človek naš vsakdanji, oddaja TV Novi Sad
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 J. Dietl: Župan našega mesta, TV nadaljevanka
21.00 Obsodba, jugoslovanski film
22.35 TV dnevnik
22.50 TV kažipot

Oddajnik II. TV mreže

18.45 Kontaktna oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 D. Auber: Fra Diavolo, I. del opere
21.00 Feljton
21.30 Kratek film
21.40 Športna sobota (do 22.00)

TV Zagreb – I. program

10.00 TV v šoli: Umetnost, Risanka, TV izbor
11.05 TV v šoli: Čebele, Zagrebška šola risanega filma
12.05 TV v šoli: Izobraževalna oddaja (do 12.35)
14.55 Poročila
15.00 TV koledar
15.10 Dnevi za prihodnost
16.10 Smuk za moške, pos.
17.50 Košarka – Šibenka : Zadar
18.45 Pesnikova vedrina
19.30 TV dnevnik
20.00 Tito med letalci, dok. f.
20.30 Celovečerni film
22.15 TV dnevnik
22.30 Zabavno glasbena odd. (do 23.30)

Koper – Capodistria

17.00 Telesport: Pallacanestro-Bosna : Partizan – Kočarka
18.30 Sci – Schladming : CM discesa maschile
Smučanje. SP spust moški
19.30 L'angolino dei ragazzi: I pupazzi sul tavolo
Otroški kotiček: lutke na mizi
19.45 Punto d'incon tro – Stičišče
19.58 2 minuti
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 Operazione Belgrado – Operacija Beograd – film, režija: Žika Mitrović, igrajo: Dušan Bulajić, Bata Živojinović. Dušica Žegarac.
22.00 L'Italija vista al cielo – Italija z neba La Campagna La Campania da Folco Quilici
22.50 Canale 27. pregled sporeda za naslednji teden

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
5.30 Jutranja kronika
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.20 Rekreacija
6.50 Dobro jutro, otroci!
7.30 Iz naših sporedov
8.00 Poročila; jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Pionirski tednik
9.05 Z radiom na poti
9.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Sobotna matineja
11.05 Zapojmo pesem – MPZ OŠ Solkan
11.20 Svetovna reportaža
11.40 Zapojte z nami
12.00 Na današnji dan
12.10 Godala v ritmu
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Veseli domači napevi
13.00 Danes do 13.00-ih; Iz naših krajev
13.30 Priporočajo vam...
14.05 Kulturna panorama
15.00 Dogodki in odmevi
15.30 Zabavna glasba
16.00 Vrtiljak
17.05 Spoznavajmo svet in domovino
18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Obvestila in zabavna glasba
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Borisa Kovačiča

Sreda 19. decembra
TV 18.45

Mladinski pevski zbor Maribor

Petnajst let je tega, kar so v Mariboru prvič zapeli dečki in deklice v takratnem centralnem mladinskem zboru, ki ga je vodil prof. Branko Rajšter. Od tedaj je zbor v svojo zgodovino vtkal vrsto priznanj, diplom, plaket in nagrad.Že leta zmaguje na celjskem pevskem festivalu, ki predstavlja konkurenco najboljših jugoslovanskih zborov, prvo mesto pa je že večkrat dosegel tudi na mednarodnih tekmovanjih. Od kod toliko uspehov in kako poje ta tako hvaljeni zbor? In kdo je prof. Rajšter, ki živi zanj vseh teh petajst let? In končno, kaj mislijo sedanji in nekdanji pevci o petju, ki so mu bili in so mu še pripravljeni žrtvovati toliko svojega časa, saj jih prav gotovo k temu ne pripelje le želja po nagradah?

V polurni okvir, ki ga pač mora upoštevati

SOBOTA, 22. DECEMBRA

20.00 Sobotni zabavni večer Koncert iz naših krajev
21.30 Oddaja za naše izseljence
23.05 Lirični utrinki
23.10 Portreti jugoslovanskih ustvarjalcev in poustvarjalcev zabavne glasbe
24.00 Pregled in ocena najpomembnejših dogodkov
00.05 Nočni program – glasba

II. program

8.00 Sobota na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Radi ste jih poslušali
13.35 Glasba iz Latinske Amerike
14.00 Srečanja republik
14.30 Iz naših sporedov
15.00 Dogodki in odmevi
15.30 Hitri prsti
15.45 Mikrofon za Nina Robiča
16.00 Naš podlistek M. Hace: Zadnji obisk
16.15 Lepe melodije
16.30 Na naših vsakdanjih poteh
16.40 Glasbeni casino
17.35 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev
18.00 Pol ure za šanson
18.35 Naši kraji in ljudje
18.55 Razgledi po kulturi
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama »Športna sobota«
21.45 Glasba ne pozna meja
22.45 Zrcalo dneva

III. program

10.05 Literarni dopoldan
10.45 Na krilih petja
11.15 Promenadni koncert
16.00 Književnost jugoslovanskih narodov
16.20 Virtuozno in privlačno... Gluck, Gershwin, de Falla, Prokofjev
16.45 Glasba je... glasba
M. Ravel: »Moja mati gos« – pet otroških skladb za ork.
18.05 Jugoslovanski feljton
18.25 Zborovska glasba po želji poslušalcev
19.00 Koncert Ansambla za staro glasbo iz Subotice
19.30 Vidiki sodobne umetnosti
19.50 Wolfgang Amadeus Mozart: Menuet v D-duru, (Bruno Seidlhofer – klavir)
20.00 Slavnostne igre v Salzburgu 79 W. A. Mozart: Čarobna piščal
22.50 Literarni nokturno B. Čopič: Zgodba

Koper

0.00 Nočni program radia Ljubljana iz studia radia Koper
6.00 Glasba za dobro jutro
13.05 Med rojaki v zamejstvu
13.37 Tipke, godala, pihala
14.00 Moja generacija
15.00 Program radia Ljubljana
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Pogovor o jeziku
16.40 Jugoton

Maribor

7.30 Danes za vas
8.10 Sobotno dopoldne
9.00 Glasbeni radiogram
10.05 Sestanek starejših
11.00 Oddaja za Slovensko Bistrico
11.40 Iz Slovenskih goric
12.00 Otroški radijski studio
14.05 Zabavna glasba
14.10 Turistični napotki v nemškem jeziku
14.30 Pojemo in igramo
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Alfi Nipič vam predstavlja
18.00 Po vaši izbiri

Radio študent

11.00 Kdo smo, kje smo
11.01 Pretegovanja
12.00 Tolpa bumov Robert Fripp
12.30 Reportaža
13.00 Godba
13.15 Prisluškovanje posrednim proizvajalcem
14.00 Razširjamo obzorja
14.45 Tega ne smete preslišati
20.00 Kdo smo, kje smo
20.01 Jazz, ki to je
21.00 Vročica sobotne noči
21.45 Držimo svet za vrat
22.00 Z moje palice
23.00 Novi svet na obzorju

Rekreacija na radiu

Nedelja: Pravila za udeležence smuških tekov

Ponedeljek: Zima bo dolga – prijatelje smučanja čakajo veliki napori

Torek: Izbira športa za športno rekreacijo mora biti odvisna od poklicnega dela

Sreda: Tudi slepi se radi udejstvujejo v športu

Četrtek: Kako se obnašamo na smučarskih maratonih

Petek: Predstavljamo vam nosilca priznanja RTV Ljubljana »Kavelje« Rada Riedla

Sobota: Telesna vzgoja, šport in rekreacija v JLA

naša oddaja, smo skušali zajeti dušo zbora, tokrat s pomočjo izjav in manj skozi petje samo. Kljub temu je v oddaji nekaj najnovejših posnetkov zbora in nekaj tistih, ki predstavljajo posamezne mejnike v zgodovini njihovih nastopov, čez teden dni pa to sledila polurna koncertna predstavitev zbora.

J. N.

TV 11.00

John Mortimer: WILL SHAKESPEARE

Opozorili bi vas na ponovitev angleške nadaljevanke WILL SHAKESPEARE. Danes je na sporedu prvi del nadaljevanke, ki obsega šest epizod.

Shakespeare je mojster angleške drame, najpopolnejši in najraznolikejši dramatik ter eden največjih pisateljev. Z globoko pripričljivostjo je prikazal najsilovitejše strasti pa tudi medla in minljiva, nežna in smešna čustva. Njegova dramatika je velikanska galerija živih in edinstvenih značajev, strašnih,

pretresljivih in groteskih oseb. Sto pesmi, ki jih je vpletel v svoja dela, razodeva lirika, polna miline in fantazije. Njegova dramatika, ki je tujini ostala neznana poldrugo stoletje je potem, ko so jo odkrili v 18. stoletju mogočno vplivala na evropsko gledališče in sicer najprej v Nemčiji, kjer so v Shakespearu gledali skoraj narodnega pesnika, pozneje z romantiko tudi v Franciji in drugod. Nadaljevanka obravnava najvažnejše dogodke iz življenja tega dramatika. Začenja se v Londonu leta 1590. Mladi Willy je prišel tja iz rodnega Stratforda. Da bi se preživljal, je v začetku pazil na konje gospode, ki je odšla v gledališče. Gledališče je bilo Shakespeorova ljubezen od mladih dni. Zelo zgodaj je postal igralec. Prepisoval je gledališka besedila, pogosto pa jih je preoblikoval pred ponovitvami in novimi premierami. Šele nato je začel pisati lastne drame in komedije. O vseh dogodkih iz bogatega in razgibanega Shakespearovega življenja pripoveduje ta nova, zanimiva nadaljevanka, ki se je pokazala kot eden najuspešnejših projektov angleške televizije.

Televizijski program dedka Mraza

Od šestindvajstega do enaintridesetega decembra si je večer na televiziji rezerviral DEDEK MRAZ. Vsak večer se bo oglasil po pošti in otrokom poslal sporočilo. Tudi videli ga bodo lahko, čeprav le za trenutek. Otrokom pa je namenil oddaje, katerih vsebino je izbral iz knjig. Prva bo na vrsti **SAPRAMIŠKA** Svetlane Makarovič (26. 12.). V trgovini so dedku Mrazu povedali, da imajo Sapramiško otroci radi in zato si jo bodo lahko ta večer tudi ogledali. Lutke je po osnutkih Marije Lucije Stupica napravila Breda Varl. Glas sta posodila Jurij Souček in Ivanka Mežanova, posnel jo je Sandi Videnšek, zrežiral pa Zoran Lesič-Vukotič.

Oddaji bo vsak večer sledila še risanka in sicer nanizanka o **PALČKU SMUKU IN ZVEZDAH.** Ta večer bo Palček Smuk prehitel Veliki voz in otrokom lahko povemo, da se je Smuk celo naučil slovenščine.

INFANTINJIN ROJSTNI DAN avtorja Oscarja Wildeja si bodo lahko na malih zaslonih ogledali sedemindvajsetega decembra. To pravljico znanega angleškega pravljičarja bomo predstavili kot oživelo slikanico, v kateri je besedilo podano z igro, glasbo in plesom, tako, da bodo slike sodobnega slikarja Veljka Tomana oživele z osebami izpred 300 let. Ogledali si boste lahko špansko kraljično, ki praznuje rojstni dan. Mladi gledalci bodo sledili vsem dogodkom tega praznovanja, do poante, v kateri je proti vsej hladni lepoti dvora postavljen bogat notranji svet grdega pritlikavca. V glavnih vlogah nastopata Silvo Božič (pritlikavec) in Patricija Basajlović – Infantinja.

Koreografija: Majna Sevnikova, kostumi: Marija Kobi, oddajo je režiral Zoran Lesič-Vukotič.

Palček Smuk pa bo ta večer reševal oblačke pred ozvezdjem Orla.

Praznovanje infantinjinega rojstnega dne na španskem dvoru.

28., 29., 30. in 31. 12. si bodo otroci lahko ogledali zgodbo Vide Brestove **ČAROVNIK UJTATA.** Ta obiskuje dečka Matjaža in mu v sanjah izpolnjuje želje. Predstavili vam ga bomo kar s pesmico Janeza Menarta.

V glavnih vlogah nastopata: Jurij Souček kot čarovnik in Nadim Alkhatib Matjažek. Oddajo je posnel Sandi Videnšek, režiral je Zoran Lesič-Vukotič.

Ujtato bo spremljal vlak večer še Palček Smuk in bo še marsikaj doživel med zvezdami, dokler se ne bo 31. 12. dedek Mraz poslovil od otrok.

Sreda R I 16.00

Loto vrtiljak

DANCE (Get Down To It) – ansambel Hot Chocolate
DEKLICE, PTICE IN CVETLICE – Andrej Šifrer
NAME OF TEHE GAME – ansambel Abba
JER VIDIŠ SVE TE VIŠE VOLIM – Jadranka Stojaković
MIDNNIGHT WIND – John Stewart
CESTA V JUGRO – ansambel Prizma
DANCING IN TEH STREETS – ansambel Boney M
NE OPLAKUJ NAS LJUBAVI – ansambel Novi fosili
I WAS MADE FOR DANCING – Leif Garret
SLABA VEST – ansambel Jutro
HEART OF GLASS – ansambel Blondie
STRAŠAN ŽULJ – ansambel Rani mraz
KAKŠNO UPOSTOŠENJE – Ian Dury and Blockheads
AVTOMAT – Domicelj

Odločite se za popevko, o kateri mislite, da bo nagraiena. Odločitev napišite na dopisnico in jo pošljite do torka, 18. decembra na naslov: Oddaja Loto vrtiljak, RTV Ljubljana, 61000 Ljubljana Tavčarjeva 17. Na dopisnico napišite le eno izbrano melodijo.

Radiotelevizija Ljubljana

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del in nalog:
v TOZD TV Ljubljana

organizatorja v enoti združenega dela politično informativni program. Pogoji za sprejem: višja izobrazba organizacijske ali druge ustrezne smeri in dve leti ustreznih delovnih izkušenj;

referenta samoupravnih organov Potrebna je upravno-administrativna šola, dobro znanje stenografije in dve leti ustrezne prakse;

tajnice realizacije s končano štiriletno srednjo šolo in z enim letom ustreznih delovnih izkušenj;

kontrolorja kamere in snemalca magnetoskopa v elektronski produkciji. V poštev pridejo elektrotehniki šibkega toka z enim letom delovnih izkušenj;

mizarja v scenskem oddelku. Pogoja: poklicna šola za mizarja in eno leto ustrezne prakse;

V delovni skupnosti Skupne službe

analitika za osebni dohodek z višjo izobrazbo organizacijske smeri in s tremi leti delovnih izkušenj;

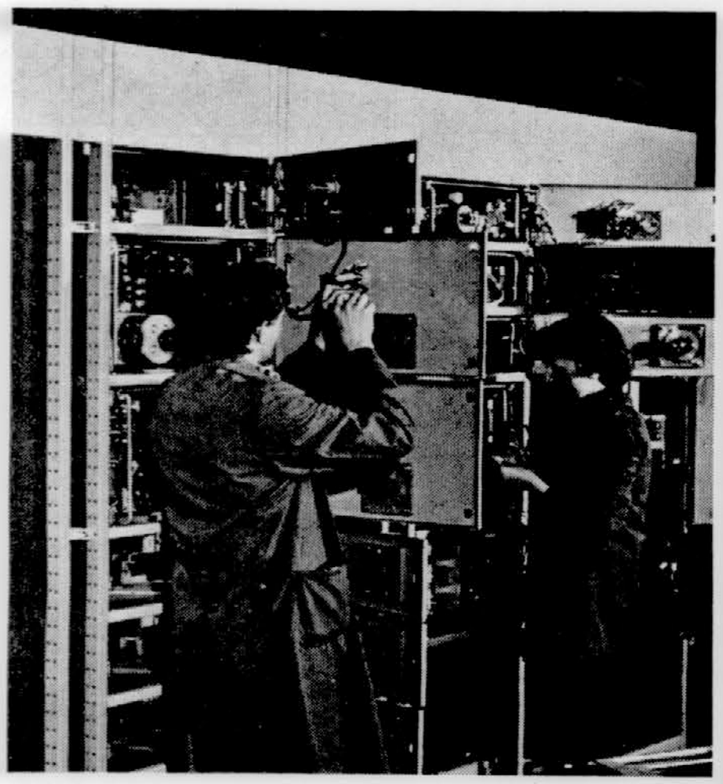
hišnega kurirja v vložišču. Potrebna je končana osemletka in pol leta delovnih izkušenj;
V delovni skupnosti Storitve

odgovornega projektanta v biroinvestu. Pogoji: visoka izobrazba elektro smeri – jaki tok, strokovni izpit in štiri leta delovnih izkušenj;

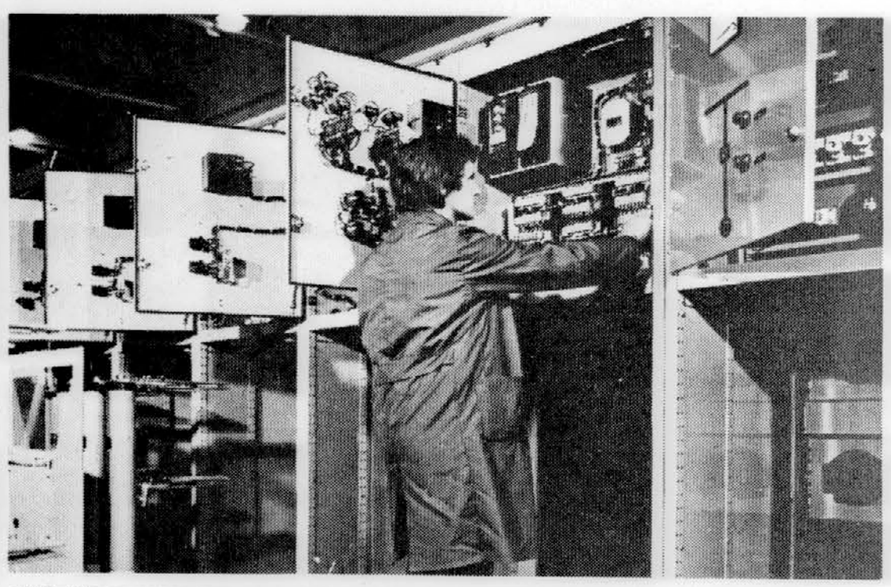
avtomehanika – vzdrževalca motornih vozil Pogoji: končana poklicna šola za avtomehanika, vozniški izpit B kategorije in dve leti ustreznih delovnih izkušenj.
Za opravljanje navedenih del in nalog sklenemo delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in s 3-mesečnim poskusnim delom.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema do 29. decembra 1979 kadrovska služba Radiotelevizija Ljubljana, Čufarjeva 2, Ljubljana.

RADE KONČAR
ELEKTRO NAPRAVE
SESVETSKI KRALJEVEC

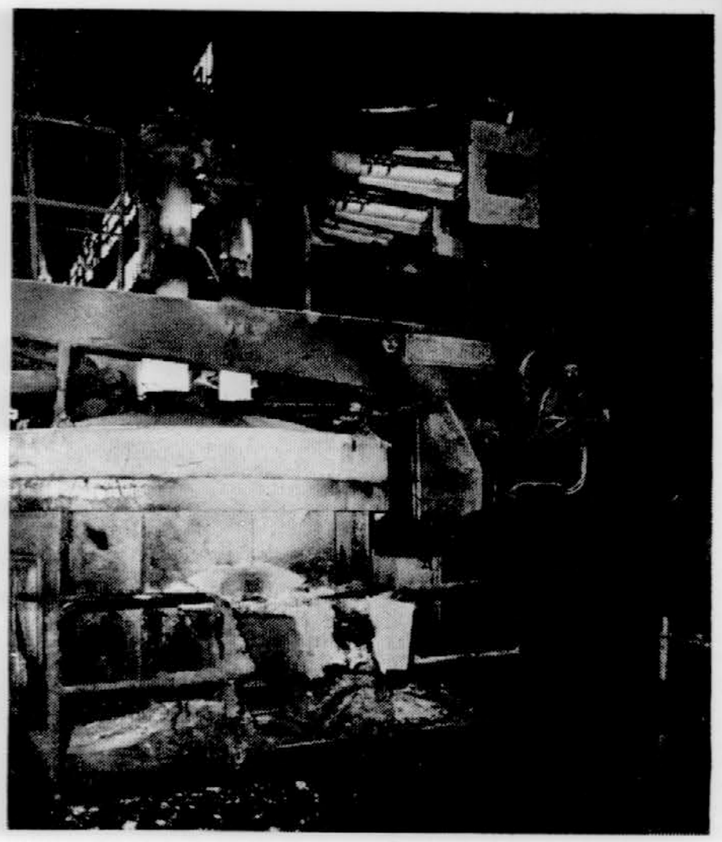
TOZD Sklopne naprave
TOZD Elektrotermija in transportna sredstva
TOZD Livarna barvnih kovin

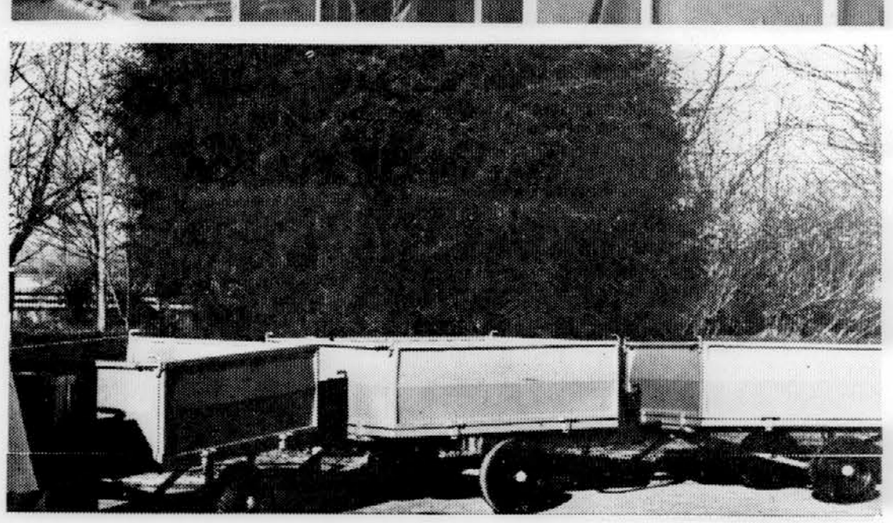

v 30-letnem delovanju in osvajanju širokega asortimenta

- sklopnih blokov nizke napetosti »Kon kompakt«
- montažnih transformatorskih postaj
- sklopnih blokov srednje napetosti
- sklopnih blokov nizke in srednje napetosti v »S« izvedbi za rudnike
- komandnih pultov, plošč in omar
- elektro ločnih peči 5,10 in 25 t
- indukcijskih peči
- električnih sušilnic v klasični in »S« izvedbi
- naprav in peči za keramično industrijo
- električnih vlačilcev vlečne moči do 30 t
- električnih vozičkov nosilnosti do 2 toni v klasični in »S« izvedbi
- električnih viličarjev
- pomožnih stopnic
- transportnih trakov
- grelcev zraka
- aluminijastih odlitkov v tehniki kokilnega in tlačnega liva
- aluminijastih odlitkov ročnega in strojnega liva v pesku

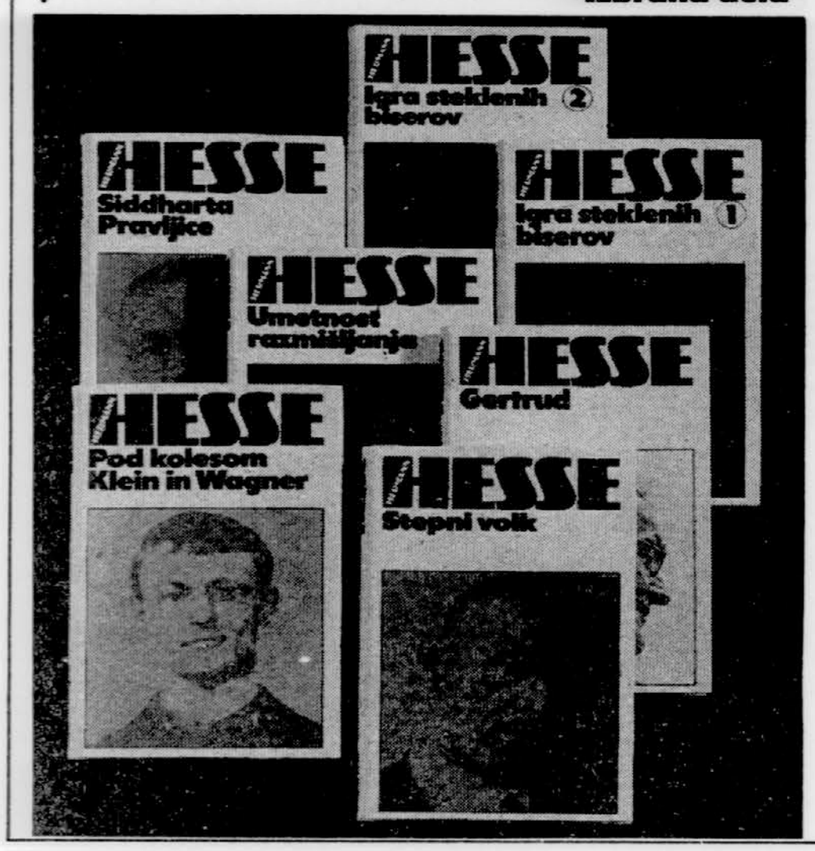

30 let lastnega razvoja in konstrukcije z Elektrotehničnim institutom »Rade Končar«
30 let tehnične in tehnološke kooperacije z velikimi evropskimi podjetji ASEA, BBC, THYSSEN in sorodnimi
30 let gradnje, opremljanja in tehnološkega izpopolnjevanja obratov
30 let izobraževanja in šolanja kadrov
30 let sodelovanja pri gradnji jugoslovanske industrije
30 let izvoza v ZSSR, ČSSR, Romunijo, Poljsko, Madžarsko, ZDA, Nemčijo, Egipt, Irak, Iran in druge države.

HERMANN HESSE

Klasika, ki govori sedanjosti

Izbrana dela

Hermann Hesse doživlja ponovno pravo renesanso svoje popularnosti v svetu. Njegov sloves ni nič manjši v Ameriki in na Japonskem kot na evropskem Zahodu ali na Vzhodu. Po več kot petdesetih letih od nastanka njegovega najbolj zrelega umetniškega dela romana Stepni volk doživlja vse njegovo pripovedništvo zmagoslaven pohod med bralce: klasika govori sodobnosti.

Hesse je vabljiv, opojen, mističen, tenak in občutljiv, prevzame, zasvoji ali odbije, da se ponovno drugače vrneš k njemu, videc je in blodec po zapletenih hodnikih človeške notranjosti, hkrati tvorec krhkih filozofsko poetičnih pravljic in intelektualnega romana, prepletenega s kolaži dejstev in fantastičnih izmišljotin, mojstrski opisovalec detajla, utrinka čustva, razpoloženja, prebliska misli in velikih fresk usodnosti človeka v času in prostoru, ko ga tok stvari in realna dejstva ženejo v tragiko. Prav to je bržkone tisto, kar daje Hessejevi literaturi toliko življenja med bralci.

Izbrana dela Hermanna Hesseja obsegajo sedem knjig:

1. **Gertrud,** roman iz Hessejeve mladostne pisateljske dobe, ko je blizu novi romantiki.
2. **Pod kolesom, Klein in Wagner.** Prvo je pisateljevo mladostno, močno avtobiografsko delo, v ospredju drugega dela pa je Hessejev problem razvoja osebnosti na »poti v sebe«.
3. **Siddharta, Pravljice,** Siddharta, indijska pesnitev je eno najodličnejših Hessejevih del, visoka pesnitev o smislu in vrednotah življenja. Prav tako spadajo v vrh Hessejevega ustvarjanja pravljice.
4. **Stepni volk** je eno temeljnih romaneskih del ne le nemške, temveč evropske književnosti med obema vojnama.
5., 6. **Igra steklenih biserov** je utopični roman, velika sinteza pisateljevega življenja in vrhunec njegovega ustvarjanja. Ta kritika sodobne civilizacije dobiva danes širše in nove razsežnosti.
7. **Umetnost brezdelja** je izbor avtorjevih najboljših esejev in spisov o življenju in umetnosti.

Dela Hermanna Hesseja so prevedena domala v vse svetovne jezike. Bralci po vsem svetu jih lahko bero v več kot štiridesetih jezikih, če prištejemo še različne indijske jezike in narečja. Naklada njegovih del presega po približnih ocenah 40 milijonov izvodov. V ZDA je Hesse že nekaj let najbolj bran nemški pisatelj 20. stoletja. V japonščini so njegova dela razširjena v več kot 12 milijonov izvodih. V Sovjetski zvezi, v skandinavskih in latinskoameriških deželah, na Nizozemskem in v Koreji zanimanje za Hesseja še vedno narašča. Po vsem svetu je naletel na največji odmev pri mladini.

NAROČILNICA (DELO)

NEPREKLICNO NAROČAM IZBRANA DELA HERMANNA HESSEJA

7 knjig, 1.200 din (8 obrokov)

Priimek in ime .....

roj. ..... reg. št. os. izk. .....

naslov .....

poklic ..... del. organiz. .....

Datum ..... Podpis .....

CANKARJEVA ZALOŽBA
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 2

C ZALOŽBA

»BRATSTVO-JEDINSTVO« P.P.R.O. TOZD »AUTOGRANA« PRIBOJ DELOVNA ENOTA LJUBLJANA Celovška 145

objavlja
prosto delo in naloge

EKSPEDITORJA-KURIRJA-SNAŽILKO poslovnih prostorov

Pogoj:
nižja strokovna izobrazba – strojepisni tečaj B kategorije, 2 leti delovnih izkušenj na opravilih delovodnika in ekspedita pošte. Poskusno delo 30 dni.
Povprečni OD 6.500 do 6.800 din.

Pisne vloge z dokazili o šolski izobrazbi sprejemamo 15 dni po objavi na naslov: »Bratstvo-jedinstvo« Delovna enota Ljubljana, Celovška 145.

14-10433

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri

Vzgojno varstvenem zavodu Trnovo, Lubljana, Karunova 16 a

objavlja
prosta dela in naloge

kuhinjske pomočnice.

Pogoj: PK kuharica, 1 leto delovnih izkušenj.
Objava velja do zasedbe.

14-10429

Socialistična republika Slovenija SKUPŠČINA OBČINE VELENJE

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve RAZPISUJE
dela in naloge

individualnega poslovodnega organa – ravnatelja TOZD OŠ XIV. divizije

za dobo 4 let.

Pogoji:
delovne naloge ravnatelja lahko opravlja, kdor izpolnjuje pogoje po 511. členu ZZD, pogoje Zakona o osnovni šoli in pogoje 32. člena Zakona o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladine z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter ima moralnopolitične vrline in 5 let vzgojno – izobraževalne prakse.

Prijave: sprejema Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve Skupščine občine Velenje, Titov trg 1, v 15 dneh od objave razpisa.
O izidu izbire, bomo kandidate obvestili v 30 dneh.
KOMISIJA ZA VOLITVE, IMENOVANJA IN KADROVSKE ZADEVE

14-10437

DELOVNA ORGANIZACIJA PREVOZ BREŽICE

razpisuje
po sklepu komisije za delovna razmerja prosta dela oziroma naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJE KOMERCIALNEGA SEKTORJA

Navedena dela oziroma naloge razpisujemo za dobo 4 let.
Pogoji so:
– visoka izobrazba ekonomske ali komercialne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ali višja izobrazba iste smeri s 5 leti ustreznih delovnih izkušenj
– moralnopolitične vrline
– organizacijske sposobnosti
– poskusno delo 3 mesece
Navedena dela oziroma naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Kandidate vabimo, da pošljejo svoje ponudbe z opisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh od dneva objave na naslov:
DO PREVOZ BREŽICE, Komisija za delovna razmerja.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku prijavnega roka.

14-10421

DO »RADE KONČAR – GOSPODINJSKI APARATI« TOZD SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV Zagreb, Mašerin prilaz 13

komisija za delovna razmerja
TOZD Servis gospodinjskih aparatov
OGLAŠA
prosta dela in naloge

OPRAVILA V SKLADIŠČU

Dela bodo potekala v Servisnem centru – Ljubljana
POGOJI:
– osnovna šola
– vozniško dovoljenje B kategorije
– po možnosti poznavanje del v skladišču
– prednost bodo imeli kandidati z nedokončano šolo za KV delavce kovinske ali elektro stroke.

Ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi oglasa na gornji naslov.

14-10431

ETA – Živilska industrija Kamnik

razpisuje javno dražbo
za prodajo naslednjih iztrošenih osnovnih sredstev:

1. **3 OLJNE PEČI »EMO-5«**
2. **KONTINUIRNI BLANŠER – JEDINSTVO**
3. **SEPARATOR CENTRIFUGALNI – WESTFALIA HFG 816 HK**
4. **STROJ ZA ČIŠČENJE PAPRIKE – JEDINSTVO**
5. **STROJNO MESOREZKO**
6. **CISTERNO ZA KURILNO OLJE,22 m^3**
7. **AGREGAT Z DIESEL MOTORJEM, 4,5 KW**
8. **KOTEL ZA KUHANJE IGO – PARNI, 300 l**
9. **2 KROŽNI ŽAGI**
10. **ŽELEZNI DIMNIK ø 420**

Dražba bo 20. 12. 1979 od 9.ure dalje.

14-10407

GRADBENO PODJETJE **OBJEKT** p. o. LJUBLJANA, Pod hribom 55

Delavski svet

Gradbenega podjetja »OBJEKT« Ljubljana, Pod hribom 55

razglaša
prosta dela in naloge:

individualnega poslovodnega organa

Pogoji:
– višja šolska izobrazba gradbene ali ekonomske stroke, 4 leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih nalogah v gradbeni operativi
– srednja šolska izobrazba gradbene ali ekonomske stroke, 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih nalogah v gradbeni operativi
– moralnopolitične vrline

Kandidate prosimo, da v pisni vlogi opišejo dosedanje delo in priložijo dokazila o izpolnjevanju navedenih pogojev. Na ovojnico naj kandidati pripišejo »Za razpisno komisijo individualnega poslovodnega organa DO«.

Vloge naj pošljejo na naslov: GP »OBJEKT« Ljubljana, Pod hribom 55, v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa.

14-10415

SOZD »ZINTEKS« SARAJEVO DELOVNA ORGANIZACIJA »ŠIT« TOZD »PROMET«

po sklepu komisije za delo in delovne naloge TOZD

objavlja

OGLAS
za sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas

KOMERCIALNEGA REFERENTA za območje Slovenije z Istre

Pogoji:
1. da ima višjo strokovno izobrazbo oziroma, da je V KV delavec trgovske smeri in da ima leto delovnih izkušenj
2. zaželeno je, da ima svoj avtomobil in telefon v stanovanju.

Kandidati morajo poslati verodostojna dokazila, da izpolnjujejo navedene pogoje.
Oglas velja 8 dni po objavi.

Prijave pošljite na gornji naslov z oznako »za opšti sektor«.

14-10430

emona commerce

EMONA COMMERCE, proizvodnja in trgovina n. sub. o. LJUBLJANA, Kersnikova 2

Delavski svet delovne organizacije
razpisuje dela in naloge

– vodenje finančno-računovodske službe

Za opravljanje razpisnih del je potrebno, da delavec poleg splošnih pogojev izpolnjuje še naslednje:
– da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri
– da ima pet let ustreznih delovnih izkušenj pri odgovornih delih
– da aktivno obvlada najmanj en tuj jezik

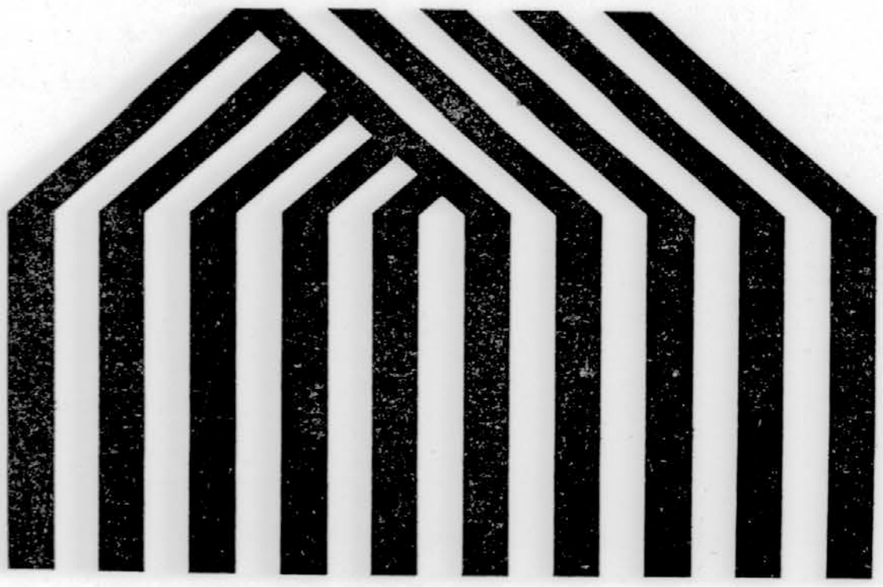
Poleg izpolnjevanja navedenih pogojev mora imeti kandidat splošne družbene lastnosti za opravljanje odgovornih del v DO, zlasti aktivni odnos do razvijanja samoupravne socialistične ureditve ter odgovoren odnos do sodelavcev in gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Za navedeno delo bo izbrani kandidat sklenil delovno razmerje za dobo štirih let.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo kandidati v zaprti ovojnici pod oznako »Za razpisno komisijo« v 15 dneh od objave na naslov: EMONA COMMERCE, Splošna služba, Ljubljana, Kersnikova 2.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izidu izbire v 30 dneh od dneva razpisa.

14-10419

vzorčni sejem
delovne organizacije
slovenijales – trgovina
odprt
tudi za ogled potrošnikom
14. in 15. decembra
od 9. do 19. ure
na gospodarskem razstavišču
v ljubljani, titova 50

vabljeni

SLOVENIJALES

razstavljeno pohištvo
bo v proizvodnji in prodaji
v prihodnjem letu

SLOVENIJALES vzorčni sejem

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

OSNOVNE ŠOLE »FERDO VESEL« ŠENTVID PRI STIČNI

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. UČITELJA TELESNE VZGOJE (PU ali P)
2. UČITELJA TEHNIČNEGA POUKA IN FIZIKE (PU ali P)

Prijave na razpisani delovni nalogi pošljite na naslov: Odbor za medsebojna razmerja delavcev Osnovna šola »Ferdo Vesel« Šentvid pri Stični.

Ponudbi priložite življenjepis in dokazilo o pedagoški izobrazbi.
Rok prijave je 22. 12. 1979

14-10435

Radio glas Ljubljane

objavlja dela in naloge

tehničnega realizatorja programa (tonskega tehnika)

Pogoji:
– srednja strokovna izobrazba – elektrotehnične smeri – šibki tok
– 2 leti delovnih izkušenj
– prednost imajo kandidati z ustrezno glasbeno izobrazbo

Za vsa navedena dela in naloge se združuje delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Za vsa dela in naloge zahtevamo poznavanje radijskega medija.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi, opisom dosedanjega dela in življenjepisom sprejema 15 dni po objavi Radio Glas Ljubljane, Ljubljana, Kopitarjeva 2.

14-10424

ZAHVALA

vsem, ki ste ob smrti naše mame

JULKE KRIŽAJ

počastili njen spomin in na kakršen koli način izkazali pozornost in sočustovanje, prisrčna in iskrena hvala.

Vsi njeni

Gorenja vas – Reteče, Škofja Loka, 15. decembra 1979

Sporočamo žalostno vest, da je mnogo prezgodaj tragično preminil moj dragi mož, sin, brat, svak in stric

FRANCI KLAVŽAR

ključavničar

Od dragega pokojnika se bomo poslovili, dne 15. decembra 1979 ob 15. uri na krškem pokopališču. Do pogreba leži v mrliški vežici v Krškem

Žalujoča:
žena Marica v imenu vsega sorodstva

Krško, Pečice, Bizeljsko, Zagreb, dne 13. decembra 1979

PO TEŽKI IN HUDI BOLEZNI NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ DOBRI MOŽ, OČE, BRAT, STRIC, SVAK IN TAST

JOŽKO ROTTER

TEHN. DIR. SPLOŠNE PLOVBE V POKOJU

OD NJEGA SMO SE POSLOVILI V ČETRTEK, 13. DECEMBRA 1979, OB 10.30. IZ 15. VEŽICE NA LJUBLJANSKIH ŽALAH-NAVJU

ŽALUJOČI:
ŽENA ELICA, SIN JOŽE, HČERKA BEBA Z MOŽEM, SESTRA MARJANA, RODBINA GLAVAN TER DRUGO SORODSTVO

PIRAN, LJUBLJANA, NEW YORK, TRST, 13. DECEMBER 1979

KONIM
Inozemska industrijska zastopstva, p. o. Ljubljana, Titova 38/VIII, tel. 322-348

Komisija za delovna razmerja oglaša prosta dela oziroma naloge:

samostojno opravljanje strokovno tehničnih in komercialnih del oziroma nalog
(samostojni strokovni sodelavec)
– 1 delavec za področje gradbeništva

Pogoji:
Poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev zahtevamo za opravljanje del oziroma nalog še naslednje pogoje:
– najmanj 4-letna srednješolska izobrazba gradbene, strojne ali ekonomske smeri
– 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih del oziroma nalog
– pasivno znanje nemškega ali angleškega jezika
– zaželen opravljen vozniški izpit B kategorije

Poseben pogoj: 3-mesečno poskusno delo.
Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Mogoč je predhodni preizkus znanja.
Vloge s pisnimi dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (potrdilo o aktivnem ali pasivnem znanju tujih jezikov ter druga potrdila) pošljite na naslov v 15 dneh po objavi tega oglasa. O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sprejetju sklepa komisije za delovna razmerja.

14-10420

elma

Razpisna komisija
ELMA, Tovarna gospodinjskih aparatov in elektromateriala Ljubljana TOZD Elektromaterial Lendava

v skladu z določili 71. člena statuta TOZD

razpisuje
dela in naloge

DIREKTORJA TOZD

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
– visoka izobrazba strojne, elektro ali kemijske smeri
– 5 let delovnih izkušenj
– moralnopolitične vrline
– organizacijske sposobnosti

Pisne vloge z dokazili naj kandidati pošljejo na naslov ELMA TOZD ELEKTROMATERIAL LENDAVA – za razpisno komisijo v 15 dneh od dneva objave.
Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v 20 dneh od poteka razpisnega roka.

14-10425

SAP-VIATOR

Strokovnega izobraževalnega centra za voznike motornih vozil Ljubljana Ježica,

objavlja dela in naloge

računovodje

POGOJI:
– višja ali srednja šolska izobrazba ekonomske smeri
– 5 let delovnih izkušenj
– 3-mesečno poskusno delo

Delovno razmerje za nedoločen čas – OD okoli 12.000 din.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:
SAP-VIATOR
Strokovni izobraževalni center za voznike motornih vozil Ljubljana, Ježica, Na produ 2.

14-10427

Nenadoma nas je zapustil oče, stari oče in brat

JANEZ RUPAR

K zadnjemu počitku ga bomo spremili danes, 14. decembra 1979, ob 15.30 na pokopališče v Lipici pri Škofji Loki

Žalujoči:
sinovi Ivan, Pavle z družino, Niko, Jože z družino, hčerke Minka, Alenka, Ivanka z družino, brata, sestri in drugo sorodstvo

Škofja Loka, 14. decembra 1979

Globoko potrti sporočamo žalostno vest, da nas je v 77. letu starosti zapustila naša predraga sestra, teta in svakinja

MARIJA RUTAR

učiteljica v pokoju in kustos Tolminske muzejske zbirke

Pogreb bo v soboto, 15. decembra 1979

Žalujoči:
sestre: Milka, Štefka, Viktorica, brata Mirko in Poldi, svakinji, nečaki in nečakinje ter drugo sorodstvo

Sporočamo žalostno vest, da se je pri opravljanju delovnih dolžnosti smrtno ponesrečil naš PTT delavec

JOŽE ZUPAN

dostavljač pošte Hrastnik

Od njega smo se poslovili v četrtek, 13. decembra 1979, na pokopališču v Loki pri Zidanem mostu
Marljivega sodelavca bomo ohranili v najlepšem spominu

Kolektiv in družbenopolitične organizacije podjetja za PTT promet Trbovlje

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš sodelavec

FRANC KLAVŽAR

obratni kjučavničar

Pogreb pokojnika bo v soboto, 15. decembra 1979, ob 15. uri na pokopališču v Krškem
Marljivega in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Kolektiv Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj, Krško

Nenadoma nas je tiho zapustila naša dobra mama, stara mama, sestra

ALOJZIJA KARIČ

roj. Rataj

Od nje se bomo poslovili v ponedeljek, 17. decembra 1979, ob 16. uri na ljubljanskih Žalah-Navju
Na dan pogreba bo ležala v enajsti mrliški vežici

Žalujoči:
hčerka Marija por. Dečman, sinova Brane in Egon z družinama, vnuki Agica, Andreja, Branka, Duša in Irena, brat Jože in sestra Rozka z družinama

Ljubljana, Rupreč vrh, Šentjernej, 12. decembra 1979

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil naš sodelavec

MEHO ZAHIROVIĆ

sprevodnik p. Ljubljana

Pogreb pokojnika bo v soboto, 15. decembra 1979, v domačem kraju Zavidovići
Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

ŽTO – TOZD za promet Ljubljana
IO OOS postaje Ljubljana

Po dolgotrajni bolezni nas je v 86. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, teta

FRANČIŠKA SUŠNIK

rojena BAN

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 14. decembra 1979 ob 15.30 izpred hiše žalosti v Sp. Gameljnah na pokopališče v Šmartno pod Šmarno goro

Žalujoči:
sin Dominik z družino, hčerki Štefka in Milka z družinama in drugo sorodstvo

Gameljne, Kranj, Utoče, Radovljica, Brusnice

ZAHVALA

Ob izgubi našega

ALEKSANDRA-SAŠA LIČANA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, sočustovali, nam izrekli ustno ali pisno sožalje, darovali cvetje ali v dobrodelne namene in ga tako številno spremili na zadnji poti, Zahvaljujemo se govornikom za poslovilne besede, občinski gasilski zvezi Ilirska Bistrica in njenim društvom. Posebna zahvala bistriškemu gasilskemu društvu za lepo organiziran pogreb, spremstvo in častno stražo. Naša zahvala trgovskemu podjetju Emona DO Ilirija, društvu upokojencev, planinskemu društvu, klubu Janezovih prijateljev, moškemu pevskemu zboru Dragotin Kette, cerkvenemu zboru, župniku za opravljeni pogrebni obred, zdravnikom in osebju zdravstvenega doma za dolgoletno nego, Hodnikovim in sosedi Mici za nesebično pomoč. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

MILANA ŠTIHA

se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta, predvsem zdravniku dr. Šarabonu in sestram zdravstvenega doma Bežigrad tov. Ančki, Tončki in Janji. Zahvala tudi Hišnemu svetu in sostanovalcem Linhartova 1–9, duhovniku za opravljeni obred in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

Ljubljana

Umrl je moj dragi mož, brat in stric

OTMAR ZUPANČIČ

tekstilni tehnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 14. decembra 1979 ob 16. uri na kranjskem pokopališču

Žena Ivanka, sestra in drugo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, 12. decembra 1979

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moje drage mame

IVANKE MAJER

roj. Greglio

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in mi izrazili sožalje. Iskrena hvala zdravnikom in zdravstvenemu osebju onkološkega inštituta v Ljubljani za trud in lajšanje bolečin v njenih zadnjih dneh življenja. Hvala župniku iz Borovnice za opravljeni obred. Hvala vsem.

Žalujoči:
hčerka Mira z družino ter sestri Pepca in Marija

Ljubljana, Borovnica, 7. decembra 1979

ZAHVALA

V večni počitek je odšel naš ljubljeni mož, oče, deda, tast in stric

JOŽE MOHORIČ

ustanovni član »NIKO« in »TEHTNICA«

Od njega smo se poslovili v soboto, 24. novembra 1979 v Železnikih. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikm, prijateljem in znancem, ki ste v tako velikem številu počastili njegov spomin, ga spremili k večnemu počitku in zasuli njegov zadnji dom. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Francetu Rešku, ki mu je 12 let nesebično lajšal trpljenje. Velika zahvala tudi kolektivom »Niko«, »Tehtnica« in »Iskra« za pomoč ter organizacijo pogrebnih svečanosti. Hvala Matevžu Šmidu in Janezu Demšarju za njune presunljive besede, pevcem za ganljivo zapete pesmi in župniku za opravljen obred. Hvala vsem, ki se ga boste spominjali.

Vsi njegovi

Železniki, 14. decembra

Za vedno se je poslovil od nas dragi oče, tast in stari oče

OTMAR ZUPANČIČ

upok. tekstilni tehnik iz Kranja

Sin Samo z Dito, Magdo in Primožem

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

METKE ANŽUR

se iskreno zahvaljujemo vsem njenim prijateljem, sodelavcem, sosedom in znancem, ki so se v tako velikem številu poklonili njenemu spominu, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje ter naši Metki darovali cvetje.
Prav posebno zahvalo smo dolžni prof. dr. Ravniku ter drugemu medicinskemu osebju Kliničnega centra – nefrološki oddelek ter dr. Štoku in sestri Hedi iz Zdravstvenega doma Vič, za vso izredno nesebično in požrtvovalno skrb med njeno boleznijo. Lepa hvala njenim sodelavcem iz operativnega štaba za gradnjo Kulturnega centra Ivan Cankar in iz Republiške konference SZDL, njenim tovarišem, ki so se od nje poslovili s tako toplim spominom na njo – v Dnevniku, na komemoraciji in ob zadnjem slovesu na Žalah. Hvala vsem.

Sestri Ljubica in Cvetka z družinama

Beograd, Ljubljana, 11. decembra 1979

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame, stare mame, prababice, sestre in tete

ALOJZIJE PODPADEC-KEK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili ustna in pisna sožalja, vsem, ki so ji poklonili toliko prelepega cvetja in jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se sosedi tovarišici Aličevi za nesebično pomoč, sosedom iz Brezovice in Grosupljega, kolektivu Kuverta iz Ljubljane, ZZB Brezovica, osebju Kliničnega centra, posebna hvala dr. Pušenjaku in dr. Medvešku in medicinskim sestram.

Vsi njeni

Brezovica pri Ljubljani, 13. decembra 1979

Umrl je

ROMAN ZORKO

dipl. pravnik iz Družinske vasi

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 15. decembra 1979, na pokopališču v Beli cerkvi. Do pogreba bo pokojnik ležal v mrliški vežici v Beli cerkvi

Žalujoči:
žena Pepca, otroci: sin Jože z družino, hčerke: Jožica, Tinca, Alenka z družinami, sestre: Angela, Martina, Zora in drugo sorodstvo

Ravnotežja sil ne bi smeli doseči z oboroževalno tekmo

Mirko Kalezić govoril na tiskovni konferenci v ZSZZ o odločitvi NATO o raketah – Rasisti bombardirajo Angolo, ne da bi bili izzvani – Neuvrščeni za razširitev varnostnega sveta

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Na današnji redni tiskovni konferenci so novinarji uradnega predstavnika ZSZZ, veleposlanika Mirka Kalezića, prosili, naj komentira oborožene napade rasističnih vlad afriškega juga na LR Angolo. Kalezić je dejal:

»Rasistični režimi z zasedenega ozemlja Namibije bombardirajo ozemlje LR Angole, ne da bi bili kakorkoli izzvani, kar terja veliko nedolžnih žrtev in povzroča velikansko škodo. S takimi in drugimi dejanji nasilja poskušajo onemogočiti osvobodilni boj namibijskega ljudstva pod vodstvom njegove edine zakonite predstavnice SWAPO in preprečiti Angoli, da bi podpirala ta boj.

Širši pritiski na države prve bojne črte

To je del širše akcije pritiska na države prve bojne črte in osvobodilna gibanja, da bi jim vsilili rešitve, ki ne ustrezajo njihovim zakonitim nacionalnim interesom. Dejstvo, da prihaja do nasilja nad Angolo prav v času, ko poteka v OZN resna akcija, ki ima za cilj poiskati miroljubno pot do neodvisnosti Namibije, opozarja na to, da rasistični režim Južnoafriške republike ni pripravljen sprejeti rešitve, ki bi zajemala uveljavitev zakonitih pravic namibijskega ljudstva in odločitve OZN.

Jugoslavija tudi tokrat opozarja na skrb zbujajoči položaj na tem delu Afrike, ki se poslabšuje ob nenehnih aktih nasilja rasističnih vlad. Jugoslavija bo še naprej izkazovala vso podporo in vsestransko pomoč prijateljski in neuvrščeni Angoli v njenem odporu proti nasilju rasističnih režimov. Naša država opozarja, da morajo vse neuvrščene države in druge napredne ter miroljubne sile po svetu vložiti še več naporov, da bi neizogibno izpeljali proces dekolonizacijen in naredili konec politiki rasizma, rasni diskriminaciji cn apartheidu na jugu Afrike.«

Novinarji so nato vprašali veleposlanika, kakšen je cilj sestanka držav »skupine 77« na ministrski ravni, ki naj bi potekal v Havani od 17. do 21. decembra, in kaj pričakujejo od tega srečanja. Odgovor se je glasil:

»V navadi je, da ima ‚skupina 77' pred velikimi svetovnimi konferencami svoje ministrske sestanke. Ministrski sestanek v Havani bo potekal pred tretjo generalno konferenco OZN za industrijski razvoj (od 21. januarja do 8. februarja v New Delhiju). Namen sestanka je pripraviti program držav v razvoju za pogajanja z razvitimi državami v New Delhiju.

Pričakujemo, da bodo države v razvoju na ministrskem sestanku v Havani, ko so že določile svoje regionalne prioritete industrijskega razvoja in mednarodnega sodelovanja na tem področju, uspešno uskladile svoj okvirni program. To jim je vselej uspelo. Tako so storile tudi pred peto konferenco UNCTAD, na ministrskem sestanku ‚skupine 77', ki je potekal februarja v Arushi. Od tretje generalne konference UNIDO pa si obetamo, da bo bolj bistveno vplivala na tokove industrializacije v svetu, zlasti v državah v razvoju, in to pri uvajanju nove mednarodne gospodarske ureditve ter na tem življenjsko pomembnem področju razvoja in mednarodnega gospodarskega sodelovanja«.

Sodelovanje v prid vseh balkanskih držav

Pred kratkim je v Turčiji potekala balkanska konferenca strokovnjakov za telekomunikacije. Novinarji so vprašali veleposlanika Kalezića, kaj bi lahko povedal o poteku in uspehu konference, ali so se domenili za takšna in podobna srečanja v prihodnje in kakšne so njihove perspektive. Kalezić je odgovoril:

»Na sestanku strokovnjakov balkanskih držav s področja komunikacij in telekomunikacij, ki je potekal c v Ankari od 26. do 29. novembra, so izrazili prepričanje, da so komunikacije in telekomunikacije ustrezna področja za dvostransko in večstransko sodelovanje v prid vseh balkanskih držav. Na tem srečanju so s kansenzom sprejeli stvarne predloge in dogovore držav – udeleženk o nekaterih plateh sodelovanja pri PTT službah. Govorili so tudi o možnostih za ureditev ustreznih instalacij, namenjenih za avtomatizacijo telekomunikacijskih služb med balkanskimi državami.«

Novinarji so se zanimali, zakaj se je ta sestanek omejil na razpravljanje o sodelovanju zgolj na področju telekomunikacij in zakaj ni zajel še drugih področij sodelovanja in kaj so na sestanku menili o tem. Uradni predstavnik ZSZZ je dejal:

»Kot je znano, je dal pobudo za to srečanje predsednik grške vlade Konstantin Karamanlis in na njegov predlog so predvideli sestanek strokovnjakov s področja PTT komunikacij in telekomunikacij. Vse države – udeleženke so v skladu s tem poslale na sestanek svoje izvedence s tega področja. Izhajajoč iz splošnega ozračja, razmer in položaja na tem območju, pa bi lahko pričakovali, da bo v prihodnje prišlo do pobud tudi za sestanke med predstávniki balkanskih držav drugih področij, čeprav se o tem na nedavnem srečanju v Ankari niso pogovarjali.«

– V Berlinu je 6. in 7. decembra 1979 potekalo zasedanje odbora zunanjih ministrov držav članic varšavskega pakta, o katerem so izdali skupno sporočilo. Ali bi lahko kaj povedali o tem sporočiluin predlogih, ki so v njem navedeni? Tako se je glasilo vprašanje, na katero je Kalezić odgovoril:

»Veleposlanik NDR Gerhard Hahn je izročil zveznemu sekretarju Josipu Vrhovcu skupno sporočilo o sestanku odbora zunanjih ministrov držav članic varšavskega pakta, ki ga bomo pozorno proučili.

Dokument zasluži temeljito analizo, saj vsebuje stališča do pomembnih vprašanj, kot so proces popuščanja napetosti, odnosi med Vzhodom in Zahodom, vprašanja razorožitve, zlasti v Evropi, odnos do KVSE, madridski sestanek in podobno. V tej zvezi Jugoslavija podpira, kot je znano, vse tiste pobude, ki se usmerjajo v krepitev in širjenje ukrepov zaupanja, vojaškega dezangažiranja in resnično začetega procesa razoroževanja v Evropi in drugod.«

Ko so uradnega predstavnika ZSZZ poprosili, naj komentira odločitev, sprejeto na zasedanju obrambnih in zunanjih ministrov NATO o proizvodnji 572 novih ameriških jedrskih raket in o njihovi namestitvi v Zahodni Evropi, je dejal:

»Znano je stališče Jugoslavije do tekme v oboroževanju. Odločitev ministrskega sveta NATO ocenjujemo v širšem kontekstu trenutka, v katerem je bila sprejeta.

Naše stališče je vselej bilo, da ravnotežja sil v odnosih med blokoma ne bi smeli dosegati s tekmo v oboroževanju in ga vzdrževati tako, da bi oboroževanje nenehno napredovalo, temveč nasprotno, s politiko nenehnega krčenja oboroženih sil in oborožitve na obeh straneh.«

Titova poslanica Carterju

WASHINGTON, 13. decembra (Tanjug) – Veleposlanik SFRJ v ZDA Budimir Lončar je danes predal osebno poslanico predsednika Tita za predsednika Carterja državnemu podsekretarju ameriškega ministrstva za zunanje zadeve Davidu Newsonu. Titova poslanica se nanaša na aktualna vprašanja v mednarodnih odnosih.

Tito odlikoval zaslužne funkcionarje

ZAGREB, 13. decembra (Tanjug) – Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval 23 zaslužnih funkcionarjev sindikatov in Zveze sindikatov Hrvaške. Na današnji slovesnosti, ki je bila v republiškem svetu zveze sindikatov v Zagrebu, je visoka priznanja izročil predsednik predsedstva SR Hrvaške Jakov Blažević.

Pozornost vprašanjem preskrbe

Mitja Ribičič in dr. Anton Vratuša o vprašanjih tekoče gospodarske politike

LJUBLJANA, 13. decembra – V razgovoru med predsednikom RK SZDL Mitjem Ribičičem in člani IO republiške konference SZDL Slovenije ter predsednikom IS dr. Antonom Vratušo in člani koordinacijske komisije IS SR Slovenije so danes v vili Podrožnik namenili pozornost perečim vprašanjem tekoče ekonomske politike, še posebej problematiki cen in oskrbi trga ter ukrepom za njihovo stabilizacijo in s tem v zvezi odgovornosti vseh družbenoekonomskih in družbenopolitičnih subjektov. Razpravljali so tudi o načinu in oblikah stalnega sodelovanja med IS SRS in republiškimi upravnimi organi ter republiško konferenco SZDL Slovenije, o njenih pobudah, predlogih in stališčih ter o nekaterih odprtih vprašanjih iz delovne zasnove, republiške uprave in odprtih problemih sodelovanja z zveznimi organi in organizacijami.

Spore v Zahodni Sahari rešiti po mirni poti

Odbor ad hoc Organizacije afriške enotnosti za Zahodno Saharo je pravkar končal svoje delo v Monroviji in sprejel deset točk predlogov. V tej zvezi so novinarji poprosili veleposlanika Kalezića, naj oceni predloge in poziv, ki ga je odbor namenil vsem, ki so zapleteni v ta konflikt.

»Predlogi odbora ad hoc OAE o Zahodni Sahari, ki so jih sprejeli na zasedanju odbora v Monrovii med 4. in 6. decembrom, pomenijo stvarno uresničitev duha in sklepov, sprejetih na 6. konferenci neuvrščenih v Havani in 16. vrhu OAE v Monrovii, in resolucije, sprejete na 34. zasedanju generalne skupščine OZN o Zahodni Sahari, ki jo je predlagalo več kot 40 neuvrščenih držav, med njimi tudi naša. Ti predlogi izražajo nadaljnja prizadevanja OAE, da bi spopade in konflikte med neuvrščenimi državami urejali po miroljubni poti, kar pomeni prispevek k načelom in principom politike neuvrščanja, v skladu s pravico saharskega ljudstva do samoodločitve in v skladu z deklaracijo OZN o priznanju neodvisnosti kolonialnim državam in narodom.«

Naslednje vprašanje se je glasilo:

– Kako gledate na predlog desetih držav Azije, Afrike in Latinske Amerike, da generalna skupščina OZN na svojem zdajšnjem zasedanju izglasuje razširitev varnostnega sveta, da bi bila zastopanost neuvrščenih in držav v razvoju v tem telesu večja?

Veleposlanik Kalezić je odgovoril:

»Predlogi, ki so se pojavljali od ustanovitve OZN do danes glede sprememb in dopolnitev tako ustanovne listine kot tudi ustroja vse organizacije, niso novi in o njih se je razpravljalo na zasedanjih posebnega odbora za ustanovno listino, katerega članica je tudi Jugoslavija. Zamisel o razširitvi članstva varnostnega sveta je v skladu s stališči, izraženimi v skoraj vseh dokumentih, sprejetih na srečanjih neuvrščenih držav. Jugoslavija se je vselej zavzemala za demokratizacijo sistema OZN na temelju enakosti pravic in dolžnosti vseh in v skladu s takšnim stališčem bomo ocenjevali tudi predlog desetih držav Azije, Afrike in Latinske Amerike.«

Večji izdatki ZDA za orožje

Ameriški vojaški proračun se bo na leto večal za 4,5 odstotka – Enotna ocena jastrebov in golobov

OD NAŠEGA NEWYORŠKEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 13. decembra – »Razumeti moramo, da vsaka uporaba sile ni potencialni Vietnam,« je včeraj popoldne dejal ameriški predsednik Jimmy Carter funkcionarjem več kot 100 največjih korporacij. Odločitev NATO o novih raketah je za ameriške ocenjevalce le eden v vrsti korakov v oboroževanju, ki vsi skupaj označujejo »konec veitnamskega kompleksa«.

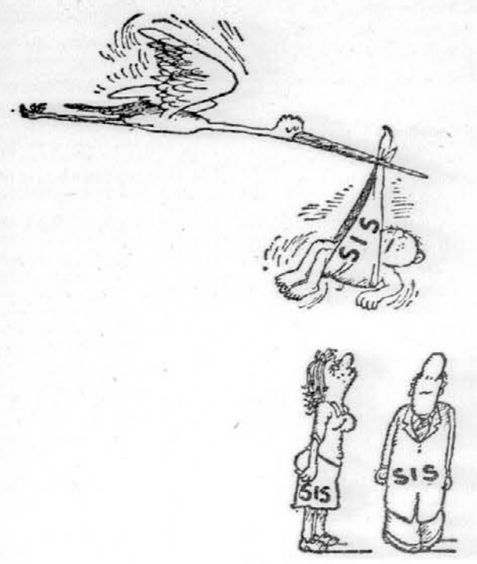
Če bi v številkah ponazorili preobrat, do katerega je prišlo ob odločitvi atlantskega pakta v Bruslju, se bo vojaški proračun v naslednjih petih letih »realno« povečal za 4,5 odstotka na leto. Večje izdatke predvidevajo na vseh področjih oboroževanja: v strateškem orožju so napovedali novo mobilno raketo MX in podmornice trident, v Evropi novo jedrsko in klasično orožje, za intervencije po svetu pa še 9 milijard dolarjev.

Ameriški »jastrebi« in »golobje« so si edini, da so bili sovjetski vojaški napori v zadnjem desetletju vse večji, ameriški pa manjši. Jimmy Carter pravi, da so ameriški izdatki za vojsko vsako leto upadali, od leta 1968 do 1976, sovjetski pa so se povečevali za 3 do 4 odstotke na leto.

Kar zadeva položaj v Evropi, so prejšnjim ameriškim argumentom za skladiščenje novega jedrskdga orožja na tej celini dodali novega. Carter pravi, da je Amerika v začetku šestdesetih let odstranila iz Zahodne Evrove rakete srednjega dometa, ZSSR pa je na to odgovorila z naglejšo proizvodnjo svojih raket SS-20 in tako »stopnjevala tekmo v jedrskem oboroževanju na evropskem prizorišču«.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

OGLEDALO

M. KOSANOVIĆ, Borba

ZIS: pomoč Črni gori

Sklenili so z novimi dodatnimi sredstvi v dveh letih po potresu pospešiti razvoj črnogorskega gospodarstva – Odpis nekaj posojil

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Zvezni izvršni svet je na današnji seji, ki ji je predsedoval podpredsednik Branislav Ikonić, sprejel poročilo medresorne delovne skupine o predlogih ukrepov za zagotovitev dodatnih sredstev Črni gori za pospešitev razvoja v letih 1979 in 1980.

S temi ukrepi bodo banke dobile nadomestilo za odpis nekaterih kreditov, ki so jih dale občanom pred potresom, pa so bili njihovi stanovanjski objekti in drugo imetje ob potresu poškodovani. Zvezni sekretariat za finance so zadolžili, da v sodelovanju z republiškimi in pokrajinskimi sekretariati za finance pripravi osnutek zakona, ki bi urejal ta vprašanja.

Na današnji seji so člane izvršnega sveta tudi obvestili, da so v medrepubliškem komiteju za trg dosegli precejšnjo stopnjo soglasja stališč republik in pokrajin o predlogih novih proizvodnoprodajnih in zaščitnih cen najpomembnejših kmetijskih pridelkov za leto 1980. Na seji so zadolžili zvezni zavod za cene, da pripravi ustrezen predlog sklepa, v katerem mora upoštevati predloge republik in pokrajin v medrepubliškem komiteju.

Sprejeli so tudi analizo – pripravilo jo je več zveznih organov – o položaju in vlogi drobnega gospodarstva in predlagane ukrepe za njegov nadaljnji razvoj. Pospešiti je potrebno oblikovanje družbenega dogovora, v katerem bi podrobneje uredili kriterije za pridobitev statusa organizacije združenega dela na tem področju gospodarstva in določili ukrepe za zagotovitev ugodnejših pogojev hitrejšega razvoja tega območja.

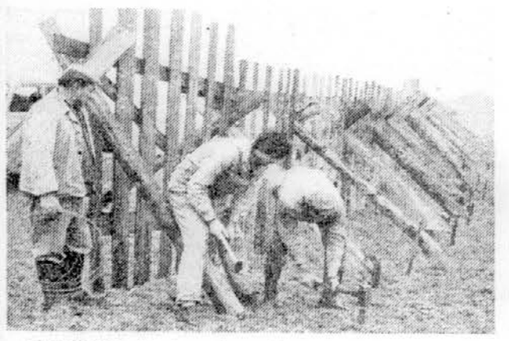
S predlogom dogovora o evidentiranju načrtovanih investicij, ki so ga sprejeli kot osnovo za sodelovanje z republikami in pokrajinama, naj bi le-te obvezno sporočale podatke o svojih načrtih za izgradnjo novih ali rekonstrukcijo, modernizacijo in razširitev obstoječih objektov. Na ta način bi dosegli večjo informiranost o družbeni upravičenosti investicij in prispevali k temu, da ne bi gradili neracionalnih in neekonomskih zmogljivosti.

Izvršni svet je sprejel tudi analizo zveznega komiteja za promet in zveze o poteku in rezultatih uveljavljanja družbenega dogovora o prometni politiki v Jugoslaviji. Pri izdelavi novega srednjeročnega plana razvoja prometa bi morali izhajati od dogovorjenih ciljev in smeri razvoja, ki jih za to področje določa tudi družbeni dogovor. Priporočili so tudi naj bi pri zveznem komiteju za promet in zveze oblikovali posebno strokovno telo, ki naj bi koordiniralo akcijo vseh podpisnikov dogovora ter pripravljalo rešitev in njegovega učinkovitega uveljavljanja.

Sprejeli so tudi poročilo medrepubliškega komiteja za zunanjetrgovinski in devizni režim o usklajevanju stališč republik in pokrajin do predloga sklepa o kriterijih za uvoz specialne opreme.

Člane zveznega izvršnega sveta so tudi seznanili s pripravami na sporazum o preprečevanju dvakratnega obdavčenja v drugih državah.

Plotovi proti burji in snegu

RAZDRTO, 13. decembra – Da vsaj malo onemogočijo burjo, ki pozimi nosi sneg in dela zamete, delavci Cestnega podjetja Koper postavljajo plotove na kritičnih mestih. Pravijo, da so leseni plotovi, ki jih postavljajo 25 do trideset metrov od ceste, dokaj učinkoviti in zadrže večino snega. Da pa jih neusmiljena moč burje ne prevrne, jih je treba z vseh strani močno pričvrstiti. (Foto: Janez Zrnec)

Nagrajen izum Jugoslovana

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Na osmi mednarodni razstavi izumov in tehničnih izpopolnitev, ki se je pravkar končala v Ženevi, je drugo zlato medaljo dobil Boško Zaradić, zmagovalec velikega natečaja za izume, ki ga razpisuje beograjska revija Galaksija. Zaradića so v Ženevi nagradili za izum »polkrožne tople grede iz plastike«, ki je izviren prispevek k obdelovanju zemlje in vrtninarstvu. Izum mostarskega navdušenca bo zagotovil precejšnje prihranke pri začetnih vlaganjih ter pri vzdrževanju in uporabi plastičnih toplih gred. Boško Zaradić je drugi izumitelj, izbran na natečaju Galaksije, ki je na zahtevnem svetovnem tekmovanju izumiteljev dobil tako visoko priznanje. Lani je zmagal na natečaju tega lista Dragan Radenković iz Niša, ki je v Ženevi tudi dobil zlato medaljo za svoj izum »časovne elektronske ključavnice«.

Dali in uporabna umetnost

BEOGRAD, 13. decembra – Ekscentrični španski slikar Salvador Dali se je nedavno pričel ukvarjati z uporabno umetnostjo. V umetniški galeriji v Barceloni je razstavil servis iz porcelana, za katerega je sam napravil načrt. Servis je sestavljen iz 83 delov, narejeli pa so ga 500 primerkov, zato je vrednost servisa skoraj nemogoče oceniti. Na sliki je Salvador Dali z enim delom svojega servisa. (Telefoto: Tanjug)

Na Kitajskem skrbe za okolje

PEKING, 13. decembra (Xinhua) – Kljub pomembnim uspehom, ki so jih v zadnjem času dosegli v kitajskem glavnem mestu, da bi preprečili onesnaževanje okolja, pa saje in umazane reke še vedno skrbe kitajske strokovnjake; tako opozarjajo v poročilu pekinškega urada za varstvo okolja.

V Pekingu je zdaj vsako leto za 100.000 ton manj saj, pa tudi vodovje sedmih velikih rek in treh rezervoarjev je manj onesnaženo. V poročilu poudarjajo, da pol od 14.000 industrijskih dimnikov v Pekingu ne zastruplja več zraka s črnim dimom ter da pol prebivalcev glavnega mesta uporablja namesto premoga za kuhanje plin. V poročilu pa je rečeno, da smog, hrup in onesnaževanje voda še vedno pomenijo hud problem in da bo moral urad, če ne bodo zalegli predvideni ukrepi, prepovedati gradnjo tovarn, ki hudo zastrupljajo zrak, zahtevati posebne naprave, ki bodo preprečevale onesnaževanje v vseh tovarnah, in predlagati, da bodo uporabljali plin namesto premoga povsod, kjer je le mogoče.

Zavrnili proračun EGS za 1980

Evropski parlament v 11-urni razpravi ni našel sprejemljive rešitve

STRASBOURG, 13. decembra (Reuter, AFP) – Evropski parlament je pod pritiskom članov, ki so proti vse večjim vlaganjem v kmetijstvo, danes zavrnil proračun evropske gospodarske skupnosti za prihodnje leto. Pogajanja med ministri za finance in delegati evropskega parlamenta so trajala kar enajst ur, vendar noben kompromis ni bil sprejemljiv za obe strani. Za zavrnitev proračuna je glasovalo 288 članov evropskega parlamenta, 64 članov je glasovalo proti predlogu, eden pa se je vzdržal.

To je prvi primer v zgodovini, da je evropski parlament (ki je sicer pooblaščen za to) zavrnil proračun. Agencija AFP sodi, da se je s tem začela »institucionalna in politična kriza, katere posledic za enkrat ni moč predvideti«. Posledica takšnega glasovanja v evropskem parlamentu bo najmanj dejstvo, da bodo v prihodnjem letu stroške »zamrznili na ravni letošnjih«.

Aretacija generalov

Mladi južnokorejski generali na svojo pest poslali v Seul čete – Prijeli tudi šefa generalnega štaba – Zamenjava obrambnega ministra

SEUL, TOKIO, 13. decembra (AFP, Tanjug) – Predsednik Čoj Kjuha bi bil moral danes objaviti, kako je sestavljena nova vlada. Ceremonijo so odložili zaradi aretacij nekaj generalov, ki so jih v sredo aretirali v Seulu. Med njimi je tudi šef generalštaba Čung Seung-hva. Aretirali so ga, ker je bil baje zapleten v umor predsednika Parka 26. oktobra. Vendar je njegova aretacija vzbudila presenečenje. Veljal je namreč za »močnega človeka« in v južnokorejski prestolnici so bili prepričani, da ima armado trdno v svoji oblasti.

Aretacije so bile izvedene v dramatičnih okoliščinah. Mladi generali so poslali v Seul čete, ki so pod njihovim poveljstvom. Te so zasedle vse strateške točke v mestu. Prišlo je tudi do streljanja med temi četami in vojaki seulske garnizije, ki ji poveljuje general Čon Du-hvan, prijatelj aretiranega generala Čunga Seungahvaja. Tega so aretirali v njegovi rezidenci.

Ameriška vlada je opozorila nove vojaške voditelje, naj ne poskušajo zaustaviti procesa demokratizacije, ki da se je začel v deželi.

Predsednik južnokorejske vlade Čoj Kju ha je danes zamenjal obrambnega ministra Roa Džaa hjuna in na njegovo mesto postavil dosedanjega šefa skupnega štaba Kima Čonga hvana; tako poroča japonska časopisna agencija Kjodo, ki se sklicuje na dobro obveščene vire v Seulu.

Zamenjani obrambni minister je še zjutraj izdal uradno sporočilo o aretaciji poveljnika za izvajanje vojaškega zakona v južni Koreji Čunga Seunga hvaja, ki naj bi sodeloval pri uboju predsednika Parka. Kot poročajo iz Seula, so zaprli še več generalov.

Danes je že nekaj več znanega o včerajšnji aretaciji južnokorejskega poveljnika izrednega stanja in šefa generalnega štaba, generala Čunga Seunga hvaja. Po vsem sodeč je skupina generalov na lastno pest, brez vednosti vlade, začela akcijo in prijela Hvaja ter še štiri druge generale, ki so se upirali.

Nekaj pred aretacijo poveljnika izrednega stanja v južni Koreji je predsednik Čoj, ki so ga izvolili pred tednom, potrdil tudi odstop včerajšj aretiranega generala in na njegovo mesto postavil generala Lija Hi-Sunga. Kot poročajo, je bil eden od zadnjih današnjih dogodkov, da se je v Seulu sestala vlada in na seji, ki je trajala tri minute, potrdila imenovanje novega poveljnika izrednega stanja in šefa generalnega štaba kopenske vojske.

Srbska delegacija se je vrnila iz Lazia

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Nocoj se je iz Italije vrnila delegacija izvršnega sveta Srbije, ki jo je vodil Ivan Stambolić. Obiskala je pokrajino Lazio, kjer se je pogovarjala o različnih oblikah sodelovanja. Delegacija se je danes v Milanu pogovarjala s predstavniki organizacij združenega dela iz Jugoslavije, ki delajo v Italiji.

Sihanuk upa na pogajanja z Vietnamom

»V nasprotnem se bodo Kampučijci prisiljeni vreči v naročje Kitajski«

PARIZ, 13. decembra (AFP) – Princ Norodom Sihanuk, ki je včeraj kategorično in nepreklicno zavrnil sleherno sodelovanje z rdečimi Khmeri je danes predlagal, naj bi izvedli referendum med khmerskimi emigranti po svetu, na katerem bi se pokazalo, »kakšna je realna teža Sihanuka«.

Princ, ki ga je danes sprejel predsednik Giscard d'Estaing, je v intervjuju za francosko mrežo »France-Inter« dejal, da pričakuje, da bodo Francija, zahodne države in države ASEAN povečale napore, da bi Vietnam pripeljale za pogajalsko mizo.

»Če neodvisnost in nevtralnost Kampučije ne bo dosežena na političnih pogajanjih, bodo Kampučijci prisiljeni, vreči se v naročje Kitajske, da bi se otresli vietnamskega kolonializma«, je izjavil princ Sihanuk.

Španska javnost v dvomih

Čeprav vlada zanika pogajanja z ETA, dvomi ostajajo – Kakšne obljube?

MADRID, 13. decembra (Tanjug) – Tukajšnja demokratična javnost si je oddahnila, ko je baskovska teroristična organizacija ETA osvobodila centrističnega poslanca Javierja Rupereza, ki ga je ugrabila pred mesecem dni. Prvaki demokratskih političnih strank poudarjajo, da ta uspeh priča o tem, da je španska demokracija toliko trdna in zrela, da je tudi tako dramatičen dogodek mogoče urediti po mirni poti.

Vojaško politično krilo ETA je Javierja Rupereza včeraj zjutraj pustilo na 233. kilometru ceste Madrid – Burgos. To je bila vesela, pa tudi presenetljiva novica. ETA ne izpusti tako zlepa svojih žrtev, vsaj ne prej, preden ni poravnana cena. Tokrat je terjala od vlade, da izpusti šest njenih pripadnikov in da ustanovi posebno komisijo, ki naj bi raziskala primere mučenja v baskovskih ječah.

Čeprav vlada zanika, da bi se pogajala z ETA, je povsem gotovo, da sta navezali vsaj posreden dialog in da je bil račun tako ali drugače poravnan. O tem danes piše tudi dobro obveščeni madridski list El Pais, ki trdi, da se je znani madridski odvetnik Ruiz Jimenez, predsednik prostovoljnega odbora za osvoboditev Rupereza, poganjal z ETA v imenu vlade.

Sad teh pogajanj bi utegnil biti dvoje: ustanovitev komisije za varstvo človekovih pravic pri poslanskem domu španskega parlamenta in pri baskovskem generalnem svetu. Ti komisiji naj bi tudi raziskali, ali res mučijo v španskih ječah. Po drugi strani pa se je zvedelo, da je vlada obljubila, da bo pogojno izpustila na svobodo nekatere člane ETA.

Danes se je tudi zvedelo, da je Ruperez zahteval od Suareza, naj privoli v zahteve ETA. Včeraj, po izpustitvi, se je dve uri pogovarjal s Suarezom.

Odstopi v Čilu

SANTIAGO, 13. decembra – V Čilu so danes odstopili vsi ministri vlade generala Pinocheta. Kot javlja AP, ki prenaša uradno sporočilo, je kolektivni odstop zahteval sam diktator.

Ubita dva demonstranta

MADRID, 13. decembra – Med demonstracijami – organizirale so jih levičarske sindikalne centrale – sta bili danes zvečer v Madridu ubiti dve osebi.

Snežne razmere

Kanin: jasno, –10 stopinj, 80 cm snega, vozita kabinska žičnica in dvosedežnica;

Vogel: –6 stopinj, jasno, 60 cm snega, vozijo nihalka in vlečnici Storeč ter Brunarica od 8.00 do 16.00;

Kranjska gora: jasno, –5 stopinj, 7–25 cm snega, vozita vlečnici Bukovnik in Brsnina. Drsališče je zaprto, tekaška proga od Rateč do Planice je urejena;

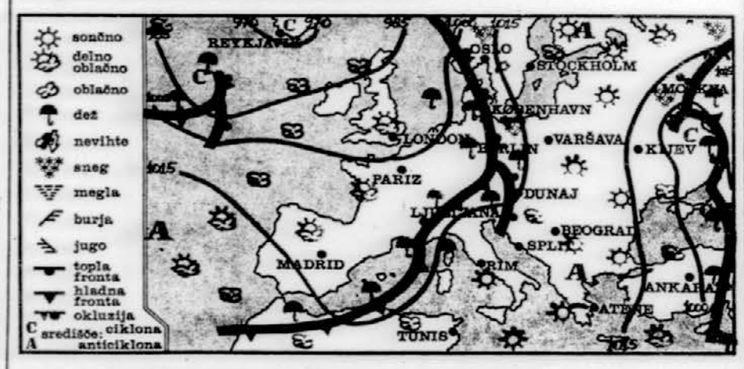
Pokljuka: –2 stopinji, jasno, 20 cm snega, vlečnica pri hotelu Šport vozi, 25 km tekaških prog je teptanih;

Soriška planina: –3 stopinje, 40 cm snega, vlečnica Lajnar vozi od 12.00 do 16.30. Litostrojska koča je odprta, cesta je kopna.

Na Kopah in na **Mariborskem Pohorju** naprave zaradi pomanjkanja snega ne vozijo; redno pa obratuje nihalka na Mariborskem Pohorju.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 14. december 1979

NAPOVED VREMENA ZA SLOVENIJO

Ponoči se bo pooblačilo po vsej Sloveniji, čez dan bodo občasno in vmes manjše padavine, v nižinah dež. Najnižje nočne temperature bodo med -3 in +1, v Primorju 6, najvišje dnevne med 4 in 7, v Primorju 10 stopinj C.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Spremenljivo vreme z občasnimi padavinami.

NAPOVED VREMENA ZA JUGOSLAVIJO

V zahodnih in severnih krajih države poslabšanje s padavinami, drugod bo še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Greben visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo še nadalje slabi, pod vplivom frontalnega vala, ki se prek zahodne Evrope približuje Alpam. Nad naše kraje bo pritekal ponovno toplejši zrak.

Vreme in temperatura dne 13. decembra 1979 ob 13. uri

Kraj	Vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	pololblačno	2
Planica	jasno	–2
Brnik	pololblačno	2
Kredarica	jasno	–7
Maribor	jasno	2
Murska Sobota	jasno	2
Slovenj Gradec	jasno	1
Celje	jasno	3
Novo mesto	jasno	3
Nova Gorica	oblačno	5
Portorož	oblačno	8
Reka	oblačno	7
Pulj	oblačno	8
Hvar	jasno	10
Dubrovnik	jasno	5
Zagreb	jasno	3
Beograd	pololblačno	0
Sarajevo	pololblačno	1
Titograd	jasno	6
Skopje	jasno	2
Celovec	jasno	2
Gradec	jasno	1
Dunaj	pololblačno	1
Benetke	pololblačno	6
München	pololblačno	3
Zürich	oblačno	4
Rim	jasno	14
Pariz	oblačno	10
Berlin	oblačno	–1
Stockholm	jasno	–8
Moskva	močno sneži	–15

So reke kaj bolj čiste?

Morda kdo misli, da so ob pomanjkanju pralnih praškov naše reke in potoki kaj bolj čisti, ko se z odpadnimi vodami ne zlivajo tako silne množice detergentov in drugih kemikalij iz naši gospodinjstev. Brez skrbi, ne pozna se. Kajti že ne posebno velika količina fosfatov, te najzoprnejše sestavine detergentov, onesnaži ogromne količine vode.

Francozi so s poskusi ugotovili, da tričlanska družina, ki uporablja detergente in druga sredstva za pranje in čiščenje, spravi na leto z odpadnimi vodami v reke, jezera ali morje okrog deset kilogramov fosfatov, zaradi česar se razmnožijo štiri tone alg. Ob koncu svojega kratkotrajnega življenja alge razpadejo in porabijo toliko kisika, kolikor ga je v 60.000 kubičnih metrih zdrave vode. Ker ima voda vedno manj kisika, so posledice zelo resne: jezera začenjajo odmirati, zaradi tega izginejo številne rastlinske in živalske vrste in voda seveda ni več uporabna za pitje. Delovanje fosfatov je pogubnejše v plitkejših jezerih kot v globljih in v stoječih vodah bolj kot v tekočih.

PA ŠE TO

VERJETNO SO PREVEČ ZAPOSLENI – Delegati koprske samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje so se (ker so bili prvič nesklepčni), včeraj spet zbrali in preštevali. Ugotovili pa so le, da so spet ostali brez dela, saj so bili ponovno nesklepčni.

Ravnotežja sil ne bi smeli doseči z oboroževalno tekmo

Mirko Kalezić govoril na tiskovni konferenci v ZSZZ o odločitvi NATO o raketah – Rasisti bombardirajo Angolo, ne da bi bili izzvani – Neuvrščeni za razširitev varnostnega sveta

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Na današnji redni tiskovni konferenci so novinarji uradnega predstavnika ZSZZ, veleposlanika Mirka Kalezića, prosili, naj komentira oborožene napade rasističnih vlad afriškega juga na LR Angolo. Kalezić je dejal:

»Rasistični režimi z zasedenega ozemlja Namibije bombardirajo ozemlje LR Angole, ne da bi bili kakorkoli izzvani, kar terja veliko nedolžnih žrtev in povzroča velikansko škodo. S takimi in drugimi dejanji nasilja poskušajo onemogočiti osvobodilni boj namibijskega ljudstva pod vodstvom njegove edine zakonite predstavnice SWAPO in preprečiti Angoli, da bi podpirala ta boj.

Širši pritiski na države prve bojne črte

To je del širše akcije pritiska na države prve bojne črte in osvobodilna gibanja, da bi jim vsilili rešitve, ki ne ustrezajo njihovim zakonitim nacionalnim interesom. Dejstvo, da prihaja do nasilja nad Angolo prav v času, ko poteka v OZN resna akcija, ki ima za cilj poiskati miroljubno pot do neodvisnosti Namibije, opozarja na to, da rasistični režim Južnoafriške republike ni pripravljen sprejeti rešitve, ki bi zajemala uveljavitev zakonitih pravic namibijskega ljudstva in odločitve OZN.

Jugoslavija tudi tokrat opozarja na skrb zbujajoči položaj na tem delu Afrike, ki se poslabšuje ob nenehnih aktih nasilja rasističnih vlad. Jugoslavija bo še naprej izkazovala vso podporo in vsestransko pomoč prijateljski in neuvrščeni Angoli v njenem odporu proti nasilju rasističnih režimov. Naša država opozarja, da morajo vse neuvrščene države in druge napredne ter miroljubne sile po svetu vložiti še več naporov, da bi neizogibno izpeljali proces dekolonizacijen in naredili konec politiki rasizma, rasni diskriminaciji cn apartheidu na jugu Afrike.«

Novinarji so nato vprašali veleposlanika, kakšen je cilj sestanka držav »skupine 77« na ministrski ravni, ki naj bi potekal v Havani od 17. do 21. decembra, in kaj pričakujejo od tega srečanja. Odgovor se je glasil:

»V navadi je, da ima ‚skupina 77' pred velikimi svetovnimi konferencami svoje ministrske sestanke. Ministrski sestanek v Havani bo potekal pred tretjo generalno konferenco OZN za industrijski razvoj (od 21. januarja do 8. februarja v New Delhiju). Namen sestanka je pripraviti program držav v razvoju za pogajanja z razvitimi državami v New Delhiju.

Pričakujemo, da bodo države v razvoju na ministrskem sestanku v Havani, ko so že določile svoje regionalne prioritete industrijskega razvoja in mednarodnega sodelovanja na tem področju, uspešno uskladile svoj okvirni program. To jim je vselej uspelo. Tako so storile tudi pred peto konferenco UNCTAD, na ministrskem sestanku ‚skupine 77', ki je potekal februarja v Arushi. Od tretje generalne konference UNIDO pa si obetamo, da bo bolj bistveno vplivala na tokove industrializacije v svetu, zlasti v državah v razvoju, in to pri uvajanju nove mednarodne gospodarske ureditve ter na tem življenjsko pomembnem področju razvoja in mednarodnega gospodarskega sodelovanja«.

Sodelovanje v prid vseh balkanskih držav

Pred kratkim je v Turčiji potekala balkanska konferenca strokovnjakov za telekomunikacije. Novinarji so vprašali veleposlanika Kalezića, kaj bi lahko povedal o poteku in uspehu konference, ali so se domenili za takšna in podobna srečanja v prihodnje in kakšne so njihove perspektive. Kalezić je odgovoril:

»Na sestanku strokovnjakov balkanskih držav s področja komunikacij in telekomunikacij, ki je potekal c v Ankari od 26. do 29. novembra, so izrazili prepričanje, da so komunikacije in telekomunikacije ustrezna področja za dvostransko in večstransko sodelovanje v prid vseh balkanskih držav. Na tem srečanju so s kansenzom sprejeli stvarne predloge in dogovore držav – udeleženk o nekaterih plateh sodelovanja pri PTT službah. Govorili so tudi o možnostih za ureditev ustreznih instalacij, namenjenih za avtomatizacijo telekomunikacijskih služb med balkanskimi državami.«

Novinarji so se zanimali, zakaj se je ta sestanek omejil na razpravljanje o sodelovanju zgolj na področju telekomunikacij in zakaj ni zajel še drugih področij sodelovanja in kaj so na sestanku menili o tem. Uradni predstavnik ZSZZ je dejal:

»Kot je znano, je dal pobudo za to srečanje predsednik grške vlade Konstantin Karamanlis in na njegov predlog so predvideli sestanek strokovnjakov s področja PTT komunikacij in telekomunikacij. Vse države – udeleženke so v skladu s tem poslale na sestanek svoje izvedence s tega področja. Izhajajoč iz splošnega ozračja, razmer in položaja na tem območju, pa bi lahko pričakovali, da bo v prihodnje prišlo do pobud tudi za sestanke med predstavniki balkanskih držav drugih področij, čeprav se o tem na nedavnem srečanju v Ankari niso pogovarjali.«

– V Berlinu je 6. in 7. decembra 1979 potekalo zasedanje odbora zunanjih ministrov držav članic varšavskega pakta, o katerem so izdali skupno sporočilo. Ali bi lahko kaj povedali o tem sporočiluin predlogih, ki so v njem navedeni? Tako se je glasilo vprašanje, na katero je Kalezić odgovoril:

»Veleposlanik NDR Gerhard Hahn je izročil zveznemu sekretarju Josipu Vrhovcu skupno sporočilo o sestanku odbora zunanjih ministrov držav članic varšavskega pakta, ki ga bomo pozorno proučili.

Dokument zasluži temeljito analizo, saj vsebuje stališča do pomembnih vprašanj, kot so proces popuščanja napetosti, odnosi med Vzhodom in Zahodom, vprašanja razorožitve, zlasti v Evropi, odnos do KVSE, madridski sestanek in podobno. V tej zvezi Jugoslavija podpira, kot je znano, vse tiste pobude, ki se usmerjajo v krepitev in širjenje ukrepov zaupanja, vojaškega dezangažiranja in resnično začetega procesa razoroževanja v Evropi in drugod.«

Ko so uradnega predstavnika ZSZZ poprosili, naj komentira odločitev, sprejeto na zasedanju obrambnih in zunanjih ministrov NATO o proizvodnji 572 novih ameriških jedrskih raket in o njihovi namestitvi v Zahodni Evropi, je dejal:

»Znano je stališče Jugoslavije do tekme v oboroževanju. Odločitev ministrskega sveta NATO ocenjujemo v širšem kontekstu trenutka, v katerem je bila sprejeta.

Naše stališče je vselej bilo, da ravnotežja sil v odnosih med blokoma ne bi smeli dosegati s tekmo v oboroževanju in ga vzdrževati tako, da bi oboroževanje nenehno napredovalo, temveč nasprotno, s politiko nenehnega krčenja oboroženih sil in oborožitve na obeh straneh.«

Spore v Zahodni Sahari rešiti po mirni poti

Odbor ad hoc Organizacije afriške enotnosti za Zahodno Saharo je pravkar končal svoje delo v Monroviji in sprejel deset točk predlogov. V tej zvezi so novinarji poprosili veleposlanika Kalezića, naj oceni predloge in poziv, ki ga je odbor namenil vsem, ki so zapleteni v ta konflikt.

»Predlogi odbora ad hoc OAE o Zahodni Sahari, ki so jih sprejeli na zasedanju odbora v Monrovii med 4. in 6. decembrom, pomenijo stvarno uresničitev duha in sklepov, sprejetih na 6. konferenci neuvrščenih v Havani in 16. vrhu OAE v Monrovii, in resolucije, sprejete na 34. zasedanju generalne skupščine OZN o Zahodni Sahari, ki jo je predlagalo več kot 40 neuvrščenih držav, med njimi tudi naša. Ti predlogi izražajo nadaljnja prizadevanja OAE, da bi spopade in konflikte med neuvrščenimi državami urejali po miroljubni poti, kar pomeni prispevek k načelom in principom politike neuvrščanja, v skladu s pravico saharskega ljudstva do samoodločitve in v skladu z deklaracijo OZN o priznanju neodvisnosti kolonialnim državam in narodom.«

Naslednje vprašanje se je glasilo:

– Kako gledate na predlog desetih držav Azije, Afrike in Latinske Amerike, da generalna skupščina OZN na svojem zdajšnjem zasedanju izglasuje razširitev varnostnega sveta, da bi bila zastopanost neuvrščenih in držav v razvoju v tem telesu večja?

Veleposlanik Kalezić je odgovoril:

»Predlogi, ki so se pojavljali od ustanovitve OZN do danes glede sprememb in dopolnitev tako ustanovne listine kot tudi ustroja vse organizacije, niso novi in o njih se je razpravljalo na zasedanjih posebnega odbora za ustanovno listino, katerega članica je tudi Jugoslavija. Zamisel o razširitvi članstva varnostnega sveta je v skladu s stališči, izraženimi v skoraj vseh dokumentih, sprejetih na srečanjih neuvrščenih držav. Jugoslavija se je vselej zavzemala za demokratizacijo sistema OZN na temelju enakosti pravic in dolžnosti vseh in v skladu s takšnim stališčem bomo ocenjevali tudi predlog desetih držav Azije, Afrike in Latinske Amerike.«

Titova poslanica Carterju

WASHINGTON, 13. decembra (Tanjug) – Veleposlanik SFRJ v ZDA Budimir Lončar je danes predal osebno poslanico predsednika Tita za predsednika Carterja državnemu podsekretarju ameriškega ministrstva za zunanje zadeve Davidu Newsonu. Titova poslanica se nanaša na aktualna vprašanja v mednarodnih odnosih.

Tito odlikoval zaslužne funkcionarje

ZAGREB, 13. decembra (Tanjug) – Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval 23 zaslužnih funkcionarjev sindikatov in Zveze sindikatov Hrvaške. Na današnji slovesnosti, ki je bila v republiškem svetu zveze sindikatov v Zagrebu, je visoka priznanja izročil predsednik predsedstva SR Hrvaške Jakov Blažević.

Pozornost vprašanjem preskrbe

Mitja Ribičič in dr. Anton Vratuša o vprašanjih tekoče gospodarske politike

LJUBLJANA, 13. decembra – V razgovoru med predsednikom RK SZDL Mitjem Ribičičem in člani IO republiške konference SZDL Slovenije ter predsednikom IS dr. Antonom Vratušo in člani koordinacijske komisije IS SR Slovenije so danes v vili Podrožnik namenili pozornost perečim vprašanjem tekoče ekonomske politike, še posebej problematiki cen in oskrbi trga ter ukrepom za njihovo stabilizacijo in s tem v zvezi odgovornosti vseh družbenoekonomskih in družbenopolitičnih subjektov. Razpravljali so tudi o načinu in oblikah stalnega sodelovanja med IS SRS in republiškimi upravnimi organi ter republiško konferenco SZDL Slovenije, o njenih pobudah, predlogih in stališčih ter o nekaterih odprtih vprašanjih iz delovne zasnove, republiške uprave in odprtih problemih sodelovanja z zveznimi organi in organizacijami.

Večji izdatki ZDA za orožje

Ameriški vojaški proračun se bo na leto večal za 4,5 odstotka – Enotna ocena jastrebov in golobov

OD NAŠEGA NEWYORŠKEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 13. decembra – »Razumeti moramo, da vsaka uporaba sile ni potencialni Vietnam,« je včeraj popoldne dejal ameriški predsednik Jimmy Carter funkcionarjem več kot 100 največjih korporacij. Odločitev NATO o novih raketah je za ameriške ocenjevalce le eden v vrsti korakov v oboroževanju, ki vsi skupaj označujejo »konec veitnamskega kompleksa«.

Če bi v številkah ponazorili preobrat, do katerega je prišlo ob odločitvi atlantskega pakta v Bruslju, se bo vojaški proračun v naslednjih petih letih »realno« povečal za 4,5 odstotka na leto. Večje izdatke predvidevajo na vseh področjih oboroževanja: v strateškem orožju so napovedali novo mobilno raketo MX in podmornice trident, v Evropi novo jedrsko in klasično orožje, za intervencije po svetu pa še 9 milijard dolarjev.

Ameriški »jastrebi« in »golobje« so si edini, da so bili sovjetski vojaški napori v zadnjem desetletju vse večji, ameriški pa manjši. Jimmy Carter pravi, da so ameriški izdatki za vojsko vsako leto upadali, od leta 1968 do 1976, sovjetski pa so se povečevali za 3 do 4 odstotke na leto.

Kar zadeva položaj v Evropi, so prejšnjim ameriškim argumentom za skladiščenje novega jedrskdga orožja na tej celini dodali novega. Carter pravi, da je Amerika v začetku šestdesetih let odstranila iz Zahodne Evrove rakete srednjega dometa, ZSSR pa je na to odgovorila z naglejšo proizvodnjo svojih raket SS-20 in tako »stopnjevala tekmo v jedrskem oboroževanju na evropskem prizorišču«.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

OGLEDALO

M. KOSANOVIĆ, Borba

ZIS: pomoč Črni gori

Sklenili so z novimi dodatnimi sredstvi v dveh letih po potresu pospešiti razvoj črnogorskega gospodarstva – Odpis nekaj posojil

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Zvezni izvršni svet je na današnji seji, ki ji je predsedoval podpredsednik Branislav Ikonić, sprejel poročilo medresorne delovne skupine o predlogih ukrepov za zagotovitev dodatnih sredstev Črni gori za pospešitev razvoja v letih 1979 in 1980.

S temi ukrepi bodo banke dobile nadomestilo za odpis nekaterih kreditov, ki so jih dale občanom pred potresom, pa so bili njihovi stanovanjski objekti in drugo imetje ob potresu poškodovani. Zvezni sekretariat za finance so zadolžili, da v sodelovanju z republiškimi in pokrajinskimi sekretariati za finance pripravi osnutek zakona, ki bi urejal ta vprašanja.

Na današnji seji so člane izvršnega sveta tudi obvestili, da so v medrepubliškem komiteju za trg dosegli precejšnjo stopnjo soglasja stališč republik in pokrajin o predlogih novih proizvodnoprodajnih in zaščitnih cen najpomembnejših kmetijskih pridelkov za leto 1980. Na seji so zadolžili zvezni zavod za cene, da pripravi ustrezen predlog sklepa, v katerem mora upoštevati predloge republik in pokrajin v medrepubliškem komiteju.

Sprejeli so tudi analizo – pripravilo jo je več zveznih organov – o položaju in vlogi drobnega gospodarstva in predlagane ukrepe za njegov nadaljnji razvoj. Pospešiti je potrebno oblikovanje družbenega dogovora, v katerem bi podrobneje uredili kriterije za pridobitev statusa organizacije združenega dela na tem področju gospodarstva in določili ukrepe za zagotovitev ugodnejših pogojev hitrejšega razvoja tega območja.

S predlogom dogovora o evidentiranju načrtovanih investicij, ki so ga sprejeli kot osnovo za sodelovanje z republikami in pokrajinama, naj bi le-te obvezno sporočale podatke o svojih načrtih za izgradnjo novih ali rekonstrukcijo, modernizacijo in razširitev obstoječih objektov. Na ta način bi dosegli večjo informiranost o družbeni upravičenosti investicij in prispevali k temu, da ne bi gradili neracionalnih in neekonomskih zmogljivosti.

Izvršni svet je sprejel tudi analizo zveznega komiteja za promet in zveze o poteku in rezultatih uveljavljanja družbenega dogovora o prometni politiki v Jugoslaviji. Pri izdelavi novega srednjeročnega plana razvoja prometa bi morali izhajati od dogovorjenih ciljev in smeri razvoja, ki jih za to področje določa ta družbeni dogovor. Priporočili so tudi naj bi pri zveznem komiteju za promet in zveze oblikovali posebno strokovno telo, ki naj bi koordiniralo akcijo vseh podpisnikov dogovora ter pripravljalo rešitev in njegovega učinkovitega uveljavljanja.

Sprejeli so tudi poročilo medrepubliškega komiteja za zunanjetrgovinski in devizni režim o usklajevanju stališč republik in pokrajin do predloga sklepa o kriterijih za uvoz specialne opreme.

Člane zveznega izvršnega sveta so tudi seznanili s pripravami na sporazum o preprečevanju dvakratnega obdavčenja v drugih državah.

Plotovi proti burji in snegu

RAZDRTO, 13. decembra – Da vsaj malo onemogočijo burjo, ki pozimi nosi sneg in dela zamete, delavci Cestnega podjetja Koper postavljajo plotove na kritičnih mestih. Pravijo, da so leseni plotovi, ki jih postavljajo 25 do trideset metrov od ceste, dokaj učinkoviti in zadrže večino snega. Da pa jih neusmiljena moč burje ne prevrne, jih je treba z vseh strani močno pričvrstiti. (Foto: Janez Zrnec)

Nagrajen izum Jugoslovana

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Na osmi mednarodni razstavi izumov in tehničnih izpopolnitev, ki se je pravkar končala v Ženevi, je drugo zlato medaljo dobil Boško Zaradić, zmagovalec velikega natečaja za izume, ki ga razpisuje beograjska revija Galaksija. Zaradića so v Ženevi nagradili za izum »polkrožne tople grede iz plastike«, ki je izviren prispevek k obdelovanju zemlje in vrtninarstvu. Izum mostarskega navdušenca bo zagotovil precejšnje prihranke pri začetnih vlaganjih ter pri vzdrževanju in uporabi plastičnih toplih gred. Boško Zaradić je drugi izumitelj, izbran na natečaju Galaksije, ki je na zahtevnem svetovnem tekmovanju izumiteljev dobil tako visoko priznanje. Lani je zmagal na natečaju tega lista Dragan Radenković iz Niša, ki je v Ženevi tudi dobil zlato medaljo za svoj izum »časovne elektronske ključavnice«.

Dali in uporabna umetnost

BEOGRAD, 13. decembra – Ekscentrični španski slikar Salvador Dali se je nedavno pričel ukvarjati z uporabno umetnostjo. V umetniški galeriji v Barceloni je razstavil servis iz porcelana, za katerega je sam napravil načrt. Servis je sestavljen iz 83 delov, naredili pa so ga 500 primerkov, zato je vrednost servisa skoraj nemogoče oceniti. Na sliki je Salvador Dali z enim delom svojega servisa. (Telefoto: Tanjug)

Na Kitajskem skrbe za okolje

PEKING, 13. decembra (Xinhua) – Kljub pomembnim uspehom, ki so jih v zadnjem času dosegli v kitajskem glavnem mestu, da bi preprečili onesnaževanje okolja, pa saje in umazane reke še vedno skrbe kitajske strokovnjake; tako opozarjajo v poročilu pekinškega urada za varstvo okolja.

V Pekingu je zdaj vsako leto za 100.000 ton manj saj, pa tudi vodovje sedmih velikih rek in treh rezervoarjev je manj onesnaženo. V poročilu poudarjajo, da pol od 14.000 industrijskih dimnikov v Pekingu ne zastruplja več zraka s črnim dimom ter da pol prebivalcev glavnega mesta uporablja namesto premoga za kuhanje plin. V poročilu pa je rečeno, da smog, hrup in onesnaževanje voda še vedno pomenijo hud problem in da bo moral urad, če ne bodo zalegli predvideni ukrepi, prepovedati gradnjo tovarn, ki hudo zastrupljajo zrak, zahtevati posebne naprave, ki bodo preprečevale onesaževanje v vseh tovarnah, in predlagati, da bodo uporabljali plin namesto premoga povsod, kjer je le mogoče.

Zavrnili proračun EGS za 1980

Evropski parlament v 11-urni razpravi ni našel sprejemljive rešitve

STRASBOURG, 13. decembra (Reuter, AFP) – Evropski parlament je pod pritiskom članov, ki so proti vse večjim vlaganjem v kmetijstvo, danes zavrnil proračun evropske gospodarske skupnosti za prihodnje leto. Pogajanja med ministri za finance in delegati evropskega parlamenta so trajala kar enajst ur, vendar noben kompromis ni bil sprejemljiv za obe strani. Za zavrnitev proračuna je glasovalo 288 članov evropskega parlamenta, 64 članov je glasovalo proti predlogu, eden pa se je vzdržal.

To je prvi primer v zgodovini, da je evropski parlament (ki je sicer pooblaščen za to) zavrnil proračun. Agencija AFP sodi, da se je s tem začela »institucionalna in politična kriza, katere posledic za enkrat ni moč predvideti«. Posledica takšnega glasovanja v evropskem parlamentu bo najmanj dejstvo, da bodo v prihodnjem letu stroške »zamrznili na ravni letošnjih«.

Aretacija generalov

Mladi južnokorejski generali na svojo pest poslali v Seul čete – Prijeli tudi šefa generalnega štaba – Zamenjava obrambnega ministra

SEUL, TOKIO, 13. decembra (AFP, Tanjug) – Predsednik Čoj Kjuha bi bil moral danes objaviti, kako je sestavljena nova vlada. Ceremonijo so odložili zaradi aretacij nekaj generalov, ki so jih v sredo aretirali v Seulu. Med njimi je tudi šef generalštaba Čung Seung-hva. Aretirali so ga, ker je bil baje zapleten v umor predsednika Parka 26. oktobra. Vendar je njegova aretacija vzbudila presenečenje. Veljal je namreč za »močnega človeka« in v južnokorejski prestolnici so bili prepričani, da ima armado trdno v svoji oblasti.

Aretacije so bile izvedene v dramatičnih okoliščinah. Mladi generali so poslali v Seul čete, ki so pod njihovim poveljstvom. Te so zasedle vse strateške točke v mestu. Prišlo je tudi do streljanja med temi četami in vojaki seulske garnizije, ki ji poveljuje general Čon Du-hvan, prijatelj aretiranega generala Čunga Seungahvaja. Tega so aretirali v njegovi rezidenci.

Ameriška vlada je opozorila nove vojaške voditelje, naj ne poskušajo zaustaviti procesa demokratizacije, ki da se je začel v deželi.

Predsednik južnokorejske vlade Čoj Kju ha je danes zamenjal obrambnega ministra Roa Džaahjuna in na njegovo mesto postavil dosedanjega šefa skupnega štaba Kima Čonga hvana; tako poroča japonska časopisna agencija Kjodo, ki se sklicuje na dobro obveščene vire v Seulu.

Zamenjani obrambni minister je še zjutraj izdal uradno sporočilo o aretaciji poveljnika za izvajanje vojaškega zakona v južni Koreji Čunga Seunga hvaja, ki naj bi sodeloval pri uboju predsednika Parka. Kot poročajo iz Seula, so zaprli še več generalov.

Danes je že nekaj več znanega o včerajšnji aretaciji južnokorejskega poveljnika izrednega stanja in šefa generalnega štaba, generala Čunga Seunga hvaja. Po vsem sodeč je skupina generalov na lastno pest, brez vednosti vlade, začela akcijo in prijela Hvaja ter še štiri druge generale, ki so se upirali.

Nekaj pred aretacijo poveljnika izrednega stanja v južni Koreji je predsednik Čoj, ki so ga izvolili pred tednom, potrdil tudi odstop včeraj aretiranega generala in na njegovo mesto postavil generala Lija Hi-Sunga. Kot poročajo, je bil eden od zadnjih današnjih dogodkov, da se je v Seulu sestala vlada in na seji, ki je trajala tri minute, potrdila imenovanje novega poveljnika izrednega stanja in šefa generalnega štaba kopenske vojske.

Srbska delegacija se je vrnila iz Lazia

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Nocoj se je iz Italije vrnila delegacija izvršnega sveta Srbije, ki jo je vodil Ivan Stambolić. Obiskala je pokrajino Lazio, kjer se je pogovarjala o različnih oblikah sodelovanja. Delegacija se je danes v Milanu pogovarjala s predstavniki organizacij združenega dela iz Jugoslavije, ki delajo v Italiji.

Sihanuk upa na pogajanja z Vietnamom

»V nasprotnem se bodo Kampučijci prisiljeni vreči v naročje Kitajski«

PARIZ, 13. decembra (AFP) – Princ Norodom Sihanuk, ki je včeraj kategorično in nepreklicno zavrnil sleherno sodelovanje z rdečimi Khmeri je danes predlagal, naj bi izvedli referendum med khmerskimi emigranti po svetu, na katerem bi se pokazalo, »kakšna je realna teža Sihanuka«.

Princ, ki ga je danes sprejel predsednik Giscard d'Estaing, je v intervjuju za francosko mrežo »France-Inter« dejal, da pričakuje, da bodo Francija, zahodne države in države ASEAN povečale napore, da bi Vietnam pripeljale za pogajalsko mizo.

»Če neodvisnost in nevtralnost Kampučije ne bo dosežena na političnih pogajanjih, bodo Kampučijci prisiljeni, vreči se v naročje Kitajske, da bi se otresli vietnamskega kolonializma«, je izjavil princ Sihanuk.

Španska javnost v dvomih

Čeprav vlada zanika pogajanja z ETA, dvomi ostajajo – Kakšne obljube?

MADRID, 13. decembra (Tanjug) – Tukajšnja demokratična javnost si je oddahnila, ko je baskovska teroristična organizacija ETA osvobodila centrističnega poslanca Javierja Rupereza, ki ga je ugrabila pred mesecem dni. Prvaki demokratskih političnih strank poudarjajo, da ta uspeh priča o tem, da je španska demokracija toliko trdna in zrela, da je tudi tako dramatičen dogodek mogoče urediti po mirni poti.

Vojaško politično krilo ETA je Javierja Rupereza včeraj zjutraj pustilo na 233. kilometru ceste Madrid – Burgos. To je bila vesela, pa tudi presenetljiva novica. ETA ne izpusti tako zlepa svojih žrtev, vsaj ne prej, preden ni poravnana cena. Tokrat je terjala od vlade, da izpusti šest njenih pripadnikov in da ustanovi posebno komisijo, ki naj bi raziskala primere mučenja v baskovskih ječah.

Čeprav vlada zanika, da bi se pogajala z ETA, je povsem gotovo, da sta navezali vsaj posreden dialog in da je bil račun tako ali drugače poravnan. O tem danes piše tudi dobro obveščeni madridski list El Pais, ki trdi, da se je znani madridski odvetnik Ruiz Jimenez, predsednik prostovoljnega odbora za osvoboditev Rupereza, poganjal z ETA v imenu vlade.

Sad teh pogajanj bi utegnil biti dvoje: ustanovitev komisije za varstvo človekovih pravic pri poslanskem domu španskega parlamenta in pri baskovskem generalnem svetu. Ti komisiji naj bi tudi raziskali, ali res mučijo v španskih ječah. Po drugi strani pa se je zvedelo, da je vlada obljubila, da bo pogojno izpustila na svobodo nekatere člane ETA.

Danes se je tudi zvedelo, da je Ruperez zahteval od Suareza, naj privoli v zahteve ETA. Včeraj, po izpustitvi, se je dve uri pogovarjal s Suarezom.

Odstopi v Čilu

SANTIAGO, 13. decembra – V Čilu so danes odstopili vsi ministri vlade generala Pinocheta. Kot javlja AP, ki prenaša uradno sporočilo, je kolektivni odstop zahteval sam diktator.

Ubita dva demonstranta

MADRID, 13. decembra – Med demonstracijami – organizirale so jih levičarske sindikalne centrale – sta bili danes zvečer v Madridu ubiti dve osebi.

Snežne razmere

Kanin: jasno, –10 stopinj, 80 cm snega, vozita kabinska žičnica in dvosedežnica;

Vogel: –6 stopinj, jasno, 60 cm snega, vozijo nihalka in vlečnici Storeč ter Brunarica od 8.00 do 16.00;

Kranjska gora: jasno, –5 stopinj, 7–25 cm snega, vozita vlečnici Bukovnik in Brsnina. Drsališče je zaprto, tekaška proga od Rateč do Planice je urejena;

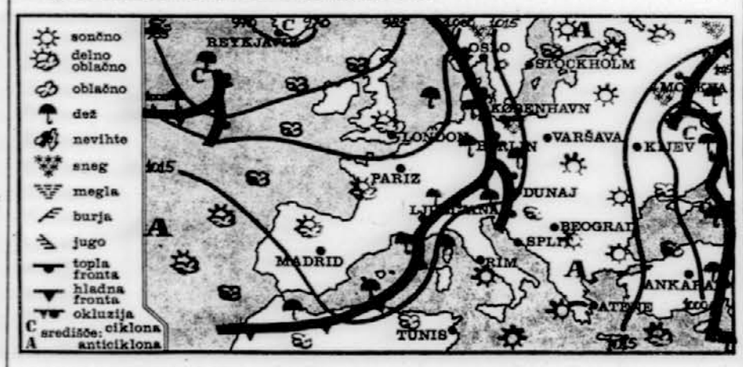
Pokljuka: –2 stopinji, jasno, 20 cm snega, vlečnica pri hotelu Šport vozi, 25 km tekaških prog je teptanih;

Soriška planina: –3 stopinje, 40 cm snega, vlečnica Lajnar vozi od 12.00 do 16.30. Litostrojska koča je odprta, cesta je kopna.

Na Kopah in na **Mariborskem Pohorju** naprave zaradi pomanjkanja snega ne vozijo; redno pa obratuje nihalka na Mariborskem Pohorju.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 14. december 1979

NAPOVED VREMENA ZA SLOVENIJO

Ponoči se bo pooblačilo po vsej Sloveniji, čez dan bodo občasno in vmes manjše padavine, v nižinah dež. Najnižje nočne temperature bodo med -3 in +1, v Primorju 6, najvišje dnevne med 4 in 7, v Primorju 10 stopinj C.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Spremenljivo vreme z občasnimi padavinami.

NAPOVED VREMENA ZA JUGOSLAVIJO

V zahodnih in severnih krajih države poslabšanje s padavinami, drugod bo še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Greben visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo še nadalje slabi, pod vplivom frontalnega vala, ki se prek zahodne Evrope približuje Alpam. Nad naše kraje bo pritekal ponovno toplejši zrak.

Vreme in temperatura dne 13. decembra 1979 ob 13. uri

Kraj	Vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	poloblačno	2
Planica	jasno	–2
Brnik	poloblačno	2
Kredarica	jasno	–7
Maribor	jasno	2
Murska Sobota	jasno	2
Slovenj Gradec	jasno	1
Celje	jasno	3
Novo mesto	jasno	3
Nova Gorica	oblačno	5
Portorož	oblačno	8
Reka	oblačno	7
Pulj	oblačno	8
Hvar	jasno	10
Dubrovnik	jasno	5
Zagreb	jasno	3
Beograd	poloblačno	0
Sarajevo	poloblačno	1
Titograd	jasno	6
Skopje	jasno	2
Celovec	jasno	2
Gradec	jasno	1
Dunaj	poloblačno	1
Benetke	poloblačno	6
München	poloblačno	3
Zürich	oblačno	4
Rim	jasno	14
Pariz	oblačno	10
Berlin	oblačno	–1
Stockholm	jasno	–8
Moskva	močno sneži	–15

So reke kaj bolj čiste?

Morda kdo misli, da so ob pomanjkanju pralnih praškov naše reke in potoki kaj bolj čisti, ko se z odpadnimi vodami ne zlivajo tako silne množice detergentov in drugih kemikalij iz naši gospodinjstev. Brez skrbi, ne pozna se. Kajti že ne posebno velika količina fosfatov, te najzoprnejše sestavine detergentov, onesnaži ogromne količine vode.

Francozi so s poskusi ugotovili, da tričlanska družina, ki uporablja detergente in druga sredstva za pranje in čiščenje, spravi na leto z odpadnimi vodami v reke, jezera ali morje okrog deset kilogramov fosfatov, zaradi česar se razmnožijo štiri tone alg. Ob koncu svojega kratkotrajnega življenja alge razpadejo in porabijo toliko kisika, kolikor ga je v 60.000 kubičnih metrih zdrave vode. Ker ima voda vedno manj kisika, so posledice zelo resne: jezera začenjajo odmirati, zaradi tega izginejo številne rastlinske in živalske vrste in voda seveda ni več uporabna za pitje. Delovanje fosfatov je pogubnejše v plitkejših jezerih kot v globljih in v stoječih vodah bolj kot v tekočih.

PA ŠE TO

VERJETNO SO PREVEČ ZAPOSLENI – Delegati koprske samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje so se (ker so bili prvič nesklepčni), včeraj spet zbrali in preštevali. Ugotovili pa so le, da so spet ostali brez dela, saj so bili ponovno nesklepčni.

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 14. DECEMBRA 1979
LETO XXI ● ŠT. 290 ● CENA 5 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Proces proti Ameriki, pa četudi brez šaha

Homeini ukazal ustanoviti mednarodno komisijo, ki naj bi obravnavala zločine ZDA – Behešti: Izročitev šaha je drugotnega pomena

TEHERAN, 13. decembra (UPI, AFP) – Iranski verski voditelj Homeini je ukazal vladi, naj »čimprej« ustanovi mednarodno komisijo, ki bi proučila ameriške zločine v Iranu in izdala dovoljenje nevtralni delegaciji, da obišče ameriške talce v zasedenem veleposlaništvu. Na drugi strani pa je čutiti v Teheranu poskuse, da bi umirili notranji položaj. S tem v zvezi je slišati prve izjave o možnosti, da bi vpeljali v Iranu federalni sistem.

Ajatola Homeini je v ukazu zunanjemu ministru Gotbzadehu obrazložil odločitev o ustanovitvi mednarodne komisije s potrebo, da »se svetovno javno mnenje bolje seznani z ameriško dejavnostjo v Iranu, tako da bodo mednarodne organizacije, ki so obsodile Iran, zvedele tudi za ameriške zločine«.

O »procesu« proti ameriški politiki je danes govoril tudi ajatola Mohamed Behešti, sekretar sveta revolucije, po zasedanju tega sveta. Behešti je izjavil, da v zvezi z omenjenim procesom, »postaja izročitev bivšega šaha problem drugotnega pomena«.

Ajatola Behešti je tudi napovedal, da bi utegnil Iran, »brž ko bo mogoče«, vpeljati federativno ureditev. To napoved si opazovalci v Teheranu pojasnjujejo kot eno izmed znamenj, da si iranske oblasti prizadevajo umiriti notranji položaj, ki se je zlasti zaostril z nemiri v Azerbejdžanu. Ajatola Behešti je omenil »stvarno in zdravo vznemirjenje« prebivalstva v Azerbejdžanu, kjer so se tudi danes nadaljevala pogajanja med vladnimi predstavniki in krajevnimi veljaki. Ajatoli Šariat-Madariju, voditelju, na katerega se sklicujejo Azerbejdžanci, so poslali povabilo, naj pošlje na pogovore svojega predstavnika.

V Tabrizu je medtem danes na desettisoče ljudi manifestativno izražalo podporo Šariat-Madariju. V sprevodu so nosili številne portrete tega verskega voditelja, ni pa bilo videti niti ene podobe imama Homeinija.

V Sanandadžu, glavnem mestu Kurdistana, pa so pogajanja pretrgana in uradno navajajo kot razlog za prekinitev bolezen mezatole Sahabija, enega izmed treh članov vladne misije. O Kurdistanu pa so sinoči govorili tudi v svetem mestu Gomu, kjer se je ajatola Homeini sestal z ajatolo Šariat-Madarijem, ajatolo Rezo Golpajeganilom in drugimi visokimi šiitskimi predstavniki. Vendar o teh pogovorih niso povedali ničesar.

Iz Tokia pa poročajo, da je vlada danes napovedala odločnejše ukrepe proti uvozu iranske nafte po visokih cenah. Obenem so odločneje obsodili zasedbo ameriškega veleposlaništva v Teheranu.

● Iran je v neprestanem stiku z generalnim sekretarjem OZN Kurtom Waldheimom zaradi odločitve ameriške vlade, da izžene večino iranskih diplomatov iz ZDA. ZDA namreč zahtevajo, naj 183 od 218 iranskih diplomatov v osmih dneh zapusti Washington, poroča UPI.

NISO ŠE VRGLI PUŠKE V KORUZO – Nekateri od deset tisoč mladih islamcev, ki naj bi pred nekaj dnevi odleteli v Libanon, in se po pozivu ajatole Montazarija borili skupaj s Palestinci, pa jim Libanon ni dovolil vstopa, sede demonstrirajo pred ameriško ambasado v Teheranu. Napravljeni so v vso opremo, tako da bi lahko takoj poleteli v Libanon (Telefoto UPI).

ZDA: NATO temelj za odnose z Vzhodom

Ameriški zunanji minister razložil prihodnjo strategijo NATO z washingtonskega zornega kota – Ministri sprejeli deklaracijo o Iranu

OD NAŠEGA BRUSELJSKEGA DOPISNIKA

BRUSELJ, 13. decembra – Potem ko so sinoči dosegli soglasje o najpomembnejši točki dnevnega reda – načrtu za modernizacijo taktičnih jedrskih sil v Zahodni Evropi – so se zunanji ministri petnajstih članic atlantskega zavezništva posvetili drugim vprašanjem tokratnega dnevnega reda. Vodja ameriške diplomacije Cyrus Vance je na sestanku, ki poteka za zaprtimi vrati, najprej pojasnil okvire vojaško-politične strategije severnoatlantskega pakta v naslednjem obdobju in sicer iz washingtonskega zornega kota.

Ameriški zunanji minister je sinočnji sklep o obnovitvi jedrskega arsenala NATO v Zahodni Evropi vpletel v pojasnjevanja ameriške vizije o vlogi pakta v bodoče poudarjajoč, da je moč severnoatlantskih sil temelj za ‚produktivnejše odnose z Vzhodom'. Zavzel se je, da atlantske zaveznice oblikujejo ‚široke predloge' za nadaljevanje procesa popuščanja napetosti v svetu. Po strategiji, ki jo zagovarja ameriški državni sekretar, bi nadaljnje dogovarjanje potekalo po več tirih.

Enega med njimi je oznanil že sinoči, ko je omenil, da bodo članice NATO oblikovale posebno posvetovalno skupino na visoki ravni, ki bo pripravila predloge članicam Varšavskega pakta za pogajanja o omejitvi oboroževanja z ‚evrostrateškimi raketami'.

To je danes dopolnil z izjavo, da bodo ostale zaveznice pri pogajanjih s članicami Varšavskega pakta dobile pomembnejšo vlogo – s tem je skušal nevtralizirati kritike, češ da ostale članice NATO niso sodelovale pri oblikovanju sporazuma o omejitvi strateškega oboroževanja (SALT-2) – poleg tega pa se je zavzel za pripravo novih predlogov za dunajska pogajanja o vzajemnem in uravnoteženem zmanjševanju vojaških sil v Evropi. Članice atlantskega zavezništva naj bi po Vanceovem mnenju pripravile predloge tudi za madridski sestanek podpisnic sklepne listine na helsinški konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Cyrus Vance je dopoldne obširno govoril tudi o Iranu, o čemer je obrambni minister ZDA Harold Brown že v ponedeljek in torek ‚otipaval pulz' ameriških zaveznic, ne da bi podrobneje pojasnil, kakšno podporo in sodelovanje pričakujejo ZDA v akciji za osvoboditev talcev v Teheranu. Razprava se je zaključila s sprejemom posebne deklaracije, v kateri članice NATO obsojajo iransko zasedbo ameriškega veleposlaništva ter jemanje talcev kot očitno ‚kršenje mednarodnega prava in človeških pravic'.

V deklaraciji članice zavezništva ugotavljajo, da je takšno početje popolnoma nesprejemljivo in da se mu mednarodna skupnost kot celota mora zoperstaviti. Poleg tega zahtevajo od iranskih oblasti, da nemudoma izpustijo talce in jim omogočijo vrnitev v domovino, poudarjajo pa, da nimajo nobenega namena vmešavati se v iranske notranje zadeve.

Toda to bržkone ni vse, kar so Američani na srečanju v Bruslju hoteli doseči. Cyrus Vance je med vrsticami nekajkrat na nedavni turneji omenil možnost ekonomske blokade Irana, vendar na razumevanje ali pritrditev pri zaveznicah ni naletel. Na popoldanski tiskovni konferenci Vanceov pomočnik za Evropo ni želel govoriti o podrobnostih razprave o Iranu, češ da je bila seja ‚za zaprtimi vrati', slišati pa je, da nekatere vplivne zaveznice niso za blokado ali druge ostrejše sankcije, predvsem ZR Nemčija, ki je močno odvisna od uvoza iranske nafte.

BOŽO MAŠANOVIĆ

● Zunanji in obrambni ministri NATO so sinoči potrdili načrt ‚modernizacije taktičnih jedrskih orožij v Zahodni Evropi', ki zajema proizvodnjo in namestitev 108 raket ‚pershing-2' ter 464 ‚manevrirnih raket' v petih zahodnoevropskih državah. Dogovor sta potrdili tudi Belgija in Nizozemska, ki pa se bosta o raketah, ki naj bi jih namestili na njunem ozemlju, odločili čez pol, oziroma čez dve leti. Obenem z odločitvijo o raketah so ministri sprejeli še predloge o pobudi za pogajanja s članicami Varšavskega pakta o omejitvi oboroževanja z ‚evrostrateškimi' raketami, ZDA pa so ponovile ponudbo, da ‚brž ko bo mogoče' iz Zahodne Evrope umaknejo tisoč jedrskih glav.

Napad na vietnamsko skladišče

Enote legalne kampučijske vlade zavzele strateško skladišče ob tajski meji

BANGKOK, 13. decembra – Agencija UPI, ki se sklicuje na tajske vojaške vire je sporočila, da so enote legalne vlade Demokratične Kampučije ponoči napadle in zavzele veliko, strateško zelo pomembno skladišče hrane vietnamske armade v vasi Ban Kalor na tajsko-kampučijski meji.

Po teh virih je okoli 500 vojakov Demokratične Kampučije ponoči napadlo vas in jo zasulo z artilerijskim ognjem.

Po več kot enournem srditem boju so se vietnamski vojaki umaknili iz vasi Ban Kalor in jo prepustili kampučijskim vojakom.

Vas leži 200 kilometrov vzhodno od Bangkoka.

● Jugoslovanski veleposlanik v Iranu Faik Dizdarević se je danes pogovarjal v Teheranu z iranskim ministrom za nafto Moifarjem in ministrom za trgovino Sadrom. Beseda je tekla o dvostranskem sodelovanju na področju energije, posebno še o nafti, in o konkretnih ukrepih za razširitev gospodarskega sodelovanja.

TEMA DNEVA

Cene ne prinašajo mesa

Prodajne cene svežega mesa in odkupne cene živine so spet uskladili s proizvodnimi stroški tako, da so meso podražili. Poslej bo povprečna prodajna cena junetine 79,81 din za kilogram (rejec bo dobil pri prodaji živine za kilogram 35 din), svinine 76,88 din (odkupna cena za kilogram svinine bo 31 din) in teletine 87,36 din (odkupna cena 42,12 din).

Z novimi cenami so mesarji lahko bolj zadovoljni kot živinorejci, ker je razmerje med dogovorjenimi cenami živine in mesa ostalo nespremenjeno. Živinorejci s svojim predlogom za zvečanje cen pitane živine niso povsem uspeli, ker pri določanju odkupnih cen živine niso upoštevali tudi dejanske cene krmil ali njihove najbolj pomembne sestavine – koruze.

Ali bo poslej, ko je dražje, dovolj svežega mesa v mesnicah in drugih prodajalnah? Tega ni obljubil nihče. Podobno se seveda lahko vprašamo tudi pri mleku oziroma mlečnih izdelkih. Sedanjega pomanjkanja, zlasti mesa, ni mogoče z nikakršno ceno odpraviti v nekaj dneh ali tednih. Usklajevanje cen s stroški za proizvodnjo so predolgo odlašali. Medtem so se hlevi praznili. Pujske in teleta bo treba najprej spitati, šele potem bodo dobili mesarji več klavne živine, da bi napolnili svoje mesnice – seveda, če se ne bodo tedaj, spet zaradi prepočasnega ukrepanja, prehitro spraznile kljuke v mesnicah.

JOŽE PETEK

Tradicije vgraditi v razvoj samoupravljanja

Republiški odbor ZZB NOV o nalogah zveze borcev pri dograjevanju samoupravnih odnosov

LJUBLJANA, 13. decembra – Republiški odbor ZZB NOV Slovenije je na današnji seji razpravljal o gradivih za bližnjo volilno sejo republiške konference SZDL in ob tem ocenil dejavnost Zveze borcev pri dograjevanju našega družbenopolitičnega sistema.

Delegati so sprejeli več sklepov. Borci se bodo še zlasti zavzemali za uresničevanje pobude tovariša Tita za nadaljnjo demokratizacijo družbenih odnosov, za utrjevanje in razvijanje kolektivnega dela in odgovornosti ter za dosledno uresničevanje družbeno dogovorjene kadrovske politike v fronti organiziranih socialističnih sil. Pri utrjevanju in krepitvi vloge SZDL pa bi morali upoštevati tudi izkušnje iz preteklosti, še zlasti iz dela OF.

Borci si bodo, tako kot doslej, še naprej prizadevali za podružbljanje naše zunanje politike in mednarodnega sodelovanja na načelih neuvrščenosti. Krepili in razvijali bodo vezi z borčevskimi in protifašističnimi organizacijami v tujini, zlasti v zamejstvu, in tako na svoj način prispevali k uresničevanju osimskih sporazumov.

Delegati so obravnavali tudi problematiko muzejev NOB. Osrednji republiški muzej te vrste v Ljubljani zaradi nemogočih delovnih razmer že dalj časa ne more opravljati svojega poslanstva. Zato je gradnja novega Muzeja ljudske revolucije Slovenije nujna. Borci se bodo zavzemali, da bo gradnja vključena v nov srednjeročni družbeni plan SRS. Nov objekt naj bi zgradili do leta 1985, ko bomo praznovali 40-letnico osvoboditve.

Hkrati naj bi v tem obdobju uredili tudi problematiko pokrajinskih muzejev NOB in uresničili koncept razvoja pomnikov revolucije na območju Roga.

(Več na 2. strani).

BRANKO SOBAN

Meso dražje za petino

Svinina pa se je podražila celo za četrtino – Kila junčje pečenke 166 din

LJUBLJANA, 13. decembra – Potrošniki, ki bodo jutri zavili v mesnice po junčje, svinjsko ali goveje meso – če ga bodo seveda sploh dobili – bodo morali globje seči v žep. Nove drobnoprodajne cene juncjega mesa bodo v povprečju višje za 20,5 odstotka, prav toliko tudi govedine, medtem ko se bo svinina v povprečju podražila celo za 26,4 odstotka.

Najdražje meso bo po novih cenah juncja pljučna pečenka, za katere kilogram bo treba odšteti 166 din. Kilogram pljučne goveje pečenke brez kosti bo poslej stal 136 din, medtem ko bo pri svinini najdražje stegno brez kosti, ki bo veljalo 110,70 din. (Več na 2. strani.)

Obisk iz Železne županije

LJUBLJANA, 13. decembra – Predstavnika županijskega sveta Železne županije, njegov predsednik Zoltan Bors in Istvan Malnar sta se danes pogovarjala s predstavniki slovenskega izvršnega sveta, ki jih je vodil dr. Anton Vratuša. Več na 3. strani. (Foto: Dragan Arrigler).

Težave odpraviti doma

Delovanje trboveljskih komunistov je premalo čutiti v delavskih svetih in delegacijah – Delavci bodo hitro podprli dober predlog

TRBOVLJE, 13. decembra – »Možnosti, ki jih imajo delovni ljudje in občani v našem družbenopolitičnem in ekonomskem sistemu, ne uveljavljamo tako, kot bi jih lahko in kot bi jih morali. Politični in samoupravni sklepi često ostajajo na papirju, politika ZK zaradi forumskega delovanja njenih organov in osnovnih organizacij neredko, tako kot drugod, tudi v Trbovljah ne dobiva popolne zavestne podpore delovnih ljudi.«

Tako so ocenili na razširjeni seji komiteja OK ZKS Trbovlje, na kateri so obravnavali ugotovitve in mnenja delovne skupine CK ZKS, ki je pred tem obiskala nekatere delovne organizacije in skupnosti. Seje sta se poleg članov delovne skupine, ki ji je vodil Bojan Klemenčič, udeležila tudi predsednik CK ZKS France Popit in izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Martin Mlinar.

Razprava je potrdila ugotovitev delovne skupine, da v marsikaterem tozdu in skupnosti komunisti ne delujejo v svojih samoupravnih organih in delegatskih skupščinah. Hkrati so premalo kritični do lastnih napak in često težave v svojem okolju pripisujejo predvsem zunanjim vzrokom. V akcijski preobrazbi pa je precej napredovala občinska konferenca ZKS, ki je veliko prispevala k bolj kritičnemu ocenjevanju razmer in odpravljanju slabosti v nekaterih organizacijah. Vendar marsikje njeno dejavnost oziroma vlogo njenega komiteja razumejo narobe. Posamezniki namreč še vedno v lastnem imenu ali v imenu svojih organizacij na komiteju iščejo pomoč za uveljavljanje lastnih interesov. Zavzemajo pa se tudi za posredovanje v primerih, ko bi morali sami pomagati samoupravno razrešiti posamezni problem.

Delovanje 1.800 komunistov je v občini z 18.000 prebivalci še premalo čutiti. Ne odraža se dovolj niti v delegacijah, ne v delavskih svetih, skupščinah in drugod, kjer naj bi uveljavljali delavske interese. Drugje pa zopet organizacije ZK opravljajo naloge samoupravnih organov in DPO. Marsikje še vedno ni dovolj načrtnega in organiziranega delovanja komunistov.

Zato se tudi lahko že leta srečujemo z zastaranimi, navidez nerazrešljivimi problemi, je med drugim opozoril France Popit. Na sestankih komunistov in strokovnjakov postavljamo 'diagnoze – nihče pa ne ponudi recepta za razrešitev problema. Pa vendar je treba le oblikovati pravi predlog, z njim seznaniti delavce, prisluhniti njihovemu mnenju in dopolnilnim predlogom ter se dogovoriti o sprejemljivi rešitvi za vse. Bojazen, da bi bile takšne pobude med ljudmi brez odmeva, je povsem odveč, saj gre običajno za gospodarska vprašanja in večji dohodek, za katerega smo vsi zainteresirani.

Če predlogi političnih in ekonomskih ukrepov za gospodarsko umiritev ne bodo deležni široke podpore delovnih ljudi, je zaman pričakovati, da bi pospešili družbenoekonomski razvoj trboveljske občine, ki zaostaja za republiškim poprečjem. Prav tako, so ugotovili danes, pa ne bodo uspeli presamozavestni razvojni načrti, če ne bodo rezultat samoupravne in tehnološke preobrazbe gospodarstva in njegove odločnejše preusmeritve na tuji trg. (Več na 2. strani).

JANEZ ODAR

Industrija novembra izdelala nekaj več

Slovenska industrijska izdelava je bila novembra skromna, čeprav je prodaja tekla ugodno

LJUBLJANA, 13. decembra – Kljub temu, da se je novembra lani industrijska izdelava precej povečala, namreč za 12,6 odstotka in jo je letos zato težje prekositi, pa je vendarle letošnje novembrsko povečanje slovenske industrijske izdelave moč oceniti za dokaj skromno. To je moč storiti še zlasti zato, ker so skromno delale vse najpomembnejše industrijske dejavnosti, čeprav je prodaja tekla ugodno in tudi pri preskrbi in naročilih ni bilo večjih sprememb.

Novembra letos je namreč slovenska industrija v primerjavi z lanskim novembrom izdelala po podatkih slovenskega zavoda za statistiko za 3,9 odstotka več. Ob takšnem dokaj skromnem povečanju se je znižala tudi enajstmesečna raven izdelave, namreč na 7 odstotkov nad lansko enajstmesečno.

Novembra letos je v primerjavi z lanskim novembrom slovenska elektroindustrija izdelala za 13,1 odstotka več, predelava kovin za 2,4 več, strojegradnja za 15,7 odstotka več, pohištvena za 1,6 več, izdelava vozil za 8,8 več, izdelava živilskih izdelkov za 0,5 več, izdelava končnih izdelkov za 7 več, papirna za 15,4 več, žage za 1,3 več, izdelava bazičnih kemičnih izdelkov za 5,1 več, tiskarne za 9,6 več, obutvena za 3 več, gumarska za 2,4 več, izdelava pijač za 25,6 več itd. Kar sedem pomembnejših industrijskih dejavnosti pa je izdelalo novembra letos manj kot novembra lani, tako predelava kemičnih izdelkov za 11,3 odstotka manj, predilnice za 1,5 manj, elektrogospodarstvo za 9 manj, črna metalurgija za 4,6 manj, izdelava gradbenega materiala za 5,5 manj, premogovniki za 5,1 manj, predelava nekovinskih rudnin za 5,8 manj, ipd.

Hkrati pa kažejo podatki o zalogah dokončanih izdelkov, da so prodali več izdelkov, kot pa so jih bili izdelali, saj so zaloge dokončanih izdelkov konec letošnjega novembra za 1,8 odstotka nižje kot oktobra in kar za 8,2 odstotka nižje kot novembra lani. Zmanjšale so se zaloge vsega blaga razen zalog delovnih sredstev.

ILJA POPIT

Jutri v sobotni prilogi

Ohladiti tisto, kar so drugi prevreli, in ogreti, kar je po nepotrebnem zamrznilo
Tema tedna

★

France Popit
Težje se sporazumevamo, ker tudi povsem ekonomske probleme radi spolitiziramo

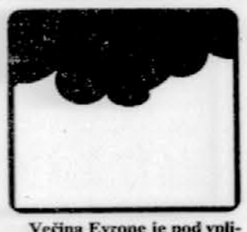
★

Janko Tedeško
Vihar med sindikalnimi voditelji v Italiji

★

Večja stanovanja bi že imeli, a jim dinar kroji zidove
Naša anketa

Vreme danes

Večina Evrope je pod vplivom visokega zračnega pritiska in hladnega arktičnega zraka. Pretežno jasno je tudi v Jugoslaviji, razen v Makedoniji, Srbiji, Bosni in Hercegovini ter v Istri, kjer je umirjeno oblačno.

Meteorologi za danes pričakujejo mraz v celinskem delu države, z najnižjimi temperaturami v ožji Srbiji in Makedoniji. Zjutraj bo temperatura padla do 10 stopinj pod ničlo, najvišje pa se bo živo srebro povzpelo na 8, v Primorju do 14 stopinj.

Za vikend pričakujejo, da se bo pooblačitev z zahodnih raztegnila tudi na druge dele države, tako da naj bi prevladovalo oblačno vreme z dežjem in snegom v višjih predelih; potem naj bi padavine prenehale, temperature pa se dvignile.

Univerza v združenem delu

Izostrena zahteva po tesnejšem vraščanju visokošolskega študija in znanosti v združeno delo je prevladovala v vseh razpravah na posvetu »Univerza v združenem delu«, ki se je ob 60-letnici univerze začel včeraj na ljubljanski ekonomski fakulteti Borisa Kidriča. Po končanem včerajšnjem delu posveta so ob 13. uri v neposredni bližini te fakultete slovesno odprli tri nove stanovanjske stolpiče za študente.

Stran 2

Pot k zdravniku na tujem

Za vse tiste, ki bodo v počitnicah šli smučat v tujino, ni dovolj da vzamejo s seboj potrebno opremo in zdravstveno izkaznico, temveč je prav tako nepogrešljiv tudi obrazec, s katerim si zagotovijo prvo pomoč ob nesreči ali bolezni »na socialno« tudi v tujini. Tak obrazec dobi vsak v svoji zdravstveni skupnosti, po sporazumu o socialni varnosti pa velja pri nas za tuje državljane, v sosednjih državah za naše.

Stran 6

Potres razdejal jug Kolumbije

Močan potres, ki je včeraj prizadel Kolumbijo, je po prvih ocenah terjal okoli 300 žrtev, 4000 oseb je bilo ranjenih, brez strehe pa je ostalo okoli 10.000 oseb. Veliko tistih, ki so preživeli potresne sunke, je umrlo v naletu trimetrskega vala, ki je hip za potresom zaplusnil obalo. Pogrešajo tudi šest ribiških ladij, ki so ob potresu lovile na odprtem morju.

Stran 12

Varnost se začne z vzgojo

Če bi pobrali milijon vozniških dovoljen, potem bi se bilo precej bolj varno voziti po naših cestah. Toda to prav gotovo ni prava pot do večje varnosti. Varnost se začne z vzgojo voznikov, kajti le tako lahko dosežemo prometno kulturo.

Stran 4

Ob središčih so še drugi kraji

Če ocenjujemo kutlurni razvoj Slovenije v tem srednjeročnem obdobju potem je prav gotovo najbolj razveseljiv premik, ki ga je povzročila solidarnostna pomoč manj razvitim slovenskim območjem. Ne le v središčih, tudi v manjših krajih rastejo kulturni domovi, se večajo knjižnice ... Ob središčih so torej še drugi kraji in ljudje.

Stran 8

Nova proga na Daljni vzhod

Bajkalsko-amurska železniška magistrala (BAM) bo zgrajena kaki dve leti pozneje, kot so predvidevali, ker je treba hkrati z graditvijo razvijati vzdolž trase tudi gospodarsko zaledje in povečati zmogljivosti sovjetskih pristanišč ob Tihem oceanu. Zaradi zahtevnosti in obsega del govorijo o gradbišču stoletja.

Stran 13

Namibija je zakladnica Južne Afrike

V OZN so objavili podatke, zakaj se Južna Afrika bori za Namibijo

NEW YORK, 13. decembra (Tanjug) – Na sedežu Združenih narodov so objavili podatke, ki povedo, kaj vse omogoča Južni Afriki nenehno agresivno ravnanje do sosedov ...

Po teh podatkih je Južna Afrika globoko prodrla v vse veje namibijskega gospodarstva. Prebivalci Južne Afrike so lastniki ogromnih prostranstev obdelovalnih zemljišč v Namibiji. V svojih rokah imajo okoli 40 odstotkov kapitala rudarskih družb in skoraj 100 odstotkov kapitala v ribištvu. Velik delež imajo v gradbeništvu, trgovini in bančništvu Namibije; luke, letalski promet, radio, pošta in telekomunikacije pa so postali sestavni del južnoafriških podjetij.

Namibija tudi služi Južni Afriki kot surovinska baza za pridobivanje diamantov, urana, bakra, cinka in svinca. V Namibiji pridobijo 16 odstotkov svetovne proizvodnje diamantov in en odstotek svetovne proizvodnje svinca, cinka in bakra.

SOLATE BO DOVOLJ – Lep sončen, a sicer hladen dan, so kmetovalci izkoristili za delo na poljih. Mamca iz Preserij pred Kamnikom je šla na polje po koš radiča. (Foto: Miško Kranjec).

Sever zmrzuje, južno poloblo obliva znoj

Poplave v Nikaragvi – Argentince pesti tropska vročina – Mrzel val na Poljskem – Pri nas poledica

MANAGUA, BEOGRAD, 13. decembra – Po obsežnih poplavah, ki ogrožajo življenje 25 tisoč ljudi, je vlada Nikaragve razglasila izredno stanje in zaprosila za mednarodno pomoč. Na domala vsem priobalnem pasu ob Atlantskem oceanu so se narasle reke razlile čez bregove in prisilile prebivalstvo, da je zapustilo domove.

Poplave so slab gospodarski položaj, ki so ga zapustili Somozov režim in vojna, še poslabšale. Zunanjetrgovinski dolgovi dosegajo 1,6 milijarde dolarjev, nezaposlenih pa je skoraj polovica aktivnih prebivalcev.

Južne predele Poljske je danes zajela huda ohladitev. Na Tatrah se je živo srebro v termometrih spustilo 18 stopinj pod ničlo, na vrhu Kaszprowy pa je snežna odeja debela že dva metra. Po nenavadno toplem vremenu v tem mesecu je mraz preplavil tudi zimskošportni center Zakopane, kjer je nasulo do 30 centimetrov snega.

Po toplem in sončnem vremenu je temperatura v Srbiji naglo padla. Vlasino in druge vrhove tega področja je pobelil sneg, na marsikateri cesti so bile težave zaradi poledice, do večjih prometnih zastojev pa ni prišlo.

Na Bjelasnici v Bosni in Hercegovini je živo srebro padlo kar 17 stopinj pod ničlo, najhladneje pa je bilo na Solunski glavi v Makedoniji – kar 20 stopinj pod ničlo. V tej republiki je prišlo tudi do manjših prometnih zastojev zaradi snežnih zametov in poledice pod njimi, vendar so komunalci začeli ceste dokaj hitro posipati s soljo.

● Medtem ko se severna polobla zavija v volnena oblačila, se Argentina v zadnjih dveh dneh koplje v znoju. V Buenos Airesu in mestih vzdolž reke La Plata je vročino ki dosega tudi 37 stopinj Celzija v senci – še teže prenašati zaradi velike vlažnosti ozračja. Argentinci se množično odpravljajo na dopuste, ki se tu običajno začenjajo z novoletnimi prazniki.

Številne prireditve ob rojstnem dnevu JLA

V občinah se že pripravljajo na praznovanje 22. decembra, dneva JLA – Mladi bodo tudi letos obiskali karavle in graničarje

MARIBOR, CELJE, MURSKA SOBOTA, KOPER, 13. decembra – Poleg sklepne prireditve Odličje 22. december, ki se bo 14. decembra odvijala v Mariboru, pripravljajo v mariborski občini ob dnevu JLA vrsto drugih prireditev, ki bodo razgibale politično in družbeno ter kulturno življenje v Mariboru.

Od 17. do 19. decembra se bodo v domu JLA odvijale prireditve Festivala kurirček. Na letošnjih sklepnih prireditvah bodo sodelovali književniki iz vseh republik. Skupaj s pripadniki JLA in borci bodo obiskali posamezne šole in brali iz svojih del. Veliko zanimanja je tudi za posvetovanje v okviru Festivala kurirčkov, ki bo potekalo na temo »Socialna komponenta v književnosti za otroke«. Družbenopolitične organizacije in občina Maribor bodo pripravili sprejem za književnike. V pripravah na dan JLA bodo v mariborski garniziji pripravili tudi pogovor z upokojenimi starešinami. Poveljnik garnizije, poveljnik teritorialne obrambe ter predstavniki mladine in oddelka za ljudsko obrambo bodo sprejeli predstavnike pionirskih odredov. Poveljnik garnizije bo sprejel tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij, rezervnih vojaških starešin in drugih organizacij.

V domu JLA bodo 21. decembra zvečer pripravili tovariško srečanje. V vseh enotah JLA so te dni pripravili različna športna tekmovanja in kulturne prireditve.

Tudi graničarji so se vključili v priprave na dan JLA ter pripravili na posameznih karavlah vrsto kulturnih prireditev in športnih tekmovanj. Precej vojakov bo ob dnevu JLA – 22. decembru dobilo razna priznanja. Nekateri bodo odšli tudi na nagradne dopuste.

Ob bližnjem dnevu JLA, 22. decembru tudi celjska garnizija, zveza rezervnih vojaških starešin in drugi pripravljajo številna športna tekmovanja, proslave in razstave na temo Življenje in delo v JLA. Osrednja proslava dneva JLA bo 21. decembra v celjskem gledališču. Podelili bodo tudi številna priznanja SLO, odlikovanja in pohvale.

Številne proslave in prireditve bodo pripravili tudi v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in šolah, kjer bodo po eno učno uro namenili razgovoru s pripadniki oboroženih sil o življenju in delu v JLA.

Celjska garnizija bo pripravila tudi ogled vojaške tehnike in oborožitve ter razstavo fotografij o ustanavljanju in razvoju jugoslovanskih oboroženih sil.

Osrednjo proslavo ob dnevu JLA bodo v soboški občini pripravili 21. decembra, v programu pa bodo sodelovali KUD Štefan Kovač z gledališko skupino ter recitatorji soboške gimnazije in ekonomskega šolskega centra. Ob prazniku naše armade bodo v avli soboškega kina odprli tudi razstavo o razvoju naših oboroženih sil, ki jo bodo pripravili vojaki soboške garnizije. Kot vsako leto bo 22. december v občini obeležen s številnimi srečanji mladih in vojakov soboške garnizije.

Mladi v koprski občini se že pripravljajo na praznovanje ob dnevu JLA. Predsedstvo občinske konference ZSMS Koper je namreč obravnavalo program proslav ob prazniku naše armade in se dogovorilo, da bodo mladi tudi letos obiskali karavle in graničarje, ki čuvajo našo mejo, ob tej priložnosti pa v Hrvatinih pripravili razstavo posvečeno dnevu JLA. Posebej pa je treba omeniti še to, da bodo prihodnji četrtek v počastitev 22. decembra na posebni slovesnosti v Kopru v prostovoljne enote teritorialne obrambe vključili še 30 mladincev.

Na seji predsedstva so sprejeli tudi sklep o podelitvi posebnih priznanj šestim najbolj prizadevnim in delovnim mladincem v minulem letu na območju obalno-kraške regije.

DOPISNIKI DELA

Že dvajseti novoletni sejem

Na sejemski prireditvi v Kranju bo sodelovalo okoli 230 razstavljalcev

KRANJ, 13. decembra – Na razstavišču v Savskem logu pripravljajo tradicionalni novoletni sejem, ki bo precej popestril prednovoletno razpoloženje v Kranju. Na njem bodo prišli na svoj račun tako odrasli, ki bodo hoteli po nižjih cenah kupiti pohištvo, gospodinjske aparate, konfekcijo in druge izdelke za široko porabo ali pa kmetijsko mahanizacijo ali avtomobile, kot tudi otroci, za katere bosta najbolj privlačna sprevod dedka Mraza in igrice.

Za letošnjo novoletno sejemsko prireditev, že dvajseto po vrsti, je Gorenjski sejem zaradi graditve nove dvorane bolj na tesnem s prostorom, zato so morali precej razstavljalcev odkloniti. Kot napovedujejo, jih bo sodelovalo okoli 230, med njimi 15 iz Avstrije, ZRN, Italije, Francije in iz neuvrščenih držav. Sejem bo odprt od 15. do 26. decembra.

L. S.

Delegati prepogosto prepuščeni sami sebi

V brežiški občini delegatski odnosi še niso prinesli zadostnih sprememb – Ni pravega usklajevanja interesov med združenim delom in KS

BREŽICE, 13. decembra – Ko v teh dneh v brežiški občini razpravljajo o uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov o drugem mandatnem obdobju sicer ugotavljajo, da so poprejšnjih 60 odbornikov nadomestili s 550 oziroma 630 člani delegacij, da pa v vsebini novih odnosov še ni prišlo do zadostnih sprememb.

To velja tako za sestajanje delegacij, tehtnost razprav in samoupravnega odločanja, za informiranje in izobraževanje delegatov, vsebino dnevnih redov na zborih občinske skupščine ter skupščin SIS, pa za še vedno preobsežna gradiva, ki so brez povzetkov, in predvsem za povezovanje delegacij oziroma konferenc delegacij z delegatsko bazo.

Delegatove vezi z njegovimi okolji so pomanjkljive in neobdelane, delegati so prepogosto prepuščeni sami sebi, pa tudi samoupravni akti večine temeljnih organizacij in KS ne vsebujejo določil delegacija – zbor delovnih ljudi, delegacija – samoupravni organi, delegacija – družbenopolitične organizacije in delegacija-strokovne službe v tozdih. Delegacije same sproti ocenjujejo, kdaj bodo določeno vprašanje obravnavale s svojo bazo, izostajajo pa tudi pristne vezi med delegacijami v tozdih in KS. Odveč je potemtakem zapisati še, da tudi ni pravega usklajevanja interesov med združenim delom in krajevnimi skupnostmi. Očitno je, da dosedanje oblike niso dale dovolj in bo zato toliko hitreje potrebno ustanoviti družbene svete ter preko njih kot strokovno-političnih organov spodbuditi in zastopati interese delovnih ljudi in občanov. Povsem razumljivo je potemtakem, da delegati tudi sami ne čutijo prave odgovornosti do vseh, ki so jih izvolili, pa čeprav v njihovem imenu dvigujejo roke za odločitve, ki včasih gredo tudi v milijarde.

Posebno pasivnost je ob obširnih dnevnih redih čutiti na sejah zbora združenega dela. Kritičnih razprav verjetno še ni zato, ker strokovne službe v delovnih organizacijah ne dajejo ustreznih podatkov svojemu delegatu. Izostaja pa tudi pomoč družbenopolitične skupnosti, ki se ne čuti odgovorna za delegate in nič ne ukrepa. Zato ne bo nič čudnega, če bo izostala razprava tudi na seji 28. decembra, ko bodo, tik pred koncem leta, razpravljali o rezultatih devetmesečnega gospodarjenja!?

VLADO PODGORŠEK

V NEKAJ VRSTAH

Ponovljen koncert pihalnega orkestra

JESENICE – Za jubilejni koncert pihalnega orkestra jeseniških železarjev, ki so pred dnevi praznovali 105-letnico delovanja, je bilo tolikšno zanimanje, da bodo koncert ponovili. Koncert bo v soboto v gledališču Tone Čufar na Jesenicah, pričel pa se bo ob 19.30.

V. F.

Novoletna prodajna razstava

RADOVLJICA – Muzeji radovljiške občine bodo v petek ob 18. uri v graščinski dvorani odprli novoletno razstavo del likovnih ustvarjalcev radovljiške občine. Mogoč bo nakup slik, male plastike, grafik, keramike, nakita in novoletnih čestitk. Razstava bo odprta do 25. decembra.

V. F.

Tudi letos več krvodajalcev

RADOVLJICA – V radovljiški občini so tudi v letošnji akciji presegli načrtovani odvzem krvi. Na Bled, v Kropo in Bohinjsko Bistrico je prišlo 1.760 krvodajalcev. Tako so načrt Zavoda na transfuzijo krvi Ljubljana presegli za 17 odstotkov.

V. F.

Krajevni praznik Poljancev

POLJANE – Ob letošnjem krajevnem prazniku, ki ga slavijo v spomin na znano poljansko vstajo leta 1941, bodo Poljanci v soboto dopoldne organizirali tradicionalni pohod po poteh Cankarjevega bataljona, popoldne pa bo slavnostna seja skupščine krajevne skupnosti. V četrtek bodo odprli smučarsko vlečnico na Golavi, naslednjo soboto pa izvedli tek na smučeh ali pa kar kros, če ne bo dovolj snega.

L. S.

Premalo javnih zaklonišč

ŠKOFJA LOKA – V škofjeloški občini so v zadnjih letih, ko velja občinski odlok o obvezni gradnji zaklonišč, zgradili eno samo javno zaklonišče. Vključili so ga v trgovski center Podlubnik, v njem pa je prostora za 64 ljudi. Kaj več z denarjem, ki so ga zbrali v ta namen, niso mogli storiti. Doslej so namreč lastniki hiš plačali skupaj nekaj manj kot milijon dinarjev prispevka za zaklonišča, kar ni zadoščalo niti za omenjeno zaklonišče v Podlubniku. Drugače je v delovnih organizacijah. Povsod, kjer so v tem času gradili nove objekte, so namreč vanje vključili tudi zaklonišča. Kot predvidevajo, bodo prav zaradi novih gradenj v večini delovnih organizacij postopoma prišli do zaklonišča. Kot ugotavljajo, je precejšnja stiska z opremo za zaklonišča, na katero je treba čakati tudi po več kot leto dni.

L. S.

Vse večji izvoz v »Lisci«

SEVNICA – Kljub specifičnim materialom, ki jih naša industrija še ni osvojila, je sevniška Lisca dosegla skokovit razvoj. Vse bolj se pojavlja na tujem trgu, obenem pa so začeli z gradnjo tovarne elastičnih pletenin. Ob sodelovanju z domačo industrijo pri substituciji uvoza, z združevanjem sredstev ter neposrednimi komercialno-tehničnimi stiki so dosegli pokrivanje uvoza z izvozom, ki je v zadnjih dveh letih od 42 porastlo že na 60 odstotkov. Vendar je nadomeščanje še prepočasno, saj so domači dobavitelji omejeni s posodabljanjem strojnega parka in zato tudi ne zagotavljajo dovolj kvalitetnega blaga in razvoja novih proizvodov.

V. P.

Kovin v novih prostorih

JESENICE – Delavci kovinskega podjetja Kovin Jesenice se bodo v pričetku novega leta preselili v nove proizvodne prostore, ki so jih zgradili v bližini sedanjih. Ko se bodo preselili, bodo imeli za delo na voljo 3800 kvadratnih metrov, zdaj pa ima 115 delavcev vsega skupaj 800 kvadratnih metrov prostora. Z deli so začeli letos februarja, novogradnja pa bo vredna okoli 30 milijonov dinarjev. Okoli 80 odstotkov proizvodnje bo namenjene izdelavi delov za avtofiltre v sodelovanju z Donitom iz Medvod.

V. F.

V Šenčurju praznujejo že več dni

Ob krajevnem prazniku so dobili javno razsvetljavo in telefonsko govorilnico

ŠENČUR, 13. decembra – Te dni se v Šenčurju vrstijo športna tekmovanja in druge prireditve, ki so jih pripravili ob letošnjem krajevnem prazniku. Praznovanje se je začelo že v soboto, ko so slovesno izročili namenu javno razsvetljavo, ki je ena največjih pridobitev v zadnjem času. Ta dan so odprli tudi prvo javno telefonsko govorilnico.

V teh dneh bodo svoje spretnosti in izurjenost pokazali šenčurski strelci, košarkarji, igralci namiznega tenisa in šahisti ter vozniki osebnih avtomobilov in gasilci. Pripravili so tudi množičen pohod od spomenika do spomenika v krajevni skupnosti. Praznovanje bodo končali v soboto, ko bodo na Pipanovi hiši, kjer so 9. decembra leta 1941 sprejeli sklep o ustanovitvi kokrške čete, prve partizanske enote v kraju, odkrili obnovljeno spominsko ploščo, nato pa bodo imeli v domu kokrške čete slavnostno akademijo.

Divjad ogroža kmete

Nesporazume med lovsko družino Cerklje in kamniškim zavodom za gojitev divjadi Kozorog najbolj občutijo kmetje

CERKLJE, 13. decembra – Odkar so se odnosi z zavodom za gojitev divjadi Kozorog iz Kamnika zaostrili, so cerkljanski lovci ostali praznih rok. Pravzaprav so jim v rokah ostale le puške, samo z njimi pa so bolj podobni članom strelske družine kot pa pravim lovcem. Divjad v gozdovih in na poljih lahko le opazujejo, tako kot katerikoli Cerkljanec, ki se sicer ni zapisal med lovce. Lovska družina Cerklje je namreč že vse od svoje ustanovitve pred 12 leti brez svojega lovišča.

To so povedali na sinočnjem sestanku predstavnikov krajevnih konferenc SZDL, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij cerkljanskega območja, ko so se skupaj s prizadetimi kmeti, veterinarji in drugimi pogovarjali o tem, kako urediti nadaljnji obstoj in delovanje lovske družine Cerklje in kaj ukreniti v zvezi z veliko škodo zaradi divjadi. Da bi sporne zadeve laže razjasnili in kar najlaže poiskali poti k rešitvam, so na sestanek povabili tudi predstavnike zavoda Kozorog, ki upravlja z lovišči na Cerkljanskem.

Odgovore bodo še zlasti terjale hude obtožbe kmetov zaradi velike škode, ki jo v zadnjem času povzroča divjad na poljih, travnikih in pašnikih vse do nižin preko hribovskih predelov do planinskih pašnikov na Krvavcu. Še posebno hudo je bilo letos, ko sta velik del krme »pobrali« že suša in toča. Divjad se je, kot kaže, preveč razmnožila, še zlasti jelenjad, divji prašiči in mufloni, ki so največja nadloga za kmete.

Kot so na sestanku zatrjevali kmetje, je odškodnina, ki jo dobijo od zavoda Kozorog, tako nizka, da z njo nadomestijo le majhen delež dejanske škode. Sam postopek okrog prijavljanja škode, ocenjevanja in izračunavanja pa je po besedah prizadetih kmetov tako zamuden, odnos predstavnikov Kozoroga pa tako zafrkljiv, da mnogi kmetje sploh nočejo več imeti opravka s temi zadevami. Zaradi divjadi med drugim, kot so povedali sami kmetje, na Štefanji gori sploh ne sejejo več ajde.

Pravijo, da je bilo vseh teh problemov pred leti manj. Tedaj so bili cerkljanski lovci še v dobrih odnosih z zavodom Kozorog in so smeli streljati v njihovih loviščih. V zadnjem času pa se je to prijateljstvo skrhalo, »kooperacija« med Kozorogom in lovsko družino Cerklje pa prenehala. Ko so se zaradi velikih škod zaostrili še odnosi s kmeti, jih je na Cerkljanskem minilo potrpljenje okrog ravnanja kamniškega zavoda, zato si sedaj prizadevajo, da bi probleme čim prej rešili.

»Na občini podpiramo prizadevanja cerkljanskih lovcev, da bi imeli svojo družino in lovišče. Vsaj teh problemov ni bilo, dokler je bil zavod Kozorog dober gospodar in dober sosed. Slabo gospodarjenje pa povzroča škodo, ki ogroža življenjski obstoj kmetov. Rešitev sedanjih problemov je v dogovoru s Kozorogom. Tehtnih argumentov, da je treba to urediti, je dovolj«, je na sinočnjem sestanku dejal Franc Thaler, predsednik občinske konference SZDL Kranj.

LADO STRUŽNIK

Nujna pomoč krajanov za razvoj Bučke

V nedeljo bodo odločali o podaljšanju samoprispevka za naslednjih pet let

BUČKA, 13. decembra – Ena od manjših krajevnih skupnosti, kjer ljudje predvsem sami zastavljajo svoj hitrejši razvoj, je tudi KS Bučka v sevniški občini. Medtem ko se jim izteka prvi krajevni samoprispevek, se v nedeljo 16. decembra že odločajo o njegovem podaljšanju.

Rojenega Jeseničana je pot pripeljala nazaj na Jesenice šele po upokojitvi. Marca 1975 je že postal dirigent pihalnega orkestra jeseniških železarjev. Prva pozornost je bila namenjena pomladitvi orkestra v povezavi z glasbeno šolo Jesenice, kjer je Ivan Knific tudi pedagog.

VLASTA FELC

SPREHOD PO TRŽNICAH

LJUBLJANA, 13. decembra – Založenost slovenskih živilskih trgov je bila danes dokaj različna. V Kopru je bil trg dobro založen, srednje založena sta bila v Mariboru in Novem mestu, slabše je bilo v Celju. V Ljubljani, kjer je danes dopoldne prijetno posijalo sonce, pa kot da je prav to bilo vzrok za nekaj več prodajalcev kot kupcev. Iz Murske Sobote pa sporočajo, da te dni na soboški tržnici vztraja le še prodajalec Poljoprometa z Reke.

Od sadja je mogoče kupiti jabolka, hruške, grozdje, banane, pomaranče, mandarine in kakije. Cena za jabolka je približno enaka na vseh tržnicah, to je od 10 do 25 din. Hruške dobite v Mariboru po 15 do 20 din, v Murski Soboti po 25 din, od 23 do 30 din jih prodajo v Novem mestu in v Ljubljani po 30 din. V Celju jih danes ni bilo naprodaj. Grozdje stane od 25 din (Celje) do 29 oziroma 36 din (Novo mesto). V Ljubljani dobite kilogram grozdja po 27 din, v Murski Soboti pa za 28 din. Banane, ki gredo dobro v prodajo, so v Ljubljani po 16 din, v Novem mestu in Celju pa po 17 din kilogram. Kakiji so po 20 din (Koper) do 30 din kilogram (Ljubljana). Tudi po južnem sadju kupci radi posegajo. Pomaranče, ki jih je ta hip dovolj na zalogi, so v Ljubljani po 18 do 20 din, v Novem mestu po 22 din, po 28 din so v Murski Soboti, v Celju pa po 30 din kilogram. Mandarine v Ljubljani prodajajo po 46,50 din, v Murski Soboti pa po 43 din. Limone, ki so ob sedanjih čestih prehladih zelo dobrodošle, prodajajo v Ljubljani po 24 do 28 din, po 30 din pa jih dobite v Celju, Novem mestu in Murski Soboti.

Solate je na vseh tržnicah dovolj, stane pa od 20 din navzgor. V Ljubljani jo dobite po 30 din (prav tako zeleni radič), od 20 do 30 din jo prodajajo v Celju in Mariboru, po 24 din v Kopru, v Murski Soboti po 20 in 40 din, v Novem mestu pa od 32 do 49 din. Rdeč radič stane v Ljubljani 40 oziroma 60 din kg, 30 din ima ceno v Kopru, v Mariboru pa 30 do 40 din. Lepe cvetače je dovolj, po najnižji ceni jo dobite v Kopru (20 din), najvišjo ceno pa ima v Mariboru (40–50 din). V Ljubljani jo prodajajo po 30 do 40 din, v Celju 25 din in v Novem mestu 30 din. Špinača je v Mariboru in Ljubljani po 40 din, v Kopru pa 26 din kilogram. Po 50 din je motovilec v Kopru (v Celju 50 do 70, v Mariboru 60 din), po 100 din pa ga prodajajo v Ljubljani. Krompir je na voljo od 6 do 7 din v Mariboru, 7 din v Ljubljani, v Celju 8 din in 9 din v Kopru.

DOPISNIKI DELA

DELO z vami, vi z 'Delom'

NAROČNIKI, PREBERITE!

Letos je minilo dvajset let, kar je izšla prva številka vašega dnevnika Delo, ki se je prav ta čas na las približal sto tisoč izvodom vsak dan. Večji del naklade (več kot 70.000) je namenjen vam, naročnikom, med katerimi vas je kar 8.000 na Delo navezanih že vseh dvajset let. To je za nas posebno priznanje, zato smo se odločili, da se v letu jubileja osrednjega slovenskega dnevnika ob novem letu vsaj simbolično oddolžimo najstarejšim naročnikom.

Zato prosimo tiste, ki ste na Delo naročeni od 1. maja 1959 naprej, da izpolnite spodnji kupon in ga pošljete na naslov: **ČGP Delo, Naročnina, Gradišče 14, 61000 Ljubljana (z oznako »DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«).** Med tistimi, ki nam boste poslali kupone, bomo izžrebali 80 naročnikov (torej vsakega stotega) in vas povabili v Ljubljano, vam razkazali našo delovno organizacijo, se pogovorili o vsem, kar vas zanima, ter za vsakega pripravili še majhno presenečenje.

»DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«

Ime in priimek: _____

Ulica in hišna številka: _____

Kraj in poštna številka: _____

Ne oklevajte, izpolnite kupon in ga pošljite še danes!

Seveda pa to še ne pomeni, da smo na ostale naročnike pozabili. S podobno akcijo bomo namreč nadaljevali tudi prihodnje leto, ko pa se ne bomo omejili samo na naročnike, ki so Delu zvesti od samega začetka izhajanja.

Vode manjka, hkrati pa je je tudi preveč

V Trebnjem morajo ob deževju zapreti vodo, ker se sicer razliva iz zbiralnika

TREBNJE, 13. decembra – Trebanjci ob deževju jadikujejo, ker ostanejo brez vode. Grosupeljsko komunalno podjetje, ki upravlja zajetje za trebanjski vodovod, mora namreč ob vsakem nalivu zapreti vodo, saj še nimajo vgrajenih čistilnih naprav. Problem bi lahko rešili, če bi bile cevi od zajetja oziroma rezervoarja Velika Loka do Trebnjega dovolj široke in bi tako dobivali Trebanjci vodo od tam. V rezervoar Velika Loka priteka namreč izredno veliko vode, ki se preliva preko roba rezervoarja po zemljišču pod njim.

Dotok vode v rezervoar sicer uravnava poseben plavač, vendar zaradi prevelikih količin vode ne deluje normalno. Problem prevelikih količin vode iz tega rezervoarja in prelivanja vode bodo rešili, ko bodo speljali dodatne vodovodne cevi proti Trebnjemu. Tedaj bodo lahko cevi sprejele vso vodo in tudi v Trebnjem je bo dovolj.

Ubrani jeseniški akordi

Pihalni orkester jeseniških železarjev je prva slovenska amaterska skupina, ki je bila nagrajena z zlatim kipcem Koste Abraševića

JESENICE, 13. decembra – Močno vijugasta je bila življenjska pot Ivana Knifica, enega dobitnikov letošnjih Čufarjevim plaket, ki so najvišje priznanje jeseniške občine za delo na kulturnem področju. In kakorkoli je že bilo, dneva na tej poti, brez glasbe najbrž ni bilo.

Ivan Knific je dirigent pihalnega orkestra jeseniških železarjev, ki si je pod njegovo dirigentsko roko letos priigral najvišje priznanje amaterskim kulturnim skupinam v Jugoslaviji – to je bil zlati kipec Koste Abraševića, na novembrskem 13. srečanju amaterskih skupin Jugoslavije. Prišlo je več kot sto skupin raznih kulturnih zvrsti, zlat kipec pa je bil en sam. In ta je odšel na Jesenice. Orkester je kot predstavnika Slovenije poslal na srečanje Zveza kulturnih organizacij Slovenije, zlatega kipca pa si doslej še ni prisluila nobena slovenska skupina.

Pa to je bilo pravzaprav povedano na konec pomenka z Ivanom Knificem. Zjčetek je segel še v leta pred vojno, ko je že šestleten igral v vrstah DPD Svoboda, se kasneje vključil v godbo pri sokolih in hkrati hodil v glasbeno šolo – konzervatorij v Ljubljani, ga dokončal v Celovcu, šel v glasbeno akademijo na Dunaju, kjer je bil do vstopa v vrste narodnoosvobodilne borbe ter konec vojne dočakal kot dirigent godbe IX. korpusa NOV in POJ.

IVAN KNIFIC, dirigent: Priznanje za jeseniške godbenike.

Sploh so bili Knifici glasbena družina. Oče je igral harmoniko, z njim pa na veselicah tudi njegovi štirje sinovi. Eden je kasneje padel, eden se zmeraj igra v orkestru, eden pa je orkester že zapustil.

Po vojni je Ivan Knific, ki je sicer študiral flavto, odšel v uk za dirigenta in diplomiral leta 1949. Kot dirigent vojaške godbe je preživel čas v Titovem Užicu, Kragujevcu, Ljubljani in v Beogradu, kjer je zadnjih pet let delal v glasbenem oddelku zveznega sekretariata za narodno obrambo kot referent za vojaško godbo JLA.

Rojenega Jeseničana je pot pripeljala nazaj na Jesenice šele po upokojitvi. Marca 1975 je že postal dirigent pihalnega orkestra jeseniških železarjev. Prva pozornost je bila namenjena pomladitvi orkestra v povezavi z glasbeno šolo Jesenice, kjer je Ivan Knific tudi pedagog.

VLASTA FELC

Boljša vzgoja mladih ljudi kot sankcije

Z divjimi smetišči se že dolgo brez moči spopadajo vse krajevne skupnosti v jeseniški občini

JESENICE, 13. decembra – Okrogla miza Delavske univerze Jesenice ter zavoda za šolstvo SRS – organizacijska enota v Kranju, o varstvu človekovega okolja, ki je bila pred dnevi na Jesenicah, je bila res dobro obiskana. Vendar morda nekoliko napak zastavljena. Ali pa je bil njen namen, da samo predstavi tegobe jeseniške občine na tem področju in ne poleg tega tudi rešitve. Tudi vsem enako odmerjen čas najbrž ni bila najboljša rešitev, saj bi kmetijci, vodarji, gozdarji, najbrž o tem lahko povedali veliko na tehtnici pomembnejših stvari kot pa krajevne skupnosti.

Sicer pa naj bo tudi tu odmerjen prostor predvsem divjim smetiščem, problemu, s katerim se brezmočno spopadajo vse krajevne skupnosti. To pa je hkrati problem, kjer bi z najmanj denarja lahko napravili veliko, največ, pa bo prav zaradi nekulturnih navad tu doseči uspeh najteže.

Srednje šole jeseniške občine so v lanskem šolskem letu imele enajst akcij za varstvo okolja, osnovne šole pa kar 89 očiščevalnih akcij. Tudi turističnih podmladkov na šolah glavna skrb je skrb za čisto okolje. Rezultat vseh teh akcij pa je bil kmalu enak ničli. Čez dva, tri dni, je bilo tako, kot akcije sploh ne bi bilo.

Ob tem so za okroglo mizo dejali, da namen teh akcij ni, da bi otroci postali občinski smetarji, temveč vzgoja mladih ljudi. In tudi, da bi bilo treba vzgajati bolj odrasle kot otroke, kajti otroci so osveščeni. Slab vzgled pa hitreje povleče za seboj kot dober.

Pri tem se postavlja vprašanje, kaj je bolje: sankcija ali vzgoja? Predvsem drugo, so dejali. Kajti nikoli ne bo toliko inšpektorjev, pa komunalnih redarjev, ki bi lahko sproti lovili za rep vse, ki se najraje pod plaščem noči znebijo svoje šare. Čeprav seveda tudi kakšna kazen ne bi škodila! Pri tem pa je pomoči občanov inšpekciji premalo. »Povem, če ne poveste naprej, kdo je povedal,« pravijo.

VLASTA FELC

Kadrovske službe bodo izmenjale izkušnje

V Novem mestu se je začelo dvodnevno posvetovanje vodij kadrovskih služb občinskih skupščin

NOVO MESTO, 13. decembra – Danes se je v Novem mestu začelo dvodnevno posvetovanje vodi kadrovskih služb skupščin občin, na katerem sodeluje 65 upravnih delavcev, organizira pa ga sekretariat za kadrovska vprašanja skupščine SR Slovenije.

Namen posvetovanja je, da bi strokovni delavci v kadrovskih službah izmenjali medsebojne izkušnje, ki jim bodo koristile pri nudenju strokovne pomoči organizacijam združenega dela in drugim organizacijam ter skupnostim s področja kadrovske dejavnosti.

Na strokovnem posvetovanju bodo razpravljali o izvajanju družbenega dogovora in uresničevanja kadrovske politike v Sloveniji ter dogovorov v občinah, pa tudi o nalogah službe skupnosti za zaposlovanje v zvezi s samoupravno preobrazbo zaposlovanja ter o kadrovskem in informacijskem sistemu v zvezi z vodenjem in njegovim nadaljnjim razvojem.

V uvodni razpravi so na tem posvetovanju poudarili, da z vse večjo načrtnostjo na področju kadrovske politike in s temeljitejšim uresničevanjem družbenega dogovora v vseh samoupravnih temeljnih okoljih, v vseh občinah in v republiki, vedno bolj prodira spoznanje, da brez celovite kadrovske politike, brez demokratičnosti in javnosti na tem področju ni mogoče reševati niti dolgoročnejših sistemskih nalog in vprašanj.

Prav tako ni moč rešiti tekočih vprašanj, pa naj gre za problematiko gospodarjenja, problematiko družbenih dejavnosti in dejavnosti družbenopolitičnih organizacij in celotnega skupščinskega sistema. Kljub premikom pa ugotavljajo, da se srečujejo s problemi, ko kadrovska politika in načrtovanje kadrovskih potreb nista dovolj vključena v načrtne razvojne dokumente.

SLAVKO DOKL

TELEKS informativni tednik dela

PRAVNA POSVETOVALNICA

Nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu

V. G., K. – Kot invalid III. kategorije invalidnosti zaradi posledic nesreče pri delu prejemate nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Za leto 1977 ste prejemali nadomestilo v mesečnem znesku 1325,68 din. S 1. 1. 1978 vam je bilo to nadomestilo povečano na 1.564,96 din, od 1. 11. 1979 pa vam je nadomestilo na novo odmerjeno, in sicer v mesečnem znesku 807,76 din. Menite, da je izračun nadomestila napačen, ker se je pri ponovni odmeri nadomestila upošteval povprečni osebni dohodek delavcev najnižje kvalifikacijske skupine, vi pa ste pred invalidnostjo delali v najvišji kvalifikacijski skupini ključavničarjev. Zanima Vas tudi, ali je sploh mogoče znova odmerjati nadomestilo, ki je bilo že priznano?

ODGOVOR: Ker ste kot invalid III. kategorije invalidnosti zaposleni na delovnem mestu, na katerem dobivate manjši osebni dohodek, kot ste ga dobivali na delovnem mestu, na katerem ste delali pred invalidnostjo, ste upravičeni do nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Osnova za odmero tega nadomestila pa je po Statutu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji razlika med poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci tiste skupine, v kateri je delavec delal, dobili v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci dobili v istem koledarskem letu v skupini, v kateri je bil delovni invalid napoten na delo. Če osnove ni mogoče ugotoviti na navedeni način, pa je osnova za odmero nadomestila razlika med osebnim dohodkom, ki ga je delovni invalid dobil v koledarskem letu pred nastanskom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki ga je delavec v istem koledarskem letu dobil na delovnem mestu, na katero je bil napoten.

Od tako izračunane osnove se odmeri nadomestilo v višini 100%, če je invalidnost posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, v višini 90% ,če pa je posledica bolezni ali poškodbe izven dela. Tako odmerjeno nadomestilo se v začetku vsakega koledarskega leta ustrezno poveča ter kasnejše spremembe osebnih dohodkov prejšnjega in novega delovnega mesta niso podlaga za novo odmero nadomestila. Pač pa je skupnost pooblaščena, da občasno določi, da se že odmerjeno nadomestilo na novo določi. tako je skupnost s sklepom (Ur. l. SRS, št. 17/1978) določila novo odmero nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu tako, da se nadomestilo, priznano in odmerjeno za čas do 31. 12. 1978, odmeri na novo s tem, da se za ugotovitev osnove za odmero nadomestila upoštevajo osebni dohodki v letu 1978. Če pa je tako na novo odmerjeno nadomestilo manjše kot v letu 1978, se nadomestilo v novi višini odmeri in izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji odločbe. Zato je bilo tudi vam po navedenem sklepu na podlagi odločbe z dne 30. 10. 1979 utemeljeno nadomestilo od 1. 11. 1979 na novo priznano in odmerjeno. Kolikor menite, da je bil izračun osnove za nadomestilo, nepravilen, ker ni bil pravilno upoštevan osebni dohodek vašega prejšnjega delovnega mesta za leto 1978, bi se morali zoper odločbo o novi odmeri pravočasno pritožiti. Če pa se niste, bi lahko pravilno odmero uveljavili le v obnovi postopka.

Posvojitev

M. S., M. – Ali je res, da lahko posvoji le oseba, ki je 18 let starejša od posvojenca?

ODGOVOR: Po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je posvojitelj lahko le polnoletna oseba, ki je vsaj 18 let starejša od posvojenca. Lahko pa pristojni občinski organ socialnega skrbstva izjemno dovoli posvojitelju, ki ni 18 let starejši od posvojenca, posvojitev, če se prepriča, da bi bila posvojitev v posvojenčevo korist.

Letni dopust

F. K., I. – Vaša žena je že tri mesece zaradi bolezni začasno nezmožna za delo in bo verjetno v bolniškem staležu do konca leta. Ker ni izrabila letnega dopusta in ga letos ne bo mogla izrabiti, bi radi vedeli, ali ga bo lahko izrabila v naslednjem letu?

ODGOVOR: Po zakonu o delovnih razmerjih mora delavec izrabiti letni dopust za tekoče koledarsko leto do konca tega leta. Le če ga nastopi ob koncu leta, ga lahko nepretrgano nadaljuje v naslednjem koledarskem letu. Letnega dopusta, ki ga delavec zaradi začasne bolezenske odsotnosti z dela ni mogel izrabiti v tekočem koledarskem letu, pa ni mogoče prenesti v naslednje leto.

Dedovanje

I. M., K. – Pokojna teta je zapustila svoje premoženje (hišo in nekaj zemlje) svojemu pranečaku. Ali, in ob kakšnih pogojih, lahko njeni nečaki (bližnjih sorodnikov ni imela) zahtevajo iz njene zapuščine dedne deleže?

ODGOVOR: Nujni dediči, ki imajo pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne sme oporočno razpolagati, to je do t. i. nujnega deleža, so po zakonu o dedovanju samo: pokojnikovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec, dedi in babice ter bratje in sestre pokojnika pa samo tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. – Zapustnikovi nečaki torej niso njegovi nujni dediči in niso upravičeni iz njegove zapuščine zahtevati ničesar.

NZD Vrhnika, DS TOZD Zdravstvo Logatec

razpisuje dela in naloge

zobozdravnika v ZA Logatec

Pogoj: končana medicinska fakulteta – stomatološka smer, opravljen strokovni izpit.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen delovni čas, s polnim delovnim časom.

Vloge sprejema DS TOZD Zdravstvo Logatec v 15 dneh po objavi.

14-10410

Ravnotežja sil ne bi smeli doseči z oboroževalno tekmo

Mirko Kalezić govoril na tiskovni konferenci v ZSZZ o odločitvi NATO o raketah – Rasisti bombardirajo Angolo, ne da bi bili izzvani – Neuvrščeni za razširitev varnostnega sveta

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Na današnji redni tiskovni konferenci so novinarji uradnega predstavnika ZSZZ, veleposlanika Mirka Kalezića, prosili, naj komentira oborožene napade rasističnih vlad afriškega juga na LR Angolo. Kalezić je dejal:

»Rasistični režimi z zasedenega ozemlja Namibije bombardirajo ozemlje LR Angole, ne da bi bili kakorkoli izzvani, kar terja veliko nedolžnih žrtev in povzroča velikansko škodo. S takimi in drugimi dejanji nasilja poskušajo onemogočiti osvobodilni boj namibijskega ljudstva pod vodstvom njegove edine zakonite predstavnice SWAPO in preprečiti Angoli, da bi podpirala ta boj.

Širši pritiski na države prve bojne črte

To je del širše akcije pritiska na države prve bojne črte in osvobodilna gibanja, da bi jim vsilili rešitve, ki ne ustrezajo njihovim zakonitim nacionalnim interesom. Dejstvo, da prihaja do nasilja nad Angolo prav v času, ko poteka v OZN resna akcija, ki ima za cilj poiskati miroljubno pot do neodvisnosti Namibije, opozarja na to, da rasistični režim Južnoafriške republike ni pripravljen sprejeti rešitve, ki bi zajemala uveljavitev zakonitih pravic namibijskega ljudstva in odločitve OZN.

Jugoslavija tudi tokrat opozarja na skrb zbujajoči položaj na tem delu Afrike, ki se poslabšuje ob nenehnih aktih nasilja rasističnih vlad. Jugoslavija bo še naprej izkazovala vso podporo in vsestransko pomoč prijateljski in neuvrščeni Angoli v njenem odporu proti nasilju rasističnih režimov. Naša država opozarja, da morajo vse neuvrščene države in druge napredne ter miroljubne sile po svetu vložiti še več naporov, da bi nezogibno izpeljali proces dekolonizacijen in naredili konec politiki rasizma, rasni diskriminaciji cn apartheidu na jugu Afrike.«

Novinarji so nato vprašali veleposlanika, kakšen je cilj sestanka držav »skupine 77« na ministrski ravni, ki naj bi potekal v Havani od 17. do 21. decembra, in kaj pričakujejo od tega srečanja. Odgovor se je glasil:

»V navadi je, da ima ‚skupina 77' pred velikimi svetovnimi konferencami svoje ministrske sestanke. Ministrski sestanek v Havani bo potekal pred tretjo generalno konferenco OZN za industrijski razvoj (od 21. januarja do 8. februarja v New Delhiju). Namen sestanka je pripraviti program držav v razvoju za pogajanja z razvitimi državami v New Delhiju.

Pričakujemo, da bodo države v razvoju na ministrskem sestanku v Havani, ko so že določile svoje regionalne prioritete industrijskega razvoja in mednarodnega sodelovanja na tem področju, uspešno uskladile svoj okvirni program. To jim je vselej uspelo. Tako so storile tudi pred peto konferenco UNCTAD, na ministrskem sestanku ‚skupine 77', ki je potekal februarja v Arushi. Od tretje generalne konferenco UNIDO pa si obetamo, da bo bolj bistveno vplivala na tokove industrializacije v svetu, zlasti v državah v razvoju, in to pri uvajanju nove mednarodne gospodarske ureditve ter na tem življenjsko pomembnem področju razvoja in mednarodnega gospodarskega sodelovanja«.

Sodelovanje v prid vseh balkanskih držav

Pred kratkim je v Turčiji potekala balkanska konferenca strokovnjakov za telekomunikacije. Novinarji so vprašali veleposlanika Kalezića, kaj bi lahko povedal o poteku in uspehu konference, ali so se domenili za takšna in podobna srečanja v prihodnje in kakšne so njihove perspektive. Kalezić je odgovoril:

»Na sestanku strokovnjakov balkanskih držav s področja komunikacij in telekomunikacij, ki je potekal c v Ankari od 26. do 29. novembra, so izrazili prepričanje, da so komunikacije in telekomunikacije ustrezna področja za dvostransko in večstransko sodelovanje v prid vseh balkanskih držav. Na tem srečanju so s kansenzom sprejeli stvarne predloge in dogovore držav – udeleženk o nekaterih plateh sodelovanja pri PTT službah. Govorili so tudi o možnostih za ureditev ustreznih instalacij, namenjenih za avtomatizacijo telekomunikacijskih služb med balkanskimi državami.«

Novinarji so se zanimali, zakaj se je ta sestanek omejil na razpravljanje o sodelovanju zgolj na področju telekomunikacij in zakaj ni zajel še drugih področij sodelovanja in kaj so na sestanku menili o tem. Uradni predstavnik ZSZZ je dejal:

»Kot je znano, je dal pobudo za to srečanje predsednik grške vlade Konstantin Karamanlis in na njegov predlog so predvideli sestanek strokovnjakov s področja PTT komunikacij in telekomunikacij. Vse države – udeleženke so v skladu s tem poslale na sestanek svoje izvedence s tega področja. Izhajajoč iz splošnega ozračja, razmer in položaja na tem območju, pa bi lahko pričakovali, da bo v prihodnje prišlo do pobud tudi za sestanke med predstávniki balkanskih držav drugih področij, čeprav se o tem na nedavnem srečanju v Ankari niso pogovarjali.«

– V Berlinu je 6. in 7. decembra 1979 potekalo zasedanje odbora zunanjih ministrov držav članic varšavskega pakta, o katerem so izdali skupno sporočilo. Ali bi lahko kaj povedali o tem sporočiluin predlogih, ki so v njem navedeni? Tako se je glasilo vprašanje, na katero je Kalezić odgovoril:

»Veleposlanik NDR Gerhard Hahn je izročil zveznemu sekretarju Josipu Vrhovcu skupno sporočilo o sestanku odbora zunanjih ministrov držav članic varšavskega pakta, ki ga bomo pozorno proučili.

Dokument zasluži temeljito analizo, saj vsebuje stališča do pomembnih vprašanj, kot so proces popuščanja napetosti, odnosi med Vzhodom in Zahodom, vprašanja razorožitve, zlasti v Evropi, odnos do KVSE, madridski sestanek in podobno. V tej zvezi Jugoslavija podpira, kot je znano, vse tiste pobude, ki se usmerjajo v krepitev in širjenje ukrepov zaupanja, vojaškega dezangažiranja in resnično začetega procesa razoroževanja v Evropi in drugod.«

Ko so uradnega predstavnika ZSZZ poprosili, naj komentira odločitev, sprejeto na zasedanju obrambnih in zunanjih ministrov NATO o proizvodnji 572 novih ameriških jedrskih raket in o njihovi namestitvi v Zahodni Evropi, je dejal:

»Znano je stališče Jugoslavije do tekme v oboroževanju. Odločitev ministrskega sveta NATO ocenjujemo v širšem kontekstu trenutka, v katerem je bila sprejeta.

Naše stališče je vselej bilo, da ravnotežja sil v odnosih med blokoma ne bi smeli dosegati s tekmo v oboroževanju in ga vzdrževati tako, da bi oboroževanje nenehno napredovalo, temveč nasprotno, s politiko nenehnega krčenja oboroženih sil in oborožitve na obeh straneh.«

Spore v Zahodni Sahari rešiti po mirni poti

Odbor ad hoc Organizacije afriške enotnosti za Zahodno Saharo je pravkar končal svoje delo v Monroviji in sprejel deset točk predlogov. V tej zvezi so novinarji poprosili veleposlanika Kalezića, naj oceni predloge in poziv, ki ga je odbor namenil vsem, ki so zapleteni v ta konflikt.

»Predlogi odbora ad hoc OAE o Zahodni Sahari, ki so jih sprejeli na zasedanju odbora v Monrovii med 4. in 6. decembrom, pomenijo stvarno uresničitev duha in sklepov, sprejetih na 6. konferenci neuvrščenih v Havani in 16. vrhu OAE v Monrovii, in resolucije, sprejete na 34. zasedanju generalne skupščine OZN o Zahodni Sahari, ki jo je predlagalo več kot 40 neuvrščenih držav, med njimi tudi naša. Ti predlogi izražajo nadaljnja prizadevanja OAE, da bi spopade in konflikte med neuvrščenimi državami urejali po miroljubni poti, kar pomeni prispevek k načelom in principom politike neuvrščanja, v skladu s pravico saharskega ljudstva do samoodločitve in v skladu z deklaracijo OZN o priznanju neodvisnosti kolonialnim državam in narodom.«

Naslednje vprašanje se je glasilo:

– Kako gledate na predlog desetih držav Azije, Afrike in Latinske Amerike, da generalna skupščina OZN na svojem zdajšnjem zasedanju izglasuje razširitev varnostnega sveta, da bi bila zastopanost neuvrščenih in držav v razvoju v tem telesu večja?

Veleposlanik Kalezić je odgovoril:

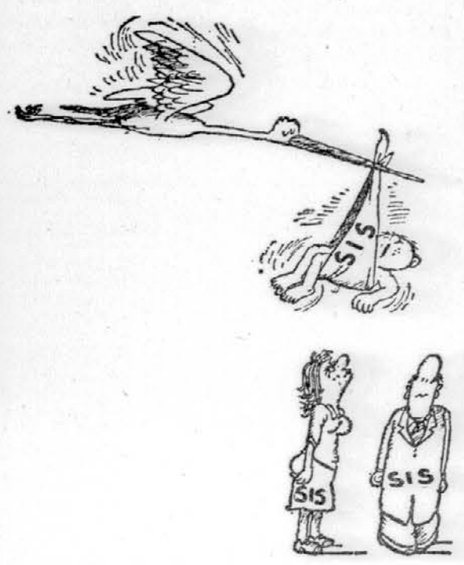
»Predlogi, ki so se pojavljali od ustanovitve OZN do danes glede sprememb in dopolnitev tako ustanovne listine kot tudi ustroja vse organizacije, niso novi in o njih se je razpravljalo na zasedanjih posebnega odbora za ustanovno listino, katerega članica je tudi Jugoslavija. Zamisel o razširitvi članstva varnostnega sveta je v skladu s stališči, izraženimi v skoraj vseh dokumentih, sprejetih na srečanjih neuvrščenih držav. Jugoslavija se je vselej zavzemala za demokratizacijo sistema OZN na temelju enakosti pravic in dolžnosti vseh in v skladu s takšnim stališčem bomo ocenjevali tudi predlog desetih držav Azije, Afrike in Latinske Amerike.«

Pozornost perečim vprašanjem preskrbe

LJUBLJANA, 13. decembra – V razgovoru med predsednikom Mitjem Ribičičem in člani izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije ter predsednikom dr. Antonom Vratušo in člani koordinacijske komisije IS SR Slovenije so danes v vili Podrožnik namenili pozornost perečim vprašanjem tekoče ekonomske politike, še posebej problematiki cen in oskrbi trga ter ukrepom za njihovo stabilizacijo in s tem v zvezi odgovornosti vseh družbenoekonomskih in družbenopolitičnih subjektov. Razpravljali so tudi o načinu in oblikah stalnega sodelovanja med IS SRS in republiškimi upravnimi organi ter republiško konferenco SZDL Slovenije, o njenih pobudah, predlogih in stališčih ter o nekaterih odprtih vprašanjih iz delovne zasnove, republiške uprave in odprtih problemih sodelovanja z zveznimi organi in organizacijami. (Foto: Dragan Arrigler).

OGLEDALO

M. KOSANOVIĆ, Borba

ZIS: pomoč Črni gori

Sklenili so z novimi dodatnimi sredstvi v dveh letih po potresu pospešiti razvoj črnogorskega gospodarstva – Odpis nekaj posojil

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Zvezni izvršni svet je na današnji seji, ki ji je predsedoval podpredsednik Branislav Ikonić, sprejel poročilo medresorne delovne skupine o predlogih ukrepov za zagotovitev dodatnih sredstev Črni gori za pospešitev razvoja v letih 1979 in 1980.

S temi ukrepi bodo banke dobile nadomestilo za odpis nekaterih kreditov, ki so jih dale občanom pred potresom, pa so bili njihovi stanovanjski objekti in drugo imetje ob potresu poškodovani. Zvezni sekretariat za finance so zadolžili, da v sodelovanju z republiškimi in pokrajinskimi sekretariati za finance pripravi osnutek zakona, ki bi urejal ta vprašanja.

Na današnji seji so člane izvršnega sveta tudi obvestili, da so v medrepubliškem komiteju za trg dosegli precejšnjo stopnjo soglasja stališč republik in pokrajin o predlogih novih proizvodnoprodajnih in zaščitnih cen najpomembnejših kmetijskih pridelkov za leto 1980. Na seji so zadolžili zvezni zavod za cene, da pripravi ustrezen predlog sklepa, v katerem mora upoštevati predloge republik in pokrajin v medrepubliškem komiteju.

Sprejeli so tudi analizo – pripravilo jo je več zveznih organov – o položaju in vlogi drobnega gospodarstva in predlagane ukrepe za njegov nadaljnji razvoj. Pospešiti je potrebno oblikovanje družbenega dogovora, v katerem bi podrobneje uredili kriterije za pridobitev statusa organizacije združenega dela na tem področju gospodarstva in določili ukrepe za zagotovitev ugodnejših pogojev hitrejšega razvoja tega območja.

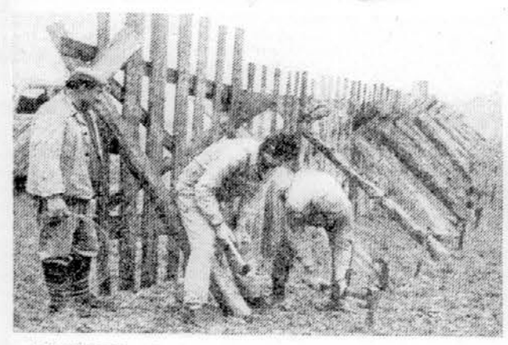
S predlogom dogovora o evidentiranju načrtovanih investicij, ki so ga sprejeli kot osnovo za sodelovanje z republikami in pokrajinama, naj bi le-te obvezno sporočale podatke o svojih načrtih za izgradnjo novih ali rekonstrukcijo, modernizacijo in razširitev obstoječih objektov. Na ta način bi dosegli večjo informiranost o družbeni upravičenosti investicij in prispevali k temu, da ne bi gradili neracionalnih in neekonomskih zmogljivosti.

Izvršni svet je sprejel tudi analizo zveznega komiteja za promet in zveze o poteku in rezultatih uveljavljanja družbenega dogovora o prometni politiki v Jugoslaviji. Pri izdelavi novega srednjeročnega plana razvoja prometa bi morali izhajati od dogovorjenih ciljev in smeri razvoja, ki jih za to področje določa ta družbeni dogovor. Priporočili so tudi naj bi pri zveznem komiteju za promet in zveze oblikovali posebno strokovno telo, ki naj bi koordiniralo akcijo vseh podpisnikov dogovora ter pripravljalo rešitev in njegovega učinkovitega uveljavljanja.

Sprejeli so tudi poročilo medrepubliškega komiteja za zunanjetrgovinski in devizni režim o usklajevanju stališč republik in pokrajin do predloga sklepa o kriterijih za uvoz specialne opreme.

Člane zveznega izvršnega sveta so tudi seznanili s pripravami na sporazum o preprečevanju dvakratnega obdavčenja v drugih državah.

Plotovi proti burji in snegu

RAZDRTO, 13. decembra – Da vsaj malo onemogočijo burjo, ki pozimi nosi sneg in dela zamete, delavci Cestnega podjetja Koper postavljajo plotove na kritičnih mestih. Pravijo, da so leseni plotovi, ki jih postavljajo 25 do trideset metrov od ceste, dokaj učinkoviti in zadrže večino snega. Da pa jih neusmiljena moč burje ne prevrne, jih je treba z vseh strani močno pričvrstiti. (Foto: Janez Zrnec)

Nagrajen izum Jugoslovana

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Na osmi mednarodni razstavi izumov in tehničnih izpopolnitev, ki se je pravkar končala v Ženevi, je drugo zlato medaljo dobil Boško Zaradić, zmagovalec velikega natečaja za izume, ki ga razpisuje beograjska revija Galaksija. Zaradića so v Ženevi nagradili za izum »polkrožne tople grede iz plastike«, ki je izviren prispevek k obdelovanju zemlje in vrtninarstvu. Izum mostarskega navdušenca bo zagotovil precejšnje prihranke pri začetnih vlaganjih ter pri vzdrževanju in uporabi plastičnih toplih gred. Boško Zaradić je drugi izumitelj, izbran na natečaju Galaksije, ki je na zahtevnem svetovnem tekmovanju izumiteljev dobil tako visoko priznanje. Lani je zmagal na natečaju tega lista Dragan Radenković iz Niša, ki je v Ženevi tudi dobil zlato medaljo za svoj izum »časovne elektronske ključavnice«.

Dali in uporabna umetnost

BEOGRAD, 13. decembra – Ekscentrični španski slikar Salvador Dali se je nedavno pričel ukvarjati z uporabno umetnostjo. V umetniški galeriji v Barceloni je razstavil servis iz porcelana, za katerega je sam napravil načrt. Servis je sestavljen iz 83 delov, naredili pa so ga 500 primerkov, zato je vrednost servisa skoraj nemogoče oceniti. Na sliki je Salvador Dali z enim delom svojega servisa. (Telefoto: Tanjug)

Na Kitajskem skrbe za okolje

PEKING, 13. decembra (Xinhua) – Kljub pomembnim uspehom, ki so jih v zadnjem času dosegli v kitajskem glavnem mestu, da bi preprečili onesnaževanje okolja, pa saje in umazane reke še vedno skrbe kitajske strokovnjake; tako opozarjajo v poročilu pekinškega urada za varstvo okolja.

V Pekingu je zdaj vsako leto za 100.000 ton manj saj, pa tudi vodovje sedmih velikih rek in treh rezervoarjev je manj onesnaženo. V poročilu poudarjajo, da pol od 14.000 industrijskih dimnikov v Pekingu ne zastruplja več zraka s črnim dimom ter da pol prebivalcev glavnega mesta uporablja namesto premoga za kuhanje plin. V poročilu pa je rečeno, da smog, hrup in onesnaževanje voda še vedno pomenijo hud problem in da bo moral urad, če ne bodo zalegli predvideni ukrepi, prepovedati gradnjo tovarn, ki hudo zastrupljajo zrak, zahtevati posebne naprave, ki bodo preprečevale onesnaževanje v vseh tovarnah, in predlagati, da bodo uporabljali plin namesto premoga povsod, kjer je le mogoče.

Titova poslanica Carterju

WASHINGTON, 13. decembra (Tanjug) – Veleposlanik SFRJ v ZDA Budimir Lončar je danes predal osebno poslanico predsednika Tita za predsednika Carterja državnemu podsekretarju ameriškega ministrstva za zunanje zadeve Davidu Newsonu. Titova poslanica se nanaša na aktualna vprašanja v mednarodnih odnosih.

Tito odlikoval zaslužne funkcionarje

ZAGREB, 13. decembra (Tanjug) – Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval 23 zaslužnih funkcionarjev sindikatov in Zveze sindikatov Hrvaške. Na današnji slovesnosti, ki je bila v republiškem svetu zveze sindikatov v Zagrebu, je visoka priznanja izročil predsednik predsedstva SR Hrvaške Jakov Blažević.

Zavrnili proračun EGS za 1980

Evropski parlament v 11-urni razpravi ni našel sprejemljive rešitve

STRASBOURG, 13. decembra (Reuter, AFP) – Evropski parlament je pod pritiskom članov, ki so proti vse večjim vlaganjem v kmetijstvo, danes zavrnil proračun evropske gospodarske skupnosti za prihodnje leto. Pogajanja med ministri za finance in delegati evropskega parlamenta so trajala kar enajst ur, vendar noben kompromis ni bil sprejemljiv za obe strani. Za zavrnitev proračuna je glasovalo 288 članov evropskega parlamenta, 64 članov je glasovalo proti predlogu, eden pa se je vzdržal.

To je prvi primer v zgodovini, da je evropski parlament (ki je sicer pooblaščen za to) zavrnil proračun. Agencija AFP sodi, da se je s tem začela »institucionalna in politična kriza, katere posledic za enkrat ni moč predvideti«. Posledica takšnega glasovanja v evropskem parlamentu bo najmanj dejstvo, da bodo v prihodnjem letu stroške »zamrznili na ravni letošnjih«.

Aretacija generalov

Mladi južnokorejski generali na svojo pest poslali v Seul čete – Prijeli tudi šefa generalnega štaba – Zamenjava obrambnega ministra

SEUL, TOKIO, 13. decembra (AFP, Tanjug) – Predsednik Čoj Kjuha bi bil moral danes objaviti, kako je sestavljena nova vlada. Ceremonijo so odložili zaradi aretacij nekaj generalov, ki so jih v sredo aretirali v Seulu. Med njimi je tudi šef generalštaba Čung Seung-hva. Aretirali so ga, ker je bil baje zapleten v umor predsednika Parka 26. oktobra. Vendar je njegova aretacija vzbudila presenečenje. Veljal je namreč za »močnega človeka« in v južnokorejski prestolnici so bili prepričani, da ima armado trdno v svoji oblasti.

Aretacije so bile izvedene v dramatičnih okoliščinah. Mladi generali so poslali v Seul čete, ki so pod njihovim poveljstvom. Te so zasedle vse strateške točke v mestu. Prišlo je tudi do streljanja med temi četami in vojaki seulske garnizije, ki ji povelјuje general Čon Du-hvan, prijatelj aretiranega generala Čunga Seungahvaja. Tega so aretirali v njegovi rezidenci. Čete seulske garnizije so bile »nevtralizirane«. V tej operaciji so sodelovali tudi padalci, ki so jih v Seul poslali mladi generali.

Ameriška vlada je opozorila nove vojaške voditelje, naj ne poskušajo zaustaviti procesa demokratizacije, ki da se je začel v deželi. Za zdaj ni znamenj, na podlagi katerih bi lahko sklepali, da namerava vojska poseči v politični razplet ali se polastiti oblasti.

Predsednik južnokorejske vlade Čoj Kju ha je danes zamenjal obrambnega ministra Roa Džaa hjuna in na njegovo mesto postavil dosedanjega šefa skupnega štaba Kima Čonga hvana; tako poroča japonska časopisna agencija Kjodo, ki se sklicuje na dobro obveščene vire v Seulu.

Zamenjani obrambni minister je še zjutraj izdal uradno sporočilo o aretaciji poveljnika za izvajanje vojaškega zakona v južni Koreji Čunga Seunga hvaja, ki naj bi sodeloval pri uboju predsednika Parka. Kot poročajo iz Seula, so zaprli še več generalov.

Danes je že nekaj več znanega o včerajšnji aretaciji južnokorejskega poveljnika izrednega stanja in šefa generalnega štaba, generala Čunga Seunga hvaja. Po vsem sodeč je skupina generalov na lastno pest, brez vednosti vlade, začela akcijo in prijela Hvaja ter še štiri druge generale, ki so se upirali. Bivši korejski obrambni minister Ro Džae-hjun je davi izdal sporočilo in opravičil akcijo generalov, češ da so odkrili nove podrobnosti o uboju bivšega predsednika Parka.

Nekaj pred aretacijo poveljnika izrednega stanja v južni Koreji je predsednik Čoj, ki so ga izvolili pred tednom, potrdil tudi odstop včerajšnega aretiranega generala in na njegovo mesto postavil generala Lija Hi-Sunga. Kot poročajo, je bil eden od zadnjih današnjih dogodkov, da se je v Seulu sestala vlada in na seji, ki je trajala tri minute, potrdila imenovanje novega poveljnika izrednega stanja in šefa generalnega štaba kopenske vojske.

Sihanuk upa na pogajanja z Vietnamom

»V nasprotnem se bodo Kampučijci prisiljeni vreči v naročje Kitajski«

PARIZ, 13. decembra (AFP) – Princ Norodom Sihanuk, ki je včeraj kategorično in nepreklicno zavrnil sleherno sodelovanje z rdečimi Khmeri je danes predlagal, naj bi izvedli referendum med khmerskimi emigranti po svetu, na katerem bi se pokazalo, »kakšna je realna teža Sihanuka«.

Princ, ki ga bo danes sprejel predsednik Giscard d'Estaing, je v intervjuju za francosko mrežo »France-Inter« dejal, da pričakuje, da bodo Francija, zahodne države in države ASEAN povečale napore, da bi Vietnam pripeljale za pogajalsko mizo.

»Če neodvisnost in nevtralnost Kampučije ne bo dosežena na političnih pogajanjih, bodo Kampučijci prisiljeni, vreči se v naročje Kitajske, da bi se otresli vietnamskega kolonializma«, je izjavil princ Sihanuk.

Španska javnost v dvomih

Čeprav vlada zanika pogajanja z ETA, dvomi ostajajo – Kakšne obljube?

MADRID, 13. decembra (Tanjug) – Tukajšnja demokratična javnost si je oddahnila, ko je baskovska teroristična organizacija ETA osvobodila centristične poslanca Javierja Rupereza, ki ga je ugrabila pred mesecem dni. Prvaki demokratskih političnih strank poudarjajo, da ta uspeh priča o tem, da je španska demokracija toliko trdna in zrela, da je tudi tako dramatičen dogodek mogoče urediti po mirni poti.

Vojaško politično krilo ETA je Javierja Rupereza včeraj zjutraj pustilo na 233. kilometru ceste Madrid – Burgos. To je bila vesela, pa tudi presenetljiva novica. ETA ne izpusti tako zlepa svojih žrtev, vsaj ne prej, preden ni poravnana cena. Tokrat je terjala od vlade, da izpusti šest njenih pripadnikov in da ustanovi posebno komisijo, ki naj bi raziskala primere mučenja v baskovskih ječah.

Čeprav vlada zanika, da bi se pogajala z ETA, je povsem gotovo, da sta navezali vsaj posreden dialog in da je bil račun tako ali drugače poravnan. O tem danes piše tudi dobro obveščeni madridski list El Pais, ki trdi, da se je znani madridski odvetnik Ruiz Jimenez, predsednik prostovoljnega odbora za osvoboditev Rupereza, poganjal z ETA v imenu vlade.

Sad teh pogajanj bi utegnil biti dvoje: ustanovitev komisije za varstvo človekovih pravic pri poslanskem domu španskega parlamenta in pri baskovskem generalnem svetu. Ti komisiji naj bi tudi raziskali, ali res mučijo v španskih ječah. Po drugi strani pa se je zvedelo, da je vlada obljubila, da bo pogojno izpustila na svobodo nekatere člane ETA.

Danes se je tudi zvedelo, da je Ruperez zahteval od Suareza, naj privoli v zahteve ETA. Včeraj, po izpustitvi, se je dve uri pogovarjal s Suarezom.

Šnuderl sprejel direktorja OECD

BEOGRAD, 13. decembra (Tanjug) – Član zveznega izvršnega sveta in predsednik komisije ZIS za sodelovanje med Jugoslavijo in organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj OECD Boris Šnuderl je danes sprejel direktorja službe OECD za tehnično sodelovanje Beryja Ormonda. Pogovarjala sta se o mednarodnih oblikah tehničnega sodelovanja in o nadaljnjem razvoju sodelovanja med Jugoslavijo in OECD.

Snežne razmere

Kanin: jasno, –10 stopinj, 80 cm snega, vozita kabinska žičnica in dvosedežnica;

Vogel: –6 stopinj, jasno, 60 cm snega, vozijo nihalka in vlečnici Storeč ter Brunarica od 8.00 do 16.00;

Kranjska gora: jasno, –5 stopinj, 7–25 cm snega, vozita vlečnici Bukovnik in Brsnina. Drsališče je zaprto, tekaška proga od Rateč do Planice je urejena;

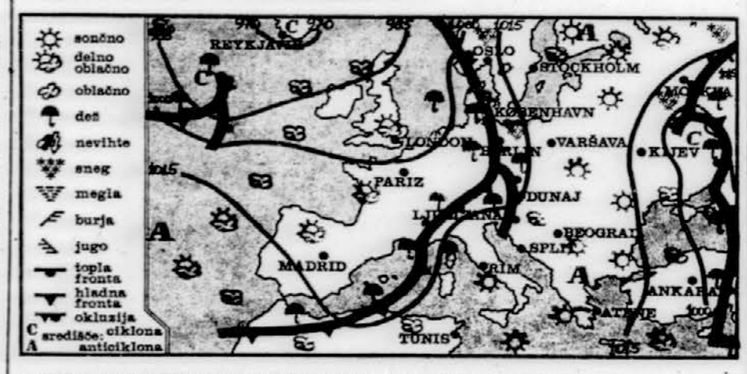
Pokljuka: –2 stopinji, jasno, 20 cm snega, vlečnica pri hotelu Šport vozi, 25 km tekaških prog je teptanih;

Soriška planina: –3 stopinje, 40 cm snega, vlečnica Lajnar vozi od 12.00 do 16.30. Litostrojska koča je odprta, cesta je kopna.

Na Kopah in na **Mariborskem Pohorju** naprave zaradi pomanjkanja snega ne vozijo, redno pa obratuje nihalka na Mariborskem Pohorju.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 14. december 1979

NAPOVED VREMENA ZA SLOVENIJO

Ponoči se bo pooblačilo po vsej Sloveniji, čez dan bodo občasno in vmes manjše padavine, v nižinah dež. Najnižje nočne temperature bodo med -3 in +1, v Primorju 6, najvišje dnevne med 4 in 7, v Primorju 10 stopinj C.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Spremenljivo vreme z občasnimi padavinami.

NAPOVED VREMENA ZA JUGOSLAVIJO

V zahodnih in severnih krajih države poslabšanje s padavinami, drugod bo še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Greben visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo še nadalje slabi, pod vplivom frontalnega vala, ki se prek zahodne Evrope približuje Alpam. Nad naše kraje bo pritekal ponovno toplejši zrak.

Vreme in temperatura dne 13. decembra 1979 ob 13. uri

Kraj	Vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	pooblačno	2
Planica	jasno	–2
Brnik	pooblačno	2
Kredarica	jasno	–7
Maribor	jasno	2
Murska Sobota	jasno	2
Slovenj Gradec	jasno	1
Celje	jasno	3
Novo mesto	jasno	3
Nova Gorica	oblačno	5
Portorož	oblačno	8
Reka	oblačno	7
Pulj	oblačno	8
Hvar	jasno	10
Dubrovnik	jasno	5
Zagreb	jasno	3
Beograd	pooblačno	0
Sarajevo	pooblačno	1
Titograd	jasno	6
Skopje	jasno	2
Celovec	jasno	2
Gradec	jasno	1
Dunaj	pooblačno	1
Benetke	pooblačno	6
München	pooblačno	3
Zürich	oblačno	4
Rim	jasno	14
Pariz	oblačno	10
Berlin	oblačno	–1
Stockholm	jasno	–8
Moskva	močno sneži	–15

So reke kaj bolj čiste?

Morda kdo misli, da so ob pomanjkanju pralnih praškov naše reke in potoki kaj bolj čisti, ko se z odpadnimi vodami ne zlivajo tako silne množice detergentov in drugih kemikalij iz naši gospodinjstev. Brez skrbi, ne pozna se. Kajti že ne posebno velika količina fosfatov, te najzoprnejše sestavine detergentov, onesnaži ogromne količine vode.

Francozi so s poskusi ugotovili, da tričlanska družina, ki uporablja detergente in druga sredstva za pranje in čiščenje, spravi na leto z odpadnimi vodami v reke, jezera ali morje okrog deset kilogramov fosfatov, zaradi česar se razmnožijo štiri tone alg. Ob koncu svojega kratkotrajnega življenja alge razpadejo in porabijo toliko kisika, kolikor ga je v 60.000 kubičnih metrih zdrave vode. Ker ima voda vedno manj kisika, so posledice zelo resne: jezera začenjajo odmirati, zaradi tega izginejo številne rastlinske in živalske vrste in voda seveda ni več uporabna za pitje. Delovanje fosfatov je pogubnejše v plitkejših jezerih kot v globljih in v stoječih vodah bolj kot v tekočih.

PA ŠE TO

VERJETNO SO PREVEČ ZAPOSLENI – Delegati koprske samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje so se (ker so bili prvič nesklepčni), včeraj spet zbrali in preštevali. Ugotovili pa so le, da so spet ostali brez dela, saj so bili ponovno nesklepčni.

Številne prireditve ob rojstnem dnevu JLA

V občinah se že pripravljajo na praznovanje 22. decembra, dneva JLA – Mladi bodo tudi letos obiskali karavle in graničarje

MARIBOR, CELJE, MURSKA SOBOTA, KOPER, 13. decembra – Poleg sklepne prireditve Odličje 22. december, ki se bo 14. decembra odvijala v Mariboru, pripravljajo v mariborski občini ob dnevu JLA vrsto drugih prireditev, ki bodo razgibale politično in družbeno ter kulturno življenje v Mariboru.

Od 17. do 19. decembra se bodo v domu JLA odvijale prireditve Festivala kurirček. Na letošnjih sklepnih prireditvah bodo sodelovali književniki iz vseh republik. Skupaj s pripadniki JLA in borci bodo obiskali posamezne šole in brali iz svojih del. Veliko zanimanja je tudi za posvetovanje v okviru Festivala kurirček, ki bo potekalo na temo »Socialna komponenta v književnosti za otroke«. Družbenopolitične organizacije in občina Maribor bodo pripravili sprejem za književnike. V pripravah na dan JLA bodo v mariborski garniziji pripravili tudi pogovor z upokojenimi starešinami. Poveljnik garnizije, poveljnik teritorialne obrambe ter predstavniki mladine in oddelka za ljudsko obrambo bodo sprejeli predstavnike pionirskih odredov. Poveljnik garnizije bo sprejel tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij, rezervnih vojaških starešin in drugih organizacij.

V domu JLA bodo 21. decembra zvečer pripravili tovariško srečanje. V vseh enotah JLA so te dni pripravili različna športna tekmovanja in kulturne prireditve.

Tudi graničarji so se vključili v priprave na dan JLA ter pripravili na posameznih karavlah vrsto kulturnih prireditev in športnih tekmovanj. Precej vojakov bo ob dnevu JLA – 22. decembru dobilo razna priznanja. Nekateri bodo odšli tudi na nagradne dopuste.

Ob bližnjem dnevu JLA, 22. decembru tudi celjska garnizija, zveza rezervnih vojaških starešin in drugi pripravljajo številna športna tekmovanja, proslave in razstave na temo Življenje in delo v JLA. Osrednja proslava dneva JLA bo 21. decembra v celjskem gledališču. Podelili bodo tudi številna priznanja SLO, odlikovanja in pohvale.

Številne proslave in prireditve bodo pripravili tudi v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in šolah, kjer bodo po eno učno uro namenili razgovoru s pripadniki oboroženih sil o življenju in delu v JLA.

Celjska garnizija bo pripravila tudi ogled vojaške tehnike in oborožitve ter razstavo fotografij o ustanavljanju in razvoju jugoslovanskih oboroženih sil.

Osrednjo proslavo ob dnevu JLA bodo v soboški občini pripravili 21. decembra, v programu pa bodo sodelovali KUD Štefan Kovač z gledališko skupino ter recitatorji soboške gimnazije in ekonomskega šolskega centra. Ob prazniku naše armade bodo v avli soboškega kina odprli tudi razstavo o razvoju naših oboroženih sil, ki jo bodo pripravili vojaki soboške garnizije. Kot vsako leto bo 22. december v občini obeležen s številnimi srečanji mladih in vojakov soboške garnizije.

Mladi v koprski občini se že pripravljajo na praznovanje ob dnevu JLA. Predsedstvo občinske konference ZSMS Koper je namreč obravnavalo program proslav ob prazniku naše armade in se dogovorilo, da bodo mladi tudi letos obiskali karavle in graničarje, ki čuvajo našo mejo, ob tej priložnosti pa v Hrvatinih pripravili razstavo posvečeno dnevu JLA. Posebej pa je treba omeniti še to, da bodo prihodnji četrtek v počastitev 22. decembra na posebni slovesnosti v Kopru v prostovoljne enote teritorialne obrambe vključili še 30 mladincev.

Na seji predsedstva so sprejeli tudi sklep o podelitvi posebnih priznanj šestim najbolj prizadevnim in delovnim mladincem v minulem letu na območju obalno-kraške regije.

DOPISNIKI DELA

Ne jedo vsi delavci enako dobro

Po mariborski anketi imajo v popoldanski in nočni izmeni slabšo prehrano

MARIBOR, 13. decembra – Svet za socialno politiko in zdravstvo pri občinskem svetu ZSS Maribor je pripravil posebno anketo, s katero je želel ugotoviti stanje pri organiziranju družbene prehrane v mariborski občini. Pri tem je upošteval tudi podatke iz ankete o družbeni prehrani na srednjih šolah.

Pri analizi podatkov so ugotovili, da imajo delavci v popoldanski in nočni izmeni (razen nekaterih izjem) nekoliko slabše urejeno prehrano v primerjavi z dopoldansko izmeno. Prehrano v popoldanski in nočni izmeni bolje urejajo tam, kjer imajo lastne zmogljivosti.

V številnih delovnih sredinah so nakazali probleme, ki jih imajo s prostori, dotrajanimi zmogljivostmi kuhinj in prostorov za delitev obrokov, ki so potrebni temeljite obnove. Več anketiranih je odgovorilo, da načrtujejo lastne zmogljivosti za zagotavljanje prehrane med delom. M. K.

Pobratenje z občino Čičevac

Občane Slovenske Bistrice in Čičevca povezuje prijateljstvo iz vojnih let

SLOVENSKA BISTRICA, 13. decembra – Na začetku vojne vihre so okupatorji z območja bistriške občine v Srbijo, Hrvaško ter Bosno in Hercegovino izselili 450 domoljubov, od tega okoli 50 na območje sedanje občine Čičevac, s katero sedaj Bistričani snujejo pobratenje.

Ob občinskih praznikih ter vlaku bratstva in enotnosti so že izmenjali delegacije, seveda pa gre za trajne vezi med nekdanjimi izgnanci in domačini. Sodelovanje naj bi kronali z listino o pobratenju, poleg tega pa naj bi tesneje sodelovali na vseh področjih družbenopolitičnega, gospodarskega, kulturnega in športnega življenja. Bistriška občina je že pobratena s svetozarsko, tesno pa sodeluje tudi s prijateljskimi občinami, v okviru srečanj bratstva in prijateljstva slovenskih in hrvaških občin.

D. U.

Narasle vode spet opozorile

V ljutomerski občini je nujna nadaljnja regulacija Ščavnice in pritokov – Kje zadrževalnik?

LJUTOMER, 13. decembra – Obilno deževje v mesecu novembru, ko se je tudi Ščavnica s svojimi pritoki razlila na številnih mestih čez bregove in poplavila velike površine polj, je vnovič opozorilo na nujnost dokončne regulacije te rečice v ljutomerski občini. Če bi bil nalet vodovja le malo hujši, tudi Ljutomeru ne bi prizaneslo.

Sicer so v Pomurju zgradili v zadnjih letih pomembne vodnogospodarske objekte, med katerimi velja omeniti na prvem mestu velika zadrževalnika na Ledavi v Domajincih in Radmožancih, s čimer so zavarovali pred poplavami Mursko Soboto in Lendavo, prav tako pa je tudi zadrževalnik na Ščavnici v Gajševcih ublažil nevarnost poplav v Ljutomeru.

Vendar je na območju ljutomerske občine še zmeraj okoli sedem kilometrov struge Ščavnice neregulirane, vanjo pa se steka tudi več potokov, ki prav tako niso urejeni, med njimi pa sta najbolj nevarna Virje in Kozarica. Zato je izvršni svet skupščine občine Ljutomer na današnji seji ugodno ocenil program območne vodne skupnosti o postopni regulaciji Ščavnice in pritokov do leta 1985.

Vse bolj pa je jasno, da zgolj zadrževalnik v Gajševcih zaradi sorazmerno majhne zmogljivosti ne more zagotoviti popolne varnosti Ljutomeru in nekaterim drugim krajem pred poplavami. Zato v Ljutomeru soglašajo s predlogom, da bi v Lešanih v radgonski občini načrtovan zadrževalnik na Ščavnici (naložba 22 milijonov dinarjev), raje zgradili v Ivanjcih, bliže Ljutomeru. Radgone namreč Ščavnica sploh ne ogroža.

BORO BOROVIČ

V NEKAJ VRSTAH

Priznanje za razvoj šolstva

LENDAVA – Na včerajšnji popoldanski slovesnosti na lendavski dvojezični osnovni šoli »Drago Lugarič« je 93 učiteljev in drugih delavcev, ki so v minulih 20 letih prispevali k razvoju narodnostnega šolstva v Pomurju, dobilo posebna priznanja za uspešno delo.

I. G.

Literarni večer v Ljutomeru

LJUTOMER – Slavistično društvo Pomurja bo v petek zvečer ob 18. uri v Ljutomeru pripravilo zanimiv literarni večer. Ob glasbeni spremljavi se bodo ljutomerskemu občinstvu s svojimi deli predstavili pomurski književniki Karolina Kolmanič, Branko Šoemen, Ferdo Godina in Manko Golar.

I. G.

Razstava keramike v Lendavi

LENDAVA – V prostorih osnovne šole »Drago Lugarič« razstavlja zanimive keramične izdelke, značilne tudi za Pomurje, učitelj likovnega pouka na tej šoli Joško Toth.

I. G.

Radi bi imeli boljše ceste

PTUJ – Krajevna skupnost Vitomarci je med najbolj nerazvitimi krajevnimi skupnostmi v ptujski občini. Velik Problem so neurejene ceste, prav tako pa avtobusne zveze. Približno pred enim letom se je iztekel samoprispevek in odločili so se, da bodo pričeli s pripravami za nov samoprispevek. Z njim bi uredili veliko, predvsem pa ceste. Občani so se na zboriih občanov ugodno izrazili o novem samoprispevku.

D. K.

Srečanje starejših občanov

KIDRIČEVO – Komisija za zdravstveno in socialno varstvo pri krajevni skupnosti Kidričevo je pripravila srečanje starejših občanov. Občanov v starosti nad 60 let je v KS Kidričevo več kot 320. Vsako leto se zberejo na zboru in se pobliže spoznajo. Vse družbenopolitične organizacije pa so pomagale pri tem srečanju, ki je postalo že tradicionalno.

D. K.

Dvajseti zven kurentov

PTUJ – Čeprav je do prihodnjega kurentovanja, ki bo februarja, še precej časa, so se člani folklornega in turističnega društva že pričeli pripravljati. To pa je seveda razumljivo, saj bodo Kurenti na ptujskih ulicah in trgih pozvanjali že dvajsetič. Pričakujejo, da se bo jubilejnega kurentovanja udeležilo prek dvajset etnografskih skupin iz Slovenije, Jugoslavije in tujine, ob osrednji prireditvi pa bodo poskrbeli tudi za zanimive druge dogodke, ki naj bi obiskovalce privabljali več dni.

D. V.

Drugim za zgled

RADENCI – Če hočemo, da nam čez leto žvrgolijo ptice okrog naših domov, moramo tudi pozimi poskrbeti za njihovo hrano in jih navezati nase. Na sliki: lepa krmilnica pred hotelom Radin v Radencih. (Foto: L. K.)

Priprave na »Našo besedo«

VELENJE – Na seji izvršnega odbora zveze kulturnih organizacij so obravnavali delo odbora za klubsko dejavnost. Sklenili so, da bodo priotgnili k delu mladinske aktive, in ugotavljali, da je za klubsko življenje dovolj pripravljenosti in mladih talentov. Le delo je treba povezovati. Odbor želi, da bi se za občinsko prireditev »Našo besedo«, ki bo marca, dobro pripravili. Za še uspešnejše delo so se povezali tudi z osnovnimi šolami.

V. Š.

Marljivo prosvetno društvo »Enotnost«

ŠENTILJ PRI VELENJU – Sodelovanje na vseh pomembnejših proslavah, igra »Bosa v parku« in dve prireditvi »Pokaži, kaj znaš«, so najpomembnejši dosežki prosvetnega društva Enotnost, so ugotovili na nedavni konferenci. Omeniti moramo še »Šaleške fante«, ki prav tako sodelujejo na proslavah. Pred leti so imeli v Šentilju tudi uspešen pevski zbor, sedaj pa deluje le kvartet. Upajmo, da se bo razširil. V program za prihodnje leto pa so vnesli »Pokaži, kaj znaš, igrico ter udeležbo na proslavah in pri gradnji novega kulturnega doma. Kakih 60 navzočih je za novega predsednika izbralo Janka Ocepka. Sklenili so tudi, da bodo ustanovili odbor za filmsko in fotografsko dejavnost.

V. Š.

Srečanje starejših občanov

CELJE – Svet krajevne skupnosti Teharje je že drugo leto zapored pripravil srečanje starejših občanov. Pri Mlinarjevem Janezu se jih je zbralo več kot 80. Predsednik sveta KS Marjan Krajnc in predsednik KO SZDL Rado Korent sta se jim zahvalila za njihovo vsestransko dosedanje delovanje. Srečanje so popestrili učenci osnovne šole Teharje s krajšim kulturnim programom. Tiste, ki zaradi bolezni niso mogli priti na srečanje, so obiskali na domovih.

M. B.

Zaživelo je delo v klubu OZN

MAČKOVCI – V mačkovski šoli je letos spet zaživelo delo kluba OZN. Tako so člani kluba sodelovali na občinski proslavi ob dnevu človekovih pravic in mednarodnem letu otroka, pa tudi na šoli so pripravili proslavo. Član kluba Zoran Škerlak pa se je udeležil v Izoli. Mačkovski klub OZN načrtuje za prihodnje več akcij in razstav na temo »Za mir med narodi«.

J. K.

Za konec poslovnega leta

MURSKA SOBOTA – Delavci »Sobote« (vseh je več kot 700), podjetja, ki skrbi za komunalno in storitveno dejavnost, se bodo zbrali 21. decembra v Moravskih toplicah, kjer bodo pregledali letošnje delo in podelili jubilejne nagrade. Poskrbeli so tudi za zanimiv kulturni program; v goste so povabili gledališko igralko Mileno Muhičevo iz Maribora, nastopili pa bodo tudi učenci mačkovske osnovne šole, ki jim je »Sobota« pokrovitelj. »Sobota« pridno skrbi tudi za informiranje, saj so letos izdali tri številke svojega glasila, četrto pa pripravljajo za konec poslovnega leta.

J. K.

Vse večji tovor cementa čez mejo

GORNJA RADGONA – Zaradi pomanjkanja cementa na našem trgu se vse več prebivalcev v obmejnem Pomurju oskrbuje s tem blagom v sosednji Avstriji. Tako so v desetih mesecih letos kupili Pomurci samo v avstrijski Radgoni okoli deset tisoč ton cementa, ki pa po kakovosti precej zaostaja za našim.

B. B.

Tekoče plinsko olje ogroža podtalnico

LJUTOMER – Po ugotovitvi inšpekcijskih služb je v Ljutomeru okoli šestdeset cistern s tekočimi plinskimi olji za ogrevanje stanovanjskih hiš, vendar večji del teh cistern ni urejen v skladu z vodnogospodarskimi in požarnovarnostnimi predpisi in zato predstavljajo stalno grožnjo za podtalnico. Zato je izvršni svet skupščine občine Ljutomer soglašal s predlogom, da bi v sodelovanju z republiško sanitarno inšpekcijo predpisali ukrepe za ustrezno ureditev cistern s kurilnimi olji.

B. B.

Zanimanje za kmečki turizem raste

Na Tolminskem se je za to dejavnost v kratkem času odločilo sedem kmetov

TOLMIN, 13. decembra – Družbeni dogovor o enotnem usmerjanju skladnega razvoja kmečkega turizma v Sloveniji, katerega podpisnica je tudi tolminska občina, pravzaprav podpira težnje tolminske družbenopolitične skupnosti, ki je tej dopolnilni dejavnosti kmetij dodelila pomembno mesto tudi v smernicah družbenega razvoja občine.

Gre namreč za dejavnost, ki naj bi v prihodnje skupaj z novimi dislociranimi obrati izboljšala življenjske pogoje prebivalcev odmaknjenih in gorskih predelov Tolminske. Za pospeševanje kmečkega turizma so se v tolminski občini odločili že pred leti, vendar pa je uresničevanje načrtov povsem ohromila popotresna obnova krajev. Ob vlaganju sredstev, ki so jih na Tolminskem združili za te namene, pa se je v kratkem času za to dopolnilno dejavnost odločilo sedem kmetov.

K. R.

Januarja gradnja druge faze Etolovega obrata

S proizvodnjo koncentratov in arom bodo znatno povečali izvoz in zmanjšali uvoz surovin

CELJE, 13. decembra – Med naložbami, ki so v celjski občini v načrtu v prihodnjem letu, je tudi graditev druge faze obrata za sadno predelavo tovarne arom in eteričnih olj Etol – IFP. S proizvodnjo koncentratov in arom bi zmanjšali uvoz surovin in povečali izvoz.

Gre za razširitev izvoznega asortimaja z aromami v prahu, ki so na tujih trgih bolj iskane kot sadni koncentrati in za katere bi surovine, ki so jih doslej uvažali, delali doma. Sadje bodo zagotavljali dobavitelji iz Srbije.

Predračunska vrednost naložbe, o kateri je danes razpravljal in jo podprl izvršilni odbor Ljubljanske banke, Splošne banke Celje, bo dosegla blizu 60 milijonov dinarjev, od tega bo 52 odstotkov zagotovil Etol (30 odstotkov LB in 18 odstotkov kreditov dobavitelji opreme), to pa je bistveno večji delež, kot so ga, na primer, letos zagotavljali drugi investitorji, saj je ta po nekaterih podatkih dosegel 35 odstotkov.

V Etolu bodo dogradili obstoječo halo za sadno predelavo, zgradili skladišča sirupov, surovin in jeklenk ter preuredili obstoječi del polnilnice. Gradbena dela bodo dosegla nekaj nad 34 milijonov dinarjev vrednosti celotne naložbe, domače opreme pa bo za sedem milijonov dinarjev.

Kot računajo, bodo nove objekte začeli graditi januarja prihodnje leto in jih dogradili v osmih mesecih, tako da bodo z redno proizvodnjo začeli januarja leta 1981. Cenijo, da bo celotni prihodek to leto dosegel 35 milijonov dinarjev.

V novi proizvodnji, ki ne bo onesnaževala zraka, za odplake pa gradijo čistilno napravo, bodo zaposlili le enega novega delavca.

DRAGO HRIBAR

stop

Tudi delavci menijo, da je sedanja občina prevelika

V delovnih organizacijah stekla razprava o samoupravnem in prostorskem preoblikovanju občine Maribor

MARIBOR, 13. decembra – Tudi v delovnih organizacijah mariborske občine je stekla javna razprava o samoupravnem in prostorskem preoblikovanju mariborske občine. Na predsedstvu občinskega sveta ZSS Maribor so razpravljali o tej pomembni družbenopolitični akciji in posredovali tudi informacijo o prvih ugotovitvah.

V razpravi se izrekajo za preoblikovanje mariborske občine in za oblikovanje posebne družbenopolitične skupnosti, ki naj bi urejala nekatere skupne probleme. Pri tem omenjajo skupno prostorsko ureditev, stanovanjsko politiko, preskrbo, osnovna vprašanja gospodarske razvitosti, šolstvo, zdravstvo, promet in druge probleme.

Dosedanja razprava je pokazala, da bo treba po tej fazi javne razprave hkrati s predlogom za preoblikovanje občine pripraviti tudi nekatera osnovna izhodišča za finančne in kadrovske rešitve. V nekaterih večjih delovnih organizacijah še ni bilo javne razprave, čeprav se nanjo intenzivno pripravljajo.

V razpravah je bilo več pripomb, da bo treba kadrovsko in finančno okrepiti manjše krajevne skupnosti, ki so jih oblikovali po odločitvi na referendumu 11. marca letos. Za te krajevne skupnosti bo treba zagotoviti tudi ustrezne prostore. Do leta 1982 pa bodo lahko uredili tudi nekatere pereče prostorske, kadrovske in finančne probleme, ki bodo nastajali v zvezi s preoblikovanjem mariborske občine. V združenem delu so soglašali z oceno, da je sedanja občina prevelika in da bo treba samoupravljanje približati ljudem.

MARJAN KOS

SPREHOD PO TRŽNICAH

LJUBLJANA, 13. decembra – Založenost slovenskih živilskih trgov je bila danes dokaj različna. V Kopru je bil trg dobro založen, srednje založena sta bila v Mariboru in Novem mestu, slabše je bilo v Celju. V Ljubljani, kjer je danes dopoldne prijetno posijalo sonce, pa kot da je prav to bilo vzrok za nekaj več prodajalcev kot kupcev. Iz Murske Sobote pa sporočajo, da te dni na soboški tržnici vztraja le še prodajalec Poljoprometa z Reke.

Od sadja je mogoče kupiti jabolka, hruške, grozdje, banane, pomaranče, mandarine in kakije. Cena za jabolka je približno enaka na vseh tržnicah, to je od 10 do 25 din. Hruške dobite v Mariboru po 15 do 20 din, v Murski Soboti po 25 din, od 23 do 30 din jih prodajo v Novem mestu in v Ljubljani po 30 din. V Celju jih danes ni bilo naprodaj. Grozdje stane od 25 din (Celje) do 29 oziroma 36 din (Novo mesto). V Ljubljani dobite kilogram grozdja po 27 din, v Murski Soboti pa za 28 din. Banane, ki gredo dobro v prodajo, so v Ljubljani po 16 din, v Novem mestu in Celju pa po 17 din kilogram. Kakiji so po 20 din (Koper) do 30 din kilogram (Ljubljana). Tudi po južnem sadju kupci radi posegajo. Pomaranče, ki jih je ta hip dovolj na zalogi, so v Ljubljani po 18 do 20 din, v Novem mestu po 22 din, po 28 din so v Murski Soboti, v Celju pa po 30 din kilogram. Mandarine v Ljubljani prodajajo po 46,50 din, v Murski Soboti pa po 43 din. Limone, ki so ob sedanjih čestih prehladih zelo dobrodošle, prodajajo v Ljubljani po 24 do 28 din, po 30 din pa jih dobite v Celju, Novem mestu in Murski Soboti.

Solate je na vseh tržnicah dovolj, stane pa od 20 din navzgor. V Ljubljani jo dobite po 30 din (prav tako zeleni radič), od 20 do 30 din jo prodajajo v Celju in Mariboru, po 24 din v Kopru, v Murski Soboti po 20 in 40 din, v Novem mestu pa od 32 do 49 din. Rdeč radič stane v Ljubljani 40 oziroma 60 din kg, 30 din ima ceno v Kopru, v Mariboru pa 30 do 40 din. Lepe cvetače je dovolj, po najnižji ceni jo dobite v Kopru (20 din), najvišjo ceno pa ima v Mariboru (40–50 din). V Ljubljani jo prodajajo po 30 do 40 din, v Celju 25 din in v Novem mestu 30 din. Špinača je v Mariboru in Ljubljani po 40 din, v Kopru pa 26 din kilogram. Po 50 din je motovilec v Kopru (v Celju 50 do 70, v Mariboru 60 din), po 100 din pa ga prodajajo v Ljubljani. Krompir je na voljo od 6 do 7 din v Mariboru, 7 din v Ljubljani, v Celju 8 din in 9 din v Kopru.

DOPISNIKI DELA

POGREBI

MARIBOR – Na pobreškem pokopališču bodo danes pokopali: 1-letnega Uroša Pergerja ob 14.30 in 38-letnega delavca Antona Pažona ob 15. uri.

S. Š.

DELO z vami, vi z 'Delom'

NAROČNIKI, PREBERITE!

Letos je minilo dvajset let, kar je izšla prva številka vašega dnevnika Delo, ki se je prav ta čas na las približal sto tisoč izvodom vsak dan. Večji del naklade (več kot 70.000) je namenjen vam, naročnikom, med katerimi vas je kar 8.000 na Delo navezanih že vseh dvajset let. To je za nas posebno priznanje, zato smo se odločili, da se v letu jubileja osrednjega slovenskega dnevnika ob novem letu vsaj simbolično oddolžimo najstarejšim naročnikom.

Zato prosimo tiste, ki ste na Delo naročeni od 1. maja 1959 naprej, da izpolnite spodnji kupon in ga pošljete na naslov: **ČGP Delo, Naročnina, Gradišče 14, 61.000 Ljubljana (z oznako »DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«).** Med tistimi, ki nam boste poslali kupone, bomo izžrebali 80 naročnikov (torej vsakega stotega) in vas povabili v Ljubljano, vam razkazali našo delovno organizacijo, se pogovorili o vsem, kar vas zanima, ter za vsakega pripravili še majhno presenečenje.

»DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«

Ime in priimek: _____

Ulica in hišna številka: _____

Kraj in poštna številka: _____

Ne oklevajte, izpolnite kupon in ga pošljite še danes!

Seveda pa to še ne pomeni, da smo na ostale naročnike pozabili. S podobno akcijo bomo namreč nadaljevali tudi prihodnje leto, ko pa se ne bomo omejili samo na naročnike, ki so Delu zvesti od samega začetka izhajanja.

Samoprispevek je glavni vir sredstev

V ormoški občini ta način še vedno prinese največ denarja za vlaganja

ORMOŽ, 13. decembra – V osmih krajevnih skupnostih ormoške občine je osrednji vir financiranja še vedno samoprispevek občanov in delovnih ljudi, saj so v sedanjem srednjeročnem obdobju tako zbrali blizu 23 milijonov dinarjev. Seveda moramo k temu prišteti še denar, ki ga zbirajo za posamezne akcije. Tako je delež občanov še občutno večji.

Od leta 1976 so posodobitvam cest namenili skupno nad 32 milijonov dinarjev, pri čemer je pomemben delež interesne skupnosti za komunalno in cestno dejavnost.

Večina krajevnih skupnosti je zastavila obsežne načrte za urejanje vodovodnih omrežij, za kar so doslej namenili že trideset milijonov dinarjev. Krajevne skupnosti so precej denarja namenjale tudi urejanju električnega omrežja, telefonov in za druge dejavnosti.

D. U.

V nove soseske tudi nove poslovne prostore

Kupili jih bodo z denarjem od povečanih najemnin za poslovne prostore – Nujna obnova starih

MARIBOR, 13. decembra – Z zvišanjem stanarin za 25,9 odstotka so za enak znesek zvišali tudi ceno najemnin za poslovne prostore. Od leta 1966, ko tudi za poslovne prostore veljajo enaki ekonomski pogoji kot za stanovanja, se za širitev poslovnih prostorov ni zbralo kaj prida sredstev, zato so morali zvišati najemnino.

Zakaj so sprejeli zvišano najemnino? Sklad poslovnih prostorov, ki jih upravlja stanovanjska skupnost Maribor, se letno skrči za 250 do 300 kvadratnih metrov in to zaradi urbanističnih posegov, predvsem novogradenj in s tem povezanih rušitev in pa povečanja prometnih površin in s tem spet povezanih rušitev. Precej poslovnih prostorov pa so opustili tudi zaradi dotrajanosti, saj je večina tovrstnih prostorov starih od 42 do 100 let.

Zvišanje najemnin je bilo potrebno tudi zaradi nakupa novih poslovnih prostorov in to predvsem v novih stanovanjskih soseskah, ki jih ne bi radi naredili za spalna območja, pa tudi za tiste obrti, ki same ne prenesejo večjih investicijskih posegov, za življenje neke soseska pa imajo veliko vrednost. Prav tako bodo morali obnoviti številne zastarele poslovne prostore najemnikov iz vrst delovnega gospodarstva, predvsem iz družbenega področja. In kot glavni vzrok, v novih soseskah bodo z denarjem od povečanih najemnin kupili poslovne prostore namenjene prodajalnam z živili in gospodinjskimi potrebščinami. Zaradi nizke akumulativnosti mariborska trgovina že dolgo ni zmožna slediti hitri rasti mesta in s tem potrebi po preskrbi z osnovnimi življenjskimi stvarmi.

JOŽE JERMAN

Preboldski jamarji praznujejo

V desetih letih so »Črni galebi« raziskali več kot 170 podzemnih jam

PREBOLD, 13. decembra – Jamarski klub »Črni galeb« iz Prebolda praznuje 10-letnico delovanja. Ob tej priložnosti je izdal brošuro o svoji do sedaj največji jamarski odpravi v Ekvador v Južni Ameriki, kjer so lani raziskali znamenito jamo Cavernas de Jumandi in še več drugih manjših podzemnih jam. To je bila hkrati tudi prva večja jugoslovanska jamarska odprava v Južno Ameriko.

Preboldski jamarji so začeli raziskovati lepote podzemnega sveta pred desetimi leti v Peklu, danes najbolj znani podzemni jami v Savinjski dolini. V desetih letih so raziskali več kot 170 podzemnih jam, vrtač, ponikalnic in požiralnikov na obrobnih višinskih predelih Savinjske doline (tako imenovani osameli kras). Med pomembnejše dosežke štejejo raziskovanje Klemenškovega Pekla na Podolševi in Brezna presenečenja.

S. Š.

PRAVNA POSVETOVALNICA

Nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu

V. G., K. – Kot invalid III. kategorije invalidnosti zaradi posledic nesreče pri delu prejemate nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Za leto 1977 ste prejemali nadomestilo v mesečnem znesku 1325,68 din, s 1. 1. 1978. Vam je bilo to nadomestilo povečano na 1.564,96 din, od 1. 11. 1979 pa Vam je nadomestilo na novo odmerjeno, in sicer v mesečnem znesku 807,76 din. Menite, da je izračun nadomestila napačen, ker se je pri ponovni odmeri nadomestila upošteval povprečni osebe dohodek delavcev najnižje kvalifikacijske skupine, Vi pa ste se pred invalidnostjo delali v najvišji kvalifikacijski skupini ključavničarjev. Zanima Vas tudi, ali je sploh mogoče znova odmerjati nadomestilo, ki je bilo že priznano?

ODGOVOR: Ker ste kot invalid III. kategorije invalidnosti zaposleni na delovnem mestu, na katerem dobivate manjši osebni dohodek, kot ste ga dobivali na delovnem mestu, na katerem ste delali pred invalidnostjo, ste upravičeni do nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Osnova za odmero tega nadomestila pa je po Statutu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji razlika med poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci tiste skupine, v kateri je delavec delal, dobili v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci dobili v istem koledarskem letu v skupini, v katero je bil delovni invalid napoten na delo. Če osnove ni mogoče ugotoviti na navedeni način, pa je osnova za odmero nadomestila razlika med osebnim dohodkom, ki ga je delovni invalid dobil v koledarskem letu pred nastanskom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki ga je delavec v istem koledarskem letu dobil na delovnem mestu, na katero je bil napoten.

Od tako izračunane osnove se odmeri nadomestilo v višini 100%, če je invalidnost posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, v višini 90% pa, če je posledica bolezni ali poškodbe izven dela. Tako odmerjeno nadomestilo se v začetku vsakega koledarskega leta ustrezno poveča ter kasnejše spremembe osebnih dohodkov prejšnjega in novega delovnega mesta niso podlaga za novo odmero nadomestila. Pač pa je skupnost pooblaščena, da občasno določi, da se že odmerjeno nadomestilo na novo določi. tako je skupnost s sklepom (Ur. l. SRS, št. 17/1978) določila novo odmero nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu tako, da se nadomestilo, priznano in odmerjeno za čas do 31. 12. 1978, odmeri na novo s tem, da se za ugotovitev osnove za odmero nadomestila upoštevajo osebni dohodki v letu 1978. Če pa je tako na novo odmerjeno nadomestilo manjše kot v letu 1978, se nadomestilo v novi višini odmeri in izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji odločbe. – Zato je bilo tudi Vam po navedenem sklepu na podlagi odločbe z dne 30. 10. 1979 utemeljeno nadomestilo od 1. 11. 1979 na novo priznano in odmerjeno. Kolikor menite, da je bil izračun osnove za nadomestilo, nepravilen, ker ni bil pravilno upoštevan povprečni osebni dohodek Vašega prejšnjega delovnega mesta za leto 1978, bi se morali zoper odločbo o novi odmeri pravočasno pritožiti. Če pa se niste, bi lahko pravilno odmero uveljavili le v obnovi postopka.

Posvojitev

M. S., M. – Ali je res, da lahko posvoji le oseba, ki je 18 let starejša od posvojenca?

ODGOVOR: Po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je posvojitelj lahko le polnoletna oseba, ki je vsaj 18 let starejša od posvojenca. Lahko pa pristojni občinski organ socialnega skrbstva izjemno dovoli posvojitelju, ki ni 18 let starejši od posvojenca, posvojitev, če se prepriča, da bi bila posvojitev v posvojenčevo korist.

Letni dopust

F. K., I. – Vaša žena je že tri mesece zaradi bolezni začasno nezmožna za delo in bo verjetno v bolniškem staležu do konca leta. Ker ni izrabila letnega dopusta in ga letos ne bo mogla izrabiti, bi radi vedeli, ali ga bo lahko izrabila v naslednjem letu?

ODGOVOR: Po zakonu o delovnih razmerjih mora delavec izrabiti letni dopust za tekoče koledarsko leto do konca tega leta. Le če ga nastopi ob koncu leta, ga lahko nepretrgano nadaljuje v naslednjem koledarskem letu. Letnega dopusta, ki ga delavec zaradi začasne bolezenske odsotnosti z dela ni mogel izrabiti v tekočem koledarskem letu, pa ni mogoče prenesti v naslednje leto.

Dedovanje

I. M., K. – Pokojna teta je zapustila svoje premoženje (hišo in nekaj zemlje) svojemu pranečaku. Ali in ob kakšnih pogojih lahko njeni nečaki (bližnji sorodnikov ni imela) zahtevajo iz njene zapuščine dedne deleže?

ODGOVOR: Nujni dediči, ki imajo pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne sme oporočno razpolagati, to je do t. i. nujnega deleža, so po zakonu o dedovanju samo: pokojnikovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec, dedi in babice ter bratje in sestre pokojnika pa samo tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. – Zapustnikovi nečaki torej niso njegovi nujni dediči in niso upravičeni iz njegove zapuščine zahtevati ničesar.

NZD Vrhnika, DS TOZD Zdravstvo Logatec

razpisuje dela in naloge

zobozdravnika v ZA Logatec

Pogoj: končana medicinska fakulteta – stomatološka smer, opravljen strokovni izpit.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen delovni čas, s polnim delovnim časom.

Vloge sprejema DS TOZD Zdravstvo Logatec v 15 dneh po objavi.

14-10410

Kranjska gora letos nadaljevanje pokala

Na današnjem mednarodnem veleslalomu ob 10. uri in sobotnem slalomu trinajst reprezentanc – Priložnost tudi za naše mlade

KRANJSKA GORA, 13. decembra – Velik del bele karavane, ki je včeraj popoldne v Madonni sklenila decembrski del svetovnega pokala v slalomu in veleslalomu, se je preselil v Kranjsko goro, kjer bo v petek (veleslalom) in soboto (slalom) mednarodno tekmovanje za pokal Vitranc. Čeprav tokrat kranjskogorska prireditev nima zvenečega naslova svetovnega pokala, bo pokal Vitranc vendarle veliko mednarodno tekmovanje, pravi refren Madonne di Campiglio.

Kar trinajst reprezentanc bo v petek in soboto štartalo na Bukovniku, pravico nastopa pa ima tudi številna jugoslovanska vrsta – ne le najboljši, ki so se vrnili z decembrske turneje kot nadvse uspešna reprezentanca na uvodnih tekmah svetovnega pokala.

Za tiste jugoslovanske reprezentante, ki z visokimi štartnimi številkami na mednarodnih tekmah najvišjega ranga presenečajo vse, bo pokal Vitranc priložnost, da si zagotovijo boljše štartne položaje, za mlade tekmovalce pa, da okusijo trdo mednarodno konkurenco.

Med tujimi udeleženci bo imela zelo močno zastopstvo reprezentanca Italije, v kateri bo razen Gustava Thönija in Maura Bernardija celotna prva garnitura. Kaže, da se je Piero Gros, ki so ga imeli še pred začetkom sezone za enega izmed favoritov v boju za svetovni pokal, ker se je pač odločil, da bo poleg slaloma in veleslaloma tekmoval tudi v smuku, za sedaj odpovedal tej zahtevni hitrostni disciplini. Že po smuku v Val d'Iseru je izjavljal, da je vadba smuka, če gre seve za tretjo disciplino, zgolj izgubljanje časa, hkrati pa nazadovanje v slalomu in veleslalomu, kar so zgovorno potrdile tudi prve tekme.

Med člani švicarske reprezentance bo zanimiv tekmovalec Martial Donnet, ki je lani na uvodni slalomski tekmi za svetovni pokal premagal vso svetovno elito, letos pa še lovi formo. S prav takimi nameni so prišli v Kranjsko goro Američani, še bolj pa Francozi, ki se žele na vsak način spet uveljaviti v mednarodni areni. Zanimanje bo vzbudila nedvomno tudi močna slalomska ekipa Sovjetske zveze, pa tudi Japonci ter vsestranski češkoslovaški tekmovalec Zeman.

Vreme v našem največjem zimsko športnem središču je hladno, snega pa ni na pretek, zato bodo tekmovalne proge speljane na Bukovniku. Slalom bo na starem slalomišču, ki se je mednarodno najprej uveljavil, veleslalom (v petek ob 10. uri) pa bo potrebno nekoliko skrajšati, vendar bo vsaka proga še zmeraj dolga okrog minuto. Vodja tekmovanja prof. Janez Šmitek je po današnjem ogledu prog izjavil: »Proge so v izvrstnem stanju. Sneg, ki ga je kakih 30 cm, je zmrznjen, zato bodo proge ugodne tudi za tekmovalce z višjimi štartnimi številkami.«

JOŽE DEKLEVA

Odpoved tekme SK Kamnik

KAMNIK – Smučarski klub Kamnik odpoveduje pionirsko tekmovanje v smučarskih tekih za ljubljansko regijo, ki bi moralo biti v nedeljo, 16. t. m. Tekmovanja ne bo zaradi slabih snežnih razmer.

DOMOV S TOVOROM POKALOV – Jugoslovanski alpski smučarji so prišli z uvodne turneje s številnimi pokali, največ med njimi pa jih je imel seveda Bojan Križaj. Na sliki: novi član A reprezentance Tomaž Čerkovnik podaja pokale Bojanu Križaju, ko se je naša ekipa v sredo popoldne v Madonni di Campiglio odpravljala na pot v domovino. (Foto: Janez Pukšič)

V četrtfinalu kar pet klubov iz ZRN

V povratnih tekmah pokalu UEFA kijevski Dinamo izpadel z Lokomotivo

ZÜRICH – V povratnih nogometnih tekmah osmine finala tekmovanja za pokal UEFA se je le tekma v Tbilisiju med Dinamom in Lokomotivo iz Sofije končala s presenetljivim izidom. Domačini so sicer vodili z 2:0, toda Bolgari so nato dosegli gol in se po zaslugi na tujem doseženega zadetka uvrstili v četrtfinale.

Sicer pa so bile tekme v znamenju klubov iz ZRN, saj se je vseh pet moštev uvrstilo v četrtfinale, kar je seveda svojevrsten rekord. Borussia (M) je sicer izgubila v Bukarešti z 0:1, Eintracht (F) pa v Rotterdamu s Feyenoordom z istim izidom, vendar sta si oba v prvih tekmah zagotovila zadostni prednosti (2:0 oziroma 4:1). Rekordno zmago s 6:1 je dosegel Kaiserslautern proti madžarskemu Diosgyöru, čeprav je že prvo tekmo v gosteh dobil z 2:0. Obe tekmi pa je malce presenetljivo dobila tudi Zbrojevka iz Brna, ki je tokrat premagala belgijsko moštvo Standard s 3:2, prav tako pa tudi Stuttgart, ki je premagal ekipo Grasshoppersa s 3:0.

V četrtfinale tekmovanja za pokal UEFA so se tako uvrstili: Bayern, St. Etienne, Borussia (M), Zbrojovka, Lokomotiva (S), Stuttgart, Kaiserslautern in Eintracht (F).

Pomembno poslanstvo JOK, ki danes slavi šestdesetletnico

Osrednja proslava v Beogradu – Naši športniki na dosedanjih olimpijskih prireditvah osvojili 14 zlatih kolajn – Organizatorji ZOI leta 1984

BEOGRAD – V času pred novim letom, ko naši najboljši športniki in športnice pa tudi ljubitelji športa že usmerjajo pozornost na prihodnje velike dogodke doma in na tujem, predvsem še na zimske in letne olimpijske igre v Lake Placidu in Moskvi, bo v Beogradu slovesnost v počastitev pomembnega dogodka za ves jugoslovanski šport: na današnji dan pred 60 leti, 14. decembra 1919, je bil v Zagrebu ustanovljen Jugoslovanski olimpijski odbor.

V 60 letih si je jugoslovanski olimpizem pridobil velik ugled, o čemer med drugim priča tudi priznanje (in obveznost), ki mu ga je podelil mednarodni olimpijski komite (MOK): Jugoslavija bo s Sarajevom gostitelj 14. zimskih olimpijskih iger.

Olimpijsko gibanje na naših tleh je zaživelo pred 60 leti. Prav na današnji dan pred šestimi desetletji je bil v Zagrebu ustanovljen Jugoslovanski olimpijski odbor (JOO). Že naslednje leto so prvi jugoslovanski športniki sodelovali na 7. olimpijskih igrah v Antwerpnu v Belgiji, kjer so Jugoslovanski olimpijski odbor uradno sprejeli v članstvo mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK).

Zlate kolajne na olimpijskih igrah so doslej osvojili naslednji jugoslovanski športniki – 1924: Leon Štukelj (gimnastika) – mnogoboj in drog; 1928: Leon Štukelj (gimnastika) – krogi; 1952: Gusar Split (veslanje) – četverec brez krmarja; 1960: reprezentanca SFRJ (nogomet); 1964: Miro Cerar (gimnastika) – konj z ročaji, Branislav Simić (rokoborba) – srednja kategorija; 1968: Djurdja Bjedov (plavanje) – 100 m prsno, reprezentanca SFRJ (vaterpolo), Miro Cerar (gimnastika) – konj z ročaji; 1972: Mate Parlov (boks) – poltežka kategorija, reprezentanca SFRJ (rokomet); 1976: Matija Ljubek (kajakaštvo) – kanu, enosed 1000 m in Momir Petković (rokoborba) – kategorija do 82 kg; skupno torej 14 zlatih kolajn. Srebrnih kolajn so jugoslovanski športniki osvojili doslej 18, bronastih pa 12, skupno torej 44 kolajn, vse na letnih igrah. Predvsem po zaslugi dveh izjemnih tekmovalcev, Leona Štuklja (tri zlate) in Mira Cerarja (dve zlati) prednjačijo tekmovalci, ki so skupno osvojili 5 zlatih kolajn, 2 srebrni in 4 bronaste, v podrobnem pa je reprezentanca po panogah takale: gimnastika 5 – 2 – 4, rokoborba 2 – 4 – 3, nogomet in vaterpolo po 1 – 3 – 0, boks 1 – 1 – 3, plavanje 1 – 1 – 0, veslanje in rokomet po 1 – 0 – 0, košarka in atletika po 0 – 2 – 0 in judo 0 – 0 – 1. Na 13 letnih olimpijskih igrah je nosilo modri dres z državnim grbom 1134 tekmovalcev, na zimskih pa 183.

Prvi predsednik JOO je bil dr. Franjo Bučar, ki je bil od leta 1920 tudi član MOK. Podpredsedniki so bili Svetomir Djukić, Ciril Žiček in Bogdan Malec. Na ustanovnem zboru v Zagrebu so športni delegati iz Srbije, Hrvatske in Slovenije sprejeli pravila JOO, ki so odboru nalagala skrb o pripravah, izbiri, opremi in pošiljanju športnikov na olimpijske igre. Jugoslovanski olimpijski odbor je delal do vojne 1941, po zmagi revolucije pa so se jugoslovanski športniki takoj spet aktivno vključili v mednarodno olimpijsko gibanje. Že leta 1947 je bil ustanovljen Jugoslovanski olimpijski odbor (JOK), za prvega predsednika pa so zborovalci izbrali inž. Stanka Bloudka, ki je bil tudi že delegat na ustanovnem zboru JOO v Zagrebu 28 let poprej. Na čelu jugoslovanske olimpijske organizacije do danes so bili nato Dušan Korač (1951–1952), Gustav Vlahov (1952–1953), Boris Bakrač (1953–1960), Milijan Neorčić (1960–1964), Zoran Polić (1964–1973 in Gojko Šekulovski (1973–1976), od leta 1976 pa Djordje Peklić.

Jugoslovanski olimpijski komite deluje kot samostojna organizacija z zvezo za telesno kulturo Jugoslavije (ZTKJ). Predvsem skrbi za vrhunski šport, in daje priporočila za njegovo kvalitetnejšo raven. Razen tega JOK propagira, razvija in podpira ideje olimpizma v naši državi in sklepa o odhodu in številu jugoslovanskih športnikov na zimskih in letnih olimpijskih igrah. Jugoslovanski olimpijski komite je vsestransko aktiven tudi na mednarodnem področju: aktivno sodeluje v procesu demokratizacije svetovnega olimpijskega gibanja, bori se za samoupravnost vseh članic mednarodnega olimpijskega komiteja in utrditev olimpijskega duha med njimi.

V počastitev visokega jubileja JOK bo danes z začetkom ob 10. uri v skupščini SR Srbije v Beogradu slovesno zasedanje s proslavo in podelitvijo priznanj najzaslužnejšim za razvoj in razmah olimpijskega gibanja pri nas.

NAJLEPŠI TRENUTEK JUGOSLOVANSKEGA ROKOMETA – Igralci jugoslovanske rokometne reprezentance, prvi na olimpijskih igrah v Münchnu 1972, so med proglasitvijo zmagovalcev ganjeni zapeli našo himno.

Priznanja zaslužnim v Celju

42 Bloudkovih značk – Drevi še slavje v dvorani Golovec

CELJE, 13. decembra – V Domu družbenopolitičnih organizacij so ob navzočnosti družbenopolitičnih delavcev podelili Bloudkove značke 42 zaslužnim športnim delavcem, ki so po osvoboditvi dajali pečat telesnokulturnemu utripu v občini Celje. Dobitnike – petorica je dobila zlate značke, 12 je bilo srebrnih in 42 bronastih odličij – je pozdravil predsednik skupščine TKS Aleš Ilc, ki je orisal tudi lik inž. Stanka Bloudka.

Dobitniki priznanj (zlate značke so dobili Maks Arbajter, Rudolf Fajgelj, Albina Horvat, Drago Lesjak in Franc Mirnik) so nato na tovariškem srečanju seznanili zastopnike DPO in DP skupnosti s položajem v osnovnih organizacijah, uspehi, a tudi težavami pri organizacijskem in strokovnem delu.

V petek, 14. t. m. ob 19. uri pa bo v dvorani Golovec še eno slavje športnikov. Ob zaključku leta telesne kulture v občini bodo razglasili najboljše športnike in perspektivne športnike v občini, ter podelili priznanja najboljšim v tekmovanjih TOZD, nato pa bo še II. športni ples.

KAREL JUG

V Tivoliju spet »Nagaoka«

V soboto in nedeljo v Ljubljani velika mednarodna judoistična prireditev

LJUBLJANA – V soboto in nedeljo bo v Ljubljani že 16. mednarodni turnir v spomin na nekdanjega uglednega učitelja juda, ki bo letos prvič potekal pod nazivom »Nagrada Ljubljane«.

Prireditelji te velike judoistične manifestacije za vse kategorije, ki si je pridobila velik ugled v Jugoslaviji in Srednji Evropi, so se letos uhadali s hudimi finančnimi težavami, tako da je bilo vprašljivo ali turnir sploh bo. Nazadnje so le dobili potrebna sredstva in se sporazumeli z vodstvom dvorane Tivoli, ki jim bo znižala stroške dvodnevnih bojev.

Letos bodo prvič nastopile tudi ženske, izmed tujih judoistov pa so udeležbo prijavili tekmovalci iz Italije in Avstrije, medtem ko pričakujejo tudi nastop gostov iz ČSSR. Tradicionalni udeleženci – judoisti iz ZRN pa so letos udeležbo odpovedali zaradi šolskih obveznosti tekmovalcev.

Tekmovanje se bo začelo v soboto ob 10.30, vrhunec pa bo v nedeljo ob 17.30, ko bodo finalni boji članov. Tekmovanje je posamično in ekipno, naslov zmagovalca pa brani ekipa Slavena iz Runte.

LJUBO STOJANOVIČ

Slavnića zanima prav vse

Jutri ob 19. uri v Tivoliju tekma 3. kola ZKL Iskra Olimpija – Šibenka

LJUBLJANA – Čeprav gostuje jutri ob 19. uri v Tivoliju novinec, se košarkarji Iskre Olimpije nadvse zavzeto pripravljajo na drugo tekmo na domačem igrišču. Šibenka je proti Borcu dome pokazala, da se z njo ni šaliti in tega se Ljubljančani na srečo dobro zavedajo.

»Na vsak način moramo zmagati, o čem drugem sploh ne smemo razmišljati«, pravi kapetan ekipe Vinko Jelovac. »Sicer pa se tudi Šibenčani očitno pripravljajo za nas, kajti Zoran Slavnić je celo klical mojo ženo v Ljubljano in se zanimal, kako je z mojo poškodbo. Toliko let se poznava, da bi »Moka« že moral vedeti, da sem prav takrat, ko sem poškodovan, najbolj nevaren«.

Vsi igralci Iskre Olimpije so zdravi in povsem pripravljeni na boj. Poškodbe in morebitni izgovori nanje so preteklost.

Š. T.

Izvrstna igra Kolinske

V derbiju 11. kola ZRL so Ljubljančani premagali banjaluškega Borca s 27:22 (17:13) – Junaka tekme sta bila M. Bojović in Gorišek

LJUBLJANA – Rokometaši Kolinske Slovana so v svoji letošnji najlepši tekmi, ki je bila hkrati tudi debri 11. kola prvenstva v I. ZRL, nadigrali večkratnega državnega prvaka in bivšega šampiona Evrope, banjaluškega Borca s 27:22 (17:13). Zaradi nastopa jugoslovanske reprezentance v ZRN bo prvenstvo spet prekinjeno. Nadaljevali ga bodo 24. januarja.

Kolinska Slovan : Borac (BL) 27:22 (17:13)

Športna dvorana Kodeljevo, gledalcev 3.000, sodnika Zubanović in Jakopović (oba Zagreb).

KOLINSKA SLOVAN: Ravlić, J. Bolha, Mahne 2 (2:0), M. Bojović 6, V. Bojović 4 (1), Bačić, Repina, Gorišek 7 (2), Mejavšek, Longo, Krivokapić 8, Širotić.

BORAC: Arnautović, Koso 8 (5), Saračević 2, Štrbac 2, Elezović 7, Krsnić, Uzejrović, Čečavac, M. Golić 1, Popović 1, Unčanin 1 (1), Vellić.

SEDEMMETROVKE: Kolinska Slovan 5 (3), Borac 6 (6).

IZKLJUČITVE: Kolinska Slovan 2 (M. Bojović), Borac 6.

Le 15 minut je številne gledalce držalo v negotovosti vprašanje, ali si bodo Ljubljančani v derbiju 11. kola uspeli priboriti prednost, ki bi kazala na zmago ali pa bo tekmo odločil šele finiš. Dotlej je bil namreč rezultat kar petkrat izenačen (od 1:1 do 5:5), takoj za tem, ko je reprezentančni vratar Arnautović Mahnetu ubranil strel s sedmih metrov, pa je Borac celo povedel (6:5). Vse odtlej pa do konca pa so Ljubljančani držali vse niti igre v svojih rokah, z izvrstnimi in duhovitimi akcijami v napadu ter izredno čvrsto igro v obrambi pa iz minute v minuto večali prednost, ki je bila v 34., 36. in 37. minuti največja – šest zadetkov (19:13, 20:14, 21:15). Da pa je Borac vendarle ena naših najboljših ekip, pa so Banjalučani dokazali v finišu tekme, ko se v pičlih štirih minutah zmanjšali vodstvo domačih na minimum – 23:22, a se pri tem tudi tako izčrpali, da od 53. minute pa do konca niti enkrat več zadeli.

Za zasluženo zmago in najlepšo tekmo v letošnjem prvenstvu so zaslužni prav vsi igralci, še zlasti pa M. Bojović in Gorišek.

DAMJAN KRIŽNIK

Leopold Jeras, trener Kolinske Slovana: »Borac se je spet izkazal za izvrstno ekipo. Čeprav smo bili ves čas vsaj za kanček boljši, nas je v finišu vendarle spravil tako daleč, da smo trepetali za točkama. No, k sreči smo prebrodili krizo in...«

Milorad Karalić, trener Borca: »Odlična tekma in zaslužena zmaga Kolinske Slovana! Res pa je, da smo mi igrali slabše kot znamo, kar je pa tudi razumljivo, saj že deset dni potujemo iz tekme na tekmo. Najboljši je bil Miha Bojović«.

D. K.

Drugi rezultat 11. kola: Metaloplastika : Dinamo 24:23 (10:10), Crvenka : Medveščak 32:27 (15:13), Železničar (S) : Železničar (N) 30:20 (15:9), Krivaja : C. zvezda 32:29 (15:11), Dubočica : Borac (U) – danes, Mehanika : Partizan – preloženo.

C. zvezda	11	6	3	2	287:273	15
Kol. Slovan	11	5	4	2	274:264	14
Crvenka	11	5	4	2	292:283	14
Želez. (N)	11	6	1	4	295:283	13
Partizan	9	5	2	2	244:230	12
Metaloplа.	10	4	3	3	218:209	11
Željez. (S)	10	4	2	4	246:213	10
Borac (BL)	9	4	2	3	218:214	10
Medveščak	11	5	0	6	257:255	10
Dinamo	11	4	2	5	264:266	10
Krivaja	10	4	1	5	234:230	9
Dubočica	10	4	1	5	251:258	9
Borac (U)	10	2	2	6	209:258	6
Mehanika	10	0	1	9	204:257	1

PARI PRIHODNJEGA KOLA (24. januarja 1980): Dinamo – Borac (U), Partizan – Dubočica, C. zvezda – Mehanika, Borac (BL) – Krivaja, Železničar (N) – Kolinska Slovan, Medveščak – Železničar (S), Metaloplastika – Crvenka.

❝ *Kar se je zgodilo D. M. v Turčiji, je ostudno; in če v rodni deželi ne bo nikogar, ki bi jo skušal osvoboditi po uradni poti, bo tudi to ostudno.* ❞

❝ **Gadafi odgovarja Fallacijevi** ❞

so stvari, ki jih najdete samo v reviji TELEKS

Trije še brez poraza

Branik zmagal v Zagorju, Fructal in Novo mesto pa doma – Prvi točki tudi Kamničanom – Derbi skupine B zanesljivo Domžalčanom

LJUBLJANA – Dve koli pred koncem predtekmovanja je že bolj ali manj jasno, kdo bo napredoval v superligo, ni pa še odločeno koliko točk bo kdo vanjo prinesel, kajti medsebojni rezultati iz predtekmovanja vendarle štejejo tudi v superligi. Predzadnje kolo predtekmovanja bo na sporedu že jutri.

SKUPINA A
Litija-Zagorje : Branik 76:91 (39:43)

ZAGORJE – Dvorana OŠ, gledalcev 100, sodnika Gregorič (Vel) in Mladenović (Lj).

LITIJA-ZAGORJE: Javoršek 1, Kos 22, Gradišek 9, Pušnik 6, Gričar 16, Grošelj 4, Omahne 18.

BRANIK: Ojsteršek 16, Smaka 12, Vollmaier 4, Papak 15, Zajec 4, Purič 2, Pečnik 4, Smole 2, Lah 6, Fekonja 12, Bambič 10, Paklič 4.

Mnogo boljši gostje so v drugem polčasu zlomili odpor domačinnin zasluženo zmagali, pri čemer so zlasti izkoristili premoč v višini.

JOŽE JUVANČIČ

Dravograd : Drava 67:75 (25:44)

DRAVOGRAD – Telovadnica OŠ, gledalcev 100, sodnika Zule (Sl. Konj) in Galun (Sl. Bistr).

DRAVOGRAD: D. Laznik 1, Štruc 13, Dlopst 6, Miklave 2, J. Laznik 6, Doler 27, Kadiš 2, Nahbar 10.

DRAVA: Filipič 12, L. Beranič 6, Bedrač 7, Gobelj 12, R. Beranič 16, Dobrijević 22.

Ptujčani so se domačim oddolžili za poraz doma. Kmalu so si priigrali predmet 10 košev, ki so jo nato obdržali do konca.

MIRKO FAJMUT

Pomurje prosto

VRSTNI RED: Branik 12, Litija-Zagorje 10, Dravograd in Drava pon4, Pomurje 2.

PARA PRIHODNJEGA KOLA: Branik:Dravograd (107:74), Drava : Pomurje (80:79).

SKUPINA B
Domžale : Elektra 115:106 (58:56)

DOMŽALE – Dvorana Komunalnega centra, gledalcev 300, sodnika Lotrič (Lj) in Tkave (Mb).

DOMŽALE: Vrhovnik 8, Kavječič 6, Andrejašič 21, Košir 6, Brkovič 9, Zlatković 14, Maren 29, Mečnik 8, Osterman 14.

ELEKTRA: Saboličkl 26, Štaherl 2, Udrih 21, Hliš 6, Štefanec 5, S. Breznik 8, Trobiš 36, Kahfedžič 12.

Domači zaradi podcenjevanja na začetku niso mogli uiti gostom. Potem so le zaigrali bolje in povedli za 20 točk, menjave ob koncu pa so Šoštanjčani izkoristili in znižali razliko.

T. V.

Triglav : Lokainvest 91:84 (44:40)

KRANJ – Telovadnica O. Š. F. Prešeren, gledalcev 100, sodnika Brezovar (Zagorje) in Jeraj (Litija).

TRIGLAV: Erlah 12, Bilandžija 4, Strniša 21, Omahen 2, Frelih 2, Benedik 5, Šura 6, Benčan 18.

LOKA-INVEST: Rešek 6, Istenič 1, T. Dolenc 10, I. Dolenc 20, Strikel 16, Vulič 31.

Kranjčani so mnogo lažje osvojili točki kot kaže rezultat, saj so skozi vso tekmo vodili in na koncu tudi zasluženo zmagali.

JOŽE JAVORNIK

Comet prost

VRSTNI RED: Domžale 10, Triglav in Elektra po 8, Comet 6, Lokainvest 0.

PARA PRIHODNJEGA KOLA: Lokainvest – Domžale (91:114), Elektra – Comet (80:89).

SKUPINA C
Novo mesto: Žalec 125:78 (58:38)

NOVO MESTO – Športna dvorana »Marof«, sodnika Djordjević in Mihelič (Lj.), gledalcev 150.

NOVO MESTO: Zupevec 12, Plantan 10, Čerkovnik 30, Skube 11, Ivančič 16, P. Seničar 24, Beg 14, Lokše 2, Grandovec 2, Kramar 2, Rihar 2.

ŽALEC: Povše 27, Smrkolj 17, Benčan 17, Poteko 8, Gajšek 5, Unferdorhen 4.

Kakovostna razlika je bila več kot očitna. Novomeščani so igrali precej boljše, tako da so brez težav polnili koš gostov, ki so svoje slabše tehnično znanje nadoknadili z veliko borbenostjo.

SLAVKO DOKL

Podbočje : Rudar 89:88 (77:77, 36:39)

SENOVO – Športna dvorana doma 14. divizije, gledalcev 350, sodnika Plevnik (Lj.) in Mafner (Kr.).

PODBOČJE: Nikužič 15, J. Grame 21, T. Grame 8, Kodrič 2, Jurečič 14, Strgar 15, Juzbec 14.

RUDAR: Kroft 15, Knavs 13, Savšek 10, Mervar 13, Oberčkal 25, Mandič 2, Šeško 10.

Kljub temu, da so gostje večji del srečanja vodili, je zmaga domačinov povsem zasluženo. Če bi izkoristili mnoge priložnosti, bi lahko slavili že prej, tako pa so z boljšo taktično igro v obrambi ter s hitrimi protinapadi strli žilavega nasprotnika šele v podaljšku.

VLADO PODGORŠEK

Beti : Zlatorog 87:62 (38:31)

METLIKA – Športna dvorana, gledalcev 50, sodnika Švent (Nm) in Pust (Trebnje).

BETI: Duraković 10, Jo. Gršič 20, Janjac 8, Ja. Gršič 4, Švinger 10, Kremesec 21, Milković 2, Strahinić 3.

ZLATOROG: Horjak 2, D. Lesjak 10, Požin 20, Ulaga 8, S. Lesjak 10, Vesenjak 9, Rezec 3.

Metličani so zaigrali najboljše v letošnji sezoni, poznalo pa se jim je, da jim je spet priskočil na pomoč Švinger, ki je bil skupaj s Kremesecem najboljši na igrišču.

MARJAN PAVLOVIČ

VRSTNI RED: Novo mesto 16, Rudar 10, Žalec in Podbočje po 8, Beti 4, Zlatorog 2.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Podbočje – Novo mesto (67:96), Rudar – Beti (84:74), Zlatorog – Žalec (95:110).

SKUPINA D
Fructal : Tomos 97:73 (43:37)

AJDOVŠČINA – Dvorana Police, gledalcev 150, sodnika Reberšak in Lanener (oba Lj).

FRUCTAL: Trampuš 1, Veliščck 15, Brecelj 35, Likar 10, Buda 14, Slokar 2, Jeram 10, Tratnik 10.

TOMOS:Andrić 12, Samardžija 2, Apolonio 2, Tiardović 8, Katonar 22, Bursić 6, Mark 4, Dolinšek 17.

Igra je bila živčna in razburljiva. Domači so vodili ves prvi polčas, svojo pravo moč pa so pokazali šele v nadaljevanju, ko so zaigrali tudi mlajši.

SAVO SLOKAR

Postojna : Kočevje 101:96 (45:48)

POSTOJNA-Telovadnica O.Š., gledalcev 100, sodnika Brezigar (Anhora) in Kokalj (Piran).

POSTOJNA:Brezec 13, Baje 18, Mislej 8, Paternost 2, Stegelj 28, Buda 2, Gregore 9, Burger 21.

KOČEVJE:Gergar 20, Popović 16, Gašparac 2, Gregorič 20, Papež 22, Bončina 1, Hegler 10.

Tekma je bila ves čas dramatična, a gostje so odšli na odmor z majno prednostjo. Na začetku drugega polčasa so še povečali svoje vodstvo, vendar so nato izkušeni domačini, predvsem Stegelj, preobrnili rezultat in zmagali.

DANIJEL MISLEJ

Trnovo : Radovljica 86:78 (41:36)

LJUBLJANA – Dvorana na Kodeljevem, gledalcev 50, sodnik Logar(Lj).

TRNOVO:Kek 16, Moser 4, Kremser 17, Peček 6, Perovšek 2, Erculj 10, Besedič 2, Gačar 2, Jeglič 8, Mikulj 19.

RADOVLJICA:Vidic 12, Urbane 9, Pogačar 13, Pirih 28, Novak 2, Potočnik 2, Šter 10, Zupan 2.

Po izenačenem boju so si Trnovčani šele proti koncu 1. polčasa pridobili majhno prednost. V začetku nadaljevanja pa so gostje popustili, tako da so domačini visoko povedli. Proti koncu tekme so domačini igrali z mlajšimi igralci, to pa je izkoristil odlični Pirih in ublažil poraz.

MATIJA ŠENK

VRSTNI RED : Fructal 16, Tomos in Trnovo po 10, Radovljica, Postojna in Kočevje po 4.

PARI PRIHODNJEGA KOLA: Trnovo – Postojna (67:96), Radovljica – Fructal (83:109), Tomos – Kočevje (105:84).

SKUPINA E
Gostol : Ilirija 83:91 (34:42)

NOVA GORICA – Dvorana OŠ, gledalcev 150, sodnika Ivanuš in Marinič (oba Lj.).

GOSTOL: Avčin 2, Rovan 8, Čefarin 4, Krt 9, Kaver 14, Podgornik 4, Šček 2, Cukjati 14, Susič 16, Klanjšček 10.

ILIRIJA: Vavpotič 12, Eržen 17, Zupančič 6, Sešek 26, Ružič 2, Vrbine 6, Tomažin 22.

V razburljivem srečanju, ki je bilo pomembno za obe ekipi, so bili gostje zbranejši in so zasluženo zmagali. Ljubljančani so povedli že na začetku in prednost potem obdržali do konca.

ANDREJ FRANKO

Kamnik: Lesonit 111:103 (62:55)

DOMŽALE-KC Domžale, gledalcev 200, sodnika Stvarnik (Šoštanj), in Zalesnik (Celje).

KAMNIK: Lah 4, Kotnik 31, Serboš 15, Mikuš 6, Kovačič 16, Košir 2, J. Zagore 14 Juhan 5, Urh 8, Kovar 2, Berlot 6, T. Zagore 2.

LESONIT: Jenko 2,Smerkolj 16, Maljevac 16, Godec 37, Bradelj 31, Belušič 10, Popit 6.

Po izenačenem boju enakovrednih nasprotnikov so bili na koncu uspešnejši domačini, ki so tako dosegli svojo prvo zmago.

Jure Berlot

Kraški zidar prost

VRSTNI RED: Kraški zidar in Ilirija po 10, Gostol 8, Kamnik in Lesonit po 2.

PARA PRIHODNJEGA KOLA: Kamnik – Ilirija (94:100), Lesonit – Kraški zidar (70:111).

HOKEJ NA LEDU

Drevi Tivoli: INA

LJUBLJANA – Drevi ob 18.30 bo v dvorani Tivoli zanimiva tekma medrepubliške slovensko-hrvaške lige. Hokejisti Tivolija, ki vodijo po petih kolih, se bodo pomerili s četrtouvrščeno ekipo INA iz Siska.

V. F.

PO DOMAČIH KRAJIH

Telovadna akademija

LJUTOMER – Na telovadni akademiji, ki jo tudi letos pripravlja Zveza telesnokulturnih organizacij Ljutomer, bodo nastopili skoraj vsi predstavniki šolskih športnih društev občine in nekatera društva Partizan. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi priznanja, pokale in diplome najboljšim športnikom, športnicam in ekipam minule tekmovalne sezone. Izdali pa so tudi bilten ZTKO, v katerem bodo vsi pomembnejši rezultati in športni dogodki na območju ljutomerske občine letošnjega leta. Telovadna akademija bo danes ob 17. uri v domu kulture v Ljutomeru.

N. Š.

Elan najboljši

RADOVLJICA – V dvanajstih panogah je na letošnjih sindikalnih športnih igrah, ki jih organizirata občinski svet zveze sindikatov in zveza telesnokulturnih organizacij Radovljica, nastopilo 890 žensk in 2.452 moških iz 94 osnovnih organizacij sindikata. Pri moških je bila prva ekipa Elana Begunje, ki je osvojila 1.313 točk, sledijo pa mu Veriga Lesce 1.035, Gozdno gosodarstvo Bled 703, LIP Bled 487, Iskra Otoče 466 točk in tako naprej.

Pri ženskah so bile najboljše: Elan Begunje 548, Iskra Otoče 388, Vezenine Bled 387, LIP Bled in Iskra Lipnica 474 točk. V seštevku moških in žensk je zmagal Elan Begunje s 1.861 točkami, sledijo pa mu Veriga Lesce 1.274, LIP Bled 865, Iskra Otoče 845 in Gozdno gospodarstvo Bled 787 točk.

V. F.

Smučarski načrti v Ljubnem ob Savinji

LJUBNO OB SAVINJI – Pred dnevi je bila skupščina smučarsko-skakalnega društva Ljubno ob Savinji. Zborovalci so načrtovali program razvoja smučarskega športa za daljše obdobje. V kraju imajo že bogato tradicijo v smučarskih skokih, kjer so z organizacijo skakalnih šol skrbeli za vzgojo novih kadrov, s prireditvami, še posebej za pokal Savinjskega flosarja, pa za propagando te športne zvrsti v Gornji Savinjski dolini. Kar trije trenerji – Drago Pudgar, Jože Sušnik in Alojz Murko so skrbeli za nov skakalni naraščaj. Na voljo imata kar tri skakalnice 18 m, 35 m in 60 m. Njihova velika želja pa je bila, da bi pridobili plastično 35-metrsko skakalnico. Zaradi neposredne bližine plastične skakalnice v Braslovčah pa TKS in ZTKO Mozirje nista odobrili takšne investicije. V prihodnje bodo za razvoj smučarskih skokov organizirali tečaje, tesno se bodo povezali s ŠSD v vsej mozirski občini, skrbeli pa bodo tudi za razvoj alpskega smučanja in tekov. V ta namen bodo poskrbeli za kvalitetno krožno tekaško smučarsko stezo, da bo na voljo vsem ljubiteljem te športne zvrsti v tekmovalnem in športnorekreativnem namenu. Za novega predsednika so izvolili lubenskega krajana Franja Ambrožja, prizadevnega smučarskega delavca. Smučarsko društvo v Ljubnem ob Savinji šteje že nad 60 aktivnih članov.

K. J.

Rokometni praznik v Sl. Gradcu

V soboto ob 18. uri ob 25-letnici rokometa: Partizan TUS – Slovenija

LJUBLJANA – Ob koncu tedna bi morala biti v Velenju slovesnost ob 30-letnici Rokometne zveze Slovenije, ob kateri naj bi se pomerili reprezentanci Jugoslavije in Slovenije. Zvezni kapetan naše reprezentance Jezdimir Stanković pa se je odločil, da se bo reprezentanca za nastop na turnirju olimpijskih in svetovnih prvakov v ZRN pripravljala v Pančevu. Zaradi tega so slovesnost v Velenju prestavili na januar.

V soboto pa bodo v tem delu Slovenije vendarle proslavili pomemben rokometni jubilej. Partizan TUS iz Slovenj Gradca bo namreč priredil slavje ob 25-letnici rokometa v Slovenj Gradcu. Osrednji dogodek bo vsekakor tekma reprezentance Slovenije z ekipo domačega drugoligaša, ki se prehija med naše najboljše klube. Tekma bo v soboto ob 18. uri v športni dvorani. Za Slovenijo bodo igrali tudi igralci ljubljanskega prvoligaša, med katerimi bosta manjkala le Krivokapić in Vlado Bojović. Za Slovenijo bodo nastopili: Tomić, Ivezić, Božič, Pečnik, Praznik (vsi Aero Celje), Ban (Jadran), Ravlić, Mahne, Miha Bojović, Doblekar in Gorišek (vsi Kolinska Slovan).

F. B.

Human nastop košarkarjev in košarkaric

ZAGREB – Veterani košarkarskega kluba Monting so priredili košarkarski srečanji solidarnosti, čisti dobiček pa namenili obolelemu nekdanjemu odličnemu košarkarju Mirku Glogovcu. Za veterane Montinga proti zdajšnjim igralcem pa sta med člani zaigrala tudi Ljubodrag Simonović in Pavle Polanec, za veteranke pa Sonja Mrak-Špurar. Veterani so premagali ligaško ekipo s 105:95, veteranke pa so izgubile z 89:79.

Z. Z.

Švedi tudi za ženski hokej

**STOCKHOLM – Podatek, da se na Švedskem a

Številne prireditve ob rojstnem dnevu JLA

V občinah se že pripravljajo na praznovanje 22. decembra, dneva JLA – Mladi bodo tudi letos obiskali karavle in graničarje

MARIBOR, CELJE, MURSKA SOBOTA, KOPER, 13. decembra – Poleg sklepne prireditve Odličje 22. december, ki se bo 14. decembra odvijala v Mariboru, pripravljajo v mariborski občini ob dnevu JLA vrsto drugih prireditev, ki bodo razgibale politično in družbeno ter kulturno življenje v Mariboru.

Od 17. do 19. decembra se bodo v domu JLA odvijale prireditve Festivala kurirčck. Na letošnjih sklepnih prireditvah bodo sodelovali književniki iz vseh republik. Skupaj s pripadniki JLA in borci bodo obiskali posamezne šole in brali iz svojih del. Veliko zanimanja je tudi za posvetovanje v okviru Festivala kurirčck, ki bo potekalo na temo »Socialna komponenta v književnosti za otroke«. Družbenopolitične organizacije in občina Maribor bodo pripravili sprejem za književnike. V pripravah na dan JLA bodo v mariborski garniziji pripravili tudi pogovor z upokojenimi starešinami. Poveljnik garnizije, poveljnik teritorialne obrambe ter predstavniki mladine in oddelka za ljudsko obrambo bodo sprejeli predstavnike pionirskih odredov. Poveljnik garnizije bo sprejel tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij, rezervnih vojaških starešin in drugih organizacij.

V domu JLA bodo 21. decembra zvečer pripravili tovariško srečanje. V vseh enotah JLA so te dni pripravili različna športna tekmovanja in kulturne prireditve.

Tudi graničarji so se vključili v priprave na dan JLA ter pripravili na posameznih karavlah vrsto kulturnih prireditev in športnih tekmovanj. Precej vojakov bo ob dnevu JLA – 22. decembru dobilo razna priznanja. Nekateri bodo odšli tudi na nagradne dopuste.

Ob bližnjem dnevu JLA, 22. decembru tudi celjska garnizija, zveza rezervnih vojaških starešin in drugi pripravljajo številna športna tekmovanja, proslave in razstave na temo Življenje in delo v JLA. Osrednja proslava dneva JLA bo 21. decembra v celjskem gledališču. Podelili bodo tudi številna priznanja SLO, odlikovanja in pohvale.

Številne proslave in prireditve bodo pripravili tudi v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in šolah, kjer bodo po eno učno uro namenili razgovoru s pripadniki oboroženih sil o življenju in delu v JLA.

Celjska garnizija bo pripravila tudi ogled vojaške tehnike in oborožitve ter razstavo fotografij o ustanavljanju in razvoju jugoslovanskih oboroženih sil.

Osrednjo proslavo ob dnevu JLA bodo v soboški občini pripravili 21. decembra, v programu pa bodo sodelovali KUD Štefan Kovač z gledališko skupino ter recitatorji soboške gimnazije in ekonomskega šolskega centra. Ob prazniku naše armade bodo v avli soboškega kina odprli tudi razstavo o razvoju naših oboroženih sil, ki jo bodo pripravili vojaki soboške garnizije. Kot vsako leto bo 22. december v občini obeležen s številnimi srečanji mladih in vojakov soboške garnizije.

Mladi v koprski občini se že pripravljajo na praznovanje ob dnevu JLA. Predsedstvo občinske konference ZSMS Koper je namreč obravnavalo program proslav ob prazniku naše armade in se dogovorilo, da bodo mladi tudi letos obiskali karavle in graničarje, ki čuvajo našo mejo, ob tej priložnosti pa v Hrvatinih pripravili razstavo posvečeno dnevu JLA. Posebej pa je treba omeniti še to, da bodo prihodnji četrtek v počastitev 22. decembra na posebni slovesnosti v Kopru v prostovoljne enote teritorialne obrambe vključili še 30 mladincev.

Na seji predsedstva so sprejeli tudi sklep o podelitvi posebnih priznanj šestim najbolj prizadevnim in delovnim mladincem v minulem letu na območju obalno-kraške regije.

DOPISNIKI DELA

Tovarniška trgovina tudi v Postojni

Sežanska tovarna pletenin je odprla manjšo prodajalno svojih izdelkov

POSTOJNA, 13. decembra – Okoli 300-članski delovni kolektiv Tovarne pletenin Sežana skoraj v vseh krajih, kjer ima obrate, odpirajo tudi trgovine s svojimi izdelki. Tako so danes v Postojni odprli manjšo prodajalno volnenih izdelkov in lahke ženske konfekcije. V novi trgovini, ki je stala okoli 800.000 dinarjev, bodo lahko kupci na 50 kvadratnih metrih izbirali pletenine, žensko konfekcijo in druge tekstilne izdelke po maloprodajnih cenah. V njej je tudi oddelek za prodajo blaga z napako, pri katerem bodo seveda ustrezno nižje cene.

O tem sežanskem delovnem kolekttivu velja še omeniti, da so v Materiji že začeli usposabljati prvo skupino delavk za nov obrat za katerega so proizvodne prostore že postavili. Tako bo 30 zaposlenih začelo delati že spomladi prihodnje leto, ob polnih zmogljivosti pa bo v obratu v Materiji zaposlenih 80 delavcev.

M. T.

Z večjo storilnostjo bodo uresničili načrte

V novogoriški občini bodo prihodnje leto posebno skrb posvetili tehnološkim procesom, boljšemu proizvodnemu programu, večji izrabi strojev

NOVA GORICA, 13. decembra – Večja produktivnost je brez dvoma pomemben temelj gospodarskega in družbenega razvoja. V novogoriški občini so zato izdelali akcijski program za povečanje produktivnosti, ki bo sestavni del resolucije o politiki izvajanja srednjeročnega družbenega načrta občine za prihodnje leto.

V občinski resoluciji za prihodnje leto so Novogoričani namreč zapisali, da se bo rast družbenega proizvoda povečala za 5,5 odstotka in sicer s precej visoko rastjo produktivnosti (3-odstotno) ter z manjšim povečanjem števila zaposlenih kot v prejšnjih letih (le za 2,5 odstotka). Te številke kažejo, da so v novogoriški občini začrtali precej optimistične cilje, ki tudi presegajo republiška predvidevanja. V naši republiki je za prihodnje leto predvidena 4-odstotna rast družbenega proizvoda, 1,4-odstotna rast produktivnosti in 2,4-odstotna rast števila zaposlenih.

Da bi uresničili te cilje, se bodo v novogoriški občini morali potruditi, da bodo povečali produktivnost. To pa terja seveda tudi posebne ukrepe. Akcijski program za povečanje produktivnosti, ki ga je izdelal občinski komite za gospodarstvo, pomeni zato prvo spodbudo temeljnim organizacijam združenega dela v gospodarstvu in družbenih dejavnostih, da izdelajo svoj načrt, v katerem bodo morale opredeliti možnosti in naloge pri iskanju notranjih rezerv. V občinskem akcijskem programu so namreč zapisane le okvirne, splošne usmeritve, področja delovanja, način izvajanja programa in izvajalci akcije. Te usmeritve zavezujejo temeljne organizacije, da najprej podrobno ocenijo, koliko je uresničevanje sedanjih srednjeročnih načrtov razvoja prispevalo k večji produktivnosti dela. Na osnovi teh ocen bodo v temeljnih organizacijah v svojih novih načrtih za prihodnje obdobje morali spremeniti tiste stvari, ki so zavirale večjo produktivnost.

Posebno skrb bo treba posvetiti tehnološkim procesom v proizvodnih delovnih organizacijah, odkriti možnosti za izboljšanje proizvodnega programa, za učinkovitejšo izrabo strojev, drugih naprav, materiala, surovin in podobno. Seveda bodo morali v temeljnih organizacijah več razmišljati tudi o novih tehnologijah, o tem, kako vpleti v svoj proizvodni proces najnovejše znanstvene in tehnične dosežke. Izboljšanje delovnih pogojev delavcev in varstva pri delu, bolje izkoriščen delovni čas – vse to lahko prav tako precej vpliva na dvig produktivnosti. Seveda je področij, kjer delovne organizacije lahko iščejo svoje notranje rezerve, še veliko. Temeljne organizacije družbenih dejavnosti imajo prav tako dovolj možnosti, da poskrbe za dvig produktivnosti na svojem področju dela.

V tej akciji bodo morali seveda sodelovati vsi člani delovnih kolektivov, posebne naloge pa čakajo družbenopolitične organizacije, samoupravne organe in strokovne delavce. Na občinski ravni predlagani akcijski program za povečanje produktivnosti prav tako zavezuje zvezo komunistov, sindikalne organizacije, SZDL, zvezo borcev in zvezo socialistične mladine. Poleg družbenopolitičnih organizacij in skupnosti se bodo v uresničevanje programa vključile tudi druge organizacije in ustanove. Veliko nalog bo imela medobčinska gospodarska zbornica, Ljubljanska banka Temeljna goriška banka pa naj bi med kriteriji, s katerimi presoja kreditno sposobnost tozdov, ki zaprosijo za bančna sredstva, vključila tudi oceno izvajanja ukrepov za povečanje produktivnosti.

SLAVICA CRNICA

SPREHOD PO TRŽNICAH

LJUBLJANA, 13. decembra – Založenost slovenskih živilskih trgov je bila danes dokaj različna. V Kopru je bil trg dobro založen, srednje založena sta bila v Mariboru in Novem mestu, slabše je bilo v Celju. V Ljubljani, kjer je danes dopoldne prijetno posijalo sonce, pa kot da je prav to bilo vzrok za nekaj več prodajalcev kot kupcev. Iz Murske Sobote pa sporočajo, da te dni na soboški tržnici vztraja le še prodajalec Poljoprometa z Reke.

Od sadja je mogoče kupiti jabolka, hruške, grozdje, banane, pomaranče, mandarine in kakije. Cena za jabolka je približno enaka na vseh tržnicah, to je od 10 do 25 din. Hruške dobite v Mariboru po 15 do 20 din, v Murski Soboti po 25 din, od 23 do 30 din jih prodajo v Novem mestu in v Ljubljani po 30 din. V Celju jih danes ni bilo naprodaj. Grozdje stane od 25 din (Celje) do 29 oziroma 36 din (Novo mesto). V Ljubljani dobite kilogram grozdja po 27 din, v Murski Soboti pa za 28 din. Banane, ki gredo dobro v prodajo, so v Ljubljani po 16 din, v Novem mestu in Celju pa po 17 din kilogram. Kakiji so po 20 din (Koper) do 30 din kilogram (Ljubljana). Tudi po južnem sadju kupci radi posegajo. Pomaranče, ki jih je ta hip dovolj na zalogi, so v Ljubljani po 18 do 20 din, v Novem mestu po 22 din, po 28 din so v Murski Soboti, v Celju pa po 30 din kilogram. Mandarine v Ljubljani prodajajo po 46,50 din, v Murski Soboti pa po 43 din. Limone, ki so ob sedanjih čestih prehladih zelo dobrodošle, prodajajo v Ljubljani po 24 do 28 din, po 30 din pa jih dobite v Celju, Novem mestu in Murski Soboti.

Solate je na vseh tržnicah dovolj, stane pa od 20 din navzgor. V Ljubljani jo dobite po 30 din (prav tako zeleni radič), od 20 do 30 din jo prodajajo v Celju in v Mariboru, po 24 din v Kopru, v Murski Soboti po 20 in 40 din, v Novem mestu pa od 32 do 49 din. Rdeč radič stane v Ljubljani 40 oziroma 60 din kg, 30 din ima ceno v Kopru, v Mariboru pa 30 do 40 din. Lepe cvetače je dovolj, po najnižji ceni jo dobite v Kopru (20 din), najvišjo ceno pa ima v Mariboru (40–50 din). V Ljubljani jo prodajajo po 30 do 40 din, v Celju 25 din in v Novem mestu 30 din. Špinača je v Mariboru in Ljubljani po 40 din, v Kopru pa 26 din kilogram. Po 50 din je motovilec v Kopru (v Celju 50 do 70, v Mariboru 60 din), po 100 din pa ga prodajajo v Ljubljani. Krompir je na voljo od 6 do 7 din v Mariboru, 7 din v Ljubljani, v Celju 8 din in 9 din v Kopru.

DOPISNIKI DELA

Mladi ne stojijo ob strani

Danes v Ankaranu pričetek tridnevne mladinske politične šole

KOPER, 13. decembra – Analiza dela po desetem kongresu ZSMS, uresničevanje sprejetih programov družbenopolitične aktivnosti mladih v obalno-kraški regiji, to bo osrednja tema tridnevnega seminarja oziroma mladinske politične šole za vodstva osnovnih organizacij ZSMS v obalno-kraški regiji. Politična šola se bo pričela jutri, udeležilo pa se je bo okrog 300 mladih iz obalnih, sežanske in tudi iz novomeške občine.

V treh dneh bodo na Debelem rtiču v tamkajšnjem mladinskem zdravilišču mladi obravnavali družbeno planiranje in položaj gospodarstva v obalno-kraški regiji, priredili javno tribuno o aktualnih nalogah in metodah dela v ZSMS, temeljito obdelali svobodno menjavo dela. Podobno pa se bodo seznanili s položajem zamejskih Slovencev, posebna tema šole pa bo tudi mednarodni politično-vojaški položaj s poudarkom na sosednje države.

D. G.

V NEKAJ VRSTAH

Nastop tržaškega komornega orkestra

KOPER – Tržaški komorni orkester teatra Verdi se bo danes, v petek, zvečer ob 20. uri predstavil koprskim ljubiteljem resne glasbe v dvorani koprskega gledališča. Koncert, ki ga organizira skupnost Italijanov v Istri in na Reki, bo dirigiral Severino Zannerini, na sporedu pa so dela Vivaldija, Albinionija in Tartinija.

B. Š.

Pogovor o likovni umetnosti

NOVA GORICA – Novogoriška delavska univerza je v letošnjem letu razvila zanimivo obliko dejavnosti. V Novi Gorici namreč prireja pogovore o umetnosti. V okviru tega programa je pripravila tudi srečanje z likovnim kritikom Branetom Kovičem. V ponedeljek zvečer bo kritik vodil v prostorih šolskega centra za blagovni promet v Novi Gorici pogovor o sodobni slovenski likovni umetnosti.

S. C.

»Smučarski« avtobus tudi letos

BOVEC – Z začetkom smučarske sezone je goriški Avtopromet na pobudo Alpskega turističnega centra Bovec zopet obnovil »smučarsko« progo, ki vsako soboto, nedeljo in ob državnih praznikih povezuje Novo Gorico in Tolmin z Bovcem. Smučarski avtobus odpelje iz Nove Gorice ob sedmih, v Tolminu je ob osmih, pred vhodom v spodnjo postajo gondolske žičnice pod Kaninom pa pripelje ob devetih. Povratna vozovnica (76 in 37 dinarjev) vključuje tudi prevoz smučarske opreme.

K. R.

Premalo prostora za privez

LUCIJA – Z zasipavanjem nekdanjih solin so v Luciji že pridobili precej uporabnega prostora. Tako so tod uredili marino, ki je polna čolnov in jaht in v njej ni prostora za parkiranje plovil. Spričo tega so se odločili, da bodo uredili parkirišče v bližnjem kanalu, kjer so se, kot je videti na sliki, dela že začela. (Foto: M. J.)

Morje odplavlja pesek

PORTOROŽ – Skoraj vsako jesen morje poškoduje tukajšnjo peščeno plažo. Tako je tudi letos odplavil precej dragocenega peska, ki ga vsako leto dovažajo iz izliva Soče v morje. Da bi morju to preprečili, so se odločili, da bodo zgradili ob morju obrambni zid. Dela so že v teku, ne bi pa bilo napak, če bi se za tak zid odločili tudi v Luciji, kjer plima prav tako povzroča vsako leto precej škode.

(Foto: M. J.)

Tudi starost je lepa

V Spodnji Idriji so odprli prizidek doma upokojencev – Varovanci tega doma so se iz starega poslopja preselili v nove prostore

SPODNJA IDRIJA, 13. decembra – Torej ko se človek rodi, se začne tudi starati. Toda – ali znamo dovolj ceniti starost, ki jo bomo slej ali prej vsi doživeli? Ali se pravzaprav zavedamo, da je lepo biti star, da ni lepa samo mladost ali pa zrela doba našega življenja? Svojo lepoto in vrednost ima tudi starost.

Tako približno piše v biltenu Doma upokojencev Idrija, ki je izšel prejšnji teden, ko so v Spodnji Idriji odprli prizidek Doma upokojencev Idrija – enota Sp. Idrija.

Za lepše življenje naših najstarejših občanov, ki jih je življenje tako ali drugače prizadelo in ki so na tem svetu ostali sami in zapuščeni, pa so kljub temu vgradili v vse, kar danes imamo, tudi del sebe in svojega življenja, je prav gotovo prizidek enote Sp. Idrija idrijskega Doma upokojencev velika pridobitev. Iz skoraj 300 let stare stavbe, kjer so do zdaj preživljali jesen in zimo svojega življenja, so se preselili v moderno stavbo, ki je zgrajena po vseh normativih za tovrstne ustanove. Razlika je velikanska. V stari stavbi se je zatohel vonj širil iz sob z mnogimi posteljami in majhnimi in malo oken; v novi stavbi so vse sobe svetle, zračne in v njih so največ tri postelje, niti sledu ni o zatohlem vonju. Prav nič ne pretiravamo, če zapišemo, da se je v trenutku, ko je najstarejši oskrbovanec doma, Jernej Ogrič, prerezal trak in s tem oznanil, da je nov prizidek odprt, marsikateremu od prisotnih utrnila solza. Starejši ljudje so občutljivi; veliko bolj občutljivi kot mladež, ki skače naokoli. Starejši občani so skupaj s predsednikom občine in ostalimi stopili v novi dom. Niso mogli verjeti svojim očem. Čajna kuhinja! »Ali si bomo res sami kuhali kavo in čaj?« so nejeverno spraševali delovno terapevtko Vido in ostalo osebje. »Res!« so jim odgovarjale sestre. Niso mogli verjeti. Zanje, ki so leta in leta stanovali v temačnih čumnatah, nevajeni kakršnegakoli udobja, je bilo to kar preveč.

Solze je bilo zaznati na teh obrazih, ki jih je življenje razjedlo. To so bile solze sreče in spoznanja, da družba ni pozabila nanje. Zdaj bodo imeli veliko več možnosti, da se bodo še bolj zagnano lotili svojih številnih dejavnosti na kulturnem področju, ki je v domu upokojencev zelo razvejeno.

Opazovali smo dedka, kako visoko je dvignil dekletce, ki je sodelovalo v kulturnem programu in se mu smehljal. Nič ni govoril. Njegov smeh je povedal vse.

Še to za konec: nov prizidek so financirale občinske skupnosti socialnega varstva iz Nove Gorice, Tolmina, Ajdovščine, Sežane, Postojne, Ilirske Bistrice, Cerknice, Škofje Loke in Ljubljane. Veljal je 24 milijonov dinarjev, lepše življenje pa je omogočil 88 starejšim občanom.

Starost je del življenja, ne pa življenje, umik, zagrenjenost in tegoba. Zato pa, da nam ta leta, katerih števila ne poznamo, postanejo lepa, bogata in srečna ne pozabimo, da se je na starost treba pripraviti v mladosti.

MARIJAN CANTARUTTI

ilustrirana mesečna revija. ZDRAVJE telesa, duha in okolja

Nagrajeno prizadevanje za ohranjanje narave

Republiški zavod za spomeniško varstvo je Rakov Škocjan predlagal za nagrado »Oslobodjenja«

RAKOV ŠKOCJAN, 13. decembra – Letos mineva 30 let, kar je republiška skupščina proglasila Rakov Škocjan za krajinski park. Urejenost Rakovega Škocjana, je spodbudila republiški zavod za spomeniško varstvo, da bo predlagal ta notranjski naravni park za nagrado »Oslobodjenja«, ki jo ta sarajevski list podeljuje za ohranjanje naravnih dediščin.

Organizirana in pospešena prizadevanja vzdrževanja ter zlasti turistično rekreativne ureditve Rakovega Škocjana segajo pet let nazaj, ko sta na tem področju začela sodelovati Gozdno gospodarstvo Postojna in republiški zavod za spomeniško varstvo. Doslej so v parku na vidnih mestih uredili table, ki obiskovalce seznanjajo o posebnih kraških pojavih ter naravnih znamenitostih Rakovega Škocjana. Ta naravni park je z bogatim zelenjem tudi priljubljena točka številnih izletnikov. Zato so v njem uredili tudi kurišča z mizami in klopmi. Ob njih so pripravili več družabnih srečanj. Pred dvema letoma pa so v Rakovem Škocjanu ob bregovih potoka Raka odprli še dva kilometra dolgo gozdno učno pot, na kateri so še posebno šolarji redni obiskovalci. Saj jih na vsej poti lično izdelane table seznanjajo o življenju in vlogi gozdov ter drevesnih vrstah v njih sploh. Načrtujejo pa, da bodo podobne gozdne učne poti uredili še na Mašunu, Gomancah nad Ilirsko Bistrico ter pri gradu Snežnik, v Loški dolini.

Zob časa je sicer že načel nekatere table in napise na njih. Zato so se predstavniki Gozdnega gospodarstva Postojna in republiškega zavoda za spomeniško varstvo dogovorili, da jih bodo v začetku prihodnjega leta obnovili oziroma nadomestili nove table ter markirali gozdno učno pot, kar sedaj še ni bila. Vse pa kaže, da se bo njihovim prizadevanjem pri urejanju in ohranjanju naravnih lepot v tem krajinskem parku pridružila še THO Postojnska jama.

MARJANA TRILER

Samoprispevek je glavni vir sredstev

V ormoški občini ta način še vedno prinese največ denarja za vlaganja

ORMOŽ, 13. decembra – V osmih krajevnih skupnostih ormoške občine je osrednji vir financiranja še vedno samoprispevek občanov in delovnih ljudi, saj so v sedanjem srednjeročnem obdobju tako zbrali blizu 23 milijonov dinarjev. Seveda moramo k temu prišteti še denar, ki ga zbirajo za posamezne akcije. Tako je delež občanov še občutno večji.

Od leta 1976 so posodobitvam cest namenili skupno nad 32 milijonov dinarjev, pri čemer je pomemben delež interesne skupnosti za komunalno in cestno dejavnost.

Večina krajevnih skupnosti je zastavila obsežne načrte za urejanje vodovodnih omrežij, za kar so doslej namenili že trideset milijonov dinarjev. Krajevne skupnosti so precej denarja namenjale tudi urejanju električnega omrežja, telefonov in za druge dejavnosti.

D. U.

Idrijski rudarji so zelo dobri gradbeniki

Dejavnost na gradbenem področju prinaša rudniku živega srebra kar petdeset odstotkov vseh prihodkov

IDRIJA, 13. decembra – Ob pripravah na morebitno obnovo proizvodnje živega srebra in drugih stranskih proizvodov v idrijskem rudniku živega srebra ne zanemarjajo dejavnosti, ki je tej ustanovi delno tudi pomagala prebrodili obdobje največjih negotovosti. Gre za gradbeno dejavnost idrijskih rudarjev, ki so se predvsem na območju severnoprimorske in kraške regije uveljavili kot nadvse »uporabni« strokovnjaki za različna zahtevna dela.

V idrijskem rudniku živega srebra so namreč kmalu ugotovili, da prav vsestranska izvežbanost delavca–rudarja, ki združuje vrsto poklicnih sposobnosti, lahko zapolni številne vrzeli na področju gradbeništva. Kaj kmalu pa se je tudi pokazalo, da je bilo oblikovanje skupine »pogodbenih« delavcev rudniške ustanove, tudi ekonomsko upravičeno. Ta dejavnost namreč idrijskemu rudniku prinaša kar 50 odstotkov vseh prihodkov.

V minulih dveh letih je ta skupina, ki šteje okoli 50 delavcev, gradila smučarske objekte na Kaninu nad Bovcem, rušila in odstranjevala po potresu poškodovane objekte v Posočju, gradila vodovode in ceste na Šentviški planoti. Na Gorenjskem pa idrijski rudarji – gradbeni delavci sestavljajo montažne hiše Jelovice, čakajo pa jih tudi pomembna dela na Žirovskem vrhu.

Dejavnost idrijskih rudarjev na gradbenem področju pa je nadvse pomembna tudi iz drugih vidikov. Tesno je namreč tudi povezana z morebitno obnovo proizvodnje rudnika živega srebra. Kot je znano, je odkopavanje živosrebrne rude zdravju močno škodljivo in zato zahteva časovno in drugače strogo odmerjen čas. Gradbena dejavnost pa bo idrijskim rudarjem omogočila »kroženje«, oziroma izmenično delo v jami in na »svežem zraku«.

KATJA ROŠ

Tolminske naložbe v zamejstvu

Delegacija socialistične stranke Videmske pokrajine v tolminski občini

TOLMIN, 13. decembra – Sinoči je tolminsko občino obiskala petčlanska delegacija predstavnikov italijanske socialistične stranke Videmske pokrajine. Na razgovoru, ki ga je v Tolminu organiziral medobčinski svet SZDL severnoprimorske regije in tolminska občinska konferenca SZDL, je tekla beseda o sodelovanju na kulturnem in vzgojnoizobraževalnem področju.

Italijanska delegacija, ki jo je vodil sekretar pokrajinske socialistične stranke Flavio Dri, se je v pogovorih o možnostih za sodelovanje na področju gospodarstva zanimala zlasti za naložbe tolminskega združenega dela v zamejstvu, ki jih omogočajo ozimski sporazumi. Z zanimanjem pa je tudi sledila razlagi o frontnem načinu dela naše socialistične zveze ter o organizaciji in povezavi krajevnih občinskih, republiških in zveznih konferenc SZDL.

K. R.

DELO z vami, vi z 'Delom'

NAROČNIKI, PREBERITE!

Letos je minilo dvajset let, kar je izšla prva številka vašega dnevnika Delo, ki se je prav ta čas na las približal sto tisoč izvodom vsak dan. Večji del naklade (več kot 70.000) je namenjen vam, naročnikom, med katerimi vas je kar 8.000 na Delo navezanih že vseh dvajset let. To je za nas posebno priznanje, zato smo se odločili, da se v letu jubileja osrednjega slovenskega dnevnika ob novem letu vsaj simbolično oddolžimo najstarejšim naročnikom.

Zato prosimo tiste, ki ste na Delo naročeni od 1. maja 1959 naprej, da izpolnite spodnji kupon in ga pošljete na naslov: **ČGP Delo, Naročnina, Gradišče 14, 61000 Ljubljana (z oznako »DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«).** Med tistimi, ki nam boste poslali kupone, bomo izžrebali 80 naročnikov (torej vsakega stotega) in vas povabili v Ljubljano, vam razkazali našo delovno organizacijo, se pogovorili o vsem, kar vas zanima, ter za vsakega pripravili še majhno presenečenje.

»DELO« Z VAMI, VI Z »DELOM«

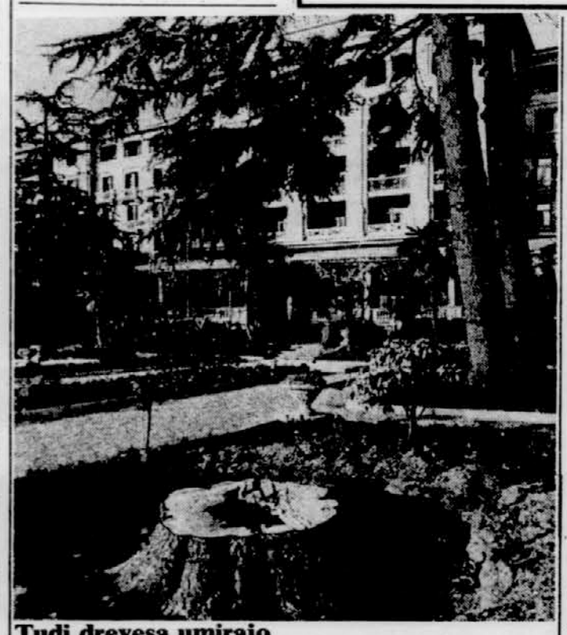
Ime in priimek: _____

Ulica in hišna številka: _____

Kraj in poštna številka: _____

Ne oklevajte, izpolnite kupon in ga pošljite še danes!

Seveda pa to še ne pomeni, da smo na ostale naročnike pozabili. S podobno akcijo bomo namreč nadaljevali tudi prihodnje leto, ko pa se ne bomo omejili samo na naročnike, ki so Delu zvesti od samega začetka izhajanja.

Tudi drevesa umirajo

PORTOROŽ, 13. decembra – Nekaj mogočnih dreves pred starim hotelom Palace je skoraj uničila botanična zanimivost Portoroža. Med njimi je tudi skupina mogočnih cedrov. Največjo pa je spodkopal čas, njeno pačasno sušenje pa so dokončale človeške roke. Velik parobek je ostal za njo v opomin, da je treba očuvati druge cedre pred podobno usodo. (Foto: Dragan Arrigler)

PRAVNA POSVETOVALNICA

Nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu

V. G., K. – Kot invalid III. kategorije invalidnosti zaradi posledic nesreče pri delu prejemate nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Za leto 1977 ste prejemali nadomestilo v mesečnem znesku 1325,68 din. S 1. 1. 1978 vam je bilo to nadomestilo povečano na 1.564,96 din, od 1. 11. 1979 pa vam je nadomestilo na novo odmerjeno, in sicer v mesečnem znesku 807,76 din. Menite, da je izračun nadomestila napačen, ker se je pri ponovni odmeri nadomestila upošteval povprečni osebni dohodek delavcev najnižje kvalifikacijske skupine, vi pa ste pred invalidnostjo delali v najvišji kvalifikacijski skupini ključavničarjev. Zanima Vas tudi, ali je sploh mogoče znova odmerjati nadomestilo, ki je bilo že priznano?

ODGOVOR: Ker ste kot invalid III. kategorije invalidnosti zaposleni na delovnem mestu, na katerem dobivate manjši osebni dohodek, kot ste ga dobivali na delovnem mestu, na katerem ste delali pred invalidnostjo, ste upravičeni do nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Osnova za odmero tega nadomestila pa je po Statutu skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji razlika med poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci tiste skupine, v kateri je delavec delal, dobili v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki so ga delavci dobili v istem koledarskem letu v skupini, v katero je bil delovni invalid napoten na delo. Če osnove ni mogoče ugotoviti na navedeni način, pa je osnova za odmero nadomestila razlika med osebnim dohodkom, ki ga je delovni invalid dobil v koledarskem letu pred nastanskom invalidnosti, in poprečnim osebnim dohodkom, ki ga je delavec v istem koledarskem letu dobil na delovnem mestu, na katero je bil napoten.

Od tako izračunane osnove se odmeri nadomestilo v višini 100%, če je invalidnost posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, v višini 90% ,če pa je posledica bolezni ali poškodbe izven dela. Tako odmerjeno nadomestilo se v začetku vsakega koledarskega leta ustrezno poveča ter kasnejše spremembe osebnih dohodkov prejšnjega in novega delovnega mesta niso podlaga za novo odmero nadomestila. Pač pa je skupnost pooblaščena, da občasno določi, da se že odmerjeno nadomestilo na novo določi. tako je skupnost s sklepom (Ur. l. SRS, št. 17/1978) določila novo odmero nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu tako, da se nadomestilo, priznano in odmerjeno za čas do 31. 12. 1978, odmeri na novo s tem, da se za ugotovitev osnove za odmero nadomestila upoštevajo osebni dohodki v letu 1978. Če pa je tako na novo odmerjeno nadomestilo manjše kot v letu 1978, se nadomestilo v novi višini odmeri in izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po izdaji odločbe. Zato je bilo tudi vam po navedenem sklepu na podlagi odločbe z dne 30. 10. 1979 utemeljeno nadomestilo od 1. 11. 1979 na novo priznano in odmerjeno. Kolikor menite, da je bil izračun osnove za nadomestilo, nepravilen, ker ni bil pravilno upoštevan povprečni osebni dohodek vašega prejšnjega delovnega mesta za leto 1978, bi se morali zoper odločbo o novi odmeri pravočasno pritožiti. Če pa se niste, bi lahko pravilno odmero uveljavili le v obnovi postopka.

Posvojitev

M. S., M. – Ali je res, da lahko posvoji le oseba, ki je 18 let starejša od posvojenca?

ODGOVOR: Po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je posvojitelj lahko le polnoletna oseba, ki je vsaj 18 let starejša od posvojenca. Lahko pa pristojni občinski organ socialnega skrbstva izjemno dovoli posvojitelju, ki ni 18 let starejši od posvojenca, posvojitev, če se prepriča, da bi bila posvojitev v posvojenčevo korist.

Letni dopust

F. K., I. – Vaša žena je že tri mesece zaradi bolezni začasno nezmožna za delo in bo verjetno v bolniškem staležu do konca leta. Ker ni izrabila letnega dopusta in ga letos ne bo mogla izrabiti, bi radi vedeli, ali ga bo lahko izrabila v naslednjem letu?

ODGOVOR: Po zakonu o delovnih razmerjih mora delavec izrabiti letni dopust za tekoče koledarsko leto do konca tega leta. Le če ga nastopi ob koncu leta, ga lahko nepretrgano nadaljuje v naslednjem koledarskem letu. Letnega dopusta, ki ga delavec zaradi začasne bolezenske odsotnosti z dela ni mogel izrabiti v tekočem koledarskem letu, pa ni mogoče prenesti v naslednje leto.

Dedovanje

I. M., K. – Pokojna teta je zapustila svoje premoženje (hišo in nekaj zemlje) svojemu pranečaku. Ali, in ob kakšnih pogojih, lahko njeni nečaki (bližnjih sorodnikov ni imela) zahtevajo iz njene zapuščine dedne deleže?

ODGOVOR: Nujni dediči, ki imajo pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne sme oporočno razpolagati, to je do t. i. nujnega deleža, so po zakonu o dedovanju samo: pokojnikovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec, dedi in babice ter bratje in sestre pokojnika pa samo tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje. – Zapustnikovi nečaki torej niso njegovi nujni dediči in niso upravičeni iz njegove zapuščine zahtevati ničesar.

NZD Vrhnika, DS TOZD Zdravstvo Logatec

razpisuje dela in naloge

zobozdravnika v ZA Logatec

Pogoj: končana medicinska fakulteta – stomatološka smer, opravljen strokovni izpit.

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen delovni čas, s polnim delovnim časom.

Vloge sprejema DS TOZD Zdravstvo Logatec v 15 dneh po objavi.

14-10410